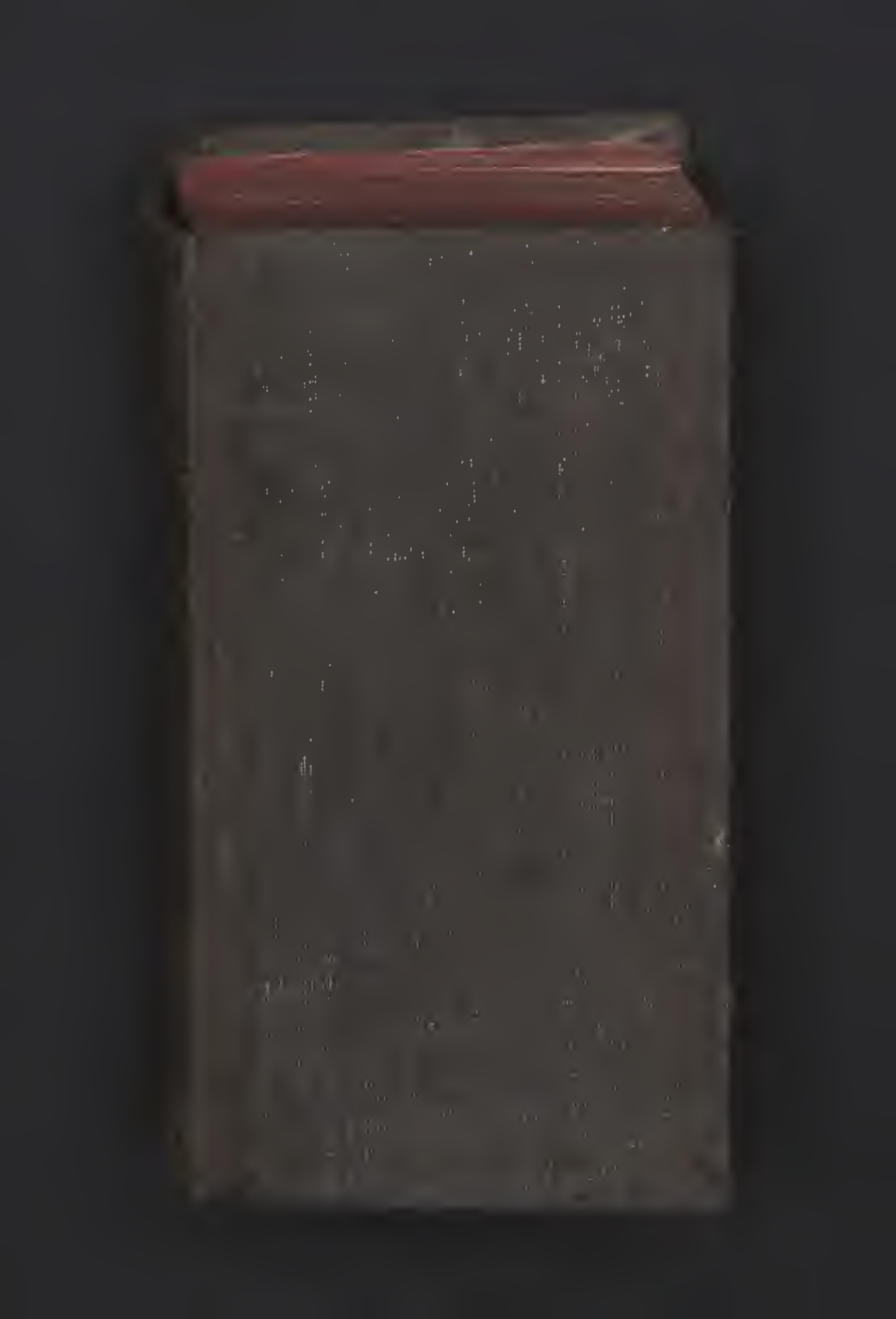

A Ex

Pad

Nya Testament

Vors

Drottens og Frelsara JEsu Christi,

med

Formælum og Utskijringum

hins Sæla

D. MARTINI LUTHERI;

epter þeirre Annare Edition Bibliunnar

a Islendsku,

einnig med

Stuttu Innehallde sierhvers Capitula,

og Citatium.

þesse Bok kostar ó-innbundinn Hælfann Rijkes-Dal.

Prenntad i Kaupmannahofn i þvi Konungl. Wayfenhuse, og med þess Tilkostnade

af

Gottmann Friderich Kisel.

MDCCXLVI.

Bækur hins Nya Testamentesins.

		Cap.	Pag.
I	S. Matthei Evangelium.	28	1
II	S. Marci Evangelium.	16	34
III	S. Lucæ Evangelium.	24	216
IV	S. Johannis Evangelium.	21	352
V	Postulanna Giorningar skrifader af S. Lucas.	28	460
VI	S. Pals Pistill til Romverja.	16	614
VII	Hinn Firre S. Pals Pistill til Corinthios.	16	683
VIII	Annar S. Pals Pistill til Corinthios.	13	742
IX	S. Pals Pistill til Galatas.	6	781
X	S. Pals Pistill til Ephesios.	6	802
XI	S. Pals Pistill til Philippenses.	4	823
XII	S. Pals Pistill til Colossenses.	4	837
XIII	Hinn Firre S. Pals Pistill til Thessalonicenses.	5	851
XIV	Annar Pistill S. Pals til Thessalonicenses.	3	864
XV	Hinn Firre S. Pals Pistill til Timotheum.	6	872
XVI	Annar S. Pals Pistill til Timotheum.	4	889
XVII	S. Pals Pistill til Titum.	3	900
XVIII	S. Pals Pistill til Philemonem.	1	908
XIX	Hinn Firre Pistill S. Peturs.	5	913
XX	Annar S. Peturs Pistill.	3	930
XXI	Hinn Firste S. Johannis Pistill.	5	941
XXII	Annar S. Johannis Pistill.	1	955
XXIII	Pridie S. Johannis Pistill.	1	957
XXIV	Pistillenn til Ebreos.	13	959
XXV	Jacobs Pistill.	5	1001
XXVI	Pistill Judæ.	1	1015
XXVII	Openberanner Johannis.	22	1019

Formaale

yfer

hid Nya Teſtamentum.

Eins lijka ſem pad Gamla Teſtamented er ein Book, j hvørre GUds Logmaal og Bodord eru ſkrifud, par med og eirnenn Giørningar, bæde peirra ſem pau hafa hallded, og ecke hallded, So er og pad Nya Teſtamented ein Book, j hvørre Evangelium og GUds Fyrerheit eru uppſkrifud, jafn framt Giørningum, bæde peirra ſem peim hafa truad, og hinna ſem peim hafa ecke truad. Þviad Evangelium er eitt Griſkt Ord, og merker a Norrænu Gledelegann Bodſkap, god Nymæle, Liufleg Tijdende eitt æſkelegt Siguroop, um hvørt Menn ſyngia, ſeigia og fagna. Lijka ſo ſem pa ſkiede pa ed David vann hinn mikla Goliath, pa kom eitt æſkelegt Siguroop, og ny Huggunar Tijdende, a medal Juda Folks, af pvi ad peirra hinn Ogurlege Fiandmann vard jhel ſleigenn, enn peir til Frelſis og Fagnadar Leyſter og Skickader, af hvørju peir ſungu, dønſudu, og nærſta fegner urdu. Lijka ſo er nu petta

Guds Evangelium og Nya Testamentum, einn Fagnadar Bodskapur og Tijdende, hvor ed fyrer Postulanna framumburd hlioda um allann Heim, um þann Riettferduga David, sa ed vid Synd, Dauda, og Diofulenn bardest, og yfervann, Sa sem ad þar med hefur alla þa sem j Syndum vorn hertekner, med Daudanum plægader, og af Diofienum yferbugader, ann þeirra Verdleiks Endurkyst, Riettlætt, Lijfgad, og Farsællega giort, So og til Fridar stickad, og Gude aptur heimfært, hvar fyrer þeir syngia, og Gude þacker gisra, fagna, og ad eylijfu hann lofa, ef þeir trua annars ørugglega, og stadfaster blijfa j Trunne.

Þvilijkt Sigurroop og Huggunar Bodskapur, eda Evangelisk og Gudleg Ny Tijdende, kallast og eitt Nytt Testamentum, af þvi, ad lijka so sem eitt Testamentum er þad, nær ad Banvænn Madur skipar Gotse sijnu, þad sem epter hans Dauda skal af nefndum Ørfum utskiptast, lijka so hefur Christur fyrer sitt Lijfloat, befalad og boded slijkt Evangelium epter sinn Dauda ut ad bera um allann Heim, og þar medur ollum þeim er trua, til eignar giefed all sitt Gots, Þad er, sitt Lijf, med hvorju hann Daudann uppsvelgde, sitt Riettlæte, hvar med hann Syndernar afmaade, og sitt Hiaalpræde, þar hann eylijfa Fyrerdæming med yfervann. Nu fær sa hinn volade Madur, sem j Syndum, Dauda og Helvijte er reyrdur, eckert liuflegar heyrt, enn slijkann Dyrdlegann Huggunar Bodskap af Christo, því nia hans Hiarta af jnnstu Root fagna og vidgledjast, ef hann truer annars, ad þad sie Sanninde.

Nu hefur Gud slijkre Tru til stirktar, þetta sitt Evangelium og Nya Testamentum margfalldlega fyrer

fyrerheited, j hinn Gamla Testamentenu, fyrer Munn sinna Spæmanna, epter hvi sem Pæll Postule seiger. Rom. 1. C. Eg em utvalenn til ad predika Guds Evangelium, hvorin hann hefur adur fyrerheited, fyrer sijna Spæmenu j Heilagre Skrift, af sijnum Syne, sem fæddur er af Davids Sæde, og etc. Og hvad vier utskyrum nockrar hær Greiner, hvar var hetta hvad fyrsta Fyrerheit, hvad sem hann sagde til Høggormsins. Gen. 3; Eg mun Fiandskap setia mille hijn og Kvinnunnar, og j mille hijns Sædis og hennar Sædis, hvad sama skal hijt Høfud j sundur meria, og hu munt bijta hann j Hælenn. Christur er hvad Sæded hessarar Konu; Sa er Diofulsins Høfud, hvad er Syndena, Daudann, Helvijte, og allann hans Krapt hefur sundur mared, hviad aa hessa Sædis fær eingenn Manna, Syndena, Dandann, nie Helvijte fordast. Item. Gen. 22. sagde hann til Abrahams; J hijnu Sæde skulu allar Kinkvijsler a Jordu blessadar verda. Christur er hvad Abrahams Sæde, seiger Pæll Postule, Gal. 3. Hvor ed blessad hefur allann Heim fyrer Evangelium, hvi hvar sem Christur er eige, har er enn su Bolvan sem fiell yfer Adam, og Børn hans, hva er hann hafde syndgast, so ad aller hliota sijdann, Syndum, Dauda og Helvijte eigenleger og seker ad vera. Enn j giegn hessare Bolvan, blessar nu hetta Evangelium alla Verølld, med hvi ad hvad openberlega kallar, Hvor hann truer a hetta Abrahams Sæde, sa skal blessadur vera, hvad er, af Syndum, Dauda og Helvijte kvittadur, blijfande so eylijflega Riettlætur, Sæll og Lifande, so sem sialfur Christur seiger, Joh. 11. Hvor hann truer a mig sa mun alldrei deya.

Item, so sagde hann þad David til 2 Sam. 7. þa hann sagde, Eg mun uppvekia þitt Sæde epter þig, hann skal uppbyggia minu Nafne eitt Hus, og eg mun ad eylifu Stol hans Kongsrijkis stadfesta, eg vil hans Fader vera, enn hann skal minn Sonur vera. og etc. Þad er nu Rijkeð Christi, sem þetta Evangelium afsleiger, hvört ad er eitt Eylift Rijke, eitt Lijfsins Rijke, Saluhialparennar, Rietlætesins Rijke; Þangad koma, ur Hœrtekningu Syndarennar og Daudans, aller þeir er trua, Þvilijk Fyrerheit Evangelij finnast enn vijdar hia odrum Spæmonnum, so sem Miche 5. C. Og þu Bethlehem Ephrata sem ert lijtil j bland Þusunda Juda; Ut af þier skal mier koma sa sem vera skal Herra j Israel. Item, Hoseæ. 13. Eg vil þa leysa ut af Helvijte, og fra Dauda nuin vil eg þa frelsa. Daude, eg skal vera þier Eitur, Helvijte, eg skal vera þier ein Plaga.

Fyrer þvi er Evangelium eige annad, enn ein Predikun af Christo, Guds og Davids Syne, sem er Sannur Gud og Mann, sa er fyrer oss hefur med sijnum Dauda og Upprisu, allra Manna Synder, Dauda og Helvijte yfersitjged, þeirra sem a hann trua. Nu þo ad Evangelium kunne ad vera stutt eda laung Ordæda, eda kunne eirn ad skrifa fœaordt, enn annar Langordt, Sa skrifar Langordt sem Ord Christi og margar giorder utskrifar, so sem ad giora Fiorer Gudspiallamenn, Enn sa skrifar þad stutt og fœaordt, sem ecke talar um Verkenn eda Giorder Christs, helldur stuttlega tilteiknar, hvornenn hann hefur fyrer sinn Dauda og Upprisu, Synder, Dauda og Helvijte yferunned, tyrer þa sem a hann trua. So sem þeir Sancte Petur og Paall giora.

Af

Af þvi athuga það vandlega, að þu gioerer ei Christ að Moysen, nie af Evangelio eina Logmaals edur Setninga Book, sem hingað til skied hefur, og enn heyrest j nockrum Formaalum hins Heilaga Hieronymi, þviað Evangelium krefur eigennlega ege vorra Verka, það vier verdum þar fyrer fromer og farsæler, helldur fordæmer það slijk Verk, enn krefur Riettrar Truar a Christnm, að hann hafe fyrer oss Synder, Dauda og Helvijte yferunned, og hefur so, eige fyrer vorra Verka saker, helldur fyrer sijnar sialfs Giørder, Dauda og Pijnu giort oss froma, lifande og Farsæla, so að vier meigum oss tilreikna hans Dauda og Sigurvinning, lijka sem það være vor eigenn tilverknadur.

Enn þo að Christur j Evangelio, lijka eirnenn þeir S. Petur og Paall giefe morg Bodord og Kienningar, utleggiande so Logmaaled, þa skulum vær það þo að jafnu reikna, ollum odrum Verkum og Velgiordum Christi, og lijka sem það, að vita Christi Verk og giørder, er enn eige að vita það rietta Evangelium, þviað þar med veitstu enn eige að hann hafe Synd, Dauda, og Disfulenn yferunned, So er og enn eige riettlega skiled það Evangelium, þott þu viter þvilijk Bodord, og Kienningar, helldur þa su Roddinn kiemur, su er so seiger, að Christur sie þinn eigenn, medur sijnu Lijferne, Lærdome, Verkum, Lijsnaate, Uppriisu, og allt það hann er, hefur, giorer og megnar.

So sianm vier nu, að eige þreynger hann, helldur hiirlega til sijn ladar, þar hann seiger, Sæler eru þeir Voludu, og etc. Og Postularner tijdka og þesse Ord, Eg aminne, eg bid og beide ydur; so Menn sia allstadar, að Evangelium er eingenn Logmaals

Book,

Book, Helldur ein eigenleg Predikun af Christs Velgiørningum, su oss kunngiørest og til Eiguar er giefenn, ef vier trumm, Enn Moyses j sijnum Bokum, piæer, preynger, skielfer, slær og straffar Oogurlega, Þviad hann er Løgmaals skrifare og Framm filgiare. Þadann kiemur og þad, ad Truudum er eckert Logmaal sett, fyrer hvort hann Riettlæatur verde fyrer Gude, epter Þvi sem Paall Postule selger, 1 Timoth. 1. af Þvi ad hann er fyrer Trúna Riettlættur, Lijfgadur. og Farsæll giordur, og þarf eige annars vid, enn ad auglysa slijka Tru med Verkunnm. Nu, hvar ed Truenn er, þa fær hun sig eige folged. Helldur auglyser hun sig, utsprettande med goodum Verkum, Jcatar og vidurkienner þetta Evangelium fyrer Alþydu, hættande sijnu Lijfe þar ut fyrer, og allt hvad hann stundar edur giører, þa sveiger hann allt til sijns Næunga Nytsemdar, honum til hiaalpar, eige einasta j Þvi, ad koma honum til þvilijkrar Naadar, helldur jafnvel stirkiande hann uedur Gots, Lijf og Æru, lijka sem ad hann sier ad Christur hefur vidur sig giort, epterfilgiande so Dæmum Christi. Þad var og Christi Meining, Þann tijd hann gaf oss j skijnad eckert annad Bodord, enn Kiærleikann, hvar af ad vier skylldum þeckia, hvorier haus Læresvelnar og Riettrnaader være, Þviad þar sem Verkenn og Kiærleikurenn utfliota eige, þa er þar eingenn Riett Trua, þar hondlar og Hiartad ecke enn nu Evangelium, þar er og Christur enn eige riettelega þecktur, Þvi sia nu til, ad þu hager þier so j þessum

Nya Testamentis Bokum, ad þu kunner
Þær ad lesa a þennann
hætt.

S. Mat-

S. Matthei Evangelium.

I. Capitule.

Ættartala JEsu (I) frá Forfedrunum (II) frá Konungunum (III) fra Yfer-Herrunum.

I. Þesse er su Book um Fæding JESU Christi, Sonar (a) Davids, Sonar Abrahams.

(a) Abrahams og Davids er getid einkum af þvi, ad Christur var þeim fyrerheitenn og lofadur.

2. Abraham gat Isaac. Isaac gat Jacob. Jacob gat Juda og Brædur hans.

3. Juda gat Pharez og Saram af Thamar. Pharez gat Hezron. Hezron gat Ram.

4. Ram gat Aminadab, Aminadab gat Nahasson, Nahasson gat Salma.

5. Salma gat Boas, af Rahab, Boas gat Obed, af Ruth, Obed gat Jesse.

II. 6. Jesse gat Kongenn David, David Kongur gat Salomon, af peirre sem var Hustru Urie.

7. Salomon gat Roboam, Roboam gat Abia, Abia gat Assa.

8. Assa gat Josaphat, Josaphat gat Joram, Joram gat Osia.

9. Osia gat Jotham, Jotham gat Achas Achas gat Ezechia.

10. Ezechia gat Manasse, Manasse gat Amon, Amon gat Josia.

11. Josia gat Jechonia og Brædur hans um Babiloneskann Herleidingar tijma.

III. 12. Og epter Babiloneska Herleiding, gat Jechonia Sealthiel, Sealthiel gat Zorobabel.

13. Zorobabel gat Abiud, Abiud gat Eliachim, Eliachim gat Asor.

14. Asor gat Zadoch, Zadoch gat Achin, Achin gat Eliud.

15. Eliud gat Eleasar, Eleasar gat Mathan, Mathan gat Jacob.

16. Jacob gat Joseph, Mann Mariu, af hvorre ed fæddur er JEsus sa er kallast Christur.

17. Aller Ettlider fra Abraham allt ad David, eru fiortan Lider. Og fra David allt til Babiloneskrar Herleidingar eru fiortan Lider. Og fra Babiloneskre Herleidingu all til Christum eru fiortan Lider.

18. Enn

18. Enn JEsu Christi Fæding gieck til a þennann hætt. Nær ed Maria hans Moder var trulofud Joseph, adur enn þaug komu samann, fanst hun oliett af Heilogum Anda.

19. Enn Joseph Madur hennar var riettvijs, og villde þvi ei (b) ofrægia hana, enn þeinkte sier þo leynelega ad skilia vid hana.

(b) (Ofrægia) Það er, hann villde ei giora henne mijukun fyrer Folkenu, sosem hann hefde matt epter Logmalenu. Og hrosar S. Mattheus Fromleika Josephs, ad hann upgaf sinn Riett fyrer Kiærleikans Saker.

20. Enn sem hann huxade þetta, Sia! þa vitradest honum Eingell Drottens i Draume, og sagde, Joseph Sonur Davids, þu skallt ege ottast ad taka Mariam þijna Kvinnu tit þijn, þviad hvad med henne fædt er, það er af Heilogum Anda.

21. Og hun mun Son fæda, og hans Nafn skalltu JEsus kalla, þviad hann mun frelsa sitt Folk af þeirra Syndum.

22. Enn allt þetta skiede, so ad upfylltist hvad sagt er af Drottne fyrer Spaamannenn, er seiger.

23. * Siaed ein Mey mun þungud verda og Son fæda, og hans Nafn skal kallast Emanuel, hvad er þydest, Gud med oss.

* Es. 7, 14.

24. Enn þa Joseph vaknade af Svefne,

giorde hann so sem Eingell Drottens hafde honum bodid, og tok sijna Ecktakonu til sijn og kiende hennar eige (c) par til hun fædde Son sinn frumgetin, og kallade hans Nafn JEsus.

(c) (Par til) Petta a ei so ad skiliast, ad Joseph hafe kient Mariam Par epter, helldur er petta Skriptarennar-Ord-tak so sem Gen. 8. Hrafninn kom ecke aptur Par til Jordinn var pur, par meinar ecke Skriftenn, ad Hrafnenn hafe sijdann aptur komid, so filger pad og ecke epter hier, ad Joseph hafe kient Mariam Par epter.

II. Capitule.

(I) Nockrer Vitringar leita ad JEsu: (II) Herodes vill ræda hann af Dogum.

Gudspialled a prettanda.

I. Nær JEsus var fæddur j Bethlehem a Gydingalande, j tijd Herodis Kongs, Sia! Pa komu (a) Vitringar af Austurlande til Jerusalem, og sogdu.

(a) (Vitringar) Peir sem S. Mattheus kallar Magos, edur Vitringa, voru natturleiger Meistarar og Prestar.

2. Hvar er sa nijfædde Konungur Gydinga? Vier hofum sied hans Stiornu j Austurlande, og erum komner ad tilbidia hann.

3. Enn er Herodes Kongur heyrde pad, skielfdest hann, og oll Jerusalem med honum.

4. Og liet samannsafna ollum Kienneman-na Hofdingium og Skriftlærdum Lijdsins, og spurdest fyrer af peim, hvar Christur skyllde fædast?

5. Enn

5. Enn þeir sogdu honum, til Bethlehem j Judea. Þviad so er skrifad fyrer Spaamannenn.

6. * Og þu Bethlehem a Judalande, ert (b) ongvaneigenn hin minsta a medal Hofdingia Juda, þviad af þier mun koma Hertuge, sa er Herra skal vera yfer mitt Folk Israel. * Mich. 5, 1,

(b) (Ongvaneigenn) Bethlehem var litel ad sia, af þvi kallar Micheas hana litla, Enn Evangelistinn leggur þar vid (Ongvanneigenn) af þvi ad hun var nu upphafenn, þa JEsus Christur var fæddur.

7. Þa kallade Herodes Vitringana til sijn heimuglega, og jnnelega adspurde þa, a hvorium tijma ad Stiarnann hefde lœted sia sig?

8. Og vijsade þeim til Bethlehem, og sagde, Fared þier og spiried jnnelega ad Barnenu, og nær þier finnid þad, þa kunngiorid mier þad aptur, so eg kome eirnenn ad tilbidia þad.

9. Sem þeir hofdu nu Kongenum heyrt, foru þeir af stad, og Sia, ad Stiarnann sem þeir hofdu sied j Austurlande, gieck framme fyrer þeim, allt þar til hun kom, og stod þar uppyfer, hvar Barnid var.

10. Enn er þeir sau Stiornuna, gleddust þeir harla miog.

11. Og geingu j husid jnn, og fundu þar Barnid med Mariu Moder sinne, fiellu framm, og tilbœdu þad, og ad opnudum sijnum Fiœrsioodum, gafu þeir þvi, Gull, Reykelsi, og Mirru.

12. Og Gud skipade peim j Draumi ad peir fære ei aptur til Herodem, og foru so annann Veg aptur i sitt Land.]

13. Enn pa peir voru j burt farner, Sia, ad Eingell Drottens vitradest Joseph j Draume og sagde, Statt upp og tak Barnid og Modur pess til pijn, og fly j Egyptaland, og ver par allt pangad til eg seige pier, Pviad pad er epterkomande, ad Herodes mun leita Barnsins ad fyrerfara pvi.

14. Og hann stod upp, tok Barnid og Modur pess til sijn um Nott, og for j Egyptaland.

15 Og var par allt til Dauda Herodis, So pad uppfylltest hvad sagt er af Drottne fyrer Spaamannenn, er seiger, * Af Egyptalande kallade eg Son minn, *Osee, 11, 1.

Guspiallded a Sunnud. mille Attadags og prettanda.

II. 16. Pa Herodes sa nu ad hann var gabbadur af Vitringunum, vard hann æfareidur, og sende ut, og liet drepa oll Born til Bethlehem, og j ollum hennar Endemorkum, tvævetur og padan af yngre, eptir peim tijma sem hann hafde utspurt af Vitringunum.

17. Pa uppfylltist hvad sagt er fyrer Jeremiam Spaamann, sem seiger.

18. * J Rama hefur heyrst kall mikellar Kveinunar, Ops, og Ylfranar, Rachel æpte

æpte Born sijn, og vilde ei huggast lœta, þviad þad var(c)utgiort um þaug *Jer. 31, 15.

(c) (Vtgiort um þaug) Þessa mœlsgrein sette Matheus sierdeilislega jnn, so hann þar med avijsade hvørninn um Christendomenn tilstœde, þvi þad synest so alltijd fyrer Verolldinne, so sem ut vœre giort um Christenndomenn, samt verdur hann furdannlega bivaradur af Gude, a mote allre Helvijtis Magt, og menn sia hier a þessum Børnum, hvørneñ Riettchristenna manna Efne standa i Krosse og Motgange.

19. Enn þa Herodes var daudur, Sia, ad Eingell Drottins byrtist Joseph j Draumi, a Egptalande, og sagde.

20. Stattu upp og tak Barnid og Moder þess til þijn, og far til Israels jardar, þviad þeir eru Dauder sem leitudu epter lijfe Barnsins.

21. Hann stod upp, tok Barnid og Moder þess til sijn, og kom j Israels land.

22. Enn þa hann heyrde, þad Archelaus rijkte j Judea, j stadenn Fodur sijns Herodis, ottadest hann þangad ad fara, Og j Draume fieck hann Bifalning af Gude, og for j Alfur Galilea Lands.

23. Og kom og bygde j þeire Borg sem hiet Nazareth, So þad uppfylltest hvad sagt er fyrer Spaamennena * ad hañ skylldi Nazareus kallast. * Es. 11, 1. Cap. 60, 21.

III. Capitule.

(I) Johannes Skijrare predikar og (II) skijrer JEsum.

1. Vpeim tijma kom Johannes Skijrare, og predikade j Eydemorku Gydingalands og sagde.

2. Giored Jdran, Himnarijke er nalægt.

3. Þvi hann er sa af þeim ad sagt er fyrer Esaiam Spaamann, sem seiger, * Þar er ein Predikara Rodd j (a) Eydemorku, reidid til Veg DROTtens, og giored hans Stigu rietta. * Es. 40, 3.

(a) (Eydemorku) Þetta vatte ad vera Gydingum eitt vijst Teikn, ad Messias kiæme, þegar ad Menn heyrdu eirn Predikara, ecke j Jerusalem j Musterenu, edur Skolanum, helldur j Eydemorku sem so Predikade; DRottinn kiemur, so sem Johannes giorde.

4. En Johannes hafde klædnad af Ulfballs hærum, og Olarbellte um sijnar Lendar, hans Matur voru Eingesprettur, og Skogarhunang.

5. Þa gieck og ut til hans Stadurenn Jerusalem, og allt Gydingaland, og oll Lond hia Jordan.

6. Og lietu sig skijra af honum j Jordan, jatande sijnar Synder.

7. Enn þa hann sa nu marga Phariseos og Saduceos koma til sinnar Skijrnar, sagde hann til þeirra, Þier Nadrukin, Huor kiende ydur ad flya fyrer tilkomande Reide?

Aptan-Saungs-Texte a Kongs-Bænadagenn.

8. Vf þvi giored verdugann Avext Jdranar.

9. Og

9. Og þeinked ecke ad þier villdud seigia med sialfum ydur, ad Abraham hofum vær fyrer Fodur, eg seige ydur, megtugur er Gud upp ad vekia Abraham Børn af Steinum þessum.

10. Af þvi nu er Øxenn allareidu sett til Rotar Trianna, Þvi mun hvort þad Trie sem ecke gierer godann Avøxt, upphøggvast, og j Elld kastast.]

11. Eg skijre ydur j Vatne til Idranar, enn sa epter mig kiemur er mier sterkare, hvørs Sko ad eg er eige verdugur ad bera, hann mun skijra ydur med Heilogum Anda og Ellde.

12. Hvørs Varpskupla er j hans hende, og hann mun hreinsa sinn Lafa, og Hveitenu safna j sijna Kornhlødu, enn Aguernar brenna j oslockvannlegum Ellde.

Gudspialled a Sunnudaginn i Foslu Ingang.

II. 13. Þann tijma kom JEsus af Galilea ad Jordan til Johannem, ad hann skijrdist af honum.

14. Enn Johannes varnade honum þess og sagde, Mier er þorf ad eg skijrest af þier, og þu kiemur til mijn?

15. JEsus sagde til hans, Lat nu so vera, þviad so hæfer oss allt (b) Riettlæte upp ad fylla, Og þa liet hann þad epter honum.

(b) (Riettlæte, allt Riettlæte fullkomnast, þa vier aleggium allt vort Riettlæte, og Verdugleika, so ad Gud verde alleina halldenn Riettlætur, og sa sem gierer þa Riettlæta sem trua, Petta gierer Johannes

nes j Þvi, ad hann afleggur allt sitt Riettlæte, og vill so sem ein Syndugur Madur skyrast og Riettlætast giorast af Christo. Þetta giorer og Christur j Þvi hann reiknar sier ecke sinn Verdugleika til, helldur lætur sig skijra, og deyda so sem annann Syndugann Mann.

16. Enn er JEsus var skijrdur, stie hann jafnskiott upp ur Vatnenu. Og sia, ad Himnarner lukust upp yfer honum, og Johannes sa Guds Anda ofannstijga sem Dwofu og yfer hann koma.

17. Og sia, ad Roddenn nidur af Himne sagde, Þesse er Sonur minn Elskulegur, ad hvorium mier vel þocknast.]

IV. Capitule.

(I) JEsus freistast af Diosflenum: (II) predikar i Galilæa: (III) kallar Postula: (IV.) Læknar Siuka.

Gudspialled Fyrsta Sunnudag i Fostu.

1. Þa var JEsus leiddur af Anda a Eydemork, uppa þad hann freystadur yrde af Diosflenum.

2. Og þa hann hafde fastad fiorutijger Daga og fiorutijger Natta, hungrade hann um siider.

3. Og Freistarenn gieck til hans og sagde, Ef ad þu ert Sonur Guds, seig, ad Steinar þesser verde ad Brauduni.

4. Enn hann svarade og sagde, skrifad stendur, *Madurenn lifer eige af einusamann Braudi, helldur af sierhvoriu Orde sem framm geingur af Guds Munne. *5 Bok Mos. 8, 3.

5. Þa

5. Þa tok Diofullenn hann med sier i Borgena Helgu, og sette hann uppa Bust Musterefins.

6. Og sagde til hans: Ef þu ert Guds Sonur fleyg þier hier ofan, þviad skrifad er, *Hann mun bioda sijnum Einglum um þig, ad a Hondum bere þeir þig, so ad þu steytir ei Foot þinn vid nockrum Steine.

*Psalm. 91, 11.

7. Þa sagde JEsus til hans, enn aptur stendur skrifad, * eige skalltu freista DRottens Guds þijns. *5 B. Mos. 6, 16.

8. Og enn aptur flutte Diofullenn hann med sier uppa ofurhaatt Fiall, og synde honum oll Rijke Veralldar, og þeirra Dyrd.

9. Og sagde til hans, Allt þetta vil eg giefa þier ef þu fellur framm og tilbidur mig.

10. Þa sagde JEsus til hans, Far fra mier þu Sathan, þviad skrifad er, * DRotten Gud þinn skalltu tilbidia og honum einum þiona. *5 B. Mos. 6, 13.

11. Þa forliet Diofullenn hann, og Sia, ad Einglar komu til hans og þionudu honum.]

II. 12. Enn er JEsus heyrde þad Johannes var gripinn, for hann til Galilea Lands.

13. Og forliet Borgena Nazareth, kom og bio i Capernaum, hvor ed liggur vid Siafar sijdu i Endemorkum Zabulon og Nephtalim.

14. So ad þad uppfylltest, hvad sagt er fyrer Esaiam Spæmann sem seiger.

15. *Landid Zabulon, og Landid Nephtalim vid Siafargotu hinumeigenn Jordanar og Galilea hin heidna. *Es.8,16. c.9,1.

16. Lydur sa er sat i mirkrunum hann sa Lios mikid, og þeir sem soatu i Daudans stad og skugga, þeim er eitt Lios upprunnid.

17. Padann i fra tok JEsus ad Predika og seigia, Giorid Idran, þviad Himnarijke er nalægt.

III. 18. Enn er JEsus gieck med Sionum i Galilea, leit hann tvo Brædur, Simon sa er kallast Petrus, og Andream Brodur hans, hvorier ed voru ad varpa Nete i Sioenn, þviad þeir voru Fiskemenn.

19. Og hann sagde til þeirra, filgid mier epter, og vil eg giora ydur ad Fiskurum Manna.

20. Þeir forlietu jafnsnart siin Net og filgdu honum epter.

21. Og er hann gieck framm leingra burt padan, sa hann adra tvo Brædur, Jacob Son Zebedei og Johannem Brodur hans, vera i Skipe med Fodur sijnum Zebedeo, Net sijn ad bæta, Og hann kallade þa.

22. Og þeir forlietu strax Skipid og Fodur sinn, og filgdu honum epter.

IV. 23. Og JEsus for j kring um allt Galilealand, kiennande j þeirra samkunduhusum, og predikade Evangelium Rijkesins, og lækn-

nade

nade oll Sottarfelle, og oll Krankdæme med Folkenu.

24. Og hans Rikte barst ut um allt Syrland, og þeir færdu honum alla þa sem kranker voru af margvijslegum Sottarferlum og Pijslum, og þa er Diofull hofdu, Tunglamein, eda Jcktsiuker voru, og hann læknade þa alla.

25. Og margt folk filgde honum epter ur Galilea, ur þeim tiu Borgum, fra Jerusalem ur Judea, og ur þeim Hierodum er voru hinumeigenn Jordanar.

V. Capitule.

JEsus talar: (I) um þa Rett-Sælu Menn: (II) um Lærdom og Liferne Hinna Andlegu: (III) um Retta Meining Logmaalsins.

Gudspialled a Allra Heilagra Messu.

I. Enn er hann sa folkid, gieck hann uppa eitt Fiall, og sette sig nidur, og hans Læresveinar geingu til hans.

2. Og hann lauk sinn munn upp, kiende þeim og sagde.

3. Sæler eru þeir sem andlega eru Volader, þviad þeirra er Himnarijke.

4. Sæler eru þeir sem harma, þviad þeir munu huggader verda.

5. Sæler eru Hogværer, þviad þeir munu Jardrijke (a) erfa.

(a) (Erfa) Versldinn ætlar ad erfa Jordena, og ad veria sitt, þegar hun giorer Ofbellde, Enn Christur kienner ad menn skule erfa Jordena med Hogværd.

6. Sæler eru þeir sem hungra og þyrsta epter Riettlætenu, þviad þeir skulu sadder verda.

7. Sæler eru Miskunsamer, þviad þeir munu Myskun hliota.

8. Sæler eru hreinhiartader, þviad þeir munu Gud sia.

9. Sæler eru þeir sem (b) fridenn giora, þviad þeir munu Guds Born kallader verda.

(b) (Fridenn giora,) framm filgia og hallda fridenn a medal annara, so sem Christur giørde oss frid hia Gude.

10. Sæler eru þeir sem fyrer Riettlætisins saker offokter verda, þviad þeirra er Himnarijke.

11. Sæler erud þier, nær Menneruer forsma ydur, og offokn veita fyrer mijnar saker, og tala j giegn ydur alla Vondsku, ef þeir þad liuga.

12. Fagned þier og verid glader; þad skal vel bitalast ydur a Himnum, þviad so hafa þeir offokt Spæamennena þa ed fyrer ydur voru.]

II. 13. Þier erud (c) Sallt Jardar, Nu ef Salltid deifist, j hvørju verdur þa salltad? Þa duger þad til einskis meir, nema ad þad verdur utsnarad, og verdur fottroded af Monnum.

(c) (Sallt) Þegar Lærefedurner linna þui ad kienna Guds Ord, Þa verda þeir yfirfallner af Manna Løgum, og verda burt Þreyngder.

14. Þier erud Lios Veralldar, Su Borg sem a Fiallenu liggur fær ei folgist.

15. Og eige tendra Menn Liosid og setia þad

under

under Mæleask, helldur yfer Liosahalldenn, so ad þad lysi ollum þeim sem j husinu eru.

16. Laatid so yduart Lios lysa fyrer Monnunum, so ad þeir siae ydar Godverk, og dyrke Fodur ydar a Himnum.

17. Þier skulud ei meina ad eg sie komenn Logmaalid edur Spaamennena upp ad leysa, Eg em ei kominn ad leysa, helldur upp ad fylla.

18. Þviad eg seige ydur, fyrer sann, þangad til Himen og Jord forgeingur, mun eige hinn minste Bokstafur edur Titill af Logmaalenu forganga, þar til ad allt þad skiedur.

19. Hvor sem nu (d) uppleyser eitt af þessum minstu Bodordum, og kiennir þad lydnum so, sa mun (e) kallast minstur j Himnarijke, enn hvor þad gierer og kiennir, hann mun (f) mikell kallast j Himerike.

(d) (Uppleyser) So gierer Paapiskä Selskapur, Þeir seigia ad Þesse Christi Bodord sie ecke Bodord, helldur Radlegging.

(e) (Ad kallast hinn minsti) þad er einskis ad aktast, burtkastast og utskarfast.

(f) Þad er ad vera mikell og Upparlegur.

Gudspialled VI. Sunnud. epter Trinitat.

III. 20. Þviad eg seige ydur, nema so sie ad ydart Riettlæte sie betra en hinna Skriftlærdu, og (g) Phariseara, þa munud þier eige koma j Himnarijke.

(g) Phariseanna Riettlæte er folgid ad eins j Utvortis Giorningum, og Asynd, En Christur utkrefur Riettlæte Hiartans.

21. Þier

21. Þier hafid heyrt ad sagt er til hinna Gomlu, * Þu skallt eige mann vega, enn hvor ed mann vegur, hann verdur Doms sekur.

* 2 B. Mos. 20, 13. 5 B. Mos. 5. 17.

22. Enn eg seige ydur, hvor hann er reidur Brodur sijnum, hann verdur Doms sekur. Enn hvor sem til Brodur sijns seiger, Racha, hann verdur Rads sekur, enn hvor ed seiger, Þu Afglape, hann verdur sekur Helvijtis Ellds.

23. Fyrer þvi nær þu offrar þijna Gœfu a Alltared, og þier kiemur þar til hugar þad Broder þinn hafe nockud a mote þier.

24. Þa lœttu þar þijna Gœfu fyrer Alltarenu, og gack œdur ad sætta þig vid Brodur þinn, og kom þa ad offra þijna Gœfu.

25. Vertu snarlega samþyckur þijnum Motstodumanne, a medann þu ert enn a Veige med honum, so ad ei selie þig þinn Motstodumadur Domaranum, og Domarenn selie þig Þienaranum, og verder þu j Dyplyssu kastadur.

26. Ad sonnu seige eg þier, ad þu munt ei þadann vtfara þar til þu borgar hinn sijdasta Þening.]

27. Þier hafed heyrt ad sagt er til hinna Gomlu, * Þu skallt ei Hoordom dryia.

* 2 B Mos. 20, 14.

28. Enn eg seige ydur, ad hvor hann lijtur Konu til ad girnast hennar, sa hefur þegar drigt Hoor med henne j sijnu Hiarta.

29. Enn

29. Enn ef þitt hægra Auga hneyxlar þig, þa kipp því ut og kasta því fra þier, þviad betra er þier ad einn þinna Lima fariſt, og ecke kaſtiſt allur þinn Lijkame j Helvijte.

30. Og ef þijn Hægre Hond hneyxlar þig, þa ſnijd hana af og kaſta fra þier, þviad betra er þier ad einn þinna Lima fareſt, enn ad allur Liikame þinn kaſteſt j Helvijte.

31. So er og ſagt, ad * hvor ed ſkilur ſig vid ſijna Eigenkonu, ſaa ſkule giefa henne ſkilnadarſkrœa. * 5 B. Moſ. 24, 1.

32. Enn eg ſeige ydur, Hvor hann ſkilur ſig vid ſijna Eigenkonu (ad undantekenne Hoorumarſok) ſa giorer þad, ad hun verdur Hoordoms kona, Og hvor ed faſtnar þa ſem fra Manne er ſkilenn, ſa drijger Hoor.

33. Þier hafed enn framar heyrt, ad þad er ſagt til hinna Gomlu, ad * eige ſkuler þu rangt ſveria, Og þu ſkallt Gude þitt Sœre luka.

* 3 B. Moſ. 19, 12. 2 B. Moſ. 20, 7.

34. Enn eg ſeige ydur, ad þier ſkulud alldungis ecke (h) ſveria, hverke vid Himenenn, þviad hann er Guds Sœte.

(h) (Sveria) hier eru aller Eydar og Svardagar fyrerbodner ſem menn giora ſialfkrafa, enn þa ofs verdur þad bifalad, edur Kiœrleikinn og Naudſyn og Gagn Naungans edur Guds Œra þad utkrefur, þa er þad godgiord.

35. Eige helldur vid Jordena, þviad hun er Skor hans Fota, eige vid Jeruſalem, þviad hun er Borg hins mikla Konungs.

36. Þu

36. Þu skallt og eige sveria vid Hofud þitt, þviad þu kannt ei ad giora eitt Hær hvijtt edur Svart.

37. Enn ydar Ræda sie Ja, Ja, Nei, Nei, Enn hvad framm yfer þad er, þad er af hinu vonda.

38. Þier hafed heyrt ad þar er sagt, * Auga fyrer Auga, Tonn fyrer Tonn.

* 2 B. Mos. 21, 24. 3 B. Mos. 24, 20. 5 B. Mos. 19, 21.

39. Enn eg seige ydur, ad þier skulud ei (i) briotast j giegn illu, helldur ef nockur slær þig a þijna hægre Kinn, þa biod honum hina adra.

(i) (Briotast j mote) þad er, eingenn skal hefna sijn sialfur, helldur yfervallded sem fyrer Soerdenu rædur, Rom. 13.

40. Og vilie nockur vid þig Log preyta, og þinn Kyrtel af þier hafa, þa laat honum og þinn Mottul lausann.

41. Og ef nockur neider þig vm Milu eina, þa gack med honum tvær.

42. Gief þeim er þig bidur, og vert ei afundenn þeim er af þier vill Loan taka.

43. Þier hafed heyrt ad sagt er * Elska skalltu Naunga þinn, og Ovin þinn at hatre hafa.

* 3 B. Mos. 19, 18. Ordskv. 24, 29. Cap. 20, 22.

44. Enn eg seige ydur, Elske þier Ovine ydar, Blessed þa er ydur bolva, giorid þeim gott er ydur hata, og bidied fyrer þeim er ydur giora skada, og offsokn veita.

45. So

45. So ad þier sieud Born Fodurs ydar þess a Himnum er, þvi hann lætur sijna Sol uppganga yfer vonda og yfer goda, og lætur rigna yfer Rœnglœta.

46. Þvi ef þier elsked þa er ydur elska, Hvort Verdkaup hafed þier fyrer þad? Giora eige þad sama (k) Tollheimtumenn?

(k) (Tollheimtumenn) kallast a latinu Publicani, og þad vorn Þeir sem keiptu af Romverium Rentu og Tolla, og voru giarnann ogudleiger Heidingiar, setter þar til af Romverium.

47. Og þo þier lœted kiœrt ad eins vid Brœdur ydur, Hvad giored þier ad sierlegra? Giora og eige Tollheimtumenn hid sama?

48. Fyrer þvi verid algiorder, so sem ydar Fader a Himnum er algiordur.

VI. Capitule.

JEsus talar um Maryskonar Idkaner Gudhrœdslunnar.

Giœtid ad ydar Olmosum, ad eige giefed þier þœr fyrer Mønnunum, so ad þier sioeest af þeim, annars hafed þeir eckert Verdkaup hia ydrum Fodur sem a Himnum er.

2. Nær þu giefur Olmosu, þa skalltu eige Ludur þeyta lœta fyrer þier, so sem Hrœsnarar giora j Skolum og a Strœtum, so ad þeir Heidrest af mønnunum. Saunlega seige ed ydur, ad þeir hafa sijn laun uttekid.

3. Enn nær þu giefur Olmosu, þa lœt þijna

na vinstre Hond eige vita hvad hin Hægre gior-
rer.

4. So ad þijn Ölmusa sie j leyne, og Fa-
der þinn sa j leynum sier, mun giallda þier o-
þinberlega aptur.

5. Og nær þu bidur, skalltu eige vera so
sem Hræsnarar, hvorium giarnt er ad standa
og bidiast fyrer j Skolum, og a Gatnahor-
num, so ad þeir siaest af Monnum, Sann-
lega seige eg ydur, ad þeir hafa sijnLaun uttekid.

6. Enn nær þu bidst fyrer, þa gack jnn j
þitt Svefn hus, og lyk Dyrunum aptur, og
bid þu Fodur þinn j leynum, og Fader þinn sa
j leynum sier, mun þier þad obenberlega aptur-
giallda.

7. Og nær þier bidied, skulud þier eige marg-
mœluger vera so sem Heidingiar giora, Þviad
þeir meina, ad af sinne margmœlge munu
þeir heyrder verda.

8. Fyrer þvi skulud þier eige þeim lijkiast,
Þviad Fader ydar veit hvors þier hafed þorf,
adur enn þier bidied hann.

9. Af þvi skulud þier so bidia. Fader vor
þu sem ert a Himnum. Helgest þitt Nafn.

10. Tilkome þitt Rijke. Verde þinn
Vilie so a Jordu sem a Himne.

11. Gief þu oss j dag vort daglegt Braud.

12. Og fyrergief oss vorar Skullder, so
sem vier fyrergiefum vorum Skulldunautum.

13. Og jnnleid oss ecke j Freistne. Helldur
frelsa

frelsa þu oss fra illu. Þviad þitt er Rijked, og Mœattur og Dyrd um Allder Allda Amen.

14. Þviad ef þier fyrerlœated Monnunum sinn brest, þa mun ydar Himneskur Fader og so fyrergiefa ydur.

15. Enn ef þier fyrerlœated eige Monnunum sinn brest, þa mun ydar Fader og eige fyrergiefa ydur ydar Brot.

16. Nær þier fastid, þa skulud þier ei vera kœamleiter so sem Hræsnarar, þviad þeir afminda sijna Asionu, so ad þeir synest fyrer Monnunum ad þeir faste. Sannlega seigi eg ydur, ad þeir hafa uttekid sijn Laun.

17. Enn nær þu fastar, þa smyr þu hofud þitt, og þvo þitt Andlit.

18. So ad eige skijne fyrer Monnunum þad þu faster, helldur fyrer Fodur þijnum sem er j leyne, Og Fader þinn sa er j leyne sier, hann mun þier þad opinnberlega apturgiallda.

19. Eige skulud þier ydur Fiarsiodum safna a Jordu, hvar Molur og Rid etur þa, og hvar Þiofar meiga epter grafa og stela.

20. Helldur safnid ydur Fiesiodum a Himne, hvar ed hvorke ma Molur nie Rid granda, og hvar Þiofar fa ei stoled nie epter grafed.

21. Þviad hvared ydar Siodur er, þar er ydart Hiarta.

22. Augad er Lios Lijkamans, Ef Auga þitt er einfallt, þa er allur Lijkame þinn skiær.

23. Enn

23. Enn ef Auga þitt er Skalkur, þa er allur Lijkame þinn Mirkur, Þvi ef þad Lios sem ad er j þier, er Mirkur, hve mijkel munu þa Mirkrenn sialf?

Gudspialled XV. Sunnud. epter Trinit.

24. Eingenn kann tveimur Herrum ad þiona, Annad hvort þa afræker hann þann eina, og elskar hinn annann, Ellegar hann þydest þann eina, og fyrerlytur hinn annann, Þier gieted ei Gudi þionad og Mamon.

25. Fyrer þvi seige eg ydur, Vered ei Hugsiuker fyrer ydru Lijfe, hvad þier skulud eta og drecka, og ei fyrer ydrum Lijkama, hvorju þier skulud klædast. Er ei Lijfed meir enn Fædann? og Lijkamenn meir enn Klædenn?

26. Siaed Fuglana under Himnenum, þeir ed hvorke saa nie vppskiera, og eige safna þeir j Kornhlodur, og ydar Himneskur Fader hann fæder þa þo, Erud þier ei miklu framar enn þeir?

27. Eda hver ydar gietur auked med sinne Ahyggiu Alen eina ad Leingd sinne?

28. Og hvar fyrer erud þier hugsiuker fyrer Klædnadenum? Hygged ad Akursins Liliugrosum, hvernenn þau vaxa, þau vinna hvorke nie spinna.

29. Eg seige ydur, þad Salomon j allre sinne Dyrd var ei so skryddur sem eitt af þeim.

30. Nu ef Gud skryder so Grased a Akre, þad j Dag stendur, og a Morgun verdur j Ofn

Ofn kastad, Skyllde hann ei miklu framar þad vid ydur giora? O þier Lijteltruader.

31. Fyrer þui skulud þier ecke hugsiuker vera og seigia. Hvad munum vier eta, eda hvad munum vier drecka, eda hvorju munu vier klædast?

32. (Efter þessu ollu sækier Heidenn Þiod) þviad ydar Himneskur Fader veit þier þurfed alls þessa vid.

33. Leited first Guds Rijkes, og hans Riettlætis, og mun ydur allt þetta tillegiast.

34. Og fyrer þvi skulud þier ei Önn ala annars Morguns, af þvi ad Morgundagur mun kvijda fyrer sialfum sier bera, Hvorium Deige næger sijn (a) Þianing.]

(a) (Þianing) Þad er daglegt ervide, Hann vill vier skulum læra oss nægia þad vier ervidum daglega og vera ecke framar hugsiuker.

VII. Capitule.

JEsus talar um margskonar hindraner Gud-hræddunnar.

Fige skulud þier (a) dæma, so ad þier verded ei dæmder.

(a) Þad er Guds ad dæma, Þar fyrer, hvor sem dæmer annan Guds skipunar, hann tekur heidurenn fra Gude og þetta er Bialkenn. Mar. 4, 24.

2. Þviad med hvorium Dome þier dæmed, munud þier dæmder verda, Og med hvorre Mælingu þier mæled, mun ydur endurmællt verda.

3. Enn

3. Enn hvad sier þu Ögn j Auga Brodur þijns, og ad þeim Bialka sem er j sialfs þijns Auga, gœer þu ecke?

4. Eda Hvornenn dyrfest þu ad segia Brodur þijnum? Broder, Leyf ad eg drage ut Ögnena af Auga þijnu, og sia, ad Bialke er j sialfs þijns Auga.

5. Þu Hræsnare, Drag first ut Bialkann af þijnu Auga, og gief þa gœtur ad, ad þu fœer utdreiged Ögnena af þijns Brodurs Auga.

6. Eige skulud þier gefa (b) Hundum (c) Helgedomenn, og varped ei helldur Perlum ydar fyrer (d) Svijn, so ad eige trode þau þær med Fotum sier, og ad snuest þau, og ydur j sundur slijte.

(b) Hundar eru þeir sem Orded ofsœkia.

(c) Helgedomurenn er Guds Ord, af hvorju aller Hluter helgast.

(d) Svijn eru þeir sem dreckter eru j Lijkamlegre Velyst, og Ordeb einskis ackta.

7. Bidied, og mun ydur giefast, leited og munud þier finna, knyed a, og mun fyrer ydur upploked.

8. Þviad hvor ed bidur, hann edlast, Hvor ed leitar hann finnur, og fyrer þeim ed œknyr mun upploked.

9. Hvor er sa Madur a medal ydar, ef Sonurenn bidur hann um Braud, ad hann biode þeim Stein?

10. Elleg

10. Ellegar ef haun bidur um Fisk, ad haun biode honum þa Hoggorm?

11. Nu ef þier sem þo erud Vonder, kunned ad giefa godar Giafer Bornum ydar, hvad miklu meir mun ydar Fader sa a Himnum er, giefa þeim gott er hann bidia?

12. Allt hvad þier vilied Menneruer giore ydur, þad skulud þier og þeim giora, þad er Logmaaled og Spaamenuerner.

13. Ganged jnn um hid þraungva Port, þviad þad Port er vijdt, og sa Vegur er breidur sem leider nidur til Fortspunar, og þeir eru marger sem a honum reika.

14. Og þad Port er þraungt, og sa Vegur er mior, sem til Lijfsins leider, og þeir eru faer er hann rata.

Gudspialled VIII. Sunnud. epter Trinit.

15. Vakted ydur fyrer Fals-Spaamonnum, sem til ydar koma j Klædum Saudanna, enn jnnann til eru þeir glepsande Ulfar.

16. Af Avoxtum þeirra meiged þier þa kienna. Verda nockud Vijnber sainan lesenn af Þyrnum? ellegar Fijkiur af Þystlum?

17. So mun hvert gott Trie giora godann Avoxt, enn hvert vondt Trie vondann Avoxt.

18. Gott Trie gietur ei fært vondann Avoxt, og ei helldur gietur vondt Trie fært godann Avoxt.

19. Hvort þad Trie sem ei færer godann Avoxt, mun af hoggved verda og j Eld kastast.

20. Fyrer þvi meiged þier af þeirra Avoxtum þeckia þa.

21. Þeir munu ei aller sem til mijn seigia. Herra, Herra, jnn ganga j Guds Rijke, helldur þeir sem giora vilia mijns Fodurs j Himnenum.

22. Marger munu til mijn seigia a þeim Deige. Herra, Herra, hofum vier ei spaad j þijnu Nafne, hofum vier eige i þijnu Nafne Diofla utreked, hofum vier ecke j þijnu Nafne morg Ktaptaverk giort?

23. Og eg mun þa jcata fyrer þeim, ad alldrei þeckta eg ydur, fared fra mier aller Illgiordamenn.]

24. Fyrer þvi, hvor hann heyrer þesse mijn Ord og (e) giorer þau, þeim lijke eg vid einn Vitrann Mann, sem byggde upp sitt Hus yfer Hellustein.

(e) (Giorer hann) Hier utkrefur Christur eirnen Truna, þviad hvar Truan er ecke, þar hallda Menn og ecke helldur Bodorded, Rom. 3, 31. Og oll Godverk sem skie j utvortis calite can Trnarennar, ern Synd.

25. Og er Steypedogg giorde, og Vatsfloded kom, og Vindar bliesu, og dundu a Hvosenu, þa fiell Hvosed ei ad helldur, Þviad þad var Grundvallad yfer Helluna.

26. Og hvor hann heyrer þesse mijn Ord, og giorer þau eige, hann er lijkur þeim Faavijsum Manne, sem upplbygde sitt Hws a Sande.

27. Þann

27. Þa nu Steype-Dogg giorde, og Vatsfloded kom, og Vindar bliesu, og dundu ad þvi Hwse, þa fiell þad, og þess fall vard miked.

28. Og þad skiede þa JEsus hafde lyckstad þessa sijna Nædu, ad Folked furdade hans Kienning.

29. Þviad hann Predikade Volduglega, og eige lijka sem hiner Skriptlærdu.

VIII. Capitule.

Dasemdarverk JEsu er hann for nidur af Fiallenu.

Gudspialled III. Sunnudag epter Þrettanda.

Enn er hann gieck ofan af Fiallenu, filgde honum margt Folk epter.

2. Og sia, ad Lijkþrar Madur kom, tilbad hann og sagde, Herra, (a) Ef þu villt, þa kanntu vel ad hreinsa mig.

(a) (Ef þu villt) Truenn veit eckert, helldur forlætur hun sig uppa Guds Nad.

3. Og JEsus utriette sijna Hond, snart hann, og sagde, Eg vil, vert þu hreinn, Og jafnsnart vard hann af sinne Lijkþroa hreinn.

4. Og JEsus sagde til hans, Sia til, seig þad ei neinum, Helldur far þu, og syn þig Kiennemannenum, og offra þa Gaafu, er Moses baud, til Vitnisburdar yfer þeim.

5. Enn þa JEsus gieck jn j Capernaum, kom til hans eirn Hofuds Madur, bidiande hann,

6. Og sagde, Herra, Pion minn liggur heima og er Jctsiukur, og kvelst punglega.

7. JEsus sagde til haus, Eg vil koma og lækna hann.

8. Hofudsmadurenn svarade og sagde, Herra, Eg em ei verdugur ad þu ganger under mitt Pak, helldur seig þu eitt Ord, og mun minn Pion Heilbrigdur verda.

9. Þvi eg em og Madur, Yfervalldenu undergiefenn, hafande under mier Strijds Menn, Og (b) nær eg seige þessum, far, þa fer hann; Og ødrum kom þu, þa kiemur hann, Og Præle minum, gior þetta, og hann giorer þad.

(b) (Nær) Þad er, Sieu minn Ord so Kroptug, Hvad miklu kroptugre eru þa þijn Ord.

10. Þa JEsus heyrde þad, undradest hann, og sagde til þeirra er honum epter filgdu, Sannlega seige eg ydur, slijka Tru hefe eg eige funded j Jsrael.

11. Enn eg seige ydur, þad marger munu koma af (c) Austre og Vestre, og sitia til Bords med Abraham, Jsaac, og Jacob j Himnarijke.

(c) (Austre) Þad er, Heidingiar munu jnntakast, Þvi Þeir munu trua, Enn Gydingar og Verk-helger munu j burt rekast.

12. Enn Rijkesins Born munu verda utrekenn j hin ytre Myrkur, þar vera mun Dop og Tannagnistran.

13. Og JEsus sagde til Hofudsmannsins, Gack hiedan, verde þier epter þvi sem þu truer

truer. Og hans Pion vard heill a peirre somu Stundu.]

14. Og JEsus kom j Hws Peturs, og leit, ad Moder Konu hans laa, og hafde Koldu.

15. Pa tok hann um Hond hennar, Og Kaldann forliet hana. Og hun stod upp og pionade peim.

16. Enn um Kvolded, færdu peir marga Disfulooda til hans, Og hann rak Andana vt med Ordenu, og læknade pa alla er kranker voru.

17. So ad upfyllteſt hvad sagt er fyrer Esaiam Spaamann, sem seiger, *Hann tok vora Veikleika uppa sig, og vora Siukdoma bar hann. *Esa. 53, 7.

18. Og er JEsus leit margt Folk kringum sig, baud hann peim, ad peir fære yfer um, hinu meigen Sioarins.

19. Og eirn Skriptlærdur gieck ad, og sagde til hans, Meistare, eg vil filgia pier (d) hvert pu fer.

(d) (Hvert sem pu fer) Sumer vilia ecke filgia Christo, nema peir vite adur, hvort peir eige ad filgia honum, Pess vegna fravijkur Christur Pessum, so sem peim er ecke truer, helldur vill adur fyrer fram fullvijs um efned vera.

20. JEsus sagde til hans, Refar hafa Holur, og Fuglar Loptsins Hreidur, Enn Mannsins son hefur eige, hvar hann sitt Hofud ad hneigie.

21. Og einn annar af hans Læresveinum sagde til hans, Lavardur, lofa mier fyrst ad fara og greptra Fodur minn.

22. JEsus sagde til hans, Filg þu mier epter, og lœt þa Daudu, greptra (e) sijna Daudu.

(e) (Sijna Daudu) sumer bera fyrer sig goda Giorninga, ad þeir ei vilia filgia Christo edur trua, Enn Christur utmalar þa Giorninga ad vera Dauda og onytsamlega.

Gudspialled IV. Sunnudag epter Prettanda.

23. Og hann stie a Skip, og hans Læresveinar filgdu honum.

24. Og sia, ad mikell Stormur giordest i Sionum, so ad Skiped huldest einnen Bylgium, enn hann svaf.

25. Og Læresveinarner geingu ad honum, og vøktu hann upp, og sogdu, Herra, hialpa þu oss, vær forgongum.

26. Þa sagde hann til þeirra, Hvad hrædest þier so, þier Lijtceltruader? Hann reis þa upp, og hastade a Vindenn og Sioenn, Þa vard Logn miked.

27. Enn Mennerner undrudust, og sogdu, Hvilijkur Madur er þesse, ad Vindur og Sior eru honum hlydug.]

28. Og hann kom yfer um Sioenn, j Bygder Gergeseners Manna, þar hlupu tveir Diofuloder j mote honum, komande ur Grofum

Fram-

Frammlidenna, þeir ed miog voru olmer, so ad eingenn mcatte um þann veg fara.

29. Og sia, ad þeir kolludu og sogdu, Hvad hofum vær med þig, O JEsu Guds Sonur? Komstu hingad ad kvelia oss cadur en tijme er til?

30. En þar var langt j burt fra þeim, mikel Hiord Svina j Haganum.

31. Þa bœdu Diofflarner hann og sogdu, Ef þu rekur oss ut, þa leyf oss ad fara j Svina-hiordena.

32. Og hann sagde, Fared burt. En þeir fooru ut, og hlupu j Svijnahiordena. Og sia, ad all Svijnahiordenn fleygde sier med Ys mikelle j Sioenn, og þau drecktust j Vatnenu.

33. Enn Hirdararner flydu, og komu j Borgena, kunngiordu allt þetta, og hvornen til hefde geinged med þem Diofulodu.

34. Og sia, þa gieck all Borgenn ut j mote JEsu. Og er þeir soau hann, bœdu þeir hann burt fara af þeirra Landamerkium.

IX. Capitule.

Kraptaverk JEsu er hann kom til sinnar Borgar Kapernaum.

Gudspialled XIX. Sunnud. epter Trinitatis.

Þa stie hann a Skip, og for yfer um aptur, og kom j (a) sijna Borg.

(a) (Sijna Borg) þad er Kapernaum.

2. Og sia, þa færdu þeir til hans einn Jckt-siukann, saa er j Sæng lœa. Enn sem JEsus sa þeirra Tru, sagde hann til hins Jckt-siuka, Vertu hughraustur Sonur, þijnar Synder eru þier fyrergiefnar.

3. Og sia, ad nockrer af Skriptlærdum sogdu med sialfum sier, Þesse Gudlastar.

4. Og sem JEsus sa þeirra Huxaner, sagde hann, Hvar fyrer huxed þier so Vondt j ydrum Hiortum?

5. Hvort er audvelldara ad seigia? Þier eru þijnar Synder fyrergiefnar, eda ad seigia, Statt upp og gack?

6. Enn so ad þier vited, þad Mannsins Son hefur Magt a Jordu Synder ad fyrergiefa, þa sagde hann til hins Jckt-siuka, statt upp, tak Sæng þijna, og gack heim.

7. Og hann stod upp, og gieck heim.

8. Þa Folked sa þetta, undradest þad, og prijsade Gud, sa ed þvijlijka Magt hafde Mønnunum giefed.]

9. Og er JEsus gieck þadan, sa hann eirn Mann sitia j Tollbodenne, Mattheum ad Nafne, og sagde til hans, Filg þu mier, Og hann stood upp, og filgde honum.

10. Og þad skiede er hann sat til Bords j Hvosenu, Sia, þa komu marger Tollheimtumenn, og Bersynduger, og soatu til Bords med JEsu og hans Lœresveinum.

11. Þa Pharisœi sau þad, sogdu þeir til hans

hans Læresveina, Svi etur ydar Meistare med Tollheimturum, og Syndurum?

12. Pa JEsus heyrde pad, Sagde hann til peirra, Heilbrigder hafa ei Læknarans porf, helldur peir sem kranker eru.

13. Enn fared pier burt, og nemed hvad pad er (a Miskun hefe og pocknan og ei a Offre) Eg er komenn til ad kalla Syndiga til Idranar, og (b) ecke pa Riettlætu.

(b) (Ecke pa Riettlætu) pad er alla Menn, Svi par er eingenn Riettlætur, Rom. 3, 10. Pharisei hielldu sig fyrer Riettlæta, pad peir eru po ecke. Og S. Paall seiger, 1 Tim. 1, 15. Ad Christur sie komenn i Heimenn, Syndiga Sæluholpna ad giora.

14. Pa komu Johannis Læresveinar til hans, og sogdu, Hvar fyrer fostum vier, og Pharisei so misg, enn pijner Læresveinar fasta ei?

15. JEsus sagde til peirra, Hvornen ma Brvodkaups Folked (c) syrgia, so leinge sem Brvodgumenn er med peim? Enn sa tijme mun koma, ad Brvodgumenn mun fra peim takast, pa munu peir fasta.

(c) (Syrgia) Par er tveggia Handa Sorg, su eina, er Menn sialfer utvelia sier, og taka sier til, so sem Munkar sijnar Reglur, Og so sem Baals Prestar stungu sig sialfer. Pessa Sorg helldur allur Heimurenn og Pharisei, og Johannis Læresveinar hieldu eirnen hana mikla ad vera, en Gud aktar hana ecke. Hin annur Sorg er su, sem oss verdur til-fickud af Gude, enn vorra Kiora. Lijdum vier hana vlliuglega, pa er pad riett og Gude pægelegt.

16 (d) Eingenn setur Boot af nyu Klæde á gamallt Fat, Þviad Botenn glidnar frá Fatenu aptur, og verda so slitenn verre.

(d) (Eingenn setur Boot) Þad er, Menn kunna ecke ad hondla þennann nya Lærdom, med Gomlum Holldlegum Hiortum, Og hvar Mann Predikar hann fyrer Holldlegu Folke, þar verdur ecke annad af enn Verra. Þad er ecke nema til verraneiginns, so sem Menn nu sia, ad þa kiennt verdur um þad andlega Frelsed, þa utleggur Hollded Þad um sitt Frelse til Þyerrodar.

17. Og eige loata Menn nytt Vijn j fornar Floskur, annars spreingiast Floskurnar, og Vijned spilleſt, og Floskurnar fordiarfaſt. Helldur loata Menn nytt Vijn j nyiar Floskur, og verdur so hvortveggia forvarad.

Gudspialled XXIV. Sunnud. epter Trinit.

18. Sem hann var þetta ad tala vid þa, Sia, þa kom eirn af Hofdingiunum, og fiell fyrer honum nidur, og sagde, Herra, Dotter mijn er ny soalud, Enn kom og legg þijna Hond yfer hana, so verdur hun lifande.

19. JEsus stod upp, og filgde honum epter, og hans Læresveinar.

20. Og sia, ein Kvinna hver ed Blodfall hafde haft j tolf oar, gieck á bak til vid hann, og snerte falld hans Klæda.

21. Þviad hun sagde med sialfre sier, Ef eg mætte ad eins snerta hans Klædnad, munda eg heilbrigd verda.

22. Þa snereſt JEsus vid, leit á hana, og sagde.

sagde. Vertu hughrauſt mijn Dotter, þijn Trua hefur hialpad þier. Og Konann vard heil a þeirre ſomu Stundu.

23. Og er JEſus kom j Foringians Hus, og ſa (e) Þijpublœaſarana, og ys Folkſins.

(e) (Þijpublœaſara) Þeir vorn hafder vid Lijke Framlidenna, ſo ſem nu hia oſſ eru Hringingar, og Saungvar, yfer þeim Daudu, og merker þad, ad Menn þeckia og fornema Daudann fyrer Løgmœled.

24. Sagde hann til þeirra, Fared fra, þviad Stulkann er ecke daud, helldur ſefur hun. Og þeir dœrudu hann.

25. Enn er Folked var ut drifed, gieck hann inn, og took um Hond hennar. Þa ſtod Stulkann upp.

26. Og þetta Rickte barſt ut um allt þad Land.]

27. Og er JEſus gieck burt þadan framm-leingra, filgdu honum epter tveir Menn Blinder, þeir ed kolludu og ſogdu, þu Sonur Davids, miſkuna ockur.

28. Og er hann kom jnn j Hwſed geingu hiner Blindu til hans. Og JEſus ſagde til þeirra, Trued þid ad eg kunne ad giora yckur þetta? Þa ſogdu þeir til hans, ja Herra.

29. Þa ſnart hann þeirra Augu, og ſagde, Verde yckur epter Tru yckar.

30. Og þeirra Augu lukuſt upp. Og JEſus hotade þeim og ſagde, Siaed til, ad þad fae ei nockur ad vita.

31. Enn þeir geingu ut, og utdreifdu hans Nickte um allt þad Land.

32. Þa þesser voru nu utgeingner, Sia, þa hofdu þeir til hans þann Mann, sem Dumbe var og Diofuloodur.

33. Og ad utreknum Diofslenum, talade hinn Moallause, og Folked undradest þad, og sagde, Alldrei hefur slijkt sied vered j Jsrael.

34. Enn Phariseí sogdu, Hann rekur Diofla ut fyrer Diofla hofdingiann.

35. Og JEsus gieck umkring j ollum Borgum og Kauptunum, kiennde j þeirra Samkundu hvosum, og Predikade Evangelium Rijkesins, og lækuade allskoattadar Sotter, og allskins Krankdæme hia Folkenu.

36. Og er hann leit Folked, sa hann aumur a þvi, þviad þeir voru vanmegna ordner, og tvistrader, sem þeir Sauder er engvann Hirder hafa.

37. Þa sagde hann til sinna Læresveina, Kornskierann er mikel, enn Verkmennerner faaer, fyrer þvi bidied Herrann Kornskierunnar, ad hann sende Verkmenn j sijna Kornskieru.

X. Capitule.

(I) Þeir tolf Læresveinar eru utsender: (II) þeirra kior: (III) leyseleegur flotte: (IV) Medkenning um JEsum: (V) Elska til JEsu.

I. Og

I. Og hann kallade tolf sijna Læresveina til sijn, og gaf peim Magt yfer ohreina Anda ad peir ræke pa ut, og ad lækna allskins Sotter og allra handa Meinlæte.

2. Enn peirra tolf Postula Nofn eru pesse, sa fyrste Simon, sa er kallast Petur, og Andreas Broder hans, Jacob Son Zebedei og Johannes Broder hans.

3. Philippus, og Bartholomeus, Thomas, og Mattheus Tollheimtare, Jacob Alphei Son, (a) Lebbæus, ad vidurnefne Thaddæus.

(a) (Lebbeus) pad er sa gode Judas.

4. Simon af Cana, og Judas Iscarioth, sa ed forried hann.

5. Pessa tolf utsende JEsus, biodande peim, og sagde, farid ei a gotu Heidennar Piodar, og ganged eige jnn j Borger Samverskra Manna.

6. Helldur gangid til peirra fortapadra Sauda af Husi Israels.

7. Farid ut, predikid, og feigid pad Himnarijke er nalægt.

8. Lækned Siuka, hreinsed Lijkhræa, uppvekied Dauda, utreked Diofla. Fyrer eckert hafed pier pad feingid, giefid pad og ut fyrer eckert.

9. Pier skulud eige (b) hafa Gull, ei Silfur, nie Kopar j Lindum ydar.

(b) (hafa) pad kallast hier, ad hafa so sem Aglarner ha-

fa Mammon, og festa Þar vid Hiarta sitt, og hafa Buksorg, hvad ad hindrar Predikunar embættid; helldur til naudÞurftar og nautnar. So hafde Christur sialfur Peninga, Þung og Braudkarfer.

10. Og ei helldur Tosku til vegferdar, ei tvo Kyrtla, eige Skoo, ongvann Staf, Þviad verdur er Verkamadurinn sinnar Fædu.

11. Þa Þier jnngangid i nockra Borg, edur Kauptun, Þa spyrid ad, hvort Þar sie nockur j henne sem Þess sie verdur, og Þar hia Þeim sama blijfid, Þar til Þier farid burt Þadann.

12. Nær Þier jnnganged j nockurt Hus, Þa heilsid Þvi.

13. Og ef Þad sama Hus er Þess verdugt, mun ydar Fridur koma yfer Þad, enn ef Þad er eige verdugt, Þa mun ydar Fridur til ydar aptur hverfa.

14. Og hvor hann medtekur ydur eige, og eige heyrer ydvarre Rædu, gangid utaf Þvi Huss eda Borg, og (c) hristid Duptid af ydrum Fotum.

(c) (Hristed) so ollbungis eckert skulud Þier nædtaka af Þeim, ad Þier skulud einneigenn hrista Þeirra dupt af skom ydar, so ad Þeir meige vita, ad Þier hafed ecke leitad ydur abata edur nytsemdar, helldur Þeirra Salubialpar.

15. Sannlega seige eg ydur, Ad bærelegra mun verda Landenu Sodome og Gomorre a Doms Deige, helldur enn Þeirre somu Borg.

II. 16. Siaed. Eg sende ydur so sem Saude a mil-

a millum Varga, fyrer þvi verid forsialer so sem Hoggormar, og einfallder sem Dufur.

17. Enn vaktid ydur fyrer Monnum, þviad þeir munu ofurselia ydur fyrer sijn Raadhus, og j sijnum Samkunduhusum munu þeir ydur strykia.

18. Og þier munud leidder verda fyrer Lands Hofdingia og Konga, minna vegna, til Vitnisburdar yfer þa og yfer Heidenn Lyd.

19. Enn nær þeir frauselia ydur nu, þa verid ei hugsiuker, hvorninn eda hvad þier skulud tala, þviad þad mun ydur a þeirre stundu giefid vera, hvad þier eiged ad tala.

20. Þviad þier erud eige þeir sem tala, helldur er þad Ande ydvars Fodurs, sa er talar fyrer ydur.

III. 21. Sa eine Broder mun selia annann j Dauda, og Fader Sonenn, og Nidiarner munu upprijsa a mote Forelldrunum, og þeim Fiorræde veita.

22. Og þier verdid ad hatre hafder af ollum Monnum fyrer mijns Nafns Saker. Enn hvor hann er stadfastur allt til Enda, sa mun holpenn verda.

23. Enn nær þeir ofsækia ydur j einne Borg, þa flyed j adra, Sannlega segie eg ydur, ad þier munud eige (d) fullkomnad gieta Borgernar j Israel, þar til ad Mannsins Sonur kiemur.

(d) full-

(d) (fullkomnad) sem hann vilde segia, eg veit vel ad peir munu ofsækia ydur, Pvi Folk petta mun ofsækia Evangelium, og ecke snuast allt til Heimsins Enda.

24. Eige er Læresveinnenn yfer sijnum Meistara, og ecke pionenn yfer Herranum.

25. Nægest Læresveinenum ad hann sie so sem hans Meistare, og pionenn sem hans Herra. Ef peir hafa Husfodurenn Beelzebub kallad, hvad miklu meir munu peir pa hans Heimamenn so kalla?

26. Af pvi ottist pa ecke, pvi eckert er so hulid, ad eige verde augliost, og eckert er so leyndt ad ecke faest ad vita.

27. Hvad eg segie ydur j Mirkre, pad talid j Liose, og hvad pier heyred j Eyra, pad prediked á Næfrum.

28. Og hrædest eige pa sem Lijkamann aflifa, og Sœlena gieta ei liflœatid, helldur hrædist pann framar sem Sœlu og Lijfe gietur tortijnt i Helvijti.

29. Kaupast eige Tveir Titlingar fyrer einn Pening? po fellur eige einn af peim a Jord, an ydars Fodurs (Vilia).

30. So eru og eirnenn öll ydar Hofudhœr talenn.

31. Fyrer pvi ottest eige, pier erud morgum Titlingum betre.

IV. 32. Fyrer pvi, hvor hann medkienner mig fyrer Monnunum, pann vil eg medkienna fyrer mijnum Himneska Fodur.

33. Enn

33. Enn hvor hann afneytar mier fyrer Monnunum, þeim vil eg afneyta fyrer mijnum Himneska Fodur.

34. Þier skulud eige þeinkia, ad eg sie komenn Frid ad senda a Jordena; eige kom eg Frid ad senda, helldur Sverd.

35. Þviad eg er komenn til ad yfa Mannenn a mote Fodur sijnum, og Dotturena i giegn Modur sinne, og Sonarkonuna i gegn Modur Manns sijns.

36. Og Mannsins Hiu munu vera hans Oviner.

V. 37. Hvor hann elskar Fodur og Modur meir enn mig, sa er mijn eige verdugur. Og hvor hann elskar Son edur Dottur yfer mig, sa er mijn ei verdugur.

38. Og hvor hann tekur eige sinn Kross a sig og filger mier epter, sa er mijn ei verdugur.

39. Hvor ed finnur sitt Lijf, sa mun tijna þvi, og hvor sijnu Lijfe tijner minna vegna, hann mun þad finna.

40. Hvor hann medtekur ydur sa medtekur mig, og hvor mig medtekur, hann medtekur þann sem mig sende.

41. Hvor hann medtekur Spaamann j Spaamanns Nafne, sa fær Spaamanns laun, hvor hann medtekur Riettlaatann j Riettlaats Nafne, sa fær Riettlaats Laun.

42. Og hver hann giefur einum af þessum Vesælingum eirn Bikar af kolldu Vatne ad

drecka

drecka j Læresveins Nafne, sannlega seige eg ydur, ad pad mun eige honum olaunad vera.

XI. Capitule.

(I) Læresveinar Joh. Skijrara eru sender til JEsum; hver ed (II) avijtar nockra, og (III) huggar adra.

I. Og pad skiede er JEsus hafde lyckstad pessar Bodaner, til sinna tolf Læresveina, gieck hann leingra fram ad kienna og predika j peirra Borgum.

Gudspialled Pridia Sunnud. i Adventu.

2. Enn pa Johannes heyrde j Bondunum Verkenn Christi, sende hann Tvo af sijnum Læresveinum og liet seigia honum.

3. Ertu sa sem koma skal, eda eigum vier ad vænta nockurs annars?

4. JEsus svarade og sagde til peirra, fared pid og kunngiorid Johanni aptur hvad pid siaed og heyred.

5. Blinder fa Syn, Hallter ganga, Lijkpraer hreinsast, og Daufer heyra; Dauder uppriisa, og Fatækum verdur Evangelium bodad.

6. Og sæll er sa sem ecke hneikslar sig a mier.

7. Enn ad peim burt geingnum, hof JEsus ad seigia til Folksins af Johanne, hvad forud pier a Eydemorku ad sia? Villdud pier sia Reyr sem Vindurenn blæs til og fra?

8. Eda hvad forud pier ut at sia? Villdud pier sia Mann miuk-klæddann? Siaed, peir

ed

ed miukann Klædnad hafa eru j Konganna Husium.

9. Eda hvad forud þier ut ad sia, villdud þier sioa Spaamann? Eg seige ydur, hann er meire enn eirn Spaamann.

10. Þviad hann er sa, af hverium skrifad er, sia, * Eg sende minn Eingel fyrer þier, sa er þinn Veg skal tilreida fyrer þier.]

* Malach. 3, 1.

11. 11. Sannlega seige eg ydur, a medal allra þeirra sem af Konu eru fædder, er eige annar upkomenn sa meire sie enn Johannes Skijrare, enn hann sem (a) minne er j Himerijke, er honum meire.

(a) (minne) það er Christur.

12. Enn j fra Dogum Johannis Skijrara og allt til þess nu er komid, þoler Himnarijke (b) Ofurefle, og þeir sem ofurefled giora hremma það til sijn.

(b) Ofurefle) Þa Mannsins Samvitska fornemur Evangelium, þa preinger hun sier fram so ad einginn kann henne ad aptra.

13. Þviad aller Spaamenn og Logmaalid spaadu til Johannem.

14. Og ef þier vilied það medtaka, þa er hann Elias, sa er koma skal.

15. Hvor eyru hefur ad heyra, hann heyre.

16. Enn vid hvad skal eg þessare Kinslod iafna? Lijk er hun þeim Bornum sem soatu a torge, hvor ed kolludu til sinna Stallbrædra.

17. Og

17. Og sögdu, vier hofum fyrer ydur j Pijpur blasid, og þier villdud eige dansa, vær þuldum ydur vorar Rauner, og þier villdud eige græta.

18. Johannes er komenn, at ei og dræck ei, og þeir seigia, hann hafe Diofull.

19. Mannsins Son er komenn, etur og dreckur, og þeir seigia, sioa, hvilijkur Ofætsmadur, og Vijnsvelgiare, Vinur Tollheimtumanna og Syndugra, og Spekenn hlytur ad riettlætast læta af sinum Bornum.

20. Þa tok hann ad avijta þær Borger j hvorium giord voru flest hans Kraptaverk, þad þær hofdu ei betrad sig.

21. Vei þier Chorazin, vei þier Bethsaida, Þviad ef j Tyro og Sidon hefde giorst soddan Kraptaverk, sem hia ydur hafa giorst, hefdu þeir fyrer laungu i Seck og Osku jdran giort.

22. Enn þo seige eg ydur, ad Tyro og Sidon mun bærelegra vera a Deige Domsins, helldur enn ydur.

23. Og þu Capernaum sem allt til Himens ert uphafinn, munt nidurprickiast allt til Helvijtis. Þviad ef j Sodoma hefdu þau Kraptaverk giorst, sem hia þier hafa giord verid, þa stæde hun enn j Dag.

24. Enn þo seige eg ydur þad, ad bærelegra mun vera Lande Sodoma a Domadeige, enn þier.

Gudsp.

Gudsp. VI. Sunnud. epter Prettanda, edur XXVI. Sunnudag ept. Trinitatis.

III. 25. Á peim sama tijma audsvarade JEsus og sagde, eg prijsa þig Fader og Herra Himens og Jardar, ad þu (c) dulder þetta fyrer Spekingum og Forvitringum, og opinnberader þad Ungbornum.

(c) (Þetta) það er Evangelium og Truna.

26. Ad sonnu Fader, þviad so var það þeckt fyrer þier.

27. Aller hluter eru mier j Valld giefner, af mijnum Fodur, og eingenn kienner Sonenn nema Faderenn, og eingenn kienner Fodurenn nema Sonurenn, og hvorium ad Sonurenn vill það openbera.

28. Komed til mijn aller þier sem ervidid, og þunga erud hladner, eg vil endurnæra ydur.

29. Taked a ydur mitt (d) Ok, og læred af mier, þvi eg em hogvær og af Hiarta Lijtelæatur, og munud þier Hvijld finna Sælum ydrum.

(d) (Ok) Krossenn er þeim harla liett Byrde, sem smacka Evangelium, og til þess finna.

30. Þviad mitt Ok er sætt, og mijn Byrde er liett.]

XII. Capitule.

JEsus forsvarar (I) sina Læresveina, og (II) sialfann sig i gegn Pharisæunum, sem (III) Syndgudu i mote Heilogum Anda, og (IV) beiddust Teikns.

I. Á peim tijma gieck JEsus um Kornsæde a Sabbathsdeige, og hans Læresveinar

sveinar voru hungrader, og toku ad tijna Axenn af, og ad eta.

2. Enn er Phariſei sau þad, sögdu þeir til hans, sia þijner Læresveinar gisra hvad eige ſomer, a Sabbathsdögum ad gisra.

3. Enn hann sagde til þeirra, hafed þier ei leſid * hvad David gisrde, nær hann, og þa er med honum voru, hungrade? *1 Sam. 21, 6.

4. Hvernenn ed hann gieck jnn j Guds Hus, og æat þar Skodunarbraudenn, hver honum leyſdeſt ei ad eta, nie helldur þeim ſem med honum voru, nema einumſaman *Preſtonum. *2 B. Moſ. 29, 33. 3 B. Moſ. 24, 9.

5. Eda hafed þier eige leſid j Logmœalenu * hvorſu ad Preſtarner a Sabbathsdögum j Muſterenu briota Sabbathsdagenn, og eru þo æan ſakar? * 3 B. Moſ. 24, 8. 4 B. M. 28, 9.

6. Enn eg ſeige ydur, ad ſa er hier ſem Muſterenu er meire.

7. Enn ef þier viſſud hvad þad være (* a Miſkun hefe eg þocknan og eige a Offre) hefdud þier ecke Saklauſa fordæmt.

*Oſ. 6, 12.

8. Þvi Mannſins Son er Herra, eirnenn (a) Sabbathsdagſins.

(a) (Sabbaths Dagſins) hvor hann truer a Chriſtum, hann er yfer allum Logum, og skal ecke æaſkaſt af Logmœalenu.

II. 9. Og hann gieck burt þadann leingra framm, og kom j þeirra Samkunduhus.

10. Og

10. Og sia, ad einn Madur var par, sa hafde visnada Hond. Og peir spurdu hann ad og sogdu, Er pad nockud riett ad lækna a Sabbathsdogum? so ad peir giæte aklagad hann.

11. Enn hann sagde til peirra, Hvor er sa af ydur sem hefur eirn Saud, og ef hann fellur a Sabbathsdogum j Gryfiu, sem ecke grijpe hann og uppdrage?

12. Hvad miklu er Madurenn Saudnum betre? Fyrer pvi leyfist a Sabbathsdogum gott ad giora.

13. Pa sagde hann til Mannsins, Riettu vot Hond pijna, og hann riette hana ut, og hun vard heil, sem hin annur.

14. Pa geingu Pharisei ut, og hielldu Raad yfer honum, hvornenn peir mætte honum fyrerfara.

15. Enn er JEsus fornam pad, veik hann padann, honum filgde og margt Folk epter, og pa alla læknade hann.

16. Og bannade peim ad peir giorde hann openskarann.

17. So pad uppfylltest hvad sagt er fyrer Esaiam Spæmann, er so seiger.

18. * Siaed, pad er minn Pion, hvern eg utvalde, og minn Elskulegur, a hvorium Sæla mijn hefur pocknan, Yfer hann mun eg Anda minn leggia, og sa skal Heidnum Domenn kunngiora. * Esa. 42, 1. &c.

19. Eige

19. Eige mun hann kijfa nie kalla, og eige mun nockur heyra hans kall a Strætum.

20. Marenn Reyr mun hann eige sundurmylia, og riukanda Hor eige utslockva, þar til hann utfærer Domenn til Sigurs.

21. Og Heidner munu a hans Nafn vona.

22. Þa var til hans hafdur Diofulodur Madur, sa er Blindur var og Moallaus, og hann læknade hann, so ad hinn blinde og Dumbe talade, og sa.

23. Og allt Folkid ottadest og sagde, Er þesse ei Sonur Davids?

24. Enn er Phariſei heyrdu þad, sogdu þeir. Eige rekur þesse Diofla odruvijs ut, nema fyrer Beelzebub Diofladofdingia.

25. Enn JEſus fornam þeirra Hugsaner, og sagde til þeirra, Hvert Rijke j sialfu sier sundurþyckt, mun eydast, og hvor su Borg eda Hus sem j sialfu sier er sundurþyck, fær ei staded.

26. Og ef eirn Sathan rekur annann ut, þa er hann sundurþyckur a mote sialfum sier, Hvornenn fær hans Rijke þa stadid?

27. Og ef eg utrek Diofla fyrer Beelzebub, Fyrer hvorn verda þeir þa af ydrum Bornum utrekner? Af þvi verda þeir og ydrer Domendur.

28. Enn

28. Enn ef eg utrek Diofla med Guds Anda, þa er Guds Rijke til ydar komid.

29. Eda hvernenn fær nockur jnngeingid j hins Ofluga Hus, og hans Bvoshlutum i burt ræint, utan so sie hann binde oadur hinn Ofluga, og ræne sijdann hans Hvos?

30. Hvor hann er eige med mier, sa er a mote mier, Og hvor eige med mier safnar, sa sundurdreifer.

III. 31. Fyrer þvi seige eg ydur, Allar Synder og Lastaner verda fyrergiefnar Monnum, Enn Lostun j mote Andanum mun ei fyrergiefast.

32. Og hvor hann talar nockud j mote Mannsins Syne, honum mun fyrergiefast, enn hvor ed talar nockud a mote Heilsgum Anda, honum mun hvorke (b) fyrergiefast j þessum Heime ne odrum.

(b) (Hvorke) þad sem Mattheus seiger hier, (hvorke j þessare nie hinne Verolldu) þad seiger Marcus so; Hann er um eilijfa Skulldskylldugur, ellegar til þess eylijfa Doms. Marc. 3, 29.

33. Annadhvort setied gott Trie, og mun Avexturenn godur, ellegar setied vondt Trie og mun Avexturenn vondur, þviad af Avextenum þeckiest Tried.

34. Þier Nadrukin, hvornenn meiged þier gott mæla, a medan þier erud Vonder? þad sem Hiartad er fullt af, þad flytur ut af Munnenum.

35. Godur Madur framm flytur gott af

godum Siod sijns Hiarta, enn vondur madur af vondum Siod sijns Hiarta framflytur Vondt.

36. Enn eg seige ydur, af hvoriu thvi Faseingu Orde, sem Mennerner tala munu their Reikningskap giora a ytsta Dome.

37. Af thijnum Ordum muntu Riettlætast, og af thijnum Ordum muntu fordæmast.

IV. 38. Tha svorudu nockrer ut af Skriftlærdum og Phariseis og sogdu, Meistare! vier villdum Teikn af thier sia.

39. Hann svarade og sagde til theirra, Petta vonda og Horunarsama Sleckte leitar Teikns, og thvi mun ei Teikn giefast, nema Teikn Jonæ Spaamans.

40. Thviad so sem * Jonas var j Kvide Hvalsins thria Daga og thriar Nætur, so mun Mannsins son vera midt j Jordu, thria Daga og thriar Nætur. *Jon. 2, 1.

41. Menn Ninive Borgar munu upprijsa a efsta Dome med thessare Kinslod, og munu hana fordæma, thviad their giordu Idran epter Predikun Jonæ, Og sia, hier er meire enn Jonas.

42. Drottningenn af Sudre mun upprijsa a efsta Dome med thessare Kinslod, og mun hana fordæma, Thviad hun kom af Endemorkum Jardar ad heyra Speke Salomonis, Og sia, hier er meire enn Salomon.

43. Nær Ohreinn Ande er farenn ut af Mannenum, reikar hann um thurra stade leitande Hvijldar og finnur eige. 44.

44. Þá seiger hann, Aptur vil eg snua j mitt Hws, þadann eg utfor, Og nær hann kiemur, finnur hann þad tomt, sopad og fagad.

45. Þa fer hann burt og tekur sis adra Anda med sier, þeir ed verre eru enn sialfur hann, og nær þeir eru jnnkomner, byggia þeir þar, Og verdur þa þess Manns sijdara verra þvi hinu fyrra, So mun og skie þessa vonda Kinslod.

46. Sem hann var enn þetta ad tala til Folksins, Sia, Þa stod Moder hans og Brædur þar fyrer utan, og villdu tala vid hann.

47. Þa sagde eirn til hans, sicca, ad Moder þijn og Brædur þijner standa ute, og vilia tala vid þig.

48. Hann svarade og sagde, til þess sem honum þetta kunngiorde, Hver er mijn Moder, og hverier eru mijner Brædur?

49. Og hann riette ut sijna Hond yfer sijna Læresveina og sagde, Siaed þar er mijn Moder og mijner Brædur.

50. Þviad hver hann gierer vilia mijns Fodurs þess sem a Himnum er, sa er minn Broder, Syster og Moder.

XIII. Capitule.

JEsus framsetur Imeslegar Epterlijkingar um Himna Rijke.

Ad þeim sama Deige, gieck JEsus utaf husinu, og sette sig nidur vid Sioenn.

2. Og margt Folk safnadest ad honum, so hann stie a Skip, og sat, og allt folkid stod j Fiorunne.

3. Og hann talade margt til þeirra j Eptersijkingum og sagde. Sia, Sa er sœade gieck ut ad sœa.

4. Og þa hann sœade fiell sumt vid Veigenn, og Fuglar komu og eatu þad.

5. Enn sumt fiell i grytta Jord, hvar þad hafde ei mikla Jord, og rann fliotlega upp, þviad þad hafde eige Jardar dypt.

6. Enn sem Solenn rann upp skrældest þad, og af þvi ad þad hafde eige Rot þa visnade þad.

7. Enn sumt fiell a millum Þyrna, og Þyrnarner spruttu upp og kiæfdu þad.

8. Enn sumt fiell j goda Jord, og færde Avoxt, sumt hundradfalldann, sumt sextugfalldann, sumt þritugfalldann.

9. Hvor Eyru (a) hefur ad heyra, sa heyre.

(a) (hefur) Þar sem menn skilia Guds Ord, þar Avaxtar þad sig, enn þar sem menn þad ecke skilia, þar fer insnnum aptur, og Menn hneixlast a þvi.

10. Og Læresveinarner geingu til hans og sogdu, Fyrer hvi talar þu til þeirra j Epterlijkingum?

11. Hann svarade og sagde, ydur er giefid ad

ad understanda Leynda doma-Himnarijkis, enn þeim er þad eige giefid.

12. Því hvor hann hefur, honum mun giefast so hann gnog hafe, Enn sa sem ei hefur, af honum mun og takast þad hann hefur.

13. Fyrer því þa tala eg til þeirra j Epterlijkingum, þviad med siaande Augum sia þeir eige, og med heyrande Eyrum þa heyra þeir eige, þviad þeir skilia þad ei.

14. Og a þeim mun upfyllast Spadomur Esaiæ, er seiger, * Med Eyrunum munud þier heyra, og munud þier þad ei skilia, og med siaande Augum munud þier sia, og ei skinia.

*Esa. 6, 9. 10.

15. Þviad þessa Folks Hiarta er forhardnad, og þeirra Eyru eru þungheyrd, og þeirra Augu saman-lykiast so ad þeir eige einusinne med Augunum siae, og med Eyrunum heyre, nie med Hiartanu skilie, til ad leidrietta sig so ad eg hialpe þeim.

16. Enn Sæl eru ydar Augu, þad þaug sia, og ydar Eyru, þad þau heyra.

17. Sannlega seige eg ydur ad marger Spamenn og Riettlæter fystust ad sia, hvad þier siaed, og hafa þad ecke sied, og ad heyra hvad þier heyred, og hafa þad eige heyrt.

18. Af því heyred Epterlijkingena um Sædmannenn.

19. Þa er nockur heyrer Orded Rijkesins, og understendur þad ei, kiemur hinn vonde, og

hrifsar burt hvad sáad er j hans Hiarta, Pad er sa vid Veigenn er sáadur.

20. Enn pad sem j grijtta Jord fiell, er sa, pegar nockur heyrer Orded, og fliotlega med fagnade medtekur pad.

21. Enn hann hafde eige Rot j sier, helldur er hann vid um stundarsaker, nær ed Hrellingar og Offokner hefiast fyrer Ordsinssaker, hneixlast hann jafnskiott.

22. Enn pad sem a millum Pyrna er sáad, er sa pegar nockur heyrer Ordid, og Ahyggia pessarar Veralldar og Svikseme rijkedæmisins kiefur Ordid, og færer ecke Avoxt.

23. Enn pad sem j goda Jord er sáad, er sa nær nockur heyrer ordid og understendur pad, og færer Avoxt, og sumt ber Hundradfalldann, sumt sextugfalldann, sumt priatijgerfalldann.

Gudspialled V. Sunnud. epter Prettanda.

24. Aðra Epterlijking lagde hann peim fyrer og sagde, Himnarijke er lijkt peim Manne, sa er sáade godu Sæde j Akur sinn.

25. Enn pa menn svafu, kom hans Ovinur og sáade Illgresi ibland Hveitesins, og for j burt.

26. Enn er Sæded spratt upp og bar Avoxt, pa auglysteſt og Illgresid.

27. Pa geingu Pienararner til Husfodursins og sogdu, Herra, Sáader pu ei godu sæde

sæde j Akur sinn, hvadann kiemur honum þa Illgresid?

28. Hann sagde til þeirra, þad hefur Fiandmadurenn giort. Þa sogdu Þienararner, Villtu ad vær forum og utlesum þad?

29. Hann sagde, nei, so ad þier upprætid ecke Hveitid undereins, nær þier utlesid Illgresid.

30. Leatid hvertveggia vaxa asamt allt til Kornskurdar, og a Kornskieru Tijma, skal eg seigia til Kornskurdarmannanna, Lesid first Illgresid saman, og bindid þad j bindini til brennslu, enn Hveitenu samannsafnid j mijna Kornhlodu.]

31. Adra Epterlijking lagde hann framm fyrer þa og sagde, Himnarijke er lijkt einu (b) Mustards Korne, þad einn madur tok og soade j Akur sinn.

(b) (Mustardskorn) Þar er eckert audvirdelegra Ord enn Evangelium, og er þo eckert kroptugra, Þvi þad giorer Rettlæta þa sem trua a þad. Logmalid og Verkenn gisra þad ecke.

32. Hvad ad minst er allra Sæda, enn nær þad sprettur upp, er þad stærst allra Kaalgrasa, og verdur eitt Trie, so ad Fuglar Himensins koma og byggia under þess Kvistum.

33. Eina adra Epterlijking talade hann til þeirra. Lijkt er Himnarijke Swordeige, þad

ein Kona tok og blandade vid þria Mælera Miols, þar til þad syrdest allt j giegn.

34. Þetta allt talade JEsus j Epterlijkingum til Folksins, og syrer utan Epterlijkingar talade hann ecke til þeirra.

35. So ad uppfylltest hvad sagt er syrer Spaamannenn þann er seiger, * minn Munn vil eg uppliuka j Epterlijkinguin, og heimuglega hlute mun eg utmæla fra upphafi Veralldar. * Psal. 78, 2.

36. Þa liet JEsus Folkid fra sier fara, og kom heim, og hans Læresveinar geingu til hans, og sogdu, uthyd þu oss þa Epterlijking um Illgresed a Akrenum.

37. Hann svarade og sagde til þeirra, Hann sem sær godu Sæde er Mannsins Sonur.

38. Enn Akurinn er Heimurenn, goda Sædid eru Rijkesins Born, enn Illgresid eru Born þess Vonda.

39. Ovinurinn sa þeim sæde er Diofullenn, enn Kornskierutijmenn er Ending Veralldar, Kornskurdarmennerner eru Englarner.

40. Þvi lijka sem nu verdur Illgresid utlesid, og j Ellde brendt, so mun og skie j enda þessarar Veralldar.

41. Mannsins Son mun utsenda sijna Eingla, og þeir munu samann safna ur hans Rijke ollum Hneixlunum, og þeim er Ranginde giora.

42. Og

42. Og þeir munu kasta þeim j Elldsins Ofn, þar mun vera Graatur og Tannagnistran.

43. Enn þa munu Riettlaater lioma sem Sol j Riike Fodurs þeirra. Hvor Eyru hefur ad heyra sa heyre.

44. Enn aptur þa er Himnarijke lijkt einum (c) folgnum Fiesiod a Akre, hvorn ed Madur fann og falde hann, og af þeim fagnade sem hann hafde yfer honum, gieck hann burt, og sellde allt hvad hann hafde, og keypte þann sama Akur.

(c) (Fiesiod) sa folgne Fiærsiodur er Evangelium, sem oss giefur Naad og Riettlæte a:n vorrar Forskulldunar, þar syrer gledur hann mann. Þa hann verdur fundenn, þad er, giefur goda Samvitsku, hvoria Menn kunna ecke ad fa med nockrum til verkuade, Þetta Evangelium er og so su Perla.

45. Og en aptur er Himnarijke lijkt þeim Kaupmanne, er ad godum Perlum leitade.

46. Og þa hann fann eina forkostulega Perlu, for hann og sellde allt hvad hann hafde, og keypte þa somu.

47. Og enn aptur er Himnarijke lijkt Nete þvi sem j Sio var kastad, med hvorriu af ollu Fiskakini dreigid verdur.

48. Enn nær þad er fullt, draga þeir þad j fioruna, sitia sijdann og samannlesa hina godu j Kierolld, enn vondum kasta þeir ut.

49. So mun og skie j enda Veralldar, ad

Englar munu utfara, og hina vondu fra Riettlætum skilia.

50. Og þeim munu þeir kasta j elldsins Ofn, hvar vera mun Op og Tannagnistran.

51. Og JEsus sagde til þeirra, Hafid þier allt þetta understadid? þeir sogdu, ja Herra. Þa sagde hann.

52. Fyrer því hver sa Skriftlærdur sem til Himnarijkis (d) mentadur er, hann lijkist þeim Husfodur sem framm bar af sijnum Fiarsiod (e) Nytt og Gamallt.

(d) (mentadur til himnarijkis) Er ad hialpa himnarijke til framm kvæmdar ad kienna odrum og koma þeim til himnarijkis.

(e) (Nytt) er Evangelium, þad gamla er Lögmælid.

53. Og þad skiede þa JEsus hafde endad þessar Epterlijkingar, ad hann gieck þadan.

54. Og kom til sinnar Fosturjardar, og kiennde þeim j þeirra Samkunduhusum, so ad þeim hnyckte vid og sogdu, Hvadan kiemur þessum slijk Speke og Kraptar?

55. Er þesse ei Timbursmidsins Son? Heiter hans Moder ecke Maria? og Brædur hans Jacob og Joses, Simon og Judas.

56. Og hans Systur, eru þær ei allar hier hia oss? Hvadan kiemur þessum þa allt þetta?

57. Og þeir hneixludust a honum. Enn JEsus sagde til þeirra, eirn Spæmadur er hverge j minne Virdingu enn j sijnu Fodur Lande, og j sijnu eigenn husi.

58. Og

58. Og ei giorde hann þar morg Teikn fyrer saker Vantruar þeirra.

XIV. Capitule.

(I) Johannes er halshoggvinn: (II) JEsus mettar Fimm þusund Manna: (III) Stiller Stormenn. (IV) Læknar marga.

1. Þeim tijma heyrde Herodes (a) Fiordungs Hofdinge Rikted af JEsu.

(a) (Fiordungs Hofdinge) Gydinga-lande med þvi sem þar til la, var skipt j 4. Hofdingiadoma, þar fyrer kolludu menn þa Hofdingia, Tetrarchas, þad er fiordungs Hofdingia.

2. Og hann sagde til sinna Þienara, þesse er Johannes Skijrare, hann er fra daudum uppriſinn, og þvi gisraſt þesse Kraptaverk af honum.

3. Þviad Herodes hafde fangad Johannem, bundid hann og j fangelsi sett, fyrer saker Herodias Husfru Philippi Brodur hans.

4. Þviad Johannes hafde til hans sagt, þad er ecke riett ad þu hafer hana.

5. Og hann hefde giarnann aflijfad hann enn hann ottadeſt Folked, þviad þad hiellt, hann fyrer eirn Spaamann.

6. Enn er Herodes hiellt sinn Fædingar dag, dansade Dotter Herodias nidt frammi fyrer þeim, og þad lijkade Herodes vel.

7. Af þvi lofade hann henni med Eyde ad giefa henni hvers hun æskte.

8. Og epter þvi hun var adur tilleggiud

af Modur sinni, sagde hun, Gief mier a Diske Hofud Johannis Skijrara.

9. Og Kongurinn vard hriggur, Enn þo fyrer Eidsins saker og þeirra er med honum til Bordsins satu.

10. Baud hann ad þad giæfist henni, og hann sendi ut og afhofdadi Johannem i Mirkva-stofu.

11. Og var hofud hans borid a Diske og giefid Stulkunni, og hun færdi Modur sinne.

12. Þa komu Læriſveinar hans og toku hans Lijkama og grofu, komu og kunngiordu þad JEſu.

II. 13. Þegar JEſus heyrde þad, for hann þadann a einu Skipe alleina til Eydemerkur, og þa folkid heyrde þad, filgde þad honum a Fæti ur Stodunum.

14. Og JEſus gieck framm og leit þann mikla Mvog, og sa aumur a þeim, og læknade þa af þeim sem Kranker voru.

15. Ad Kvollde geingu hans Læreſveinar til hans og sogdu, þetta er ein Eydemork, og Nottenn fellur a, Lat folkid fra þier, ad þad gange j Kauptunenn, og kaupe sier Fædu.

16. Enn JEſus sagde til þeirra, Þeir hafa þeſſ ei þorf, ad þeir gange burt, giefid þier þeim ad eta.

17. Þeir sogdu, Vier hofum ecke hier nema fimm Braud, og tvo Fiska.

18. Hann sagde; Færid mier þaug hingad.

19. Og

19. Og hann baud Folkinu ad setiast nidur a grasid, og tok þau fimm Braud og tvo Fiska, leit til Himens, þackade, og braut þaug, og gieck sijnum Læresveinum Braudenn, enn Læresveinarner gæfu þaug Folkenu.

20. Og þeir snæddu aller og urdu sadder, og þeir toku upp þær leifar er afgeingu, tolf Karfer fullar.

21. Enn þeir sem etid hofdu voru nær fimm þusund Manna, undann teknum Konum og Børnum.

III. 22. Og jafnsnart neydde JEsus sina Læresveina til ad þeir geinge a Skip, og fære fyrer honum yferum, þar til hañ liete Folkid fra sier.

23. Og er hann hafde Folkid fra sier lœatid gieck hann eirnsamall uppa Fiallid ad bidiast fyrer. Og um kvølldid var hann eirn þar.

24. Enn Skipid var þa midt a Sionum, og hrakteſt j Bilgiunum, þviad Vindurenn var þvert j mote.

25. Enn um fiordu (b) vakt Næturinnar, kom JEsus til þeirra gangandi a Sionum.

(b) (vakt) fordum tiid var Nottunne skipt j Fiorar vakter, og voru þrijr tijmar j hvørre Vakt.

26. Enn er Læresveinarner sau hann a Sionum ganga, hræddust þeir, og sogdu, þad væri Skrimsl, og kolludu upp af hrædslu.

27. Enn JEsus talade strax til þeirra og sagde, verid Hughrauster, eg em hann, ottist ei.

28. Enn Petur svarade honum og sagde,

ef þu ert þad Herra, þa biod mier ad koma til þijn a Vatnenu.

29. Og hann sagde, kom hingad. Og Petur stie af Skipinu og gieck a Vatninu ad hann kiæme til JEsu.

30. Enn er hann leit megnann Vind, ognade honum og tok ad sockva, kallade og sagde, Herra hialpa þu mier.

31. Enn JEsus riette jafnsnart Hondina og greip hann, og sagde til hans, þu Lijtiltruadur, þvi efadest þu?

32. Og þeir stigu jnn j Skipid, og Vindinn stillte.

33. Enn þeir sem a Skipenu voru, komu og fiellu framm fyrer honum, og sogdu, sannlega ertu Guds Sonur.

IV. 34. Og þeir foru yfer um, og komu til Landsins Genesareth.

35. Og er Folkid j þeim sama Stad vard vart vid hann, sendu þeir ut um allt þad Land allt j kring, og færdu til hans alla Vanfæra Menn.

36. Og boadu hann um, ad þeir mættu ad eins snerta Falld hans Fata. Og aller sem hann snertu urdu heilbrigder.

XV. Capitule.

(I) JEsus virder cinkis Þra Guds Dijrdkun sem menn midda fier sialfar: (II) Læknar Dottur Peirrar Canverksu Kvinnu, og marga adra: (III) Mettar fiogur Þusund Manna.

I. Þa

1. Pa komu til hans Skriftlærder og Phariſei af Jeruſalem, og ſogdu.

2. Pvi ofur troda þijner Læreſveinar Olldunganna Uppſetninga, med þvi þeir þvo eige ſijnar Hendur er þeir Braud eta?

3. Hann ſvarade og ſagde til þeirra, fyrer þvi ofurtroded þier þa Guds Bodord fyrer ydvarn Uppſetning?

4. * Pvi Gud hefur ſkipad, heidra ſkalltu Fodur þinn og Modur, og hvor hann bolvar Fodur eda Modur ſa ſkal Dauda deyia.

* 2 B. Moſ. 20, 12. 5 B. Moſ. 5, 16.

5. Enn þier kiennid, ad hvor hann ſeiger til Fodur eda Modur, þad er ein (a) Gaafa, hvor ef ad hun er af mier, þa kanntu hölpenn verda.

(a) Gaafa) Ordinu eru miog oſkilinn, enn ſu rietta Meining er, ad Phariſei kiendu oriettilega ad Gudi være Peckara ad Offrad være, enn ad menn hialpudu forellrum ſijnum j Þeirra fatækt, ſo ad ef Bornenn offrudu fyrer Forelldrana, og giordu þeim annars eckert til goda, þa hefdi þaug noglega giort, hvad þeim bære Forelldrunum ad gisra.

6. Af þvi ſkier þad, ad eingenn heidrar Fodur ſinn nie Modur framarmeir, og hafid ſo onytt giort Guds Bodord fyrer ydar Uppſetnings Saker.

7. Þier Hræsnarar, vel hefur Eſaias ſpaad af ydur, og ſagt.

8. * Þeſſe Lydur nalægeſt mig med ſijnum Munni, og heidrar mig med vorum ſijnum.

* Eſ. 29, 13.

9. Enn

9. Enn þeirra Hiortu eru langt fra mier, ad onytu þiona þeir mier, a medann þeir kienna þær Kienninger sem ecke eru annad enn Bodord Manna.

10. Og hann kallade Folkid til sijn, og sagde til þeirra, heyred þier og understanded þad.

11. Hvad er jnngeingur j Munnenn, þad saurgar ei Mannenn, helldur hvad er framm af Munnenum geingur þad saurgar Mannenn.

12. Þa geingu hans Læresveinar ad honum og sogdu, veitstu ad þa ed þeir Pharisei heyrdu þad Ord, hneixludust þeir?

13. Enn hann svarade og sagde, oll (b) Plantan hvoria minn himneskur Fader plantar eige, mun upprætast.

(b) (Plantan) allur Lærdomur og Verk sem Gud verkar ecke j Mannenum eru Synd, og hier sia Menn hvorsu sial'ræds Vilienn orkar einskis.

14. Lattid þa fara, þeir eru blinder og blindra Leidtogarar, ef Blindur leider annann Blindann, þa falla þeir baader j Grofena.

15. Þa svarade Petur og sagde til hans, þyd oss þessa Epterlijking.

16. JEsus sagde til þeirra, erud þier enn so Skilningslausser.

17. Skynied þier eige enn nu, ad allt hvad j Munnenn jnngeingur, þad hverfur j Magann, og verdur fyrer edlelega rœas utskufad.

18. Enn

18. Enn hvad af Munnenum framgeingur, þad kiemur af Hiartanu, og þad saurgar Mannenn.

19. Þviad utaf Hiartanu koma vondar Hugsaner, Manndrap, Hordomur, Frillulijse, Þiofnadur, Liugvitnan, Lastaner.

20. Þetta eru þeir hluter sem Mannenn saurga, enn med ohvegnum Hendum ad eta saurgar ecke Mannenn.

Gudspialled II. Sunnudag i Fostu.

II. 21. Enn JEsus gieck j burt þadann, og for j Landsoalsur Tyri og Sidonis.

22. Og sia ad Canversk Kona gieck utaf þeim somu Taknsrkum, kallade epter honum og sagde, o Herra Sonur Davids, miskuna þu mier, mijn Dotter kvelst illa af Diofslinum!

23. Og hann svarade henne eige Orde: hans Læresveinar geingu til hans, bœdu hann og sogdu, gior henne urlausn af þvi hun kallar epter oss.

24. Enn hann svarade og sagde, eg em ei sendur nema til fortapadra Sauda af Husi Israels.

25. Enn hun kom og fiell nidur fyrer honum og sagde, hialpa mier HErra.

26. Enn hann svarade og sagde, þad er eige tierlegt, ad taka Braudid fra Bornunum, og kasta þvi fyrer Hundana.

27. Enn

27. Enn hun sagde, ja HErra, enn þo eta Hundar af Molum þeim sem detta af Bordum Drottna þeirra.

28. Þa svarade JEsus og sagde til hennar, o þu Kona, mikel er þijn Trua, verde þier so sem þu villt, og a þeirre sømu Stundu vard hennar Dotter heilbrigd.]

29. Og JEsus gieck þadann leingra afram, og kom til Siafarinsij Galilea, og gieck uppa eitt Fiall og sette sig þar.

30. Og margt Folk dreif til hans, hafande med sier Hallta, Blinda, Moallausa, Vanada, og marga adra, og sioredu þeim framm fyrer Fætur JEsu, og hann lækнade þa.

31. So ad Folkid undradest er þad sa Moallausa mæla, og Vanada heila, Hallta ganga, Blinda siaande, og vegsomudu Gud Israels.

III. 32. Og JEsus kallade sijna Læresveina til sijn, og sagde, mig aumkar yfer Folkid, þviad þeir hafa nu þria Daga hia mier verid og hafa ecke til Matar, og fastande vil eg þa ecke fra mier fara laata, so ad eige verde þeir hungurmorda a Veigenum.

33. Þa sogdu Læresveinarner til hans, hvadann tokum vær so morg Braud j Eydemorku, ad vier sedium med jafnmargt Folk?

34. JEsus sagde til þeirra, hvorsu morg

Braud

Braud hafed þier? þeir sogdu, sio, og sa Fiskakorn.

35. Og hann baud Folkenu ad þad settest nidur a Jordena.

36. Og tok þaug sio Braud og Fiska, og er hann hafde packad, braut hann þaug, og gaf Læresveinum, og hans Læresveinar gœfu þaug Folkenu.

37. Og þeir œtu aller og urdu sadder, og toku upp þad sem yfer var af Leyfunum, sio Karfer fullar.

38. Enn þeir sem etid hofdu voru fiorar þusunder Manna fyrer utan Konur og Born.

39. Og er hann hafde Folkid fra sier lœtid, stie hann a eitt Skip, og kom j Endemerkur Magdalalands.

XVI. Capitule.

JEsus talar (I) um Teikn og Surdeig Phariseanna: (II) um Lykla Himnarijkes: (III) um Pijsl sina.

1. Þa geingu Phariseí og Saducei til hans, freistandi hans, og bœdu hann ad synia sier Teikn af Himne.

2. Enn hann svarade þeim og sagde, a Kvolldenn seiged þier, þad verdur godur Dagur, þviad Himen-rode er.

3. Og a Morgna seiged þier, j Dag verdur hreggvidre, þviad Himenenn er raudur og dimmur. Þier Hrœsnarar, Himensins Asian

sian kunned þier ad dæma, kunned þier þa ecke og ad dæma (a) Teikn þessara Tijma?

(a) (Teikn) Cristur meinar hier þaug Teikn sem eru hans Jardteikn og Furduverk, sem fyr var sagt ad skie skylde j Tijd Christi.

4. Þesse vonda og Horunarsama kinslod æfter Teikns, og henne skal eckert Teikn giefid verda, nema Teikn Jonæ Spæmans. Og hann forliet þa, og gieck j burt.

5. Og er hans Læresveinar voru yfer um farner, hofdu þeir gleymt Braud med sier ad taka.

6. Enn JEsus sagde til þeirra, siaed til, og vakted ydur fyrer Swordeige þeirra Phariseara og Saduceara.

7. Þa þeinktu þeir med sier og sogdu, þad mun vera þad vær hofum ei Braud med ofs tekid.

8. Enn er JEsus fornam þad, sagde hann til þeirra, þier Lijtiltrwader, hvar fyrer hugsed þier um þad þo ad þier hafed ei Braud med ydur haft?

9. Skilied þier enn ecke? minnest þier ecke a þau fimm Braud a medal fimm Pusunda! eda hversu margar Karfer ad þier tokud þa upp?

10. Og eige a þaug sio Braud a medal siogra Pusunda, og hversu margar Karfer ad þier tokud þa upp?

11. Hvar fyrer skilied þier þa eige, ad eg sagde ydur ei af Brauderu, þo eg segde, vaktid ydur fyrer Swordeigi þeirra Phariseis og Saduceis.

12. Þa understodu þeir ad hann hafde eige sagt

sagt þeim þad þeir skylldu vara sig vid Sworddeige Braudsins, helldur vid Lærdome Phariseanna og Saduceanna:

II. 13. Þa kom JEsus j Landsoalsur Borgarennar Cesarea Philippi, og spurde sijna Læresveina ad og sagde, hvad seigia Menn til, hvor Mannsins Son sie?

14. Peir sogdu, sumer seigia þu siert Johannes Skijrare, enn adrer, þu siert Elias, sumer ad þu siert Jeremias, edur eirn af Spoamonnonum.

15. Hann sagde til þeirra, hvern seiged þier mig þa ad vera?

16. Þa svarade Simon Petrus, og sagde, þu ert Christur Sonur Guds Lifanda.

17. Enn JEsus svarade og sagde til hans, Sæll ertu Simon Jonas Son, þviad Holld og Blod birte þier þad eige, helldur minn Himneske Fader.

18. Og eg seige þier, þu ert (b) Petrus, og yfer þennann Hellustein mun eg uppbyggia mijna Christne, og (c) Port Helvijtanna skulu eige megn hafa j giegn henne.

(b) (Cepha a Syrlendsku) Petur a Grisku, a Islendsku Hellubiarg. Og aller Christner Menn eru Petri vegna þeirrar Jatningar sem Petur gisrer hier, þvi hun er þad Hellubiargid uppa hvad ad Petur og aller Petrar eru bygder, Jatningenn er almennileg, so er og Nafnid.

(c) Port Helvijtis er oll Makt a mote Christnenne, so sem er Daudenn, Helvijte, Veralldlegur Vijsdomur og Makt.

19. Og

19. Og þier mun eg giefa Lykla Himnarijkis, og allt hvad þu bindur a Jordu, skal a Himnum bundid vera, og allt hvad þu leysir a Jordu, skal a Himnum leyst vera.

20. Þa fyrerbaud hann sijnum Læresveinum ad þeir segde þad nockrum, ad hann være JEsus sa Christus.

III. 21. Þadann j fra tok JEsus til ad auglysa fyrer sijnum Læresveinum, hvernenn honum byriade ad ganga til Jerusalem, og margt ad lijda af Olldungunum, þeim yppurstu Prestum, Skriftlærdum og Lijflaatenn verda, og a þridia Deige upp ad rijsa.

22. Enn Petur tok hann til sijn, atalde hann og sagde, HErra þirm sialfum þier, þad hende þig ongvanneiginn.

23. Enn hann snereſt vid og sagde til Peturs, far fra mier Satan, þu ert mier hneixl anlegur, þviad þu skilur eige hvad Guds er, helldur hvad Mannanna er.

24. JEsus sagdi þa til sinna Lærisveina, ef nockur vill mier epterfilgia, þa afneite hann sialfum sier, og take sinn Kross uppa sig og filge mier epter.

25. Þviad hver hann vill sitt Lijf forvara, sa mun þvi tijna, enn hver sijnu Lijfe tijner fyrer mijnar Saker, sa mun þad finna.

26. Þvi hvad stodar þad Mannenn þo hann vinne allann Heimenn, enn feinge tion a sinne Saalu? Edur hvad mun Madurenn fa giefed, þar hann Saalu sijna med endurleyse?

27. Þviad

27. Þviad þad mun skie, ad Mannsins Son mun koma j Dyrd sijns Fodurs, med sijnum Englum, og þa mun hann giallda hvorium sem einum epter sijnum Verkum.

28. Sannlega seige eg ydur, ad nockrer standa þeir hier, sem (d) Daudann munu eigi smacka, þar til ad þeir sia Mannsins Son komande j sijnu Rijke.

(d) Christur meinar til Peirrar Forklaringar sem skiede a Fiallenu Tabor a hvorja minnst verdur j epterfilgiande Capitula.

XVII. Capitule.

(I) JEsus forklærast a Fiallenu. (II) Læknar Pann Disfulloda og Tungl-siuka; (III) talar um sinn Dauda; (IV) Lætur greida Skatt-galld fyrer sig og Petur.

Gudspiallid annadhvert VI. Sunnud. epter Þrettanda. Ellegar XXVII. Sunnud. epter Trinitatis.

1. Og sex Dogum þar epter, tok JEsus med sier Petrum og Jacobum, og Johannem Brodur hans, og hafde þa afsijdis uppa eitt hatt Fiall.

2. Og Auglysteſt fyrer þeim, og hans Asiana skein sem Sol, enn hans Klæde urdu so blort sem Lios.

3. Og sia ad honum birtust þeir Moyses og Elias, og toludu vid hann.

4. Enn Petur ansade og sagde til JEsu, HErra, hier er gott ad vera. Ef þu villt, þa vilium vier giora þriar Tialdbuder, þier eina, Moyse eina, og Elie eina.

5. Og

5. Og þa er hann var þetta ad tala. Sia ad biart Sky umskygde þa, og sia, ad ein Rodd ur Skyenu sagde, þesse er Sonur minn Elskulegur, ad hvorium mier vel þocknast, honum skulud þier heyra.

6. Og er Læresveinarner heyrdu þad, fiellu þeir framm a sijnar Asianer og urdu miog hrædder.

7. Enn JEsus gieck til þeirra, tok a þeim og sagde, standed upp og vered eige hrædder.

8. Enn er þeir litu upp sijnum Augum, sau þeir ongvann, nema JEsum alleina.

9. Og er þeir geingu ofann af Fiallenu, baud JEsus þeim og sagde, þier skulud ongvum þessa Sion seigia, þar til ad Mannsins Son er upprisinn af Dauda.]

10. Og hans Læresveinar spurdu hann ad og sogdu, hvad seigia hiner Skriftlærdu þa, þad Elias hlioti adur ad koma?

11. JEsus svarade og sagde til þeirra, Elias a ad sonnu adur ad koma, og alla Hlute ad lagfæra.

12. Enn eg seige ydur þad, Elias er alla reidu komenn, og þeir þecktu hann eige, helldur gierdu þeir vid hann hvad hellst þeir villdu. So mun og Mannsins Son verda af þeim ad lijda.

13. Þa understodu Læresveinarner, þad hann hafde sagt af Johanne Skijrara.

II. 14. Og er þeir komu til Folksins, gieck eirn Madur til hans og fiell til Fota honum.

15. Og sagde HErra! miskuna þu Syne mijnum, þviad hann er Tunglsiukur, og er herfelega pijndur, opt fellur hann a elld og þraattsinnis j Vatn.

16. Eg hafde hann og til þinna Læresveina, og þeir gaatu honum ecke hialpad.

17. Enn JEsus svarade og sagde, O þu vantruud og Raangsnuinn Kinslod, Hversu leinge skal eg hia ydur vera? Hversu leinge a eg ydur ad lijda? Hafid hann hingad til mijn.

18. Og JEsus hastade a hann, og Diofullinn for utaf honum, og Sveirnenn vard Heilbrigdur a samre Stundu.

19. Þa geingu Læresveinarner heimuglega til JEsu, og sogdu, Fyrer þvi gaatum vær eige rekid hann ut?

20. JEsus svarade og sagde til þeirra, Fyrer ydar Vantruar saker, Þvi eg seige ydur fyrer sann, Ef þier hefdud Tru so sem Mustards Korn, mættud þier seigia Fialle þessu, Far þu hiedan og þangad, Og munde þad fara, og eckert munde ydur omogulegt vera.

21. Enn þetta Kin rekst eige ut nema med Bæn og Fostu.

III. 22. Enn sem þeir sijsludu um j Galilea, sagde JEsus til þeirra, Epterkomande er, þad Mannsins Sonur mun ofurselldur verda j Manna Hendur.

23. Og þeir munu Lijflœta hann, og a þridia deige mun hann upprijsa, Og þeir urdu nœrsta hriggver.

IV. 24. Og er þeir komu til Capernaum, geingu þeir ad Petre sem Skatt-giallded uppbœaru, og sogdu, Ydar Meistare, plagar hann eige ad giallda Skatt?

25. Hann sagde, ja. Og er hann kom heim, kom JEsus fin ad honum og sagde, Hvad lytst þier Simon, af hvorium taka Jardleger Kongar Toll edur Skattpening? af sijnum Bornum, edur af annarlegum?

26. Petur sagde til hans; af annarlegum, JEsus sagde þa til hans, þa eru Bornenn (a) frij.

(a) (Frij) Þo ad Christur vœre frij, þa gaf hann samt Skatt, Naunganum til þocknunar, So er einn Christinn uppa sijn eigenn bijte j allastade frij, og giefur sig þo velviliuglega til ad þiena Naunganum.

27. Enn so ad vier sieum þeim ei ad Hneixlan, þa far til Siafar, og kasta ut Aunglenum, og þann Fisk sem firstur kiemur upp tak hann, og er þu opnar hans Gin, muntu finna (b) Stater, þa somu tak þu og gief honum fyrer mig og þig.

(b) (Stater) er eitt Lod, Þegar þad er Silfur, þa er þad so mikid sem halft Gylline.

XVIII. Capitule.

JEsus talar (I) um Audmykt og Hneixlaner (II) um

um sijna Misfunseme: (III) um Brodurlega aminning, Straff og Fyrergefning.

Gudspialled a Michaelis Messu.

1. Á þeirre somu Stundu, geingu Læresveinarner til JEsum, og sogdu, Hvor er mestur j Himerijke?

2. JEsus kallade eitt Barn til sijn og sette þad midt a millum þeirra.

3. Og sagde. Sannlega seige eg ydur, nema þier snuest og verdid so sem Smabørn munud þier eige koma j Himnarijke.

4. Hvor sialfur sig læckar so sem Barn þetta, sa er mestur j Himnarijke.

5. Og hvor sem medtekur eitt þvilijkt Barn j mijnu Nafne, sa medtekur mig.

6. Enn hvor hann hneixlar eirn af þessum enu Smaau, sem a mig trua, þarfara være honum ad Mylnusteirn heingest um Hals honum, og være j Sioo soktur þar hann er diupastur.

7. Vei sie Heimenum fyrer Hneixlaner. Þar hliota þo Hneixlaner ad koma, enn þo sie Vei þeim Manne fyrer hvorn ed Hneixlanenn kiemur.

8. Enn ef þijn Hond eda þinn Fotur hneixlar þig, þa snijd hann af og snara honum fra þier, Betra er þier jnn ad ganga til Lijfsins Halltur og handarvane en þad þu hafer tvær

Hendur edur tvær Fætur, og verder j eylijfann Elld kastadur.

9. Og ef Auga þitt hneixlar þig, þa slijt þad ut og snara þvi fra þier, betra er þier Eineygdum jnn ad ganga til Lijfsins, enn þad þu hafer tvo Augu og verder j helvijtskann Elld kastadur.

10. Siaed til ad þier forsmaed eige eirn af þessum Smælingium, Þviad eg seige ydur, ad þeirra Englar a Himnum sia alltijd mijns Fodurs Auglit a Himnum.]

II. 11. Þviad Mannsins Son er komenn, ad gisra holpid hvad fortapad var.

12. Hvad virdest ydur? Ef einhver Madur hefur hundrad Sauda, og villist eirn af þeim? Skilst hann eige vid þa niju og Nijutyger a Fiollum uppe, og fer ad leita ad þeim sem villtist?

13. Og ef so skier, ad hann finnur hann, Sannlega seige eg ydur, ad hann fagnar meir yfer honum, enn yfer hinum niju og Niutijger sem eige villtust.

14. So er eige vilie Fodurs ydar sem a Himnum er ad eirn af þessum Smaau tapest.

III. 15. Enn ef Brodur þinn brytur vid þig, far þu, og straffa hann a millum þijn og hans eins samans, Ef hann heyrer þig, þa hefur þu þinn Brodur unned.

16. Enn ef hann heyrer þig ei, þa tak eirn edur

edur tvo til þiju, so ad j munne tveggia edur þriggia Votta stande øll Maalefne.

17. Nu ef hann heyrer eige þeim, þa seig þad Samkundunne. Enn ef hann heyrer ei Samkundunne, þa hallt hann sem annann Heidingia, og Tollheimtumann.

18. Sannlega seige eg ydur, Hvad hellst þier binded a Jordu, skal og a Himnum bundid vera, og hvad hellst þier leysed a Jordu, skal leyst vera a Himne.

19. Frammveigis seige eg ydur þad, ef tveir af ydur samtaka a Jordu um hvørn hlut sem þad er, ad þeir vilia bidia, skal þeim veitt vera af mijnum Fodur sem a Himnum er.

20. Þviad hvar tveir eda þrijr samansafnader eru j mijnu (a) Nafne, þar em eg midt a millum þeirra.

(a) (Nafne) epter minne skipan og mier til Vegsemdar, þa geingur þad alltsamann vel til.

21. Þa gieck Petur til hans og sagde, Herra, Hvorsu opt skal eg mijnum Brodur, þem sem vid mig brytur, fyrergiefa? er þad nog Siosinnum?

22. JEsus sagde til hans, Eg seige þier, eige siosinnum, helldur siotijgesinnum siosinnum.

Gudsvialled XXII. Sunnud. epter Trinitat.

23. Fyrer þvi er Himnarijke lijkt þeim Konunge sem reikna villde vid Þiona sijna.

24. Og er hann tok til ad reikna, kom eirn fyrer hann, sa er honum var skyldugur um tiju Þusund Punda.

25. Enn þa hann hafde eige til hvad hann skyllde giallda, baud Herrann ad selia hann og hans Hvsfru og hans Børn, og allt hvad hann aatte, og borga med.

26. Þa fiell sa Þion framm, tilbad hann og sagde, Herra, haf Þolinnmæde vid mig, allt skal eg þier giallda.

27. Þa sa Herrann aumur a þeim Þion, og liet hann lausann og gaf honum eirnenn upp skulldena.

28. Þa gieck sa same þion ut, og fann eirn af sijnum samlags þionum, sa var honum hundrad Peninga skylldugur, og hann greip hann, og tok fyrer Kverkar hans og sagde, giallt mier hvad þu ert mier skylldugur.

29. Þa fiell hans samlags Þion framm, bad hann og sagde, haf þolinnmæde vid mig, þvi allt skal eg þier giallda.

30. Enn hann villde eige, helldur for hann til og liet hann j Dyplitsu, þar til hann hafde borgad þad hann var skylldugur.

31. Enn er hans sam-þionar sau hvad skiede, urdu þeir miog hriggver vid, komu og undervijsudu sijnum Herra allt hvad giorst hafde.

32. Þa kallade hans Herra hann fyrer sig, og sagde til hans, Þu hinn vonde Þion, alla þessa Skulld gaf eg þier til, med þvi þu badst mig.

33. Skyll-

33. Skyllder þu þa eige miskunsamur vera vid þinn samlags þion, lijka sem eg var þier miskunsamur.

34. Og hans Herra vard reidur, og ofursellde hann Kvolorsnum, þangad til ad hann borgade allt hvad hann var skylldugur.

35. So mun og minn Himneskur Fader giora vid ydur, ef þier fyrergiefid eige af ydrum Hiortum hvor eirn sijnum Brodur hans Misgiorder.]

XIX. Capitule.

JEsus (I) Læknar marga: (II) talar um Hionaband: (III) leggur hendur yfer ung-Børn: talar um hina Rijku.

I. Og þad skiede sem JEsus hafde lyktad þessar Rædur, ad hann for af Galilea og kom j Endemerkur Gydinga-lands ødrumeiginn Jordanar.

2. Og margt Folk filgde honum epter, og þar læknade hann þa.

II. 3. Þa geingu Pharisæi til hans, freistudu hans og sogdu til hans, er þad nockud riett, ad Madurinn skilie sig vid sijna Eigenkonu fyrer hvorja sem eina Sok?

4. Enn hann svarade og sagde til þeirra, Hafed þier ei lesid, * ad sa er j upphafe skapade Manneun, hañ giorde þad, ad vera skylde eirn Madur og Kona. * 1 B. Mos. 1, 27.

5. Og sagde, * Fyrer þvi mun Madurenn

forlaata Fodur og Modur, og vera hia Eigenkonu sinne, og paug tvo munu eitt holld vera. * 1 B. Mos. 2, 24.

6. So eru paug nu eige Tvo, helldur eitt Holld, Par fyrer, hvad Gud hefur samanteingt, pad skal Madurinn eige j sundurskilia.

7. Pa sogdu peir, Fyrer pvi baud * Moyses pa, ad giefast skylde Skiluadarskra, og skilia sig vid hana? * 5 B. Mos. 24, 1.

8. Hann sagde til peirra, Moyses hefur fyrer (a) Hardwod ydars Hiarta leyft ydur ad forlaata hvosfreyur ydar, enn af Upphafe var pad ecke so.

(a) (hardwod) Sum Log kienna, sum forbioda, paug fyrre kienna Pad besta, pau seirne forbioda Pad vonda, so Par skule ecke verda verra af, Par fyrer leysa paug margt af Pvi sem illt er, so sem Pad verallda lega Sverd gisrer.

9. Enn eg seige ydur pad, Hvor sijna Eigenkonu forlætur (nema pad sie fyrer Horunar sok) og gipteſt annare, sa drijger Hor. Og hvor fraskilinne gipteſt, sa drijger og so Hor.

10. Pa sogdu Læresveinarner til hans, Ef so er hattad mannsins Mealefnum vid Eigenkonuna, pa er eige gott ad giptaſt.

11. En hann sagde til peirra, Petta Ord fa ei aller hondlad, helldur peir, hvorium pad er giefid.

12. Pviad pa eru nockrer Gelldingar, sem

sem so verda af Modurkvide fædder, og þeir Gelldingar eru nockrer hvørier af Monnum eru gelldter, og þar eru og lijka þeir Gelldingar sem sig (b) sialfa hafa gelldt fyrer Himnarijkis saker. Sa gripid getur hann grijpe þad.

(b) (Sialfa) su þridiaslags Gelding hlytur ad vera andleg, sem er eitt sialfviliugt Skijrlijfe. Annars være þesse eitt og hid sama sem hin, er skiedur lijkamlega.

III. 13. Þa voru Smaborn til hans hofd, so ad hann legde Hendur yfer þau, og bædest fyrer, Enn Læresveinarner avijtudu þa.

14. Enn JEsus sagde til þeirra, Laated Bornenn kyrr, og forbioded þeim ei til mijn ad koma, þviad slijkra er Himnarijke.

15. Og er hann hafdi Hendur yfer þau lagt, geck hann þadan.

IV. 16. Og sia, ad eirn gieck ad honum og sagde, Gode Meistare, Hvad skal eg þess gott giora ad eg eignest Eylijft Lijf?

17. Enn hann sagde til hans, Hvad kallar þu mig (c) Godann, eingenn er godur utan alleina Gud. Enn ef þu villt til Lijfsins jnnganga, so hallt þu Bodordenn.

(c) (godann) Þad er ad skilia. Med þvi þu helldur mig fyrer einungis Mann, þa mattu vita, ad ef eg være madur ad eins, og ecke þar jafnfranit sannur Gud, þa mætte eg ecki riettelega godur kallast, þvi aller Menn eru Vonder, og affallner.

18. Hann sagde þa til hans, Hvor hellst? JEsus sagde, * Ei skalltu Mann vega, Ei skalltu hora st, Ei skalltu stela, Eige skalltu Liugvitne mæla. * 2 B. Mos. 20, 13.

19. Heidra skalltu Fodur þinn og Modur, og elska skalltu Naunga þinn so sem sialfann þig.

20. Þa sagde hinn unge Madur til hans, Þetta allt hef eg halldid j fra Barnæsku minne, Hvad brestur mig þa?

21. JEsus sagde til hans, Ef þu villt (d) algiordur vera, far burt og sel allt hvad þu hefur, og gief Fatækum, og muntu þa Siod hafa a Himne, og kom og filg mier epter.

(d) Algiorlegleike, er ad halda Guds Bodord riettelega, þaraf er það augljost, ad þesse unge Madur hafde ecke j Raun halldid Bodordinn, so sem hann meinte, og það lætur Christur hann þar utaf vita, ad hann setur framm fyrer hann þaug Bodordanna riettu verk, og dæmer, ad eingenn Rijkur, sa ed meir elskar Rijkdom sinn, enn Gud, verde saluholpenn, a medal hvorra ad þesse unge Madur var eirn, nu verda þeir þo saluholpner sem halda Bodordenn.

22. Og er hinn unge Madur heyrde það Ord, gieck hann hriggur fra honum, þviad hann hafdi miklar Eigur.

23. Enn JEsus sagde til sinna Læresveina, Sannlega seige eg ydur, ad eirn Rijkur Madur kiemur torvelldelega j Himnarijke.

24. Og enn seige eg ydur, það audvelldara er Ulfballdanum ad smiuga j giegnum Nœalar auga, enn Rijkum Manne ad koma i Gudsrijke.

25. Og er hans Læresveinar heyrdu það, urdu þeir miog ottaslegner, og sogdu, Hver fær þa hialpast?

26. Enn

26. Enn JEsus leit vid þeim, og sagde til þeirra, Hia Mønnum er þad omøgulegt, enn hia Gude er allt møgulegt.

27. Þa svarade Petur og sagde til hans, Siadu, vier forlietum allt, og filgdum þier epter, Hvad skulum vier hafa j stadenn?

28. Enn JEsus sagde til þeirra, Sannlega segie eg ydur, ad þier, hvørier nier hafid epterfilgt, þier skulud j Endurfædingunne, þa er Mannsins Son situr a Stole sinnar Tignar, sitia eirnenn a tolf Stolum, dæmande tolf Kinkvisler Israels.

29. Og hvør hann forlætur Hvs eda Brædur, Systur, Fodur eda Modur, eda Eiginnkonu eda Børn, eda Akra fyrer mijns Nafns saker, sa mun hundradfalldt j stadinn taka, og erfa Eylijft Lijf.

30. Enn marger þeir sem eru firster, verda sijdaster, Og þeir sem sijdaster eru verda hiner firstu.

XX. Capitule.

JEsus talar (I) um verka-Menn i Vijngardenum: (II) um sinn dauda: (III) lastar Drambseme: (IV) læknar Tvo Blinda.

Gudspiall d I. Sunnud. i Nijuvikna-Fostu.

I. Himnarijke er lijkt þeim Husfodur sem utgieck um Morgunenn, Verkamenn ad leigia j Vijngard sinn.

2. Enn ad giordum Samninge vid Verkamennena um einn Pening til Daglauna, sende hann þa j sinn Vijngard.

3. Og nær þridiu Stund gieck hann ut, og leit adra Idiulausa standa a Torgenu.

4. Og sagde til þeirra, Fared þier og so j Vijngardenn, og hvad riett er mun eg giefa ydur.

5. Þeir geingu og þangad. Og enn gieck hann ut aptur, um siottu og nijundu Stund, og giorde so lijka.

6. Enn um elleftu Stund gieck hann ut, og fann enn adra standa Idiulausa, og sagde til þeirra, Hvar fyrer standed þier hier allann Dag Idiulauser?

7 Þeir sogdu til hans, Þviad eingenn hefur leigt oss. Hann sagde til þeirra, Fared þier og j Vijngardenn, og hvad riett er skulud þier fa.

8. Enn þa Kvolld var komid, sagde Herrann Vijngardsins til sijns Radsmanns, Kalladu Verkamennena og giallð þeim Verdkaupid. Og tak til a enum Seinasta og allt til hins Firsta.

9. Þa komu þeir sem um elleftu Stund leigder voru, og hvor fieck sinn Pening.

10. Enn er hiner firstu komu, meintu þeir þad þeir mundu fa meira, og hvor þeirra fieck sinn Pening.

11. Og

11. Og þa er þeir hofdu hann medtekid, mogludu þeir a mote Husfodurnum.

12. Og sogdu, Þesser seinustu hafa eina Stund Ervidad, og þu giorder þa oss jafna, vier sem borid hofum Byrde og Hita Dagsins.

13. En hann svarade og sagde til eins þeirra, Vinur, eige giore eg þier oriett. Ertu ei asattur ordenn vid nig um einn Pening?

14. Tak hvad þitt er, og far burt. Enn þessum seinasta vil eg gefa so sem þier.

15. Eda hef eg ecke Makt til ad giora af minu hvad eg vil? Ertu þar fyrer Raangeygdur þo ad eg sie godgiarn?

16. So munu sijdaster verda hiner firstu, og firster hiner sijdustu. Þviad marger eru kallader, enn faer utvalder.]

II. 17. Og hann ferdadist upp til Jerusalem, og tok þa tolf Læresveina sierilage til sijn a Veigenum og sagde til þeirra.

18. Siaid, Vier reisum nu upp til Jerusalem, og mannsins Son mun ofurseliast Prestahofdingium og Skriftlærdum, og þeir munu hann fordæma til dauda.

19. Og ofurselia hann Heidingium til ad spottast og Hudstrykiast, og Krossfestast, Og a þridia deige mun hann uppaptur risa.

III. 20. Þa gieck Moder Zebedei Barna til hans, med Sonu sijna, fallande fyrer hann framm, og bad nockurs af honum.

21. Og hann sagde til hennar, hvad vilt-

tu? hun sagde til hans, leat þessa mijna tvo Sonu sitia j Rijke þijnu, einn til þinnar hægre Handar, og annann til þinnar vinstre Handar.

22. Enn JEsus svarade og sagde, þier vited eige hvors þier bidied, gieted þid þann (a) Kaleik drucked hvorn eg mun drecka, og þeirre Skijrn skijrst hvorre eg mun skijrast? Þeir sogdu til hans, ja vel.

(a) (Kaleik) það er Sorg og Motgang, enn helldid vill ætijd vera dyrleat aður enn það krossfestest, og upphafed aður enn það niðurlægest.

23. Og hann sagde til þeirra, minn Kaleik munud þid ad Sonnu drecka, og þeirre Skijrn, hvorre eg skijrest, munud þid skijrast. Enn það, ad sitia til minnar hægre og vinstre Handar, er eige mijn ydur ad giefa, helldur þeim, hvorium, það er fyrerbuid af mijnum Fodur.

24. Og er þeir tiju heyrdu það, þycktust þeir þeim tveimur Brædrum.

25. Enn JEsus kallade þa til sijn og sagde, þier vitid ad veralldleger Hofdingiar Drottna, og þeir ed vollduger eru hafa Makt.

26. So skal ei vera ydar a mille, helldur hvor hann vill ydar a mille Volldugur vera, sie sa ydar þienare.

27. Og hvor ydar sem fremstur vill vera, vere hann ydar þion.

28. Lijka so sem Mannsins Son kom eige ad

hann

hann liete sier þiona, helldur uppa það hann þionade, og giæfe sitt Lijf til Endurlausnar fyrer marga.

IV. 29. Og þa er þeir geingu utaf Jericho, fylgde honum margt Folk epter.

30. Og sia ad tveir Blinder soatu vid Veigenn, og þa þeir heyrdu það, ad JEsus gieck þar framm hia, kolludu þeir og sogdu, o HErra Sonur Davids miskuna þu ockur.

31. Enn Folkid hastade a þa, ad þeir þegde, enn þeir kolludu þvi meir og sogdu, o HErra Sonur Davids miskuna þu ockur.

32. Og JEsus stadnæmdest, kallade a þa og sagde, hvad vilied þid ad eg skule giora yckur?

33. Þeir sogdu til hans, Herra, það, ad ockar Augu upplukest.

34. Enn JEsus sa þar aumur a, snart Augu þeirra, og jafnskiott urdu þeirra Augu sianande aptur, og þeir fylgdu honum epter.

XXI. Capitule.

JEsus rijdur (I) in j Jerusalem: (II) Formæler Fijkiu Trenu: (III) Vill ecke segia, hvert Vald hann hefde til at hreinsa Mustered: (IV) Kenner, ad stor-Syndarar gete og so orded Sæluhiolpner: (V) seger það fyrer fram, ad Guds Rijke skyllde takast burt fra Gydingum.

Gudspialled I. Sunnudag i Adventu, og a Paalma Sunnudag.

I. Þa er þeir nu komu nærre Jerusalem, og voru komner til Bethphage vid fialled Oliveti,

Oliveti, sende JEsus ut tvo sijna Læresveina.

2. Og sagde til peirra, fared pid j pad Kauptun sem fyrer yckur er, og strax munud pid finna Øsnu bundna, og Fola hia henne, leysid pau og leidid til mijn.

3. Og ef einhvor seiger nockud til yckar pa seigid, ad Herrann hafe peirra porf, og jafnsnart mun hann lata paug laus.

4. Enn allt petta skiede so ad uppfylltest hvad sagt er fyrer Spamannenn, er seiger.

5. * Seiged Dotturinne Zion, sia, pinn Kongur kiemur til pijn Hogvær, sitiande a Øsnu og a Fola klifbærrar Øsnu.

* Sach. 9, 9.

6. Enn Læresveinarner geingu burt og giordu so sem JEsus hafde bodid peim.

7. Og soktu Øsnuna og Folann, og logdu yfer paug sijn Klæde, og settu hann par uppa.

8. Enn margt af Folkenu breidde sijn Klæde a Veigenn, og adrer hiuggu Kvistu af Trianum, og dreifdu peim a Veigenn.

9. Enn pad Folkid sem fyrer gieck og epter filgde, kallade og sagde, (a) * Hosianna Syne Davids, Lofadur sie sa sem kiemur j Nafne Drottins, Hosianna j Hærstum Hædum.] * Psalm. 118, 26.

(a) (Hosianna) Hjidist a Norrænu, æ hialpa pu, edur, æ gief pu Lucku og Velferd.

10. Og er hann for inn j Jerusalem, var

all

oll Borgenn uppvægd, og sagde, hvor er þesse?

11. Enn Folkid sagde, þetta er JEsus Spæmadur af Nazareth ur Galilea.

12. Og JEsus gieck jnn j Guds Mustere, og rak ut alla Seliendur og Kaupendur j Musterenu, og Bordum Verdslunarmanna og Stolum þeirra er Dwfur selldu, hratt hann um.

13. Og sagde til þeirra, skrifad er, * mitt Hus skal Bænahus kallast, enn þier hafid giort þad ad Spillvirkia bæle. * Es. 56, 7.

14. Og til hans geingu Blinder og Hallter j Musterid, og hann læknade þa.

15. Enn er Kiennemanna Hofdingiar og Skriftlærder sau þa dasamlega Giorninga sem hann gisrde, og þad Bornenn kolludu j Musterenu og sogdu, Hosianna þeim Syne Davids, reiddust þeir.

16. Og sogdu til hans, heyrer þu nockud hvad þesser seigia? JEsus sagde til þeirra, hafed þier alldrei lesed þad, * af Munne Ungbarna og Briostmylkinga hefur þu Lofid tilreidt. * Ps. 8, 3.

17. Og hann forliet þa og gieck utaf Borgenne til Bethanien og dvalde þar.

II. 18. Enn ad Morgne er hann gieck aptur til Borgarenner, hungrade hann.

19. Og hann sa eitt Fikiutrie vid Veigenn, og gieck þangad ad, og fann eckert a þvi, nema

ma einasta Blodenn, og sagde til þess, hiedan j fra vaxe alldrei nockur Avoxtur af þier, og þad Fikiutrie visnade upp jafnsnart.

20. Og er Læresveinarner sau þad, undrudust þeir og sogdu, hvernenn er Fikiutried so snart visnad?

21. Enn JEsus svarade og sagde til þeirra, sannlega seige eg ydur, ef þier hafid Truna og efid eige, þa munud þier eige einasta giora slikt vid Fikiutried, helldur, ef þier segdud þessu Fialle, tak þig upp og sleing þier j Sioen, þa munde þad skie.

22. Og allt hvad þier bidied j Bænenne, ef þier trued þvi, þa munud þier þad odlast.

III. 23. Og sem hann kom j Musterid, geingu til haus, sem hann var ad kienna, Prestahofdingiar og Øldungar Lydsins og sogdu, ut af hvada Makt gierer þu þetta, og hver gaf þier þessa Makt?

24. Enn JEsus svarade og sagde til þeirra, eg vil og spyria ydur ad einu Orde, ef þier seiged mier þad, vil eg seigia ydur ut af hvada Makt eg giore þetta.

25. Skijrn Johannis, hvadann var hun, hvort af Himne, edur af Mønnum? Enn þeir huxudu med sier, og sogdu, ef vier seigium, hun sie af Himne, þa seiger hann til vor, þvi trudud þier honum þa eige?

26. Enn ef vier seigium hun hafe verid af Mønnum, þa meigum vær ottast Folkid, þviad

þviad aller hielldu Johanneni fyrer Spaamann.

27. Og þeir svorudu JEsu og sogdu, vier vitum ei, hann sagde þa til þeirra, so seige eg ydur ei helldur af hvorre Makt eg giore þetta.

IV. 28. Enn hvad lijtst ydur? Madur nockur hafde tvo Sonu, og gieck til hins fyrsta og sagde Son minn, far þu j Dag ad vinna j Vijngarde mijnum.

29. Enn hann svarade og sagde, ei vil eg þad giora: eptera Idrade hann þessa, og gieck j burt.

30. Og hann gieck til hins annars, og sagde slijkt hid sama, enn hann svarade og sagde, ja Herra, og for ecke.

31. Hvor af þeim tveimur giorde Fodursins Vilia? þeir sogdu til hans, hinn fyrste, JEsus sagde til þeirra, sannlega seige eg ydur, ad Tollheimtarar og Putur meiga (b) fyrre komast j Himina Rijke enn þier.

(b) (fyrre komast) Þad er miklu mogulegra, ad Skiækiur og Skaalkar verde sæluholpner enn drambsamer helge-verkamenn, þviad hiner munu um sijder finna til sinna Synda, enn þessir deyia j sijnum eigenn Heilagleika, verde þeim ei furdanlega a rietta leid snuid.

32. Johannes kom til ydar og kiende ydur þann rietta Veg, og eige trudud þier honum, enn Tollheimtu-Menn og Putur trudu honum. Og þo ad þier sæud þetta vel, giordud

þier

þier ongva Yferbot, so ad eptira hefdud þier honum truad.

V. 33. Heyred enn adra Epterlijking. Hussfader nockur var þar, sa ed plantade Vijngard, og girdte j krijngum hann, og grof j honum Vijnpressu, og uppbygde Turn, og leigde hann sijdann Vijngards Monnum, og ferdadest Utannlands.

34. Enn þegar Avaxtartijmenn kom, sende hann sijna Piona til Vijngards Mannanna, ad þeir medtæke hans Avoxtu.

35. Þa toku Vijngardsmennerner hans Piona, þann eina strijktu þeir, annann aflijfudu þeir, hinn þridia gryttu þeir.

36. J annad sinn sende hann adra Piona ut, sem fleyre voru hinum firre, og þeim giordu þeir slijkt hid sama.

37. Þar epter sende hann Son sinn til þeirra og sagde, þeir munu feila sier fyrer Syne mijnum.

38. Enn er Vijngardsmennerner sau Sonenn, sogdu þeir hvor til annars, þesse er Erfingenn, komed þier, og aflijfum vær hann, og leggium vier under oss hans Arfleyfd.

39. Og þeir gripu hann, og rœku hann ut af Vijngardenum, og aflijfudu hann.

40. Enn nær HErrann Vijngardsins kiemur, hvad mun hann giora vid þessa Vijngardsmenn?

41. Þeir sogdu til hans, þeim vondum mun

mun hann vondslega fyrerfara, og sinn Vijngard byggia odrum Vijngardsmonnum, þeir ed honum Avext giallda j riettann Tijma.

42. JEsus sagde til þeirra, hafed þier alldrei lesid j Ritningunne, * þann Stein sem Byggendur hofdu utkastad, hann er ordenn ad Hyrningar Steine. Af Drottne er þad giort, og er undarlegt fyrer vorum Augum.

* Pf. 118, 22. Es. 28, 16.

43. Fyrer þvi seige eg ydur, ad Guds Rijke mun fra ydur takast, og Heidingium giefid verda, þeir sem þaraf avext færa.

44. Enn hvor yfer þennann Stein (c) fellur, hann mun sundur myliast, enn yfer hvorn hann fellur, þann mun hann sundur meria.

(c) (Fellur) aller munu steyta sig a Christo, sumer til yferbotar, enn sumer til Hneixlunar.

45 Og þa þeir yppurstu Prestar og Pharisei heyrdu hans Epterlijkingar, formerktu þeir, þad hann talade um þa.

46. Og leitudu vid ad grijpa hann, enn ottudust þo Folkid, þviad þad hiellt hann fyrer Spamann.

XXII. Capitule.

JEsus talar (I) um Utskufun Gydinganna, og ad Heidingiarner ættu ad medtakast: (II) kennir ad greida Skatt: (III) Predikar um Upriſuna: (IV) Spyr Phariſæana, hver hann se?

Gud-

Gudspiallid XX. Sunnud. ept. Trinitatis.

I. Og JEsus svarade og talade j annad sinn j Epterlijkingum til peirra, og sagde.

2. Himnarijke er lijkt peim Konge sem Brudkaup giorde Syne sijnum.

3. Og sende ut sijna Piona ad kalla Bodsmennena til Brudkaupsins, og peir villdu eige koma.

4. J annad sinn sende hann adra Piona ut, og sagde, seiged Bodsmonnunum, siaed mijna Mœaltijd hefe eg tilbuid, mijner Uxar og Alidfie eru slœatrader, og allt er til reidubuijd, komid til Brudkaupsins.

5. Enn peir forsmœadu pad, og geingu j burt, eirn a sinn Akur, enn annar til sinnar Sijslunar.

6. Enn nockrer gripu hans Piona, dœarudu pa og dræapu.

7. Enn pa Kongurenn heyrde pad, vard hann reidur, og sende ut sinn Her, og fyrer for pessum Mordingium og brennde Borg peirra.

8. Pa sagde hann til sinna piona, Brudkaupid er ad Sonnu reidubuid, enn Giesterner peir voru pess eige verduger.

9. Fyrer pvi fared ut a Strœtinn, og bioded til Brudkaupsins hvorium sem pier finned.

10. Og Pionarner geingu ut a Strœtenn og

og samannsofnudu ollum peim peir fundu, Vondum og Godum, og Bordenn urdu alskipud.

11. Pa gieck Kongurinn jnn ad sia Gestena, og hann sa par Mann, eige klæddann (a) Brudkaups Klædum.

(a) (Brudkapsklæde) Pad er Truenn, Pviad Evangelium utskufar Verk-Heilsugum og medtekur pa sem trua.

12. Og sagde til hans, Vinur, hvornenn gieckstu jnn hingad hafande ecke Brudkaups Klæde?

13. Enn hann pagde, Kongurinn sagde pa til sinna Pienara bindid hans Hendur og Fætur, og varpid honum j ytstu Mirkur, par mun vera Oop og Tannagnistran.

14. Pviad marger eru kallader, enn faer utvalder.]

Gudsp. XXIII. Sunnud. epter Trinit.

II. 15. Pa geingu Pharisei burt, og hielldu raad, hvornenn peir skylldu veida hann j Ordum.

16. Og sendu til hans sijna Læresveina med Herodis Pienurum, og sogdu, Meistare, vier vitum ad pu ert sannsogull og kienner Guds Veg riettelega, og skeyter eige nockrum, pviad pu fer ei ad Mannvirdingum.

17. Fyrer pvi seig oss hvad pier lytst, er pad riett ad giefa Keisaranum Skatt, edur ei?

18. Enn pa JEsus formerkte peirra flatskap,

skap, sagde hann, hvad freisted þier mijn Hræsnarar?

19. Syned mier Myntina Skattsins, og þeir feingu honum eirn Pening.

20. Og hann sagde til þeirra, hvors er þesse Mind og Yfirskript?

21. Þeir sögdu honum, Keisarans, þa sagde hann til þeirra, giefed þa Keisaranum hvad Keisarans er, og þad Gudi sem Guds er.

22. Og er þeir heyrdu þad, undrudust þeir, forlietu hann og geingu j burt.]

III. 23. Á þeim sama Deige geingu Saducei til hans, hvorier ed hallda upprisuna ei vera, og spurdu hann ad.

24. Og sögdu, Meistare, Moyses hefur sagt, * þa nockur andadest, og hefde eige Barn epter, þa skyllde hans Broder eiga hans Eigennkonu, og uppvekia sijnum Brodur Sæde. * 5 B. Mos. 25, 5.

25. Enn hia oss voru sio Brædur, hinn firste fastnade sier Konu, og hann andadest, og af því hann hafde eckert Sæd, liet hann Brodur sijnum epter sijna Eigennkonu.

26. Lijka sa annar og hinn þridie, allt til siounda.

27. Enn sijdast epter alla þa andadest og Konann.

28. Hvors þeirra sio verdur hun nu eignarkona j Uppriſunne? þviad aller þeir hafa hana haft.

29. Enn

29. Enn JEsus svarade og sagde til þeirra, þier villest, og vited ecke Ritningarnar, nie helldur Guds Krapt.

30. Þviadj Upprisunne munu þeir hvorki kvongast nie sig kvonga lœata, helldur eru þeir sem Einglar Guds a Himne.

31. Enn hafed þier ei lesed af Upprisu framlidenna, hvad af GUde er ydur sagt, er hann seiger.

32. * Eg er GUd Abrahams, og GUd Isaacs, og GUd Jacobs, enn GUd er ei GUd Daudra, helldur lifande Manna.

* 2 B Mos. 3, 6.

33. Og er Folkid heyrde þetta, undradest þad hans Kienning.

Gudsp. XVIII. Sunnud. epter Trinit.

IV. 34. Enn þegar Phariseí heyrdu, þad hann hafde þaggad Saduceos, sofnudust þeir samann.

35. Og eirn Logvitringur medal þeirra, freistade hans og sagde.

36. Meistare, hvort er hid œdsta Bodord i Logmalenu? En JEsus sagde til hans.

37. * Elska skalltu DRottenn Gud þinn, af ollu Hiarta, af allre Saalu, og af ollu Hugskote.

* 5 B. Mos. 6, 5.

38. Þetta er hid hellsta og mesta Bodord.

39. Enn annad er þessu lijkt, * Elska skalltu Nauniga þinn sem sialfann þig.

* 3 B. Mos. 19, 18.

40. I þessum tveimur Bodordum heinger allt Logmaal og Spaamennerner.

41. Enn þegar Pharisei voru nu til samans, spurde JEsus þa ad.

42. Og sagde, Hvad virdest ydur um Christum, hvers Son ed hann sie? Þeir sogdu Davids.

43. Hann sagde til þeirra, Hvorninn kallar David hann þa j Anda eirn DRottenn? er hann seiger.

44. DRottenn sagde mijnum DRottne, *Sit þu til minnar hægre Handar, þar til eg legg Ovine þijna til Skarar þinna fota.

*Psalm. 110, 1.

45. Nu ef David kallar hann DRottenn, Hvernenn er haun þa hans Sonur?

46. Og eingenn gat honum einu Orde svarad, og eige dyrfdest nockur uppfra þeim Deige, hann framar ad spyria.]

XXIII. Capitule.

JEsus Raadleggur (I) ad Þeim se hlijdt er sæte a Moses Stole: (II) Hropar Vej yfer Andlegum Hræsnurum: (III) Talar um Gudleysse Jerusalems Borgar lyds.

1. Þa talade JEsus til Folksins, og til sinna Læresveina,

2. Og sagde, A Mosis Stole sitia Skriftlærder og Pharisei.

3. Allt hvad þeir seigia ydur þier skulu hallda

hallda, þad halldid og giorid, en epter þeirra Verkum skulud þier eige giora. Þviad þeir seigia þad, og giora ei.

4. Þeir samannbinda þungar Byrder og obærelegar, og leggia þær Monnum a Herdar, enn sialfer vilia þeir ei ahræra þær fingre sijnum.

5. Þviad oll sijn Verk giora þeir, ad þeir siaest af Monnum. Sijn (a) Minningarblod breidka þeir, og fallð sinna Klæda stæcka þeir.

(a) (Minningarblod) DRottenn hefur bodid Gydingum Num. 15, 38. 39. ad þeir skylldu giora Breningar, framann a sijnum Klædum, og leggia Þær med blaum Silke-Snurum, og sumar Breningar skylldu þiena þar til, Ad so opt sem þeir litu Þær, Mal. 1, 6. Þa skylldu Þeir minnast Bodorda DRottins, og giora þaug. Nu so ad Phariseærner mættu synast sem idduglegast minnuger Bodorda DRottins, Þa stæckudu þeir miog þessar Breningar.

6. Þeir sitia giarnann Efst til Bords, og j Samkunduhusum.

7. Og vilia giarnann Kvediur a Torgum, og af Monnum Rabbi kallader verda.

8. Enn þier skulud ei loata kalla ydur Rabbi, þviad eirn er ydar Meistare Christur, enn þier aller erud Brædur.

9. Og ongvann skulud þier Fodur kalla a Jordu, Þviad eirn er ydar Fader sa sem a Himnum er.

10. Og þier skulud ei loata ydur Meistara kalla, þvi eirn er ydar Meistare Christur.

11. Sa sem ad mestur er ydar, sie hann ydar Pienare.

12. Vi hvor sialfann sig upphefur, sa mun nidurlægast, og hvor sialfann sig nidurlæger, hann mun upphafenn verda.

II. 13. Vei ydur Skriftlærdum og Phariseis, þier Hræsnarar, hvorier (b) apturloked Himnarijke fyrer Monnum, ei ganged þier þar jnn, og þeim er þar jnn vilia ganga, þa lofed þier ei þar jnn.

(b) (Apturloked) Phariseí apturlokudu Himnarijke fyrer odrum j þañ mata, ad þeir settu sig upp j mote sønnum Lærdome sem Gud hafde openberad j sijnu Orde, og framsettu eirn annann uppdiktadann Lærdom, fyrer hvoru ecke opnadest Himnarijke, helldur Helvijte Monnunum.

14. Vei ydur Skriftlærdum og Phariseis, þier Hræsnarar, Hvorier Eckna Hvs uppeted med yferhilmingu langra Bæna, Fyrer þad munud þier þes meire Fordæming odlast.

15. Vei ydur Skrjftlærdum og Phariseis, þier Hræsnarar, hvorier um kringum fared Sio og Lond, so ad þier gisred eirn ad Gydinge, og nær hann er þad ordenn, gisred þier hann ad Barne Helvijtis, tvsfalldt meir enn þier erud.

16. Vei ydur Blindum Leidtogurum, þier sem seiged, hvor hann sver vid Musterid, þad er eckert, enn hvor hann sver vid Gullid Mustaresins, sa er sekur.

17. Þier

17. Þier Heimſker og Blinder, Hvort er meira Gullid eda Muſterid, hvort ed helgar Gullid?

18. Og hvor ed ſver vid Alltarid, þad er eckert, Enn hvor hann ſver vid þad Offur ſem a þvi er, ſa er ſekur.

19. Þier Heimſker og blinder, hvort er meira Offrid edur Alltarid, þad ſem Offrid helgar?

20. Fyrer þvi, Hver hann ſver vid Alltared, ſa ſver vid þad ſiana, og vid allt hvad þar er uppa.

21. Og hvor hann ſver vid Muſtered, ſa ſver vid þad og vid þann ſem þar bygger jnne.

22. Og hvor hann ſver vid Himenenn, ſa ſver vid Guds Sæte, og vid þann ſem þar uppa ſitur.

23. Vei ydur Skriftlærdum og Phariſeis, þier Hræſnarar, hvorier tiundid Myntu, Aneth og Kumen, og yfergiefid þad hvad þyngſt er i Logmaalenu, einkum Domenn, Miſkunſemd, og Truna, þetta biriade ad gisra, og hitt eige epter ad ſkilia.

24. Þier Blinder Leidtogarar, ſem (c) ſyed Mijfluguna, enn ſvelged Ulfvalldann.

(c) (Syrd) Þad er, þier giorid þrongva Samvitſku Monnum j Þvi ſem lijtils verdt er, og aktid einſkis þad meſt er verdt.

25. Vei ydur Skriftlærdum og Phariſeis, þier Hræſnarar, ſem hreinum halded hid ytra

Bikurum og Diſkum, enn innann eru peir fuller Roans og (d) Ohofseme.

(d) (Ohofseme) meiningenn er, ad peir hefde til ſijn hripſad alla hlute, og lifad j Ofdryckiu og ohofe, eckc aktande um Gud nie Salena, peirra Fot og Bikarar eru vel fogur, enn Maturenn og Drickurenn par j er raan og ofneytſla.

26. Pu blindur Phariſeare, hreinſa firſt hid innra a Bikarum og Diſkum, ſo ad hid ytra verde og hreint.

27. Vei ydur Skriftlærdum og Phariſeis, pier Hræſnarar, hvorier lijker erud forfœgudum Leidum Framm lidinna, hvor ed utann ſynaſt fogur, enn innann eru paug full af Daudra manna Beinum, og allre opeckt.

28. So erud og pier, hid ytra ſyneſt pier ad vera goder fyrer Monnunum, enn hid innra erud pier fuller Hræſne og Odygda.

29. Vei ydur Skriftlærdum og Phariſeis, pier Hræſnarar, hvorier uppbygged Spœmanna Leidenn, og prijded Grafer Riettlœtra manna.

30. Og ſeiged, Ef vier hefdum verid a Dœgum Fedra vorra, ſkylldum vær eige verid hafa Hluttakande med peim j Blode Spœmannanna?

31. So bered pier ſialfer ydur vitne, ad pier erud peirra Born ſem Spœmennena afliifudu.

32. Nu vel! Uppfylled mæling Fedra ydvara.

33. Pier

33. Þier Eiturormar, þier Nadrukin, hvornenn vilied þier umflyia Helvijtska Fyrerdæming?

Gudspiallid a Annann i Jolum.

III. 34. Fyrer þvi siæd, Eg sende til ydar Spæmenn, Spekinga, og Skriftlærda menn, og nockra af þeim munud þier aflijfa og Krossfesta, og suma munud þier hvodstrykia j Samkunduhusum ydar, og af annare Borg j adra munud þier þa ossækia.

35. So ad yfer ydur kome allt Riettlæatt Blod, sem a Jordena ut er hellt, j fra Blode Abels Riettlæata, allt til Blods Zachariæ Sonar (e) Barachia, hvorn þier dræpud a mille Musteris og Alltarisins.

e) (Barachiæ) þesse Barachias hafde tvo Nofn, þviad 2 Parál. 42. heiter hann Jojada so sem tijdkanlegt er almennelega j Ritningunne og annarstadar med tvo Nefn.

36. Sannlega seige eg ydur, ad allt þetta munn kyma yfer þessa Kinslod.

37. Jerusalem, Jerusalem, þu sem aflijfar Spæmennena, og gryter þa sem til þijn eru sender; Hvorsu opt hef eg viliad samannsafna Bornum þijnum lijka sem ad Hænann safnar Ungum sijnum under Væng sier, og þier hafid eige viliad?

38. Siaed, Ydart Hus skal ydur j eyde læatid verda.

39. Þviad eg seige ydur, þier munud eige

sia mig upp fra þessu, þar til þier seigid, Lofadur sie sa sem kiemur j Nafni DRottins.]

XXIV. Capitule.

JEsus talar (I) um Jerusalems Foreydslu, og (II) um Ender Heimseus.

I. Og JEsus gieck utaf Musterinu, og hans Læresveinar geingu til hans, ad þeir synde honum Bygging Musterisins.

2. Enn JEsus sagde til þeirra, siaed þier ecke allt þetta? Sannlega seige eg ydur, ad hier mun eige vera Steirn yfer Steine, sa er eige mun nidurbrotinn verda.

3. Enn sem hann sat a Fiallenu Oliveti, geingu hans Læresveinar til hans einslega, og sögdu, Seig oss hvsnær þetta mun skie, og hvort Teikn er þinnar Tilkomu, og Veralldarennar Enda?

4. Enn JEsus svarade og sagde til þeirra, siaed til ad eingenn ville ydur.

5. Þviad marger munu koma under mijnu Nafne, og seigia, Eg em Christur, og þeir munu marga villa.

6. Þier munud heyra Bardaga og Bardaga tijdende, siaed til, ad þier skielfest ecke, þviad allt þetta hlytur First ad skie, Þo er þa ei Enderenn komenn.

7. Þviad þar mun ein Þiod hefia sig upp j mote annare, og eitt Kongsrijke j mote odru og þar munu vera Drepsotter og Dyrtijd, og Jardskialftar vllumeigenn.

8. Þa

8. Þa munu hid fyrsta Harmkvælingarnar byriast.

9. Þa munu þeir ofurselia ydur j Hardkvæle, og ydur munu þeir Lijfe firra, og þier verded hatader af ollum Þiodum fyrer mijns Nafns saker.

10. Og þa munu marger Hneixlast, og jnnbyrdis hvor annann svikia, og hvor annann jnnbyrdis hata.

11. Og marger Fals-spæmenn munu sig þa upphefia, og marga afvega leida.

12. Og af því ad Rœnglæted mun yfergnæfa, mun Kiærleikur margra kolna.

13. Enn hvor ed stadfastur blijfur allt til Enda, sa mun holpenn verda.

14. Og Evangelium Rijkesins mun predikad verda um allann Heim, til Vitnisburdar yfer allar þioder, og þa mun Enderenn koma

Gudspiallid XXV. Sunnud epter Trinit.

15. Nær þier siaed nu (a) Svivirding eydeleggingarennar, af hvorre sagt er fyrer Spæmannenn Daniel, ad hun stendur j þeim Heilaga Stad, Hvor þad les hann hygge þar ad. * Dan. 9, 27.

(a) (Svivirding) Þesse Svivirding hlytur ad hafa fyrer Gude fagra utvortis Helgedoms asynd fyrer Veroldenne, med hvorre sa riette Helgedomur afmaest, so sem Pavans yferdrottnan og Gydinga og Heidingia Afgudadyrdkun var fordumtijdis.

16. Hvor þa er a Gydingalande, flye sa uppa fiöll.

17. Og hvor hann er a Ræfre, fare sa ei ofann, nockud ad taka ur sijnu Hvosi.

18. Og sa sem a Akre er, sniue hann ei aptur ad sækia Klæde sijn.

19. Vei þungudum og þeim sem hafa Born a brioste a þeim tijma.

20. Bidied ad ydar flotte skie ei a (b) Vetur, edur a Sabbaths deige.

(b) (Vetur) það er Ordtæke, merkiande so mikid, Siaed til ad þier flyed a tiltækelegum tijma, því það er ecke gott a Vetrartijma ad ferdast, og a Sabbathsdogum var það Gydingum forbodid.

21. Þviad þa mun verda so stor Hormung, hvilijk ad eige var j fra Upphafi Veralldar allt til þessa, og eige helldur verda mun.

22. Og nema það ad þesser Dagar sieu styttter, verdur eingenn Madur holpenn, En fyrer Utvaldra saker þa skulu þeir Dagar styttast.

23. Enn ef nockur seiger þa til ydar, (c) Siaed, Hier er Christur, þar, edur þar, þa skulud þier ei þvi trua.

(c) (Siaed þier) þetta eru þeir Flockar og Reglumenn, sem leitast vid ad lifa vel utvortis og i synelegum Verkum, sierdeilislega eru nu Herberge eda Svefnhus oll andleg Klaustur, enn Eydemorkenn er þilagrijms Ferder, Heilager Stader, og þaug Klaustur sem stand a langt fra Bygdum.

24. Þviad upp munu rijsa Falschristar, og

og Falsspœamenn, og þeir munu giora stor Tækn og Undur, so ad j Villu munu leidast (ef skie mætte) eirnenn Utvalder.

25. Siaed, Eg seige ydur þad fyrer.

26. Þar fyrer, nær þeir seigia til ydar, Siaed, Hann er a Eydemorku, þa ganged ei ut, Siaed hann er j Herberge, þa trued eige.

27. Þviad so sem Elding utgeingur af Austre, og skijn allt til Vesturs, liika so mun vera Tilkoma Mannsins Sonar.

28. Þviad hvar hellst ad (d) Hræed er, þangad safnast Ernerner.]

(d) (Hræd) þetta er Ordtæke sem hefur slika Meining, vid vilium finnast; hvar eg er; Þar skulud þier og so vera. Eins og Hræid og Aurnenn finnast vel og þeim þarf ecke ad vijsa til samans.

II. 29. Enn strax epter Hormung þessara Tijma, mun Sol, sem Tungl missa sitt Skin, og Stiornur munu af Himnum hrapa, og Kraptar Himnanna munu hræra sig.

30. Og þa mun Teikn Mannsins Sonar birtast a Himne. Og munu þa graata allar Kinkvijsler Jardar, og þeir munu sia Mannsins Son komande j Skyum Himens, med Krapte miklum, og Dyrd.

31. Og sijna Engla mun hann utsenda, med Basun og storre Raust, og hans Utvoldum munu þeir saman safna af fiorum Vindum, fra einne Endingu Himens til annarar.

32. Af Fijkiutrienu læred eina Epterlijking.

Nær ed þess Kvister gioraſt friser, og Laufenn vot ſpretta, þa vited þier þad Sumared er j nœnd.

33. Lijka so, nær ed þier ſiaed allt þetta, þa vited, ad þad er nærre fyrer Dyrum.

34. Sannlega ſeige eg ydur, ad þesse Kinſlood mun eige forganga, þar til ad allt þetta (e) ſkier.

(e) (ſkier) þad er, allt þetta ſkal taka til ad ſkie, a þessum tijmum a medan þier lifid.

35. Himen og Jord munu forganga, enn mijn Ord munu ei forganga.

36. Enn af þeim Deige og Stundu veit eingenn, og ecke Englar a Himnum, nema minn Fader eirn saman.

37. Enn lijka sem var um Daga Noe, so mun og verda Tilkoma Mannsins Sonar.

38. Þvi so sem þeir voru a þeim Dogum fyrer Flooded, ad þeir œtu, þeir drucku, þeir * giptuſt og lietu gipta sig, allt til þess Dags, a hvorium Noe gieck j Örkena.

1 B. Mos. 6, 2.

39. Og þeir sættu þvi ei þar til ad Floded kom og tok þa alla a burt. So mun og vera j tilkomu Mannsins Sonar.

40. Þa munu tveir a Akre vera, og mun eirn upptekenn, enn annar forlœatenn verda.

41. Tvœr munu j einu Kvernhvose malande vera, og mun ein upptekenn, og onnur forlœatenn verda.

42. Fyrer

42. Fyrer þvi vaked, þviad þier vited eige, a hvørre Stundu ydar HErra mune koma.

43. Enn þad skulud þier vita ad ef Hwsfaderenn visse a hvørre Stundu ed Piofurinn kiæme, munde hann vaka, og leæta ei sitt Hws j sundurgrafa.

44. Fyrer þvi vered þier og reidubuner, þviad Mannsins Son mun koma, a þeirre Stundu þier meined ecke.

45. Enn hvor hann er trur Þion og forsiall, sem Herrann hefur sett yfer sijn Hiu, ad hann giefe þeim Fædu j riettann Tijma.

46. Sæll er sa Þion nær hans Herra kiemur, og finnur hann so gioranda.

47. Sannlega seige eg ydur, ad hann mun setia hann yfer oll sijn Audæfe.

48. Enn ef eirn af þeim vondu Þionum seiger j sijnu Hiarta, minn Herra dvelur enn nu leinge ad koma.

49. Og tekur ad sla sijna Samlagsþiona, etur og dreckur med Dryckiurvoturum.

50. Þa kiemur HErra þess Þions, a þeim Deige sem hann vonar eige, og a þeirre Stundu er hann meinar ei.

51. Og mun j sundurparta hann, og mun giefa honum Laun med Hræsnurum, þar mun vera Dop og Tannagnistran.

XXV. Capitule.

JEsus talar (I) um þær Tiju Jomfrur: (II) um

Pundet sem Pjonunum var senged i hendur? (III) Um Doms-Dag.

1. Pa mun Himnarijke lijkt vera tiju Meyum, hvoriar ad toku sijna (a) Lampa, og geingu ut j mote Brudgumanum.

(a) (Lampa) Lampar sem ecke er Oleum j, eru Godverk ann Truar, peir hliota aller ad slockna, pesse Oliu Krus er Truinn j Samvitskune til Guds Naadar. Hun gisrer pau Godverk sem duganleg erit, enn so sem eingenn giefur hier annare af sijnu Oles, so a og hvor ad trua fyrer sig.

2. Enn fimm af peim voru Favijsar, og fimm forsialar.

3. Pær sem Favijsar voru, toku sijna Lampa, enn toku po ecke Vidsmisr med sier.

4. Enn hinar Forsialu toku j sijnum kierum Vidsmisr, med Lompunum.

5. Og er Brudgumenn giorde dvol a ad koma, syfiade pær allar, og sofnudu.

6. Enn um Midnætte kom Kall, siaed, Brudgumenn kiemur, ganged pier ut j mote honum!

7. Pa stodu upp allar pessar Meyar, og pryddu sijna Lampa.

8. Enn pær Favijsu sogdu til hinna Forsialu, giefid oss af Vidsmiore yduu, pviad vorer Lampar slockna ut.

9. Hinar Forsialu svorudu og sogdu, ecke, so ma vera ad ei sie nog fyrer oss og so ydur, fared pier heldur til Solumanna og kauped ydur sialfar.

10. Enn

10. Enn er þær geingu ad kaupa, kom Brwdgiumenn, og þær sem reidubunar voru geingu med honum inn so til Brudkaupsins, og Hurdenne var apturlokad.

11. Ad sijdustu komu og hinar adrar Meyar, og sogdu, Herra, Herra, lwk þu upp fyrer oss.

12. Enn hann svarade og sagde, sannlega segge ed ydur, ad eg þecke ydur eige.

13. Fyrer þvi vakid, þviad þier vitid eige þann Dag nie Stund, a hvorre Mannsins Son mun koma.

II. 14. Lijka sem sa Madur er ferdadest utanlands, kallade sijna Piona, og sieck þeim sitt Gots.

15. Og einum sieck hann fimm (b) Pund, enn odrum tvo, hinum þridia eitt, hvorium einum epter sijnum Mætte, og ferdadest strax af stad.

(b) (Pund). Pund er Guds Ord sem oss er tiltruad, hvor Þo vel framfilger, hann abatast miog þar af, og kenner morgum odrum, enn hinn sem lætur þad nidre liggia, hann fær lijtiun Agoda þar af, Þo þad er j sialfu sier ad eins Ord, enn þad framunkvæmer meir fyrer sumia enn suma, Þar fyrer kallast þad stundum fimm Pund, stundum tvo Pund.

16. Þa gieck sa til sem fimm Pund hafde med tekid, og kaupslagade med þeim somu, og vann þar med odrum fimm Pund.

17. Lijka eirnenn sa sem tvo Pund hafde medteked, vann og a tvo odrum.

18. Enn

18. Enn sa eitt Pund hafde medtekid, for burt, grof i Jordu, og falde par sijns Herra Fie.

19. Enn epter langann Tijma lidinn, kom Herrann pessara Piona, og hiellt Reikningskap vid pa.

20. Pa gieck sa til sem fimm Pund hafde medteked, og lagde onnur finim Pund par til, og sagde, Herra, fimm Pund fieckstu mier, sia, onnur fimm hefe eg a-unned.

21. Hans Herra sagde honum, ey pu gode og trulynde Pion! pu hefur verid Trvor yfer litlu, eg vil setia pig yfer mikid, gak jnn j pijns Herra Fognud.

22. Pa gieck og sa ad sem tvo Pund hafde medtekid, og sagde, Herra, tvo Pund fieckstu mier, sia onnur tvo Pund hefe eg med peim a-unnid.

23. Hans Herra sagde til hans, ey pu hinn gode Pion, og Trvolynde! pu varst trur yfer litlu, eg vil setja pig yfer mikid, gack jnn j pijns Herra Fognud.

24. Pa gieck sa ad sem eitt Pund hafde medteked, og sagde, Herra, eg veit ad pu ert hardur Mann, pu uppskier hvar pu saader eige, og samansafnar hvar pu dreifder eige.

25. Og ottasleigenn for eg burt og falde Pund pitt j Jordu. Sia! par hefur pu pad hvad pitt er.

26. Enn

26. Enn hans Herra svarade og sagde til hans, þu vondur Þion, og latur! visser þu ad eg skier upp hvar eg soade ei, og samannsafna hvar eg dreifde eige?

27. Þvi byriade þier ad fa minn Þening Veslunarmønnum, og nær eg kiæme, hefde eg hvad mitt er til mijn teked med okre.

28. Fyrer þvi taked af honum þad Þund, og giefed honum sem tiju Þund hefur.

29. Þviad hvor hann hefur, honum mun giefed verda, og mun hann nægd hafa, enn hvor ed eige hefur, fra þeim mun teked verda og þad hann hefur.

30. Og þeim onyta Þion kasted þier j hin ytstu Myrkur, þar mun vera Dop og Tannagnistran.

Gudspiall. XXVI. Sunnudag eptir Trinitatis.

III. 31. Enn þa Mannsins Son mun koma j sinne Dyrd, og aller Helger Einglar med honum. Hann mun þa sitia j Sæte sinnar Dyrdar.

32. Og allar Þioder munu samansafnast fyrer honum, og hann mun þa sundurskilia hvoria fra odrum, so sem Hirder sundurgreiner Saude fra Kidum.

33. Og Saudunum mun hann skipa til sinnar hægre Handar, enn Kidunum til vinstre.

34. Þa mun Kongurinn segia til þeirra sem a hægre Hond eru, komed hier þier Blessader Fodur mijns, og eignist þad Rijke sem ydur var tilbuid fra Upphafe Veralldar. 35.

35. Þviad hungradur var eg, og þier gaafud mier ad eta, þyrstur var eg, og þier gaafud mier ad drecka. Giestur var eg, og þier hystud mig.

36. Nakenn var eg, og þier klæddud mig. Siukur var eg, og þier vitiudud mijn. Í Myrkvastofu var eg, og þier komud til mijn.

37. Þa munu hiner riettlaatu svara og seigia, Herra, hvenær saum vær þig hungradann, og mettudum þig? edur þyrstann og gaafum þier ad drecka?

38. Eda hvenar saum vær þig Giestkomenn og hystum þig? Eda Nakenn og klæddum þig?

39. Eda hvenar saum vær þig Siukann, eda j Myrkvastofu, og komum til þijn?

40. Og Kongurenn mun svara og seigia til þeirra. Sannlega seige eg ydur, hvad þier giordud einum af þessum mijnum minnstu Brædrum, þad giordud þier mier.

41. Þa mun hann og seigia til þeirra sem til vinstre Handar eru, farid burt fra mier þier Bolvader j eylijfann Eld, þann sem fyrerbuinn er Fiandanum og hans Arum.

42. Hungradur var eg, og þier gaafud mier eige ad eta, þyrstur var eg, og þier gaafud mier eige ad drecka.

43. Giestur var eg, og þier hystud mig eige. Nakenn var eg og þier klæddud mig eige. Siukur

Eur og j mirkvastofu var eg, og þier vitiudud mijn eige.

44. Þa munu þeir svara honum og seigia, Herra, hvenar saum vær þig hungradann, þyrstann eda Giest edur nakenn, siukann edur j mirkvastofu, og hofum þier ecke þionad?

45. Þa mun hann svara þeim og seigia, sannlega seige eg ydur, hvad þier gierdud eige einum af þessum enum minstu, þad gierdud þier mier eige. Og munu þeir ganga j eylijfar Pijsler, enn Riettlœter j eylijft Lijf.]

XXVI. Capitule.

JEsus er (I) smurdur af einne Konu: (II) Er svikinn af Judas: (III) Afneitast af Petre.

1. Og þad skiede, þa JEsus hafde lyckstad alla þessa Rædu, sagde hann til sinna Læresveina.

2 Þier vitid, ad epter tvo Daga eru Paskar, og Mannsins Son mun ofurseliast, ad hann krossfestur verde.

3. Þa sofnudust saman þeir ædstu Prestar, og Skriftlærder, og Øldungar Lydsins j Holl Kiennemannahofdingians, þess er Caiphas hiet.

4. Og hielldu Rœd hvernenn þeir gœte med slœgd gripid JEsum, og lijfloatid hann.

5. Enn þeir sogdu, eige a Hœatijdardeigenum, so ad eige verde Upphlaup med Folkenu.

6. Enn

6. Enn þa JEsus var nu j Bethania, j Hvsi Simonis hins spitelska.

7. Gieck ein Kona ad honum, hafande eitt Glas dyrdligs Smyrslavatz, og hun hellti þvi yfer Hofud honum, þar hann sat vid Bordid.

8. Enn er þad sau hans Læresveinar, þycktust þeir vid og sogdu, til hvors er þesse Spilling?

9. Þetta Vatn hefde matt seliast fyrer miked, og giefast Fatækum.

10. Enn þa JEsus fornam þad, sagde hann til þeirra, hvad erud þier yfner vid þessa Konu? þvi (a) gott Verk giorde hun a mier.

(a) (Gott Verk) Þar ma sia ad Trueun alleina giorer Verked gott, þviad hvors Manns Skinseme hefde fordæmt Þetta Verk, so sem Postularner sialfer giordu, Þvi Þaug eru Verkenn best sem Madur veit ei hvad god ad eru.

11. Fatæka hafed þier jafnann hia ydur, enn mig hafed þier ei alla Tijma.

12. Þad hun hellte sijnu Smyrslavatne yfer minn Lijkama, þad giorde hun ad eg yrde b) greftradur.

(b) (Greftradur) Iœtid þad so skie, Þetta er þad seinasta sem hun giefur mier, Þvi eg mun deya.

13. Sannlega seige eg ydur, hvar þetta Evangelium predikad verdur j ollum Heime, mun sagt verda, j hennar Minning, hvad hun hefur giort.

II. 14. Þa gieck burt eirn af þeim tolf, sa er Judas Iscarioth hiet, til Kiennemannahofdingianna.

15. Og sagde, hvad vilied þier giefa mier, eg vil selia ydur hann? Enn þeir budu honum þriatijge Silfurpeninga.

16. Þadann j fra leitade hann lags ad svijkia hann.

17. Enn a firsta Sætabrauds Deige geingu Læresveinarner til JEsum, og sogdu til hans, hvar villtu ad vier tilreidum þier Paskalambid ad eta?

18. Hann sagde, fared þier j Borgena til nockurs, og seiged honum, Meistarenn lætur seigia þier, Minn Tijme er j naand, hia þier vil eg Paska hallda, med Læresveinum mijnum.

19. Og Læresveinarner giordu so sem JEsus hafde þeim bodid, og reiddu til Paskalambid.

20. Enn ad Kvollde komnu sette hann sig til Bords med þeim tolf.

21. Og er þeir eatu, sagde hann, sannlega seige eg ydur, ad eirn ydar mun svijkia mig.

22. Og þeir hriggdust miog vid, og hver eirn þeirra sagde til hans, er eg þad nockud Herra?

23. Enn hann svarade og sagde, sa er Hendenne drepur j Fatid med mier, sa mun mig forraada.

24. Mann-

24. Mannsins Son mun ad sonnu fara so sem skrifad * er af honum, enn po vei peim Manne fyrer hvorn Mannsins Son verdur svikinn, betra være peim sama Manne hann hefde alldrei fæddur verid. * Psal. 41, 10.

25. Pa svarade Judas, sa er forried hann og sagde, er eg pad nockud Rabbi? Hann sagde til hans, pu sagder pad.

26. Og pa peir neyttu, tok JEsus Brauded, giprde packer og braut pad, gaf pad Læreisveinunum og sagde, taked og eted, pad er minn Lijkame.

27. Og hann tok Kaleikenn, gisrde packer, gaf peim hann og sagde, drecked aller par af.

28. Pad er mitt Blod, pess Nya Testamentis, hvert ed uthellist fyrer marga til Syndanna Fyrergiefningar.

29. Enn eg seige ydur, ad eg mun eige hiedann j fra (c) drecka af pessum Vijnvidar Averte, allt til pess Dags, er eg mun drecka pad nytt med ydur j minns Fodurs Rijke.

(c) (Drecka) Pad er, vier munum hier epter ongva lijkamlega Umgeingne hafa til samans, og petta skal vera vort Valete.

30. Og ad Lofsaungnum sungnum, geingu peir til Fiallsins Oliveti.

31. Pa sagde JEsus til peirra, a pessare Nottu munud pier aller Hneixlast a mier, pviad skrifad er, * Hirderenn mun eg sla, og Sau-

Sauder Hiardarennar munu j sundurtvijstrast. * Sach. 13, 7.

32. Enn epter þad ad eg er uppriſenn, mun eg ganga fyrer ydur j Galilea.

33. Petur ſvarade og ſagde til hans. Og þo aller hneixleſt a þier, þa ſkal eg þo alldrei hneixlaſt.

34. JEſus ſagde til hans, Sannlega ſeige eg þier, ad á þeſſare Nottu adur enn Hanenn galar, muntu afneita mier þrisvar.

35. Petur ſagde til hans, Eirnenn þo mier byriade med þier ad deyia, ſkyllde eg eige neita þier, Slijkt hid ſama ſogdu og aller Læreſveinarner,

36. JEſus kom þa med peim, j þad Gerdistun, ſem kalladeſt Gethſemane, og ſagde til ſinna Læreſveina, Sitied hier á medann eg fer þangad og bidſt fyrer.

37. Og hann tok med ſier Petrum og þa tvo Sonu Zebedei, og tok þá til ad hriggiaſt, og titra.

38. JEſus ſagde til peirra, Hrigg er Saala mijn allt til Dauda, blijfid hier og vakid med mier.

39. Og hann gieck litlu einu framnleingra, fiell framm á ſijna Aſionu, bidiande og ſagde, Fader minn, ef mogulegt er, þa lijde af mier Kaleikur þeſſi, þo ei ſo ſem eg vil, helldur ſo ſem þu villt.

40. Og hann kom til ſinna Læreſveina, og fann

fann þa sofande, og sagde til Peturs, Hvort gaatud þier ecke eina Stund vakad med mier?

41. Vaked þier og bidied, so ad þier falled ei j Freistne, Andenn er fuss, enn Holldid er breiskt.

42. J annad sinn gieck hann aptur burt, bad og sagde, Fader minn, sie þad ecke mogulegt ad þesse Kaleikur lijde fra mier, utann eg drecke hann, þa verde þinn Vilie!

43. Og hann kom og fann þa aptur sofande, þvi þeirra Augu voru full af Svefne.

44. Og hann liet þa kirra, og gieck j burt aptur, og bad j þridia sinn, og talade þau sömu Ord.

45. Þa kom hann til sinna Læresveina, og sagde til þeirra. Æ! vilied þier nu sofa og hvijlast, siaed, su Stund tekur ad nalgast, ad Mannsins Son mun ofurseliast j Syndugra Hendur.

46. Standed upp, og forum vær. Siaed, þar er sa er mig forrædur.

47. Og sem hann var nu enn ad tala. Sia. Þa kom Judas eirn af þeim tolf, og med hönum Flockur mikell med Sverdum og Stongum, utsender af Kiennemanna Hofdingium, og Öldungum Lydsins.

48. Enn sa er hann forried gaf þeim Teikn og sagde, hvern hellst sem eg kysse sa er þad, grijpid hann.

49. Og jafnsnart gieck hann ad JEsu og sagde, heill siertu Rabbi! og kysste hann. 50.

50. Enn JEsus sagde til hans, Vinur hvar til komstu hingad? Pa geingu peir pangad, og logdu Hendur a JEsum og gripu hann.

51. Og sia, ad eirn utaf peim sem med JEsu voru, riette ut Hondena, rickte sijnu Sverde, slo Pion Kiennemanna Hofdingians, og hio af hans Eyra.

52. Pa sagde JEsus til hans, sticktu pijnu Sverde aptur j sinn Stad. Pviad hvor sem Sverded tekur, hann mun fyrer (d) Sverde (e) faraſt.

(d) (Sverdid) peir taka Sverdid sem bruka pad fyrer utann Valldstiornar Embætte og Bifalning.

(e) (faraſt) pad er, hann er fallenn under Sverdsins Dom, Þo ad peir sem Vallde hafa yfer Sverdenu framfilge stundum ei peim Domi, annad hvort vegna bota edur annars, so stadfester Christur Sverdid.

53. Edur meinar pu ad eg kunne ecke ad bidia minn Fodur, ad hann ſickade mier meir enn tolf Legion Engla?

54. Eda hvornenn uppfyllaſt pa Ritningarnar? So biriar ad allt skule skie.

55. A peim tijma sagde JEsus til Flockſins, Pier erud utgeingner, lijka sem til annars Ræningia med Sverdum og Stongum ad hondla mig, Daglega hefe eg þo hia ydur setid, og kienndt j Musterenu, og pier hafid mig eige gripid.

56. Enn alt þetta er skied so ad uppfylldust Ritningar Spæmannanna. *Þa forlietu hann aller Læresveinarner og flydu.

*Pj. 88, 9.

57. Enn þeir sem JEsum hofdu gripid, leiddu hann til Caiphas þess ypparsta Prests, hvared Skriftlærder og Øldungar voru samankomner.

58. Enn Petur filgde honum epter a-leingdar, allt j Salenn Kiennemannahofdingians, og gieck inn, sette sig hia Pienurunum, so ad hann sæe hvor Ender þar a yrde.

59. Enn þeir ædstu Prestar, og Øldungar og allt Raaded, leitudu Lingvitna j giegn JEsu, so ad þeir gæte Deydt hann.

60. Og fundu eingenn. Og þo ad morg Falsvitne geinge framm ad, þa fundu þeir eckert. Enn ad sijdustu geingu tveir Fals-Vottar framm.

61. Og sogdu, Hann hefur sagt, Eg get nidurbrotid Mùstere Guds, og epter þria Daga þad upp aptur byggt.

62. Sa ædste Prestur stod þa upp og sagde til hans, Svarar þu aungvu til þessa, sem þesser vitna j mote þier?

63. Enn JEsus þagde: sa Ædste Prestur ansade og sagde til hans, Eg sære þig fyrer lifanda Gud, ad þu seiger oss, Ef þu ert Christur Sonur Guds.

64. JEsus

64. JEsus sagde, Þu seiger þad, Þo seige eg ydur, Hier epter mun þad skie, ad þier munud sia Mannsins Son sitia til hægre Handar Kraptarins, og komanda j Skyum Himens.

65. Þa reif Kiennemannahofdingenn sijn Klæde, og sagde, Hann Gudlastade, Hvad þurfum vær Vitnanna vid? Sia, Þier heyrdud nu sialfer hans Gudlastan.

66. Hvad Virdest ydur? Þeir svorudu og sogdu, Hann er Daudans sekur.

67. Þa spyttu þeir j hans Asian, og bordu hann med Knefum, En adrer slodu hann j hans Andlit.

68. Og sogdu, Spa þu oss Christe, hver er sa er þig slo?

III. 69. Enn Petur sat þar utann fyrer j Salnum, Og Ambatt ein gieck ad honum og sagde, Og þu varst med JEsu af Galilea.

70. Enn hann neitade fyrer ollum, og sagde, Eg veit eige hvad þu seiger.

71. Enn sem hann gieck ut um Dyrnar, leit hann ein onnur, og sagde til þeirra sem þar voru, Þesse var og med JEsu af Nazareth.

72. Og j annad sinn neitade hann aptur med Eyde, og sagde, Ei þecke eg þann Mann.

73. Og innan skams geingu þeir ad sem þar stodu, og sogdu til Peturs, Ad sonnu ertu einn af þeim, þviad þitt Mal openberar þig.

74. Þa tok hann til ad formæla sier og

sveria, eg þecke ei þann Mann. Og jafnsnart gol Hanenn.

75. Þa minntist Petur orda JEsu, er hann sagdi til hans, adur enn Hanenn galar, muntu afneita mier þrisvar, Og hann gieck ut og grict beisklega.

XXVII. Capitule.

JEsus er (I) aklagadur: (II) Fordæmdur: (III) Hæddur: (IV) Greftradur.

I. Enn ad Morgne hielldu aller æðstu Prestar og Øldungar Lydsins Raad mote JEsu, so ad þeir giætu hann lijflaatid.

2. Og þeir bundu hann og leiddu j burt, og afhendtu hann Landshøfdingianum Pontio Pilato.

3. Þa er Judas sa er hann hafde forraadad, saa þad, ad hann var til Dauda dæmdur, Idradest hann þess, og færde aptur þeim æðstu Prestum og Øldungum þa Priatijger Silfurpeninga.

4. Og sagde, Illa giordi eg ad eg forried saklaust Blod. Enn þeir sogdu, Hvad kiemur þad vid oss? Sia þu þar fyrer.

5. Og hann snarade þeim Silfurpeningum j Musterid, skundade þadann, gieck j burt, og heingde sialfann sig.

6. Enn þeir æðstu Prestar toku Silfurpeningana og sogdu, Eige hæfer ad vier laatum

tum þa j Guds Kistuna, þviad þad er Blods Peningur.

7. Enn þeir hielldu eitt Raad, og keyptu med þeim eirn Leirsmids Akur, Vegfarendum til greftrunar.

8. Fyrer þad er sa Akur kalladur Blodsakur allt til þessa dags.

9. Þa er uppfyllt hvad sagt er fyrer Jeremiam Spaamann, * seigiande, Þeir toku þa þriatijgu Silfurpeninga, er hinn Selldr var med bitaladur, hvorn þeir keyptu af Israels Bornum.

* Jer. 32, 6. 8. Sach. 13, 13.

10. Og hafa giefid þa fyrer Leirkierasmidsakur, epter þvi sem DRottenn hafde mier bodid.

11. Enn JEsus stod framme fyrer Landsdomaranum, Og Landsdomarenn spurde hann ad, og sagde, Ertu Kongur Gydinga? Enn JEsus sagde til hans, Þu seiger þad.

12. Og sem hann aaklagadest af þeim Edstu Prestum og Oldungum, svarade hann ongvu.

13. Þa sagde Pilatus til hans, Heyrer þu ecke hvorsu hardlega þeir aasaka þig?

14. Og eige svarade hann honum til nockurs Ords, so ad Landsdomarenn undradest þad næsta.

15. Enn a Hatijdardeigenum var Landsdomarenn vanur, Folkenu lausann ad laata eirn Bandingia, hvorn hellst þeir villdu.

16. Enn þa hafde hann eirn (a) Frabœrann Bandingia, framar odrum, sa er Barrabas hiet.

(a) (Frabœrann) Mattheus meinar so, ad Pilatus vilde framsetia þann argasta Mordingia, so Gydingar skyldu ecke kunna fyrer hann ad bidia, enn þeir hefde helldur sialfann Diofulenn gefid lausann, enn þeir hefde bedid fyrer Guds Son, so geingur þad til j Dag, og alltijd.

17. Sem þeir voru til samans komner, sagde Pilatus til þeirra, Hvorn vilied þier ad eg giefe ydur lausann, Barrabam eda JEsum, um hvorn ad sagt er, ad hann sie Christur?

18. Þviad hann visti vel, ad þeir hofdu fyrer Haturs saker ofurselt hann.

19. Og sem hann sat a Domstolnum, sende hans Hvosfru til hans, og liet segia honum, Haf þu eckert ad giora med þennann Riettlata, þviad margt hefe eg lided j Dag j Draume fyrer hann.

II. 20. Enn þeir œdstu Prestar og Øldungar riedu Folkenu, ad þad skylde bidia um Barrabam, enn JEsum skylldu þeir deyda.

21. Landsdomarenn svarade þa og sagde til þeirra, Hvorn af þessum tveimur vilied þier ad eg laate ydur lausann? þeir sogdu, Barrabam.

22. Pilatus sagde til þeirra, Hvad skal eg þa giora vid JEsum, af hvorium sagt er ad hann sie (b) Christur? Þeir sogdu honum aller, laat hann krossfestast.

(b) Chri-

(b) (Christur) Pilatus talar uppa spie, til Gydinga, Pier seiged, Pesse er Christur, Pad er Kongur, sem Pier kalled hann, enn mier lytst hann ein aum saklaus Mannskiepna. So talar og Marcus, hann er Christur. Johannes utleggur Pesse Ord so, skal eg krossfesta ydvarn Kong.

23. Enn Landsdomarenn sagde, Hvad hefur hann Pa illt giort? Enn Peir kolludu Pvi meir, seigiande, leat krossfesta hann.

24. Pa er Pilatus sa Pad hann gat ecke adgiort, helldur Pad, ad Par yrde enn meira Upphlaup af, tok hann Vatn, og Pvode Hendurnar fyrer Folkenu, Og sagde, Saklaus em eg af Blode Pess hins Riettlæta, siaed Pier til.

25. Pa svarade allur Lydur og sagde, Hans Blod kome yfer oss og yfer Bern vor.

26. Pa gaf hann Peim Barrabam lausann, enn JEsum let hann hœdstrykia og afhendte Peim hann, ad hann Krossfesteſt.

III. 27. Pa toku Strijdsmenn Landsdomarans JEsum med sier jnn j Pijnghœsid, og Peir sofnudu saman ad honum ollu Lidenu.

28. Og afklæddu hann, og logdu yfer hann eina Purpurakœpu.

29. Og flettudu Koronu af Pyrnum, og settu hana uppa hans Hofud, og Reyr j hans Hœgre Hond, og beigdu Knie fyrer honum, spiodu hann og sogdu, Heill siertu Konungur Gydinga.

30. Og hræktu a hann, toku Reyrenn og bordu um Hofud honum.

31. Og epter þad þeir hofdu spottad hann, færdu þeir hann ur Kaapunne, og færdu hann j sinn Klædnad, og leiddu hann ut, ad Krossfesta hann.

32. Enn j þvi þeir geingu ut, fundu þeir Mann af Cyrene, Simonem ad Nafne, honum þreingdu þeir til, ad hann bære hans Kross.

33. Og er þeir komu j þann Stad sem kallast Golgatha, hvad er þydest (c) Hausaskelia stadur.

(c) (Hausaskeliastadur) kallast þar sem aflijfader verda Sakamenn, so sem aftøkustadur, þvi þar plaga ad liggia margar hofudskeliar.

34. Gafu þeir honum Edik ad drecka Galle blandad, Og er hann smackade þad, villde hann eige drecka.

35. Enn sem þeir hofdu krossfest hann, skiptu þeir Klædum hans, kastande þar um Hlutkeste, so ad uppfylldest hvad sagt er fyrer Spaamannen, * Þeir skiptu med sier Klædum mijnum, og yfer mitt Fat kostudu þeir hlutkeste?

* Psal. 22, 19.

36. Og þar satu þeir og vardveittu hann.

37. Og uppyfer hans Hofdi festu þeir hans Daudasok skrifada a þennann hatt, Þesse er JEsus Kongur Gydinga.

38. Þar voru og krossfester med honum tveir

tveir Næningiar, eirn til hægre Handar og eirn til hinnar Vinstre.

39. Enn þeir sem þar geingu hia, hæddu hann skakande Hofud sijn.

40. Og sogdu, Þu sem nidurbrytur Guds Mustere, og uppbygger það aptur a þremur Dogum, hialpa þu sialfum þier, Ef þu ert Guds Sonur þa stijg ofann hingad af Krossenum.

41. Lijka so spottudu hann þeir ædstu Prestar med Skriftlærdum og Oldungum og sogdu.

42. Odrum hefur hann hialpad, sier sialfum getur hann ei hialpad, Ef hann er Kongur Israels stijge hann nu ofann af Krossenum, þa vilium vier trua honum.

43. Hann treyste Gude, hann frelse hann nu ef hann hefur lyst til hans, Þviad hann sagde, Eg em Guds Son.

44. Lijka eirnenn hæddu hann Næningiarner þeir med honum voru Krossfester.

45. Og j fra siottu Stund giordist Myrkur yfer allt Landid til nijundu Stundar.

46. Og nærre nijundu Stund kallade JEsus hærre roddu og sagdi, Eli, Eli, Lama sabachthani, það er Gud minn, Gud minn, Hvarfyrer forlietstu mig?

47. Enn nockrer af þeim sem stodu þar, þa þeir heyrdu það, sogdu þeir, hann kallar a Eliam.

48. Og jafnsnart hliop einn af þeim til, og

tok Niardarvott og fyllti af Ediki og setti hann ofana Reyrlegg, og gaf honum ad drecka.

49. Enn adrer sogdu, bydid, loatid sia til hvort Elias kemur ad hialpa honum.

50. JEsus kalladi up hatt i annad sinn, og gaf up Andann.

IV. 51. Og sia, ad Tialldid Musteresins sundurrifnade j tvo Parta fra ofanverdu allt nidur j giegnum, Og Jordenn skalf, og Biorgenn klofnudu.

52. Og Grafernar lokust upp, og marger Lijkamer Heilagra risu upp, peir ed svæfu.

53. Og geingu epter hans Upprisu ur Grofunum, og komu j hina heilogu Borg, og auglystust par morgum.

54. Enn Hofudsmadurenn og peir sem med honum voru ad vardveita JEsum, pa peir sau Jardskialftann og pad hvad par skiede, urdu peir miog ottaslegner, og sogdu, Sannlega var pesse Guds Sonur.

55. Par voru og margar Konur, sem sau par uppa a-leingdar, hvoriar JEsu hofdu epter filgt af Galilæa, og honum hofdu pionad.

56. Medal hvorra var Maria Magdalena, og Maria Moder Jacobi og Joses, og Moder peirra Zebedei Sona.

57. Ad Kvollde kom nockur Madur rijkur af Arimathia, Joseph ad Nafne, hvor ed og so var eirn af Læresveinum JEsu.

58. Hann

58. Hann gieck til Pilatum, og bad hann um Lijkamann JEsu. Þa skipade Pilatus ad honum skyllde fœast hann.

59. Og Joseph tok vid Lijkamanum, sveipade hann j hreinu Lierepte.

60. Og lagde j sijna eigenn nyia Grof, hvoria hann hafde uthoggva lœatid j Steine, og vellte ad Dyrunum Grafarennar storum Steine, og gieck j burt.

61. Enn þar var Maria Magdalena og onnur Maria, sitiande giegnt yfer fra Grofenne.

62. Og annann Dag þañ sem epter Adfangadagenn er, sofnuduſt samann þeir yppurstu Prestar, og Phariſei œasamt til Pilatum.

63. Og sogdu, Herra, Vær minnunſt a þad, ad þesse Svikare sagde þa er hann lifde, Epter þria Daga mun eg upprijsa.

64. Af þvi skipa þu ad forvara Grofena allt til hins þridia Dags, so ad eige komie hans Lœresveinar a Nottu og stele honum j burt, og seige Folkenu ad hann sie uppriſinn fra Dauda, og verde hin seirne Svikenn argare helm fyrre.

65. Pilatus sagdi til þeirra, Þar hafed þier Vardmennenna, fared og forvared sem þier kunned.

66. Enn þeir geingu j burt og forvorudu Grofena med Vardmonnunum, og innſigludu Steinenn.

XXVIII. Capitule.

JEsus (I) Rijs upp fra Daudum: (II) Bijdur peim Ellefu Postulum ad Predika og Skijra.

1. Ad (a) Kvøllde Sabbathsdagsins, sa er hefst hinn firste Heilagur Dagur j Sabbathsdøgunum ad Morgne, kom Maria Magdalena, og hin ønnur Maria ad sia Grøfena.

(a) Ritningenn byriar Dagenn a fyrerfaranda Kvølde, og ender þess sama Kvølds er Morgunenn þar epter: so seiger Matthæus hier, ad Christur hafe uppriſid um Morgunenn, sem var þegar kvølldid hafde enda, og sa firste Helge-Dagur byriadest, þviad þeir tøldu þa sex Daga alla Helga, epter þann mikla Paska Dag, og uppbyrindu nærst epter þa stærstu Paska Hatijd.

2. Og sia þar vard jardskialfte mikell. Þviad Eingell Drottins kom nidur af Himne, gieck þar ad, vellte Steinenum fra Dyrunum, og sette sig þar uppa.

3. Og hans Asiana var sem Elding, og hans Klæde hvijt sem Snior.

4. Enn Vardhalldsmennerner skielfdust af otta, og urdu lijka sem vær: þeir Dauder.

5. Enn Eingell Drottens svarade og sagde til Kvennanna, eige skulud þier ottast, þviad eg veit, ad þier leited ad JEsu sem krossfestur var.

6. Ei er hann hier, þvi hann er uppriſinn, so sem hann sagde, komed hier, og siaed þann Stad hvar Herrann lag.

7. Gan-

7. Ganged skyndelega og seiged þad hans Læresveinum, ad hann sie uppriſinn af Dauda, og siaed, ad hann mun ganga fyrer ydur j Galilæam, þar munud þier sia hann, siaed, eg sagde ydur þad.

8. Og þær geingu skyndilega ut af Grofinne med Otta og Fagnade miklum, og hlupu so ad þær undervijſudu þad hans Læresveinum, og þa þær geingu ad kunngiora þad hans Læresveinum.

9. Sia þu, þa mætte þeim JEſus og sagde, Heilar sieud þier! og þær geingu til hans og hielldu um hans Fætur, og tilbaadu hann.

10. Þa sagde JEſus til þeirra, eige skulud þier ottaſt, farid og kunngiorid mijnum Brædrum, ad þeir gange j Galileam, og þar skulu þeir mig sia.

11. Enn medann þær geingu burt, sia, þa komu nockrer af Vardhalldsmonnunum j Borgena, og undervijſudu þeim ædstu Prestum allt hvad til hafde bored.

12. Og þeir sofnuduſt samann med Øldungunum halldande Raadstefnu, og gaafu Strijdsmonnunum ærna Peninga.

13. Og sogdu, seiged, hans Læresveinar komu um Nott og stalu honum a medann vær svafum.

14. Og ef þad kann ad heyraſt fyrer Landsdomaranum, skulum vier stilla hann, og giora ad þier sieud trauſter.

15. Og þeir toku Peningana, og giordu so sem þeim var kiennt. Og þesse Oi dromur er vijdfrægur ordenn medal Gydinga allt til þessa Dags.

II. 16. Enn þeir ellefu Læresveinar geingu j Galileam a eitt Fiall, þad er JEsus hafde þeim fyrer skipad.

17. Og er þeir sau hann, tilbœdu þeir hann, enn nockrer efudu þad.

18. Og JEsus gieck til þeirra, talade vid þa og sagde allt Valld er mier gefid a Himnum og a Jordu.

19. Fyrer þvi gangid þier ut, og lærid allar Pioder, og skijrid þær j Nafne Fodur, Sonar, og Heilags Anda.

20. Og kiennid þeim ad hallda allt hvad eg baud ydur. Og siaed, eg em med ydur alla Daga, allt til Enda Veralldar!

Ender S. Matthei Gudspialla.

S. Marci Evangelium.

I. Capitule.

JEsus er (I) Skijrdur af Johannes: (II) kallar Postula: (III) Giorer Kraptaverk.

I. Petta

1. Petta er upphaf Evangelii um JEsum Christum Guds Son, so sem skrifad er j hia Spamonnunum.

2. * Sia eg sende minn Eingel fyrer þier, sa ed tilreide þinn Veg fyrer þier. *Mal.3,1.

3. * Þar er ein Predikara Rodd j Eydemorku, greided þier Veg Drottins, og gisred hans Stigu rietta. * Esa. 40,3.

4. Johannes var j Eydemorku, Skijrde og predikade um Idranar Skijrnena, til Syndanna Fyrergiefningar.

5. Og þar gieck ut til hans allt Juda Land, og þeir af Jerusalem, og þeir lietu aller Skijra sig af honum i Jordan, jatande sijnar Synder.

6. Enn Johannes var klæddur med Ulfalls Hærum og eitt Olarbellte um hans Lendar, og hann æt Eingesprettur og Skogarhunang.

7. Og predikade og sagde, þar kiemur einn epter mig, sem er sterkare enn eg, hvors ad eg em eige verdugur, frammfallande upp ad leysa þveinge hans Skofata.

8. Eg skijre ydur med Vatne, enn hann mun skijra ydur med Heilogum Anda.

9. Og þad skiede a þeim Dogum, ad JEsus kom af Galilea fra Nazareth, og skijrdist af Johanne j Jordan.

10. Og

10. Og strax stie hann upp ur Vatnenu, og sa Himenenn opnast, og Andann j Dwfu lijke ofann komande yfer hann.

11. Pa vard og Rodd af Himnum, þu ert Sonur minn Elskulegur, ad hvorium mier vel þoknast!

12. Og þa strax dreif Andenn hann a Eydemork.

13. Par var hann j fiorutijgu Daga j Eydemorkunni, og freistadest af Satan, og hann var þar med Villudyrum, og Englar þionudu honum.

II. 14. Enn epter þad er Johannes var gripenn, kom JEsus j Galileam, og predikade Evangelium af Guds Rijke.

15. So seigiande, sa Tijme er nu uppfylldur, og Guds Rijke nalægest, Idrest þier og trued Evangelio!

16. Enn er hann gieck med Sionum j Galilea, sa hann Simonem, og Andream Brodur hans, latande sijn Net j Sioenn, þviad þeir voru Fiskarar.

17. JEsus sagde til þeirra, filged mier epter, og eg mun giora þad, ad þier verded Fiskarar Manna.

18. Strax forlietu þeir sijn Net, og filgdu honum epter.

19. Og þa hann var skammt burt þadann gein-

geingenn, sa hann Jacob Son Zebedei og Johannem Brodur hans, og þeir voru a Skipe, ad bæta ad Nete.

20. Og strax þa kallade hann a þa. Og þeir forlietu sinn Fodur Zebedeum j Skipenu hia Leigulidunum, og filgdu honum epter.

21. Þeir geingu j Capernaum, og strax um Sabbathsdagenn, gieck hann jnn j samkundu Hwsid, og kiennde.

22. Og þeim ægde hans Kienning, þviad hann kiende þeim sem af (a) Vallde, enn eige sem hiner Skriftlærdu.

(a) (Vallde) Það er, hann predikade af alvoru, og það hann sagde það hafde myndugleika, og var lifande so sem það hefde bæde Hendur og Fætur, ecke so sem þeir slæmu Predikarar, sem sialfer ecke vita hvad þeir segia.

III. 23 Og eirn Madur var þar j þeirra samkundu Hwsi, halldenn af Ohreinum Anda, sa kallade.

24. Og sagde. Hei, hvad hofum vær med þig ad giora JEsus af Nazareth? Komstu ad glata oss? Eg veit hver þu ert, hinn Heilage Guds.

25. JEsus straffade hann og sagde, Þeige þu og far utaf honum.

26. Og sa ohreine Ande hreif hann, og kallade upp harre Roddu og for ut fra honum.

27. Og þeir hræddust aller, so ad þeir spurdu ad sijn a milli, og sogdu, hvad er þetta? Eda hver er þesse hin nya Kienning? Þviad af

Vallde

Valde skipar hann Ohreinum Öndum, og þeir hlýdda honum.

28. Og hans Rikte gieck strax ut um Galileæ hierod.

29. Þa geingu þeir strax ut af Samkunduhusinu, og komu til Husa Simonar og Andree med Jacobo og Johanne.

30. Enn Moder Hvosfreiu Simonar la þar Kronk j Koldu, og strax þa sogdu þeir honum til hennar.

31. Hann gieck þa til hennar, reiste hana upp og hiellt j Hond hennar, og strax þa miste hun Koldunnar, og þionade þeim.

32. Enn um Kvolldid, þa Sol-sett var, fluttu þeir alls kins siuka Menn og Diofula-oda til hans.

33. Og allur Stadurenn safnadest fyrer Dyrunum.

34. Og hann hialpade Morgum Siukum sem þiaader voru, af Imsum Sottum, hann rak og vt marga Diofla, og eige leyfde hann Diofunum ad mæla, þviad þeir þekktu hann.

35. Og ad Morgne fyrer Dogun, stod hann upp, gieck vt, og for burt j eirn Eydestad, og badst þar fyrer.

36. Enn Simon og þeir ed med honum voru, skundudu epter honum.

37. Og þa þeir fundu hann, sogdu þeir honum, hvor Madur leitar ad þier.

38. Og hann sagde til þeirra, Gongum vær

vær j þessar nærstu Borger, so ad eg predike og þar, því til þess kom eg.

39. Hann predikade og j þeirra Samkundu hvosum, um alla Galileam, og rak vt Diofla.

40. Og eirn Líkþraar Madur kom til hans, bidiande hann med hneigdum Knjam, og sagde til hans, ef þu villt þa fær þu mig vel hreinsad.

41. Enn JEsus sa aumur a honum, riette vt sijna Hond, ca-hrærde hann, og sagde til hans, eg vil, vertu hreinn.

42. Og þa hann sagde so, hvarf strax Líkþraen af honum, og hann vard hreinn.

43. JEsus hastade a hann, og rak hann strax fra sier.

44. Og sagde honum, sia þu, ad þu seigier þad ongvum, helldur * far þu og syn þig Prestunum, og forna fyrer þijna Hreinsun, því sem Moyses baud, til Vitnisburdar yfer þa. * 3 B. Mos. 14, 3.

45. Enn þa hann kom vt, hof hann upp, og kunngiorde margt þar vtaf, og vijdfrægde þennann Giorning, so ad hann mætte eige sijdan openberlega jnn ganga j Borgena, helldur var hann þar fyrer utann j Eydestodum, og þeir komu til hans vr ollum Endemorkum.

II. Capitule.

JEsus (I) lækner einn Limafalls Siukann: (II) kallar Mattheum: (III) Forsvarar sina Læresveina.

I. Og

1. Og nockrum Dogum þar epter, gieck hann aptur til Capernaum, og það vard augliost ad hann var j Husinu.

2. Strax sofnudust marger samann, so ad þeir hofdu ecke Rum, og eirnenn fyrer utann Dyrnar, og hann talade Orded fyrer þeim.

3. Og þar komu nockrer til hans, færande eirn Iktsiukann, hvor ed borenn var af fiorum.

4. Og þa er þeir gatu ei komest til hans, fyrer Folkenu, opnudu þeir Þekiuna uppyfer honum, og grofu þar j giegn, og lietu so Sængena nidur sijga sem hinn Iktsiuke la j.

5. Enn er JEsus sa þeirra Tru, sagde hann til hins Iktsiuka, Son minn, þijnar Synder eru þier fyrergiefnar.

6. Enn þar voru nockrer Skriftlærder, sætu þar, og huxudu j sijnum Hiortum.

7. Þvi talar þesse slijka Gudlastan? Hvor ma Syndernar fyrergiefa nema GUd eirn?

8. Og JEsus fann strax j sijnum Anda, ad þeir þeinktu so med sier, og sagde til þeirra, þvi þeinked þier þetta j vdrum Hiortum.

9. Hvort er audvelldara ad seigia til hins Iktsiuka, þier eru þijnar Synder fyrerlatnar? Eda ad seigia, stattu upp og tak Sæng þijna, og gack hiedann?

10. Enn ad þier vitid ad Mannsins Sonur hefur Vald til a Jordu, ad fyrergiefa Syndernar, þa sagde hann til hins Iktsiuka.

11. Eg

11. Eg seige þier, statt upp, tak Sæng þijna, og gack heim.

12. Og strax þa stod hann upp, tok Sæng sijna og gieck vt þadann j allra Augsyn, so ad aller ottudust, og heidrudu GUd, seigiande, alldrei hofum vær slijkt sied.

II. 13. Og hann gieck enn ut aptur ad Sionum, og allt Folk kom til hans, og hann kiende þvi.

14. Enn þa er JEsus gieck framm hia, leit hann Levi Son Alphei, sitiande hia Tollbodenne, og sagde til hans, filg þu mier epter, hann stod upp og filgde honum epter.

15. Pad giordest, þa hann sat til Bords j hans Hvsi, ad marger Tollheimtumenn, og Bersyndugir, settu sig til Bords med JEsu og hans Læresveinum, þvi þeir voru marger sem honum filgdu epter.

16. Og er hiner Skriftlærdu og Phariseí sau þad, ad hann at med Tollurum og Bersyndugum, sogdu þeir til hans Læresveina. Þvi etur og dreckur hann med Tollheimtumonnum og Syndugum?

17. Þa er JEsus heyrde þad, sagde hann til þeirra, þeir sem heilbrigder eru þurfa eige læknarans, helldur þeir sem siuker eru, eg er komenn ad kalla Synduga, enn ecke Riettlæta til Idranar.

III. 18. Og Johannis og Phariseanna Læresveinar fostudu miog. Og þar komu nockrer

og

og sogdu til hans, þvi fasta Johannis og Phariseanna Læresveinar, enn þijner Læresveinar fasta ecke?

19. JEsus sagde til peirra, hvornenn kann Brullaups Folkid ad fasta, a medann Brudgumenn er hia þeim? So leinge meiga peir ei fasta, sem þeir hafa Brudgumann hia sier.

20. Enn sa Tijme mun koma, ad Brudgumenn verdur fra þeim tekenn, og þa munu þeir fasta.

21 Eingenn saumar nija Klædisboot a gamallt Fat, þvi hin nya Bootenn glidnar fra hinu Forna, og verda sliturinn þa verre.

22. Og eingenn lætur nytt Vijn j forna Ledurbelge, annars spreinger Vijned Belgena, so ad Vijned spillest, enn Belgerner skiemmast, helldur skal nytt Vijn lætast i nya Belge.

23. Enn þad skiede ad JEsus gieck um Sabbaths Dag yfer Korn-Akur, og hans Læresveinar toku til, j þvi peir geingu, ad tijna Axenn.

24. Og Pharisei sogdu til hans, sia hvad þiner Læresveinar giora a Sabbathsdeige, þad er eige hæfer!

25. Hann sagde þa til peirra, hafed þier eige lesid * hvad David giorde, þa hann þurfte vid, og hann hungrade og þa er med hønum voru? *1 Sam. 21, 6.

26. Hver-

26. Hvernenn hann geck jnn j Guds Hus, j Tijd (a) Abiathars ypparsta Prests, og at. þaug (b) Skodunarbraudenu, sem ongvum leifdest ad eta nema Prestunum, og hann gaf þau þeim sem med honum voru.

(a) (Abiathar) er Abimelechs Son, þar fyrer segier Ritningenn ad þad hafe skied j Abimelechs Tijd, þoi þeir voru Prestar samtijdis.

(b) (Skodunarbraud) heita epter Ebreskunne, Panis facierum, þad er þad Braud sem alltijd skyldi vera fyrer Augunum, eins og Guds Ord a æ ad vera fyrer voram Hiortum Dag og Nott, Psal. 23. Parasti in conspectu meo Mensam.

27. Og hann sagde til þeirra, Sabbathsdagurenn er fyrer Mannsins saker giordur, enn eige Madurenn fyrer Sabbathsdagsins saker.

28. So er Mannsins Sonur eirn HErra, og eirnenn Sabbathsdagsins.

III. Capitule.

JEsus (I) læknar marga: (II) Kallar til sijn þa Tolf Postula: (III) Talar um Synd a mote Heilsugum Anda: (IV) segier hver ad se hans Moder, og hverier ad seu hans Brædur.

I. Hann gieck og jnn j Samkundu-husid aptur. Og þar var eirn sa Madur sem hafde visnada Hond.

2. Og þeir gæadu ad, hvort hann læknade hann a Sabbathsdeige, so ad þeir mættu aklaga hann.

3. Og hann sagde til Mannsins, þess sem visna

visna hafde Hondena, Gack framm hingad.

4. Og hann sagde til peirra. Hvort skulu Menn a Sabbathsdogum gisra gott edur illt? Lijfenu vid hallda, edur deyda? Enn peir pogdu.

5. Hann leit pa til peirra med Reidesvip, og angradest vid peirra Forherdtu Hiortu, og sagde so til Mannsins, Riettu ut pijna Hond. Og hann rierte hana ut, og hans Hond vard heil, lijka sem hin onnur.

6. Enn Pharisei geingu ut, og hielldu strax sijn Rad med Herodis Pienurum, j mote honum, hvornenn hellst ad peir feinge tortijndt honum.

7. Enn JEsus veik padann til Siafar, med sijna Læresveina, Og margt Folk af Galilea, og ur Judea, pa filgde honum epter.

8. Og peir sem voru af Jerusalem, og Idumea, og peir hinumeigenn Jordanar, og peir sem byggdu j kringum Tyrum, og Sidonem, mikell Mannfiolde, sem heyrdu hvad hann gisrde, og komu til hans.

9. Og hann sagde til sinna Læresveina, ad peir skylldu lata honum Skip til reidu, fyrer Folksins saker, uppa pad peir preyngde honum eige.

10. Pviad hann læknade margann af peim. Enn peir troadust ad honum aller peir er plagader voru, ad peir mættu fa ad snerta hann.

11. Og nær ed Ohreiner Andar sau hann, fiellu

fiellu þeir nidur fyrer honum, og kolludu upp, og sogdu, Þu ert Guds Sonur.

12. Enn hann straffade þa hardlega ad eige openberudu þeir hann.

II. 13. Og hann gieck uppa eitt Fiall, og kallade til sijn þa hann villde, og þeir komu til hans.

14. Og hann skickade Tolf ad þeir være hia honum, og ad hann sende þa ut ad Predika.

15. Og ad þeir hefde valld til Sotter ad lækna, og Diofla ut ad reka.

16. Og Simone gaf hann Peturs Nafn.

17. Og Jacobo Syne Zebedei og Johanni Brodur Jacobs, þeim gaf hann Nafned (a) Boanerges, hvad uthydest Reidarþrumu Born.

(a) (Boanerges) Reidarþrumunnar Born, og merker ad Johannes munde einkannlega skrifa þad rietta Evangelium, hvort ad er ein merkeleg Predikun sem hræder, sundurknosar, og Umbreiter ollu, og giorer Jordena friosama.

18. Og Andream, og Philippum, og Bartholomeum og Mattheum, og Thomam, og Jacobum Son Alphei, og Thaddeum, og Simon af Cana.

19. Og Judas Iscarioth, sa er sveik hann.

III. 20. Og þa er þeir komu til Herberges, kom Folkid enn samann aptur, so ad þeir gatu eige matast fyrer þvi.

21. Og þa er þeir heyrdu þad, sem med

honum voru, geingu þeir ut og villdu hamla honum, þviad þeir sogdu ad hann munde ganga af (b) Vitenu.

(b) (Vitenu) þeir ottuduſt hann munde taka uppa ſig ofmikla þianing ſo ſem Menn plaga ad ſeigia, þu verdur af-ſinna.

22. Enn hiner Skriftlærdu ſem ofan fra Jeruſalem voru farner, ſogdu, Hann hefur (c) Beelzebub, og fyrer Diofla Hofdingia þa rekur hann Diofla ut.

(c) (Beelzebub) er ſo mikid ſem ein Fluga, edur flugna Kongur, þviad ſa lætur Diofullenn forakta ſig, af ſinum eigenn, ſem eru þeir ſtorheilogu.

23. Og ad þeim ſamankolludum, ſagde hann j Epterlijkingum til þeirra. Hvornenn fær eirn Satan annann utrekid?

24. Þvi ef eitt Rijki tvíſtraſt j ſialfu ſier, þa fær þad ei ſtaded.

25. Og ef eitt Hus oſamþyckeſt j ſialfu ſier, þa fær þad Hus ei ſtaded.

26. Og ef Satan rijs upp j mote ſialfum ſier og er vid ſig ſialfann oſamþyckur, fær hann ei ſtadid, helldur er þa vot giort um hann.

27. Eingenn fær og jnnbroteſt j Hvos hins Ofluga, og burt gripid hans Hvosbunad, nema ad hann binde oadur hinn Ofluga, og ræne ſijdann hans Hvos.

28. Sannlega ſeige eg ydur, allar Synder fyrer-

fyrergiefast Mannanna Bornum, og eirnenn Gudlastaner þar þeir lasta Gud med.

29. Enn sa er lastar Heilagann Anda, hann hefur engva fyrergefning ad Eylijfu, helldur verdur hann sekur eylijfs Doms.

30. Þviad þeir sogdu, hann hefur ohreinann Anda.

IV. 31. Og þa kom Moder hans og Brædur, og stodu uti fyrer, sendu til hans kallandi a hann (og Folkid sat kringum hann.)

32. Og þeir sogdu til hans, sia, Moder þijn og Brædur þijner þar ute, spyria ad þier.

33. Hann svarade þeim og sagde, Hvor er mijn Moder og mijner Brædur?

34. Þa leit hann og um sig til Læresveinanna er saatu j kringum hann.

35. Og sagde, siaed, Þad er mijn Moder, og mijner Brædur.

36. Þviad hvor ed gierer Guds Vilia, sa er minn Broder, mijn Syster og mijn Moder.

IV. Capitule.

JEsus (I) kenner med Epterlijkingum: (II) lætur Sioenn verda kirrann.

I. Og hann tok enn aptur ad kienna þeim vid Sioenn, þar safnadest samann margt Folk til hans, so ad hann vard ad stijga a Skip, og sat a Sionum, og allt Folked stod þar a lande, vid Sioenn.

2. Og hann predikade leinge fyrer þeim j

Epterlijkingum. Og j sinne Predikan, þa sagde hann til þeirra.

3. Heyred til. Sia, Eirn Sædmadur gieck ut ad sæa.

4. Og þad vard j þvi hann sæde, ad sumt fiell utann hia Veigenum, og þa komu Fuglar under Himnenum, og æatu þad upp.

5. Enn sumt fiell j grytt Akurlende, þar þad hafde ecke mikla Jord, og rann fliotlega upp, þviad þad hafde engva Jardardypt.

6. Og þa er Solenn gieck upp, skrældest þad, og af þvi þad hafde engva Root, þa þornade þad.

7. Og sumt fiell j bland Þyrna, og Þyrnerner voru upp og kiæfdu þad, og þad færde engvann Avext.

8. Og sumt fiell j goda Jord, og færde Avext, hvort ed upvox og friofgadest, Og sumt færde þritugfalldam og annad Sextugfalldann, og sumt Hundradfalldann Avext.

9. Og hann sagde til þeirra, Hver hann hefur Eyru til ad heyra, sa heyre!

10. Og þa hann var eirnsamann, spurdu þeir sem hia honum voru med þeim tolf hann ad þessare epterlijkingu.

11. Og hann sagde til þeirra, Ydur er þad giefid ad vita Leyndardoma Guds Rijkes, enn til þeirra sem þar eru fyrer utan, þa skier þad allt j Epterlijkingum.

12. Ad

12. Ad þeir med siaande Augum siae þad, og skinie þo eige, Og med heyrande Eyrum heyre, og understande þo eige, So þeir snuest ecke, þad þeirra Synder eitt sinn mættu fyrer-giefast.

13. Og hann sagde til þeirra, Kunned þier ecke ad skilia þessa Epterlijking? Hvornen munud þier þa kunna ad skilia hinar allar?

14. Sædmadurenn sæer Ordenu.

15. Enn þesser eru þeir sem utann hia Veigenum eru, hvar Orded verdur sæd, og þa þeir hafa heyrt þad, kiemur Andskotenn skiott, og nemur burt Ordid þad sæd var j þeirra Hiortu.

16. Lijka so eru þeir eirnenn sem sædust j grytta Jord, þvi nær þeir hafa heyrt Ordid, þa medtaka þeir þad strax med fagnade.

17. Og hafa engva Root j sier, helldur hallda þeir vid um nockurn tijma, enn nær sier hreifer Motgangur og Ofsokn fyrer Ordsins saker, þa hneixlast þeir strax.

18. Og þesser eru þeir sem j bland Þyrnanna sædust, þeir sem heyra Orded.

19. Og þa er þessarar Veralldar Ahyggia og svikfamlegur Rijkdomur, og adrar fleyre Gyrnder ganga jnn og kiefia Ordid, so þad blijfur can Avaxtar.

20. Og þesser eru þeir sem j goda Jord eru sæder, er heyra Ordid og medtaka þad, og færa Avoxt, sumer þritugfalldann, sumer

Sextugfalldann, og sumer Hundradfalldann.

21. Og hann sagde til peirra, Kveikest nockud Liosid til pess ad pad setiest under Mæleask edur Bord? Ongvanneigenn, helldur ad pad setiest uppa eirn Kiertahialm.

22. Pviad par er eckert hulid, ad pad openberest ei, Og par er eckert leyndt, ad pad kunngiorest eige.

23. Hvor hann hefur Eyru ad heyra, sa heyre!

24. Og hann sagde til peirra, Giæted ad, hvad pier heyred, Med peim Mæler er pier mæled ut, pa mælest ydur inn, og ydur sem petta heyred skal vidaukast.

25. Pvi-ad hvor hann hefur, peim skal giefast, og hvor hann hefur eige, fra honum mun takast og eirnenn pad hann hefur.

26. Og hann sagde, Guds Rijke er so vared, sem pa Madur kastar Fræe j Jordena.

27. Og sofnar, og hann stendur upp Nott og Dag.

28. Enn Fræed grær og vex upp, so ad hann veit eige (pviad Jordenn færer af sier sialfre, j firstu Grased, par næst Axed, og so par næst fullt Hveite j Axinu.)

29 Og er pad hefur frammleidt Avextenn, pa sender hann strax Kornsigdena, pviad Kornskurdartijmenn er pa.

30. Og hann sagde, Hvorju skulum vier jafna

jafna Guds Rijke? Eda vid hvoriar Epterlijkingar vilium vier thvi samannlijkia?

31. So sem ad eitt Mustardskorn, tha thvi verdur j Jord saad, er thad ollu Sæde minna, a Jordunne.

32. Og tha thvi er saad, ver thad upp og verdur ollum Kaalgrosum meira, og fær mikla Kvistu, so ad Fuglar Himens kunna ad byggia under thess Skugga.

33. Og j slijkum morgum Epterlijkingum tha kiende hann theim, epter thvi sem their thad heyrt gatu.

34. Og aan Epterlijkinga tha talade hann ei til theirra. Enn sierdeilis tha lagde hann thad allt ut fyrer sijnum Læresveinum.

II, 35. Og sama Dags ad Kvollde, tha sagde hann til theirra, Forum vær hier yferum.

36. Og their forlietu Folkid, enn toku hann til sijn, sem hann var a Skip komenn, voru thar og fleyre Skip hia honum.

37. Og thar giordest mikell Hvirfilvindur so Bylgiurnar fiellu yfer Skipid, og thad fylltist upp.

38. Enn hann sialfur var j Skutnum og svaf a einum Kodda, Their voktu hann tha upp og sogdu til hans, Meistare, Hirder thu ecke um thad ad vier tortijnumst?

39. Og hann reis upp og hastade a Vindenn og sagde til Siafarens, thagna thu, og verr

hliodur. Og Vindenn lægde, og þar vard Logn mikid.

40. Og hann sagde til þeirra, Þvi erud þier so hrædder? Eda hvorriu giegner þad þier hafid ongva Tru?

41. Og þeir ottuduſt nærſta miog, og sogdu hvor vid annann, hvor er þesse? Þviad Vindur og Sior hlijda honum.

V. Capitule.

JEſus rekur (I) Diosla ut: og giorer (II) onnur Krapta Verk.

1. Og þeir komu hinumeigenn Siafarens, j Bygder Gadarenorum.

2. Og er hann stie af Skipenu, þa hliop strax i mote honum, ur Grofum Frammlidinna Manna, eirn besetinn Madur af ohreinum Anda.

3. Sa er hafde sitt Hijbyle i Grofum Daudra Manna, og eingenn fieck hann bunded, og ei med Vidium.

4. Þviad hann hafde opt bundenn vered med Fiotrum og Vidium, og hann hafde Vidiurnar af sier slited, og Fioturenn j sundur broted, og eingenn fieck hann tamed.

5. Og alltjafnt Nætur og Daga var hann a Fiollum, og j Daudra Manna Grofum, kallande og leniande sig med Griote.

6. Enn þa er hann sa langt til JEſum, hliop hann þangad, og fiell framm fyrer honum.

7. Kal-

7. Kallade hærre Roddu og sagde, hvad hefe eg med þig ad giora o JEsu Sonur Guds hins hærsta? Eg fære þig fyrer Gud, ad þu kvelier mig ecke!

8. Enn hann sagde til hans, far vt þu ohreirn Ande af þessum Manne.

9. Og hann spurde hann ad, hvad er þitt heite? Hann svarade og sagde, Legio er mitt Heite, þviad vær erum marger.

10. Og hann bad hann mikelega ad hann ræke þa ei burt ur þeirri Bygd.

11. Og þar var j þeim Stad hia Fiollunum mikel Svinahiord a beit.

12. Og Diosflarner bædu hann aller, og sogdu, lofa oss þad, ad vær forum i Svinenn.

13. Og JEsus leyfde þeim þad strax. Þa foru þeir ohreinu Andar ut, og hlupu i Svinenn. Og Svinahiordenn fleigde sier med miklum þys j Sioenn, nær tveimur Þusundum, og drucknudu þar j Sionum.

14. Og Svinahyrdararner flydu, og kunngiordu þad j Stadnum og j Landenu. Og þeir geingu ut, ad sia hvad þar hafde giorst.

15. Og komu til JEsu, og sau þann sem af Diosflunum hafde setenn vered, sitiande klæddann og heilvita, og þeir hræddust.

16. Enn þeir sem þad hofdu sied, sogdu þeim hvornenn giort hafde vered vid hann sem

af Diosflunum hafde setenn vered, og so fra Svinunum.

17. Og þeir hoofu upp ad bidia hann, ad hann fære j burt ur þeirra Landsaalfum.

18. Og er hann stie a Skip, tok sa til ad bidia hann sem af Diosflunum hafde setenn vered, ad hann mætte vera hia honum.

19. Enn JEsus lofade honum þad eige, helldur sagde hann til hans, far þu j þitt Hus og til þinna, og kunngior þeim hvad mikinn Velgiorning Drottenn hefur giort þier, og vered þier Lijknsamur.

20. Hann for þadan og tok til ut ad hropa um þær tiju Borger, hvad mikenn Velgiorning ed JEsus hafde honum giort, og hvor Madur undradest þad.

II. 21. Og þa ed JEsus for hingad yfer aptur a Skipenu, kom samann margt Folk til hans, og hann var vid Sioenn.

22. Og sia, þar kom og eirn af Foringium Samkunduhussins, Jairus ad Nafne, og þa er hann sa hann, fiell hann nidur fyrer Fætur hans.

23. Og bad hann mikelega og sagde, mijn Dotter er komenn adframm, kom og legg þijna Hond yfer hana, so hun verde heil, og life.

24. Og hann for med honum. Margt Folk filgde og honum epter, og þad þreyngde ad honum.

25. Og

25. Og þar var ein su Kona, er haft hafde Blodfall j tolf Ar, hun hafde og miked þolad af Morgum Læknurum.

26. Og hun hafde og kostad þar til ollu sijnu, og þad stodade henne þo eckert, helldur vesnade henne miklu meir.

27. Þa hun heyrde af JEsu, kom hun med Folkenu a bak til og snart hans Klæde, þviad hun sagde, ef eg fæ ad eins ad snerta hans Klæde, þa mun eg heilbrigd verda.

28. Og jafnsnart þa upphurkadest hennar Blodbrunnur, og hun fann a sijnum Lijkama, ad hun var heil ordenn af sinne Plœgu.

29. Og JEsus fann strax oa sialfum sier þann Kraft er utaf honum gieck, og snere sier vid til Folksins og sagde, hvor snart mijn Klæde?

30. Hans Læresveinar sogdu til hans, þu sier ad Folked þrengger ad þier, þo seiger þu, hvor snart mig?

31. Og hann skygndest j kring epter henne er þad hafde giort.

32. Enn Konann var hrædd og skialfande (þviad hun visse hvad hana hafde skied) og kom og fiell fyrer honum nidur, og sagde honum allann Sannleik.

33. Enn hann sagde til hennar, mijn Dotter, þijn Trua gierde þig heila, gack i Fride og vert heil af þinne Plœgu.

34. Þa hann var enn þetta ad tala, komu nockrer af Þienurum Samkunduforingians og sogdu, þijn Dotter er oudud, þvi omakar þu Meistarann leingur?

35. Og JEsus heyrde strax hvad þar sagdest, og hann sagde til Samkunduforingians, ottast þu eige, tru þu ad eins.

36. Og hann liet engvann filgia sier, nema Petrum og Jacobum og Johannem Brodur Jacobs.

37. Og hann kom j Samkunduhofdingians Hvs, og leit þar Bulldran, og þa er þar grietu miog og æptu.

38. Og hann gieck þangad jnnar, og sagde til þeirra, hvad bulldred þier og syted? Barned er eige daudt, helldur sefur þad.

39. Og þeir dærudu hann, enn hann rak þa alla ut, og tok med sier Fodur og Modur Barnsins, og þa er med honum voru, og gieck þangad jnn sem Barned læ.

40. Og hann tok j Hond Barnsins, og sagde til hennar, Talitha kumi, þad utlegst, Stulka eg seige þier, rijs upp.

41. Og þa strax reis stulkann upp og gieck, enn hun var tolf Ara gomul. Og þeir urdu omætanlega Felmsfuller.

42. Og hann fyrerbaud þeim hardlega, ad þad skylde eingenn vita, og sagde ad þeir skylldu giefa henne ad eta.

VI. Ka-

VI. Capitule.

JEſus er (I) Smaadur: hann (II) ſender Poſtula ut: (III) Nockrer ætla ad hann ſe Johannes: (IV) ſedur 5000 Manna: (V) Gengur a Sionum. (VI) læknar marga.

I. Og hann gieck padann, og kom j ſitt Foſturland, og hans Læreſveinar filgdu honum epter.

2. Og er Sabbathsdagurinn kom, pa tok hann til ad kienna j peirra Samkundu Huſe. Og marger af peim ſem pad heyrdu undruduſt hans Kienning og ſogdu, hvadann kiemur honum ſlijkt? Eda hvor er ſu Speke ſem honum er giefenn? og ſlijk Kraptaverk er gioraſt fyrer hans Hendur.

3. Er petta ecke eirn Tricsmidur, Sonur Mariu, og Broder Jacobs, Joſes, Jude, og Simonar? Eru og hans Syſtur eige hier med oſs? Og peir hneixluduſt a honum.

4. Enn JEſus ſagde til peirra, ad Spaamadur være hvorge i minna Gillde enn a ſijnu Foſturlande, og hia ſijnum Ættmonnum og heima.

5. Hann fieck par og ecke neitt Kraptaverk giort, nema yfer facina ſiuka, pa lagde hann Hendur, og læknade pa.

6. Og hann undradeſt peirra Vantru, hann gieck og allſtadar i kring j Kauptununum er par ſtodu j pyrping og kiende.

II. 7. Og hann kallade a þa toif, og tok ad senda þa tvo og tvo, gaf þeim og Valld yfer ohreinum Öndum.

8. Og baud þeim ad bera eckert a veg med sier, nema eirn Staf, eige Pung, eige Braud, eige Pening a Linda.

9. Helldur klædder Skofotum, og þad þeir klæddust eige tveimur Kyrtlum.

10. Og sagde til þeirra, j hvort þad Hws þier ganged jnn, þa vered þar jnne til þess ad þier fared þadann.

11. Og hvorier ad eige medtaka ydur, eda heyra ydur eige, þa ganged ut þadann, og hristed Dupt af Fotum ydar, til Vitnisburdar yfer þa. Eg seige ydur fyrer sann, ad lijdanlegra mun verda a efsta Dome, Sodoma og Gomorra, enn þeim Stad.

12. Og þeir geingu ut og predikudu, þad Menn skylldu giora Idran.

13. Og þeir roku ut marga Diofla, smurdu og marga Siuka med (a) Vidsmiore, og læknudu þa.

(a) (Vidsmiore) Petta Vidsmior giorde þa Siuku heilbrigda, hvar af sijdann uppdicktadest eitt Sacrament fyrer þa hinn daudvona, enn þad matte helldur kallast smyrsla Vatn Magdalenu, med hvorju hun smurde Christum til sinnar Grefrunar.

III. 14. Enn þad kom fyrer Kong Herodes, (þviad hans Nafn var nu kunnugt) og hann sagde, Johannes Skijrare er Upprisinn af Dauda,

Dauda, og þvi gisraſt ſlijk Kraptaverk af honum.

15. Enn nockrer ſøgdu þad hann være Elias, enn nockrer ad hann være Spaamadur, ellegar eirn af þeim Spaamønnum.

16. Og er Herodes heyrde þetta ſagde hann, þad er Johannes, ſem eg hefe halshoggved, hann er nu uppriſenn fra Dauda.

17. Þviad Herodes hafde ſendt ut ad grijpa Johannem, og lukt hann j Myrkvaſtofu, fyrer Saker Herodias Konu Philippi, Brodurs hans, þviad hann hafde gipſt henne.

18. Enn Johannes ſagde til Herodem, ei er þad riett ad þu hafer Brodurkonu þijna.

19. Þvi veitte Herodias honum umſaat og villde loata aflijfa hann, enn gat þo eige.

20. Þvi Herodes ottadeſt Johannem, þvi hann viſſe hann vera godann og helgann Mann, og vardveitte hann og hlydde honum j morgum Greinum, og heyrde honum giarnann.

21. Og þar kom eirn hentugur Dagur, ad Herodes gierde a ſinne Artijd eina Kvolldmaltijd Hofdingium og Hofudsmønnum, og hinum fremſtu Mønnum j Galilea.

22. Þa gieck Dotter Herodias þar jnn, og danſade, og þad þocknadeſt Herodi vel, og þeim er ſaatu til Bordſins, þa ſagde Konungurenn til Stulkunnar, bid af mier hvørs þu villt, eg vil veita þier þad.

23. Og

23. Og hann sor henne eirn Eid, ad hvors þu beidest af mier, þa skal eg giefa þier, allt jnntil Helmings af mijnu Kongs Rijke.

24. Hun gieck ut og sagde til Modur sinnar, hvors skal eg bidia? Enn hun sagde, um Hofud Johannis Skijrara.

25. Hun gieck þa strax med skunda til Kongsins, bad hann og sagde, eg vil ad þu giefer mier nu strax Hofud Johannis Skijrara a einum Diske.

26. Kongurinn hriggdest næsta miog vid, og þo fyrer Eidsins Saker, og þeirra sem til Bordsins soatu, þa villde hann ecke sinia henne þess.

27. Og strax sende Kongurenn Bodulenn ut, og baud ad sækia hans Hofud: hann gieck af stad, og afhofdade hann j Fangelsinu.

28. Og bar hans Hofud framm a Diske, og gieck þad Stulkunne, enn Stulkann gieck þad Modur Sinne.

29. Og er þad heyrdu hans Læresveinar, komu þeir, og toku hans Lijkama, og logdu hann j eina Grof.

IV. 30. Og Postularner komu tilsamans aptur til JEsu, og kunngiordu honum allt þetta, og hvad þeir hofdu giort, og kiennt.

31. Og hann sagde til þeirra, loatum oss ganga afsijdis j Eydemorku, og hvijlast þar litla stund, þviad marger voru þeir sem geingu fra og til, so þeir hefdu ei toom til ad eta.

32. Hann

32. Hann stie þar a Skip og for affijdes j Eydemork.

33. Og er Folkid sa þa j burt fara, þecktu hann marger, og hlupu þangad hvor med odrum a Fæte ur ollum Stodunum, og komu fyrr enn þeir, og komu til hans.

34. Enn JEsus gieck ut og sa þad mikla Folk, og hann aumkade sig yfer þad, þviad þeir voru sem adrer Sauder, er ongvann Hirder hafa, og hann biriade eina langa Predikun.

35. Þa er Dagurenn var nu so sem lidenn, geingu hans Læresveinar til hans og sogdu, Hier er Obygd, og Dagurenn er umlidenn.

36. Laat þa fra þier, ad þeir fare burt um kringum liggiande Þorp, og kaupe sier þar Braud, þvi þeir hafa eckert ad eta.

37. Enn JEsus svarade og sagde til þeirra. Giefed þier þeim ad eta, Og þeir sogdu til hans, Skulum vier þa fara ut og kaupa fyrer tvo hundrud Peninga Braud, og giefa þeim ad eta?

38. Enn hann sagde til þeirra, Hvorsu morg Braud hafed þier? Ganged til og skoded, Og þa ed þeir hofdu þad rannsakad, sogdu þeir, Fimm, og Tvo Fiska.

39. Og hann baud þeim ad þeir settu sig aller nidur til ad eta, j adgreindum Hopum, a Grænt Gras.

40. Og

40. Og þeir settuſt og ſkipuduſt nidur, Hundrad og hundrad ſaman, Fimmtijger og fimmtijger ſamann.

41. Og hann tok þaug fimm Braud og tvo Fiſka, leit upp til Himens, giorde þacker, og braut Braudenn, fieck ſijnum Læreſveinum þaug, ad þeir legde fyrer þa, Og þeim tveimur Fiſkum ſkipte hann og ſo med þeim ollum.

42. Og aller þeir aatu og urdu ſadder.

43. Og þeir toku upp Molana, tolf Karfer fullar, og af Fiſkunum.

44. Enn þeir voru ſem etid hofdu fimm Puſunder Manna.

V. 45. Og jafnſnart þa neydde hann ſijna Læreſveina til, ad þeir fære a Skip, og færu fyrer honum yfer um til Bethſaida, þar til hañ ſkilde Folked vid ſig.

46. Og þa er hann hafde ſkilid þad vid ſig, for hann uppa eitt Fiall ad bidiaſt fyrer.

47. Og um Kvollded, var Skiped a midium Sionum, enn hann eirn a lande.

48. Og hann ſa ad þeir voru neydſtadder, j þvi þeir reru, þviad Vindurenn var j mote þeim, Og nær um Fiordu Vakt Næturinnar, þa kom hann til þeirra gangande a Sionum, og hann villde ganga framm hia þeim.

49. Og er þeir ſau hann gangande a Sionum, ætludu þeir Vofa vera munde, og kolludu upp.

50. Þviad þeir ſau hann aller, og urdu otta-

ottaslegner. Enn strax þa talade hann vid þa, og sagde til þeirra, verid ohræddder, eg em þad, ottest ecke.

51. Og hann stie a Skipid til þeirra, og Vindenn lygnde. Og þeir ottuduſt, og forundruduſt ur mata.

52. Þviad þeim (a) skildest enn eige af Braudunum, og þeirra Hiortu voru forblindud.

(a) (Skildest eige) þad er, þeir hefdu ecke att af þessu Epterdæme ad vera stirkoare j Trunne, so ad þeir hefdu ecke att ad ottast eina Vofu.

VI. 53. Og er þeir voru yfer um farner, komu þeir j landid Genesareth, og lendtu þar.

54. Enn er þeir stigu af Skipenu, þecktu þeir hann strax.

55. Og hlupu ut j oll umliggiande Lond, toku til og flattu saman þar um kring Siuka Menn a Sængum hvar hellst þeir heyrdu hann vera.

56. Og hvar ed hann gieck jnn j Kauptun, Stade og Þorp, þa logdu þeir siuka Menn a Torgid, og bædu hann, ad þeir mættu snerta ad eins Falld hans Fata, og aller þeir ed hann snertu, þa urdu heilbrigder.

VII. Capitule.

JEsus (I) forsvarar sijna Lærisveina: (II) Rekur Diofsul ut: (III) Gefur Heyrn og Maal.

I. Þar

I. Þar komu og til hans Phariſei, og nockrer af hinum Skriftlærdu, ſem komner voru fra Jeruſalem.

2. Og þa þeir ſau nockra af hans Læreſveinum, med (a) Almennilegum Hondum, þad er med ohvegnum hondum eta Braud, avijtudu þeir þad.

(a) (Almennileg.) Logmæled kallar þad Heilagt ſem utvaled var til Guds Þionuſtu-giordar, og þar þoert a mote, þad allt almennelegt, ſem var ohreint, og ovduganlegt til Gudsþionuſtugiordar.

3. Þviad Phariſei og aller Gydingar eta eige nema þeir þvoe optſinnis ſijnar hendur, halldande ſo Olldunganna Setninga.

4. Og þa þeir koma af Torgum, þa eta þeir eige nema þeir þvoe ſig, Og marger adrer hluter eru þeir, ſem þeir hofdu undergeingeſt ad hallda, ſem var þvottur Dryckiar-Kiera, Kruſa, Kopar-kiera og Borda.

5. Þa ſpurdu Phariſei og hiner Skriftlærdu hann ad, Þvi ganga þijner Læreſveinar ei epter Setningum Olldunganna, helldur eta þeir Braud med ohvegnum Hondum?

6. Hann ſvarade og ſagde til þeirra, Riett vel þa ſpaade Eſaias af ydur Hræſnurum, ſem ſkrifad er, *Folk þetta heidrar mig med Vorunum, enn þeirra Hiarta er langt fra mier. *Eſ. 29, 13.

7. Enn til onytis þiena þeir mier, med þvi þeir kienna ſoddann Lærdom, ſem ecke er utann Mannanna Bodord.

8. Þier

8. Þier yfergiefed Guds Bodord og halded Mannanna Uppsetninga, sem er, Krwsser og Dryckiar-kier ad þvo, og margt soddann, þa gisred þier.

9. Og hann sagde til þeirra, fijnlega þa hafed þier aflagt Guds Bodord, ad þier mættud so geyma ydvarn Uppasetning.

10. Þviad Moyses sagde, * heidra skalltu Fodur þinn og Modur, enn ** hvor hann bolvar Fodur eda Modur, sa skal Dauda deyia. *2 B. Mos. 20, 12. 5 B. Mos. 5, 16. **2 B. Mos. 21, 17. 3 B. Mos. 20, 9.

11. Enn þier kienned, þegar nockur seiger Fodur eda Modur (b) Corban, (þad er, ef eg offra þvi, þa kiemur þier þad meir til gagns) hann gisrer vel.

(b) (Corban) kallast ein Forn, og er sluttlega so miked sagt, kiære Fader! giarnan vil eg giefa þier þad, enn þad er Corban, þad er betur falled eg giefe þad Gude enn þier, og þad kiemur þier meir til gagns.

12. Og eige þa loated þier hann framar nockud gisra Fodur sijnum nie Modur sinne.

13. Onyt gisrande Guds Ord fyrer ydar Setninga, þa þier hafed sialfer uppasett, og margt annad þvilijkt þa gisred þier.

14. Og hann kallade allt Folked til sijn og sagde til þeirra, heyred mig aller og understanded.

15. Þar er eckert fyrer utann Mannenn innfa-

jnnfarande j hann, þad hann fae saurgad, helldur þad sem ut af honum geingur, þad er sem Mannenn saurgar.

16. Hafe nockur Eyru ad heyra sa heyre!

17. Og er hann gieck jnn j Husid burt fra Folkenu, spurdu hans Læresveinar hann ad þessare Epterlijkingu.

18. Enn hann sagde til þeirra, erud þier þa og so (c) Skilningslauser? Og skilied þier enn eige, ad allt þad sem fyrer utan er, og jnnfer j Mannenn þad fær eige saurgad hann?

(c) (Skilningslauser) Þad er, heimsker og sfuger vid ydar Naunga, ad þier forakted adra daarlega og drambsamlega.

19. Þviad þad fer ei jnn j hans Hiarta, helldur fer þad j Magann, og geingur so ut epter edlelegre rœas, hvor ed ut hreinsar allann Mat.

20. Og hann sagde, hvad ed utfer af Mannenum, þad saurgar Mannenn.

21. Þviad jnnann ad, ur Hiartanu Mannsins, þa frammganga vondar Hugrenningar, Hordomar, Frillulijfe, Manndrap.

22. Þiofnadur, Agyrne, Hreckier, Underhyggia, Otuckt, Illt Tillit, Gudlastaner, Drambseme, Heimska.

23. Allt þetta vondt þa geingur ut jnnann ad, og saurgar Mannenn.

II. 24. Hann stod upp, og for þadann j Landscalfur Tyri og Sidonis, og gieck jnn j eitt

eitt Hus, og vilde þad engvann vita laata, enn fieck þo eige dulist.

25. Þviad ein Kona hafde heyrt af honum, hvorrar lijtel Dotter hafde ohreinann Anda, og hun kom og fiell nidur fyrer hans Fotum.

26. (Enn þad var ein Grisk Kona, af Syrophœnice) og hun bad hann ad reka ut Diofulenn fra Dottur sinne.

27. En JEsus sagde til hennar, leyf þu ad Bornenn mettest audur, þviad þad er ei tilheyrelegt ad taka Braude d Barnanna og kasta þvi fyrer Hundana.

28. Enn hun svarade og sagde til hans, Ja HErra, þvi Smahundarner eta under Bordenu, af Molum Barnanna.

29. Og hann sagde til hennar, fyrer Saker þess Ords, þa far hiedann, Diofullenn er utfarenn fra þinne Dottur.

30. Og hun gieck þadann i sitt Hus, og fann ad Diofullenn var utfarenn, og Dotturena a eirnre Sæng liggiande.

Gudspialled XII. Sunnud. epter Trinit.

III. 31. Og þa hann gieck burt aptur ur Bygdarlage Tyri og Sidonis, kom hann til Siafarins j Galilea, midt a medal þeirra Fiju Stadanna.

32. Og þeir leiddu til hans Daufann Mann, þann er var næsta Stamur, og baadu hann ad hann vilde leggia Hond yfer hann.

33. Og

33. Og hann tok hann af-sijdis fra Folkenu, og stack sijnum Fingrum j hans Eyru, hrækte ut og snart hans Tungu.

34. Leit upp til Himens, andvarpade og sagde til hans, Ephatha, pad er, opna þig!

35. Og strax þa opnudust hans Eyru, þa uppleystest og eirnenn hans Tungu hapt, og hann talade riett.

36. Og hann fyrerbaud ad seigia þad neinum, enn þvi meir er hann fyrerbaud þad, þess meir þa vijdfrægdu þeir þad.

37. Og Þeir undrudust þad nærsta miog og sögdu, Allt hefur hann vel giort, Þvi Dausa lætur hann heyra, og Mǫallausa mæla.]

VIII. Capitule.

JEsus (I) mettar fiogur þusund Manna: (II) Talar um Surdeig Pharisæanna og Herodis: (III) Gefur Syn: (IV) Heyrer Medkienning um sig: (V) Talar um Kross og Hormungar.

Gudspialled VII. Sunnud. epter Trinitat.

I. Á þeim Tijma þa þar var margt Folk, og hafde eckert til Matar, kallade JEsus sijna Læresveina til sijn, og sagde til þeirra.

2. Mig aumkar yfer Folkid, þad þeir hafa nu þria Daga hia mier dvaled, og hafa eckert til Matar.

3. Og

3. Og ef eg læt þa fastande fra mier heim fara, verda þeir hungurmorda a leidenne, þviad sumer voru langt ad komner.

4. Hans Læresveinar svorudu honum, Hvadan tokum vier Braud hier a Oræfum, ad vier sedium þa med?

5. Og hann spurde þa ad, Hversu morg Braud þa hafed þier? Þeir sogdu, sio.

6. Og þa baud hann Folkenu ad setia sig nidur a Jordena. Og hann tok þaug sio Braudenn, þackade, og braut þaug, og fieck þaug sijnum Læresveinum ad þeir legde þaug framm, og þeir logdu þaug framm fyrer Folked.

7. Og þeir hofdu faeina Smafiska, og hann giorde þacker og baud þa framm ad leggia.

8. Enn þeir neyttu og urdu metter. Þeir toku og upp þad yfer var, sio Karfer med afgangsleifar.

9. Og þeir sem etid hofdu voru nær fioruin þusundum, Og hann liet þa j burt fara fra sier.]

II. 10. Og strax þa stie hann a eitt Skip med sijnum Læresveinum, og kom j þær Landscalfur er heita Dalmanutha.

11. Og Pharisei geingu ut, og toku ad hafa spurningar vid hann, freistudu hans og gyrntust af honum eitt Teikn af Himne.

12. Enn hann var þrungenn j sijnum Anda, og sagde, Til hvors sæker þesse Kinslod

epter Teikne? Sannlega þa seige eg ydur, ad þessare Kinslod giefst eckert Teikn.

13. Og hann forliet þa og stie aptur a Skip, og for yferum.

14. Þeir hofdu og gleymt at taka Braud med sier, og hofdu ei nema eitt Braud med sier j Skipenu. Enn hann baud þeim,

15. Og sagde, Siaed til, og vared ydur vid Surdeige þeirra Phariseorum, og vid Swrdeige Herodis.

16. Enn þeir huxudu allt annad, og sogdu hver vid annann, þad er þad, ad vier hofum einginn Braud.

17. Og er JEsus fornam þad, sagde hann til þeirra, Hvad huxed þier um þad, þo þier hafed ecke Braudenn? Skinied þier enn nu eckert, nie understanded? Hafed þier enn forherdt Hiortu j ydur?

18. Hafed þier Augu enn siaed ei, og hafed Eyru og heyred eige, Þier huxed og eige þar epter.

19. Ad eg braut fimm Braud j millum fimm Þusunda, hversu margar Karfer fullar med afgangs leifar tokud þier þa upp? Þeir sogdu, Tolf.

20. Enn þa eg braut þaug sio a millum siogra Þusunda, Hversu margar Karfer fullar med leifar tokud þier þa upp? þeir sogdu, sio.

21. Og hann sagde til þeirra, Hvorninn skilied þier þad þa ecke?

III. 22.

III. 22. Hann kom til Bethsaida, og þeir leiddu þa eirn blindann Mann til hans, og bœdu hann ad hann snerte hann.

23. Enn hann tok j hond hins Blinda og leidde hann utaf fyrer utann Kauptunid, spytte j hans Augu, og lagde sijnar Hendur yfer hann, og spurde hann ad, hvort hann sæe nockud.

24. Enn hann leit upp og sagde. Eg sie Mennena ganga lijka sem eg sæe (a) Trie.

(a) (Trie) Hann sa enn nu nockud Oglogt, eins og þa Mønnum synest Madur vera Trie, ealeingdar, So er og Upphafed a Christi Þeckingu veiklegt, enn þad verdur alltjafnt sterkara og stadfastare.

25. Þa lagde hann enn aptur Hendur yfer hans Augu, og baud honum enn upp ad (b) lyta, Og honum batnade so aptur, ad hann sa allt kloarlega.

(b) (Baud honum enn) Þad er, hann sagde Hvornenn sier þu nu?

26. Og hann sende hann til sijns Heimilis og sagde, gack eige jnn aptur j Kauptuned, seig þad og ecke neinum þar jnne.

IV. 27. JEsus gieck ut og hans Læresveinar, til þeirra Kauptuna hia Stadnum Cesarea Philippi, og a leidinne þa spurde hann sijna Læresveina ad og sagde til þeirra, Hvorn seigia Menn mig vera?

28. Þeir svsudu, þeir seigia þu siert Jo-

hannes Skijrare, enn adrer seigia þu siert Elias, enn sumer ad þu siert eirn af Spaamonnum.

29. Þa sagde hann til þeirra, Enn þier, Hvorn seiged þier mig vera? Þa svarade Petur og sagde til hans, Þu ert Christur.

30. Og hann þaggade þa, ad þeir segde þad ei neinum um hann.

31. Og hann tok til ad kienna þeim, þad Mannsins Sonur skyllde margt þola, og hrakenn vera af Øldungum, Høfudprestum og Skriftlærdum, og lijflatenn vera, og a hinum þridia Deige upp rijsa.

32. Hann talade og þetta Ord berlega ut, og Petur tok hann til sijn og tok ad atelia hann.

33. Enn hann snere sier vid, og leit til sinna Læresveina, hastade a Petrum og sagde, Vijk fra mier Satan, þviad þu skilur ei þad Gudlegt er, helldur þad sem Mannlegt er.

V. 34. Og ad samankolludu Folkenu, asamt hans Læresveinum, sagde hann til þeirra, Hvor hann vill filgia mier epter, afneite hann sialfum sier, og take sinn Kross a sig, og filge mier epter.

35. Þviad hvor hann vill behallda sijnu Lijfe, sa mun þvi tortijna, Og hvor hann lætur sitt lijf fyrer mijnar saker og Evangelii, sa mun behallda þvi.

36. Hvad

36. Hvad stodar pad Mannenn pott hann ynne allann Heimenn, og lijde skada a sinne Sœlu?

37. Eda hvad ma Madurenn pad giefa ad hann leyse sijna Sœl med.

38. Enn hver hann skammast mijn edur minna Orda, hia pessare Horunarsamre og Syndugre Kinslod, vid pann mun Mannsins Sonur skammast, pa hann kiemur med Heilsugum Einglum, j Dyrd sijns Fodurs.

39. Hann sagde og til peirra, Sannlega seige eg ydur, ad hier standa nockrer af peim, hverier eige smacka Daudann, par til peir sia Guds Rijke, med Krapte komande.

IX. Capitule.

JEsus (I) um mindast a Fiallenn: (II) Rekur einn Malleyses og Heyrnarleyses Anda ut fra Barne einu: (III) Talar um sinn Dauda: (IV) Straffar Metordagyrnd: (V) Bannar engum ad reka Diofla ut: (VI) Talar um Hneixle, Elld, og Sallt.

1 Og sex Dogum par epter, tok JEsus med sier Petrum, Jacobum og Johannem, og veik peim einumsomum uppa eitt hœatt Fiall sierdeilis, og forklaradest fyrer peim.

2. Og Hans Klæde urdu skijnande, og nœsta hvit sem Snior, so ad eingenn Litunarmadur a Jordu kann so hvitt ad giora.

3. Peim birtest og Elias med Moyse, og hielldu eitt Samtal vid JEsum.

4. Petur svarade og sagde til JEsu, Rabbi, gott er hier ad vera, Og giorum hier þriar Tialldbvøder, þier eina, og Moyse eina, og Elie eina.

5. Enn hann visse eige hvad hann sagde, af því þeir voru Ottaslegner.

6. Þa kom eitt Sky sem þa yfirskygde, Og einn Rodd kom ur Skyenu, seigiande, Þesse er minn Elskulegur Sonur, heyred þier honum.

7. Og strax þar epter litu þeir j kringum sig, og sau engvann, nema alleina JEsum hia sier.

8. Og er þeir geingu ofan af Fiallenu, fyrerbaud JEsus þeim, ad þeir segdu þad engvum, hvad þeir hefdu sied, þangad til ad Mannsins Sonur være uppriisenn af Daude.

9. Þeir hielldu og því Orde hia sier, spyriande sijn a mille, hvad þad være ad upprijsa af Dauda?

10. Og þeir spurdu hann ad, og sogdu, Hvad er þad þa sem hiner Skriftlærdu seigia, ad *Elias skule fyrre koma? *Malach. 4, 5.

11. Enn hann svarade og sagde til þeirra, Elias skal ad vijsu cadur koma, og allt til lags færa, Þar ad auk mun Mannsins Son *margt lijda og forsmadur verda, so sem þar skrifad stendur. *Esa. 53, 5.

Psal. 22, 7. 8.

12. Enn

12. Enn eg seige ydur, ad Elias er kominn, og peir hafa gisrt honum hvad hellst peir villdu so sem skrifad er af honum.

II. 13. Og hann kom til sinna Læresveina, og sa par margt Folk kringum pa, og hina Skriftlærdu er spurdust a vid pa.

14. Og strax er allt Folked leit hann, felmtrade pvi, hlupu ad og heilsudu honum.

15. Og hann spurde pa hina Skriftlærdu, ad hvoriu spyriest pier um vid pa?

16. Enn eirn af Folkenu svarade og sagde, Meistare, eg flutte Son minn hingad til pijn, hann hefur Mællausann Anda.

17. Og pegar hann nær honum, pa slijtur hann hann, og hann froduseller, og gnyster Tonnum, og pornar upp, Og eg talade til pinna Læresveina ad peir ræke hann ut, og peir gaatu pad eige.

18. Enn hann svarade honum og sagde, O pu vantruada Kinslod, hvorsu leinge pa skal eg hia ydur vera, eda hvorsu leinge a eg ad umlijda ydur? Færed hann hingad til mijn.

19. Og peir færdu hann pangad til hans. Og strax er Andenn leit hann, sleit hann hann, og siell a Jord og vellteſt um og froduſellde.

20. Hann spurde og hans Fodur ad, hvorsu langur tijme er fra pvi hann hrefte petta? Enn hann sagde, fra Barnæsku.

21. Og optlega hefur hann steygt honum j

Eld og Vatn, ad hann fyrerfære honum. Enn ef þu orkar nockru, þa sia aumur a ockur og hialpa ockur.

22. Enn JEsus sagde til hans, Ef þu gietur truad, Truudum er allt mogulegt.

23. Og strax þa kallade Fader Barnsins upp med Tærum, og sagde, eg true Herra, hialpa þu minne Vantru.

24. Og er JEsus sa ad Folkid hliop ad, hastade hann a hinn ohreina Anda, og sagde til hans, þu Maallause og Dause Ande, eg byd þier ad þu farer utaf honum, og farer ei framar j hann.

25. Þa kallade hann upp, og sleit hann miog, og for utaf honum. Og hann vard sem være hann Daudur, so ad marger eirnenn sogdu, hann er Daudur.

26. En JEsus took j hans Hond, og reiste hann upp, hann reis þa upp.

27. Og þa hann kom heim, spurdu hans Læresveinar hann sierdeilislega ad, Þvi gætum vær ei drifed hann ut?

28. Enn hann sagde, Þetta Kin fæst med engvu odru mote utreked, nema fyrer Bæner og Fostu.

III. 29. Og þeir geingu þadann, og ferdudust um Galileam, Hann villde og eige ad þad skyllde nockur vita.

30. Hann kiende sijnum Læresveinum, og sagde þeim, þad Mannsins Sonur skyllde seliast

j manna

j manna Hendur, og þeir munde aflijfa hann, og þa hann være aflijfadur, munde hann a þridia Deige upp aptur rijsa.

31. Enn þeir understodu eige þad Ord, þordu þo eige ad spyria hann ad.

IV. 32. Og hann kom til Capernaum, og sem hann var Heima, spurde hann þa ad, Hvad handtierudud þier ydar a mille a Veigenum?

33. Enn þeir þogdu, þviad þeir høfdu handtierad um a Veigenum, hvor þeirra mestur være.

34. Og hann sette sig, og kallade þa tolf og sagde til þeirra. Ef nockur vill firstur vera, sa skal øllum sijdastur vera og allra Pion.

35. Og hann tok eitt Barnkorn, og sette þad midt a millum þeirra, og hann fadmade þad, og sagde til þeirra.

36. Hvor sa sem medtekur eitt þvilijkt Barnkorn j mijnu Nafne, hann medtekur mig, og hvor hellst hann medtekur mig, sa medtekur ei mig, helldur hann, sem mig sende.

V. 37. Og Johannes svarade honum og sagde, Meistare, Vier saum eirn þann sem rak ut Diøfla j þijnu Nafnè, hvor ed ei filger oss epter, og vær fyrerbudum honum þad, af þvi hann filgde oss ei epter.

38. Enn JEsus sagde, Eige skulud þier fyrerbioda honum þad, Þviad eingenn er sa,

Ef hann giorer Kraptaverk j mijnu Nafne, ad hann kunne þa strax illa ad tala um mig.

39. Hver hann er eige a mote oss, hann er med oss.

40. Þvi hver sem ydur giefur ad drecka eirn Bikar Vatns j mijnu Nafne, af þvi þier eruð Christi, Saunlega þa seige eg ydur, ad þad skal honum ecke olaunad verda.

VI. 41. Og hver hann hneixlar eirn af þeim hinum litlu sem a mig trua, honum være betra ad Kvarnarsteirn byndest vid Hals honum, og være so j Sio kastadur.

42. Og ef þijn Hond hneixlar þig. Þa hogg hana af, betra er þier Handarvana inn ad ganga til Lijfsins, enn hafande tvær Hendur og fara til Helvitis, j þann eylijfa Eld.

43. Hvar ed þeirra Madkur deyr eige, og þar þeirra Elldur sloknar ecke.

44. Og ef þig hneixlar Fotur þinn, þa hogg hann af, betra er þier holltum inn ad ganga til Lijfsins, enn þad þu hafer tvo Fætur og kastest j Helvijte j þann eylijfa Eld.

45. Hvar ed þeirra Ormur deyr eige, og þeirra Elldur slocknar eige.

46. Hneixle þig þitt Auga, þa kasta þvi fra þier, betra er þier Eineygdum inn ad ganga j Guds Rijke, enn ad þu hafer tvo Augu og kastest j Helvijtis Eld.

47. Hvar ed þeirra Ormur deyr eige, og þar þeirra Elldur slöknar eige. 48.

48. Allt hlytur med Ellde ad (a) salltast, og hvort Offur skal med Sallte salltast.

(a) (Salltast) I Gamla Testamentenn var allt Offur salltad, og af ollu Offre var þar nockud j Ellde uppbrenndt Þad færer Christur hier jnn, og utleggur þad andlega, a þann hatt, Ad sa Gamle Madurenn verdur Krosssestur, Fortærdur og vel salltadur med Evangelio, so sem med Ellde og Sallte. Þvi Lijkamenn vor er þad rietta Offur, Rom. 12, Enn ef Salted misser sinn Krapt og Evangelium fordiarfast fyrer Mannlega Lærdoma, þa salltast hinn Gamle Madurenn ei, so vara þar þa Madkar, Enn Sallted er beisst, þar fyrer er Þorf, ad hafa Þolennmæde og Frid i Salltenn.

49. Sallted er gott, Enn ef Sallted dofnar, med hvoriu skulud þier þa sallta þad? hafid þier Sallted med ydur, og hafid þier Frid hvor vid annan.

X. Capitule.

JEsus (I) talar um Hionaband: (II) tekur Ungbørn i Fadm: (III) talar um Hina Rijku: (IV) Predikar um sinn Dauda: (V) Rædleggur Lijtelæte: (VI) Giorer einn Blindann Siaande.

I. Og hann biost burt og kom þar fra til Landamerkia Judalands hinumeigenn Jordanar, þar kom og enn aptur Flockum saman Folkid til hans, og sem hann plagade, þa tok hann enn aptur ad kienna þeim.

2. Phariseí geingu til hans, spurdu hann ad, ef Mannenum leyfest ad forlata sijna Hwsfru? Freistande hans so.

3. Enn hann svarade og sagde, hvad hefur Moyses bodid ydur?

4. Peir sogdu, Moyses *leyfde Skilnadarbrief ad skrifa, og vid ad skilia.

*5 B. Mos. 24, 1.

5. JEsus svarade og sagde til peirra, vegna hardleika ydvars Hiarta pa skrifade hann ydur petta Bodord.

6. Enn af Upphafe Skiepnunnar skapade Gud eirn Kallmann og Konu.

7. Par fyrer skal Madurenn forlata Fodur og Modur, og skal vera samann vid sijna Konu.

8. Og pau tvo skulu vera eitt Hold af pvi eru pau nu eige tvo, helldur eitt Hold.

9. Hvad Gud hefur pa samteingt, pad skal Madurenn eige sundurskilia.

10. Og Heima spurdu hans Læreseinar aptur ad um hid sama.

11. Og hann sagde peim, Hvor sem skilst vid sijna Eigennkonu, og gipteſt annare, sa dryger Hor med henne.

12. Og ef Konann forlætur sinn eigenn Mann, og gipteſt odrum, hun horaſt.

II. 13. Og peir færdu Ungborn til hans, ad hann ahrærde pau. Enn Læreseinarner atoldu pa sem paug baru.

14. Og er JEsus sa pad, reiddeſt hann, og

og sagde til þeirra, Leyfed Bornunum til mijn ad koma, og banned þeim þad eige, þviad þvilijkra er Himna Rijke.

15. Sannlega seige eg ydur, Hvor hann medtekur eige Guds Rijke sem annad Ungbarn, sa mun eige jnngauga j þad.

16. Og hann tok Paug j Fang, og lagde Hendur yfer Paug og Blessade Paug.

III. 17. Og þa hann var utgeingenn uppa Veigenn, hliop þar eirn framm, og fiell a Knie fyrer honum, og spurde hann ad, gode Meistare, hvad skal eg giora so eg erfe Eylijft Lijf?

18. Enn JEsus sagde til hans, þvi kallar þu mig godann? Eingenn er godur nema GUD eirn.

19. Bodordenn muntu kunna? * Þu skallt eige Hordom drygia, eige Mann vega, eige stela, eige skalltu Liugvitne mæla, þu skallt ongvann svijkia, heidra þinn Fodur og Modur. *2B.Mos.20,.13. 5 B. Mos. 5, 16 ꝛc.

20. Enn hann svarade og sagde til hans, Meistare, allt þetta hefe eg vardveitt j fra Barnæsku minne.

21. Enn JEsus horfde a hann, og elskade hann og sagde til hans, (a) eitt þa brestur þig, far, sel allt hvad þu hefur, og gief Fatækum, og þa muntu hafa eirn Fiesiod a Himnum, og kom, og filg þu mier epter, og tak Krossinn uppa þig.

(a) (Eitt) Pad er, Pig brestur Pad allt saman, Pvi Pu villt heita godur, og Po ongvu sleppa af Þínu Gotse minna vegna, eda lijda nockud med mier, Par syrer er vissulega Mammon Þinn Gud, og Þu elskar hann meir enn mig.

22. Enn hann vard hriggur vid þesse Ord, og gieck þadann syrgiande, þviad hann hafde miklar eigner.

23. JEsus leit kringum sig, og sagde til sinna Læresveina, hvorsu torvelldt er þeim Rijku jnn ad ganga j Gluds Rijke.

24. Enn Læresveinarner hræddust hans Ord. Enn JEsus ansade enn aptur og sagde til þeirra, kiæru Born! hvorsu torvelldt er þeim sem treysta a Rijkdomenn jnn ad ganga j Gluds Rijke.

25. Audvelldara er Ulfalldanum ad ganga j giegnum nœalar Augad, enn Rijkum jnn ad ganga j Gluds Rijke.

26. Þeir ottudust þa enn meir og sogdu sijn a millum, hvor kann þa holpenn ad verda?

27. Enn JEsus leit til þeirra, og sagde, hia Monnum er þad omogulegt, enn eige hia Glude, þviad hia Glude er allt mogulegt.

28. Þa sagde Petur til hans, sia þu, vier forlietum allt og hofum þier epterfilgt.

29. JEsus svarade og sagde, sannlega seige eg ydur, ad eingenn er sa, hvor ad fyrerlætur Hvs, edur Brædur, eda Systur, eda Fodur, eda Modur, eda Eigennkonu, eda

Born,

Born, eda Akra fyrer mijnar Saker, og Evangelij.

30. Sa ed ei fær hundradfalldt aptur nu a þessare Tijd, Hws, Brædur, og Systur, og Modur, og Born, og Akra med (b) Ofsoknum, og j epterkomande Heime Eylijft Lijf, og marger munu verda seinaster sem eru firster.

(b) (Med Ofsoknum) hvor hann truer, hann mun lijda Of'okn, og setia allt j Hættu Þar fyrer, samt hefur hann gnog, Þvi hvort hann kiemur, finnur hann Fodur og Modur, Brædur og Gots meir enn Þad var, er hann kunne nockurn Tijma vid adskiliast.

31. Og þeir firster sem seinaster eru.

IV. 32. Enn þeir voru a Veigenum og fooru upp til Jerusalem, og JEsus gieck fyrer þeim, og þa sette hlioda vid, filgiande honum þo epter, og ottudust. Og JEsus tok þa tolf aptur til sijn, og sagde þeim, hvad yfer hann munde koma.

33. Sia, vier forum nu upp til Jerusalem, og Mannsins Sonur mun seliast Kiennemannahofdingium og Skristlærdum, og þeir munu fordæma hann j Dauda, og selia Heidingium.

34. Þeir munu og spotta hann, og fleingia, spyta a hann, og lijflaata, og a þridia Deige mun hann uppaptur rijsa.

V. 35. Þa geingu þeir Jacobus og Johannes Syner Zebedei til hans og sogdu, Meistare,

stare, vid Vilium ad þu giorer fyrer ockur þad sem vid bidium þig.

36. Hann sagde til þeirra, hvad viliedþid ad eg skule giora yckur?

37. Þeir sogdu til hans, gief ockur ad vid sitium i þinne Dyrd eirn til hægre Hlidar þier, og annar til hinnar Vinstre.

38. Enn JEsus sagde til þeirra, þid vited ei hvors þid bidied, kunned þid ad drecka þann Kaleik, hvern eg mun drecka, og skijrast þeirre Skijrn hvorre eg mun skijrast?

39. Þeir sogdu honum, þad gietum vid, JEsus sagde þa til þeirra, ad sonnu munud þid drecka þann Kaleik hvorn eg dreck, og medur þeirre Skijrn skijrder verda, hvorre eg mun skijrast.

40. Enn ad sitia til minnar hægre og vinstre Hlidar, er eige mijn ad giefa yckur, helldur þeim sem þad er fyrerbuid.

41. Og þa er þeir tiju heyrdu þad, mishocknadest þeim vid Jacobum og Johannem.

42. Þa kallade JEsus þa og sagde til þeirra, þier vited þad, ad Veralldleiger Hofdingiar stiorna, og Vollduger a medal þeirra hafa Vallde.

43. Enn þad skal ei so vera ydar a mille, helldur hvor hann vill vera mikell ydar a mille, sa skal ydar Þienare vera.

44. Og hvor hann vill ydar a mille Æðstur vera, sa skal allra ydar Þion vera.

45. Þviad

45. Þviad Mannsins Sonur er eige komenn til þess ad lata þiona sier, helldur þad ad hann þionade, og giæfe sitt Lijf ut, til Endurlausnar Bitalings fyrer marga.

VI. 46. Þeir komu og til Jericho, og ad honum burtfarande ur Jericho, og hans Læresveinum, og miklum Folksfiolda, sat einn Blindur, Bartimeus Son Timei, vid Veigenn, og þœa Almusu.

47. Og er hann heyrde ad þad var JEsus af Nazareth, tok hann til ad kalla og seigia, JEsus Sonur Davids, miskuna þu mier!

48. Og marger hostudu a hann, ad hann skyllde þeigia. Enn hann kallade þess miklu meir, Sonur Davids miskuna þu mier!

49. Og JEsus stod vid, og liet kalla a hann. Og þeir kolludu a hinn Blinda, seigiande til hans, vertu med godu giede, statt upp, hann kallar œa þig.

50. Og hann kastade sijnum Klædum af sier, stod upp og kom til JEsu.

51. JEsus svarade og sagde til hans, hvad villtu ad eg skule gisra þier? Enn hinn Blinde sagde honum, Rabboni, þad eg yrde sioande.

52. JEsus sagde til hanns, Gack hiedann, þijn Trua gisrde þig holpenn, og strax þa sa hann, og filgde honum epter a Veigenn.

XI. Ca-

XI. Capitule.

JEsus (I) rijdur inn j Jerusalem. (II) Formæler Fikin-Trenu: (III) Hreinsar Jerusalems Mustere: (IV) Talar um Bænena. (V) Vill ecke segia hvada Vallð hann hafde til Þess, ad hreinsa Mustered.

I. Og þa þeir komu nær Jerusalem til Bethphage og Bethania vid Fialled Vidsmiorsvidanna, sende hann tvo af sijnum Læresveinum ut.

2. Og sagde til þeirra, ganged j þad Kauptun sem giegnt ydur er, og strax er þid komed þar inn, munud þid finna Fola bundinn, a hverium eingenn Madur hefur enn setid, leysed hann og leided hingad.

3. Og ef nockur seiger til ydar, þvi gisred þier þad, þa seiged ad HErrann hefur þarf fyrer hann, og strax mun hann senda hann hingad.

4. Þeir geingu burt þadann, og fundu Folann bundenn hia Dyrunum ute a gatnamotenu, og leystu hann.

5. Og nockrir af þeim er þar stodu, sogdu til þeirra, hvad gisred þid, leysande Folann?

6. Enn þeir sogdu til þeirra so sem JEsus hafde þeim bodid, og þeir leyfdu þeim þad.

7. Og þeir færdu Folann til JEsu, logdu þar a sijn Klæde, og hann setteſt þar uppa.

8. Enn marger breiddu sijn Fot a Veigenn, enn nockrer hiuggu Kviſte af Triamum, og dreifdu a Veigenn, og þeir er fyrer geingu og hiner

hiner sem epter filgdu kolludu og sogdu, Hosanna.

9. Lofadur sie sa sem kiemur j Nafne Drottens.

10. Og lofad sie Rijke Fodurs vors Davids, pad ed kiemur j Nafne Drottens, Hosanna j Upphædum.

11. Og JEsus gieck inn j Jerusalem og inn j Mustered, og umskygnde alla hlute, og pa Kvolld var nu komed, gieck hann ut med peim tolf til Bethania.

II. 12. Og annars Dags pa hann gieck ut af Bethania, hungrade hann.

13. Og hann sa mleingdar eitt Fikiutrie, pad er Laufblod hafde, pa gieck hann ad vita hvort hann fynde nockud a pvi. Og pa hann kom pangad ad, fann hann eckert nema Laufblodinn alleina, pviad pa var eige Fiknanna Tijmenn kommenn.

14. JEsus svarade og sagde til pess, hier epter ete eingenn af pier avort ad eylifu! Og hans Lærefveinar heyrdu a pad.

III. 15. Peir komu og til Jerusalem, og JEsus gieck inn j Mustered, tok til ut ad reka pa sem selldu og keyptu j Musterenu, Bordum peirra er reidepeninguin skiptu, og Stolum peirra er Dufur selldu, hratt hann um.

16. Og ei lofade hann ad nockur bære nockud kier um Mustered.

17. Og hann kiende og sagde til peirra,

stendur

stendur þad eige skrifad, ad * mitt Hus skule kallast Bænahus af ollum Þiodum, Enn þier hafed giort þad ad ** Spillvirkia Bæle.

* Esa. 56, 7. ** Jer. 7, 11.

18. Og þetta kom fyrer þa Skriftlærdu og Kennemannahofdingia, og þeir þeinktu um hvornenn þeir mættu fyrerkoma honum, enn þeir ottudust hann, af því ad allur Lydur dadest ad hans Kienningu.

19. Og um Kvolldid gieck hann ut af Borgenne.

IV. 20. Og ad Morgne þa geingu þeir þar framm hia og sau Fikiutried þurt orded ad Rotum.

21. Og Petur minntest þar a og sagde vid hann, Rabbi, siadu Fikiutried, hvoriu þu formællter, er uppvisnad.

22. JEsus svarade og sagde til þeirra, hafed Tru til Guds!

23. Sannlega seige eg ydur, hvor hellst hann segde til þessa Fialls, lypt þu þier upp, og fleyg þier j Sioenn, og efade eige j sijnu Hiarta, helldur tryde ad þad munde so skie, hvad hann seiger, þa mun þad og skie hann, hvad hann seiger.

24. Fyrer því seige eg ydur, allt hvad hellst þier bidied j ydvare Bæn, trued ad þier odlest þad, þa mun þad henda ydur.

25. Og nær þier stauded og bidiest fyrer, þa fyrergefed ef þier hafed nockurskonar

odrum

odrum j giegn, so ad ydar Fader sem er a Himnum, fyrergiefe ydur ydar Brot.

26. Þviad ef þier fyrergiefed eige, þa fyrergiefur og eige ydar Fader ydur sem er a Himnum ydar Brot.

V. 27. Þeir komu og aptur til Jerusalem, og þa er hann gieck j Musterenu, komu til hans Hofudprestar, Skriftlærder og Øldungar.

28. Og sogdu til hans, ut af hvoriu Valde giorer þu þetta? og hvor hefur giefed þier Vald til ad þu giorder þetta?

29. Enn JEsus svarade og sagde til þeirra, eg vil spyria ydur ad einu Orde, svared mier, þa mun eg segia ydur af hvoriu Valde eg giore þetta.

30. Skijrn Johannis, var hun af Himnum, eda af Monnum? svared mier.

31. Þeir hugsudu med sier og sogdu, ef vær seigium ad hun være af Himne, þa seiger hann, þvi trudud þier honum þa eige?

32. Enn ef vær seigium ad hun være af Monnum, hrædunst vær Folkid, þviad aller hielldu ad Johannes være sannur Spaamadur.

33. Og þeir svorudu og sogdu til JEsu, vær vitum eige. JEsus svarade og sagde til þeirra, þa seige eg og ydur eige, af hvoriu Valde ad eg giore þetta.

XII. Ca-

XII. Capitule.

JEsus (I) talar um einn Vijngard: (II) um Skatt: (III) um Uprisuna: (IV) um Logmæled: (V) um sijna Persom: (VI) Um tvo Skarsa einnar Eckiu.

I. Hann tok og til ad tala vid þa j Epterlijkingum. Madur plantade Vijngard og gisrde Gard um, og grof þar Vijnpressu, og bygde þar upp Turn, og leigde hann Vijngardsmonnum, og ferdadest langt j burt.

2. Og er Tijme var komenn, sende hann Pion sinn til Vijngardsmannanna, ad hann tæke af Vijngardsmonnunum utaf Vijngardsins Avexte.

3. Enn þeir handtoku hann, og stryktu, og lietu tomhendtann j burt fara.

4. Og enn aptur sende hann annann Pion til þeirra, og hann hofudlestu þeir Griote, og slepptu spottudum j burt.

5. Og þa enn aptur sende hann annann, og þann aflijfudu þeir, og fleyre adra, suma Hvodstryktu þeir, enn suma draapu þeir.

6. Þa hafde hann enn epter eirn einka Son, sem hann hafde kiærann, og þann sende hann seinastann til þeirra, og sagde, þeir munu feila sier fyrer Syne mijnum.

7. Enn þeir hinu somu Vijngardsmenn sogdu sijn a mille, þesse er Erfingenn, komed þier, vegum hann, so verdur Arfurinn vor.

8. Og þeir hendludu hann og aflijfudu, og kostudu honum ut fyrer Vijngardenn.

9. Hvad

9. Hvad mun nu Herrann Vijngardsins giora til? hann mun koma og tortijna Vijngardsmonnunum, og giefa Vijngardinn odrum.

10. Hafed þier og eige lesid þessa Skrift? * þann Stein er Byggendur burt kostudu, hann er ordenn Hyrningar Steirn.

* Psalm. 118, 22. Esai. 28, 16.

11. Af Drottne er þad gisrt, og er undarlegt fyrer vorum Augum.

12. Og þeir leitudu vid ad handtaka hann, enn þeir ottudust Lydenn, þviad þeir skildu vel ad hann sagde þessa Epterlijking uppa þa, og þeir forlietu hann og geingu j burt.

II, 13. Og þeir sendu til hans neckra af Phariseis, og Herodis Pienurum, ad þeir veidde hann j Ordum.

14. Og þeir komu og sogdu til hans, Meistare, vier vitum ad þu ert sannsogull og skeyter eige neinum. Þviad þu fer ecke epter Mannvirdingu, helldur kienner þu Guds Veg riettelega, er þad riett ad Menn skulu giefa Keisaranum Skatt edur eige? Skulum vier hann giefa edur ecke giefa?

15. Enn hann fornam þeirra Underhyggiu, og sagde til þeirra, þvi freisted þier mijn? Færed mier eirn Pening, ad eg siae hann.

16. Og þeir færdu honum hann, þa sagde hann, hvors er þesse Mind og Yferskrift? þeir sogdu honum, Keisarans.

17. Þa

17. Þa svarade JEsus og sagde til þeirra, giefid þa Keisaranum hvad Keisarans er, og þad Gude sem Guds er. Og þa furdade a honum.

III. 18. Þa geingu Saducei til hans, þeir ed hallda, ad þar sie eingenn Upprisa, spurdu hann ad og sogdu.

19. Meistare, Moses skrifade oss, * ad ef nockurs Manns Broder lietest, og hefde Eigennkonu epter, og liete eingen Born epter sig, þa a Broder hans ad medtaka þa somu hans Eigennkonu, og uppvekia sijnum Brodur Sæde. 5 B. Mos. 25, 5.

20. Nu voru þar Sio Brædur, og hiit fyrste tok sier Eigennkonu, hann andadest, latande ecke neitt Sæde epter.

21. Og sa annar tok hana og andadest, liet og eige Sæde epter.

22. Og lijka hinn þridie, og eirnenn þeir sio toku hana aller, og lietu eige Sæde epter, seinast epter þa alla andadest og Konann.

23. Enn j Uppriſunne þa er þeir rijsa upp, hvors þeirra Eigennkona þa verdur hun, þviad þeir Sio hofdu hana til Eigennkonu?

24. Þa svarade JEsus og sagde til þeirra, er ei so ad þier villest, þar fyrer ad þier vited ei Ritningarnar, og eige helldur Guds Krapt.

25. Þviad þa þeir rijsa upp af Dauda, kvongast þeir eige, nie giptast, helldur eru þeir sem Einglar a Himnum. 26.

26. Enn um þa Daudu, ad þeir skulu upprijsa, hafed þier ecke lesed j Moysis Bok, hvornenn sagde Gud til hans hia Skogar-runnenum og sagde? * eg em Gud Abrahams, Gud Jsaacs, og Gud Jacobs.

*2 B. Mos. 3, 6.

27. Eige er hann Gud Daudra, helldur Gud Lifendra, af þvi villest þier miog.

IV. 28. Og eirn af Skriftlærdum gieck til hans, sa er heyrt hafde þa spyriast a, og sæa þad, ad hann hafde svarad þeim vel, og spurde hann ad, Hvort er þad æðsta Bodord af ollum?

29. Enn JEsus svarade honum, þad er þad æðsta Bodord af ollum. *Heyr þu Jsrael, DRottenn Gud vor er eirn Gud.

*5 B. Mos. 6, 4. 5.

30. Og elska skalltu DRottenn Gud þinn af ollu Hiarta þijnu, og af allre Sæalu þinne, og af ollu þijnu Hugskote, og af ollum Kroptum þijnum, Þetta er hid æðsta Bodord.

31. Enn annad er og þessu lijkt, * Elska skalltu Naunga þinn sem sialfann þig: Eige eru þar onnur Bodord þessum meire.

*3 B. Mos. 19, 18.

32. Og hinn Skriftlærde sagde til hans, Melstare! j sannleika sagder þu vel, þviad eirn er Gud, og eingenn er þar annar enn hann.

33. Og ad elska hann af ollu Hiarta, og af ollu Hugskote, af allre Sæalu, og ollum

J. Kroptum,

Kroptum, Og ad Elska Naunga sinn sem sialfann sig, pad er ollum Brenne-fornum meira, og ollu Offre.

34. Enn er JEsus sa ad hann svarade vijslega, sagde hann til hans, Eige ertu langt fra Guds Rijke. Og eingenn porde pa ad spyria hann framarmeir.

V. 35. JEsus svarade og sagde, er hann kiende j Musterenu, Hvornen seigia Skriftlærder Christum vera Davids Son?

36. Enn David seiger sialfur fyrer Heilagann Anda, * DRottenn sagde mijnum DRottne, Sit pu til minnar hægre Handar, par til eg legg pijna Ovine til Skarar pinna Fota. * Psalm. 110, 1.

37. Par nefnier David hann sinn DRottenn, Hvornenn er hann pa Sonur hans? Og margt Folk heyrde honum giarnann.

38. Og hann kiende peim og sagde til peirra, Vared ydur vid Skriftlærdum peim sem ganga j sijdum Klædum, og lata giarnann heilsa sier a Torgum.

39. Og sitia giarnann efst j Samkundu husum og til Bords j Giestabodum.

40. Peir uppeta Eckna hus, under hylmingu langrar Bænar, peir munu og odlast pess stærre fordæming.

VI. 41. Og JEsus setteſt pvert yfer fra Guds Kistunne, og sa hvornenn Folkid varpadi Peningum j Gudskistuna, og marger Rijker logdu par mikid j.

42.

42. Enn þa kom ein Eckia fatæk, liet tvo skarfa inn, þad er eirn Pening.

43. Hann kallade sijna Læresveina til sijn og sagde þeim, Sannlega seige eg ydur, ad þesse fatæka Eckia liet meir j Guds Kistuna, enn aller þeir sem lietu þar j.

44. Þviad aller lietu af þvi er þeim var afgangs, Enn þesse liet af Volæde sijnu allt hvad hun hafde, sijna Bioerg alla.

XIII. Capitule.

JEsus talar (I) um Eydelegging Jerusalems Borgar: og (II) um Ender Veralldarennar.

1. Og þa hann gieck ut af Musterenu, sagde eirn af hans Læresveinum vid hann, Meistare, Sioa, hvilijker Steinar, og hvilijk Bygging þetta er!

2. JEsus svarade og sagde til hans, sier þu allar þessar stooru Byggingar, Hier mun eige epterloatast Steirn yfer Steine, sa er eige verde sundurbrotenn.

3. Og þa hann sat a Fiallenu Oliveti gegnt Musterenu, spurdu hann ad sierilage, Petrus, og Jacobus, og Johannes, og Andreas.

4. Seig þu oss nær allt þetta skal skie og hvort teikn skal verda, þa þetta skal allt fullkomnast?

5. JEsus svarade þeim og tok til ad seigia, Siaed til ad eige fae nockur villt ydur.

6. Þviad marger munu koma j mijnu Nafne og seigia, Eg em Christur, og munu marga villa.

7. Enn þa þier heyred af Bardogum og hernadar tijdendum, otteſt eige, þviad þeſſu byriar ad ſkie, Emi Endenn er þa þo enn ei.

8. Ein Þiod mun reisa ſig upp j mote annare, og eitt Kongsrijke a mote odru, og Landſkialftar munu vera hier og þar, Hungur og Hrellingar munu og verda, þetta er Upphaf Eymdanna.

9. Enn ſiaed þier ydur fyrer, þviad þeir munu frammſelia ydur j Raadſtefnur og Samkunduhus, og þier munud ſtryckter verda, og fyrer Konga og Hofdingia munud þier leidder verda, minna vegna, til Vitnisburdar yfer þa.

10. Og Gudſpiollum byriar aadur ad predikaſt a medal allra þioda.

11. Þa þeir nu leida ydur og frammſella, ſorged eige fyrer hvad þier ſkulud tala, vered ecke helldur þar um forþeinkter aadur, helldur hvad ydur giefſt a þeirre ſomu Stundu þad taled. Þviad ei erud þier þeir ſem tala, helldur Heilagur Ande.

12. Eirn Broder mun ſelia annann j Daudann, og Fader Sonenn, Bornenn munu ſetia ſig j mote Forelldrunum, og ſtirkia til ad deyda þa.

13. Og þier munud ollum verda ad hatre fyrer mijns Nafns saker, Enn hver hann er ſtadfaſtur allt til Enda, hann ſkal holpenn verda.

14. Enn

14. Enn þa þier siaed * Svivirding Foreydslunnar af hvorre Daniel Spaamadur seiger, ad hun stendur hvar eige byriade (Hvor ed þad les, hann understande þad) Hvor þa er a Gydinga lande, flye hann a Fiall.

* Dan. 9, 27.

15. Og hvor hann er uppa Næfrenu, hann fare eige nidur j Husid, og kome ecke þar jnn ad sækia nockud j sitt Hvs.

16. Og sa sem er a Akre, hann snuest eige a bak sier aptur ad sækia Fot sijn.

17. Enn vei þungudum Konum og Briostmylkingum a þeim tijmum!

18. Enn Bidied ad flotte ydar verde eige um Vetur.

19. Þviad a þessum Dogum verda slijkar Hormungar, sem eige hafa verid hier til fra Upphafe Skepnunnar, þa sem Gud skapade, og allt til þessa, og eige helldur mun verda.

20. Og ef DRottenn stytte ecke þessa Daga, yrde eingenn madur holpenn, enn fyrer Utvaldra saker hvoria hann utvalde, hefur hann stytt þessa Daga.

21. Og ef nockur seiger þa til ydar, Sia, hier er Christur, eda sia, þar er hann, þa trued þvi ei.

22. Þviad upp munu rijsa marger Falschristar, og falsker Spaamenn, og munu giora Teikn og Stormerke, til ad villa, ef verda mætte, eirnenn Utvalda.

23. Þvi siaed ydur fyrer, sie, Eg sagde ydur allt þetta fyrer.

II. 24. Enn a þeim tijma epter þessa Hormung, mun Solenn og Tunglid missa sitt Skin.

25. Og Stiornur munu hrapa af Himne og Kraptar Hinnanna munu hræra sig.

26. Og þa munu þeir sia Mannsins Son komande j Skyum med storum Krapte og Dyrd.

27. Og þa mun hann utsenda sijna Eingla ad samansafna sijnum Utvoldum af fiorum, Vindum, allt af enda Jardar, og til Himens enda.

28. Af Fikiutrienu þa læred eina Epterlijking, Þvi þa ed þess Kvistur gioreſt frior, og fær Lauf, þa vited þier ad Sumared er j nand. So og nær þier siaed þetta skie.

29. Vited ad þad sie þa nalægt fyrer Dyrum.

30. Saunlega seige eg ydur, þesse Kinslod forgeingur eige, þar til allt þetta skier.

31. Himen og Jord munu forganga, enn mijn Ord munu eige forganga.

32. Enn af þeim Deige og Stundu veit eingenn, eige Englar a Himnum, og eige Sonurenn, helldur Faderenn eirn.

33. Siaed til, Vaked og bidied, þviad þier vited eige nær tiid er.

34. So

34. So sem sa Madur er ferdadest langt burt, forliet sitt Hus, og gaf sijnum Pionum Yfervalld, sierhvorium sitt Verk, og baud Dyraverdenum ad hann vekte.

35. Pvi vaked nu, Pviad hier vited ei nær Herrann hussins kiemur, hvort hann kiemur ad Kvollde, eda um midnætte, edur þa Hanenn gelur, ellegar ad Morgne.

36. So ad ei kome hann skyndelega, og finne ydur sofande.

37. Enn hvad eg seige ydur, þad seige eg ollum, Vaked hier!

XIV. Capitule.

JEsus er (I) smurdur af einne Konu: (II) Innsetur Sacramentum Altaresins: (III) Er svikinn af Judas: (IV) Petur afneitar honum.

1. Enn epter tvo Daga þa voru Paskar, og Sætabraudsdagar, Og Hofudprestar og Skriftlærder leitudu epter, hvornenn þeir giætu hondlad hann med vielum, og lijflated.

2. Enn þeir sogdu, Eige þo um Hatijdena, so ei verde Upphlaup med folkenu.

3. Enn þa hann var j Bethania j Husi Simonar þess Spitelska, og sat vid Bord, kom ein Kona hafande Alabastrum, med ómeingad og kostulegt Nardus Salve. Hun braut Glasid, og hellte þvi yfer Hofud honum.

4. Enn þar voru nockrer, sem stúgguduſt vid, og sögdu, til hvørs skal þesse sooun?

5. Þviad þetta Salve mœtte seliaſt meir enn fyrer þriuhundrud (a) Peninga, og giefaſt Fatœkum, Og þeir deilldu a hana.

(a) (Peninga) einn af þessum Peningum kostade nær því ad reikna hia oss, fimm Skillinga Danska.

6. Enn JEsus sagde, Lœted hana j fride, Til hvørs stygged þier hana? Gott Verk giørde hun vid mig.

7. Fatœka hafed þier jafnan hia ydur, og nær þier vilied, meiged þier giøra þeim gott, enn mig þa hafed þier eige jafnann.

8. Hun giørde þad hun kunne, Hun kom fyrerfram ad smyria minn Lijkama til minnar Greftrunar.

9. Sannlega seige eg ydur, hvar hellſt j Heime ollum er þetta Gudspiall verdur predikad, þa mun seigiaſt j hennar Minning, hvad hun nu giørde.

II. 10. Enn Judas Iscarioth eirn af þeim Tolf, gieck burt til Hofudprestanna, ad hann forriede hann.

11. Og er þeir heyrdu þad, gledduſt þeir, og þeir lofudu ad giefa honum Peninga. Og hann leitadeſt vid, hvornenn hann gœte forrœded hann sem hœgaſt.

12. Og a hinum firſta Sœtabrauds-deige, þa Paskalambed offradeſt, seigia hans Lœresveinar til hans, Hvort villtu vier forum og reidum til ad þu neyter Paskalambsins?

13. Og

13. Og hann sende tvo af sijnum Læresveinum og sagde til þeirra, Ganged jnn j Stadenn, og Madur mun mæta ydur, berande Vatnskrvos, filged honum epter.

14. Og hvar hellst hann geingur jnn, þa seiged Husherranum, Meistarenn lætur seigia þier, Hvar er það Herberge, er eg kann ad neyta Paskalambsins, medur mijnum Læresveinum?

15. Og hann mun syna ydur eirn storann Sal, Steinlagdann, og tilbuenn, reided þier þar til fyrer oss.

16. Og Læresveinarner geingu ut, og komu jnn j Stadenn, og fundu so sem hann hafde sagt þeim, og biuggu til Paskalambed.

17. Og um kvollded kom hann med þa Tolf.

18. Og er þeir soatu til Bords, og aatu, Sagde JEsus, Sannlega seige eg ydur, ad eirn af ydur sa er etur med mier, forrædur mig.

19. Enn þeir urdu hriggver vid, og fogdu hver epter annan til hans.

20. Er eg það nockud, og hinn annar, Er eg það nockud? Enn hann svarade og sagde til þeirra, Eirn af þeim Tolf, sa er dijfer i Fatid med mier.

21. Ad sonnu fer Mannsins Sonur hiedann, so sem skrifad er af honum, Enn *vei þeim

Manne, af hvørium Mannsins Sonur verdur forradenn, betra være þeim Manne ad alldrei hefde hann fæddur verid.

*Psal. 41, 10.

22. Og j því er þeir neyttu, tok JEsus Braudid, giorde þacker og braut það, og gaf þeim það og sagde, Taked þier, eted, Þetta er mitt Hold.

23. Og hann tok Kaleikenn, og giorde þacker, og gaf þeim hann og þeir drucku aller af honum.

24. Og hann sagde til þeirra, þetta er mitt Blod, sem er þess Nija Testamentesins, sem fyrer marga uthellest.

25. Sannlega segie eg ydur, ad eg mun ei hiedan j fra drecka af því sem vex a Vijntrienu, allt til þess Dags, þa ed eg dreck það nytt j Guds Riike.

26. Og ad sungnum Lofsaungnum, geingu þeir ut til Fiallsins Oliveti.

27. JEsus sagde til þeirra Aller munud þier hneixlast a mier a þessare Nott, Þviad skrifad stendur, *Eg mun sla Hirderenn, og Sauderner skulu tvistrast. *Zachar. 13, 7.

28. Enn epter það eg rijs upp, vil eg ganga fyrer ydur j Galilea.

29. Enn Petur sagde til hans, Og þo aller hneixlest þeir, þa vil eg þo ei hneixlast.

30. Og JEsus sagde til hans, Sannlega

segie

seige eg þier, ad j Dag, a þessare Nott, aadur enn Hanenn galar tvisvar, muntu afneita mier þrisvar.

31. Enn-hann talade enn framar, Þo ad mier byriade ad deya med þier, skyllde eg þo ei neita þier. Og slijkt hid sama sogdu þeir aller.

III. 32. Og þeir komu i þad Gierdis-Tun er hiet Gethsemane, og hann sagde til sinna Læresveina, Setiest þier hier, a medan eg geing burt og bidst fyrer.

33. Og hann tok med sier Petrum, Jacobum, og Johannem, og tok til ad skialfa, og titra.

34. Og sagde til þeirra, Sæla mijn er nærsta hrigg allt til Dauda, blijfed hier og vaked.

35. Og þa gieck hann lijtt leingra framm, fell a Jord, og bad ef þad være mogulegt, ad su Stund lide hia.

36. Og sagde, Abba Fader minn, allt er þier mogulegt, tak burt þennann Kaleik fra mier, þo ei sem eg vil, helldur sem þu villt!

37. Og hann kom og fann þa sofande, og sagde til Petrum, Simon! sefur þu? kunner þu ei ad vaka eina Stund?

38. Vaked og bidied so þier falled ecke i

freistne, Andenn er reidubuenn, en Holldid er veikt.

39. Hann gieck og enn burt aptur, og bad, og talade hin somu Ord.

40. Hann kom aptur og fann þa aptur sofande, þviad þeirra Augu voru full af Svefne, og eige visstu þeir hvoriu þeir svorudu honum.

41. Og hann kom j þridia sinn og sagde til þeirra, Æ, Vilied þier nu sofa og hvijlast, þad er noog, Stundenn er komenn, sioa, Mannsins Sonur mun seliast i Syndugra hendur.

42. Standed upp, loatum oss ganga, Siaed, sa er mig forrædur hann er j nand.

43. Og strax sem hann var enn ad tala, kom Judas eirn af þeim Tolf, og med honum mikel Sveit, medur Sverdum og Staungum, fra Hofudprestunum, Skriftlærdum, og Olldungum.

44. Enn Svikarenn hafde giefed þeim eitt Teikn, og sagt, hvorn helst eg kysse, sa er þad, grijped hann og leided vareygdarlega.

45. Og þa hann kom, gieck hann strax til hans og sagde til hans, Rabbi, Rabbi, og kyste hann.

46. Þa logdu þeir sijnar Hendur a hann, og gripu hann.

47. Enn einn af þeim sem þar hia stod, dro

þvt

vot sitt Sverd, og slo Hofudprestsins Pion, og sneid af honum eitt Eyra.

48. JEsus svarade og sagde til peirra, pier erud votgeingner, so sem til annars Næningia, med Sverdum og Staungum, ad grijpa mig.

49. Hvorsdaglega var eg j Musterenu hia ydur, og kiende, og ei gripud pier mig, helldur pad Ritningenn uppfyldest.

50. Og Læresveinarner forlietu hann aller og flydu.

51. Og par var einn ungur Madur sem filgde honum epter, hann var klæddur Lijnklæde yfer bert Hørund. Og hann gripu onnur Ungmenne.

52. Enn hann sleppte Lijnklædenu, og flyde nakenn j burt fra peim.

53. Og peir leiddu JEsum til Hofudprestsins, par ed saman voru komner aller peir yppurstu Prestar, Øldungar og Skriftlærder.

54. Enn Petur filgde honum aaleingdar epter jnn j Hofudprestsins Sal, og hann var par, og sat hia Pienurum, og vermde sig vid Liosed.

55. Enn Hofudprestarner og allt Raaded, leitudu Vitna j giegn JEsu, so ad peir giætu sellt hann til Dauda, og fundu eingenn.

56. Marger børu falsvitne j mote honum, enn peirra Vitnesburder voru eige samløatande.

57. Og þar stodu nockrer upp, og baru Falsvitne j mote honum, og sogdu.

58. Vier hofum heyrt hann seigia, eg vil þetta Mustere nidurbriota, sem med Hondum er giort, og innann þriggia Daga uppbyggia eitt annad, þad ei er med Hondum giort.

59. Enn þeirra Vitnisburder komu enn þa eige saman.

60. Og Hofudpresturenn stod upp a medal þeirra, spurde JEsum ad og sagde, svarar þu engvu til þess sem ad þesser vitna j mote þier?

61. Enn JEsus þagde og svarade engvu. Þa spurde Hofudpresturenn hann enn aptur, ad, og sagde til hans, ertu Christur Sonur hins Blessada?

62. JEsus sagde honum, eg em, og þier munud sia Mannsins Son sitia a hægre Hond Kraptarins, og komanda med Skyum Himens.

63. Enn Hofudpresturenn reif þa sinn Kyrtel, og sagde, hvad þurfum vier meir Vitnisburda vid?

64. Þier heyrdud Gudlostunena, hvad synest ydur? enn þeir fordæmdu hann aller ad hann være Dauda sekur.

65. Þa toku nockrer ad spyta a hann, og birgia hans Asionu, og ad sloa hann med Knefum, og seigia til hans, spaa þu oss, og Þionarner slou hann Pustra j Andlitid.

IV. 66. Og Petur var þar nidur j Salnum, þa kom ein af Ambœttum Hofudpreſtſins.

67. Og þa hun leit Petrum verma ſig, horfde hun a hann og ſagde, og þu varſt og med JEſu af Nazareth.

68. Enn hann neitade og ſagde, eg þecke hann eige, og eige veit eg hvad þu ſeiger. Og hann gieck vt j Forgardenn, og Hanenn gool.

69. Og Ambœttenn ſœa hann, og tok aptur ad ſeigia þeim er þar hia ſtodu, þeſſe er einn af þeim.

70. Enn hann neitade enn aptur. Og litlum tijma þar epter, ſogdu þeir aptur er hia ſtodu til Peturs, ſannlega ertu eirn af þeim, þviad þu ert einn Galileare, og þitt Mœal hliodar ſo.

71. Enn hann tok ad formœla ſier, og ſveria, eige þecke eg þann Mann um hvorn þier taled.

72. Og Hanenn gool j annad ſinn. Þa minntest Petur þeſs Ords, ſem JEſus hafde ſagt til hans, œdur enn Hanenn galar tvisvar, muntu afſveria mig þrisvar, og hann tok ad grœta.

XV. Capitule.

JEſus er (I) œklagadur: (II) Dœmdur til Dauda: (III) Smœnadur, og (IV) greftadur.

I. Og ſtrax um Morgunenn hielldu Hofudpreſtarner Radſtefnu med Öldun-

dungunum, og Skriftlærdum, og þar ad auk øllu Raadenu, og bundu JEsum, leiddu hann burt og frammselldu Pilato.

2. Og Pilatus spurde hann ad, ertu Kongur Gydinga? enn hann svarade og sagde til hans, þu seiger þad.

3. Og Hofudprestarner aaklogudu hann hardlega.

4. Pilatus spurde hann aptur ad og sagde, svarar þu engvu? sia hvorsu hardlega þeir aaklaga þig.

5. Enn JEsus svarade engvu framar. So ad Pilatus undradest.

6. Enn hann var vanur ad giefa þeim lausann um Paaskahatijdena einn Bandingia, epter hvorium hellst þeir beiddust.

7. Enn þar var einn sa ed hiet Barrabas, med Upphlaupsmonnum bundenn, hvor j Upphlaupenu hafdi Vijg unned.

8. Og Folked gieck upp, og bad ad hann vilde giora sem hann var vanur.

9. Enu Pilatus svarade þeim, vilied þier ad eg giefe ydur (a) Gydinga Kongenn lausann?

(a) (Kong) Pilatus talar uppa spie, eins og hann vilde seigia. Klaged þier þar uppa ad þesse auma Manneskia sie Kongur, þa meiged þier vera ofgalder Menn.

10. Þviad hann visse ad Hofudprestarner hofdu af Ofund afhendt hann.

11. Enn

11. Enn Hofudprestarner eggiudu Lijdenn, ad hann giæfe peim miklu helldur Barrabam lausann.

12. Pa svarade aptur Pilatus og sagde til peirra, hvad vilied pier pa ad eg skule giora honum, hvorn pier aklaged, ad hann sie Kongur Gydinga?

13. Enn peir kolludu pa aptur, krossfestu hann.

14. Pilatus sagde til peirra, hvad illt hefur hann giort? enn peir kolludu pvi meir, krossfestu hann.

15. Enn Pilatus peinkte Folkenu fullnægiu ad giora, gaf peim lausann Barrabam, og framsellde peim JEsum, Hvodstryktann, ad hann krossfestur yrde.

II. 16. Enn Strijds-Pienararner leiddu hann j Pinghused, og kolludu samann allann Hoopenn.

17. Og færdu hann j Purpuraklæde, og flettudu eina Pyrnekoronu, og settu a hann.

18. Og toku ad heilsa honum, heill siertu Konungur Gydinga.

19. Og slou hans Hofud med Reirnum, og hræktu a hann, fiellu a Knie og tilbædu hann.

20. Enn pa peir hofdu spottad hann, færdu peir hann ur Purpuranum, og færdu hann j sijn eigenn Klæde, og leiddu hann ut ad peir krossfestu hann.

21. Peir

21. Peir preyngdu og einum sem frammhia gieck Simone af Cirene, er komenn var af Akurlande (Fodur peirra Alexandri og Ruffi) ad hann bære hans Kross.

22. Og peir leiddu hann j pann Stad Golgatha, pad pydest Hausaskieliastadur.

23. Og peir gæfu honum j Vijne Myrrham ad drecka, og hann tok pad eige til sijn.

24. Og pa peir hofdu krossfest hann, skiptu peir Klædum hans, og kostudu hlutum, hvad hvor skylde hafa.

25. Enn pad var nær um (b) pridiu Stund, er peir krossfestu hann.

(b) (Pridiu Stund) Gydingar skiptu sijnum Deige j fiora Parta, af hvorium annar Parturenn var fra pridiu til siottu Stundar, pad er hia oss, fra niundu, til tolftu, og er Middags Tijme, og po ad Marcus seige ad Christus hafe vered krossfestur a pridiu Klucku Stundu, og Johannes seiger (Cap. 19, 13) ad Christur hafe vered krossfestur um siottu Kluckustund, pa eru peir ecke hvor a moti odrum, pviad Marcus ad-vijsar, ad Peir hafe teked til ad radslaga um Christi Krossfestingu, nær pridiu Stundu, sem er hia oss su nijunda Stund hins fyrra hlutar Middeigis. Enn Johannes stingur uppa sialfaum Tijmann, a hvorium Christur var negldur a Krossenn, sem var siotta Kluckustund, pad er Middeiges Tijme.

26. Og par var upp yfer honum skrifad, hvor Sok honum var giefinn, sem var, Kongur Gydinga.

27. Og

27. Og med honum krossfestu þeir tvo Reifara, eirn til hægre Handar, enn annann til vinstre.

28. Þa vard Su Ritning uppfyllt sem seigir, * medur Illvirkium er hann reiknadur.

* Esa. 53, 15.

III. 29. Og þeir sem geingu þar framm hia, hæddu hann, skoku Hofud sijn, og sogdu, svei, hvernenn nidur-brytur þu Musterid, og bygger það upp a þremur Dogum?

30. Hialpa þu nu sialfum þier, og stijg hier nidur af Krossenum.

31. Lijka eirnenn hæddu hann Hofudprestarner, sijn a medal, med Skriftlærdum, og sogdu, ødrum hialpade hann, sialfum sier getur hann eige hialpad.

32. Sie hann Christur og Kongur Israels, þa stijge hann nidur af Krossenum, ad vier siaum, og meigum so trua. Og þeir ed med honum voru Krossfester, forsmaadu hann eirnenn.

33. Og ad lidenne sidstu Stundu, urdu Mirkur um allt Landid, allt nær til nijundu Stundar.

34. Og um nijundu Stundu kallade Jesus upp hatt, og sagde, Eli Eli Lama Asabthani? hvad ed utleggst, Gud minn, Gud minn! þvi forlietstu mig?

35. Og nockrer af þeim er þar stodu hia, þa

þeir

þeir heyrdu þad, sogdu þeir, sia, hann kallar a Eliam.

36. Enn eirn hliop ad, og fyllte upp Niardarvott med Edik, lœtande uppa eirn Reirlegg, gaf honum ad drecka, og sagde, lœt vera, siaum hvort Elias kiemur ad taka hann ofann.

37. Enn JEsus kallade upp hœrre Roddu, og uppgaf sinn Anda.

38. Og Tiallded Musteresins rifnade sundur j tvennt, fra ofanverdu allt nidur j giegnum.

39. Enn er Hofudsmadurenn sa þad, hvor þar stod giegnt, ad hann kallade so, þa ed hann lietst, sagde hann, sannlega hefur þesse Madur verid Guds Sonur.

40. Og þar voru og so Kvinnur sem langt fra horfdu a þad, a medal hvorra ad var Maria Magdalena, og Maria hins litla Jacobs, og Joses Moder, og Salome.

41. Þœr honum hofdu epterfilgt þa hann var j Galilea, og þionad honum, og margar adrar, hvoriar med honum hofdu uppfared til Jerusalem.

IV. 42. Og þa ed Kvolld var komed (af þvi þad var Adfanga Dagur, hvor ad er fyrer Sabbathsdagenn).

43. Kom Joseph af Arimathia, eirn erlegur Radherra, sa er og vonade epter Guds Rijke, hann dirfdest ad ganga jnn til Pilatum, og bad um Lijkamann JEsu.

44. Enn

44. Enn Pilatus undradeſt ad hann være þegar loatenn.

45. Og kallade Hofudsmannenn, og ſpurde hann ad ef hann være fyrer laungu andadur? og er hann var þeſs vijs ordenn af Hofudsmannenum, gaf hann Joſeph Lijkamann.

46. Og hann keypte einn Lijnduk, tok hann ofann, og ſveipade hann j Lijndvoknum, og lagde hann j eina Grof, hvor ed kloppud var j einn Stein, og vellte Steine ad Grafar-Dyrunum.

47. Enn Maria Magdalena og Maria Joſes ſau til hvar hann var lagdur.

XVI. Capitule.

(I) JEſu upriſa og (II) Himnafor.
Gudſpialled a Paſkadagenn.

1. Og er Sabbathsdagurenn var lidenn, keyptu þær Maria Magdalena og Maria Jacobi og Salome dyrdleg Smyrſl, ad þær kiæme og ſmyrde hann.

2. Og miog ſnemma, a firſta Dag Vikunnar, komu þær til Grafarennar, um Solar uppruna.

3. Og hvor þeirra ſagde til annarar, hvor mun vellta fyrer oſs Steinenum af Grafarmunnanum?

4. Og þær litu þangad, og urdu varar vid, ad Steirnenn var afvelltur, þviad hann var nærſta mikell.

5. Og

5. Og þær foru inn j Grøfena, og sau eitt Ungemenne sitia til hægre Handar, skryddann sijdu Klæde hvitu, og þær urdu hræddar.

6. Enn hann sagde til þeirra, eige skulud þier hræðast, þier leited ad himum krossfesta JEsu af Nazareth, hann er upprisenn og er eige hier, siaed þann Stad hvar þeir logdu hann.

7. Ganged helldur burt og segied hans Læresveinum og Petre, þad hann mun ganga fyrer ydur j Galileam, þar munud þier sia hann, epter þvi sem hann sagde ydur.]

8. Enn þær geingu ut skyndelega, og flydu fra Grøfinne, þviad komenn var yfer þær Skialfte og Hrædsla, og þær sogdu engvum neitt, þviad þær voru hræddar.

9. Enn er JEsus hafde snemma Morguns uppristd a firsta Deige Vikunnar, þa birte hann sig first Mariu Magdalenu, fra hvørre hann hafde utrekid sis Diofla.

10. Hun for og kunngiørde þeim sem medur honum høfdu verid, sem hørmudu og grietu.

11. Og er þeir heyrdu ad hann lifde, og hann være opennberadur fyrer henne, þa trudu þeir ei.

12. Epter þad, þa er tveir af þeim ferdudust, opinnberade hann sig þeim j annare Lijkingu, þa er þeir geingu um Þorpagrundernar.

13. Og þeir sømu geingu burt, og kunngiørdu hinum ødrum, þeim trudu þeir og eige.

Gud-

Gudspialled a. Upstigningardag.

II. 14. Enn seinast er þeir Ellefu sǫtu til Bords, birte hann sig, og avijtade þeirra Vantru, og Hiartans Hardvod, þad þeir hǫfdu eige truad þeim, sem hann hǫfdu sied uppriſenn.

15. Og hann sagde til þeirra, fared ut um allann Heimenn, og prediked Evangelium allre Skiepnu.

16. Hvor hann truer og verdur skijrdur, sa skal holpenn verda, enn hvor eige truer hann skal fordæmast.

17. Enn Teikneun er þeim munu filgia sem trua, eru þesse, j mijnu Nafne munu þeir Diofla utreka, nijar Tungur tala.

18. Hǫggorma utreka, og ef þeir drecka nockud banvænlegt, skal þad þeim eige granda, yfer Siuka munu þeir sijnar Hendur leggia, og þa mun þeim batna.

19. Og epter þad Drottenn hafde þetta talad vid þa, var hann uppnumenn til Himens, og situr til Guds hægre Handar.

20. Enn þeir geingu ut og predikudu allstadar, og Drottenn var samverkande med þeim, og stadfeste Orded fyrer medfilgiande Teikn.]

Ender Gudspialla hins Heilaga Marci.

S. Lucæ

S. Lucæ Evangelium.

I. Capitule.

(I) um Getnad Johannis, og (II) JEsu: (III) Johannis Fæding.

1. Af þvi ad marger hafa sier fyrer Hendur tekid, ad frammsetia og fra ad seigia þeim Hlutum, er a medal vor hafa tilborid.

2. So sem þeir hafa ofs j Hendur feingid, sem fra upphafe hafa þad sialfer sied, og Pienarar Ordsins hafa verid.

3. Þa hefur mier syndst gott, epter þvi eg hefe uppspurt þad alltsamann fra Upphafe, ad skrifa þad allt skickanlega þier til, minn gode Theophile, med Kostgiæfne.

4. So ad þu kunner ad hafa vissara Grundvoll a þeim Lærdome, j hvorium þu ert undervijsadur.

5. J

5. I Tijd Herodis Juda Kongs, var eirn Prestur er Zacharias hiet, af Skipte Abia, og hans Hwsfru var af dætrum Aarons, su er hiet Elisabeth.

6. Enn þaug voru bæde Riettlat fyrer Gude, og geingu j ollum Bodordum og Setningum DRottins ostraffanlega.

7. Þau æattu eckert Barn, þviad Elisabeth var Obyria, og bæde þaug voru vel Olldrud.

8. Enn so bar til, þa hann flutte Prestlegt Embætte fyrer Gude, a Tijma hans Skiptes.

9. Epter sidveniu Kiennemannsskaparins. Og er honum hlotnadest ad hann skyllde veysa Reykelsinu, gieck hann jnn j Mustere DRottins.

10. Og allur Folksfiolden var fyrer utann, og badst fyrer, um Reykelsis veyfunartijmann.

11. Enn honum birtest Eingell DRottins, standande a hægra Veg Reykelsis alltaresins.

12. Og Zacharias vard hræddur er hann sea hann, og Otte kom yfer hann.

13. Enn Eingellenn sagde til hans, Ottast þu eige Zacharia, þviad þijn Bæn er heyrd, Og Elisabeth Eigennkona þijn mun þier Son fæda, og hann skalltu Johannes ad Nafne kalla.

14. Og þu munt af honum Fognud og

Glede hafa, og marger munu fagna af hans Fædingu.

15. Þviad hann mun verda mikell fyrer DRottne. Vijn og afeingann Dryck mun hann ei drecka, og þegar j Modur Kvide mun hann upfylltur verda af Heilogum Anda.

16. Og morgum Jsraels Bornum mun hann siiua til Guds DRottens þeirra.

17. Og hann mun fyrer honum framm-ganga j *Anda og Krapte Eliæ, so ad hann snue Hiortum Fedranna til Barnanna, og Vantruudum til Kiænsku Nettloatra, ad tilbua so DRottne reidubuid Folk.

*Malach. 4, 5. 6.

18. Og Zacharias sagde til Eingelsins, Af hvorju skal eg þad vita? þviad eg er Gamall, og Hvosfru mijn er komenn til ara sinna?

19. Eingellenn svarade og sagde til hans, Eg em Gabriel, Sa er framme fyrer Gude stendur, og eg em sendur ad tala vid þig, ad eg bode þier þetta.

20. Og sia, Ad þu munt moallaus verda, og ei talad gieta, allt til þess Dags, þa þetta thun frammkoma, fyrer þvi ad þu truder eige mijnum Ordum, þaug er upp skulu fyllast a sijnum tijma.

21. Og Folkid beid epter Zacharia, og undradest þad hann dvalde so leinge j Musterenu.

22. Enn er hann gieck ut, gat hann eige talad

talad vid þa. Og þeir formerktu, ad hann munde Syn sied hafa j Musterenu. Og hann bendte þeim og var Maallaus.

23. Þad skiede og, þa er lidner voru Dagar hans Embættis, ad hann gieck heim j sitt Hvs.

24. Enn epter þa Daga vard hans Hvsfru Elisabeth þungud, og leynde sier fimm Manude, og sagde.

25. Þannenn gierde DRottenn vid mig, a þeim dogum hann aleit mig, þa ed hann villde burt taka mitt Hneixle þad eg bar a millum Manna.

Gudspialled a Bodunardag Mariu.

II. 26. Enn a hinum sietta Manude var Gabriel Eingell sendur af Gude, j eina Borg j Galilea, sem heiter Nazareth.

27. Til eirnrar Meyar, er trvolofud var einum Manne er Joseph hiet, af Hvsi Davids, og Heite Meyarennar var Maria.

28. Og Eingellenn kom jnn til hennar og sagde, Heil siert þu (a) Naadarfulla, DRottenn er med þier, (b) Blessud ert þu a medal Kvenna!

(a) (Naadarfulla) Epter Griskre Maliskv hlyder þad so, Þu sem hefur funded Naad; Matth. 1, 18.
(b) (Blessud) Þad er a Norrænu, Þu hatt-lofud.

29. Enn þa hun sa hann, vard hun hrædd af hans Ordum, og þeinkte, Hvilijk Kvedia er þetta?

30. Og Eingellenn sagde til hennar, Ottast þu eige Maria, þviad þu (c) Fannst Nad hia Gude.

(c) (Fannst) Þad er, Þu hefur Naadugann Gud.

31. Sia, þu munt Getnad fa j Kvide þijnum, og munt Son fæda, og hans Nafn skallt þu JEsus kalla.

32. Hann mun mikell verda, og kallast Sonur hins Hærsta. Og Gud DRottenn mun giefa honum Stol sijns Fodurs Davids.

33. Og hann mun vera Kongur yfer Hvosi Jacobs ad eylijfu, hans Kongs Rijkis mun og eingenn Ender verda.

34. Þa sagde Maria til Eingelsins, Hvornenn skal þad ganga til, med þvi eg veit af ongvum Manne?

35. Eingellenn svarade og sagde til hennar, Heilagur Ande mun koma yfer þig, og Kraptur hins Hærsta mun yfirskyggia þig, af þvi, ad þad hid Helga sem af þier mun fædast, skal nefnast Sonur Guds.

36. Og siadu, Ad Elisabeth Frændkona þijn geingur þungud ad einum Syne j hennar Elle, og þesse er hennar siette Manudur, sem halldenn var Obiria.

37. Þviad hia Gude er eingenn hlutur omoattugur.

38. Enn Maria sagde, Sia, Eg em Ambaatt

bœatt DRottens, verde mier so sem þu hefur sagt, Og Eingellenn skilde vid hana.]

Gudspialled a Vitiunnardag Mariu.

39. Enn a þeim Dogum stod Maria upp og gieck med flyter uppa Fiallbygder til Juda Borgar.

40. Og kom j Hws Zacharie og heilsade Elisabeth.

41. Og þad skiede so, þa ed Elisabeth heyrde Heilsun Mariu, ad Barnid spratt upp j hennar Kvide. Og Elisabeth vard full af Heilogum Anda.

42. Kallade upp hœrre Roddu og sagde. (d) Blessud ertu a medal Kvenna, og Blessadur er Avextur Kvidar þijns.

(d) (Blessud) A Norrœnu, Lofud ertu.

43. Og hvadann kiemur mier þetta, ad Moder DRottins mijns kiemur til mijn?

44. Siadu, Þa ed Rodd þinnar Kvediu kom mier til Eyrna, spratt Barnid upp med fagnade j mijnum Kvide.

45. Og Sœl ert þu sem truder, þviad þad mun fullkomnast hvad þier var sagt af DRottne. Og Maria sagde.

46. Sal mijn upphefur DRottenn.

47. Og Ande minn gledst j Gude Frelsara mijnum.

48. Þviad hann leit a sijna aumu Ambœatt, Sia, Hiedann af munu nig Sœla prijsa allar Etter.

49. Þviad hann giorde mikla Hlute vid mig, sa er Volldugur er, og hans Nafn er Heilagt.

50. Og hans Miskunsemd varer aan aflœats, æ og alla tijma hia þeim sem hann ottast.

51. Hann fremur Makt med sijnum Armlegg, og sundur dreifer Dramblœatum i þaunkum þeirra Hiarta.

52. Volldugum hrinder hann af Stole, og uphefur Lijtelœata.

53. Hungrada fyller hann Giœdum, og Rijka lœtur hann safeinga.

54. Hann minnest Miskunar, og hialpar a fœtur sijnum Þion Israel.

55. So sem hann talade til Fedra vorra, Abrahams og hans Sœdis ad eylijfu.

56. Og Maria var hia henne so nær sem þria Manude, og for þar epter aptur til sijns Heimkynnis.]

Gudspialled a Jons Messu.

III. 57. Og Elisabethar Tijd kom ad hun skyllde fœda, og hun fœdde, einn Son.

58. Og er Grannar hennar og Nœfrœndur heyrdu, ad DRottenn hafde giort mikla Miskun a henne, samgloddust þeir med henne.

59. Og þad skiede a œttunda Deige þa þeir komu ad umskiera Barnid, og nefndu hann epter sijnum Fodur Zachariam.

60. Enn

60. Enn Moder hans svarade og sagde, Ongvanneigenn, helldur skal hann Johannes heita.

61. Peir sogdu til hennar, Par er þo eingenn j þinne Ætt sem so heiter.

62. Enn þeir bendtu Fodur hans, hvad hann villde ad hann hiete.

63. Og hann beiddest Hnefaspiallds, skrifade og sagde, Hann heiter Johannes. Og þeir undrudust aller.

64. Og jafnskiott laukst upp hans Munnur og Tunga, og hann talade, Lofande Gud.

65. Og Otte kom yfer alla hans Nagranna, og allt þetta sem skied var, vijdfrægdest um allar Fiallbygder j Judea.

66. Og aller þeir er þad heyrdu, logdu þad uppa Hiartad, og sogdu, Hver grunar þig ad þetta Barn verde? þviad Hond DRottins var med honum.

67. Og Zacharias Fader hans fylltest af Heilogum Anda, spaade og sagde.

68. Lofadur sie Gud DRottenn Israels, þvi hann vitiade og frelsan gierde sijnu Folke.

69. Og hann uppreiste oss Saaluhialpar Horn, j Hwsi sijns Pions Davids.

70. So sem hann talade fordum, fyrer Munn sinna heilogu Spaamanna.

71. Ad hann frelsade oss j fra vorum Ovinum, af Hende allra þeirra sem oss hata.

72. Og gierde Miskunsemd vid Fedur

vora, og mintest a sinn Heilagann Sattmæla.

73. Og a þad Sære er hann for Fodur vorum Abraham, ad hann gæfi oss þad.

74. Ad vier leystir af Hende vorra Ovina, þionudum honum æn Otta, Alla vora Lijfdaga.

75. I heilagleika og Riettlæte, fem honum þocknast.

76. Og þu Barnkorn munt kalladur vera Spæmadur hins Hærsta, þviad þu munt fyrerrenna Auglite DRottens, ad tilbua hans Vegu.

77. Og ad giefa hans Folke (e) Skilning Sæluhialparennar, sem er j Fyrergiefningu Synda þeirra.

(e) (Skilning Sæluhialparennar) So ad þeir skulu vita, a hvorn hætt ad þeir verda Sæluholpner, ecke fyrer Logmælsins Verk, heldur fyrer Syndanna Fyrergiefning.

78. Fyrer þa Hiartgrona Miskun Guds vors j hvorre hann vitiade vor, (f) Upprunnenn af Hædum.

(f) (Upprunnenn) Hier med skilst Christus Riettlætesins Sool, fyrer hvors Tilkomu, Hiortun skulu upplyst verda, til ad skilia Guds Rijkis Leyndardoma. Mal. 4, 2. Esa. 60, 1. 2.

79. Ad lysa þeim j Myrkrum og j Dauddans skugga sitia, til ad greida Fætur vorar a Veg Fridarens.]

80. Enn Barned vox upp, og stirkteſt j Anda, og var a Eydemorkum, allt til þess er hann

hann skyllde ganga framm fyrer Israels Folk.

II. Capitule.

(I) Hversu ad JEsus fæddest: (II) Var umskorenn: (III) Var lætenn koma i Mustered: (IV) Samtal hans vid hina Lærdu.

Gudsp. aa Fyrsta i Jolum.

1. Enn pad bar til j pann Tijma, ad pad Bod gieck ut fra Keisaranum Augusto, pad Heimurenn allur skyllde (a) Skattskrifast.

(a) (Skattskrifast) er hier pad, ad hvor matte ad giefa Nit Gulls fyrer hvort Hofud.

2. Og pesse Skattskrift var hin allra fyrsta, og skiede j pann Tijma pa Cyrenius var Landsstiornare j Syria.

3. Og aller foru ad læta skrifa sig nidur til Skatts, hvor til sinnar Borgar.

4. Pa for og Joseph af Galilea ur Borgenne Nazareth upp i Judeam, til Davids Borgar su er kallast Bethlehem, af pvi ad hann var af Hvse og Kine Davids.

5. Ad hann liete skattskrifa sig, med Mariu sinne Trvlofadre Kvinnu, sem var oliett.

6. Og er paug voru par, pa kom Tijmenn ad hun skyllde fæda.

7. Og hun fædde sinn frumgetinn Son, og vafde hann j Reifum, og lagde hann nidur j Jotuna, pviad paug hofdu eckert Rvm j Giesta Herbergenu.

8. Og Fiærhirdarar voru þar j sama Byg-darlage, um Grandana vakande, sem vøktu-du Hiørd sijna um Nottena.

9. Og sia, ad Eingell Drottens gieck til þeirra, og Drottins Birte liomade j kringum þa, og þeir urdu nærsta miog Ottaslegner.

10. Og Eingellenn sagde til þeirra, hrædest ecke, siaed, eg boda ydur mikenn Fognud, þann er skie skal øllu Folke.

11. Þviad j Dag er ydur Frelsarenn fædd-ur, sa ad er Christur Drottenn j Borg Davids.

12. Og hafed þad til merkis, þier munud finna Barnid Reifum vafed, og lagt vera j Jøtuna.

13. Og jafnskiott þa var þar hia Einglenum margfiølde Himneskra Herføcita, sem lofudu Gud og sogdu.

14. Dyrd sie Gude j Upphædum, og Fridur a Jordu, og Mønnum (b) goodur Vilie.]

(b) (Godur Vilie) ad Mennerner skulu hafa Lyst og elsku þar af, bæde fyrer Gude, og jnnbyrdis hvor med ødrum, og medtaka Petta med Þacklæte, og Þessvegna giøra, og læta vglort, og lijda allt med Glede.

15. Og þa er Einglarner foru fra þeim til Himens, tøludu Hirdararner hvor vid an-nann, Gongum vær til Bethlehem, og siaum þad Verk er þar er skied, sem Drottenn hefur openberad oss.

16. Og

16. Og þeir komu med skunda, og fundu bæde Mariam og Joseph, og þar ad auk Barnid liggia j Jstunne.

17. Enn þa þeir hofdu þad sied, vijdfrægdu þeir þad Ord ut, sem til þeirra var sagt af þessu Barne.

18. Og aller þeir er þad heyrdu, undrudust af þeim Ordum sem þeim var sagt af Hirdurunum.

19. Enn Maria vardveitte oll þesse Ord og yfervo þaug j sijnu Hiarta.

20. Og Fiarhirdararner snieru aptur, dyrdkande og lofande Gud, fyrer allt þad hvad þeir hofdu heyrt, og sied, epter þvi sem þad var sagt til þeirra.

Gudsp. a Nya-Aars Dag.

II. 21. [Og þa atta Dagar voru lidner, ad Barned skylde umskerast, var hans Nafn kallad JEsus, hvad er kallad var af Einglenum, adur enn hann var gietenn j Moodur Kvide.]

Gudspiallid a Kindel-Messu.

III. 22. Og þa Dagar hennar *Hreinsunar komu, epter Moysis Løgum, hofdu þau hann til Jerusalem, uppa þad þau liete hann koma fyrer Drottenn.

*3 B. Mos. 12, 6.

23. So sem skrifad stendur j Logmaale Drotins, ad allt Karlkins, þad er *first

opnade sinnar Modurkvid, þa skylde kallast Drottne helgad. *2 B. Mos. 13, 2.
4 B. Mos. 8, 17.

24. Og ad þaug gæfe Offrid epter því sem seigest j Logmæale Drottens, *tvær Turtil-Dwfur, eda tvær ungar Dwfur.
*3 B. Mos. 12, 8.

25. Og sia, ad einn Madur var j Jerusalem, sa er Simeon hiet, og þesse same Madur var riettlætur, og Gudhræddur, væntande epter Huggun Israels, og Heilagur Ande var med honum.

26. Og hann hafde Andsvar feinged af Heilsgum Anda, ad hann skylde eige Daudann sia, nema hann sæe ædur fyrre Christ Drottins.

27. Og hann kom af Andans Tilladan j Musterid. Og þa er Forelldrarner hofdu Barned JEsum j Mustered, ad þaug giordu fyrer honum epter sidvenju Logmælsins.

28. Þa tok hann hann uppa sijna Armlegge, lofade Gud og sagde.

29. Nu lætt du Drottenn Þion þinn epter Ordum þijnum j (c) Fride fara.
(c) (J Fride fara) nu vil eg gladur Deya.

30. Þviad mijn Augu hafa sied þitt Hialpræd.

31. Þad þu tilreidder, fyrer ollum Þiodum.

32. Lios til Uppbirtingar Heidnum Þiodum, og til Dyrdar þijns Folks Israels.]

Gudsp.

Gudsp. Sunnudagenn mille Jola og Nya-Aars dags.

33. Og Joseph og hans Moder undruduſt þad hvad af honum sagdeſt.

34. Og Simeon bleſſade þau, og sagde til Mariu hans Modur, Sia, þesse mun setiaſt til Falls og Uppriſu margra j Jsrael, og til merkes hvorium j mote mun mælaſt.

35. Og eitt Sverd mun þreingia sier j giegnum þijna Sœl, so ad auglioser verde Hugskotspankar margra.

36. Og þar var Anna Spœkona Dotter Phanuels, af Kine Asser; hun var komenn til sinna œra, og hafde Lifad j sio œr med sijnum eignarmanne, epter sinn Meydom.

37. Og hun var nu ein Eckia, hafande fiora Vetur um œttrœdt, hvor ed eige gieck ur Musterenu, þionande Gude Nott og Dag, med Fostum og Bœnahallde.

38. Þesse gieck og samstundes þar ad, og prijsade Drottenn, og sagde af honum til allra þeirra, sem Lausnarennar vonudu til Jerusalem.

39. Og er þau hofdu allt fullkomnad, epter Logmœle Drottins, sneru þaug aptur i Galileam til Borgar sinnar Nazareth.

40. Enn Barned voxr upp, og stirkteſt j Anda, fullur Vijsdoms, og Guds Nœd var med honum.]

IV. 41. Og hans Forelldrar geingu œrlega œrs til Jerusalem a Pœskahatijdenne.

42. Og þa hann var tolf Aara gamall, foru þau upp til Jerusalem, epter sidveniu Hatijdarennar.

43. Og er þeir Dagar voru lidner, og þaug foru heimleides aptur, bleif Barned JEsus j Jerusalem, og Joseph og hans Moder vissu þad eige.

44. Og meintu þad hann være hia Selskapnum. Og þaug voru komenn eina Dagferd, og leitudu hans a medal Frænda og Kunningia.

45. Og þa er þaug fundu hann ei, geingu þaug aptur til Jerusalem, og leitudu ad honum.

46. Og þad skiede so epter þria Daga, ad þaug fundu hann j Musterenu, sitiande midt a millum Lærefedranna, heyrande þeim, og adspyriande þa.

47. Enn aller þeir er hann heyrdu, undrudust yfer hans Skilninge og audsvorum.

48. Og er þaug soau hann, bra þeim vid. Og hans Moder talade til hans, Son minn, þvi breitter þu so vid ockur? sia þu, Fader þinn og eg leitudum harmþrungenn ad þier.

49. Og hann sagde til þeirra, hvad er þad, ad þid leited ad mier? vited þid eige ad mier byriar ad vera j þvi sem mijns Fodurs er?

50. Og þaug understodu eige þad Ord, sem hann mælte til þeirra.

51. Og hann for med þeim ofann, og kom

til

til Nazareth, og var peim undergiefenn. Og hans Moder geymde oll pesse Ord i sijnu Hiarta.

52. Og JEsu jokst Alldur og Vitska, og Naad hiá Gude og Mønnum]

III. Capitule.

(I) Johannes predikar: (II) talar um JEsum: (III) Ættar-Tala JEsu.

1. Á fimtanda aare Keisaradoms Tiberij Keisara, þa eð Pontius Pilatus var Landstiornare j Judea, enn Herodes Fiordungshofdinge j Galilea, og Broder hans Philippus Fiordungshofdinge j Iturea, og um Trachonitidis Hierod, og Lisanias Fiordungshofdinge til Abilene.

2. Þa peir Annas og Caiphas voru Hofudprestar, skiede Guds Bifalning til Johannem Son Zacharie j Eydemorku.

3. Og hann kom j allt bygdarlag hia Jordan, og predikade Idrunarskijrn, til Syndanna Fyrergiefningar.

4. So sem skrifad stendur j Maalabok Esaie Spaamans, sem seiger, * par er eins Predikara Rodd j Eydemorku, Tilbued þier Veg Drottens, og giored hans Stigu rietta.

* Esa. 40, 3.

5. Aller Daler munu fyllast, og oll Fioll og Haalsar munu lægiast, og þad boged er mun

riettast, og hvad osliett er mun snuast j slietta Vegu.

6. Og allt Hollð mun sia Guds Hialpraad.

7. Enn hann sagde til Folksins, þess er utgieck ad skijrast af honum, þier Nædrukin! hvor kiende ydur ad flyia undan tilkomande Reide?

8. Fyrer þvi gisred Avextu sem Idranenn utkrefur, og taked eige ad seigia, vær høfum Abraham fyrer Fodur, þviad eg seige ydur ad Guð gietur uppvaked Abrahams Børn af Steinum þessum.

9. Øxenn er allareidu logd vid Root Triesins. Hvert þad Trie sem eige færer godann Avext, mun upphoggvast og j Eld kastast.

10. Og Folked spurde hann ad og sagde, hvad skulum vær þa gisra? enn hann svarade.

11. Og sagde til þeirra, hvor sem hefur tvo Kyrtla, hann giefe þeim er engvann hefur, og sa er vister hefur, gisre hann slijkt hid sama.

12. Tollheimtumenn komu og til hans ad lata skijra sig, og sogdu til hans, Meistare, hvad skulum vær þa gisra?

13. Enn hann sagde til þeirra, krefied ei meira enn ydur er fyrer sett.

14. Þa spurdu hann Strijdsmenn ad og sogdu, hvad skulum vær þa gisra? hann sagde til þeirra, (a) Kugied engvann nie gisred oriett, og loated ydur nægia ydart Kaupgialld.

(a) (Kuged) Kugun er openber Oriettur, enn Oriettur

tur er þad, þegar nockur med Slægdum niður. þricker annars Riettindum, og umhoerfer annars Sok.

II. 15. Enn þa Folked grunade, og aller þeinktu j sijnum Hiortum, ef verda mætte þad, ad Johannes være Christur.

16. Svarade Johannes og sagde till allra, eg skijre ydur med Vatne, enn sa kiemur sem stirkvare er enn eg, hvors eg em eige verdugur upp ad leysa hans Skoo-Þveinge, hann mun skijra ydur med Heilsgum Anda og Ellde.

17. Hvors Vindskupla ad er j hans Hende, og hann mun hreinsa sinn Lafa, og samansafna Hveitenu j Kornhlodu, enn Agnernar brenna j eylijfum Ellde.

18. Og margt annad meira undervijsade hann og bodade Folkenu.

19. Enn er Herodes Fiordungshofdinge straffadest af honum fyrer Herodiadem Brodurkonu sijna, og fyrer allt annad illt er Herodes gisrde.

20. Þa lagde hann, ofana þetta allt, Johannem j Fangelse.

21. Og þad skiede þa ed allt Folk liet sig skijra, og er JEsus var og so skijrdur og badst fyrer, ad Himenenn opnadest.

22. Og Heilagur Ande stie ofann j lijkamlegre Mind yfer hann, sem Dwfa, og ein Rodd kom af Himne er sagde, þu ert Sonur minn elskulegur, j þier þocknast mier!

III. 23.

III. 23. Og JEſus hof upp ad vera nær priatijger aara, og var halldenn Sonur Josephs, ſa ed var Sonur Eli.

24. Sa ed var Sonur Mathath, ſa ed var Sonur Levi, ſa ed var Sonur Melchi, ſa ed var Sonur Janna, ſa ed var Sonur Josephs.

25. Sa ed var Sonur Mathathias, ſa ed var Sonur Amos, ſa ed var Sonur Nahum, ſa ed var Sonur Esli, ſa ed var Sonur Nagge.

26. Sa ed var Sonur Maaths, ſa ed var Sonur Mathathias, ſa ed var Sonur Semei, ſa ed var Sonur Joſeph, ſa ed var Sonur Juda.

27. Sa ed var Sonur Johanna, ſa ed var Sonur Reſa, ſa ed var Sonur Zorobabel, ſa ed var Sonur Salathiel, ſa ed var Sonur Neri.

28. Sa ed var Sonur Melchi, ſa ed var Sonur Addi, ſa ed var Sonur Koſam, ſa ed var Sonur Elmadam, ſa ed var Sonur Her.

29. Sa ed var Sonur Jeſe, ſa ed var Sonur Eliezer, ſa ed var Sonur Jorem, ſa ed var Sonur Mattha, ſa ed var Sonur Levi.

30. Sa ed var Sonur Simeon, * ſa ed var Sonur Juda, ſa ed var Sonur Josephs, ſa ed var Sonur Jonam, ſa ed var Sonur Eliachim.

* Um þessa skrifar Philo og Josephus, af hvorium Mattheus hleypur yfer nockra.

31. Sa ed var Sonur Melea, sa ed var Sonur Menam, sa ed var Sonur Mathathan, sa ed var Sonur Nathan, sa ed var Sonur Davids.

32. Sa ed var Sonur Jesse, sa ed var Sonur Obed, sa ed var Sonur Boos, sa ed var Sonur Salmon, sa ed var Sonur Nahasson.

33. Sa ed var Sonur Aminadab, sa ed var Sonur Aram, sa ed var Sonur Esrom, sa ed var Sonur Phares, sa ed var Sonur Juda.

34. Sa ed var Sonur Jacobs, sa ed var Sonur Isaachs, sa ed var Sonur Abrahams, sa ed var Sonur Thara, sa ed var Sonur Nachor.

35. Sa ed var Sonur Saruch, sa ed var Sonur Ragahu, sa ed var Sonur Phaleg, sa ed var Sonur Eber, sa ed var Sonur Sala.

36. Sa ed var Sonur Cainan, sa ed var Sonur Arphaxad, sa ed var Sonur Sem, sa ed var Sonur Noe, sa ed var Sonur Lamech.

37. Sa ed var Sonur Mathusalah, sa ed var Sonur Enoch, sa ed var Sonur Jared, sa ed var Sonur Maleleel, sa ed var Sonur Cainan.

38. Sa ed var Sonur Enos, sa ed var Sonur

Sonur Seth, sa ed var Sonur Adams, sa ed var Guds.

IV. Capitule.

(I) JEsus freistast af Diofslenum. (II) Utleggur Ritningena: (III) Giorer Kraptaverk.

I. Og JEsus fullur af Heilsgum Anda, kom aptur fra Jordan, og færdest af Anda a Eydemork.

2. Og freistadest af Diofslenum j fiorutijger Daga, og hann neytte einkes a peim dogum, og ad peim lidnum, hungrade hann sijdan.

3. Diofullenn sagde pa til hans, ef pu ert Guds Sonur, seig Steine pessum ad hann verde ad Braude.

4. JEsus svarade og sagde til hans, skrifad stendur, pad * Madurenn lifer ei af Braude einu, helldur af sierhvorju Guds Orde.

* 5 B. Mos. 8, 3.

5. Og Diofullenn flutte hann uppa eitt hatt Fiall, og synde honum a augabragde oll Rijke Veralldarennar.

6. Og sagde til hans, allt petta vellde og peirra Dyrd mun eg giefa pier, pviad paug eru mier j Hendur feingenn, og hvorium eg vil honum gief eg paug.

7. Ef pu villt tilbidia mig, skulu paug oll pijn vera.

8. JEsus svarade honum og sagde, far burt fra mier pu Satan, skrifad er, * Drottenn Gud

Gud þinn skalltu tilbidia, og honum einum þiona. * 5 B. Mos. 6, 13.

9. Og hann færde hann þa til Jerusalem, og sette hann ofan a Bust Musteresins, og sagde til hans, ef þu ert Guds Sonur, fleyg þier hier ofan af.

10. Þviad skrifad stendur, * sijnum Enginglum mun hann bijsala um þig.

* Psalm. 91. 11, 12.

11. Ad þeir vardveite þig, og ad a Hondum bere þeir þig, so ad þu dreper ei þijnum fæte vid nockrum Steine.

12. JEsus svarade og sagde til hans, sagt er, * eige skalltu freista Drottins Guds þijns.

* 1 B. Mos. 6, 16.

13. Og er Diofullenn hafde lyckstad allar þessar Freistingar, veik hann fra honum um stundarsaker.

14. Og JEsus kom aptur j Andakrapte til Galileam, og riktid um hann gieck ut j alla kringum liggiande Stade.

15. Og hann kiende j þeirra Samkunduhusum, og af hvorium Manne vard hann prijsadur.

II. 16. Og hann kom til Nazareth, þar hann var uppalenn, og gieck jnn epter Vana sijnum a Sabbathsdeige j Samkunduhusid, stod upp og villde lesa.

17. Þa var honum feingenn Bok Esaie Spaa-

Spaamanns, og er hann flette um Bokenne, fann hann þann Stad hvar skrifad var.

18. * Ande Drottins er hia mier, og af því smurde hann mig, og sende mig ad boda Evangelium Voludum, og ad græda þau sundurknosudu Hiortu. * Es. 61, 1. 2.

19. Ad predika þeim Hertekmu, ad þeir skulu verda lauser, og þeim Blindu Syn, og þeim Fongudu, ad þeir skulu vera frij og lauser, og ad predika þacknæmelegt aar Drottins.

20. Og þa hann liet samann Bokena, fieck hann hana Þienaranum, og sette sig, og aller þeir sem j Samkundhusinu voru horfdu a hann.

21. Enn hann hof ad segia til þeirra, J dag er þesse Ritning uppfylld fyrer ydrum Eyrum.

22. Og aller gaafu Vitnisburd af honum, og undrudust þaug naadarsamlegu Ord, sem geingu framm af hans Munne, og sogdu, Er þesse eige (a) Sonur Josephs?

(a) (Sonur Josephs) Hvornenn kiemur þad til, ad Sonur Josephs kann so ad kienna, og tala, sa Fatæke Triesmijdis Lærare.

23. Hann sagde til þeirra, þier munud fullkomlega til mijn segia þennann Ordskvid, Lækner biarga sialfum þier, Þvi hvad mikid hofum vier heyrt, ad giort var til Capernaum, gior þu og vins hier a þinne Fosturjordu.

24. Enn hann sagde, sannlega segie eg ydur, ad eingenn Spaamadur er þacknæmur a sinne Fosturjordu.

25. Enn

25. Enn j Sannleik seige eg ydur, * Margar Eckiur voru j Tijd Elie, j Israel, þa Himenenn var lucktur j þriu aar, og sex Manude, þa ed giordest mikel Dyrtiid um allt Landid.

* 1 B. Kon. 17, 9.

26. Og til engra þeirra var Elias sendur, nema j Sareptha þeirra Sidona til einnrar Eckiu,

27. Og marger Lijkþrœer voru j Israel j Tijd Elisei Spœmanns, og eingenn þeirra vard hreinsadur nema alleina * Naaman af Syria.

* 2 B. Kon. 5, 14.

28. Og aller fylltust þeir Reide sem j Samkunduhusinu voru, er þeir heyrdu þad.

29. Stodu upp og hnepptu hann utaf Borgeñe, og leiddu hann allt uppa fialls-gnyppuna, þar ed þeirra Borg var yferbygd ad þeir hrynde honum þar afframm.

30. Enn hann gieck burt midt a millum þeirra.

31. Og hann kom til Capernaum Borgar j Gálilea, og kiende þeim þar a Sabbathsdogum.

32. Og þeir undrudust hans Kienning, þvi hans Rœda var af miklum Mindugleika.

III. 33. J Samkunduhusinu var Madur setinn af ohreinum Diofle, og kallade upp hœrre Roddu.

34. Og sagde, Hei! Hvad hofum vœr med þig ad giora, JEsu af Nazareth? ertu komeñ

ad

ad fyrerfara oss? Eg veit hvor þu ert, sem er hinn Heilage Guds.

35. Og JEsus straffade hann og sagde, Þeige þu, og far utaf honum. Og Diofullenn fleygde honum midt framm j millum þeirra, og for utaf honum, og grandade honum ad engvu.

36. Og otta slo yfer þa alla.

37. Og tolduust vid sijn a mille og sogdu, hvada Hlutur er þetta, ad hann bydur ohreinum Öndum af Valde og Krapte, og þeir fara ut? og hans Rikte barst allstadar ut j þvi umliggiande Lande.

38. Og hann stod upp af Samkundunne, og kom j Hvs Simonar, og Modur Kona Simonar var halldenn af mikille Kolldu, og þeir boadu hann fyrer henne.

39. Hann gieck til hennar, og hann baud Kolduſottenne, og hun forliet hana, og jafnskiott reis hun upp og þionade þeim.

40. Enn þa Solenn var undergeingenn, fluttu aller þeir sem hofdu Siuka af allskins Siukdoome þa til hans. Enn hann lagde Hendur yfer sierhvorn þeirra, og læknade þa.

41. Diofflar foru og utaf Morgum kallande upp og sogdu, þu ert Christus Sonur Guds. Og hann hastade a þa, og liet þa ecke mæla, þviad þeir vissu þad hann var Christur.

42. Enn

42. Enn þa Dagur var, for hann og gieck ut a eitt Eydeploats, og Folked leitade ad hønum, og kom til hans, og þeir hielldu hønum, ad hann fære ei fra þeim.

43. Hvørium hann sagde, mier biriar og j odrum Borgum ad boda Evangelium, utaf Guds Rijke, þviad til þess er eg sendur.

44. Og hann predikade j Samkunduhusum j Galilea.

V. Capitule.

(I) Fiskedraattur Peturs: (II) Einn Lijkþraar hreinsast: (III) Einn Limafalls-Siukur verdur læknadur: (IV) Matthæus er kalladur: (V) JEsus tekur sijna Læresveina i Forsvar.

Gudsp. V. Sunnud. epter Trinitatis.

1. Enn þad skiede þa Folked þreyngdest fram til hans, ad heyra Guds Ord, og hann stod vid Sioenn Genezareth.

2. Og hann sa tvo Skip standa vid Sioenn, enn Fiskemennerner voru stignir af Skipe, og þvodu Net sijn.

3. Þa stie hann a eitt Skiped, sem Simonar var, og bad hann ad leggia lijtid fra Lande, og hann setteſt nidur, og kiende Folkenu af Skipenu.

4. Og sem hann gaf upp ad tala, sagde hann til Simonar, far þu ut a Diuped, og kasted Nete ydar ut, so ad þier draged eirn Draatt.

5. Simon svarade og sagde til hans, Meistare, j alla Nott hofum vær erfidad, og feingum eckert, enn uppa þitt Ord vil eg Netenn utkasta.

6. Og þa er þeir hofdu þad giort, jnneluckt þeir mikla mergd Fiska, og þeirra Net rifnade.

7. Og þeir bendtu sijnum Fielsgum, sem vorn a odru Skipe, þad þeir kiæme og hialpudu þeim ad draga, og þeir komu og hlodu bæde Skipenn full, so þaug suckii ad mestu.

8. Þa Simon Petrus sa þad, fiell hann til Kniauna JEsu, og sagde, gack fra mier HErra, þvi eg em Madur Syndugur.

9. Af þvi ad felmtur var yfer hann komenn, og yfer þa alla sem med honum voru, af þeim Fiskedrætte, er þier feingu til samans.

10. Lijka yfer Jacobum og Johannem Sonu Zebedei, Lagsmenn Simonar, og JEsus sagde til Simonar, ottast þu eige, þviad hiedan af skalltu Menn veida.

11. Og þeir drou sijn Skip ad Lande, og yfergæfu alla Hlute, og filgdu honum epter.]

II. 12. Þad skiede, þa hann var j einne Borg, sia, ad þar var Madur fullur af Spitelsku. Og þa hann sa JEsum, fiell hann framm a sijna Asionu, bad hann og sagde, Drottenn, ef þu villt, þa kanntu ad hreinsa mig.

13. Og hann riette ut sijna Hond, og tok a hø-

a honum, og sagde, eg vil, vertu hreinn. Og jafnskiott hvarf Spitelskann af honum.

14. Og hann baud honum ad segia þad engvum, helldur gack og *syn þig Prestenum, og forna fyrer þinne Hreinsan, sem Moyses baud, til Vitnisburdar yfer þeim.

*3 B. Mos. 14, 3.

15. Og umrædann um hann kom æ leingra ut, og þar kom margt Folk samann honum ad heyra, og ad læknast fyrer hann af sijnum Sottum.

16. Enn hann veik sier j burt j Eydemork, og badst fyrer.

III. 17. Og þad bar til a einum Deige er hann kiende, og þar saatu Pharisei og Skriftlærder, sem komner voru af ollum Kauptunum ur Galilea og Judea og fra Jerusalem, og Kraptur Drottins gieck ut fra honum ad lækna þa.

18. Og sia, ad nockrer Menn baaru eirn Mann a Sæng er Iktsiukur var, og soktu til ad koma honum jnn og leggia hann framm fyrer hann.

19. Og er þeir gaatu ei fundid fyrer Folkenu hvar þeir skylldu flytia hann jnn, foru þeir uppa Paked, og undu hann nidur j giegnum Paked med Sængenne midt a millum þeirra, framm fyrer JEsum.

20. Og er hann leit þeirra Tru, sagde hann

til hans, Madur, þijnar Synder eru þier fyrergiesnar.

21. Skriftlærder og Phariſei toku til ad huxa med sier, og sogdu, hvor er þesse, sem mæler Gudlastan? hvor ma Synder fyrergiefa nema GUD eirn?

22. Enn er JESUS fornam þeirra Huxan, svarade hann og sagde til þeirra, hvad huxed þier j ydrum Hiortum?

23. Hvort er audvelldara ad seigia, þier eru þijnar Synder fyrergiefnar, eda ad seigia. Statt upp og gack.

24. Enn so ad þier vited þad Mannsins Sonur hefur Makt til a Jordu ad fyrergiefa Syndernar, sagde hann til hins jcktsiuka, þier seige eg, stattu upp og tak Sæng þijna og gak heim.

25. Og Jafnskiott stod hann upp þeim asiaande, og tok Sængena upp þa er hann hafde ualeiged, og gieck heim lofande GUD.

26. Og þeir ottuduſt aller, og lofudu GUD, og fylltuſt af otta, og sogdu, j dag hofum vier sied undarlega Hlute.

IV. 27. Epter þad gieck hann ut, og sa eirn Tollheimtumann er Levi var ad Nafne, sitiande hia Tollbodenne, og sagde til hans, filg þu mier epter.

28. Og hann forliet allt, stod upp og filgde honum epter.

29. Og

29. Og Levi tilbio honum miked Giestabod j sijnu Husi, og marger Tollheimtu-Menn og adrer soatu med peim til Bords.

30. Og Skriftlærder og Pharisæi mogludu vid hans Læresveina, og sogdu, pvi etid pier og dreckid med Tollheimtumonnum og Bersyndugum?

31. Og JEsus svarade og sagde tilpeirra, Peir purfa eige Læknarans vid sem heilbrigder eru, helldur peir sem siuker eru.

32. Eg er komenn ad kalla Synduga til Idrunar, enn ecke Riettlæta.

V. 33. Pa sogdu peir til hans, pvi fasta Læresveinar Johannis so opt og bidiast fyrer so mikid, og lijka Phariseanna Læresveinar, enn pijner Læresveinar eta og drecka?

34. Hann sagde pa til peirra, Pier meiged ecke neyda Brudkaupsfolkid til ad fasta, a medann Brudgumenn er hia peim.

35. Enn peir tijmar munu koma ad Brudgumanum mun fra peim kippt verda, og pa munu peir fasta.

36. Og hann sagde eina Epterlijking til peirra, Engenn setur Boot af nyu Klæde a gamallt fat, annars rijfur pad nija j sundur, og Bootenn af pvi hinu nya fellur ei vid hid gamla.

37. Og eingenn lætur nijtt Vijn j forna Belge, annars spreinger hid nija Vijnid Belgena, og pad spillest, enn Vijnbelgerner tortijnast.

38. Helldur skal nijtt Vijn latast j nija Belge, og mun þa hvortveggia forvaraſt.

39. So er og eingenn sem dreckur af hinu gamla og vilie strax hid nija, þviad hann seiger, Hid gamla er heilnæmara.

VI. Capitule.

JEsus (I) talar um Sabbatsdagenn: (II) Kallar Postulana til sijn: (III) Blessar, og Formæler: (IV) Nædur ad stunda Sannann Guds Otta.

I. Enn þad bar til a einum (a) Epter-Sabbaths-Deige, ad hann gieck j giegnum Kornid, og hans Læresveinar tijndu Axenn, og æatu, nuande þaug med Hondum sier.

(a) (Epter-Sabbaths-Deige) Eins og vier kunnum ad kalla Þridiudagenn epter Manudagenn, So kolludu Gydingar þann annann Dag epter þad stora Sabbath, Epter-Sabbath, so sem lesa ma. Matth. 28, 1.

2. Enn nockrer af Phariseis sögdu til þeirra, Fyrer hvi giored þier þad sem ei somer ad giora a Sabbathsdögum?

3. JEsus svarade og sagde til þeirra, Hafid þier ei lesid, * hvad David giorde, nær hann hungrade og þa sem med honum voru?

*1 Sam. 21, 6.

4. Hvernenn ad hann gieck jnn j Guds Hvs, og tok Skodunarbraudenn og æat, gaf og þeim sem med honum voru, þau er

er Ongvum bar ad eta, *nema Prestunum alleinasta. *2 B. Mos. 29, 32. 3 B. Mos. 24, 9.

5. Og hann sagde til peirra, Mannsins Sonur er Herra eirnenn Sabbathsdagsins.

6. Og pad skiede a odrum Sabbathsdeige, ad hann gieck inn j Samkunduhusid og kiende. Og par var sa Madur sem hin Hægre Hond var a visnud.

7. Enn Skriftlærder og Pharisei hugdu ad, hvort hann læknade a Sabbathsdeige, so ad peir fyndu eina sok, hvar fyrer peir mættu hann aakiæra.

8. Pa formerkte hann peirra Huxan, og sagde til Mannsins pess sem Hondena hafde visnada, Rijs pu upp, og gack framm hingad. Hann reis upp og gieck framm.

9. Enn JEsus sagde til peirra, Eg spyr ydur ad, Hvort hæfer a Sabbathsdøgum ad giora gott edur illt? Lijfenu vid ad halda edur tortijna?

10. Og hann leit um kring uppa pa alla, og sagde til Mannsins, Riett pu ut pijna Hond, og hann gisrde pad, pa vard hans Hond heil aptur, og heilbrigd, sem hin onnur.

11. Enn peir urdu alsendes galder, og toludu til hver vid annann, hvad peir villdu giora til vid JEsum.

II. 12. Enn pad giordest a peim Tijma, ad

hann gieck a eitt Fiall ad bidiast fyrer, og hann var um þa Nott a Bænum til Guds.

13. Og þa ed Dagur var, kallade hann sijna Læresveina, og kiose tolf af þeim, hvoria ad hann nefnde Postula.

14. Simon, hvorn hann kallade Petrum, og Andream Brodur hans, Jacobum og Johannem, Philippum og Bartholomæum.

15. Mattheum og Thomam, Jacobum Son Alphei, og Simon sem kalladest Zelotes.

16. Judam Jacobs Son, og Judam Ischarioth þann Svikara.

17. Og hann for ofann med þeim, og gieck a eirn slettann flot j Morkenne, og flockur hans Læresveina, og mikell fiolde Folks af ollu Judalande og Jerusalem, og ur Tyro og Sidon, liggiande vid Hafid.

18. Hvorier komner voru honum ad heyra, og ad þeir læknudust af sijnum Sottum, og þeir sem hrakter voru af Ohreinum Öndum og þeir urdu heilbrigder.

19. Og allt Folked gyrntest ad snerta hann, þviad Kraptur gieck ut fra honum, og hann læknade þa alla,

III. 20. Og hann hóof upp sijn Augu yfer Læresveina sijna og sagde. Sæler erud þier Volader, þviad ydart er Guds Rijke.

21. Sæler erud þier sem hier hungrar, þviad þier skulud sadder verda, Sæler erud þier sem hier grætid, þviad þier munud hlæa.

22. Sæ-

22. Sæler erud þier ef Menn hata ydur, og fraskilia ydur, og hallmæla, og burt skwfa ydar Nafne so sem annars Illvirkia, vegna Mannsins Sonar.

23. Gledied ydur þa og dansed, Þvi sia, ydvart Verdkaup er mikid a Himne, Þviad þannenn giordu þeirra Fedur vid Spaamennena.

24. Enn þar j mot, Ve ydur Audugum, þvi þier hafid ydra Huggun j burtu.

25. Ve ydur sem nu erud sadder, þviad ydur mun hungra. Ve ydur sem hlæed hier, þviad þier munud æpa og yla.

26. Ve ydur nær ed hvor Madur lofar ydur, þviad so giordu og þeirra Fedur vid hina falsku Spaamenn.

IV. 27. Enn eg seige ydur, sem aheyred, Elsked þier Ovine ydra, giored þeim gott sem ydur hata.

28. Blessed þa er ydur bolva, og bidied fyrer þeim sem ydur eru þver-brotner.

29. Og hvor hann slær þig a eirn Kinnvangann, biod honum og annan þar til, Og hvor hann tekur af þier þinn Mottul, þa ver honum eige þinn Kyrtil.

30. Og hvor þig bidur, þeim gief, og hvor hann tekur burt hvad þitt er, þad heimt eige aptur.

31. Og so sem þier vilied ad Menn giøre vid ydur, giøred so lijka vid þa.

32. Og ef þier elsked þa sem ydur elska, Hvøria hafed þier þar fyrer Þock? þviad Synduger elska og so þa sem þa elska.

33. Og þo þier giøred þeim gott er ydur giøra vel til, hvada þock hafed þier þar fyrer? þviad þetta sama giøra eirnenn hiner Syndugu.

34. Og þo þier loanid þeim af hvørium þier væntid Launa Hvør verdur þa ydar Þock? þviad Syndugir loana og so Syndugum, so þeir take lijkt vid lijku

35. Enn þo sem eadur, elsked þier ydar (a) Ovine, Giøred gott og loaned, einskis þar fyrer væntande, þa mun ydar Verdkaup mikid verda, og þier munud verda Børn hins Hærsta, þviad hann er godsus vidur Þackloata og Vonda.

(a) (Ovine.) Hvør sem loanar Ovin sijnum, edur giører honum til goda, hann kienner sialfum sier, ad hann þarf einskis ad vona edur væntа sier þar fyrer, en þad giører eingenn utann einn Christenn Madur.

Gudspialled IV. Sunnud. epter Trinit.

36. Þar fyrer vered og Miskunsamer, lijka sem ydar Fader er Miskunsamur.

37. Dæmed eige, so ad þier dæmest eige. Fordæmed eige, so ad þier fordæmest eige. Fyrergiefed, þa mun ydur og fyregiefast.

38. Giefid og skal ydur giefast, Fulla og sam-

samprikta, skiekna og yfersliotannlega Mæling munu Menn giefa j ydvart Skaut. Þviad riett med þeirre somu mælingu, hvorre þier mæled ut, mun ydur aptur mælast.

39. Og hann sagde þeim eina Epterlijking, Fær Blindur vijsad Veg einum Blindum? falla þeir ei bædar j Grofena?

40. Eige er Læresveirnenn yfer sijnum Meistara. Þvi nær (b) Læresveirnenn er so sem hans Meistare, þa er hann algiordur.

(b) (Læresveirnenn) þad er, þegar Læresveinenum geingur eins og Meistaranum, þa geingur riett til.

41. Enn hvad sier þu Ogn j þijns Brodurs Auga, enn ad þeim Bialka sem j þijnu auga er gaaer þu ei.

42. Eda hvorninn mattu segia Brodur þijnum, Broder, leyf ad eg dræge Ognena ur Auga þijnu, er þu sier eige sialfur Bialkann j þijnu Auga Þu Hræsnare, drag þu fyrst ut Bialkann ur þijnu Auga, og sia þa til ad þu dræger ut Ognena ur þijns Brodurs Auga.]

43. Þvi eckert gott Trie þa ber fuinn Avoxt, og eckert fuid Trie ber godann Avoxt.

44. Hvort Trie þeckiest af sijnum eigenn Avexte, þviad ei lesa Menn samann Fijkiur af Þyrnum, Og ei helldur Vijnber af Þyslum.

45. Godur Madur af godum Siod sijns Hiarta framber gott, og Illur Madur af vondum Siod sijns Hiarta framber illt, þviad þad sem Hiartad er fullt af, þad floer utaf Munnenum.

46. Til hvørs kalled þier mig Herra, Herra, og gisred eige þad eg seige?

47. Hvør hann kiemur til mijn, og heyrer mijn Ord og gisrer þau, þann mun eg syna ydur hvørium hann er lijkur.

48. Hann er lijkur þeim Manne er bygde upp Hws, og groof diupt, og sette þes Grundvoll a Hellubiarge, enn er Vatsgangur kom, dunde Straumurenn a Hwsenu, og mœtte þad eige hræra ur stad, þviad þad var grundvallad a Hellubiarge.

49. Enn hvør hann heyrer og gisrer eige, hann er lijkur þeim Manne er bygde eitt Hws a Jordu, aan Grundvallar, ad hvoriu Straumurinn dunde og þad fiell jafnsnart, og hrapan þes Hwss var mikel.

VII. Capitule.

JEsus (I) lœknar einn Siukann (II) vekur einn up af Daudum: (III) Talar um Johannes: (IV) Fyrirgefur Syndernar.

I. Enn þa hann hafde lyckstad sijna Rœdu fyrer Folkenu, gieck hann til Capernaum.

2. Enn Pion eins Hundrads Hsfdingia, lœa daudsiukur, hvør ed honum var miog giedfelldur.

3. Og er hann heyrde af JEsu, sende hann þa elldstu af Gydingum til hans og bad hann

hann ad koma og giora sinn Pion heilbrigdann.

4. Enn er þeir komu til JEsu, baadu þeir hann kostgiæfelega, og sogdu, verdur er hann þess ad þu veiter honum þad.

5. Þviad hann elskar vora Þiod, og hefur uppbyggt fyrer oss vor Samkundu Hws, þá gieck JEsus med þeim þadann.

6. Og þa er þeir voru nu ei langt fra Husinu, sende Hofudsmadurenn Vine til hans og liet seigia honum, o Herra! þia þig ei, þviad eg em eige verdur ad þu ganger under mitt Þak.

7. Þar fyrer hefe eg og eige reiknad sialfann mig verdugann til þijn ad koma, helldur mæl þu eitt Ord, og þa verdur minn Pion heill.

8. Þviad eg em Madur Valldenu undergiefinn, hafande under mier Strijdsmenn, og ef eg seige þessum, far, þa fer hann, og odrum kom, þa kiemur hann, og Þione mijnum, gior þetta, og þa giorer hann þad.

9. Enn er JEsus heyrde þad, furdade hann a honum, og snerest vid, og sagde til Folksins sem honum filgde epter, eg seige ydur, ad eg hefe eige funded þvilijka Truj Israel.

10. Og er þeir sem ut voru sender komu aptur til Hussins, fundu þeir þann Pion er siukur hafde vered, heilbrigdann.

Gudsp. XVI. Sunnud. ept. Trinitat.

II. 11. Og þad skiede epter þad, ad hann gieckj eina Borg sem hiet Nain,

og marger hans Læreſveinar filgdu honum og fiolde Folks.

12. Enn er hann nalgadeſt Borgar hlidid, ſia, þa var frammlidenn Madur borenn ut, einka Sonur ſinnar Modur, og hun var Eckia. Og mikell Borgarmwgur gieck ut med henne.

13. Og er Drottenn leit hana, hrærdeſt hann miſkunar þar yfer, og ſagde til hennar, æptu ei.

14. Og hann gieck þar ad, og ahrærde Borurnar, enn þeir ed bæru ſtodu vid, og hann ſagde, Ungmenne, eg ſeige þier, rijs upp.

15. Og ſa reiſte ſig upp, er frammlidenn var, og tok ad mæla, og hann gaf hann hans Modur.

16. Enn yfer alla þa kom otte, lofudu GUd og ſegdu, Epamadur mikell er a medal vor uppriſenn, og GUd hefur vitiad ſijns Lijds.

17. Og þeſſe ſaga barſt utaf honum um allt Judaland, og um all kringumliggiande Lond.]

III. 18. Og allt þetta kunngiordu Johanni hans Læreſveinar, og hann kallade tvo af ſijnum Læreſveinum til ſijn.

19. Og ſende þa til JEſum, og liet ſeigia honum, ertu ſa ed koma mun, eda eigum vær annars ad bijda?

20. Enn er þeir Menn komu til hans, ſegdu þeir, Johannes Skijrare ſende ockur til þijn,

og

og liet seigia þier, ertu sa er koma mun, eda eigum vær annars ad bijda?

21. Enn a þeirre somu stundu læknade hann marga af Sottum sijnum og Meinum, og af illum Ondum, og morgum Blindum gaf hann Syn.

22. Og JEsus svarade og sagde til þeirra, ganged burt og kunngiored Johanni hvad þier hafed sied og heyrt, þad * Blinder sia, Hallter ganga, Lijkþraer hreinsast, Daufer fa Heyrn, Dauder rijsa upp, Fatækum bodast Evanlium. * Esa. 29, 18. og 35, 5. 6.

23. Og sæll er sa sem ei hneixlast a mier.

24. Enn er Sendebodar Johannis voru burtgeingner, hof JEsus ad seigia Folkenu, af Johanne, hvad forud þier ut j Eydemork ad sioa? eda villdud þier sia Reir af Vinde skiekenn?

25. Eda hvad erud þier votgeingner ad sioa? villdud þier sia Mann j miukum Klædum? sied, ad þeir sem j Dijrmætum Klædum og j Vellystingum lifa, eru j Konga Gordum.

26. Eda hvad erud þier utfarner ad sia? villdud þier sia einn Spoamann? enn eg seige ydur, þann sem meire er enn Spoamann.

27. Þesse er sa af hvorium skrifad er, * sia, eg sende minn Eingel fyrer þijnu Auglite, sa er tilreida skal þinn Veg fyrer þier. * Mal. 3, 1.

28. Þviad eg seige ydur, ad a medal þeirra sem

sem af Kvinnum eru fædder, er eingenn Spaamadur meire enn Johannes Skijrare, enn sa minne er j Guds Rijke, er honum meire.

29. Og allt þad Folk er tilheyrde, og lijka Tollheimtumenn, riettlættu Gud, og lietu skijra sig med Skijrn Johannis.

30. Enn Phariſei og Logspekingar forsmaadu Guds Raad j mote sialfum sier, sem lietu eige skijraſt af honum.

31. Enn Drottenn sagde, vid hvad skal eg jafna Monnum þessarar Kinslodar? hvorju eru þeir lijker?

32. Bornum þeim eru þeir lijker, sem sitia a Torge og hropar hvor til annara, og seigia, vær Pijpudum fyrer ydur, og þier dønsudud eige, vær Sunguni fyrer ydur vor Harmakvæde, og þier æptud eige.

33. Þviad Johannes Skijrare kom, æt eige Braud, nie dranck Vijn, þo seiged þier, hann hefur Diofull.

34. Mannsins Son er komenn, etur og dreckur, og þier seiged, siaed, sa Madur er eirn Etare, og Vijndryckiumadur, Vinur Tollheimtumanna og Versyndugra.

35. Og Spekenn hlytur so ad riettlætaſt af ollum sijnum Bornum.

IV. 36. Enn eirn af Phariſeum bad hann ad hann æte med honum, og hann gieck inn j Phariſearans Hvs, og ſsetteſt til Bords.

37. Og

37. Og sia, ad Kona var su j Borgenne, ad Bersyndug var, og er hun visse ad JEsus sat til Bords j Pharisearans Huse, hafde hun þangad Alabastur med (a) Salve.

(a) (Salve) það er með dyrmætt ilmande Vatn.

38. Og for a bake til Foota hans, og griet, og tok ad væta hans Fætur med Tærum, og ad þurka þau med sijnu Hofudhaare, og kysste a hans Fætur, og smurde þær med Salve.

39. Enn þa sa Phariseus sa það sem honum baud jnn, mællte hann med sier og sagde, ef ad þesse være Spaamadur, þa visse hann hver og hvilijk være su Kona er a honum tekur, þviad hun er ein Bersyndug Kona.

40. JEsus svarade og sagde til hans, Simon, eg hefe nockud ad seigia þier, enn hann sagde, seig þu Meistare.

41. Tveir Skuldamenn voru nockurs Okurs Karls, eirn var honum skylldugur fimm hundrud Peninga, enn annar fimmtijger.

42. Og er þeir hofdu ei ad giallda, gaf hann þeim það upp baadum, seig nu, hver þeirra mun elska hann meir?

43. Simon svarade og sagde, eg meina ad sa sem hann gaf meira upp, enn hann sagde til hans, það utskurdader þu riett.

44. Og hann snere sier til Kvinnunar, og sagde til Simonar, sier þu þessa Konu? eg gieck jnn j þitt Hws, og þu gafst mier eige

Vatn

Vatn handa mijnum Fotum, enn þesse vætte mijnar Fætur med Tærum, og þurkade med sijnu Hofudhæare.

45. Kofs gafstu mier engvann, enn þesse sijdann hun gieck hier jnn, hefur hun eige linnt ad kyssa mijnar Fætur.

46. Mitt Hofud smurder þu eige Vidsmiore, enn þesse smurde mijnar Fætur med Salve.

47. Fyrer þad seige eg þier, ad henne fyrergiefast margar Synder, þviad hun elskade miked, enn þeim sem minna fyrergiefst, hann elskar midur.

48. Og hann sagde til hennar, þier eru þijnar Synder fyrergiefnar.

49. Þa toku þeir til, sem vid Borded soatu hia honum, og sogdu med sialfum sier, hvor er þesse sa er fyrergiefur Syndernar?

50. Enn hann sagde til Konunnar, þijn Tru giorde þig holpna, far j Fride.

VIII. Capitule.

JEsus (I) talar um Guds Ord: (II) Lætur Hafed kirraſt: (III) Rekur Diofulut: (IV) Giorer Kraptaverk.

I. Og þad skiede epter þad, ad hann ferdadest j giegnum Borger og Kauptun, predikande og bodande Evangelium af Guds Rijke, og þeir Tolf med honum.

2. Og nockrar þær Konur sem hann hafde grædt af Ohreinum Öndum, og Sottarfellum,

lum, Sem var Maria su er hiet Magdalena, fra hvorre ad sis Diosflar hofdu ut fared.

3. Og Johanna Hwsfru Chusa, Forsionarmanns Herodis, og Susanna, og margar adrar þær honum veittu af sijnum Eignum.

Gudspialled II. Sunnud. i Nijuvikna-Fostu.

4. Enn þa er margt Folk var nu samann komid, og þeir skundudu til hans ur Stodunum, sagde hann j einne Epterlijkingu.

5. Par gieck ut eirn Sadmadur, ad sea sijnu Sæde, Og þa hann seade, fiell sumt hia Veigenum, og vard fottroded, og Fuglar Himens æatu þad.

6. Og sumt fiell a Hellu, Og þa er þad spratt upp, visnade þad, af þvi þad hafde eige Vskvan.

7. Og sumt fiell a medal Þyrna, og Þyrnenn spruttu upp med og kiæfdu þad.

8. Sumt fiell j goda Jord, og þad voox upp, og bar hundradfalldann Avoxt. Þa er hann sagde þetta, kallade hann, Hvor Eyru hefur ad heyra, hann heyre!

9. Enn hans Læresveinar spurdu hann ad, og sogdu, Hvada Epterlijking a þetta ad vera?

10. Hann sagde. Ydur er giefid ad vita Leynda Doma Guds Rijkis, enn odrum j Epterlijkingum, so ad siaande þa siae þeir eige, og aheyrande skilie þeir þad eige.

11. Enn þesse er Epterlijkingenn, Sæded er Guds Ord?

12. Enn

12. Enn hiner vid Veigenn, eru þeir sem heyra, enn eptera kiemur Disfullenn, og tekur Ordid ur þeirra Hiortum, so ad þeir true eige og verde holpner.

13. Enn hiner a Hellunne, eru þeir, sem medtaka Ordid med Fagnade, þa þeir heyra það, og hafa eige Root, Um stundarsaker trua þeir, og a Freistingar tijma falla þeir fra.

14. Enn það sem fiell j millum Þyrna, eru þeir sem það heyra, og velkiast j Sorgum, Audæfum og Vellystingum þessara Lijfdaga, og kiæfast, og færa ongvann Avøxt.

15. Enn það sem j goda Jord fiell, eru þeir sem Ordid heyra, og hallda því j godu og Sidsomu Hiarta, og færa Avøxt j Þolinmiæde.]

16. Enn eingenn kveiker a Liosenu, og byrger það med kiere, eda setur það under Beck, helldur setur hann það j Kiertahalldenn, so ad þeir sem þar jnn ganga siae Liosid.

17. Þviad eckert er so hulid, ad eige verde opennbert, og eckert so leyndt, ad eige kunngiøreſt og kome j liøos.

18. Fyrer því giæted ad, hvornenn þier heyred. Þviad þeim ed hefur, hønum mun giefaſt, Og hvor hellſt eckert hefur, fra hønum mun burt takaſt, eirnenn það hann meinar ſig hafa.

19. Enn Moder hans og Brædur geingu framm ad, og kunnu ecke ad komaſt til hans fyrer Folkenu.

20. Og

20. Og honum var þad undervijsad, Moder þijn og Brædur standa þar ute, og vilia sia þig.

21. Enn hann svarade og sagde til þeirra, mijn Moder og mijner Brædur eru þesser, sem Guds Ord heyra og giora.

II. 22. Og þad bar til a einum Deige, ad hann stie a Skip med sijnum Læresveinum, og hann sagde til þeirra, forum vær yferum Sioenn, og þeir yttu fra Lande.

23. Enn er þeir foru yfer um, sofnade hann. Og þar kom Hvirfelvindur a Sioenn, og Bilgiurnar fiellu yfer þa, og þeir voru stadder j storum Voda.

24. Þa geingu þeir ad honum og vøktu hann upp og sogdu, Meistare, Meistare, vær forgongum. Enn hann stod upp og hastade a Vindenn og a Vatnsbilgiurnar, og þær sefuduſt, og gierde Logn.

25. Hann sagde til þeirra, hvar er ydar Tru? enn þeir ottuduſt, og undruduſt, seigande sijn a mille, hvor er þesse? þviad hann bydur Vinde og Vatne, og þaug hlijda honum.

26. Og þeir sigldu þa til Bygdar Gadarenorum, hvor ed liggur jafngiegnt Galilea.

III. 27. Og þa hann stie a Land, mætte honum Madur nockur ur Borgenne, sem haft hafde Disfla um langann Tijma, og klæddest eige

eige fotum, var og eige j Husum, helldur j Daudra manna Grofum.

28. Enn er hann leit JEsum, hropade hann og fiell nidur fyrer honum, kallade upp hærre Roddu og sagde, hvad hefe eg med þig ad giora, JEsus Sonur GUds hins Hærsta? eg beide þig ad eige kvelier þu mig.

29. Þvi hann baud þeim ohreina Anda ad hann fære ut af Mannenum, þviad hann hafde um langann Tijma hann kvaled, hann var og bundenn med Vidium, og j Fiotrum vardveittur, enn ad slitnum Bondunum, var hann rekenn af Diosflenum j Eydemork.

30. JEsus spurde hann ad og sagde, hvort er Nafn þitt? hann sagde, Legion, þviad marger Diosflar voru j hann farner.

31. Og þeir bœdu hann ad eige skipade hann þeim ad fara j Underdiuped.

32. Enn þar var mikel Svinahiord a bite um Fialled, og þeir bœdu hann ad leyfa sier ad fara j þau, og hann lofade þeim þad.

33. Þa foru Diosflar ner ut af Mannenum, og foru j Svinenn, og Hiordenn steypte sier hraparlega j Sioenn, og dreckteſt.

34. Enn er þeir sœau þad sem Hiordena geymdu, hvad skiede, flydu þeir og geingu burt, og kunngiordu þad j Borgena og uppa Landed.

35. Þa geingu þeir ut ad sia hvad skied hafde, og komu til JEsu, og fundu Mannenn af hvorium

hvorium ad Diofiarner hofdu utfared, fitiande Klæddann og Heilvita, til Fota JEfu, og peir urdu hrædder.

36. Enn peir sem pad hofdu fied, kynntu peim hvornenn fa Diofulode var ordenn heilbrigdur.

37. Og allur Mvgur Gadarenorum umliggiande Landa boadu hann, ad hann vike burt fra peim, pviad peir voru af miklum Otta halldner. Hann stie pa a Skip, og snere aptur.

38. Enn sa Madur, sem Diofiarner voru ut af farner bad hann, ad hann mætte vera hia honum, enn JEfus liet hann fra sier, og sagde.

39. Far heim aptur, og seig hvad mikid Gud veitte pier. Og hann for og predikade um alla Borgena hvad miked JEfus hafde honum giort.

IV. 40. Pad skiede og er JEfus kom aptur, ad Folkid medtok hann, pviad aller bidu hans.

41. Og sia, Madur kom par sa er Jairus var ad Nafne, og sa var Samkundu Hussins Hofdinge, hann fiell til Fota JEfu og bad hann, ad hann kiæme j hans Hvs.

42. Pviad hann atte sier einka Dottur nær tolf aara gamla, og hun var ad Dauda komenn. Og er hann gieck burt, pa preyngde Folked ad honum.

43. Ein Kona hafde haft Blodfall j tolf Aar, hver ed ut hafde giefid Læknurum sijna alla

alla Aleigu, og vard þo af ongvum grædd.

44. Hun gieck a bak til, og snart fallð hans Klæda, og jafnsnart stemdest hennar Blodlæat.

45. JEsus sagde, hvor er sa er mig snerte? enn er þeir aller neitudu, sagde Petur og þeir ed med honum voru, Meistare, Folkid þreynger og þiakar ad þier, og þu seiger, hvor snart mig?

46. JEsus sagde, einhvor hefur snortid mig, þviad eg kenne Krapt ut af mier geingenn.

47. Enn er Konann sa, ad þad var eige hulid, kom hun skialfande, og fiell framm fyrer honum, og kunngiorde fyrer ollu Folke, fyrer hvoria Sok er hun hafde hann snortid, og hvorsu hun hafde jafnsnart heil Ordid.

48. Þa sagde hann til hennar, vertu glod mijn Dotter, þijn Tru hialpade þier, far j Fride.

49. Og er hann talade enn þetta, kom eirn af Samkunduhofdingians Pienurum, seigiande honum, þijn Dotter er ondud, omaka Meistarann eige.

50. Enn er JEsus heyrde þad, svarade hann honum og sagde, hrædstu eige, tru ad eins, þa verdur hun heilbrigd.

51. Og er hann kom j Hvosid, lofade hann ei neinum jnn ad ganga, nema Petro, Jacobo og Johanne, og Fodur og Modur Barnsins.

52. Enn þeir grietu aller, og syrgdu hana, hann sagde þa, graatid eige, þviad hun er eige daud, helldur sefur hun.

53. Og

53. Og þeir dæmdu hann, þviad þeir vissu ad hun var lætenn.

54. Enn hann rak þa alla ut, og tok i hönd hennar, kallade og sagde, Stulka stattu upp.

55. Og hennar Ande kom aptur, og hun stod jafnsnart upp. Hann skipade og ad giefa henne ad eta.

56. Og hennar Foreldrum felmtrade vid, enn hann baud þeim ad segia engvum hvad giorst hafde.

IX. Capitule.

(I) JEsus sender Læresveina ut: (II) Herodes vill sia JEsum: (III) Hver ed sedur 5000 Manna; (IV) Um-mindast a einu Fialle; (V) rekur Diofsul ut; og (VI) talar um sinn Dauda.

1. Og hann kallade samann þa tolf sijna Læresveina, og gaf þeim Vald og Makt yfer ollum Diofslum, og þad þeir læknudu Sotter.

2. Og hann sende þa ut ad predika Guds Rijke, og ad græda Siuka.

3. Og sagde til þeirra, þier skulud eckert taka med ydur a Veigenn, hvorke Staf nie Tosku, eige Braud nie Peninga, og eingenn skal hafa tvo Kyrtla.

4. Og j hvort þad Hvos sem þier jnnganged, þa blijfed þar, þangad til þier fared j burt þadann.

5. Og sa hvor ed medtekur ydur eige, þa ganged ut ur þeim Stad, og hristed eirnenn

Duptid af Footum ydar, til Vitnisburdar yfer þa.

6. Og þeir geingu ut og ferduduſt i gieginum Kauptun, predikudu Evangelium, og lækndu allſtadar.

II. 7. Enn allt þad er ſkiede fyrer hann, kom fyrer Fiordungshofdingiann Herodem, og hann vard hræddur, af þvi ad af ſumum ſagdeſt þad Johannes være af Dauda riſinn.

8. Enn af ſumum, þad Elias være auglyſtur, en af ſumum þad eirn af gomlu Spamonnum være upp aptur riſinn.

9. Herodes ſagde, Johannem hef eg Haalshoggved, enn hvor er þeſſe, af hverium eg heyre þetta? og hann fyſteſt ad ſia hann.

III. 10. Poſtularner komu aptur og ſkijrdu honum fra hvad mikla hlute ad þeir hofdu giort, og hann tok þa til ſijn, og veik burt afſijdes j Eydemork, hia Borgenne ſem hiet Bethſaida.

11. Og er Folked vard þeſs vart, ferdadeſt þad epter honum, og hann liet þa koma til ſijn, og ſagde þeim af Guds Rijke, læknade og þa ſem þeſs purftu.

12. Enn er Deigenum tok ad halla, geingu þeir tolf til hans, og ſogdu honum, lat Folked j fra þier, ad þad gange j þaug Porp og Kauptun er hier eru j kring, ad þeir kynne ad finna Herberge og Fædu, þviad vier erum hier a Eydemorku.

13. Enn

13. Enn hann sagde til þeirra, giefed þier þeim ad eta, þeir sogdu, vær hofum ei nema fimm Braud, og tvo Fiska, nema so sie ad vær forum og kaupum Fædu so morgu Folke.

14. Þvi þar var nær Fimm þusund Manns, hann sagde þa til sinna Læresveina, laated þa setiast j lag, fimmtijger og fimmtijger samann.

15. Þeir giordu so, og settu sig nidur aller.

16. Þa took hann þaug fimm Braud og tvo Fiska, leit til Himens, giorde Packer þar yfer, og braut sundur, og fieck sijnum Læresveinum, ad þeir legde fyrer Folked.

17. Þeir neyttu og urdu aller sadder, þar var og uppteked er þeim hafde afgeinged af Leyfum, tolf Karfer.

18. Og þad giordest þa hann var eirn og badst fyrer, og hans Læresveinar hia honum, ad hann spurde þa ad og sagde, hvorn seiger Folked mig vera?

19. Þeir svorudu og sogdu, þeir seigia þu siert Johannes Skijrare, enn adrer þu siert Elias, enn sumer seigia, þad eirn af hinum gomlu Spaamonnum sie uppriſinn.

20. Hann sagde til þeirra, hvorn seiged þier þa mig vera? Petrus svarade þa og sagde, þu ert Christur Guds.

21. Enn hann hastade a þa, og baud þeim ad þeir segde þad eige neinum.

22. Og sagde, þvi Mannsins Son mun

enn margt lijda, og forsmæadur verda af Øldungum og Skriftlærdum, og Hofudpræstum, og lijflatenn verda, og a þridia Deige upp rijsa.

23. Hann sagde til þeirra allra, hvor hann vill mier epterfilgia, hann afneite sialfum sier, og take a sig sinn Kross hvorsdaglega, og filge mier epter.

24. Þvi hvor ed sijnu Lijfe vill bihallda, hann mun tijna þvi, enn hvor sijnu Lijfe tijner minna vegna, hann skal bihallda þvi.

25. Þvi hvad gagnar það Mannenum þo hann hreppe allann Heimenn, enn glate sialfum sier, eda skade sialfann sig?

26. Enn hvor hann feilar sier mijn og minna Orda, þess mun Mannsins Sonur feila sier, þa hann kiemur j Dyrd sinne og sijns Fodurs, og Heilagra Eingla.

27. Og eg seige ydur sannlega, ad nockrer eru af þeim hier standa, sem ecke skulu smacka Daudann, fyrre enn þeir sia Guds Rijke.

IV. 28. Og það skiede epter þessa Rædu nær oatta Dogum, ad hann tok med sier Petrum, Johannem, og Jacobum, og gieck uppa eitt Fiall ad bidiast fyrer.

29. Og þa er hann badst fyrer, vard hans Andlits Mind odruvijs, og hans Klæde hvijt og skijnande.

30. Og

30. Og sia, ad tveir Menn toludu vid hann, hvorier ed voru Moyses og Elias.

31. Peir opennberuduſt j birtunne, og toludu um hans (a) Utfor, hvoria hann munde fullkomna til Jerusalem.

(a) (Utfor) Pad er, hvor Afdrif hann munde fa.

32. Enn Petur og peir ed voru med honum voru fuller af Svefne. Og er peir voknudu, sau peir hans Dyrd, og pa tvo Menn hia honum standa.

33. Pad vard og pa peir skildu vid hann, ad Petur sagde til JEsu, Meistare, gott er hier ad vera, og giorum hier upp priar Tialldbvoder, pier eina, Moysi eina, og Elie eina, og hann visse ei hvad hann sagde.

34. Enn pa hann talade petta, kom eitt Sky og skygde yfer pa. Og peir ottuduſt er skyed leid yfer pa.

35. Og Rodd kom ur Skyenu er sagde, pesse er Sonur minn elskulegur honum skulud pier heyra.

36. Og j pvi ad soddann Rodd vard, fundu peir JEsum einsamann. Og peir pogdu og sogdu ongvum neitt fra pvi, a peim Dogum, hvad peir hefdu sied.

V. 37. Og pad skiede annars Dags, er peir foru ofan af Fiallenu, ad margt Folk rann j moti honum.

38. Og sia, einn Madur a medal Folksins, kallade upp og sagde, Meistare! eg bid pig, sia

til Sonar mijns, þviad hann er minn einka Son.

39. Sia, ad Andinn grijpur hann, þa æmiar hann jafnsnart, og hann hrijfur hann so hann frodufeller, og varla skilst hann vid hann, þa hann hefur hrifed hann.

40. Og eg bad þijna Læresveina ad þeir ræke hann ut, og þeir gatu ei.

41. Þa svarade JEsus og sagde, o þu hin Vantruada og frahverfa Kinslod, hversu leinge þa skal eg hia ydur vera og lijda ydur? fær þu hingad Son þinn.

42. Og þa hann kom til hans, hreif Diofullenn hann og sleit mjog, enn JEsus straffade hinn óhreina Anda, og læknade Piltinn, og sieck hann aptur Fodur sijnum, enn þeim ognade ollum Guds Dyrd.

VI. 43. Enn er aller þeir undrudust þad allt hvad hann gjorde.

44. Sagde hann til sinna Læresveina, tæked þessa rædu j ydar Eyru, þviad Mannsins Son mun seliast j Manna Hendur.

45. Enn þad Ord understodu þeir eige, og þad var hulid fyrer þeim, so ad þeir skildu þad eige, og þeir ottudust ad spyria hann ad þvi sama Orde.

46. Enn sa þanke kom þeirra a mille, hver þeirra munde Mestur vera.

47. Og þa er JEsus sa þeirra Hiartans Panka, tok hann eitt Barn og sette þad hia sier.

48. Og

48. Og hann sagde til þeirra, hvor hellst er medtekur þetta Barn j minu Nafne, sa medtekur mig, og hvor hann medtekur mig, sa medtekur hann er mig sende. Enn sa ydar sem minnstur er allra, hann mun mikell verda.

49. Johannes svarade þa og sagde. Meistare, vær saum eirn er rak Diofla ut j þinu Nafne, og vær vornudum honum þess, þviad hann filger þier ecke med oss.

50. JEsus sagde til hans, fyrermuned honum þad eige, þviad hvor hann er ei mote oss, sa er med oss.

51. Enn þad skiede þa Tijmenn fullkomnadest, er hann skyllde takast burt hiedann, snere hann sinne Asiaan til ad ganga strax til Jerusalem, og hann liet Sendeboda fara fyrer sinne Augsyn.

52. Þeir foru og komu inn j Samverskt Kauptun, ad utvega honum Herberge.

53. Enn þeir toku eige vid honum, af þvi hann hafde snued sinne Asian, ad reisa upp til Jerusalem.

54. Enn er hans Læresveinar Jacobus og Johannes sau þad, sogdu þeir, Herra villtu, þa vilium vier seigia, ad Elldur falle af Himne, og fortære þeim lijka sem ad* Elias gisrde?

* 2 B. Kon. 1, 10.

55. Enn JEsus snere sier vid, hastade a þa og sagde, vited þier eige hvors Anda Syner þier erud?

56. Mannsins Sonur er ei komenn til þess ad fyrerfara Saalum Manna, helldur þær ad frelsa?

57. Og þeir geingu j annad Kauptun, og þad skiede er þeir voru a veigenum, ad eirn sagde til hans, eg vil filgia þier epter, hvort hellst þu fer.

58. JEsus sagde til hans, Refar hafa Holur, og Fuglar Himens Hreidur, enn Mannsins Son hefur eige hvar hann meige sijnu Hofdi ad halla.

59. Hann sagde þa til eins annars, filg þu mier epter, enn sa sagde, HErra, lofa mier first ad ganga og grafa Fodur minn.

60. JEsus sagde til hans, laat þa Daudu grafa sijna Daudu, enn þu gack og boda Guds Rijke.

61. Og annar sagde, HErra, eg vil þier epterfilgia, enn lofa mier first ad seigia þeim mijna Burtfor, sem eru j mijnu Hvst.

62. JEsus sagde til hans, hvor sem leggur sijna Hond a Plogienn, og lijtur a bak sier aptur, er ei hæfelegur til Guds Rijkes.

X. Capitule.

(I) JEsus sender 70 Læresveina ut: (II) Kallar sina Læresveina sæla: (III) Hrosar Gudræknenne.

I. Þar epter utvalde Drottenn og adra siotijgu, og sende þa ut tvo vg tvo fyrer sier, j allar þær Borger og Alfur er hann vilde koma.

2. Og

2. Og sagde til þeirra, ad sonnu er Kornskierann mikel, enn Verkamennerner faaer, þvi bidied Herrann Kornskierunnar, ad hann sende Verkmenn j sijna Kornskieru.

3. Fared vot, siaed, eg sende ydur so sem Lomb a medal Varga.

4. Bered eige Pung, nie Tosku, og eige Sko, heilsed og engvum a Veige.

5. Hvar þier komed j eitt Hvos, þa seiged first, Fridur sie j þessu Hvosi.

6. Og ef þar er Barn Fridarens, þa skal ydar Fridur hvijlast yfer honum, enn ef ei er, þa mun ydar Fridur snuast til ydar aptur.

7. Blijfed j þvi sama Hvosi, etid og dreckid hvad þeir hafa, þviad verdur er Verkmadurenn sinna Launa. Eige skulud þier raafa hus af Hvose.

8. Og j hvsria Borg sem þier jnnganged, og þeir medtaka ydur, þa eted þad sem fyrer ydur verdur framm sett.

9. Og lækned Siuka þa sem þar eru, og seiged þeim, Guds Rijke er nalægt komed ydur.

10. Enn ef þier ganged j nockra Borg þar þeir medtaka ydur ei, gangid ute a hennar Stræte, og seiged.

11. Eirnenn þad Dupt sem loddi a oss ur ydvari Borg, hristum vær af oa ydur, þo skulud þier vita, ad Guds Rijki var nalægt ydur.

12. Eg seige ydur pad Sodoma mun bærilegra vera a peim Deige, enn peirre Borg.

13. Vei pier Corazin, vei pier Bethsaida, pviad ef skied hefde j Tyro og Sidon soddaum Furdu Verk, sem hia ydur hafa skied, hefde peir fordum seted j Seck og Osku, og giort so Idran.

14. Po mun Tyro og Sidone bærelegra vera a Domenum, enn ydur.

15. Og pu Capernaum, sem uphafenn ert til Himens, munt nidurprickiast allt til Helvijtis.

16. Hvor ydur heyrer, hann heyrer mier, og hvor ydur forsmaar, hann forsmaar mig, enn hvor mig forsmaer, hann forsmaar pann sem mig sende.

17. Enn peir siotijger komu aptur med fagnade, og sogdu, HErra, par eru eirnenn Diosflar oss undergiesner j pijnu Nafne.

18. Hann sagde til peirra, eg sa Satan so sem Elding hrapa af Himne, staed.

19. Eg hefe giefed ydur Vald til ad stijga uppa Hoggorma og Scorpiona, og yfer allann Krapt Ovinarens, og ydur mun eckert granda meiga.

20. Enn po skulud pier eige glediast af pessu, pad Andarner eru ydur undergiefner, helldur gledied ydur af pvi, pad ydar Nofn eru skrifud a Himnum.

21. Og samstundis gladdest JEsus j Anda, og sagde, eg prijsa pig Fader og Drottinn Himens

Himens og Jardar, ad þu hulder þetta fyrer Spekingum og Vitringum, og openberader þetta Smælingium, ad Sonnu Fader, þviad so þocknadest þad fyrer þier.

22. Aller Hluter eru mier j Hendur giefner af minum Fodur, og eingenn veit hvor ed Sonurenn er nema Faderenn, eda hvor ed Faderenn sie nema Sonurenn, og hvorium ed Sonurenn vill þad openbera.

Gudspialled XIII. Sunnud. epter Trinit.

II. 23. Og hann sneres til sinna Læresveina, og sagde sierdeilislega. Sæl eru þaug Augu sem sia hvad þier siaed.

24. Þviad eg seige ydur, þad marger Spæmenn og Kongar villdu hafa sied hvad þier siaed, og sau þad eige, og heyra hvad þier heyrid og heyrdu þad eige.

25. Og sia ad nockur Logvitringur stod upp, freistade hans og sagde, Meistare, hvad skal eg giora so ad eg erfe eylifst Lif?

26. Hann sagde til hans, hvornenn stendur skrifad j Logmœalenu? hvornenn les þu?

27. Hann svarade og sagde, * elska skalltu Drottenn GUD þinn af ollu Hiarta, og af allre Ønd, og af ollum Mætte, og af ollu Hugskote, og Naunga þinn sem sialfann þig.

* 5 B. Mos. 6, 5.

28. Hann sagde þa til hans, riett svarader þu, gior þad og muntu lifa.

29. Enn hann villde riettlæta sialfann sig, og sagde til JEsu, hvor er þa minn Naunge?

30. Enn JEsus svarade og sagde, madur nockur for fra Jerusalem ofann til Jericho, og hrasade bland Ræningia, hvorier ed flettu hann Klædum, og sloou hann, geingu burt, og lietu hann par epter halfdaudann liggia.

31. Enn so bar til ovart, ad eirn Prestur for ofann sama Veg, og er hann leit hann, gieck hann framm hia honum.

32. Lijka og Levitenn, þa hann kom nær þeim Stad, og er hann sa hann, gieck hann og framm hia.

33. Enn einn Samverskur Madur ferdadest og kom þangad, og er hann leit hann, sa hann aumur a honum.

34. Gieck ad honum, og batt um Saar hans, hellande j þau Vidsmiore og Vijne, og lagde hann a sinn Eyk, og flutte til Herbergis, gaf og giætur ad honum.

35. Enn annars Dags ferdadest hann burt, og tok upp tvo Peninga, og fieck Hvsbuandanum, og sagde, haf gaat a honum, og hvad hellst þu leggur meira ut, þa skal eg borga þier nær eg kiem aptur.

36. Hvor þeirra þriggia synest þier vera þess (a) Naunge, sem hrasadur var j bland Ræningianna? enn hann sagde, sa er Miskunsemdena giorde a honum.

(a) (Naunge) Naunge er ecke ad eins sa sem Belgiu-

nin-

ningenn giorer, helldur og so sa sem Þorf hefur fyrer Velgiorningenn, Þvi vier erum aller hvor annars Naunge.

37. Þa sagde JEsus til hans, far Þu Þa og gior slijkt hid sama.]

III. 38. Enn Þad skiede Þa Þeir ferdudust, ad hann gieck inn j eitt Kauptun. Þar var ein Kvinna er Martha hiet, hun medtok hann j sitt Hvs.

39. Og hun atte Þa Systur er Maria hiet, hvor ed sette sig fyrer Fætur JEsu, og heyrde hans Ord.

40. Enn Martha brautst miog fyrer ad Þiona honum. Hun gieck ad og sagdi, Herra, Hirder Þu ei um Þad ad Syster mijn lætur mig einsama Þiona? seig henne ad hun take hende til med.

41. Enn JEsus svarade og sagde til hennar, Martha, Martha, Þu ert so ad-hyggiusull og mædest j morgu.

42. Eitt er naudsynlegt, Maria hefur kiosrid sier Þad goda Hlutskipte, hvad eige skal fra henne takast.

XI. Capitule.

JEsus (I) kenner oss ad bidia: (II) Rekur ut Maalleyses Diofsul: (III) Vill ecke gefa Gydinga Kinslod Teikn: (IV) Hropar Vey yfer audlegum Hræsnurum.

I. Og Þad skiede, ad hann var j nockrum Stad, ad bidiast fyrer, og er hann

gaf upp, þa sagde eirn af hans Lærefveinum til hans, HErra, kienn þu oss ad bidia, lijka sem Johannes kiende sijnum Lærefveinum.

2. Og hann sagde til þeirra, nær þier bidied, seiged, Fader vor, a Himnum, helgest þitt Nafn, tilkome þitt Rijke. Verde þinn Vilie so a Jordu sem a Himne.

3. Gief oss hvorn Dag vort daglegt Braud.

4. Og fyrergief oss vorar Synder, því vær fyrergiefum og so ollum þeim sem oss eru skylduger. Og leid oss ecke j Freistne, helldur frelsa oss fra því jlla.

5. Og hann sagde til þeirra, hvor er ydar sem hefur eirn Vin, og fer til hans um midnætte, og seiger honum, goode Vinur, loana mier þriu Braud.

6. Þviad Vinur minn er komenn af leid til mijn, og eg hefe ei þad eg meige framm fyrer hann setia.

7. Og hinn sem fyrer jnnann er, svarar og seiger, gier mier ei Onnad, því Dyr eru nu lucktar, og Born mijn eru j Svefnhvosi hia mier, og eige giet eg uppstaded, ad fa þier þaug.

8. Eg seige ydur, ef hann stendur eige upp og fær honum þaug, fyrer þad ad hann er hans Vinur, þa mun hann þo fyrer Saker hans leidenlegrar brekunar uppstanda, og fa honum so miked sem hann þarf.

9. Og

9. Og eg seige ydur eirnenn, bidied, og mun ydur giefast, og leited ad, og munud þier finna, Knyed a, og mun fyrer ydur upploked verda.

10. Þviad hvor ed bidur, hann mun odlast, hvor ed leitar, hann finnur, og hvor ed aknyr, fyrer honum lykst upp.

11. Enn hvar bidur ydar a medal eirn Sonur Fodurenn um Braud, ad hann biode honum Stein þar fyrer? Eda bidie hann um Fisk, ad hann biode honum einn Hoggorm fyrer Fisk?

12. Eda ef hann bidur um Egg, ad hann bioode honum Scorpion þar fyrer?

13. Nu med þvi, ad þier sem vonder erud, kunnid godar Giafer ad giefa Bornum ydar, miklu meir þa mun Fadereun a Himnum giefa þeim Heilagann Anda er hann bidia.

Gudspialled III. Sunnudag i Fostu.

II. 14. Og hann rak ut Diofsul þann er Moallaus var, Og þad skiede er Diofsullenn var ut farenn, ad hinn Moallause talade, og folked undradest þad.

15. Enn nockrer af þeim sogdu, Fyrer Belzebub Diofsla Hofdingia, þa rekur hann Diofsla ut.

16. Adrer freistudu hans, og gyrntust af honum Teikne, af Himne.

17. Enn hann formerkte þa þeirra Hugrenningar,

ningar, og sagde til peirra, Hvort rijke sem j sialfu sier er sundurpyckt, pad mun eydast, og hvort Hws mun yfer annad hrapa.

18. Og ef Andskotenn er j sialfum sier sundurpyckur, hvernenn ma hans Rijke pa standast? first pier seigied mig fyrer Belzebub utreka Diosla.

19. Og ef eg aa fyrer Belzebub Diosla ut ad reka, Fyrer hvorn utreka pa ydar Born pa? Fyrer pvi skulu peir verda og ydar Domendur.

20. Enn ef eg rek ut Diosla fyrer Guds Fingur, ad sonnu kiemur pa Guds Rijke til ydar.

21. Nær ed sterkur Hervopnadur vardveiter sijna Holl, pa er allt med mak hvad hann aa.

22. Enn pa er annar honum yfersterkare kiemur, og yfervinnur hann, pa tekur hann haus Harneskiu a hvoria hann treyste og sundurskipter Herfangenu.

23. Hvor hann er ei med mier sa er j mote mier, Og hvor hann dregur eige samann med mier, sa sundurdreifer.

24. Nær Ohreinn Ande fer af Mannenum ut, vaafar hann um purra stade, leitar ad Hvijld og finnur ecke, Pa seiger hann, Eg vil hverfa aptur j hws mitt, hvadan eg for ut.

25. Og er hann kiemur, finnur hann pad med Vende sopad og prydt.

26. Pa fer hann og tekur med sier sio adra

Anda

Anda sier verre, og er þeir eru þar innkomner, byggia þeir þar, og verdur so sijdann þess Manns hid sijdara verra hinu fyrra.

27. Enn það skiede er hann so talade, hof nockur Kona a medal Folksins upp sijna Rodd og sagde til hans, Sæll er sa Kvidur er þig bar, og þaug Briost er þu mylkter.

28. Enn hann sagde, ja, Sæler eru þeir, sem heyra Guds Ord og vardveita það.]

III. 29. Enn er Folkid þreyngdest þar framm ad, tok hann ad segia, Þetta er ein vond Kinslod hun gyrnest Teikn, og henne skal eckert Teikn giefast, nema Teikn * Jonæ Spaamanns. * Jon. 2, 1.

30. Þviad lijka sem Jonas var Teikn Ninive Borgar monnum, so mun Mannsins son verda Kinslod þessare.

31. Drottningenn af Sudre mun ganga upp fyrer Domenn, med Monnum þessarar Kinslodar, og fordæma þa, Þviad * hun kom af ytstum Endemorkum Veralldar, ad heyra Speke Salomonis. Og siaed, Hier er meir enn Salomon. * 1 B. Kon. 10, 1. 2 Chron. 9, 1.

32. Menn Ninive Borgar munu uppganga fyrer Domenn med þessare Kinslod, og munu hana fordæma, Þviad * þeir giordu Idran epter Predikan Jonæ, og siaid, Hier er meir enn Jonas. * Jon. 3, 5.

33. Ein-

33. Eingenn tendrar Lioſid, og ſetur pad i leyne, eda under mæle-aſk, helldur a Lioſaſtiakann, ſo ad hver ſem jnngeingur ſiae Lioſid.

34. Augad er lios Lijkamans, pvi ef pitt Auga er einfalldt, ſo er pin Lijkame allur ſkiær, Enn ef Auga pitt er ſtrakur, pa er eirnenn pinn Lijkame Mirkur.

35. Pvi ſia ſo til, ad Lios pad ſem i pier er, ſie ei Mirkur.

36. Pegar Lijkame pinn er allur ſkiær, ſo hann hefur ei nockurn part af Mirkrenu, ſo blijfur hann allur ſkiær, og mun upplyſa pig ſo ſem ein ſkiær Leiptran.

IV. 37. Og er hann var ſlijkt ad mæla, pa bad hann nockur Phariſeus, ad hann æte Middagsverd hia ſier, Hann gieck jnn og ſette ſig til Bordſins.

38. Enn er Phariſearenn ſa pad, undradeſt hann, ad hann pvode ſier eige fyrer Moaltijdena.

39. Enn DRottenn ſagde til hans, Pier Phariſei halldid hid ytra hreinum Bikurum og Fotum, enn ydvart hid jnnra er fullt med Roan og Illſku.

40. Pier Heimſker, Sa ed giorde pad ſem er hid ytra, giorde hann ecke pad hid jnnra?

41. Gieſid po Olmoſu af pvi ſem par er, og ſia, pa er ydur pad allt hreint.

42. Vei ydur Phariſeis ſem tijunded Myntu, og Ruthu, og allt Koalgreſi, og ſneided

ded hia Dome og Guds Kiærleika, Petta byriar ad gisra, enn hitt eige epter ad skilia.

43. Vei ydur Phariseis, sem giarnan sitied efst j Samkunduhusum, og vilied foa Kvediur a Torgum.

44. Vei sie ydur Skriftlærdum, og Phariseis, Pier Hræsnarar, pvi pier erud sem huldar Grafer Frammlidenna, yfer hvorium ad Menn ganga, og peckia pær eige.

45. Pa svarade nockur Skriftlærdur, og sagde til hans, Meistare, med pessu Orde smaanar pu og so oss.

46. Enn hann sagde, Og ydur Skriftlærdum sie eirnenn Vei, pvi pier pioned Menn med Byrdum, er peir gieta ei bored, og pier snerted pær eige med einum Fingre.

47. Vei ydur, pviad pier uppbygged Spaamanna grafernar, enn Fedur ydar lijflietu pa.

48. Ad sonnu pa vitned pier pad, og samsinned so Verkum ydvara Fedra, pviad peir aflijfudu pa, enn pier uppbygged Leide peirra.

49. Fyrer pvi seiger Spekenn Guds, eg vil senda til peirra Spaamenn og Postula, og suma af peim munu peir deyda og ossækia.

50. So ad krefiest af pessare Kinslod Blod allra Spaamanna, pvi uthellt hefur verid fra Grundvallan Veralldar.

51. Allt

51. Allt fra Blode Abels, og til Blods Zacharie, sem deyddur var j mille Alltaris og Mustaresins, ja, eg seige ydur, ad pad mun kresiast af pessare Kinslod.

52. Vei sie ydur Skriftlærdum, pvi pier bered Lykel Vitskunnar, enn komed po eige sialfer par jnn, og hamled peim er par vilia jnnganga.

53. Enn pa hann hafde pvilijkt til peirra talad, toku Skriftlærder til og Phariseí punglega ad preyngia ad honum, og vielsamlega hann ad morgu adspyria.

54. Veitande honum umsatur, og leitudu vid ad jaga pad nockud af hans Munne, er peir mættu hann um kilia.

XII. Capitule.

JEsus talar (I) um Truna, og (II) Vantruna.

1. Pa puste Folked ad, og par komu margar Pusunder til samans, so ad hvor trad under annann, pa hof hann upp og sagde til sinna Læresveina, vakted ydur fyrer Swordeige Phariseorum, hvad ad er Hræsne.

2. Pviad eckert er so hulid, sem eige skule verda augliost, nie nockud so leyndt, ad Menn skule eige foa ad vita.

3. Fyrer pvi, hvad pier seiged j Mirkrum, pad mun j Liosi heyrast, og hvad pier j Svefnhusum hvijsled j Eyra, mun a Ræfrum uppe predikad.

4. Enn

4. Enn eg seige ydur Vinum mijnum, hrædest eige þa sem Lijkamann aflijfa, og epter það fa þeir ei meira adgiort.

5. Enn eg vil syna ydur hvorn þier skulud hrædast, hrædest hann, sem epter það er hann hefur lijflaated, þa hefur hann Makt til ad kasta j Helvijte, jaa, seige eg ydur, þa hrædest hann.

6. Seliast eige fimm Skogar-þrester fyrer tvo Peninga, og samt er eirn af þeim ecke gleymdur fyrer GUde.

7. So eru og oll Hofudh ar ydar talenn, fyrer því skulud þier eige ottast, þviad þier erud dyrre enn marger Skogar-þrester.

8. Enn eg seige ydur, hvor hellst hann vidurkienner mig fyrer Monnunum, þann mun Mannsins Son vidurkienna fyrer Englum GUds.

9. Enn hvor hann afneitar mier fyrer Monnunum, honum mun afneitad verda fyrer GUds Englum.

10. Og hvor ed talar Ord j giegn Mannsins Syne, þa mun honum það fyrergiefast, enn hvor hann hæder ad Heilsgum Anda, honum skal það eige fyrergiefast.

11. Enn nær þeir leida ydur inn i Samkunduhus, og fyrer Valldid og þa Megtugu, þa vered eige hugsiuker um, hvornenn eda hvoriu þier skulud svara, eda hvad þier skulud seigia.

12. Þviad

12. Þviad Heilagur Ande mun fræda ydur a sømu Stundu, hvad ydur byriar ad seigia.

II. 13. Þa sagde eirn af Folkenu til hans, Meistare, Seig Brodur mijnum ad hann skipte vid mig Arfenum.

14. Enn hann sagde honum, Þu Madur, Hvor sette mig fyrer Domara, eda Arfskiptis mann yfer ydur?

15. Og hann sagde til þeirra, Siaed til, og vared ydur vid Agyrne, þviad eingenn lifer þar af, þad hann hafe mikel Audæfe.

16. Og hann talade þa eina Epterlijking til þeirra, og sagde. Audugur Madur nockur var sa, hvors Akur ed fært hafde Avoxt.

17. Hann huxade med sier og sagde, hvad skal eg til giora? eg hefe eige þad, hvar eg meige mijnum Avexte j safna.

18. Og sagde, þad vil eg giora, eg vil nidur rijfa mijna Hlodu, og giora upp adra meire, og safna þangad øllu þvi er mier hefur groed, og mijnum Audæfum.

19. Og þa mun eg seigia til Saalu minnar, Saala mijn, þu hefur mikenn Forda j morg ar, hvijl þig nu, et og dreck, og vert glod.

20. Enn Gud sagde til hans, þu Daare, a þessare Nott munu þeir þijna Saal af þier kresia, hvors verdur þad þa er þu hefur tilreidt?

21. So geingur til fyrer þeim er sier draga Siod samann, og eru ei j Gude Rijker.

22. Þa

22. Þa sagde hann til sinna Læresveina, fyrer þvi segge eg ydur, stvored eige fyrer ydar Lijfe, hvad þier skulud eta, og eige fyrer Lijkama ydar, hvorju hann skule klædast.

23. Lijfid er meira enn Fædann, og Lijkamenn meire enn Fotenn.

24. Hygged ad Hrafnunum, þeir saa hvorke, nie uppskiera, eige hafa þeir Hlodu nie Kiallara, og samt fæder GUD þa. Miklum mun betre erud þier þo Fuglunum.

25. Enn hvor ydar fær med sinne Hugsyke aukid Stærd sijna um eina ælnar-leingd?

26. Nu ef þier orkid eige hins minsta, hvar fyrer stvored þier þa fyrer hinu odru?

27. Hugleided Liliurnar a Morkenne, hvornenn þær vaxa, þær vinna eige nie spinna, enn eg segge ydur, þad Salomon j allre sinne Dyrd var ei so skryddur, sem ein af þeim.

28. Nu first GUD skryder so þad Gras sem j Dag er a Akre, og a Morgun verdur j Ofnenn loated, miklu meir mun hann þa klæda ydur, o þier Lijteltruader?

29. Þar fyrer og so þier, hyrded þar ecke um hvad þier eted eda drecked, og hefied ydur ei hatt.

30. Þviad epter þessu ollu sækia Heidingiar j Veroldunne, enn Fader ydar veit vel ad þier þurfid þessa vid.

31. Þvi leited fyrst ad GUDS Rijke, og mun ydur þa þetta allt tilfalla.

32. Hrædst

32. Hrædst eige þu litla Hiord, þviad þad þocknast Fodur ydar ad giefa ydur Rijked.

33. (a) Selied hvad þier hafed, og giefed Ölmosu, gisred ydur og þa Secke, er eige elldast, og þann fiod er eigi minkar a Himnum, ad hvorum Þiofar fa ei komest, nie Melur eted.

(a) (Selied) Ytergiefed, afseiged, Hated, Eiged ecke, Safned ecke Fiesiodum, Hafed þad ecke, og etc. Er allt satt j Peirre meiningu, ad Menn skulu ecke elska, eda leita Þess framar enn Guds og hans Ords, Helldur so sem Paulus seiger, eins og vier hefdum þad ecke. 1 Cor 7.

34. Þvi hvar ydar Fiesiodur er, þar mun og ydvart Hiarta vera.

35. Lated ydar Lendar umgyrdtar vera, og ydvart Lios loga.

36. Og vered lijker þeim monnum er bijda epter sijnum Lœnardrottne, hvonær hann mune aptur koma af Brullaupum, so ad þa hann kiemur og ber, sie strax fyrer honum upploked.

37. Sæler eru þeir Þionar, hvoria ed Herrann finnur vakande, þa hann kiemur. Sannlega seige eg ydur, þad hann mune uppstytta sig, og setia þa til Bords og ganga fyrer þeim og þiona þeim.

38. Og ef hann kiemur a annare Vakt, eda a hinne þridiu Vakt, og finnur þad lijka so, Sæler eru þeir Þionar.

39. Enn þad skulud þier vita, ad ef Hvsbon-

bondenn visse a hvorre stundu ad Piofurenn kiæme, þa vekte hann og liete eige grafast j sitt Hws.

40. Fyrer þvi vered þier og reidubuner, þviad Mannsins Sonur mun a þeirre stundu koma, er þier ætled eige.

41. Þa sagde Petur til hans, Herra, Seiger þu þessa Epterlijking til vor, eda til allra?

42. Enn DRottenn sagde, Hvad mikels er verdt ann truann og forsialann Hwsstiornarmann, hvorn ed hans Herra setur yfer sitt Heimkynne, ad hann giefe þeim j riettann tijma þad sem þeim ber?

43. Sæll er sa Pion, sem hans Herra finnur so gisrande, þa ed hann kiemur.

44. Sannlega seige eg ydur, þad hann mun setia hann yfer allt sitt Gots.

45. Enn ef sa same Pion seiger j Hiarta sijnu, Herra minn gisrer dvol a ad koma, Og tekur ad beria Binnumenn og Ambatter, og ad eta og drecka, og sig druckenn ad gisra.

46. Þa mun Herrann þess Pions koma a þeim Deige er hann þeinker eige, og a þeirre stundu er hann veit eige, og hann mun hoggva hann j sundur, og leggia honum sijn lann med Otruum.

47. Enn hvor sa Pion er veit sijns Herra Vilia, og bio sig eige til, gisrde og eige epter hans Vilia, hann mun lijda morg Hogg.

48. Enn sa hann veit eige, og giorer þad Heguingar er verdt, hann mun minne Hirting fœa, Þviad þeim sem mikid er veitt, af honum œskist mikid, og hvorium mikid verdur j Hendur sellt, af honum heimtist mikid.

49. Eg er komenn ad kveikia upp (b) Eld a Jordu, hvad villde eg helldur enn hann brynne nu þegar?

(b) (Eld) Hann talar epter Þvi Mœltœke, Eg vil kveikia Eld, Þad er, Eg vil koma af stad Ofsiðe fyrer Evangelium, og etc., og eg vilde Þad være allareidu skied, Enn eg hlyt þo adur ad kosta mijnu Lijfe Þar til, og mig langar Þar epter.

50. Enn eg hlyt adur med Skijrn ad skijrast, Og hvorsu eg preyngiunst þangad til hun fullkomnast.

51. Meined þier ad eg kiœme ad senda Frid a Jordu? Eg seigé, Nei, helldur sundurþyckiu.

52. Þviad hiedan j fra munu fimm verda j einu Hwsi sundurþycker, þrijr j mote tveimur, og tveir j mote þremur.

53. Faderenn mun verda j mote Synenum, og Sonurenn j mote Fodurnum, og Moodurenn j moote Dotturenne, Og Dotturenn j moote Modurenne, og Moder Mannsins j moote Sonarkonunne, og Sonarkonann j moote Modur Mannsins.

54. Enn hann sagde til Folksins, Hvœnær þier (c) siaed Sky upganga j Vestre, þa seiged þier jafnskiott ad Regn kome, og þad skier so.

(c) þier

(c) Þier kunned ad fia hvørnenn til geingur um Skiepnurnar, Þvi siæed Þier ecke lijka hvad sialfa ydur vantar?

55. Og nær Þier siaed Sunnannvind blasa, Þa seiged Þier Hita verda, og Þad skier.

56. Þier Hræsnarar, Asynd Himens og Jardar kunned Þier ad profa.

57. Enn Þvi profed Þier ei Þennann tijma? Eda fyrer Þvi dæmed Þier ei a sialfum ydur, hvad riettvijst er?

58. Enn nær Þu geingur med Þijnum Sokndolg fyrer Høfdingiann, Þa kosta kapps a Veigenum ad Þu losir Þig fra honum, ad eige dræge hann Þig fyrer Domarann, og Domarenn selie Þig Nessaranum, og Nessarenn kaste Þier so j Dyblitsu.

59. Eg seige Þier, Þad eige muntu komast ut Þadann, Þar til Þu borgar, eirnenn hinn sijdarsta Skarf.

XIII. Capitule.

JEsus (I) bijdur ad giora Apturhvarf: (II) Læknar eina Konu: (III) Talar um Þad Þraungva Hlidid: (IV) Spær um Jerusalems Foreydslu.

1. Enn j Þann sama tijma voru Þar nockrer vid er kunngiordu honum fra Þeim j Galilea, hvorra Blode Pilatus hafde blandad vid Þeirra Forner.

2. JEsus svarade og sagde til Þeirra,

Meined þier ad þesser Galilei være fyrer ollum Galileis Synduger þott þeir þyldu þetta?

3. Eg seige, Nei, Helldur ef þier gio:ed eige idran, þa (a) Fyrerfareſt þier lijka aller eins.

(a) (Fyrerfareſt) Gydingar meintu, ad þegar nockrum gieck vel j þessu ſtundlega Lijfe, þa være sa hinn ſame Gude þackuæmelegur, Og Þar þeirt a moote, þegar nockrum geinge illa, þa være sa eirn Syndare.

4. Eda meined þier, ad þeir oatian, a hvoria Turnenn j Silo hrapade og drap, hafe saka-der vered framar ollum Monnum er byggia til Jeruſalem?

5. Eg seige ydur, Nei, Helldur ef þier gisred eige Idran, munud þier eirnenn aller so fyrerfaraſt.

6. Og hann sagde þeim þessa Epterlijking, Þar hafde eirn eitt Fijkiutrie plantad j sijnum Vijngarde, Hann kom og leitade Avaxtar a þvi og fann eige.

7. Þa sagde hann til Vijngardsmannsins, Sia, Nu j þriu oar hef eg oarlega komid og leitad Avaxtar af þessu Fijkiutrie, og funded eige, hogg þad þvi af, Hvar til hindrar þad Gardlended?

8. Enn hann svarade og sagde til hans, Herra, lofa þvi ad ſtanda þetta oared, þar til eg gref um þad, og læt ad myke.

9. Ef þad villde so Avoxt færa, enn ef eige, þa hogg þad eptera af.

II. 10. Og hann kiende j einu af Samkundu Hwsunum a Sabbathsdeige.

11. Og siaed, Ad par var ein Kona er hafde Kraankleiks Anda j aatian aar, og hun var biug, og Olldungis ecke gat hun upplited.

12. Enn er JEsus leit hana, kallade hann hana til sijn og sagde til hennar, Pu Kona vert laus af Krankdæme pijnu.

13. Og lagde Hendur yfer hana. Og jafnskiott reiste hun sig upp og dyrdkade Gud.

14. Pa svarade Yfermadurenn Samkundubussins, og pyckteſt vid, pad JEsus lækkade a Sabbathsdeige, og sagde til Lydsins, Sex Dagar eru peir a hvorium hæfer ad vinna, Komed pier a peim ad laata lækna ydur, enn eige a Sabbathsdeige.

15. DRottenn svarade honum og sagde, Pu Hræsnare, Leyser eige hvor ydar eirn a Sabbathsdeige Naut sitt og Asna fra Stallenum, og leider til Vatns?

16. Enn skyllde pesse eige leysast a Sabbathsdeige, sem po er Abrahams Dotter, af pvi Bande er Andskotenn hefur hana fiatrad J aatian aar?

17. Og er hann sagde petta, skommudust sijn aller hans Motmælendur, og allt Folked gladdest, yfer peim ollum Dyrdarverkum er af honum giordust.

18. Og hann sagde, Hvorium er Guds Rijke lijkt, og hvoriu skal eg pvi samiafna?

19. Líkt er það Mustards Korne, hvort Madur tok og varpade í Grasgard sinn, það spratt upp og vard miked Trie, og Fuglar Himens biuggu under þess Kvistum.

20. Og enn sagde hann, Hvoriu skal eg samlijkia Guds Ríke?

21. Líkt er það Swordeige því er Kona tok og falde það medal þriggia Mælera Miols, þar til að það syrdest allt.

22. Og hann gieck í giegnum Borger og Kauptun, og kiende og giorde sijna reisu til Jerusalem.

III. 23. Enn þar sagde nockur til hans, Herra, meinar þu eige að þeir sieu Faer sem hialpast? enn hann sagde til þeirra.

24. Keppest epter jnn að ganga um hid þraungva Hlided, þviad marger (það seige eg ydur) munu (b) sækia til þar jnn að ganga, og fa ei gietad.

(b) (Sækia) Það eru þeir sem ei Truarennar kappkosta með Verkunum að komast í Himenenn.

25. Fra því er Husbondenn er uppstaddenn, og hefur Dyrnar apturlucktar, þa munu þier taka til þar fyrer utann að standa, og a Dyrnar að knya, so seigiande, Herra, Herra, luktu upp fyrer oss, Hann mun svara og seigia, til ydar, Eige þecke eg ydur, hvadann þier erud.

26. Þa

far Spæmennena, og gryter þa Steinum er til þijn verda sender, Hvorsu opt hef eg viliad samansafna Bornum þijnum, lijka sem Hæna sijnum Ungum under Vænge sier, og þier hafed eige viliad?

35. Siaed, Ydvart Hws skal ydur því eyde lœted verda, því eg seige ydur, þad eige munud þier mig sia, þar til þad kiemur er þier munud seigia, Lofadur sie sa sem kiemur j Nafne DRottins!

XIV. Capitule.

JEsus (I) Lœknar einn Vatns-Sinkann: (II) ammiuner til Lijtelætes: (III) Predikar og talar um Utskufum Gydinganna, og ad Heidinglar ættu ad fa Vidtoku i Peirra Stad: (IV) um Krosseun.

Gudsp. XVII. Sunnud. epter Trinit.

I. Og þad skiede ad hann kom a Sabbathsdeige jnn j Hws nockurs þess sem var Yferbodare Phariseorum, Brauds ad neyta, og peir hofdu Vord a honum.

2. Og sia ad madur nockur, sa Vatnssott hafde, var þar framme fyrer honum.

3. Og JEsus ansade og sagde til Logspekinga, og Phariseanna, so seigande, Er þad nockud riett, ad lœkna a Sabbathsdogum? Enn peir þogdu vid.

4. Hann tok þa a honum, og lœknade hann, og liet burtfara.

5. Svarade og sagde til peirra, hvor er a medal

medal ydar, hvors Uxe edur Asne sem fellur i Bruun, ad hann ei jafnsnart drage hann upp a Sabbathsdeige?

6. Og þeir gátu honum engvu þar til svarad.

II. 7. Enn eina Epterlijking sagde hann til Bodsmannanna, þa hann formerkte hvornenn þeir vötvoldu efst ad sitia, og hann sagde til þeirra.

8. Nær þu verdur bodenn af nockrum til Brudkaups, þa set þig eige efst, kann skie ad einn Heidarlegre enn þu sie bodenn af honum.

9. Og kome sa sem þier baud og honum, og seige til þijn, Gief þessum Rvm, og hlioter þu þa med Kinnroda ad hallda hinn ytsta Sess.

10. Helldur nær þu verdur bodenn, þa far og set þig Nedst, so ad nær Sa kiemur er þier baud, seige hann til þijn, Vinur, Poka þier upp betur, Og so mun þier veitast Heidur fyrer þijnum Sessunautum.

11. Þviad hvor sig sialfur upphefur, hann mun nidurlægiast, og hvor sig sialfur nidurlæckar, hann skal upphefiast.]

12. Hann sagde til hans, er honum hafde bodid. Nær þu helldur Middags verd eda Kvolldmaltijd, þa skalltu eige bioda Vinum þijnum nie Brædrum, eige Frændum þijnum nie Nagrönnum þeim sem Rijker eru, ad eige biode þeir þier heim til sijn aptur einhvorn Tijma, og sie þier þa endurgollded.

13. Helldur nær þu giorer Heimbod, þa biod Fatækum, Vonudum, Hölltum og Blindum.

14. Þa ertu sæll, þviad þeir hafa ei til þier aptur ad luka, enn þad mun þier endur-gollded verda j Uppriſu Riettlaatra.

15. Enn er þetta heyrde eirn af þeim er til Bordſins sat, ſagde hann til hans, sæll er sa Madur sem etur Braud j Guds Riike.

Gubſp. II. Sunnud. epter Trinit.

III. 16. Enn hann sagde til hans, nockur Madur var sa er giorde mikla Kvölldmaaltijd, og baud morgum til hennar.

17. Og sende ut sinn Pion um Kvölldmaals-tijmann, ad hann segde Bodsmonnunum, komed, þviad allt er nu reidubued.

18. Enn þeir toku þa aller til, hver epter annann, ad afsaka sig. Hinn firste sagde til hans, Akur keypte eg, og mun eg fara ut ad sia hann, eg bid þig, afsaka mig.

19. Og annar sagde, fimm Por Akneyta keipte eg, og fer eg nu ut ad skoda þau, eg bid þig afsaka mig.

20. Hinn þridie sagde, Konu hefe eg mier festa, fyrer þvi kann eg eige koma.

21. Og Pionuſtumadurenn kom, og undervijsade þad sijnum Herra aptur. Þa vard Husbondenn reidur, og sagde til sijns Pions, far snarlega ut a Stræte og Gotur Borgarennar,

nar, og leid Volada, Vanada, Hallta og Blinda hingad jnn.

22. Og Pionenn sagde, Herra, þad er giort hvad þu skipader, og þo er enn nu Rvom.

23. Og Herrann sagde til Pionsins, far þu ut a Þiodbrauter, og um Tungarda, og Naugda þeim hier jnn ad koma so mitt Hvs verde fullt.

24. Enn eg segie ydur þad, ad eingenn þeirra Manna sem bodner voru, munu smacka mijna Kvolldmaaltijd.]

IV. 25. Enn margt Folk gieck med honum, og hann snere sier vid, og sagde til þeirra.

26. Ef nockur kiemur til mijn og hatar eige Fodur sinn og Modur, Konu og Born, Brædur og Systur, og þar til sitt eiged Lijf, hann fær eige minn Læresveirn verid.

27. Og hvor hann eige ber sinn Kross og filger mier epter, sa gietur eige minn Læresveirn verid.

28. Þvi hvor er sa a medal ydar sem Turn vill uppbyggia, og situr eige aadur og samanreiknar Kostnadenn? Hvort hann hefur ad fullkomna þad med.

29. So ad ef hann leggur Grundvollenn, og gietur ei fullkomnad, þa skulu ecke aller, þeir sem þad sia, taka ad daara hann.

30. Og seigia, þesse Madur tok ad byggia, og gietur eige vidlokid.

31. Eda hvor Kongur geingur ut ad hallda Orustu giegn odrum Konunge, situr hann eige ædur og huxar um med sier, hvort hann gietur med tiju Pusunder mætt honum, er med tuttugu Pusunder kiemur mote honum?

32. Enn ef ei, þa sender hann Bodskap ut, þa þegar hinn er þo fiarlægur, og bidur Fridar.

33. So og lijka sier hvor ydar sem eige (a) afsleiger ollu þvi hann a, fær eige minn Læresveirn verid.

(a) (Afsleiger) Fyrer Guds Dome kann eingenn adstandast, utan hann mistreyste ollu sjnu Megne, og leite Naadar, og bidie um Hialp j Christo.

34. Salltid er gott, enn ef Salltid dofnar, med hvorju krydded þier þa?

35. Þviad þad er þa hvorke a Tun-Jord nie tadhanga þarflegt, helldur verdur þvi utvarpad. Hvor Eyru hefur ad heyra, hann heyre.

XV. Capitule.

Miskunseme JEsu vid Stor-Syndara er sett fyrer Sioner i Þremur Epterlijkingum, teknum (I) af Saud eins Manns; (II) af Þening einnar Konu; (III) Af Syne Fodursins.

Gudsp. III. Sunnud. epter Trinit.

I. Enn aller Tollheimtumenn og Bersyndugger nalægdust hann, ad heyra honum.

2. Og Pharisei og Skriftlærder mogludu, og sogdu, þesse medtekur Syndiuga, og etur med þeim.

3. Enn

3. Enn hann sagde þessa Epterlijking til þeirra, og sagde.

4. Hvor er sa medal ydar, sem hefur hundrad Saude, og ef hann tijner einum af þeim, ad hann laate ei epter þa niju og nijutijge j Eydemorku, og fer epter þeim er tijndest, þangad til hann finnur hann?

5. Og nær hann hefur hann funded, leggur hann hann upp med fagnade sier a Herdar.

6. Og er hann kiemur heim, kallar hann samann sijna Vine og Nagranna, og seiger til þeirra, gledjest med mier, þviad eg hefe minn Saud aptur fundid, sem tapadur var.

7. Eg seige ydur, ad lijka so mun Fognudur vera a Himnum yfer einum Syndugum, þeim er Idran giorer, meir en yfer þeim niju og nijutijge Riettlaatum, er eige þurfa yferbotar vid.

II. 8. Eda hvor er su Kona sem hefur tiju Peninga, og ef hun tijner einum þeirra, Kveiker hun eige Lios, og sopar Hwsid og leitar vandlega, þar til hun finnur hann?

9. Og nær hun hefur funded hann, samankallar hun Vinkonur sijnar og Grannkonur, og seiger, samgledjest med mier, þviad eg hefe minn Pening aptur funded, hvorium eg hafde tijnt.

10. Lijka so seige eg ydur, ad Fognudur mun vera fyrer Englum Guds, yfer einum Syndugum sem Idran giorer.]

III. 11. Og hann sagde, nockur Madur hafde tvo Syne.

12. Og hinn yngre af peim sagde til Fodur sins, gief mier, Fader, þa deilld af Gotsenu sem mier ber, og hann skipte med peim Gotsenu.

13. Og skömmu þar epter, þa dro hinn yngre Sonurenn allt til samans og reiste langt burt ur Landenu, og fortærdi þar sijnu Gotse i eydslulegum Lifnade.

14. Og þa hann hafde nu ollu sooad þvi hann œatte, giordest mikel Dyrtijd j ollu þvi sama Lande. So hann tok ad skorta.

15. Hann for og hiellt til hia einum Borgara þar j Landenu, hann sende hann ut a sinn Akur, ad hann giætte Svijna.

16. Og hann gyrnteſt ad sedia sinn Maga af Drafe þvi er Svijnenn œatu, og eingenn gaf honum þad.

17. Þa þeinkte hann med sier, og sagde, hvad marga Daglaunamenn hefur minn Fader? þeir ed hafa nœgd a Braude, enn eg ferst j Hungre.

18. Þvi skal eg uppstanda og fara til Fodurs mijns, og seigia til hans, Fader, eg syndgade j Himenenn og fyrer þier.

19. Þvi er eg ei framarmeir verdugur ad kallast þinn Sonur, gior mig þvi sem einn af þijnum Daglaunamonnum.

20. Hann reis upp, og kom til Fodur sijns. Og er hann var enn langt j burt þadann, leit

hann

hann Fader hans, og sa aumur a honum, hliop ad, og fiell um Hals honum, og kysste hann.

21. Enn Sonurenn sagde til hans, Fader, eg syndgade j Himenenn, og fyrer þier, og þvi em eg nu ei verdugur ad kallast þinn Sonur.

22. Enn Faderenn sagde til Þiona sinna, bered hingad hinn besta Klædnad, og færed hann j, og giefed Hring a hans Hond, og Skoo a hans Fætur.

23. Sæked alenn Kalf og slætred, og neytum og verum kater.

24. Þviad þesse minn Sonur var daudur, og er endurlifnadur, hann tijndest, og er nu fundenn. Og þeir toku ad glediast.

25. Enn hinn elldre Sonur hans var a Akre, og er hann kom og nalægdest Hwsid, heyrde hann Kvedskap, og Dansleete.

26. Og kallade eirn af Þionustumonnunum til sijn, og spurde hvad þetta være.

27. Sa sagde, Broder þinn er komenn, og slætrade Fader þinn oldum Kalfe, þad hann fieck hann heilann aptur.

28. Enn hann reiddest vid, og villde eigi innganga, þa gieck Fader hans ut og baud honum.

29. Enn hann svarade og sagde til Fodur sijns, sia, so morg Ar þiona eg þier? og hefe alldrei enn yfertroded þijn Bodord, og þu gafst

gafst mier enn alldrei Kid, so ad eg mætti med mijnum Vinum gladur vera.

30. Enn nu þesse þinn Sonur er komenn, hvor ed hafde svælt sijnu Gotse medur Hoorum, þa slœtrader þu honum alenn Kalf.

31. Enn hann sagde honum, Son minn, þu ert jafnann hia mier, og allt hvad mitt er, þa er þitt.

32. Þvi ætter þu nu ad vera kœatur, og fagna, þvi þesse þinn Broder var daudur og endurlifnade, hann tijndest og er aptur fundenn.

XVI. Capitule.

JEsus talar (I) um Reikningskapar-dag; (II) Um þa Nadarfullu Rettlæting: (III) Um Helvijtes Kvaler.

Gudspialled IX. Sunnud. ept. Trinit.

1. Enn hann sagde til sinna Lœreseina, Audugur Madur nockur var sa, sem sier hafde Rœdsmann, og sa vard rœgdur vid hann, ad hann hefde fargad hans Gotse.

2. Og þann kallade hann til sijn, og sagde til hans, þvi heyre eg þetta um þig? Gior Reikningsskap þinnar Rœdsmensku, þviad þu mœtt eige hiedanaf Rœdsmensku hafa.

3. Enn Rœdsmadurenn sagde med sialfum sier, hvad skal eg tilgiora, med þvi minn Herra svipter mig Embœttenu? eg giet ei grafed, enn eg skammast mijn ad bidia.

4. Eg

4. Eg veit vel hvad eg skal giora, nær eg verd Embættenu assettur, so ad peir medtake mig j sijn Hvs.

5. Og hann kallade til sijn alla Skulda-menn sijns Herra, og sagde til hins fyrsta, hversu mikid ertu skylldugur mijnum Herra?

6. Hann sagde, hundrad Tunnur Vid-smiors. Hann sagde pa til hans, tak pitt Brief, set pig og skrifa strax fimmtijger.

7. Epter pad sagde hann til hins annars, enn ertu mikid skylldugur? sa sagde, hundrad Mælera Hveites. Pa sagde hann til hans, tak pitt Brief og skrifa attatijge.

8. Og Herrann lofade pann Rangloata Raadsmann, pad hann hafde so forsialega giort, pviad Born pessarar Veralldar eru kiænare Bornum Liossins j sinne Kinslod.

9. Og eg seige ydur, giorid ydur Vine af hinum Rangloata (a) Mammon, so nær pier vid purfed, ad peir medtake ydur i eylijfar Tiallduboder.]

(a) Mammon er Hebreska, og er so mikid sem Rijke-dæme. (Rangloata) hann kallar Mammon Rangla-taun, af pvi rangalega verdur med hann fared. Hann er og annarlegur, pvi hann stadnæmest ecke hia oss so sem pad audlega Gotsed; Pad er var-audlegt, og eign vor ad eylijfu Ad vera Trur j Mammon, er ad fara med hann epter Guds Vilia, vorum Naunga til Gagns og Nytsemdar. Hvor pad ecke giorer, hann er mikid sidur trur j pvi Audlega, ja, hann skal hvorugt hafa af peim.

10. Hvor

10. Hvor trvor er j minnstu, sa er trvor j miklu, og hvor Roangsnuenn er j þvi minnsta, hann er roangsnuenn j miklu.

11. Þviad ef þier erud eige trvver j hinum Roangferduga Mammon, hvor vill trua ydur þa til þess sem Sannarlegt er?

12. Og ef þier erud ei trvver j annarlegu, hvor mun giefa ydur þa hvad ydart er?

13. Eingenn Heimelis Þion gietur tveimur Herrum senn þionad, utann hann annadhvort hate þann eina, og elske hinn annann, eda þydest þann eina og forsmaae hinn annann, þier gietid ege Gud þionad og Mammon.

II. 14. Enn þeir Pharisei heyrdu allt þetta, sem Agiarner voru, og dæmdu hann.

15. Þa sagde hann til þeirra, þier erud þeir sem ydur Riettlæted sialfer fyrer Monnunum, enn Gud þecker Hiortu ydar, þviad hvad hatt er hia Monnunum, þad er svivirdelegt fyrer Gude.

16. Logmaaled og Prophetarner Spaadu allt til Johannem, enn uppfra þeim Tijma predikast Guds Rijke fyrer Evangelium, og sier hvor Madur þreynger sier þar jnn med Magt.

17. Enn liettfeldara er ad Himen og Jord forgange, enn eirn Titill af Logmaalenu falle.

18. Hvor sijna eigenn Konu forlætur, og gipteſt annare, sa drijger Hoor, og hvor ed gipteſt þeirre er fra Manne er skilenn, hann drijger og so Hoor.

Gud-

Gudspialled I. Sunnud. eptir Trinit.

III. 19. Nockur Mann Rijkur var þar, sa ed klæddest med Purpura, og kostulegum Lijnklædum, og lifde hvorndag kostulega og j Glede.

20. Enn þar var eirn Fatækur madur, sem Lazarus var ad Nafne, hvor ed ute lag fyrer hans Dyrum fullur Kauna.

21. Og hann gyrntist ad sedia sig af þeim Molum sem fiellu af Bordum hins Rijka. Þar komu og Hundar og sleiktu hans Saar.

22. Enn so vard, ad hinn Bolade do, og var borenn af Englum j Skaut Abrahams, Hinn Rijke do lijka, og vard jardadur.

23. Og sem hann var nu j Helvijte og Kvolunum, þa hof hann upp sijn Augu og leit Abraham langt burt, og Lazarum j hans Skaute.

24. Þa hropade hann og sagde, Fader Abraham, Miskuna mier og send Lazarum, ad hann drepe hinn fremsta sijns Fingurs j Vatn, og kiæle Tungu mijna, þviad eg kvelst punglega j þessum Loga.

25. Enn Abraham sagde, Hugleid þu Sonur, ad þu medtokst þinn goda j Lifstijd þinne, og Lazarus þar j mot medtok hid Vonda. Enn nu verdur hann huggadur, enn þu pijndur.

26. Og frammyfer allt þetta, er j mille vor og ydar miked Diup stadfest, so ad þeir sem vilia hiedann fara nidur til ydar, gieta þad

ei,

ei, og þeir eige þadann frá ydur upp hingad til vor fared.

27. Þa sagde hann, þa bid eg þig Fader, ad þu sender hann j mijns Fodurs hvs.

28. Þviad eg hefe fimm Brædur, ad hann kunne ad vitna fyrer þeim, so ad eige kome þeir og so j þennann Kvalastad.

29. Abraham sagde til hans, (b) þeir hafa Moysen og Spæmennena, heyre þeir þeim.

(b) (Hafa) Hier er Fyrerbodeb ad trua þeim Framm-lidnu, og odru Þoilijku sem openberast.

30. Enn hann sagde, Nei, Abraham Fader, helldur ef eirn Framnlidenna fære til þeirra, þa munde þeir betra sig.

31. Hann sagde honum, Ef þeir heyra ei Moysi og Spæmonnunum, þa munu þeir og eige helldur trua þo nockur af Dauda upp rijse.]

XVII. Capitule.

JEsus talar (I) um Hneirle og Fyrergefning: (II) um Tiu Liksprœia Menn: (III) um Guds Rijke.

1. Og hann sagde til sinna Læresveina, Omogulegt er ad þar skyllde eige koma Hneixlaner. Enn Vei þeim fyrer hvorn þær koma.

2. Þarfara være honum ad Kvarnarsteirn heingdest um Hals honum, og være honum j Sio kastad, enn þad hann hneixle einn af þessum Smælingium.

3. Vakted

3. Vakted ydur, Ef Brodur þinn brytur vid þig, þa ætel hann, og ef hann Idrast, þa fyrergief honum þad.

4. Og þo hann briote sisinnum a deige vid þig, og kiæme sisinnum aptur a Deige til þin, og segde, Þad idrar mig, þa skalltu fyrergiefa honum þad.

5. Og Postularner sogdu til DRottins, Auk þu oss Truna.

6. En DRottenn sagde, Ef þier hefdud Tru sem annad Mustards Korn, og segdud þessu Morberia Trie, Vppræt þig og rootset þig j Sionum, þa skyllde þad ydur hlyda.

7. Hvor er a medal ydar sem hefur eirn Pion, er plæger, edur Fienad hirder, nær ed hann kiemur heim af Akre, ad hann seige honum þa, far strax og set þig til Bords! Er þad eige so?

8. Ad hann seige til hans; Bw til þad eg skal neyta j Kvolld, og stytt þig upp, og piona mier, þar til ad eg hefe etid og druckid, og eptera þa skalltu eta og drecka.

9. Þackar hann nockud þeim Pion, þo (a) hann gisre hvad honum var bodid? Eg meina Nei.

(a) (Hann gisre) Christur talar hier hid allra einfalldlegasta, um þau ytre Verkenn, epter Mannlegum plagsid, þvi annars ad seigia, þa kann eingenn ad gisra so miked sem hann er skylldugur fyrer Gude, hvor ad Verkenn lætur sier ecke nægia.

10. So

10. So og þier lijka, nær þier hafed allt þad giort, hvad ydur var boded, þa seiged, Onyter Pionar erum vier, þvi hvad vær oattum med Skylldu ad gisra þad gisrdum vier.

Gudspialled XIV. Sunnud. epter Trinit.

11. Pad skiede og, þa hann for til Jerusalem, ad hann ferdadest midt j gieg-
num Samariam og Galileam.

12. Og er hann kom j nockurt Kauptun, mættu honum tiju Lijkþroœer menn, hvorier ed stodu langt fra.

13. Hoofu upp sijna Raust og sogdu, JEsu, kiœre Meistare, miskuna þu os!

14. Og er hann sa þa, sagde hann til þeirra, fared þier og * og syned ydur Prestunum, og þad skiede þa er þeir geingu þadann, ad þeir urdu hreiner. * 3 B. Mos. 14, 3.

15. Enn eirn af þeim, nær hann sa þad hann var heilbrigdur ordenn, snere hann aptur, og lofade GUd med hœarre Raust.

16. Fiell framun a sijna Asionu fyrer Fœtur honum og þackade honum, og þesse var Samverskur.

17. Enn JEsus svarade og sagde, eru þier ei tiju hreinsader? enn hvar eru þeir niju?

18. Fundust ongver adrer þeir aptur sneru, og giœfe GUde Dyrdena, nema þesse Utlendingur?

19. Og

19. Og hann sagde til hans, statt upp og far hiedann, þijn Tru gierde þig holpinn.]

III. 20. Enn er hann var adspurdur af Phariseis, hvonær ad GUds Rijke kiæme, svarade hann þeim og sagde, GUds Rijke kiemur ei med (b) ytre Hegdan, sem Menn kunna ad taka vakt uppa.

(b) (Ytre) Þad er, Guds Rijke er ecke komed j ytra Priale edur Prackt, so sem Þesse Jardnesk Rijke, helldur j Trunne og Kiærleikanum.

21. Þar mun og eige seigiast, sia, hier eda þar er þad, þvi siaed, ad GUds Rijke er hid innra j ydur.

22. Þa sagde hann til Læresveinanna, þær Stunder koma, þad þier munud gyrnast ad sia eirn Dag Mannsins Sonar, og munud hann eige sia.

23. Og þeir munu seigia til ydar, sia hier, sia þar, ganged ei þangad, og eige helldur filged.

24. Þviad so sem Elding af Himne ofan leiptrar, og lyser yfer allt þad sem er under Himnenum, lijka so mun Mannsins Sonur vera a sijnum Deige.

25. Enn honum byriar first margt ad þola, og utskwofadur verda af þessare Kinslod.

26. Og so sem þad skiede i Tijd Noa, lijka so mun skie a Dogum Mannsins Sonar.

27. Þeir eatu og drucku, * þeir Kvongudust og lietu sig gipta, allt til þess Dags er Noe gieck j Orkena, og Flodid kom, og tortijnde þeim ollum. * 1 B. Mos. 6, 2.

28. Eir-

28. Eirnenn, lijka so sem þad skiede j Tijd Loths, *þeir ætu og drucku, þeir keyptu og selldu, þeir plæntudu og uppbygdu.

* 1 B. Mos. 19, 14. 15. 16.

29. Enn a þeim Dogum er Loth for ut af Sodoma, rignde ofann Ellde og Brennesteine af Himne, og fyrerfor þeim øllum.

30. Epter slijkum hætte mun þad tilganga a þeim Dogum, er Mannsins Sonur mun openberast.

31. Hvor hann verdur a þeim sama Deige a Næfre staddur, og sie hans Bwsgagn j Hwsinu, þa stige hann eige ofann þad ad sækia. So og eirnenn, sa hann er a Akre, þa sinne hann ei aptur, epter þvi sem a bake honum er.

32. Minnest þier a Konu *Loths.

* 1 B Mos. 19, 26.

33. Hvor hellst sem sæker epter sijna Dud ad forvara, sa misser hana, og hvor hellst hann misser hana, sa hialpar henne til Lijffins.

34. Eg seige ydur, a þeirre Nott munu tveir liggia a eirne Sæng, mun eirn medtekenn, og annar forlaatinn.

35. Og tvær munu mala til samans, mun ein medtekenn og onnur forlaatenn.

36. Þeir svorudu og sogdu til hans, hvar þa Herra?

37. Enn hann sagde til þeirra, hvar hellst ad Hræed er, þangad safnast og Ernerner.

XVIII.

XVIII. Capitule.

JEſus (I) talar um Bænena: (II) Aminner til til Audmyktar: (III) Upfræder Hina Rijku: (IV) Talar um ſinn Dauda: (V) Giorer einn Blindann Sioande.

1. Enn hann ſagde eina Epterlijking til peirra þar uppa, ad Menn ſkylldu jafnann bidia og ei aflæta.

2. Og ſagde, ſa Domare var j nockre Borg, ſem eige ottadeſt Gud, og eige ſkeytte um neirn Mann.

3. Enn Eckia nockur var þar j ſomu Borg, og hun kom til hans og ſagde, Hialpa mier fra minum Motſtodumanne.

4. Og leinge vilde hann ei. Enn eptera peinkte hann med ſialfum ſier, Þo eg ottaſt ei Gud, nie ſkeyte um ongvann Mann.

5. Þo fyrer þad, ad þeſſe Eckia gisrer mier Onæd ſo mikla, þa vil eg hialpa henne, ſo ad hun kome ei ad ſijdurſtu, og (a) Naude a mier.

(a) (Naude) Þad er, ad hun ſkule ecke plæga og þoinga mig, ſo ſem Menn plaga ad ſeigia um þann ſem er þrabœnenn og bidur jargaulega, Su Manneſkia plægar mig riettelega.

6. Þa ſagde DRottenn, Heyred hier hvad ſa Rœngloate Domare ſeiger.

7. Skylde Gud ei giora Frelſan ſinna Utvaldra, peirra ſem Nott og Dag til hans kalla? Enn þo hann hafe Þolinnmœde þar yfer?

8. Enn eg seige ydur, ad hann mun bradlega giora peirra Frelsan. Enn po, nær Mannsins Sonur mun koma, meinar pu ad hann mune Tru finna a Jordu?

Gudspialled XI. Sunnud. epter Trinitat.

II. 9. Enn hann sagde til nockra peirra sem treystu uppa sialfa sig, ad peir væru Riettlæter, og forsmaadu adra, soddann Epterlijking.

10. Tveir Menn geingu upp j Musterid ad bidiast fyrer, eirn var Phariseus, enn annar Tollheimtumadur.

11. Phariseurenn stod og badst pannen fyrer med sialfum sier, Gud, Eg packa pier, ad eg em eige so sem adrer Menn, Ræningiar, Oriettferduger, Hordomsmenn, eda so sem pesse Tollheimtumadur.

12. Eg fasta tvisvar j Viku, og gief Tijunder af ollu pvi eg oa.

13. Og Tollheimtumadurenn stod langt j fra, og villde eige upphefia sijn Augu til Himens, heldur barde hann a sitt Briost, og sagde, Gud vertu mier Syndugum Liknsamur.

14. Eg seige ydur, ad pesse for Riettlætur framar hinum (b) odrum nidur j sitt hus. Pvi hvor sig sialfann upphefur, hann mun nidurprickiast, og hvor sialfum sier nidurpricker, hann mun upphafenn verda.]

(b) (Fra-

(b) (Framar hinum) Pad er, Sa annar giæck ecke Riettlætur heim, helldur Fordæmdur. Eins Mæltæke er, Psal. 118. Pad er gott ad treysta uppa DRottinn, hia þvi, ad treysta uppa Hofdingiana. Eins lijka, Matth. 21. Hoorur og Skalkar munu koma j Himnarijke, fyrre enn Þier, Pad er, enn Þier ecke.

15. Þeir færdu og til hans Ungbørn, ad hann snerte þaug, Enn er þad sæau hans Læresveinar, œvijtudu þeir þa.

16. Enn JEsus kallade þau til sijn og sagde, Leyfed Bornunum til mijn ad koma, og banned þeim þad eige, þviad þvilijkra er Guds Rijke.

17. Sannlega þa segie eg ydur, Hvor hann eige medtekur Guds Rijke sem Ungbarn, hann mun eige jnn ganga i þad.

III. 18. Og eirn af Hofdingiunum spurde hann ad og sagde, Gode Meistare, Hvad skal eg giora ad eg meige erfa eylijft Lijf?

19. Enn JEsus sagde til hans, Hvad kallar þu mig Godann? Eingenn er godur nema Gud alleina.

20. Bodordenn veitstu? *Eige skalltu Hordom drygia, eige Mann vega, Eige stela, Eige Liugvitne bera, Heidra skalltu þinn Fodur og þijna Modur. *2 B. Mos. 20, 13. etc.

21. Enn hann sagde, Allt þetta hef eg halldid fra Ungdome mijnum.

22. Þa JEsus heyrde þad, sagde hann til hans, (c) Eitt brestur þig enn, Sel allt hvad

þu hefur, og gief Fatækum, og muntu þa hafa Siod a Himne, og kom og filg mier epter.

(c) (Eitt) þad er, alltsamann, ut Supra, Matth. 19.

23. Þa hann heyrde þad, vard hann miog hriggur af því hann var miog audugur.

24. Enn er JEsus sa hann hriggvann ordenn, sagde hann, Hversu torvelldt er þeim inn ad ganga j Guds Rijke, sem Rijkdom hafa.

25. Hægra er Ulballdanum ad ganga j giegnum Nalaraugad, Enn Rijkum Manne ad komast j Guds Rijke.

26. Þa sogdu þeir sem til heyrdu, Hver fær þa hialpast?

27. En hann sagde, Hvad omogulegt er fyrer Monnum, þad er mogulegt fyrer Gude.

28. Þa sagde Petur, siadu, Vær forlietum allt og filgdum þier epter.

29. Enn hann sagde til þeirra, sannlega seige eg ydur, eingenn er sa hver sitt Hws, edur Forelldra, eda Brædur, Konu eda Børn forlætur, vegna Guds Rijkis.

30. Ad hann medtake þad eige margfalldt aptur a þessum tijma, og j odrum Heime Eylijft Lijf.

IV. 31. Enn hann tok þa tolf til sijn og sagde til þeirra, Siaed, ad vier forum nu upp til Jerusalem, og þad mun allt fullkomnad verda hvad skrifad er, fyrer Spaamennena, af Mannsins Syne.

32. Þviad

32. Þviad hann mun framm̃selldur verda heidingium, og hann mun hleigenn, smadur og spyttur verda.

33. Og þeir munu hann hvdstrykia og aflijfa, Og a hinum þridia Deige mun hann uppaptur rijsa.

34. Enn þeir understodu eckert þar af, og su Ræda var huleun fyrer þeim, og eige vissu þeir hvad ed sagt var.

V. 35. Enn þad skiede þa hann tok ad nalgast Jericho, ad nockur mann Blindur sat vid Veigenn og bad Ölmosu.

36. Enn þa er hann heyrde Folked sem þar framm̃hia gieck, spurde hann ad, hvad þad være.

37. Þeir sogdu honum ad JEsus af Nazareth geinge þar hia.

38. Þa kallade hann og sagde, JEsu Sonur Davids, miskuna þu mier!

39. Enn þeir sem undann geingu, hostudu a hann, ad hann þegde. Hann kallade þvi meir, Sonur Davids, miskuna þu mier.

40. Þa stod JEsus kyrr, og baud ad leida hann til sijn, Og er hann var komenn hart nær honum, spurde hann hann ad.

41. Og sagde, Hvad villtu eg giore þier? hann sagde, Herra, þad eg mætte sia.

42. JEsus sagde til hans, Vert Skygn, þijn Tru giorde þig holpenn.

43. Og jafnſnart fieck hann Synena og ſilgde honum og epter, vegſamande Gud, Og allt þad Folk er þetta ſa lofade Gud.

XIX. Capitule.

JEſus (I) kemur til Zachæus: (II) Talar um Pund ſem Þienurum voru fenginn: (III) Rijdur jnn j Borgena Jeruſalem: (IV) Grætur yfer Jeruſalem.

1. Og hann for burt og gieck j giegnum Jericho.

2. Og ſia, ad Madur ſa er Zacheus var ad Nafne, hvor ed var Foringe Tollheimtumanna, og var audugur.

3. Hañ gyrndteſt ad ſia JEſum hvor hann være, og gat eige fyrer Folkenu, þviad hann var litell vexte.

4. Hann hliop þa framm undann og klifrade upp j nockurt Morberiatrie, ſo ad hann gieæte ſied hann, þvi þar atte hann framm um ad fara.

5. Og ſem JEſus kom ad þeim ſama ſtad, leit hann upp, og vard hans var, og ſagde til hans, Zachee, ſtijg þu med ſkynde ofan, þviad j Dag ſkal eg koma j þitt Hvs.

6. Og hann ſtie ſkyndelega ofann, og tok vid honum fagnande.

7. Og er þeir ſau þad, msgludu þeir aller, þad hann ſkyllde herbergia ſig hia Berſyndugum Manne.

8. Enn Zacheus gieck framm, og ſagde til Drot-

Drottens, Sia þu Herra, Helftena minna Eigna gief eg Fatækum, og ef eg hef nockurn tældt, þa gief eg ferfalldt aptur.

9. JEsus sagde þa til hans, j Dag þa veitest þessu Hvse Sœluhialp, med því ad hann er Abrahams Sonur.

10. Þviad Mannsins Sonur er komenn epter ad leita, og Sœluhólped ad giora þad sem tapad er.

II. 11. Þa þeir nu til heyrdu, sagde hann þeim frammveigis eina Epterlijking, af því ad hann var hart nærre Jerusalem, og þad, þeir ætludu ad Guds Rijke munde þa strax openbert verda.

12. Og sagde, Nockur Edalborenn madur ferdadest j fiarlægt Land, ad hann aflade sier Rijkis, og kiœme so aptur.

13. Þesse kallade a tiju sijna Þiona, og fieck þeim tiju Pund, og sagde til þeirra, sijsled þar med til þess eg kiem aptur.

14. Enn hans Borgarmenn hatudu hann, og sendu bod epter honum og lietu segia honum, Vær vilium ei þennann rijkia laata yfer oss.

15. Þad skiede og þa hann kom aptur, sem hann hafde Rijked under sig teked, skipade hann ad kalla a þa somu Þiona, hvorium hann hafde Fied feinged, so ad hann visse hvad miked hvor hafde sijslad.

16. Hinn fyrste kom og sagde, Herra, þitt Pund hefur afrekad tiju Pund.

17. Hann sagde til hans, Eia þu gode Þion, af því þú varst trur j minnstu, skalltu Vallð hafa yfer tiju Borgum.

18. Hinn annar kom eirnenn, og sagde, Herra, þitt Pund hefur samanndreiged fimm Pund.

19. Til hans sagde hann eirnenn, Og þu skallt vera yfer fimm Borgum.

20. Og hinn þridie kom og sagde, Herra, sia hier, þar er þitt Pund hvort eg hefe j Sveitaduke folged.

21. Eg hræddunst þig, því þu ert eirn hardur Madur, tekur það upp, hvad þu hefur eige nidurlagt, og uppskier það hvad þu sœder eige.

22. Hann sagde til hans, af þínum Munne þa dœme eg þig, þu Skœlkur, Visser þu það, ad eg er hardur Madur, takande það hvad eg lagde eige nidur, og uppskierande það hvad eg sœde eige.

23. Hvar fyrer gafstu eige minn Peninga Mangarans Bord? Ad nær eg kiœme, hefde eg þess med Okre krafid.

24. Og hann sagde til þeirra sem þar hia stodu, Taked það Pund fra honum og fœred þeim sem tiju Pund hefur.

25. Þeir sogdu honum, Herra, tiju Pund hefur hann.

26. Enn eg seige ydur það, ad hvor ed hefur

fur, honum mun giefed verda, enn fra þeim sem eckert hefur mun þad burtnumed verda, hvad hann hefur.

27. Þo þa mijna Ovine sem eige villdu mig rijkia laata yfer sier, leided hingad, og deyded þa hier framme fyrer mier.

28. Og sem hann sagde nu þetta, for hann afframm, og ferdadest upp til Jerusalem.

III. 29. Og þad skiede, þa hann tok ad nœalgast Bethphage og Bethaniam, og kom til Fiallsins Oliveti, ad hann sende vt tvo af sijnum Læresveinum.

30. Og sagde, Farid þid j þad Kauptun hvort giegnt yckur er, og þa þier komid þar jnn, munud þid finna eirn Fola bundenn, ca hvorium alldrei hefur enn nu nockur Madur setid, leysid hann og leidid hingad.

31. Og ef nockur spyr yckur, þvi leysed þier hann? þa seiged honum so; Herrann þarf hans vid.

32. Enn þeir foru burt sem sender voru, og fundu sem hann hafde sagt þeim.

33. Og er þeir leystu Folann, sogdu hans Drottnar til þeirra, fyrer hvad leysid þier Folann?

34. Þeir sogdu, Herrann þarf hanns vid.

35. Og þeir hofdu hann til JEsum, og kostudu sijnum Klædum a Folann og setiu JEsum þar upp ca.

36. Enn er hann for af stad, breiddu þeir sijn Klæde a Veigenn.

37. Og þa hann tok ad nœalgast, og for ofann af Fiallenu, Hoof upp allur flockur hans Læresveina af fagnade, Gud ad lofa med hœarre roddu, yfer ollum þeim Furduverkum sem þeir hofdu sied.

38. Og sogdu, Lofadur sie sa sem kiemur einn Kongur j Nafne DRottins, Fridur sie a Himne, og Dyrd a upphœdum!

39. Og nockrer af Phariseis, þeir ed voru med Folkenu, sogdu til hans, Meistare, straffa þijna Læresveina.

40. Hann svarade og sagde til þeirra, Eg seige ydur þad, ef þesser þegdu, þa mundu Steinarner hlioda.

Gudsp. X. Sunnud. epter Trinitatis.

IV. 41. Og sem hann tok meir ad nalgast, sa hann a Borgena, og griet yfer henne, og sagde.

42. Ef þu visser þad, munder þu a þessum tijma hugleida hvad til þijns Fridar þienade, enn nu er þad dulid fyrer þijnum Augum.

43. Þviad sa tijme mun yfer þig koma, þad þijner Ovinner munu um þig Skialdborg setia, og þier umsoat veita, og alla Vegu ad þier preyngia.

44. Og þeir munu þig eydeleggia, og þijn Born med þier, og ei munu þeir loata einn Stein

Stein yfer odrum standa, Af thvi ad thu peckter eige thinn Vitiunartijma.

45. Og hann gieck inn j Mustered, og tok ut ad reka tha sem selldu og keyptu thar inne.

46. Og sagde til theirra, skrifad stendur, *Mitt Hvs er Bæna hvs, enn thier giordud thad ad ** Spillvirkia Bæle. *Esa. 56, 7.

**Jer. 7, 11.

47. Og hvers daglega kiende hann j Musterenu, Enn Kiennemannahofdingiar og Skriftlærder, og Villdarmenn Lydsins soktu epter ad fyrerkoma honum.

48. Og fundu ei hvad their skylldu honum giora, thviad allt folked var honum ahangande, og heyrde honum.]

XX. Capitule.

JEsus talar (I) um einn Vingard: (II) um Skatt: (III) um Upprisuna: (IV) um sijna Personu.

1. Og thad skiede a einum thessara daga, tha hann var ad kienna Folkenu j Musterenu, og ad predika Evangelium. Tha gengu til hans Prestahofdingiar og Skriftlærder med Øldungum.

2. Og toludu til hans og sogdu, Seig oss, af hvorre Magt thu giorer thetta? Eda hver er sa sem thier gaf tha Magt?

3. Tha svarade hann og sagde til theirra, Eg vil spyria ydur og ad einu Orde, seiged mier thad.

4. Skijrn Johannis var hun af Himne, eda af Mønnum?

5. Enn þeir hugsudu med sialfum sier, og sogdu, Ef vier seigium af Himne, so seiger hann, Fyrer þvi trudud þier henne eige?

6. Enn ef vier seigium af Mønnum, þa mun allur Lydur lemia oss Griote, þviad þeir standa a þvi, ad Johannes er Spæmadur.

7. Og þeir svorudu, ad þeir vissu ei hvadann hun være.

8. Og JEsus sagde til þeirra, þa seige eg ydur eige helldur af hvorri makt eg giore þetta.

9. Enn hann tok þa ad seigia til folksins þessa Epterlijking, Nockur mann plantade Vijngard, og bygde hann, Vijngardsmønnum, og for Utanlands langann tijma.

10. Og er tijme var til, sende hann eirn Pion til Vijngardsmannanna, ad þeir gæfi honum Avoxt af Vijngardenum, enn Vijngardsmennerner slou hann, og lietu tomhendann fra sier fara.

11. Og um þad fram sende hann ut annann Pion; Enn þeir stryktu hann og dærudu, og lietu erindislausann j burt fra sier fara.

12. Og enn yfer þad framm sende hann ut hinn þridia, hvørn þeir lemstrudu Særum og ræku burt sijdann.

13. Þa sagde Herrann Vijngardsins, Hvad skal eg til gieta? Eg vil senda Son minn

minn elskulegann, ma vera, ad þa þeir sia hann þa feile þeir sier.

14. Enn þa Vijngardsmennernar sœau Sonenn, þeinktu þeir med sialfum sier og sogdu, Þesse er Erfingenn, komed, aflijfum hann, so ad vor verde Arfleifdenn.

15. Og þeir hnepptu hann ut af Vijngardenum, og lijflietu hann. Hvad mun nu Herrann Vijngardsins giora til vid þa?

16. Hann mun koma og tortijna þessum Vijngardsmonnum, og byggia sinn vijngard odrum. Þa þeir heyrdu þad, sogdu þeir, fiærre sie þvi.

17. Enn hann horfde a þa og sagde, Hvad er þa þad, sem stendur skrifad, * þann Stein hvorn Upphyggiendur burtkostudu, sa er ordenn ad hyrningarsteine. *Psal. 118, 22. Es. 28, 16.

18. Hvor hann fellur a þennann Stein, sa mun sundurmeliast, Enn a hvorn hann fellur, þann mun hann kremia.

19. Og Kiennemannahofdingiar og Skriftlærder hofdu j aseting, hvornenn þeir seinge Hendur a hann lagt j þad sinn, og ottudust Folkid, þviad þeir formerktu ad hann hafde sagt j moti þeim þessa Eptirlijking.

II. 20. Þeir hofdu og vardhalld a honum, og sendu ut tœlsmenn, hvorier sier œttu ad breita, sem vœre þeir Audyggver, so ad þeir

giæte veidt hann j Ordum, hvar med peir kynne ad afhenda hann Valldenu og Makt Landstiornarans.

21. Og peir spurdu hann ad, og sogdu, Meistare, vær vitum pu seiger og kienner riett, og ealijtur eige nockurs Manns ealit, Helldur kienner pu Guds Veg riettelega.

22. Er pad riett ad vier giefum Keisaranum Skatt eda eige?

23. En hann merkte peirra flattskap, og sagde til peirra, Hvad freisted pier mijn?

24. Syned mier Peningenn, hvors Mind og Yferskrift hefur hann? peir svorudu og sogdu, Keisarans.

25. Hann sagde pa til peirra, so giefed Keisaranum hvad Keisarans er, og Gude hvad Guds er.

26. Og peir gatu eige straffad hans Ord fyrer Folkenu, undrande hans Andsvar, og pognudu.

III. 27. Pa geingu nockrer af Saduceis til hans (hvorier hallda ad eingenn Upprisa sie) og spurdu hann ad.

28. Og sogdu, Meistare, Moyses hefur oss so fyrerskrifad, *ef ad einhvors Broder andadest, sa er Eigennkonu ætte, og dæe Barnlaus, pa skal hanns Broder taka hans Konu, og uppvekia so sijnum Brodur Sæde.

* 5 B. Mos. 25, 5.

29. Nu

29. Nu voru sio Brædur, og hinn fyrste fieck sier Eigennkonu, og andadest Barnlaus.

30. Og sa annar fieck hennar og andadest Barnlaus.

31. Og hinn þridie ætte hana, lijka og eirnenn aller þeir sio, og lietu ei Børn epter og endudust.

32. Enn seinast allra andadest og Konann.

33. Hvørs þeirra Eigennkona verdur hun nu j Uppriſunne? þviad aller þeir sio hafa hana haft til Eignarkonu.

34. Og JEſus svarade og sagde til þeirra, Børn þessarar Veralldar giptast og lœta gipta sig.

35. Enn þeir sem verduger verda ad odlast hinn annann heim, og Uppriſuna af Daudum, þeir munu hvørke giptast nie sig gipta lœta.

36. Þvi þeir gieta ei sijdann dœed, þvi þeir eru Einglum lijker, og eru GUds Børn, med þvi þeir eru Uppriſunnar Børn.

37. Enn þad, ad hiner framm lidnu munu upprijsa, hefur Moyses audsyndt vid Runnenn, þa hann kallade, Drottenn, * GUd Abrahams, og GUd Jsaacs, og GUd Jacobs.

* 2 B. Mos. 3, 6.

38. Enn GUd er eige Daudra, helldur Lifendra manna GUd, þviad þeir lifa honum aller.

39. Þa svarudu nockrer af hinum Skriftlœrdum og sogdu, Meistare, þu hefur riett sagt.

40. Og

40. Og þeir dirfdust eige framar að spyria hann nockurs.

IV. 41. Enn hann sagde til þeirra, hvornenn seigia þeir Christ vera Davids Son?

42. Og sialfur David seiger j Psalmabokenne, * Drottenn sagde til mijns Drottens, setst þu til minnar hægre Handar.

* Psalm. 110, 1.

43. Þar til eg legg þijna Ovine til Skarar þinna Fota.

44. David kallar hann Drottenn, hvornenn er hann þa hans Sonur?

45. Enn allu Folkenu að heyrande þa sagde hann til sinna Læresveina.

46. Vakted ydur fyrer hinum Skriftlærdu, hvorier ganga vilia j sijdum Klædum, og kiærar hafa Kvediur a Torgum og hin fremstu Sæte j Samkunduhusum, og vid Bord, þeir uppsoelgia Ecknanna Hvos, med yfervarpi langs Bænahalds, þeir munu odlast þess þyngre Fyrerdæming.

XXI. Capitule.

JEsus talar (I) um tvo Skarfa Eckunnar: (II) Um Forenyslu Jerusalems: (III) Um Ender Heimsins.

1. Enn hann leit upp, og sa þa hina Rijku, hvornenn þeir lietu sitt Offur j Guds Kistuna.

2. Þa sa hann og so eina Eckju fatæka sem liet þar jnn tvo Skarfa.

3. Og

3. Og hann sagde, sannlega seige eg ydur, ad þesse fatæka Eckia hefur meira lagt þar jnn enn hiner aller.

4. Þvi þeir hafa aller af sinne yfersliotanlegre eign jnnlagt, til GUDS Offurs, enn þesse hefur af sinne fatækt alla sijna Næring þar jnnlagt sem hun hafde.

II. 5. Og er nockrer sogdu um Mustered, ad þad være soagad med fagra Steina og Clenodiur, sagde hann.

6. Sa Tijme mun koma, a hvorium ad allt þetta hvad þier siaed, mun eingenn Steirn yfer ødrum latenn, ad eige mun nidur brotenn.

7. Enn þeir spurdu hann og sogdu, Meistare, nær skal þad verda, og hvad merke er til, þa þetta mun skie?

8. Enn hann sagde, siaed til, ad þier verded ei villter, þviad marger munu koma i mijnu Nafne, og seigia ad eg sie þad, og sa Tijme tekur ad nealgast, filged þeim eige epter.

9. Enn nær þier heyred af Bardøgum og Upphlaupum, þa hrædest eige, þviad þessu byriar audur ad skie, enn Endenn er þo eige þa strax.

10. Þa sagde hann til þeirra, ein Þiod mun hefiast upp j møte annare, og eitt Rijke j møte ødru.

11. Og mikler Jardskialftar munu þar verda allstadar, Hungur og Drepsott og Skielfingar, og stor Teikn munu þar skie af Himne.

12. Enn

12. Enn fyrer allt þetta munu þeir Hendur a ydur leggia, og ofsokn veita, og ydur munu þeir framm selia, j sijn Samkunduhus og Mirkvastofur, dragande ydur fyrer Konga og Landshofdingia, fyrer mijns Nafns Saker.

13. Enn þetta mun ydur henda til eins Vitnisburdar.

14. Þvi setied ydur j Hiarta, þad þier hugsed eige fyrer, hvornenn þier skulud forsvara ydur.

15. Þviad eg mun giefa ydur Munn, og Vitsku, hvorium ad eige skulu j giegn standa, nie mote mæla, aller ydar Motstodumenn.

16. Enn þier munud og framm sellder verda af Forelldrum og Brædrum, Frændum og Vinum, og nockra af ydur munu þeir lijfe svipta.

17. Og þier munud verda hatader af hvorium Manne, fyrer mijns Nafns Saker.

18. Og eckert Hær af ydar Hofde skal þo faraſt.

19. (a) Eigneſt med Polennmæde Sœler ydar.

(a) (Eigneſt) Þad er, lœted ydar Sœler ecke verda Þolennmodar.

20. Enn nær þier siaed Jerusalem umkringda af Her, þa skulud þier vita ad nœalgaſt tekur hennar Eydelegging.

21. So ad hvor þa er j Judea, sa flye upp a Fioll, og hvor þar er midt jnne, fare hann ut

ut þadann, og hvar a Lǫndunum uppe er, hann kome eige þar jnn.

22. Þviad þad er Hefndar Dagur, so ad uppfyllt verde allt hvad skrifad er.

23. Enn vei Oliettum og Briostmylkingum a þeim dogum, þviad mikel Harmkvæle munu verda a Jordu, og Reide yfer þetta Folk.

24. Og fyrer Sverdseggium munu þeir falla, og herleidder verda medal allra Þioda, og Jerusalem mun undertrodast af Heidingium, þar til ad uppfyllast (b) Tijmar Heidingia.

(b) (Tijmar) Jerusalem mun verda under Vallde Heidingia, þar til Heidingiarner snuast til Truarennar, þad er til Veralldarennar enda, þvi Musterid skal ecke upp aptur komast. Hagg. 1.

Gudsp. II. Sunnud. i Adventu.

III. 25. Og þar munu skie Teikn a Solu og Tungle og Stiornum, og a Jordu mun Folked kvijdande verda, og þeir munu orvinlast, Sior og Bylgiur munu þiota.

26. Og Menn munu fyrer hrædslu vanmegnast, og af Epterbijdingu þeirra Hluta, hvorier ed koma skulu a Jordena. Þviad Kraptar Himensins munu hræra sig.

27. Og þa munu þeir sia Mannsins Son komande j Skyunum, med storum Krapte og Dyrd.

28. Enn

28. Enn nær þetta tekur ad skie, þa lyted upp og upphefied ydar Hofud, af því ad ydar Endurlausn tekur ad nœalgast.

29. Og hann sagde þeim eina Epterlijking, skoded Fijkiutried og oll Trie.

30. Nær þeirra Allden tekur ut ad springa, þa siaed þier a þeim, og merked þad Sumared er nu j nœnd.

31. So og lijka nær þier siaed allt þetta byria st, þa vited þad ad Guds Rijke er nœalœgt.

32. Sannlega seige eg ydur, þad þesse Kinslod mun eige fyrerfaraſt œadur allt þetta skier.

33. Himen og Jord forganga enn mijn Ord forganga eige.]

34. Enn vared ydur, ad ydar Hiortu þyngest ecke af ofœte og ofdryckiu, og med Sorgum þessarar Nœringar.

35. Ad eige kome þesse Dagur hastarlega yfer ydur, þviad lijka sem Snarann mun hann koma yfer alla þa sem a Jordu byggia.

36. So verid nu vakande alla Tijma, og bidied, so ad þier mœttud verduger vera, ad umflya allt þetta, hvad epterkomande er, og ad standa so framme fyrer Mannsins Syne.

37. Og um Daga kiennde hann j Musterenu, enn um Nœtur gieck hann ut, og dvaldest um Nœtur'a Oliu Fiallenu.

38 Og allt Folk tok sig snemma upp til hans j Mustered, honum ad heyra.

XXII.

XXII. Capitule.

(I) JEsus er umsetinn af þeim Andlegu: (II, Innsetur Sacramentum Alltaresins: (III) Rædur til Liktellætes; (IV) talar vid Petur og hina adra Læresveina: (V) Bidst fyrer: (VI) Er svikenn af Judas: (VII) Afneitadur a Petre: (VIII) Hædduur og Smanadur af Folkenu: Og (IX) er hafdur fyrer þad Andlega Rad.

I. Enn þa var nælæg Hatijd hins Sæta Brauds, hvor ed kalladest Paaskar.

2. Og þeir ædstu Prestar og Skriftlærder, hofdu j Sinne hvornenn þeir giæte hann lifslaated, og þeir ottuduſt Lydenn.

3. Enn Andskotenn var hlaupenn j Judas, þann kalladur var Jscharioth, og var eirn af tolu þeirra tolf.

4. Og hann for burt, og talade vid þa ædstu Presta og Hofudsmennena, hvornenn hann villde selia hann þeim.

5. Þeir gloddust vid, og hietu ad giefa honum Peninga.

6. Og hann lofade þeim þvi, og leitade lags ad hann feinge selldt þeim hann can upphlaups.

II. 7. Nu kom Dagur hins sæta Brauds, a hvorium offra skyllde Paaskalambenu.

8. Og hann sende ut Petrum og Johannem og sagde, fared þid, bued oss til Paaskalambid, so ad vier neytum þess.

9. Enn

9. Enn þeir sogdu til hans, hvar villtu ad vier bvoum þad til?

10. Hann sagde til þeirra, siaed, nær þier komed jnn j Borgena, mun Madur mæta yckur berande Vatnskrvos, filged honum epter j þad Hus, sem hann geingur jnn.

11. Og seiged Hvsbondanum, Meistarenn lætur seigia þier, hvar er þad Herberge, þar eg meige Paaskalambed j eta med mijnum Læresveinum?

12. Og hann mun vijsa ydur storann Sal, steinlagdann, bvoed þad þar til.

13. Þeir geingu burt og fundu so sem hann hafde tilsagt þeim, og reiddu til Paaskalambed.

Gudspialled a Skijrdag.

14. Og þa er stundenn kom, sette hann sig nidur, og þeir tolf Postular med honum.

15. Og hann sagde til þeirra, mig hefur hiartanlega epterlangad ad eta þetta Paaskalamb med ydur, adur enn eg lijd.

16. Þviad eg seige ydur, ad hier epter, mun eg ei (a) optar af þvi neyta, þar til ad þad fullkomnast j Guds Rijke.

(a) (Optar) hann lætur alltijd vita hvørnenn hann umgieckst vid Daudann.

17. Og hann tok Kaleikenn, gisrde þacker og sagde, medtaked hann, og skipted honum a millum ydar.

18. Þviad eg seige ydur, eg mun ege drecka af

af Vijnvidar Averte, fyrr enn Guds Rijke kiemur.

19. Og hann tok Brauded, giordi Packer, og braut þad, og gaf þeim þad, og sagde, þetta er mitt Holld þad fyrer ydur giefid verdur, giored þetta j mijna Minning.

20. Lijka eirnenn og Kaleikenn, epter Kvolldmaaltijdena, og sagde, þesse er Kaleikur hins Nya Testamentis j mijnu Blode, hvort fyrer ydur verdur uthellt.]

21. Enn þo siaed, ad hond þess er mig svijkur er a Borde med mier.

22. Og ad Sonnu fer Mannsins Son epter þvi sem alyckstad er, þo vei þeim Manne, fyrer hvorn hann verdur svikenn.

23. Og þeir toku sijn a mille ad spyria, hvor af þeim være sa er þetta mundi giora?

III. 24. Enn þar hofst upp præta þeirra a mille, hvor þeirra munde mestur halldenn verda.

25. Enn hann sagde til þeirra, veralldleger Kongar drottna, og hvorier Yfermaktena hafa, þa kalla Menn Nadduga Herra.

26. Enn þier eige so, helldur sa sem mestur er ydar a mille vere hann so sem hinn yngste, og hinn ædste, sem annar Pienare.

27. Þvi hvor er meire sa sem til Bordsins situr, edur sa sem þionar? er eige so, ad hann sem vid Borded situr? enn eg em a millum ydar, sem eirn Pion.

28. Enn

28. Enn þier erud þeir, hvorier hia mier hafa stadnæmst j minum Freistingum.

29. Og eg vil skicka ydur Rijked, so sem minn Fader hefur mier skickad.

30. So ad þier skulud eta og drecka yfer mijnu Borde, j mijnu Rijke, og sitia a Stolum dæmande Tolf Kinkvijsler Israels.

IV. 31. Enn Drottenn sagde, Simon, Simon, sia þu, ad Andskotenn hefur gyrnst ydar, ad hann mætte sællda ydur sem Hveite.

32. Enn eg bad fyrer þier ad þijn Trua skylde ei linna, og þegar þu snyst einusinne, þa stirk þu Brædur þijnar.

33. Enn hann sagde til hans, Herra, Reidubuenn em eg med þier j Fiotur og Dauda ad ganga.

34. Þa sagde hann, Petur, eg seige þier, ad j Dag mun ei Hanenn gala fyrr enn þu hefur þrisvar afneitad þvi, ad þu þeckter mig.

35. Og hann sagde til þeirra, þa eg sende ydur vot aan Pungs, aan Tosku, og aan Skoo, hvort brast ydur þa nockud? enn þeir sogdu, eckert.

36. Þa sagde hann til þeirra, enn nu, hvor ed Pung hefur, sa take hann, lijka og eirnenn Toskuna, og sa er eige hefur, selie hann Kyrtel sinn, og kaupe Sverd.

37. Þviad eg seige ydur, ad þad hlijtur a mier ad fullkomnast hvad skrifad er, þad *

hann

hann er med Illvirkium reiknadur. Þvi hvad af mier skrifad er, hefur eirn Enda.

* Esai. 53, 15.

38. Enn þeir sogdu, Herra, sia, tvo Sverd eru hier, hann sagde til þeirra, þad er (b) nog.

(b) (Nog) Þad tiaer ecke ad strijda med lijkamlegu Sverde, helldur liggur Makt a, hier epter ad lijda vegna Evangelij, og ad bera Krossenn, Þvi eige kunna Menn ad strijda med Jarne mote Diofflenum, þar fyrer, er naudsyn a, ad leggia alla Kostgiæfne þar a, ad taka alleinasta til Sverds Andans, hvort ad er Guds Ord.

V. 39. Og hann gieck epter vana sijnum, ut til Fiallsins Oliveti, og hans Læresveinar filgdu honum epter.

40. Og þa hann kom þangad, sagde hann til þeirra, bidied so ad ei falled þier j Freistne.

41. Og hann sleit sig froa þeim nær einu steinsnare, fiell a Knie, og tok ad bidia.

42. Og sagde, Fader, ef þu villt, þa tak þennann Kaleik af mier, enn þo verde eige minn, helldur þinn Vilie.

43. Enn honum birtest Eingell af Himne, stirkiande hann.

44. Og þar kom, ad hann stridde vid Daudann, og tok ockafar ad bidia. Enn hans Sveite vard so sem Bloddropar, þeir fiellu a Jordena.

45. Og hann stod upp af Bænenne, og kom

til sinna Læresveina, og fann þa sofandi af Hrigd.

46. Og sagde til þeirra, hvad sofed þier? standed upp, og bidied, so ad þier falled eige i Freistne.

VI. 47. Þa hann var þetta ad seigia, sia! þad flockurenn, og eirn af þeim tolf, sa Judas hiet, gieck fyrer þeim, og nœlgadest JEsum, ad hann kysste hann.

48. Enn JEsus sagde til hans, Juda, svijkur þu Mannsins Son med Kosse?

49. Enn er þeir er hia honum voru, sau hvad verda villde, sogdu þeir til hans, Herra, skulum vær sla med Sverde?

50. Enn eirn af þeim sloo Pion Prestahofdingians, og hio af honum hans hid hœgra Eyra.

51. JEsus svarade og sagde, Leyfed þeim ad giora allt hid (c) frekasta. Og hann snart hans Eyra og lœknade hann.

(c) (Frekasta) lœted Þa bruka sijna Illvirne, so leinge sem Þeim leyft er, Allt hefur sinn Domara, So vier Þurfum ecke sialfer Þess ad hefna.

52. Enn JEsus sagde til þeirra ædstu Presta, og Hofudsmanna (d) Musteresins, og Olldunganna, hvorier til hans voru komner, So sem til annars Nœningia geingud þier ut med Sverdum og Stongum.

(d) (Hofudsmanna) Þad eru Þeir sem stickader voru af

af Gydingum j kringum Mystered, ad hallda uppe Fride fyrer Alþýdu-folkenu.

53. Eg var daglega j Musterenu hia ydur, og logdud þier eige Hendur a mig, Enn þetta er ydar tijme og Makt Myrkranna.

VII. 54. Enn þa gripu þeir hann og leiddu hann j þess ypparsta Prests Hus, enn Petur filgde epter ealeingdar.

55. Þeir kveiktu þa upp Eld j midre Hollenne, og settust til samans, Og Petur sette sig a mille þeirra.

56. Þa sa hann Ambaatt nockur sitia vid Logann, stardi a hann og sagde til hans, Þesse var og med honum.

57. Enn hann afneitade og sagde, Kona, Ei þecke eg hann.

58. Og litlu einu þar epter, sa hann einn annar Madur og sagde, Þu ert og einn af þeim, Enn Petur svarade, Madur, ei em eg.

59. Og þar epter, nær eirnne stundu stirkte nockur annar þad og sagde, Ad sonnu var og þesse med honum, þvi hann er Galileare.

60. Enn Petur sagde, Madur, eige veit eg hvad þu seiger, og jafnsnart, ad honum nu þetta enn talande, gol Hanenn.

61. Og DRottenn snerest vid og leit til Peturs, og Petur minntest Orda DRottens sem hann hafde sagt, fyrrenn Hanenn gelur, muntu afneita mier þrisvar.

62. Og Petur gieck vt og griet beisklega.

VIII. 63. Enn þeir Menn sem hielldu JEsu, dæmdu hann og slou.

64. Byrgdu hann og slou j hans Andlit, spurdu hann og sögdu, Spæadu, hver sa er, er þig slo?

65. Og margt annad hæduglegt sögdu þeir vid hann.

IX. 66. Og er Dagur var, söfnudust samann Öldungar Lydsins, og hiner æðstu Prestar, og hiner Skriftlærdu, og leiddu hann upp fyrer sitt Ræd.

67. Og sögdu, Ef þu ert Christur, seig oss þad, Og hann sagde til þeirra, Ef eg seige ydur þad þa trued þier því eige.

68. Enn ef eg spyr ydur, þa svared þier mier ei, og lætid mig þo ei lausann.

69. Nu hiedann j fra mun Mannsins Son sitia til hægre Handar Guds Kraptar.

70. Enn þeir sögdu aller, Ertu þa Guds Sonur? Hann sagde til þeirra, þier seiged þad, þviad eg em.

71. Þa sögdu þeir, Hvad þurfum vier nu Vitnisburdenn leingur? vier sialfer heyrdum þad af hans Munne.

XXIII. Capitule.

JEsus (I) er Leiddur fyrer þad Veraldlega Ræd; (II) Krossfestur; (III) Deyr: og er (IV) Grefstradur.

I. Og allur sa hopur stod up, og leidde hann fyrer Pilatum.

2. Toku

2. Toku ad ædklaga hann og sögdu, Þennann finnum vier ad hann frasnyr folkenu, og fyrerbydur Skatt ad giesa Keisaranum, og seiger sig ad vera Kongenn Christum.

3. Enn Pilatus spurde hann ad og sagde, Ertu Kongur Gydinga? Hann svarade honum og sagde, Þu seiger þad.

4. Pilatus sagde til þeirra yppurstu Presta og til Lydsins, engva Sök finn eg med þessum Manne.

5. Enn þeir voru þess ædkafare og sögdu, Hann hefur uppæst folkid, med því hann hefur kiennt a ollu Gydingalande, og hefur tilteckid i Galilea allt hingad.

6. Enn er Pilatus heyrde Galileam nefnda,

7. Spurde hann ad, hvort hann være eirn Galileare.

Og er hann fornam ad hann var under Herodis Valde, sende hann hann burt til Herodem, sem eirnenn var a þeim sömu dögum i Jerusalem.

8. Enn er Herodes sa JEsum, vard hann nærsta gladur, þviad hann hafde fyrer laungu gyrnst ad sia hann, af því ad hann hafde margt heyrt af honum, og hann vænte ad hann mundi sia eit Teikn af honum.

9. Og adspurde hann a marga vega, enn hann svarade honum engvu.

10. Enn Kiennemannahöfdingiar og Skriftlærder stodu og ædsökudu hañ hardlega.

11. Enn Herodes med sijnum Strijdsmonnum forsmaade hann og spottade, færde hann j hvitt Fat, og sende hann aptur til Pilatum.

12. Og a þeim degge urdu þeir Pilatus og Herodes Viner aptur, þviad adur vorn þeir Oviner sijn a mille.

13. Enn Pilatus samannkalladi Prestahofdingia, og Hofudsmenn og Lydenn.

14. Og sagde til þeirra, Þier hafed þennann Mann til mijn haft, so sem hann er frasnyr folkenu, og siaed, Eg hefe yfirheyrt hann hier fyrer ydur, og a þessum Manne finn eg engva af þeim Sokum þar um þier klaged hann.

15. Og ei helldur Herodes, þviad eg sende ydur til hans, og siaed, ad eckert er af honum giort, þad Dauda sie verdugt.

16. Fyrer þvi vil eg giefa honum Roadning, og laata hann lausann.

17. Þviad hann hlaut þeim eirn epter veniu Hatijdardagsins lausann ad giefa.

18. Þa kallade upp allur hopurenn og sagde, burt med þennann, og gief oss Barrabam lausann.

19. Hvor ed var fyrer eitt Upphlaup, og Mannslag, er skied var j Borgenne, jnnsettur j Fangelsi.

20. Pila-

20. Pilatus kallade þa enn aptur til þeirra og villde JEsum lausann loata.

21. Enn þeir kolludu upp og sogdu, Krossfestu, Krossfestu hann.

22. Þa sagde hann enn j þridia sinn til þeirra, Hvad illt hefur þa þesse giort? Ongva Daudasok finn eg med honum, fyrer þvi vil eg hegna honum, og loata hann lausann.

23. Enn þeir stodu þvi fastara þar a med miklum Hliodum, æskiande þad, ad hann yrde Krossfestur, Og þeirra Hliod og Hofudprestanna toku yfer.

24. Og Pilatus dæmde ad skie skyllde þeirra beidne.

25. Og hann gaf þeim lausann þann er jnn var settur fyrer Upphlaup og Manndrap i Mirkvastofu, um hvorn þeir boadu, enn hann frammsellde JEsum, epter þeirra vilia.

26. Og þa er þeir leiddu hann ut, hondludu þeir einn, Simon af Cyrene, hvor ed komenn var af Akre, og logdu Krossenn uppa hann, ad hann bære hann epter JEsu.

27. Enn honum fylgde epter mikell fiolde Folks og Kvenna, hvorjar ed grietu hann og aumkudu.

28. Enn JEsus snereſt til þeirra og sagde, Þier Dætur af Jerusalem, groatid eige yfer mier, helldur groatid yfer ydur sialfum og yfer Bornum ydar.

29. Því siaed, Sa tijme mun koma a hvorium seigiast mun, Sælar eru Obyrjur, og þeir Kvider er eige hafa fædt, og þaug Briost hvor eige voru mylkt.

30. Þa munu þær taka ad seigia * Fiollunum, hrynied yfer oss, og Hœalsunum, hylied oss. * Esa. 2, 19. Hos. 10, 8.

31. Því ef Menn giora þetta vid hid blomgada Tried, Hvad mun þa skie vid hid þurra.

11. 32. Enn tveir Spillvirkiar adrer leiddust og ut, ad þeir være afrekner med honum.

33. Og sem þeir komu j þann stad, hvor ed kalladest Hausaskieliastadur, Þa krossfestu þeir hann þar, og Spillvirkiana med honum, eirn til hœgre Sijdu, og annan til Vinstre.

34. Enn JEsus sagde, Fader! fyrergief þeim, þviad þeir vita eige hvad þeir giora! Og þeir skiptu hans Klœdum, og vorpudu þar um hlutkeste.

35. Og Folkid stod og sa til. Og Hofdingiarner spottudu hann med þeim og sogdu, Odrum hefur hann hialpad, hialpe hann nu sialfum sier, ef hann er Christur hinn votvalte Guds.

36. Ad honum hœddu og Strijdsmennerner, geingu til hans og fœrdu honum Edik.

37. Og sogdu, Ef þu ert Kongur Gydinga, þa hialpa þier sialfum.

38. Enn yfersKriftenu var ritud yfer honum

num med Griskum, Latinskum og Ebreskum Bokstofum, Desse er Konungur Gydinga.

39. Enn eirn af þeim Spillvirkium, sem heingder voru, lastade hann og sagde, Ef þu ert Christur, frelsa sialfann þig og ockur.

40. Þa svarade hinn annar, straffade hann og sagde, og þu Hrædest ei helldur Gud, sem ert þo j eins Fordæmingu?

41. Og ad sonnu skier ockur þetta riettelega, þviad vid medtokum hvad ockar Giorder voru verdar, enn þesse hefur eckert oskickanlegt giort.

42. Og hann sagde til JEsu, DRottenn, Minstu mijn þa þu kiemur j Rijke þitt.

43. Og JEsus sagde til hans, Sannlega segge eg þier, j Dag skalltu vera med mier j Paradis.

III. 44. Og þad var nær um hina Siottu stund, og Myrkur gierdest yfer allt Landed, allt til nijundu Stundar.

45. Og Solenn miste sitt Skin, og Tialded Mustere sins rifnade midt j tvennt.

46. Og JEsus kallade hærre roddu og sagde, Fader! j þijnar Hendur fel eg minn Anda! Og er hann hafde þetta sagt, gaf hann upp sinn Anda.

47. Enn er Hofudsmadurenn sa þad hvad þar skiede, prijsade hann Gud, og sagde, ad vijsu hefur þetta eirn Riettlætur Madur verid.

48. Og allt Folk er þar var hia og horfde a,

sem þeir sau hvad þar skiede, barde þad sier a Briost, og snere j burt aptur.

49. Enn aller hans Kunningiar stodu langt fra, og þær Konur sem honum hofdu eptersilgt vr Galilea, og horfdu a allt þetta.

IV. 50. Og sia, einn Madur er hiet Joseph, einn Raadherra, godur Mann og Riettvijs.

51. Hann hafde ei samþyckt þeirra Raade og Giorningum, og hann var af Borg Gydinga Arimathia, hvor ed og beid epter Guds Rijke.

52. Þesse gieck til Pilatum, og bad um Lijkamann JEsu.

53. Og tok hann ofann og sveipade hann j lierepte, og lagde hann j vthoggna Grof, j hvorre alldrei hafde nockur Madur lagdur vered.

54. Og þad var Adfangadagur, og Sabbathsdagurenn tok til.

55. Enn þær Konur sem komnar voru med honum af Galilea, filgdu epter og skodudu Grofena, og hvornenn hans Lijkame var lagdur.

56. Enn þær sneru aptur, reidande til dyrmætar Jurter, og Salve, enn um Sabbathsdagenn voru þær kyrrar epter Logmaalenu.

XXIV. Capitule.

(I) JEsu Uprisa, og (II) Upstigning.

1. Enn

1. Enn a firsta Deige Vikuñar miog snemma, komu þær til Grafarennar, og bøaru dyrmætt Salve er þær høfdu tilbued, og nockrar med þeim.

2. Og þær fundu ad Steinenum hafde vellt vered af Grøfenne.

3. Og stigu þar jnn, og fundu ecke Lijkamann HErrans JEsu.

4. Og sem þær efudu hier um, sia, þa stodu Tveir menn hia þeim, j Skijnande Klædum.

5. Enn þær urdu hræddar, og sloou sinne Asionu nidur til Jardar, þa sogdu þeir til þeirra, hvad leited þier hins Lifanda hia Daudum?

6. Hann er eige hier, hann er uppriſenn, hugleided hvad hann talade fyrer ydur þa hann var j Galilea.

7. Og sagde, þad Mannsins Syne byriade ad seliast j Syndugra Hendur, og krossfestur verda, og a þridia Deige upp ad rijsa.

8. Og þær mintust a hans Ord.

9. Og þær geingu burt fra Grøfenne aptur, og kunngiordu allt þetta þeim ellefu, og so ollum odrum.

10. Enn þetta var Maria Magdalena, og Johanna, og Maria Jacobi, og þær adrar med þeim sem þetta sogdu Postulunum.

11. Og þeirra Ord virdtest þeim sem være þad Skial, og trudu þeim eige.

12. Enn Petur stod upp, og hliop til Grafarennar, og laut par jnn, og sa Lijnklædenn einsomul liggia, gieck burt og undrade, hvornenn pad være skied.

Gudsp. a II. i Paskum.

13. Og sia, ad tveir af peim geingu pann sama Dag til nockurs Kauptuns, pad ed var fra Jerusalem, sextygu Akra leingd, hvort ed (a) Emaus var ad nafne.

(a) Ma vera pad sie Ebreska, Hemaos, Slot, Festing.

14. Og peir toludu sijn a mille um alla pa hlute, sem vid hofdu bored.

15. Og pad skiede pa peir so toludu og spurdust a sijn j millum, kom JEsus til peirra, og gieck med peim.

16. Enn peirra Augu voru so halldenn ad peir pecktu hann eige.

17. Enn hann sagde til peirra, hvad er pad fyrer Nædu, sem pid hendled reikande a Veigenum yckar a mille, og erud hriggver vot af?

18. Pa svarade eirn er Cleophas var ad nafne, og sagde til hans, ertu alleina einn af peim okiendu j Jerusalem, ad pu veitst eige hvad a pessum Dogum par jnne giorst hefur?

19. Og hann sagde til peirra, hvad er pad? enn peir sogdu til hans, pad af JEsu af Nazareth, hvor ed var einn Spaamadur, mektugur j Ordum og Verkum fyrer Gude og ollu Folke.

20. Hvorsu ad vorer Hofudprestar og Hof-

Hofdingiar felldu hann j Fordæming Daudans, og krofsfestu hann.

21. Enn vier vonudum ad hann munde endurleysa Jsrael, og yfer allt þetta er hinn þridie Dagur j Dag, er þetta skiede.

22. So hafa og skielft ofs nockrar Konur af vjs til, þær ed snemma hofdu hia Grofenne vered.

23. Og ecke fundid hans Lijkama, komu og sogdu sig sied hafa Einglanna Sioner, þeir ed sogdu hann lifa.

24. Og nockrer vtaf ofs geingu til Grafarennar, og fundu eins lijka sem Konurnar hofdu sagt, enn hann fundu þeir ecke.

25. Og hann sagde til þeirra, o þier Heimsker, og treger j Hiarta ad trua þvi ollu hvad Spæmennener hafa talad?

26. ætti Christus ei þetta ad lijda og jnnganga j sijna Dyrd?

27. Og hann tok til fra Moyse og ollum Spæmonnum, og lagde vt fyrer þeim allar Ritningar, þær af honum voru.

28. Og þeir toku ad nælgast Kauptunid þad þeir geingu til, og hann liet þa sem villde hann leingra ganga.

29. Þeir neyddu hann og sogdu, vert hia ofs, þviad kvollda tekur og a Dagenn lijdur, og hann gieck jnn ad vera hia þeim.

30. Og þad skiede þa hann sat med þeim til

Bords, ad hann tok Brauded, giorde packer, og braut pad, og riette ad peim.

31. Pa opnuduſt peirra Augu so peir pecktu hann, og hann vard oſynelegur fyrer peim.

32. Og peir ſogdu ſijn a mille, brann eige ockart Hiarta j ockur, pa hann talade vid ockur a Veigenum, og opnade fyrer ockur Ritningarnar?

33. Og peir ſtodu upp a ſomu Stundu, og ſneru aptur til Jeruſalem, og fundu pa ellefu ſamannſafnada, og pa ſem med peim voru.

34. Hvorier ed ſogdu, Drottinn er ſannarlega uppriſinn, og hefur birtſt Simone.

35. Og peir tiœadu peim hvad giorſt hafde a Veigenum, og hvornenn hann vard pecktur af peim j pvi hann braut Brauded.]

Gudſpialled a III. i Paaſkum.

36. Enn er peir voru ad tala petta, ſtie JEſus ſialfur midt j millum peirra, og ſagde til peirra, Fridur ſie med ydur.

37. Enn peir ſkielfduſt, og urdu hrædder, og meintu ad peir ſœe Anda nockurn, og hann ſagde til peirra.

38. Pvi erud pier ſo hrædder, og pvi koma ſlijker Pankar j ydar Hiortu?

39. Slaed mijnar Hendur og mijnar Fœtur, ad eg em pad ſialfur, preifed pier a mier og ſkoded, pviad Ande hefur hvorke Holld nie Bein, ſo ſem pier ſiaed mig hafa.

40. Og

40. Og þa hann sagde þad, synde hann þeim Hendur og Fætur.

41. Og er þeir truudu enn eige fyrer Fagnadar Saker, og undrade þad, sagde hann til þeirra, hafed þier hier nockud ad eta?

42. Og þeir logdu fyrer hann sticke af steiktum Fiske, og Hunangs Koku.

43. Og hann tok þad, og at fyrer þeim.

44. Og hann sagde til þeirra, þetta eru þaug Ord, hvor eg talade til ydar, þa eg var enn nu hia ydar, þviad þad hlytur allt ad fullkomnast hvad af mier var skrifad, j Moysis Logmaale, Spaamannabokum og Psalmum.

45. Þa opnade hann þeirra Skilning, so ad þeir skildu Ritningarnar.

46. Og sagde til þeirra, so er þad skrifad, og so byriade Christo ad lijda, og upp ad risa a þridia Deige af Dauda.

47. Og predika laata j sijnu Nafne Idran og Syndanna Fyrergiefning, a medal allra Pioda, og upphefia til Jerusalem.

48. Enn þier erud Vottar allra þessara Hluta.]

49. Og siaed, ad eg vil senda yfer ydur * Fyrerheit mijns Fodurs, enn þier skulud vera kyrrer j Borgenne Jerusalem, þangad til ad þier jklædest Krapte af Hædum.

* Es. 44, 3. Joel. 2, 28.

II. 50. Enn hann hafde þa vt allt til Bethaniam, og hof upp sijnar Hendur og blessade þa.

51. Og

51. Og þad giordest þa hann bleſſade yfer þa, ad hann ſkilde vid þa, og for upp j Himenenn.

52. Enn þeir tilbaadu hann, og ſneru aptur til Jeruſalem med miklum Fagnade.

53. Og voru alltijd j Muſterenu vegſamande og lofande GUd.

Ender S. Lucæ Gudſpialls.

S. Johannis Evangelium.

I. Capitule.

(I) Hver og hvilijkur ad JEſus ſe: (II) Vitnisburder Johannis um JEſum: (III) Nockrer af Læreſveinum JEſu verda Nafngreinder

1. I Upphafe var Ord, og þad Ord var hia Gude, og Orded var GUd.

2. Þad ſama var j Upphafe hia Gude.

3. Aller Hluter eru fyrer þad giorder, og ecki þeſs er eckert giort hvad giort er.

4. J

4. J honum var Lijfed, og Lijfed var Lios Mannanna.

5. Og Liosid skein j Mirkrunum, og Mirkrenn hafa ßad eige hendlad.

6. Par var eirn Madur af Gude sendur, sa hiet Johannes.

7. Hann kom til Vitnisburdar, ad hann bære Vitnisburd af Liosinu, ad aller skylldu fyrer hann trua.

8. Eige var hann Liosed, helldur ad hann bære Vitnisburd af Liosenu.

9. Pad var ßad sanna Lios, hvort ed upplyser (a) alla Menn, sem koma j ßennann Heim.

(a) (Alla Menn) ßad er, Christur er Lios Verallderanar, sem fyrer Evangelium upplyser alla Menn, ßviad ßad verdur Predikad fyrer allre Skiepnu, og verdur framnbored fyrer alla ßa Menn sem eru og verda munu.

10. Pad var j Heimenum, og Heimurenn var fyrer ßad giordur, og Heimurenn peckte ßad eige.

11. Hann kom til sinnar Eignar, og hans Eigenn medtoku hann eige.

12. Enn so marger sem hann medtoku, ßa gaf hann peim makt Guds bornum ad verda, peim er a hans Nafn trua.

13. Peim sem ecke af Blodenu, nie af Holldsins Villd, nie Mannsins Vilia, helldur peim sem af Gude eru borner.

14. Og

14. Og Orded vard Holld, og bygde med oss, og vier saum hans Dyrd, Dyrd so sem Eingetins Sonar af Fodurnum, fullann Nadar og Sannleika.

II. 15. Johannes vitnade af honum, kallade og sagde, þesse var sa, um hvorn eg sagde, ad epter mig skyllde koma, sa sem fyrer mig var, þviad hann var fyr enn eg.

16. Og af hans Fyllingu hofum vær allir teked (b) Nad fyrer Nad.

(b) (Nad) ¡Vor Nad er oss giefenn fyrer Christi Nad, sem honum er giefenn, so ad vier uppfyllum Logmaled, og þeckium Fodurenn fyrer hann, so ad Hræsne afleggest, og vier kynnum ad verda riettsinnader Menn.

17. Þviad Logmaled er fyrer Moysen utgiefed, enn Nad og Sannleikur er fyrer JEsum Christum ordenn.

18. Eingenn hefur nockurn Tijma Gud sied annann, sa Eingietne Sonurenn sem j Fodurs sins Skaute er, hann hefur oss þetta kunngiort.

Gudspialled IV. Sunnudag i Adventu.

19. Og þetta er Vitnisburdur Johannis, þa þeir Judar sendu af Jerusalem Presta og Levita, ad þeir skylldu spyria hann, hvor ert þu? og hann kiendest og neitade eige.

20. Og hann kiendest, eige em eg Christur.

21. Þeir spurdu hann ad, hvad þa? ertu Elias?

Elias? hann sagde, Eige em eg: ertu Spaamadur? enn hann ansade, nei.

22. Pa sogdu peir vid hann, hvad ertu pa? so ad vier meigum Andsvar giefa peim er oss utsendu, hvad seiger pu af sialfum pier?

23. Hann sagde, eg em eins * Predikara Rodd j Eydemorku, greided pier Vegu Drottens, so sem sagde Esaias Spaamadur.

* Esa. 40, 3.

24. Og peir sem utsendust voru af Phariseis.

25. Peir adspurdu hann og sogdu honum, pvi skijrer pu pa, ef pu ert eige Christur, ei Elias, og eige Spaamadur?

26. Johannes svarade peim og sagde, eg skijre med Vatne, enn hann er geingenn midt a medal ydar, hvorn pier pecked eige.

27. Hann er sa sem epter mig mun koma, sa ed fyrer mig hefur verid, hvors eg em ei verdur ad uppleysa Skopveinge.

28. Petta skiede j Bethabara hinu meigenn Jordanar, par Johannes skijrde.]

29. Enn annars Dags par epter sier Johannes JEsum komande til sijn, og mællte, siaed! par er pad Lambid Guds hvort ed ber Heimsins Synder.

30. Sa er, af hvorium eg sagde ydur, epter mig kiemur Madur, sa fyrer mig var, pviad hann var fyr enn eg.

31. Og eg peckte hann eige, helldur ad hann

yrde

yrde openber j Jsrael, fyrer þvi kom eg ad skijra med Vatne.

32. Og Johannes vitnade, og sagde, eg sea Andann ofann stijga af Himnum j Dwfu Lijke, og hann stadnæmdist yfer honum.

33. Og eg þeckte hann ei, enn sa mig sende ad skijra med Vatne, hann sagde mier, yfer hvorn þu sier Andann nidurstijga, og yfer honum vera, hann er sa sem skijrer med Heilogum Anda.

34. Og eg sa þad, og vitnade, ad sa er Gudds Sonur.

35. Enn annars Dags, stod Johannes aptur enn, og tveir af hans Læresveinum.

36. Og sem hann leit JEsum ganga, segier hann, siaed, þad er Lamb Gudds!

III. 37. Og þeir tveir Læresveinar heyrdu hann tala, og filgdu JEsu epter.

38. Enn JEsus snere aptur, og leit þa sier filgiande, og sagde þeim, ad hvorium leited þier? þeir spgdu honum, Rabbi, (hvad ad þydest Meistare) hvar ertu Heima?

39. Hann sagde þeim, komed og siaed, þeir komu og sau þad, og voru hia honum þann dag, enn þad var nær tijundu Stundu.

40. Eirn af þessum tveimur, sem heyrde af Johanne, og JEsu eptirfilgde, var Andreas Broder Simonar Petri.

41. Hann fann þa adur sinn Brodur Simon,

mon, og sagde til hans, vier hofum funded (c) Messiam (hvad utlegst, Smurdur.)

(c) Messias, a Ebresku; Christur, a Grisku; Smurdur, a Norrænu; allt hid sama.

42. Og filgde honum til JEsu: þa JEsus leit hann, mællte hann, þu ert Simon Sonur Jonas, þu skallt kallast Cephas, þad wtlegst Hellusteirn.

43. Annars Dags þar epter, vilde JEsus ferdast til Galilæam, og finnur Philippum og sagde til hans, filg þu mier epter.

44. Enn Philippus var af Bethsaida, ur þeirre Borg Andresar og Peturs.

45. Philippus fann Nathanael, og sagde honum, vier hofum þann funded, um hvorn Moyses * j Logmœlenu og Spœmennerner ** hafa skrifad, JEsum Josephs Son af Nazareth. * 1 B. Mos. 49, 10. etc. 5 B. Mos. 18, 18. ** Esa. 40, 10. 11. Ezech. 34, 23. Jer. 23, 5. 6. Dan. 9. 24.

46. Nathanael sagde til hans, hvad ma af Nazareth gott koma? Philippus sagde honum, kom og sia þad.

47. JEsus sa Nathanael koma til sijn, og sagde af honum, siaed, einn Sannann Israelita, j hvorium eingenn Svik eru.

48. Nathanael sagde vid hann, hvar af þecker þu mig? JEsus svarade og sagde til hans, adur enn Philippus kallade a þig, þa þu varst under Fijkiutrienu, sa eg þig.

49. Nathanael svarade og sagde til hans, Rab-

bi, þu ert GUDS Sonur. Þu ert Kongur Israels.

50. JESUS svarade og sagde vid hann, þu truder, af því eg sagde þier, ad eg hefde sied þig under Fíkiutrienu, sia muntu enn þessu meira.

51. Og hann sagde honum, sannlega, sannlega segge eg ydur, upp fra þessu munud þier sia Himenenn openn, og Eingla GUDS stijga upp og ofann yfer Mannsins Son.

II. Capitule.

JESUS (I) fer til Brudkaups: og (II) hreinsar Musterid.

Gudspiallid II. Sunnud. epter Þrettanda.

I. Og a þridia Deige, vard Brudkaup til Cana i Galilea, og þar var Moder JESU.

2. Enn JESUS var bodenn, og hans Læresveinar, til Brudkaupsins.

3. Og er þa þraut Vijnid, sagde Moder JESU til hans, þeir hafa eige Vijn.

4. JESUS sagde til hennar, þu Kona, hvad hef eg med þig ad giora? Mijn Stund er ei enn komenn.

5. Moder hans sagde til Þienaranna, hvad hellst hann segier ydur, þad giored.

6. Enn þar voru sex Vatskier af Steine, sett epter veniu Gydinganna Hreinsunar, og hvort þeirra tok tvo eda þria (a) Mælera.

(a) Metreta

(a) Metreta j Grisku, tvær Metretæ eru hia oss nockud meira enn ein Ama Vijns.

7. JEsus talade til þeirra, Fylled upp Vatskierenn af Vatne, og þeir fylltu þau allt a Barma.

8. Og hann sagde þeim, ausid nu upp og færed Kiæmeistaranum, og þeir færdu honum.

9. Enn þa Kiæmeistarenn smackade Vijned, þad Vatn hafde verid, og visse ecke hvadann þad kom, enn Þionustumennerner sem Vatnid jusu, vissu þad, Þa kallar Kiæmeistarenn a Brudgumann.

10. Og seiger honum, Aller Menn giefa j fyrstu þad goda Vijned, og nær þeir giorast Blvader, þa þad hid liettara; Enn þu hefur geymt hid goda Vijned allt til þessa.

11. Þetta er hid fyrsta Jardteikn þad JEsus giorde, sem skiede j Cana j Galilea, og hann opinnberade sijna Dyrd, og hans Læresveinar trudu a hann.]

II. 12. Þar epter for hann ofan til Capernaum, hann og Moder hans, Brædur hans, og Læresveinar, og voru þar eige leinge.

13. Þa voru nœalæger Paskar Gydinga. Og JEsus for up til Jerusalem.

14. Og fann j Musterenu sitiande þa sem hofdu til kaups, Naut, Saude, Dwfur, og þa sem umskipte giordu a Peningum.

15. Þa giorde hann sier Svipu af streingium, og rak þa alla ut af Musterenu, med

Nautum

Nautum og Saudum, og hratt nidur Peningum og Bordum peirra er umskiptenn giordu.

16. Og sagde vid pa sem Dwfurnar selldu, bered pier petta burt hiedann, og gisred eige mijns Fodurs Hws ad soluhusi.

17. Hans Læresveinar hugsudu pa um, hvad skrifad er; * Vandlæting Hwss pijns eat mig. * Psal. 69, 10.

18. Pa svsudu Judar og sogdu honum, Hvort Teikn syner pu oss, ad pu meiger petta giora?

19. JEsus svarade og sagde peim, Brioted petta Mustere, Enn eg vil a pridia deige pad uppreisa.

20. Pa sogdu Gydingar, petta Mustere er uppbyggt j sex og fisrutijge ar, enn pu villt uppreisa pad a prem dogum?

21. Enn hann talade um Mustere sijns Lijkama.

22. Og pa hann var af Dauda uppriſinn, hugleiddu hans Læresveinar, ad hann hafde petta mællt, og trudu * Ritningunne, og peim Ordum er JEsus hafde talad.

* Psal. 16, 10, 11.

23. Enn sem hann var j Jerusalem a Paaskahatijdenne, pa trudu marger a hans Nafn, pa peir sau paug Teikn er hann giorde.

24. Enn JEsus trude peim eige til sijn, af pvi hann peckte pa alla.

25. Og purfte ei vid ad nockur bære af Man-

Mannenum Vitne, þviad hann sialfur visse hvad med Mannenum var.

III. Capitule.

(I) Ræda JEsu vid Nicodemus um Endurfæðingena: (II) Ræda Johannis vid Gydinga um JEsum.

Gudspialled a Trinitatis Sunnudag.

1. Þar var einn Mann a medal Phariseanna, Nicodemus ad Nafne, hann var einn af Hofdingium Gydinga.

2. Hann kom til JEsu um Nott, og sagde til hans, Meistare, vier vitum ad þu ert eirn Lærefader af Gude komenn, þviad eingenn gietur giort þaug Tækn sem þu giorer, nema Gud sie med honum.

3. JEsus svarade og sagde til hans, Sannlega, sannlega seige eg þier, Nema so sie ad nockur verde ad nyu fæddur, hann kann eige ad sia Guds Rijke.

4. Þa sagde Nicodemus til hans, (a) Hvornenn kann Madurenn ad fædast þa hann er gamall? eda fær hann stiged aptur i sinnar Modur kvid og fædst so?

(a) Vor Skilningur, Nattura og Frivilie, og etc. Veit eckert af Guds Nad og Verkum, ja, hun fælest þau og helldur þau fyrer Andstygd, So langt er þad fra ad hun skylde gyrnast þau, so sem þesse Texte klarlega bevijsar.

5. JEsus svarade, Sannlega, sannlega seige

eg þier, Nema so sie, ad nockur verde fæddur af Vatne og af Anda, þa gietur hann ei jnngeingid j Guds Rijke.

6. Hvad af Holldenn er fædt þad er Holld, og hvad af Andanum er fædt þad er Ande.

7. Undrast þu ei, þo eg seige þier, ad ydur byriade ad nyu ad fædast.

8. Vindurenn (b) blæs hvar hann vill, og þu heyrer hans þyt, enn ei veitstu hvadann hann kiemur, eda hvort hann fer, so er hvor sa sem af Andanum er fæddur.

(b) (Blæs) Eins og Vedred heyrest, þa þad blæs og þytur, og eingenn veit þo hvadann þad kiemur, edur hvort þad fer. So finnur og hver einn Endurfæddur, Guds Anda krapt j sier, þo ad eige kunne hann ad finna hvornenn ad Endurfædingarennar Verk j sier framkvæmest.

9. Nicodemus svarade og sagde til hans, Hvornenn ma slikt skie?

10. JEsus svarade og sagde til hans, Ertu Meistare j Israel og veitst eige þetta?

11. Sannlega, sannlega seige eg þier, ad vier seigum þad vier vitum, og vitnum þad vier sied hofum, og vort Vitne medtaked þier eige.

12. Og ef þier trued eige þa eg seige ydur af jardneskum hlutum, Hvornenn munud þier trua meiga, ef eg seige ydur af Himneskum Hlutum?

13. Og eingenn mun fara til Himna, nema sa

sa sem ofann af Himne hingad er komenn/sem er Mannsins Sonur, sa sem er a Himne.

14. Og so sem Moyses upphafde Hoggormenn j Eydemorku, lijka byriar Mannsins Syne ad upphefiast.

15. Ad aller þeir er a hann trua fortapest eige, helldur ad þeir hafe Eylijft Lijf.]

Gudsp. a II. i Hvita Sunnu.

16. So Elskade Gud Heimenn, ad hann gaf ut sinn Eingetenn Son til þess, ad aller þeir sem a hann trua, fyrerfarest eige, helldur ad þeir hafe Eylijft Lijf.

17. Þvi eige sende Gud sinn Son j Heimenn ad hann dæmde Heimenn, helldur ad Heimurenn frelsist fyrer hann.

18. Hvor a hann truer, dæmest eige, Enn hvor hann truer eige, hann er nu þegar dæmdur, þviad hann trude eige a Nafn Eingetins Guds Sonar.

19. Enn þesse er Domurenn, Liosid kom j Heimenn, og Menneme elskudu meir Myrkred enn Liosed, þvi þeirra Verk voru vond.

20. Hvor illa gierer sa hatar Liosid, hann kiemur og eige til Liossins, ad eige straffest hans Verk.

21. Enn hvor Sannleikenn gierer, hann kiemur til Liossins, so ad hans Gierder verde Augliosar, þviad þær eru j Gude giordar.]

II. 22 Epter þetta kom JEsus og hans Læresveinar til Gydingalands, og hafde sitt adsetur þar hia þeim og skijrde.

23. Enn Johannes skijrde og so vid Enon nærre Salim, þviad þar voru Vetn morg, þeir komu þangad, og lietu skijra sig.

24. Þviad Johannes var eige þa jnn lagtenn j Myrkvastofu.

25. Enn þa hoofst ein Spurning af Læresveinum Johannis vid Gydinga, um Hreinsunena.

26. Og þeir komu til Johannem, og sogdu honum, Meistare, sa sem hia þier var hinumeigenn Jordanar, af hvorium þu barst Vitne, sie, Hann skijrer, og hvor Madur kiemur til hans.

27. Johannes svarade og sagde, Madur fær ei medtekid nockud, nema honum verde þad af Himnum giefid.

28. Þier erud sialfer mijn Vitne, þad eg sagde, ad eg være ei Christur, Helldur þad eg være fyrer honum sendur.

29. Hvor ed Brudena hefur, sa er Brudgumenn, enn Vinur Brudgumans er sa sem stendur og hlyder honum, og gledur sig yfer Brudgumans Rodd, Sa same minn fognudur er nu uppfylldur.

30. Honum ber ad vaxa, enn mier ad minka.

31. Sa sem ad ofan kiemur, hann er yfer ollum, Hvor hann er af Jordu, hann er af Jordu, og um Jordena talar hann, Enn sa sem kiemur af Himne, hann er yfer ollum.

32. Og

32. Og hvad hann sa og heyrde, pad vitnar hann, og eingenn tekur hans Vitnisburd.

33. Enn hvor hann medtekur, sa (c) Innsiglar pad, ad Gud sie sannur.

(c) (Innsiglar) Pad er, haun finnur til Pess, so sem eitt Insigle prickt i sitt Hiarta, sem er Truenn, ad Gud er Sannordur, Og hann vidurkienner og vottar pad eirnenn utvortis, so sem hann seiger j siaunda Cap. Ef nockur vill giora mijns Fodurs Vilia, hann mun formerkia, hvort Pesse Lærdomur er af Gude.

34. Pvi pann sem Gud sender, sa talar Guds Ord, pviad eige giefur Gud Anda af (d) skamte.

(d) (Skamte) Aller adrer Menn fa Guds Anda Gaafur, af vissum ætlettum skamte, Enn Guds Sonur hefur odlast Heilags Anda Gaafur æn enda og mæta. Hebr. 1, 9. Coloss. 2, 9.

35. Faderenn elskar Sonenn, og allt gaf hann j hans Hendur.

36. Hvor hann truer a Sonenn, sa hefur Eylijft lijf, Enn hvor hann truer ecke a Sonenn, hann mun eige sia Lijfid, helldur blijfur Guds Reide yfer honum.

IV. Capitule.

JEsus (I) talar vid eina Samaritaniska Konu, og (II) læknar Son Pess Konunglega Manns er var Siukur.

I. Enn pa DRottenn fornam nu, ad Phariseí hofdu heyrt, pad JEsus giorde fleyre Læresveina enn Johannes, og skijrde.

2. (Þott JEsus skijrde ei sialfur, helldur hans Læresveinar:)

3. Þa forliet hann Gydingaland, og for aptur til Galileam.

4. Enn hann ætte ad reisa um Samariam.

5. Þa kom hann i eina Samverska Borg, þa Sichar heiter, nærre þvi Akurlende, er *Jacob gaf Syne sijnum Joseph.

*1B. Mos. 33, 19. 1B. Mos. 48, 22. Jos. 24, 32.

6. Og þar var Brunnur Jacobs. Enn JEsus var nu ordenn vegmodur, þa sat hann a Brunnenum, þad var nærre um siottu Stund.

7. Þa kom ein Kona ut af Samaria Vatn ad ausa. JEsus sagde til hennar, Gief þu mier ad drecka.

8. Þvi hans Læresveinar voru geingner jnn j Borgena Fædslu ad kaupa.

9. Þa seiger su Samverska Konann til hans, Hvornenn beider þu mig Dryckiar, þar þu ert eirn Jude, enn eg em ein Samversk Kona? Þviad ecke hafa Judar neina umgeingne med Samverskum Mønnum.

10. JEsus svarade og sagde til hennar, Ef þu þeckter Guds Gisf, og hvor hann være, sa þier seiger, Gief mier ad drecka, þa beidder þu hann, og hann giæfe þier Lifande Vatn.

11. Þa sagde Konann til hans, Herra, þu hefur eige þad sem þu gietur ausid med, enn hœtt

hœtt er ofann j Brunnenn, eda hvadann hefur þu þad Lifande Vatn?

12. Edur ertu meire Fodur vorum Jacob, sa ed gaf oss þennann Brunn? hann dræck af honum og Born hans, og hans Fienadur.

13. JEsus svarade og sagde henne, Hvor sem dreckur af þessu Vatne, hann þyrster aptur.

14. Enn hvor hann dreckur af þvi Vatne sem eg mun giefa honum, hann skal ey þyrsta eylijflega, Helldur þad Vatn sem eg gief honum, mun verda j honum Vatns brunnur sem flytur til Eylijfs Lijfs.

15. Konann sagde til hans, Herra, gief mier þetta Vatn, so mig þyrste ei, og ad eg skule ei koma hingad til Vatnsaustrar.

16. JEsus sagde til hennar, Far þu, og kalla a Mann þinn og kom hingad.

17. Konann svarade og sagde, eige hef eg Mann, JEsus sagde til hennar, Þu seiger riett, eige hef eg Mann.

18. Þviad þu hefur fimm menn haft, og þann þu hefur nu, er eige þinn madur, þetta sagder þu satt.

19. Konann sagde til hans, Herra, eg sie ad þu ert eirn Spæmadur.

20. Fedur vorer hafa a þessu Fialle tilbeded, enn þier seiged, til Jerusalem sie sa stadur þar Menn eige ad tilbidia.

21. JEsus sagde henne, Kona, tru mier, Su stund kiemur, ad hvorke a þessu Fialle, nie til Jerusalem munu þeir tilbidia Fodurenn.

22. Þier tilbidied þad þier vited ei, enn vier vitum hvad vier tilbidium, þviad Heillenn er af Judum.

23. Enn sa Tijme kiemur, og er nu þegar, ad sanner tilbidiendur munu tilbidia Fodurenn j Anda og Sannleika, af þvi, ad Faderenn vill hafa þa, er hann so tilbidia.

24. Gud er Ande, og hvorier hann tilbidia, þeir skulu tilbidia hann j Anda og Sannleika.

25. Konann sagde til hans, Eg veit ad Messias kiemur, sa sem Christur kallast, og nær hann kiemur, þa mun hann undervijsa oss allt.

26. JEsus sagde henne, Eg em hann, sa sem vid þig talar.

27. Og j þvi bile komu hans Læresveinar ad, og undrudust þvi hann talade vid eina Kvinnu. Þo sagde eingenn, ad hvorju spyr þu, edur hvad mæler þu (a) vid hana.

(a) (Vid hana) sem er ein Samverst og Heidenn Kona.

28. Enn Konann skildest þar vid sijna Krvs, og gieck jnn j Stadenn, og sagde til folksins.

29. Komed og siaed eirn mann er mier sagde allt þad eg hefe giort, hvort ad hann er eige Christur.

30. Þa

30. Þa geingu þeir vt af Stadnum, og komu til hans.

31. Enn þess a mille minntu hans Læresveinar hann a og sogdu, Rabbi, neyt þu.

32. Enn hann sagde til þeirra, Eg hefe þa (b) Fædu til ad neyta, af hvorre þier vited eige.

(b) (Fædu) Hans Fæda er ad giora Vilia Fodursins, enn Fodursins Vilie er, ad Evangelium skule epter hans Pijnu predikad verda i ollum Heimenum; Þad var nu nalægt, eins og Kornskieru-tijmenn var j þann tijd nalægur.

33. Þa sogdu Læresveinarner sijn a mille, Eda hefur nockur fært honum ad eta?

34. JEsus sagde til þeirra, minn matur er sa, ad eg giore hans Vilia þess er mig hefur sendt, og fullkomne hans Verk.

35. Seiged þier eige sialfer, ad þad eru enn fiorer Manuder, þa kiemur Kornskierutijmenn; sie, Eg seige ydur, lijted upp Augum ydar, og siaed Akurloudenn, þad þau eru nu þegar hvijt til Kornskurdarens.

36. Og hvor sem uppvinnur, sa tekur laun, og safnar Avexte til Eylijfs Lijfs. So ad þar gledie sig hvor med odrum, soa sem soaer, og sa er uppvinnur.

37. Þvi sannast hier þad Ord-tak, ad annar sie sa sem soaer, enn annar sa sem uppvinnur.

38. Eg sende ydur upp, ad vinna þad þier erfidudud ecke, (c) Adrer hafa erfidad, og þier erud komner jnn j þeirra Erfide.

(c) (Adrer) Spaamennerner hafa nidur sæd. 1 Pet. 1. C. Peir giordu pad eige fyrer sialfa sig, helldur fyrer oss.

39. Marger Samversker menn af peim sama Stad trudu a hann, fyrer Konunnar Ord er so vitnade, hann sagde mier allt hvad eg giort hafde.

40. Enn pa hiner Samversku voru til hans komner, bædu peir hann, ad hann være hia peim, og hann var par tvo Daga.

41. Og miklu fleyre trudu fyrer hans Ord.

42. Og sögdu til Konunnar, Ei trúum vier nu framar fyrer pijn Ord, pviad vier sialfer heyrdum, og vitum, ad pesse er sannarlega Christur Lausnare Heimsins.

11. 43. Enn tveimur dögum par epter, for hann padann, og reiste til Galileam.

44. Pviad JEsus vitnade pad sialfur, ad eirn Spaamadur er j ongvu gillde a sijnu eigenn Fodurlande.

45. Pa hann kom j Galileam, medtoku hann Galileiskir Menn, sem sied hofdu allt pad hann giorde til Jerusalem a Hatijdinne, pvi peir hofdu og komed til Hatijdardagsins.

46. Og JEsus kom aptur til Cana j Galilea, par hann hafde giort Vatn ad Vijne.

Gudsp. XXI. Sunnud. ept. Trinitat.

Og par var eirn Konunglegur Madur, hvors Sonur ad loa sjukur til Capernaum.

47 Pesse

47. Þesse heyrde, ad JEsus var komenn af Gydingalande j Galileam, og for til hans, og bad hann, ad hann fære ofann og hialpade Syne hans, þviad hann være daudsiukur.

48. Og JEsus sagde til hans, þegar þier siaed ecke Teikn og Stormerke, þa trued þier ei.

49. Þa sagde sa Konunglege Madur til hans, HErra, far ofann adur enn mitt Barn andast.

50. JEsus sagde honum, far þu, Sonur þinn lifer, og Madurenn trude þvi Orde er JEsus sagde honum, og gieck þadann.

51. Enn j þvi hann for ofanepter, mættu hans Þienarar honum, og kunngiordu honum seigiande, þitt Barn lifer.

52. Þa spurde hann upp þann Tijma af þeim, a hverium honum hefde batnad. Og þeir sogdu honum, j gier um Siaundu Stund yfergaf Kaldann hann.

53. Þa formerkte Faderenn ad þad var um þann Tijma, a hverium JEsus sagde honum, Sonur þinn lifer. Og hann trude, og allt hans Hus.]

54. Þetta er nu þad annad Jarteikn er JEsus giorde, þa hann kom af Gydingalande til Galileam.

V. Capitule.

JEsus (I) læknar einn sem hafde vered siukur i 38 ar; og (II) forsvarar þetta sitt Verk.

I. Epter þad var ein Hæatijd Gydinga, og JEsus for upp til Jerusalem.

2. Enn j Jerusalem hia Fiarhusunum er eitt Vatnsdijke, sem kallast a Ebresku (a) Bethesda, hafande fimm Forbyrge.

(a) (Bethesda) merker eitt Hospital j hvorju fatæku Folke er giort til goda, og kiemur af þvi Orde Hesed, þad er Ölmusa edur Miskun, og var þetta fatækra Manna Hus hia þvi Dijke sem þeir Sauder voru geymder sem offrast skylldu, og þeir enu Siuku væntu sier þessa Velgiornings j Dijkenu.

3. J þeim loa mikell fiolde Siukra Manna, Blindra, Halltra, Visnadra, bijdande epter Vatnsinns Hræring.

4. Þviad Eingell stie ofann j tilsettann Tijma j Dijked, og hrærde upp Vatned, hvor sem nu firstur stie þar ofann j epter Vatnsins hræring, sa vard heill, af hvorre Sott sem hann var halldenn.

5. Þar var eirn sa Madur, sem þrioatijger og oatta oar hafde siukur leiged.

6. Þa JEsus leit þennan liggiande, og fornam, ad hann hafde so leinge leiged, seiger hann til hans, villtu heilbrigdur verda?

7. Hinn siuke svarade honum, HErra, eg hefe ei neirn Mann, þa Vatnid hræreft, ad loate mig j Dijked, þvi nær eg kiem ad, þa stijgur annar fyrre jnn enn eg.

8. JEsus sagde til hans, Rijs upp, tak Sæng þijna, og gack burt!

9. Og

9. Og strax vard sa Madur Heilbrigdur, og tok sijna Sæng og gieck þadann, enn sa same Dagur var Sabbathsdagur.

10. Þa sogdu Gydingar honum sem heilbrigdur var ordenn, þad er j Dag Sabbathsdagur, eige hæfer þier ad bera Sængina.

11. Hann svarade þeim, sa mig heilann giorde, hann sagde mier, tak Sæng þijna og gack burt.

12. Þa spurdu þeir hann ad, hvor er sa Madur, er þier sagde, tak Sæng þijna og gack?

13. Enn sa sem heilbrigdur var ordenn visse eige hvor hann var, þviad JEsus hafde viked j burt fra Folkenu sem þar var j þeim Stad.

II. 14. Epter þad hitte JEsus hann j Musterenu, og sagde til hans, sie, nu ertu heill ordenn, syndga nu ei framarmeir, so ad þig hende eige eitthvad verra.

15. Sa Madur for og undervijsade Gydingum, ad þad være JEsus, sem hann hefde giort heilann.

16. Þar fyrer offoktu Gydingar JEsum, og leitudust vid ad deyda hann, af þvi ad hann giorde þetta a Sabbathsdeige.

17. JEsus svarade þeim, Fader minn (b) verkar allt hingad til, eg verka og.

(b) (Verkar) Þad er, minn Fader helldur ecke Sabbathsdagenn, þvi helld eg hann ecke helldur, helldur erfida eg jafnlega, eins og minn Fader.

18. Enn fyrer þetta soktu Gydingar meir til ad deyda hann, þviad hann braut elge einasta Sabbathed, helldur sagde og so, ad Gud være sinn Fader, giorande sig sialfann Gude jafnann.

19. JEsus svarade og sagde til þeirra, Sannlega, sannlega segge eg ydur, Sonurenn fær ecker af sialfum sier giort, nema það hann sier Fodurenn giora, þviad hvad hellst hann giorer, þad giorer og eins lijka Sonurenn.

20. Þvi Faderenn elskar Sonenn, og syner honum allt þad hann giorer, og enn mun hann syna honum onnur Verk meire, so þier munud undrast.

21. Þviad, so sem Faderinn uppvekur Duda, og lijfgar, so lijfgar og Sonurenn þa sem hann vill.

22. Þvi eige dæmer Faderenn nockurn, helldur gaf hann Synenum allann Dom.

23. Ad aller heidre Sonenn, so sem þeir heidra Fodurenn; hvor hann heidrar ei Sonenn, sa heidrar ei Fodurenn, sem hann sende.

24. Sannlega, sannlega segge eg ydur, hvor mijn Ord heyrer og truer þeim sem mig sende, sa hefur Eylijft Lijf, og ei kiemur hann j Dom, helldur hefur hann þreyngt j giegnum fra Daudanum til Lijffins.

25. Sannlega, sannlega segge eg ydur, ad su Stund

Stund kiemur, og er nu allareidu, þad Dauder munu heyra Rodd Guds Sonar, og þeir sem hana heyra munu lifa.

26. Þviad lijka sem Faderenn hefur Lijfid j sialfum sier, so gaf hann Synenum ad hafa Lijf j sier sialfum.

27. Hann gaf honum og Vallð til ad halda Dom, af þvi, ad hann er (c) Mannsins Sonur.

(c) (Mannsins Sonur) Domurenn skal openberlega fyrer ollum Monnum halldenn vera, þar fyrer skal Domarenn og so vera Madur, sem sien kann ad verda, og þo eirnenn sannur Gud, med þvi hann skal eiguast Guds Domstol.

28. Eige skuluð þier undrast þetta, þviad su Stund mun koma, ad hvorre, þad aller þeir sem j Grofunum eru, skulu heyra hans Rodd.

29. Og þeir munu þa frammganga, sem gott giordu, til Lijfsins Uppriſu, enn þeir sem jlla giordu, til Doms Uppriſu.

30. Eige kann eg af mier sialfum ad giora nockud, eins og eg heyrde, so dæme eg, og minn Domur er riettur, þviad eg leita eige mijns Vilia, helldur Fodursins Vilia, þess er mig sende.

31. Ef eg ber mier sialfum Vitne, þa er mitt Vitne ecke satt.

32. Þar er annar sem af mier ber Vitne, og eg veit ad hans Vitne er satt, þad hann ber af mier.

33. Þier

33. Þier sendud til Johannem, og hann bar af Sannleikanum Vitne.

34. Enn eg tek eige Vitne af Monnum, helldur seige eg þetta, uppa þad þier hialpest.

35. Hann var eitt logande og skijnande Lios, enn þier villdud skamma Stund glediast af hans Liose.

36. Eg hefe enn meira Vitne enn Johannis Vitne, þviad þau Verk sem Faderenn gaf mier, ad eg fullkomne, þau somu Verkenn sem eg giore, bera mier vitne, þad Faderenn hafe mig sendt.

37. Og Faderenn sa sem mig sende, hann sialfur bar mier Vitne, eige hafed þier nockurn Tijma heyrt hans Rodd, nie sied hans Mind.

38. Og hans Ord hafed þier ei j ydur bvoande, þviad þeim hann sende, trued þier eige.

39. Rannsaked Ritningena, þviad þier meined ydur j henne ad hafa Eylijft Lijf, og hun er su, hvor af mier ber Vitne.

40. Og ei vllied þier koma til mijn, so ad þier hafed Lijfed.

41. Eg tek ongva Dyrd af Monnum.

42. Enn eg þecke ydur, ad þier hafed eige Guds Elsku j ydur.

43. Eg kom j mijns Fodurs Nafne, og þier medtaked mig eige, ef annar kiemur j sijnu eigenn Nafne, þann medtaked þier.

44. Hvornenn meiged þier trua, þar sem þier

þier taked innbyrdis Dyrd hvor af odrum? og þa Dyrd sem af sialfum GUde er, hennar leiteð þier eige.

45. Eige skulud þier þad meina, ad eg mune klaga ydur fyrer Fodurnum, þar er einn sem ydur klagar, Moyses, a hvorn þier voned.

46. Ef þier trydud Moysi, so trydud þier og mier, þviad af mier skrifade hann, * Enn ef þier trued eige hans skrife, Hvornenn meiged þier þa mijnum Ordum trua?

* 1 B. Mos. 3, 15. Cap. 22, 18. Cap. 49, 10. 5 B. Mos. 18, 15.

VI. Capitule.

JEsus (I) fæder 5000. Manna: (II) Gengur a Sionum: (III) Ræder vid sijna Læresveina um þa Fædu sem duger til Eylijfs Lijfs.

Gudspialled a Sunnud. j Midfostu.

1. Epter þad for JEsus burt, yfer um Sioenn hia Stadnum Tiberias j Galilæa.

2. Og mikell Mannfiolde filgde honum epter, af þvi þeir saau þaug Teikn er hann giorde a Siukum.

3. JEsus gieck þa uppa eitt Fiall, og setteſt þar med sijnum Læresveinum.

4. Og þa var og Paaska Hatijd Gydinga nealæg.

5. JEsus hoof þa upp sijn Augu, og sa ad margt Folk dreif ad honum, þa sagde hann vid Philippum, Hvar kaupum vier Braud, þad þesser neyte?

6. Enn

6. Enn þetta sagde hann af því, ad hann villde reyna hann, þviad hann visse vel hvad hann villde giora.

7. Philippus svarade honum, Braud fyrer Tvohundrud peninga, nægest þeim ei, so ad hvor eirn fœe nockud lijtid.

8. Þa sagde honum eirn af hans Læresveinum, Andreas Broder Simonar Petri.

9. Hier er eirn lijtell Pilltur, sa hefur fimm Byggbraud og tvo Fiska.

10. Enn hvad er þad a medal so margra? Þa sagde JEsus, skicked Folkenu j Sætenn. Þar var j þeim stad miked Gras, Þa settust nidur nær Fimm Þusunder manns.

11. JEsus tok Braudenn og giorde þacker, og fieck sijnum Læresveinum, Enn Læresveinarner feingu þeim sem nidur hofdu setst. Lijka eirnenn af Fiskunum so mikid sem hann villde.

12. Enn þa þeir voru metter, sagde hann til sinna Læresveina, safned samann þær Leifar sem afganga, so eckert spillest.

13. Enn þeir sofnudu samann og fylltu upp tolf Karfer med þessar Leifar af fimm Byggbraudum, sem þeir leifdu er Mat hofdu feinged.

14. Þa Menn sœu þad, ad JEsus giorde þetta Teikn, sogdu þeir, Þesse er Sannarlega sa Spœmadur sem j Heimenn skal koma.

15. Enn þa JEsus formerkte, ad þeir mundu

mundu koma ad grijpa hann, og giora hann ad Konge, flyde hann eirn upp aptur a Fialled.]

II. 16. Ad Kvøllde geingu hans Læresveinar ofan til Sidfar.

17. Og stigu a Skip, og komu yferum Sioenn til Capernaum, og þa var þegar mirkt ordid. JEsus var þa eige komenn til þeirra.

18. Enn Siorenn tok ad æsast upp af miklu Vedre.

19. Þeir høfdu þa roed fimm og tuttugu, edur þriœatijger Ækraleingder, þa sau þeir JEsum ganganda œa Sionum, og komenn nær Skipenu, þeir ottudust þa.

20. Enn hann sagde til þeirra, Eg em þad, ottest þier eige.

21. Þa villdu þeir hafa teked hann jnn a Skiped, og jafnsnart var Skiped komed ad því Lande sem þeir foru til.

III. 22. Annann Dag epter, sœa Folked, sem hinumeigenn Siafarens stod, ad eige var þar annad Skip til, nema þad eina sem hans Læresveinar høfdu œastijgid, og JEsus hafde ei sialfur stijgid a þad Skip med sijnum Læresveinum, helldur voru hans Læresveinar einer af stad farner.

23. Þar komu og yfer um onnur Skip fra Tiberias, hart nær þeim stad, sem þeir høfdu Braudenn eted fyrer Herrans Þackargiord.

24. Þa

24. Og þa Folkid sa nu, ad JEsus var eige þar, og eige helldur hans Læresveinar, stie þad a Skipenn, kom til Capernaum, og leitade ad JEsu.

25. Og þa þeir hofdu funded hann hinumeigenn Siafarins, sogdu þeir til hans, Rabbi, nær komstu hingad?

26. JEsus svarade þeim og sagde, sannlega, sannlega seige eg ydur, þier leitid mijn eige af því, ad þier sæud Teiknenn, helldur af því ad þier neyttud af Braudunum, og urdud sadder.

27. (a) Verkid Fædu, ecke þeirrar sem forgeingur, helldur þeirrar sem stodug blijfur til Eylijfs Lijfs, hvoria ad Mannsins Sonur mun giefa ydur, þviad Gud Fader hefur hann (b) innsiglad.

(a) (Verkeb) Umgangest med soddan Fædu.

(b) (Insiglad) hann bigafade hann og utbio med Heilsogum Anda, so ad hann alleina er giefenn, og settur ollum til Meistara, og Hialpara, epter hvorium aller eiga ad haga og hegda sier.

28. Þa sogdu þeir til hans, hvad skulum vier þa giora so vier gisrum Guds Verk?

29. JEsus svarade og sagde þeim, þad eru Guds Verk, ad þier trued a hann, þann hann sende.

30. Þa sogdu þeir til hans, hvad giorer þu fyrer Teikn, so ad vier siaum, og truum þier? hvad giorer þu?

31. Fedur

31. Fedur vorer æatu Manna j Eydemorku, sem skrifad stendur, * hann gaf peim ad eta Braud af Himne.

* 2 B. Mos. 16, 15. 4 B. Mos. 11, 7. Psal. 78, 24, 25.

32. Pa sagde JEsus til peirra, sannlega, sannlega segge eg ydur, ad ei gaf Moyses ydur Braud af Himne, helldur giefur Fader minn ydur pad rietta Braud af Himne.

33. Pvi pad er Guds Braud sem kiemur af Himne, og Heimenum giefur Lijf.

34. Peir sogdu pa vid hann, HErra, gief pu oss jafnann petta Braud.

35. Enn JEsus sagde til peirra, eg em Lijfsins Braud, hvor hann kiemur til mijn, pann mun ei hungra, og sa hann truer a mig, hann mun alldrei pyrsta.

36. Enn eg hefe sagt ydur, pad pier hafed mig sienann, og trued po eige.

37. Allt hvad minn Fader giefur mier, pad kiemur til mijn, og hvorn pann sem til mijn kiemur, hann mun eg eige utreka.

38. Pviad eg er komenn af Himne, ei uppa pad, ad eg giore minn Vilia, helldur hans sem mig sende.

39. Petta er Fodursins Vilie, pess er mig sende, ad eg glate engvu, af ollu pvi sem hann gaf mier, helldur skal eg uppvekia pad a efsta Deige.

40. Enn

40. Enn þad er Vilie þess er mig sende, ad hvor sa sem Sonenn sier, og truer a hann, hafe Eylijft Lijf. Og eg mun uppvekia hann a efsta Deige.

41. Þa mogludu Judar yfer þvi, þad hann sagde, eg em þad Braud, hvort ed ofann kom af Himne.

42. Og þeir sogdu, er eige JEsus þesse Sonur Josephs, hvors ad vier þeckium bæde Fodur og Modur? hvornenn seiger hann þa, þad eg em komenn af Himne?

43. JEsus svarade og sagde til þeirra, mogled ei jnnbyrdis.

44. Eingenn fær til mijn komed, nema so sie, ad Faderenn, sem mig sende, drage hann, og eg mun uppvekia hann a efsta Deige.

45. So er skrifad j Spaamanna Bokum, Ad * þeir munu aller verda af Gude lærder. Hvor hellst nu heyrer af Fodurnum, og lærer þad, sa kiemur til mijn. * Es. 54, 13.

Jer. 31, 33.

46. Eige þad, ad nockur hafe Fodurenn sienann, nema sa sem er af Gude, hann hefur sied Fodurenn.

47. Sannlega, sannlega seige eg ydur, hvor sem a mig truer, hann hefur Eylijft Lijf.

48. Eg em Lijfsins Braud.

49. * Fedur ydar aetu Manna j Eydemorku, og eru Dauder. * 2 B. Mos. 16, 15.

50. Þetta

50. Petta er þad Braud sem kiemur af Himne, so ad hvor sem etur af þvi, hann deyr ei.

51. Eg em þad Lifanda Braud, sem af Himne kom, hvor sem etur af þessu Braude, sa lifer eylijflega, og þad Braud sem eg mun giefa er mitt Holld, hvort eg mun giefa, fyrer Lijf Veralldarennar.

52. Judar þrættudu þa sijn a mille, so seigiande, hvornenn fær þesse giefid oss sitt Holld ad eta?

53. JEsus sagde til þeirra, sannlega, sannlega seige eg ydur, nema ef þier eted Holld Mannsins Sonar, og drecked hans Blod, þa hafed þier ei Lijfed j ydur.

54. Hvor hann etur mitt Holld, og dreckur mitt Blod, sa hefur Eylijft Lijf, og eg mun uppvekia hann a efsta Deige.

55. Þvi mitt Holld er sonn Fæda, og mitt Blod er sannur Dryckur.

56. Hvor hann etur mitt Holld og dreckur mitt Blod, sa blijfur j mier, og eg j honum.

57. Lijka sem ad mig sende sa Lifande Fader, og eg life saker Fodursins, so og hvor hann etur mig, sa mun og lifa fyrer mijnar Saker.

58. Petta er þad Braud sem af Himne komid er, eige so sem þad ydar Fedur æatu Manna, og eru Dauder, hvor hann etur þetta Braud, sa lifer ad Eylijfu.

59. Petta

59. Þetta sagde hann j Samkunduhusenu þa hann kiennde til Capernaum.

60. Enn marger af hans Læresveinum, þa þeir nu þetta heyrdu, sogdu, Hord er þesse Ræda, hvor kann henne ad heyra?

61. Enn er JEsus visse med sialfum sier, ad hans Læresveinar mogludu af þessu, þa sagde hann til þeirra, hneixlar ydur þetta?

62. (c) Hvad mun þa, þegar þier siaed Mannsins Son, uppstijga þangad sem hann var fyrr?

(c) (Hvad) Hneixle þad ydur sem eg nu tala a Jordunne, hvad vill þa verda, þegar eg mun Stiorna a Himnum, og fraumsilgia og fullkomna þad, so sem eg hefe talad.

63. Andenn er sa er lijfgar, Holded er til einskis neytt, þau Ord er eg tala, þau eru Ande og þau eru Lijf.

64. Enn nockrer eru þeir af ydur hvorier ei trua. Þviad JEsus visse af Upphafe, hvorier eige voru Truader, og hvor sa var er hann munde svijkia.

65. Og hann sagde, fyrer þvi sagde eg ydur, þad eingenn fær til mijn komid, nema ad honum sie þad giefid af mijnum Fodur.

66. Epter þad geingu marger af hans Læresveinum aptur til baka, og geingu eige leingur þadann af med honum.

67. Þa sagde JEsus til þeirra Tolf, Vilied þier og fraganga?

68. Enn honum svarade Simon Petrus, Herra

Herra, til hvors skulum vær fara? Þu hefur Ord Eylifs Lifs.

69. Og vier trudum og skildum, ad þu ert Christur, Sonur Guds Lifanda.

70. JEsus svarade þeim, Hef eg eige utvaled ydur Tolf? Og eirn af ydur er Diofull.

71. Enn hann sagde af Juda Simonis Ischarioth, Því hann sveik hann sijdann, og var eirn af Tolf.

VII. Capitule.

JEsus (I) fer up til Mustereins og (II) Predikar i Musterenn.

1. Epter þad ferdadest JEsus um kring j Galilea, þviad hann villde ei ferdast umkrijng j Judea, af því ad Gydingar villdu j hel sla hann.

2. Þa var og nœlæg Hœatijd Gydinga, sem var Laufskoalanna tilbunadur.

3. Brœdur hans sogdu þa til hans, Tak þig upp og gack til Judalands, so ad þijner Lœreisveinar siae eirnenn þau Verk er þu gisrer.

4. Þviad sannlega gisrer eingenn sa nockud leynelega, sem sialfur hann epter leitar kunnur ad verda. Ef þu gisrer þad, þa opinbera þu þig fyrer Heimenum.

5. Því hans Brœdur trudu ei helldur a hann.

6. JEsus sagde þa til þeirra, Minn tijme er enn eige komenn, en ydar tijme er jafnan.

7. Heimurenn fær ydur ei hatad, enn mig hatar hann, þviad eg ber Vitnisburd af honum, þad hans Verk eru vond.

8. Farid þier upp til þessarar Hœatijdar, eg vil enn ei fara upp til þessarar Hœatijdar, þviad minn tijme er enn eige uppfylldur.

9. Enn þa hann hafde sagt þeim þetta, vard hann epter j Galilea.

10. Nu sem hans Brædur voru uppfarner, þa for hann og sialfur upp til Hœatijdarennar, eige opinberlega, helldur so sem a laun.

11. Judar leitudu þa ad honum um Hœatijdena, og sögdu, Hvar er hann?

12. Og mikell Krytur var j Lydnum um hann. Sumer sögdu, Godur er hann, enn adrer sögdu, Nei, helldur leider hann Lydenn afvega.

13. Enn eingenn talade þo bert um hann, fyrer hrædslu saker vid Gydinga.

14. Enn ad halfuadre Hœatijdenne, stie JEsus upp j Musterid, og kiende.

15. Judar undrudust, so seigiande, Hvornenn kann þesse Ritningarnar, med því ad hann lærde þær ei?

II. 16. JEsus svarade þeim og sagde, Minn Lærdomur er ei minn, helldur hans er mig sende.

17. Ef sa er nockur sem giora vill hanns Vilia, hann reyner hvort þesse Lærdomur er af Gude, eda hvort eg tala af sialfum mier.

18. Hver

18. Hvor sem af sialfum sier talar, sa leitar sinnar eigenn Dyrdar, enn hvor hann leitar þess Dyrdar sem hann sende, hann er sannordur, og eckert Rangleete er med honum.

19. Gaf Moyses ydur ei * Log, og eingenn ydar (a) helldur Logenn? Edur hvi sæked þier epter ad lijfloata mig?

*2 B. Mos. 20, 2. Cap. 24, 3.

(a) (Helldur) Fullkomnar, Rom. 8. Þad sem Logmaalenu var omogulegt, og c. Sup. 5, 18.

20. Lydurenn svarade og sagde, Diefulenn hefur þu, Hvor sæker ad lijfloata þig?

21. JEsus svarade og sagde, Eitt Verk giorda eg, og þad undrest þier aller.

22. Moyses gaf ydur hvi * Umskurnena, eige þad hun være af Moyse komenn helldur af ** Forfedrunum, Og þo umskiered þier Mannenn a (b) Sabbathsdeige.

*3 B. Mos. 12, 3. ** 1 B. Mos. 17, 10.

(b) (Sabbathsdeige) Ad hallda Sabbathed er Mosis Logmaal, Ad umskiera er Fedranna Logmaal, Nu er hier hvort a mote odru, Pegar nockur lætur sig umskiera a Sabbaths Deige, og þad eina hlytur so ad vijkia fyrer odru, Þar fyrer er ecke Logmaalsins fullusta komenn under Bokstafnum, helldur j Andanum.

23. Nu ef Madurenn medtekur Umskurnena a Sabbathsdeige, so ad eige brioteſt Moysis Logmal, enn þier reideſt þo vid mig,

þad eg giorde allann Mannenn heilann a Sabbathsdeige.

24. Dier skulud eige dæma epter aasynd, helldur dæmed riettann Dom.

25. Þa sogdu nockrer af Jerusalem, Er þad ecke sa sem þeir soktu til ad tijfloata?

26. Siaed, Nu talar hann openberlega, og þeir seigia eckert til hans, Eda vita vorer Hofdingiar þad vijst, ad þesse er sannur Christur?

27. Enn vier vitum þo hvadann hann er, Enn þa Christur kiemur, veit eingenn hvadann hann er.

28. Þa kallade JEsus j Musterenu kiennande, og seigiande, Dier þecked mig og viteð hvadann eg em, Og eg kom eige af sialfum mier, helldur er hann sannordur, sa mig sende, hvorn þier þecked ei.

29. Enn eg þecke hann, þviad eg em af honum, og hann hefur utsendt mig.

30. Þa soktu þeir epter ad grijpa hann, enn eingenn lagde þo Hendur a hann, þviad eige var hans tijme enn komenn.

31. Enn margt af Folkenu trude a hann og sogdu, Þa Christur kiemur, mun hann giora nockud fleyre Teikn enn þesse giorer?

32. Og þad kom fyrer Phariseana, ad Folked krytte þetta um hann, þa sendu Prestahofdingiar og Pharisei Dienara ut, ad þeir handtæke hann.

33. JEsus

33. JEsus sagde til peirra, litla Stund enn eg enn hia ydur, og þà fer eg til hans sem mig sende.

34. Þier munud leita mijn, og finna mig ei, og þar sem eg er, þangad faed þier eige ad koma.

35. Þa sogdu Gydingar sijn à mille, Hvort vill hann fara so vier finnum hann ecke? Eda vill hann ganga medal Grickia, sem hingad og þangad sundur dreifder liggia, og kienna Grickium?

36. Hvad fyrer Ræda er þad sem hann sagde? Þier leited mijn og finned ecke, og þar sem eg er, þangad faed þier eige ad koma.

37. Enn à sidarsta Deige Hatiidarennar, sem var veglegastur, gieck JEsus upp, og kallade, so seigiande, Ef nockurn þyrster, kome hann til mijn, og drecke.

38. Hvor hann truer à mig, so sem Rittningenn seiger, * af hans Kvide skulu framm-fliota Straumar Lifanda Vatns. *Es. 44, 3. Joel. 2, 28.

39 Enn þetta sagde hann um þann Anda, hvorn þeir skylldu medtaka, sem à hann trydu, því Heilagur Ande var þar ei enn, þviad JEsus var enn eige auglystur.

40. Og marger af Lydnum sem heyrdu þessa hans Rædu, sogdu, Þesse er sannur Spamadur.

41. Adrer sogdu, Hann er Christur: Enn sumer sogdu, Skal Christur nockud koma af Galilea?

42. Seiger eige Ritninginn, ad Christur kome af Davids Sæde, og vor Stadnum *Bethlehem, par sem David var?

*Mich. 5, 2.

43. So vard ein Tvidrægne med Folkenu um hann.

44. Enn nockrer af peim villdu hafa gripid hann, enn eingenn lagde po Hendur a hann.

45. Pienararner komu aptur til peirra yppurstu Presta og Phariseanna, og peir sogdu til peirra, pvi hofdud pier hann eige hingad?

46. Pienararner svorudu, par hefur alldrei nockur Madur so talad sem pesse Madur.

47. Pa svorudu Pharisei peim, hvort erud pier og villter?

48. Truer nockur Hofdingianna edur af Phariseis a hann?

49. Helldur pad Folk sem eckert veit af Logmaalenu, er bolvad.

50. Nicodemus sagde til peirra, sa sem kom til hans um Nott, hvor ed var eirn af peim.

51. Dæmer vort Logmaal nockud *Mannenn nema hann sie fyrre ransakadur, hvad hann giorer? *5 B. Mos. 19, 15.

52. Peir svorudu og sogdu til hans. Ertu og

og so einn af Galileis? Ransaka þu og skoda, þad af Galilea rijs ecke Spaamadur upp.

53. Og hvor gieck so heim.

VIII. Capitule.

JEsus (I) vill ecke dæma Konuna sem var gripenn i Hordome: (II) Kunngiorer sijna Burtfor: (III) Talar um sitt Sakleysi.

1. Og JEsus gieck þa til Oliufiallsins.

2. Og snemma ad Morgne kom hann aptur j Musterid, og allt Folked kom til hans, og hann sette sig og kiende þeim.

3. Enn hiner Skriftlærdu og Phariseárar leiddu framm fyrer hann þa Konu, sem j Hordome var gripenn, og settu hana þar j midid.

4. Og sogdu til hans, Meistare, þesse Kona er nu gripenn ad ferskum giorninge j Hordome.

5. Enn Moyses hyður oss j Logmaalenu, * ad beria þess hoattar menn Griote, eda hvad seiger þu til?

*3 B. Mos. 20, 10. 5 B. Mos. 22, 22.

6. Enn þetta sogdu þeir, ad þeir freistudu hans, ad þeir mættu so hafa aakiæru til hans, enn JEsus laut nidur og ritade med Fingrenum a Jordena.

7. Og sem þeir lietu ei af ad spyria hann, þa riette hann sig upp, og sagde til þeirra, hvor ydar sem er aan Syndar, kaste sa fyrsta Steine a hana.

8. Þa laut hann nidur aptur, og ritade a Jordena.

9. Þa þeir heyrdu þetta, geingu þeir ut, einn epter odrum, first Olldungarner. JEsus var þa eirn epter, og Konann þar standande.

10. Enn JEsus riette sig upp, og er hann sa þar engvann nema Konuna, sagde hann til hennar, Kona, hvar eru þeir sem þig caklaga? hefur eingenn fordæmt þig?

11. Enn hun sagde, HErra, eingenn. JEsus sagde, so fordæme eg þig og ecke helldur, gack hiedann, og syndga nu ei optar hiedanaf.

12. JEsus talade enn aptur til þeirra, og sagde, eg em Lios Heimsins, hvor hann filger mier epter, sa mun ei ganga j Myrkrunum, helldur skal hann hafa Lios Lijfsins.

13 Þa sogdu Phariseí til hans, þu ber Vitne af sialfum þier, þinn Vitnisburdur er eige sannur.

14. JEsus svarade og sagde til þeirra, ef eg ber af sialfum mier Vitne, þa er minn Vitnisburdur sannur, þvi eg veit hvadann eg kom, og hvort ad eg fer. Enn þier vitid eige hvadan eg kom, eda hvort eg fer.

15. Þier dæmed epter Holldenu, eg dæme engvann.

16. Enn ef eg dæme, þa er minn Domur riettur,

riettur, þviad eg er ei einnsamall, helldur eg og Faderenn, er mig sende.

17. So er og skrifad j Logum ydar, * ad tveggia manna Vitnisburdur sie sannur.

* 5 B. M. 17, 6. Cap. 19, 15.

18. Eg em sa sem af sialfum mier ber Vitne, og Faderenn sa mig sende, hann ber og af mier Vitne.

19. Þa sogdu þeir til hans, hvar er þinn Fader? JEsus svarade, eige þecked þier mig nie minn Fodur. Ef þier þecktud mig, þa þecktud þier lijka minn Fodur.

20. Þesse Ord talade JEsus vid Guds Kistuna, þa hann kiende j Musterenu, og eingenn tok hann, þvi hans Stund var enn eige komenn.

II. 21. Þa sagde JEsus aptur til þeirra, eg fer burt, og þier munud leita mijn, og j Syndum ydar deya, hvort eg fer, þangad kunned þier ei ad koma.

22. Þa sogdu Gydingar, mun hann þa vilia drepa sialfann sig, þad hann seiger, hvort ad eg fer, þangad kunned þier ei ad koma?

23. Þa sagde hann þeim, þier erud hier nedan ad, eg em ad ofann, þier erud af þessum Heime, eg em ei af þessum Heime.

24. Þvi sagde eg ydur, ad þier munud deya j ydrum Syndum, þvi ef þier trued ei ad eg sie hann, þa munud þier deya j ydrum Syndum.

25. Þa sogdu þeir til hans, hver ert þu þa?

JEsus sagde til þeirra. (a) Fyrst þad, eg sem tala vid ydur.

(a) (Fyrst þad) Þad er, eg er ydar Predikare, þa þier first trued þvi, þa skulud þier vel fornema hvor eg er, enn annars ecke.

26. Margt hef eg ad tala, og dæma um ydur, enn sa mig sende, hann er sannordur, og hvad eg heyrde af honum, þad tala eg fyrer Heimenum.

27. Enn þeir skildu eige ad hann sagde þeim af Fodurnum.

28. Þa sagde JEsus til þeirra, nær þier upphefied Mannsins Son, þa skulud þier skilia ad eg sie hann, og af mier sialfum giore eg eckert, helldur eins og mier kiende minn Fader, so tala eg.

29. Og sa er mig sende, hann er med mier, Faderenn liet mig ei einsamann, þviad eg giore jafnann, þad honum er þægt.

30. Þa hann talade þetta, trudu marger a hann

31. Þa sagde JEsus til þeirra Gydinga sem a hann trudu, ef þier blijfed vid mijna Rædu, þa erud þier mijner sanner Læresveinar.

32. Og þa þecked þier Sannleikenn, og Sannleikurenn mun frelsa ydur.

33. Þa svorudu þeir honum, vier erum Abrahams Sæde, og alldrei hofum vier nockurs Mans Prælar verid, hvornenn seiger þu þa, þier skulud frialser verda?

34. JEsus

34. JEsus svarade þeim, og sagde, sannlega, sannlega seige eg ydur, hvor hellst sem Syndena giorer, sa er Syndarennar Præll.

35. Prællenn blijfur ei eylijflega j Hvsinu, enn Sonurenn blijfur þar eylijflega.

36. Nu ef Sonurenn frelsar ydur, þa erud þier riettelega frelsader.

37. Eg veit vel ad þier erud Abrahams Sæde, enn þier sæked til ad deyda mig, þviad mijn Ræda hefur ecke rvom j ydur.

38. Eg tala þad sem eg sied hefe, af mijnum Fodur, og hvad þier saud hia ydrum Fodur, þad giored þier.

39. Þeir svorudu og sogdu til hans, Abraham er vor Fader, þa sagde JEsus þeim, ef þier værud Abrahams Born, þa giordud þier Abrahams Verk.

40. Enn nu leited þier epter ad lijflœta mig, þann Mann þo, sem Sannleikann seiger ydur, þann eg heyrde af Gude, þetta giorde eige Abraham.

41. Þier giored ydar Fodurs Verk, þa svorudu þeir, eige erum vier fyrer utann Egtaskap fædder, eirn Gud hofum vier fyrer Fodur.

42. JEsus sagde þa til þeirra, ef Gud være ydar Fader, þa elskudud þier mig, þvi eg em af Gude komenn, og framgeingenn, þvi eige kom eg af sialfum mier, helldur sende hann mig.

43. Fyrer þvi þecked þier þa ecke mitt Maal, af þvi þier gieted ei heyrt mijn Ord.

44. Þier erud af fodurnum Fianda, og epter Gyrndum ydars Fodurs þa vilied þier gisra, hann var eirn Mordinge þegar ad upphafe, og eige stod hann j Sannleikanum, þviad Sannleikurenn er eige j honum, þa hann talar Lyge, talar hann af sijnu eigenn, þvi hann er eirn Liugare, og hennar Fader.

45. Enn mier, af þvi eg seige Sannleikann, þa vilied þier eige trua.

Gudsp. V. Sunnud. i Fostu.

III. 46. Hver ydar kann ad bevijsa uppa mig neckra Synd, nu ef eg seige Sannleikenn, þvi trued þier mier þa eige?

47. Hver hann er af Gude, sa heyrer Guds Ord, af þvi heyred þier eige, ad þier erud eige af Gude.

48. Þa svorudu Judar og sogdu honum, seigium vier ecke riett, ad þu ert Samverskur, og hefur Diofulenn?

49. JEsus svarade, eg hefe ongvann Diofful, helldur vegsama eg Fodur minn, og þier vanheidred mig.

50. Eg leita ei ad minne Dyrd, sa er sem ad henne leitar og dæmer.

51. Sannlega, sannlega seige eg ydur, ef nockur er sa sem helldur (b) mijn Ord, hann mun ei sia Daudann ad eylijfu.

(b) (Mijn

(b) (Mijn Ord) Það er talað um Ord Trnarennar, edur Evangelium.

52. Þa sögdu Judar við hann, nu þeckium vier að þu hefur Diofulenn, Abraham er daudur og Spámennerner, og þu seiger, ef nockur er sa sem geymer mijn Ord, hann nitun eige Daudann smacka að eylijfu.

53. Edur ertu meire Fodur vorum Abraham, hvor frammlidenn er, og Spámennerner eru og frammlidner, hvorn giorer þu sialfann þig?

54. JEsus svarade, ef eg vegsama mig sialfur, þa er mijn Dyrd eingenn, þar er minn Fader, sa mig vegsamar, hvorn vier seiged yðvarn GUD vera.

55. Og þecked hann þo ei, enn eg þecke hann, og ef eg segde, að eg þeckte hann eige, þa være eg eirn Liugare lijkur ydur, helldur þecke eg hann og helld hans Ord.

56. (c) Abraham Fader ydar gladdest, að hann skylde sia minn Dag, og hann sa hann, og vard gladur við.

(c) (Abraham) Aller Heilager fra Verallbarennar upphafe, hafa haft Þa somu Tru til Christum, sem vier hofum, og ern riett Christner.

57. Þa sögdu Judar til hans, Þu ert enn eige fimmtugur, þo sastu Abraham.

58. JEsus sagde til þeirra, Sannlega, sannlega seige eg ydur, aður enn Abraham var, em eg.

59. Pa toku þeir upp Steina, ad þeir kostudu a hann, Enn JEsus fordade sier, og gieck vr Musterinu,] og gieck midt vt i millum þeirra og komst so undann.

IX. Capitule.

JEsus giorer einn Siaande, sem var Fæddur Sionlaus.

OG þa JEsus gieck framm hia, sa hann þann eirn Mann, sem Blindur var borenn.

2. Hans Læresveinar spurdu hann þa ad og sögdu, Meistare, Hvor braut? hann, edur hans Forelldrar, ad hann fæddest Blindur?

3. JEsus svarade, hvorke hann nie hans Forelldrar, helldur ad Guds Verk auglysist a honum.

4. Mier byriar ad verka hans Verk, þess mig sende, a meðan Dagurenn er: Nottenn kiemur nær eingenn fær verkad.

5. So leinge sem eg er i Verolldinne, þa em eg Lios Verolldar.

6. Pa hann hafde þetta sagt, spytte hann a jordena, og giorde af Hraakanum Saur, og smurde Saurnum a Augu hins blinda.

7. Og sagde honum, Far þu til Dykesins Siloa (hvad ad þydest sendur) og þvo þier, Pa gieck hann og þvode sier, og kom siaande.

8. Pa

8. Þa sogdu Nagrannar hans, og þeir sem hann hofdu adur sied, ad hann var Blindur, er þad eige sa sem sat og beidde? Sumer sogdu, Hann er þad.

9. Enn adrer sogdu, Lijkur er hann honum, Hann sialfur sagde, eg em sa.

10. Þeir sogdu þa vid hann, Hvornenn eru þijn Augu upplokenn?

11. Hann svarade og sagde, Sa Madur sem nefnest JEsus giorde sier Saur, og reid a mijn Augu, og hann sagde mier, Far þu til Dykesins Siloa, og þvo þier, eg geck burt og þvode mier, og fieck Synena.

12. Þeir sogdu til hans, Hvar er hann? Hann sagde, Eg veit eige.

13. Þa leiddu þeir hann fyrer Phariseos, sem leinge hafde blindur verid.

14. Enn þa var Sabbathsdagur er JEsus giorde þann Saurenn, og opnade hans Augu.

15. Þa spurdu Phariseí hann enn ad, hvornenn hann hefde ordid siaande? Enn hann sagde þeim, Saur lagde hann a mijn Augu, og eg þvode mier, og nu sie eg.

16. Þa sogdu sumer af Phariseis, Eige er þesse Madur af Gude, þviad hann helldur eige Sabbathsdagenn, enn adrer sogdu, hvornenn maa Syndugur Madur giora þvilijk Teikn? Og þar vard sundurþyckia þeirra a mille.

17. Þa

17. Pa sogdu peir aptur til hins Blinda, hvad seiger pu af honum, pad hann opnade pijn Augu? enn hañ sagde, Spæamadur er hañ.

18. Gydingar trudu eige um hann, ad hann hefde Blindur verid, og være nu skygn ordenn, pangad til peir kolludu a hans Forelldra, sem Synena hafde feinged.

19. Og spurde pa ad so seigiande, er hann yckar Son, hvorn pier seiged blindann borenn vera, eda hvornenn sier hann nu?

20. Hans Forelldrar svorudu peim og sogdu, vid vitum ad pesse er ockar Sonur, og pad hann var blindur borenn.

21. Enn med hvorium hætte hann sier nu, pad vitum vid ei, eda hvor hans Augu opnade, pad vitum vid ei, hann hefur sialfur Alldur til, spyried hann ad, og leated hann sialfann tala fyrer sig.

22. Petta sogdu hans Fedgin, af pvi ad pau ottudust Gydinga, pviad Gydingar hofdu pa pegar sambundid med sier, pad ef nockur medkiende hann fyrer Christum, ad sa skylde utrekast af peirra Samkunduni.

23. Fyrer pvi sogdu hans Fedgin, hann er nogu gamall, spyried hann ad.

24. Pa kolludu peir aptur j odru sinne a pann Mann sem blindur hafde verid, og sogdu honum, gief Gude Heidurenn, vier vitum ad pesse Madur er syndugur.

25. Hann svarade og sagde, er hann syndugur,

gur, þad veit eg ecke, eitt veit eg, ad eg var Blindur, og nu sie eg.

26. Þeir sögdu þa til hans, hvad gjörde hann þier, edur hvörsienn lauk hann upp þijnum Augum?

27. Hann svarade þeim, Eg sagde ydur nu þad, hafid þier ecke heyrt þad? Til hvörs vilied þier heyra þad aptur? Eda vilied þier verda hans Læresveinar?

28. Þa bölvudu þeir honum, og sögdu, Þu ert hans Læresveirn, Enn vær erum Moysis Læresveinar.

29. Vier vitum ad Gud talade vid Moysen, enn vier vitum eige hvadann þesse er.

30. Sa Madur svarade og sagde þeim, þad er undarlegur hlutur, ad þier vited eige hvadann hann er, og þo lauk hann upp mijnum Augum?

31. Enn vier vitum ad Gud heyrer eige Synduga, helldur þad ef nockur er Guds Dyrdkare, og gjörer epter hans Vilia, þann heyrer hann.

32. Fra Veralldar Upphafi hefur þad eige heyrt vered, ad nockur hafe upploked þess Manns Augum, sem Blindur var borenn.

33. Være þesse eige af Gude, þa mætte hann eckert gjöra.

34. Þa svörudu þeir og sögdu til hans, Allur ertu j Synd alenn, og þu kiennir oss, Og þa ræku þeir hann vt.

35. Þa

35. Þa JEsus heyrde þad, ad þeir hefdu hann utreked, Og er hann fann hann, þa sagde hann til hans, Truer þu a Guds Son?

36. Hann svarade og sagde til hans, Herra, Hvor er hann, so eg true a hann?

37. JEsus sagde til hans, þu saast hann, og hann sem talar vid þig, sa er hann.

38. Hinn svarade, HErra, eg true, og hann tilbad hann.

39. JEsus sagde, til Doms kom eg i þennann Heim, ad þeir sem ecke sia skylldu verda siaande, og ad þeir verde Blinder sem sia.

40. Og nockrer af Phariseis heyrdu þetta, sem hia honum voru, og sogdu til hans, hvort erum vier þa Blinder?

41. JEsus sagde þeim, ef þier værud blinder, þa hefdud þier ongva Synd, nu first þier seiged, vier siaum, þablijfur ydar Synd.

X. Capitule.

JEsus talar (I) um retta Ingaungu i Saudahused; og (II) um sig þann Goda Hirder.

Gudsp. a III. i Hvijta Sunnu.

I. Sannlega, sannlega seige eg ydur, Hvor hann geingur eige inn um Dyrnar, i Saudahvosid, helldur stijgur hann inn annarstadar, sa er Piofur og Mordingi.

2. Enn sa sem geingur inn um Dyrnar, hann er Hyrder Saudanna.

3. Fyrer

3. Fyrer honum lykur Dyravorduren upp, og Sauderner heyra hans Rodd, og hann kallar sijna Saude med Nafne, og leider þa vt.

4. Og þa hann hefur sijna Saude vtlœtid, geingur hañ framí fyrer þeim, Sauderner filgia og honum epter, þviad þeir þeckia hans Rodd.

5. Enn vdrum annarlegum filgia þeir ei epter, helldur flya þeir fra honum, þviad þeir þeckia eige okunnugra Rodd.

6. Þennann Ordskvid talade JEsus til þeirra, enn þeir skildu eige hvad þad var er hann sagde þeim.

7. Þa sagde JEsus enn aptur til þeirra, sannlega, sannlega seige eg ydur, eg em Dyr Saudanna.

8. Aller hvorier hellst fyrer mier eru komner, þeir voru Þiofar og Mordingiar, og Sauderner hlyddu þeim eige.

9. Eg em Dyrnar, ef nockur geingur inn fyrer mig, sa mun frelsast, hann mun og ganga vt og inn, og finna sitt Foodur.

10. Þiofurenn kiemur ei til annars enn hann stele, drepe og fordiarfe, eg em komenn til þess ad þeir skylldu hafa Lijf og fulla Nægd.]

Gudsp. II. Sunnud. epter Paaska:

11. 11. Eg em godur Hirder, godur Hirder giefur sitt Lijf ut fyrer Saudena.

12. Enn Leigumadurenn, sa ei er Hirder, og hvors Sauderner eru ei eigennleger, hann sier Ulfenn koma, og yfergiefur Saudena og

flyr

flyr, enn Ulfurenn grijpur þa og sundurdreifer Saudunum.

13. Enn Leigumadurenn flyr, af því ad hann er Leigumadur, og hirder eckert um Saudena.

14. Eg em godur Hirder, og eg þecke mijna Saude, og eg þeckest af mijnum.

15. So sem ad minn Fader þecker mig, og eg þecke Fodurinn, og mitt Lijf legg eg ut fyrer Saudena.

16. Eg hefe og enn adra Saude, sem ei eru af þessu Saudahvsi, þa byriar mier og hingad ad leida, og þeir munu heyra mijna Rodd, Og þar mun verda eitt Saudahvs og einn Hirder.]

17. Fyrer því elskar mig minn Fader, ad eg legg vt mitt Lijf, uppa þad eg take þad og aptur.

18. Eingenn tekur þad af mier, heldur legg eg þad af mier sialfur. Eg hefe Vallð til þad af ad leggia, eg hefe og vallð til þad aptur ad taka, Þetta Bodord fieck eg af mijnum Fodur.

19. Þa vard enn Sundurþyckia j millum Gydinga fyrer saker þessara Orda.

20. Enn marger af þeim sogdu, Diofullenn hefur hann, og er Affinna, til hvors heyred þier honum?

21. Adrer sogdu, þesse Ord eru einskis Ods manns, fær Diofullenn nockud Blindsmanns Augum upploked?

22. Og

22. Og þar giordest Musteris Vijgsla j Jerusalem, þad var um Vetur.

23. Og JEsus gieck j Musterinu j Forbyrge Salomonis.

24. Þa umkrijngdu hann Judar, og sogdu til hans. (a) Hvorsu leinge þa helldur þu vorre Saalu uppe? ef þu ert Christus, þa seig oss þad berlega.

(a) (Hvorsu leinge) Þetta tala þeir af underhyggiu, so ad þeir kynne ad aklaga hann og fyrer koma honum, ef hann hefde vedkiennt sig ad vera Christum, mote Forbodenu.

25. JEsus svarade þeim, eg sagda ydur þad, enn þier trued eige, þaug Verk er eg giore j mijns Fodurs Nafne, bera Vitne af mier.

26. Enn þier trued eige, þviad þier erud eige mijner Sauder, so sem eg sagde ydur.

27. Mijner Sauder heyra mijna Rodd, og þecke þa, og þeir filgia mier epter.

28. Og eg gief þeim eylijft Lijf, og alldrei skulu þeir fyrerfarast, eingenn skal þa og slijta ur minne Hende.

29. Fader minn sem gaf mier þa, er ollum hlutum meire, og eingenn kann ad slijta þa af mijns Fodurs Hende.

30. Eg og Faderenn erum eitt.

31. Þa toku Gydingar enn Steina upp, ad gryta hann.

32. JEsus svarade þeim, morg god Verk synde

synde eg ydur af mijnum Fodur, fyrer hvørs peirra Verka Saker, grytid pier mig?

33. Gydingar svorudu honum og sögdu, fyrer gott Verk grytum vær pig eige-, helldur fyrer Gudlastan, ad pu sem ert Madur, giører pig sialfann ad Gude.

34. JEsus svarade peim, stendur pad eige skrifad j ydru Logmaale? * eg sagde, pad pier erud Guder. * Psalm. 82, 6.

35. Nu ef pier kalled pa Gude, til hvørra Guds Ord eru skied, og Ritningenn maa eige riufast.

36. Enn vid pann sem Faderenn helgade, og j Heimenn sende, pa seiged pier, pu Gudlastar, af pvi eg sagde, eg em Sonur Guds.

37. Ef eg giøre ecke mijns Fodurs Verk, pa trued mier ecke.

38. Nu first eg giøre paug, pa trued Verkunum, po pier vilied mier ecke trua, so ad pier pecked og trued, pad Faderenn sie j mier, og eg j honum.

39. Peir soktu pa enn til ad grijpa hann, enn hann gieck vt fra peirra Hendum.

40. Og for aptur j pann Stad, hinumeigenn Jordanar, par sem Johannes hafde adur skijrt, og var par.

41. Marger komu til hans, og sögdu, Johannes giørde eckert Teikn, enn allt hvad Johannes sagde af pessum, pa er satt.

42. Og marger trudu par a hann.

XI

XI. Capitule.

(I) JEsus upvekur Lazarus af Dauda: (II) Caiphas seiger þad være gott ad einn dæde fyrer Folked.

I. Þar loa eirn siukur Madur, Lazarus ad Nafne, af Bethania, j Hybylum Mariæ, og hennar Systur Marthæ.

2. Enn Maria var su sem HErrann hafdi smurt med Salve, og þurkad hans Fætur med sijnum Haarlockum, hvorrar Broder var sa Lazarus sem siukur loa.

3. Systur hans sendu þa til JEsu, so seigiande, HErra, sia nu, sa þu elskar, hann liggur siukur.

4. Þa JEsus heyrde þad, sagde hann, þesse Sott er eige til Dauda, helldur til Guds Dyrdar, so ad Guds Sonur verde þar af prijsadur.

5. Enn JEsus elskade Martham og Systur hennar, og so Lazarum.

6. Þa hann hafde þad heyrt ad hann var siukur, bleif hann samt tvo Daga j þeim Stad sem hann var.

7. Epter þad talar hann til sinna Læresveina, gaungum vier aptur j Judeam.

8. Þa sogdu hans Læresveinar til hans, Meistare, nærst, þa villdu Judar gryta þig, og þo villtu fara þangad aptur?

9. JEsus svarade, eru eige tolf Stunder j Deige? hvor hann geingur um Dagenn, sa

steyter

steyter sig eige, þviad hann sier þessa Heims Lios.

10. Enn hvor hann geingur um Nætur, sa steyter sig, þvi þar er eckert Lios j honum.

11. Þetta mælte hann, og epter þad sagde hann til þeirra, Lazarus Vinur vor hann sefur, enn eg fer ad vekia hann.

12. Þa sogdu hans Læresveinar, HErra, ef hann sefur þa batnar honum.

13. Enn JEsus talade um hans Dauda, enn þeir Ætludu ad hann mynde seigia um Lijkamlegann Svefn.

14. Þa sagde JEsus þeim openberlega, Lazarus er lœtenn.

15. Og eg fagna fyrer ydar saker, þad eg var ei þar, so ad þier trued, enn lœtum oss nu ferdast til hans.

16. Þa sagde Thomas, sem kalladest Tvibure, til Læresveinanna, Gongum vær med, so ad vier deyum med honum.

17. JEsus kom þa, og fann ad hann hafde þegar fiora Daga j Grsfenne leiged.

18. Enn Bethania lœ hart nærre Jerusalem, so sem fimtœan Akraleingd.

19. Marger Gydingar voru þar komner til Martham og Mariu, ad þeir huggudu þær epter sinn Brodur.

20. Sem Martha heyrer ad JEsus kiemur, rennur hun j mote honum, enn Maria sat heima.

21. Þa

21. Þa sagde Martha vid JEsum, Herra, Ef þu hefder verid hier, þa være Broder minn ei loatenn.

22. Enn eg veit enn nu, ad hvørs þu beidest af Gude, þad giefur Gud þier.

23. JEsus sagde til hennar, Broder þinn skal upprijsa.

24. Martha sagde til hans, eg veit vel ad hann mun rijsa upp j Upprisunne a efsta Deige.

25. JEsus sagde vid hana, Eg em Uprisann og Lijfid, hvør hann truer a mig, sa mun lifa þott hann deye.

26. Og hvør hann lifer og truer a mig, sa skal alldrei deya, Truer þu þessu?

27. Hun sagde til hans, Ja Herra, eg true ad þu ert sa Christur Sonur Guds, sem j Heimenn er komenn.

28. Þa hun hafde þetta sagt, for hun og kallade heimuglega a Systur sijna Mariu, so seigiande, Meistarenn er þar og kallar a þig.

29. Þa hun heyrde þad, stod hun skyndelega upp og kom til hans.

30. Þviad JEsus var enn ei komenn j Þorpid, helldur var hann enn j þeim stad sem Martha hafde j mote honum komid.

31. Enn þeir Judar sem j Husinu voru hia henne, og hana huggudu, þa þeir sau Mariam, þad hun stod so fliott upp, og

gieck vt, filgdu þeir henne epter, og sogdu, hun fer til Grafarennar ad groata þar.

32. Þa Maria kom nu þangad sem JEsus var, og hun leit hann, fiell hun til Fota hans, og sagde honum, Herra, ef þu hefder hier verid, þa være Broder minn eige loatinn.

33. Sem JEsus sa hana groata, og þa Gydinga lijka groatande, er med henne komu, bysteſt hann vid j Andanum, og angradeſt þunglega.

34. Og sagde, Hvar hafid þier lagt hann? Þeir sogdu honum, Herra, kom og skoda.

35. Þa Tarfellde JEsus, þa sogdu Gydingar.

36. Sia, Hvorsu kiærann hann hefur haft hann.

37. Enn adrer af þeim sogdu, Matte hann, sem opnade Blinds manns Augu, eige giora vid þvi ad þesse hefde ecke doged?

38. JEsus bysteſt þa enn med sialfum sier, og kom til Grafarennar, Enn þad var ein Gryfia, og einn Steirn var þar og yferlagdur.

39. JEsus sagde, Taked af Steinenn, Þa sagde Martha, Syster hins Dauda til hans, Herra, hann lyktar nu illa, þviad hann hefur leiged fiora Daga.

40. JEsus sagde til hennar, Sagde eg þier ecke, ad ef þu tryder, þa munder þu sia Guds Dyrd.

41. Þa toku þeir Steinenn af, þar sem hinn

hinn daude loa. Enn JEsus hof þa sijn Augu upp, og sagde, Fader, Eg þacka þier ad þu bænheyrder mig.

42. Enn eg veit þo ad þu heyrer mig jafnann, helldur fyrer Folksins saker sem hier stendur j kring, þa seige eg þad, so ad þad true þvi, ad þu sender mig.

43. Þa hann hafde þetta sagt, kallade hann hœrre Roddu, Lazare, kom þu ut hingad.

44. Og sa Daude kom ut, reirdur med Lijkbondum, ad Hondum og Fotum, og um hans Asian var sveipad med Sveitaduke, JEsus sagde til þeirra, leysid hann og loatid hann ganga.

45. Marger af Gydingum sem komid hofdu til Mariam, og sœau hvad JEsus gierde, trudu a hann.

46. Enn sumer af þeim geingu burt til Pharisearana, og sogdu þeim hvad JEsus hafde giort.

II. 47. Þa sofnudu Kiennemannahofdingiar og Pharisei einu Raade, og sogdu, Hvad skulum vœr tilgiora? þvi þesse Madur gierer morg Teikn.

48. Og ef vier sleppum honum so, þa trua allir a hann, og þa koma Romverjar og taka fra oss Lond og Lyde.

49. Enn eirn af þeim Caiphas, sa sem þad sama œr var yppartse Prestur, sagde til þeirra.

50. Þier vited eckert, og hugleided ecke, ad betra er fyrer oss, ad einn Madur deye fyrer Folkid, enn ad allur Lydur tapest.

51. Enn þetta sagde hann ei af sialfum sier, helldur af því, ad hann var þess ars ædste Prestur, þa spaade hann, ad JEsus skyllde deya fyrer Folked.

52. Ei einasta fyrer þad Folk, helldur þad, ad hann safnade j eitt þeim Guds Bornum, er sundur voru dreifd.

53. Og upp fra þeim deige samtoku þeir med sier, hvornenn þeir giæte lijflaated hann.

54. JEsus gieck þa ei þadann af berlega hia Gydingum, helldur for hann burt j eitt Bygdarlag, nærre Eydemorku j eina Borg, sem kallast Ephraim, og þar dvaldest hann med sijnum Læresveinum.

55. Enn þa voru Paaskar Gydinga naalæger, Og marger ur þeirre Sveit geingu upp til Jerusalem fyrer Paaskana ad hreinsa sig.

56. Þeir spurdu þa epter JEsu, og toludu sijn a mille j Musterenu, Hvad synest ydur, þad hann kiemur ei til Hoatijdarennar.

57. Enn Hofudprestarner og Pharisei hofdu laated þad Bod vtganga, Ef nockur visse hvar hann være, þa skyllde undervijsa þeim, so ad þeir mættu hondla hann.

XII.

XII. Capitule.

JEsus er (I) Smurdur af Mariu; og (II) rijdur inn j Jerusalem.

I. Sex Dogum fyrer Paska, kom JEsus j Bethaniam, par sem Lazarus hinn framnlidne var, hvorn ed JEsus uppvakte af Dauda.

2. Enn peir biuggu honum par eina Kvolldmaaltijd, og Martha pionade, Lazarus var eirn af peim sem til Bordsins satu med honum.

3. Pa tok Maria eitt Pund Salve, af Omeingudu og Dyrmætu Nardus, Og smurde med Fæturnar JEsu, og purkade so hans Fætur med sijnu Hoare. Hvsid fylltest og upp af Jlm Smyrslanna.

4. Pa sagde eirn af hans Læresveinum, Judas Simonis Son Jscharioth, sa er hann sveik par epter.

5. Fyrer hvi er petta Salve ei selldt fyrer prihundrud (a) Peninga, og giefid Fatækum?

(a) (Peninga) einn Peningur var j pann tijma so miked sem fimm Skilldingar Dansker.

6. Petta sagde hann eige af pvi, ad hann hyrdte um Fatæka, heldur var hann Piofur, og hafde Fiepyngiuna, og bar pad sem giefid var.

7. Pa sagde JEsus, laat hana j Fride, petta geymde hun til mijns Grefstrunardags.

8. Pvi Volada hafed pier jafnann hia ydur, enn mig hafed pier ei ad jafnade.

9. Enn er fiolde mikell af Gydingum fornam ad hann var þar, komu þeir ei einasta þangad fyrer JEsu saker, helldur ad þeir sæe Lazarum, þann sem hann hafde af Dauda reist.

10. Enn Prestahofdingiar asettu sier ad sloa jhel Lazarum.

11. Þviad fyrer hans saker geingu marger ut af Gydingum þangad, og trudu a JEsum.

II. 12. Annann Dag epter, þa ed þad mikla Folk heyrde, sem til Hœatijdardagsins var komed, ad JEsus kom til Jerusalem.

13. Þa toku þeir sier Kviste af Palmvide, og geingu ut j mote honum, og hropudu, *Hosianna, Lofadur sie sa sem kiemur j Nafne DRottens, Kongur Israels!

*Psal. 118 25. 26.

14. Enn JEsus fieck eina Osnu, og reid þar a, So sem ad skrifad er.

15. *Ottast eige þu Dotter Zions, Sia, þinn Kongur kiemur rijdande a einum Osnu-Fola. *Es. 62, 11. Zach. 9, 9.

16. Enn þetta skildu eige hans Læresveinar j firstu, helldur þa ed JEsus var auglystur, þa hugleiddu þeir, ad þetta var af honum skrifad, og þeir hofdu honum þetta giort.

17. Enn þad Folk hrosade hans Giorninge, sem hia honum var, þa hann kallade Lazarum vr Grofenne, og af Dauda upvakte.

18. Af þvi gieck og Folked ut j mote honum, ad þad heyrde, ad hann hafde giort soddann

19. Enn

Teikn.

19. Enn Phariſei ſögdu ſijn a mille, þier ſiaed nu, ad þier orked engvu, Sie! Allur Heimur hleypur epter honum.

20. Par voru og nockrer Griſker, medur þeim, ſem upp hofdu farid ad tilbidia um Hatijdena.

21. Þeir geingu til Philippum, hvor ed var ur Bethſaida af Galilea, bædu hann og ſögdu; Herra, Vier vilddum fa ad ſia JEſum.

22. Philippus kom og ſagde þad Andreas, Enn Philippus og Andreas ſögdu þad JEſu.

23. Enn JEſus anſade þeim og ſagde, Sa tijme er nu komenn ad Mannſins Sonur auglyſeſt.

24. Sannlega, sannlega ſeige eg ydur, nema þad, ad Hveitekorned falle j Jordena, og deye, þa blifur þad einſamallt, Enn ef þad deyr þa færer þad mikenn Avoxt.

25. Hvor hann elſkar ſitt Lijf, hann glatar þvi, Enn hvor hann hatar ſitt Lijf j þeſſum heime, ſa vardveiter þad til eylijfs Lijfs.

26. Ef nockur vill mier þiona, þa filge hann mier epter, og hvar eg em, þar ſkal og minn Þienare vera. Ef nockur þionar mier, þa mun minn Fader hann heidra.

27. Mijn Sæla er nu brigg, Og hvad ſkal eg ſeigia? Fader, hialpa mier af þeſſum tijma, enn fyrer þvi kom eg þo j þennann tijma.

28. Fader, birtu Nafn þitt. Þa kom Rodd

af Himne: Eg hefe þad uppbirt, og eg skal þad enn aptur uppbirta.

29. Þa sagde Folkid sem hia stod, og aaheyrde, Þar urdu Reydarþrumur, Adrer sogdu, Eingellenn talade vid hann.

30. JEsus svarade og sagde, Eige kom þesse Rodd fyrer mijnar saker, helldur fyrer ydar saker.

31. Nu byriast Domur yfer þessum Heime. Nu mun og þessa Heims Hofdinge utrekast.

32. Og þegar eg verd upphafenn fra Jordu, þa mun eg draga alla til mijn.

33. Enn þetta sagde hann, teiknande med hvorium Dauda er hann skyllde deya.

34. Þa svarade Folked honum, Vier hofum heyrt j Logmaalenu, *ad Christur blife ad eylifu. Hvornenn seiger þu þa, ad Mannsins Syne biriar upp ad hefiast? Hvor er sa Mannsins Sonur? *Ps. 110, 4.

35. Þa sagde JEsus til þeirra, Liosid er enn litla Stund hia ydur, Ganged þvi a medan þier hafed Liosid, so ad Mirkrenn yfirfalle ydur ecke, Sa er geingur j Mirkrunum, hann veit eige hvort hann fer.

36. A medann þier hafed Liosid, þa trued a þad, uppa þad þier sieud Liossins Born. Þetta talade JEsus og gieck burt og fordade sier fyrer þeim.

37. Og þo hann giorde slijk Teikn fyrer þeim, þa trudu þeir þo eige a hann.

38. So

38. So ad upfylleſt Ordſaga Eſaiæ Spæmanns, þa hann ſagde, Herra, *Hvor truer vorre Predikun, og hvorium er Armleggur DRottins opennberadur. *Eſa. 53,4.

39. Fyrer þvi kunnu þeir eige ad trua, þviad Eſaias ſeiger enn aptur.

40. *Hann blindade Augu þeirra, og forherdte Hiortu þeirra, ſo ad þeir ſæe eige med Augunum, nie ſkilde med Hiartanu, ad þeir umſnuest og eg hialpe þeim. *Eſa. 6,9.10.

41. Þetta ſagde Eſaias, þa hann leit hans Dyrd, og talade um hann.

42. Marger af Hofdingium trudu þo a hann, enn fyrer ſaker Phariſeara þa medkiendu þeir þad eige, ſo ad þeir være eige forbodader.

43. Þviad þeir villdu helldur hafa Vegſemd hia Monnum, enn Vegſemd hia Gude.

44. JEſus kallade þa og ſagde, Hvor ſem truer a mig, hann truer ei a mig, helldur a þann ſem mig ſende.

45. Og hvor hann ſier mig, hann ſier þann ſem mig ſende.

46. Eg er eitt Lios j Heimenn komenn, ſo ad hvor ſem a mig truer ſie eige j Mirkrunum.

47. Hvor ſem heyrer mijn Ord og truer ecke, hann mun eg ei Dæma, þviad eg kom eige til ad dæma Heimenn, helldur ad frelſa Heimen.

48. Hvor hann fyrerlijtur mig, og medtekur eige mijn Ord, hann hefur nu þegar þann hann dæmer, þad Ord sem eg talade, þad mun dæma hann a efsta deige.

49. Þviad eg talade ei af sialfum mier, helldur Faderenn sem mig sende, hann gaf mier eitt Bodord, hvad eg skyllde gisra og mæla.

50. Og eg veit ad hans Bodord er þad Eylijfa Lijf. Þar fyrer, þad eg tala, þad tala eg so sem Faderenn sagde mier.

XIII. Capitule.

JEsus (I) þvær Fætur Læresveinanna: (II) Talar um þann er munde svikia hann: (III) Rædur ad auglysa Kiærleika: (IV) Talar um þrenna Peturs Afneitun.

I. Fyrer Paskahatijdena, þa JEsus visse ad hans Tijme var komenn, ad hann geinge vr þessum Heime til Fodursins, lijka sem hann elskade sijna, þa er hier voru j Heime, so elskade hann þa allt til enda.

2. Og epter Kvolldmaaltijdena, þegar Disfullenn hafde allareidu sendt j Hiarta Judæ Simonis Jscharioth ad hann svike hann.

3. Þa visse JEsus, þad Faderenn hafde allt giefid sier j Hendur, og þad, ad hann var af Gude komenn, og til Guds þa fære hann.

4. Þa stod hann upp fra Kvolldmaaltijdenne,

denne, lagde af sier Klædenn, og tok eitt Lijnklæde, og gyrdte um sig.

5. Epter þad hellte hann vatne j eina Munnlaug, og tok til ad þvo fæturnar a Læresveinunum, og þurkade med þvi Lijnklæde er hann var medgyrdtur.

6. Þa kom hann til Simonar Petrum, og og hann sagde til hans, Herra, Skyllder þu þvo mijnar Fætur?

7. JEsus svarade og sagde honum, Hvad eg giore þad veitst þu nu ei, enn seirna skalltu skilia þad.

8. Þa sagde Petur til hans, Alldrei skallt þu mijnar Fætur þvo. JEsus svarade honum, Þvoe eg þig ecke, þa hefur þu ei hlutdeilld medurmier.

9. Simon Petrus sagde þa til hans, Herra, ecke einasta Fæturnar, helldur eirnenn Fætur og Hofud.

10. JEsus sagde til hans, Sa þveiginn er, hann þarf eige ad þvo nema Fæturnar, þvi hann er alldungis hreinn, þier erud og hreiner, enn eige aller.

11. Þvi hann visse af sijnum Svikara vel, þvi sagde hann, þier erud ecke aller hreiner.

12. Enn sem þad hann hafde þveiged Fætur þeirra, tok hann sijn Klæde, setteſt nidur aptur, og sagde þa enn til þeirra, Viteð þier hvad eg giorde ydur?

13. Þier kalled mig Meistara og Herra,

þier seiged það og riett, þviad eg er hann og.

14. Nu ef eg ydar Herra og Meistare þvæ ydar Fætur, þa skulud þier og innbyrdis þvo hvor annars Fætur.

15. Þetta gaf eg ydur til Epterdæmis, so þier gisred lijka sem eg gisrde vid ydur.

16. Sannlega, sannlega seige eg ydur, ad Þioninn er eige meire sijnum Herra, nie (a) Postulenn þeim er hann utsende.

(a) (Postule) kallast einn Sendebode.

17. Ef þier vited þetta, þa erud þier sæler ef þier gisred það.

18. Eige seige eg um ydur alla, eg veit hvoria eg hefe vtvalid, Helldur það, ad uppfylleſt Ritningenn, * Sa sem ad etur Braud mitt, hann tredur mig under fætur.

* Psal. 41, 10.

19. Nu seige eg ydur það, adur enn það skier, so ad þier trued, þa það er skied, ad eg em hann.

20. Sannlega, sannlega seige eg ydur, Hvor hann medtekur ef eg sende nockurn, sa medtekur mig, Enn hvor hann medtekur mig, hann medtekur þann er mig sende.

II. 21. Þa JEsus hafde þetta sagt, hriggdest hann j Anda, vottade og sagde, sannlega, sannlega seige eg ydur, eirn af ydur mun forræda mig.

22. Þa leit hvor Læresveinanna til annars, uggande af hvorium hann segdi.

23. Enn

23. Enn þar var eirn af hans Læresveinum, sem sat til Bordsins, hia brioste JEsu, hvorn ad JEsus elskade.

24. Honum bendte Simon Petrus, ad hann spyrde hann, hvor sa være er hann hefde umtalad?

25. Af því hann lœa þa a brioste JEsu, og sagde til hans, Herra, hvor er sa?

26. JEsus svarade, sa er hann hinn same er eg dijfe þennann Bita og gief, og dijfde j Bitanum, og gaf hann Judæ Simonis Jscharioth.

27. Og epter þann Bita for Satan i hann. Þa sagde JEsus til hans, hvad þu gierer þa gior þad fliott.

28. Enn eingenn af þeim sem til Bordsins saatu visse til hvers hann sagde honum þad.

29. Sumer ætludu þad, af því, ad Judas hafde Fie-pyngiuna, ad JEsus munde seigia honum, kaup þad oss gieresst þorf til Hœatijdardagsins, eda ad hann gœfe nockud fatœkum.

30. Og þa hann hafde Bitann teked, gieck hann strax ut, og þa var Nott.

III. 31. Enn þa hann var vtgeingenn, sagde JEsus, nu er Mannsins Sonur auglystur, og GUd er auglystur i honum.

32. First GUd er auglystur j honum, þa mun GUd auglysa hann j sialfum sier, og snarlega mun hann auglysa hann.

33. Kiæru Born, eg em enn litla Stund hía ydur, þier munud leita mijn, og lijka sem eg sagde, vid Gydinga, hvort eg fer þangad kunned þier ecke ad koma, og nu seige eg ydur.

34. Eitt (b) nytt Bodord þa gief eg ydur, ad þier elsked hvor annann, lijka sem eg elskade ydur, so skulud þier og elskast innbyrdis.

(b) (Nytt Bodord) eg vil ecke preyta ydur med margfolldu Logmæle, so sem Moses j Gamla Testamentenu, helldur skal þad vera allt Logmæl j Nya Testamentenu ad þier elsked hvor annann, þar fyrer er þad Nytt og Þess Nya Testamentis Bodord, fraskiled ollum gomlum.

35. Og af því munu aller þeckia, ad þier erud mijner Læresveinar, ef þier hafed Kærleikann ydar a mille.

IV. 36. Simon Petrus sagde til hans, HErra, hvort fer þu? JEsus svarade honum, þangad sem eg fer mættu nu ad sinne eige filgia mier, enn seirna meir þa muntu filgia mier.

37. Petur sagde til hans, HErra, því mæ eg nu ei ad sinne filgia þier? eg vil setia mitt Lijf vot fyrer þig.

38. JEsus svarade honum, skyllder þu setia þitt Lijf vot fyrer mig? sannlega, sannlega seige eg þier, ad Hanenn gelur ei, ædur enn þu hefur afneitad mier þrisvar.

XIV. Capitule.

JEsus talar (I) um sina Burtfor (II) um Bænena: (III) Um Heilagann Anda.

I. Og

1. Og hann sagde til sinna Lærsveina, ydar Hiortu hrædest ecke, trued þier a Gud, þa trued þier og so a mig.

2. I minns Fodurs Hvsi eru margar Verur. Enn ef ei so være, þa villde eg seigia, ad eg fære ad tilbua ydur Stad.

3. Og þa eg fer hiedan ad tilbua ydur Stad, þa vil eg aptur koma, og taka ydur til mijn, so þier sieud þar sem eg er.

4. Og hvert eg fer, þad vited þier, og Veigenn vited þier eirnenn.

5. Thomas sagde til hans, HErra vier vitum eige hvert þu fer, eda hvornenn meigum vier þa veigenn vita?

6. JEsus sagde til hans, eg em Vegurenn, og Sannleikurenn, og Lijfed. Eingenn kiemur til Fodursins, nema fyrer mig.

7. Ef þier þecked mig, þa þecked þier og minn Fodur, og nu hiedann j fra, þa þecked þier hann, og hafed sied hann.

8. Philippus sagde til hans, HErra, syn oss Fodurinn, þa næger oss.

9. JEsus sagde þa til hans, so leinge er eg hia ydur, og þu þecker mig eige? Philippe, hvor mig sier, sa sier Fodurenn, og hvornenn seiger þu þa? syn oss Fodurenn.

10. Truer þu eige, ad eg em j Fodurnum, og Fadereun j mier? þaug Ord eg tala til ydar,

þaug

þaug tala eg ecke af sialfum mier, Faderenn sem er j mier, hann giorer þaug Verk.

11. Trued mier, ad eg er j Fodurnum, og Faderenn j mier, vilied þier þad eige, þa trued mier þo fyrer Verkanna Saker.

12. Sannlega, sannlega seige eg ydur, hvor hann truer a mig, sa mun eirnenn giora þaug Verk sem eg giore, hann mun og giora þessum meire, þviad eg fer til Fodursins.

II. 13. Og hvors þier bidied j minu Nafne, þad vil eg giora, so ad Faderenn dyrdkest j Synenum.

14. Hvors þier bidied j minu Nafne, þad vil eg giora.

III. 15. Ef þier elsked mig þa hallded min Bodord.

16. Og eg mun bidia Fodurenn, og hann mun giefa ydur annann (a) Huggara, so ad hann sie hia ydur eylijflega.

(a) (Huggara) Paracletus kallast einn Svars Madur, edur sa Mann ver annars vegna, fyrer Dome, sa sem huggar, styrker og hialpar þeim sem Sokenne verdur borenn; so giorer og Heilagur Ande, j vorre Samvitsku fyrer Guds Dome, a moti aklogun Syndarennar og Diofulsins.

17. Þann Sannleiks Anda, hvorn Heimurenn fær eige medteked, þvi hann sier hann eige, og þecker hann eige, enn þier þecked hann, þviad hann blijfur hia ydur, og mun vera j ydur.

18. Eige

18. Eige vil eg ydur Fødurlausa epter lata, eg kiem til ydar.

19. Pad er enn nu lijtell Tijme, þa mun Heimurenn ei sia mig meir, enn þier skulud sia mig, þviad eg lifi, og þier munud lifa eirnenn.

20. Á þeim Deige munud þier skilia, ad eg er j mijnum Fodur, og þier j mier, og eg j ydur.

21. Hvor hann hefur mijn Bodord, og helldur þau, hann er sa sem mig elskar, enn sa mig elskar, sa elskast af mijnum Fodur, og eg mun elska hann, og eg openbera mig fyrer honum.

22. Þa sagde Judas, eige Jscharioth, til hans, HErra, (b) hvad er þad, ad þu villt openbera þig oss, enn eige Heimenum?

(b) (Hvad) hvornenn geingur þad til, hvad a þad ad vera?

Gudspialled a. I. j Hvita-Sunnu.

23. JEsus svarade og sagde til hans, hvor hann elskar mig, sa helldur mijn Ord, og minn Fader mun elska hann, og vid munum koma til hans, og giora j hia honum Vistarveru.

24. Enn hvor hann elskar eige mig, sa helldur eige mijn Ord, og þad Ord er þier heyred, er eige mitt, helldur Fodursins, þess er mig sende.

25. Þetta sagde eg ydur, a medann eg var hia ydur.

26. Enn

26. Enn Huggarenn hinn Heilage Ande, þann er minn Fader mun senda j mijnu Nafne, hann sialfur mun kienna ydur þad allt, og aminna ydur a allt hvad eg sagde ydur.

27. Frid læt eg ydur epter, minn Frid gief eg ydur, ei gief eg ydur so sem Heimurenn giefur, ydvart Hiarta hrædest eige nie skielfest.

28. Þier heyrdud þad eg sagde ydur, eg fer burt, eg kiem til ydar aptur, ef þier elskudud mig, þa gleddust þier vid þad, ad eg sagde, eg fer til Fodursins, þviad Faderenn er mier meire.

29. Og nu sagde eg ydur þad, fyrr enn þad skier, so ad þier trued þa þad er skied.

30. Hier epter mun eg ei tala margt framar vid ydur, þvi Hofdinge þessa Heims kiemur og med mig hefur hann eckert.

31. Helldur þad, ad Heimurenn þecke, þad eg elska Fodurenn, og eg (c) giore so sem Foderenn hefur mier boded.] Standed upp og loatum oss ganga burt.

(c) (Giore so) Heimurenn skal læra, ad Christur alleina giorer Fodursins Vilia fyrer oss. Rom. 5.

XV. Capitule.

JEsus talar (I) um sig, ad hann se þad sanna Vijn-Tre; (II) Um sina Elsku og Fodursins; (III) Um Hatur Heimsins a sier og þeim er Gud elska.

1. Eg

I. Eg em sannur Vijnvidur, og minn Fader er Vijngardsmadurenn.

2. Hvørn þann Kvist a mier, er eige færer Avøxt, mun hann aftaka, og hvørn þann sem Avøxt færer, mun hann hreinsa, so ad hann fære meira Avøxt.

3. Þier erud nu hreiner fyrer Saker þess Ords sem eg talade til ydar.

4. Blijfid j mier, og eg j ydur, lijka sem Vijnkvisturenn fær eige fært Avøxt af sialfum sier, nema hann sie a Vijn-Trenu, so og eige helldur þier, nema þier blijfid j mier.

5. Eg em Vijn-Tried, enn þier erud Kvisterner, hvør hann blijfur j mier, og eg j honum, sa færer mikenn Avøxt, þviad aan mijn færed þier eckert giørt.

6. Hvør sa er ei blijfur j mier, hann mun vtkastadur verda sem annar Kvistur, og upþorna, og þeir samannlesa þa, og kasta a Ellð ad brenna.

7. Nu ef þier blijfed j mier, og mijn Ord blijfa j ydur, bidied þa hvørs þier vilied, og þad skal ydur skie.

8. Þar med verdur minn Fader dyrdkadur, ad þier færed mikenn Avøxt, og verded mijner Læresveinar.

II. 9. So sem minn Fader elskade mig, lijka so elska eg ydur, blijfid j minne Astsemd.

10. Ef

10. Ef þier vardveited mijn Bodord, þa blijfed þier j minne Astsemd, lijka sem eg vardveitte mijns Fodurs Bodord, og eg blijf i hans Astsemd.

11. Petta tala eg þvi til ydar, ad minn Fognudur blijfe hia ydur, og ydar Fognudur uppfylleſt.

12. Pad er mitt Bodord, ad hvor ydar elske annann, so sem eg elskade ydur.

13. Eingenn hefur meire (a) Astsemd enn þessa, ad hann lætur sitt Lijf vot fyrer sijna Vine.

(a) (Astsemd) so ad þier kunned ad þreifa a, hvad kiæra eg hefe ydur, þad skiedur ef þier erud j mier, og halded mijn Ord, hvorsu illa sem annars til geingur.

14. Þier erud mijner Viner, ef þier gisred þad eg byd ydur.

15. Og hiedan af selge eg ei leingur ad þier sieud Þienarar, þviad Þionenn veit ei af hvad hans HErra gisrer, enn ydur hefe eg sagt, ad þier erud Viner, þvi allt hvad eg heyrde af mijnum Fodur, þad kunngisrde eg ydur.

16. Ei utvoldud þier mig, helldur hefe eg utvaled ydur, og eg skickade ydur til, ad þier geingud burt og færdud Avext, og ydar Avextur blijfe, til þess, ef þier bidied Fodurenn j mijnu Nafne, þad giefe hann ydur.

17. Pad byd eg ydur, ad þier elsked hvor annann.

III. 18.

III. 18. Ef Heimurenn hatar ydur, þa vitid, ad hann hefur hatad mig fyrr enn ydur.

19. Ef þier værud af Heimenum, þa elskade Heimurenn þad hans være, enn med því þier erud ei af þessum Heime, helldur utvalde eg ydur af Heimenum, fyrer þad hatar ydur Heimurenn.

20. Minnest a mijn Ord, er eg sagde ydur, Þienarenn er ei meire sijnum Herra. Ef þeir hafa ofsokt mig, þa munu þeir og ofsækia ydur, hafa þeir geymt mijn Ord, þa munu þeir og geyma ydar Ord.

21. Enn allt þetta munu þeir giora ydur, fyrer mijns Nafns Saker, þviad þeir þeckia eige hann, þann er mig sende.

22. Ef eg være eige komenn, og hefde sagt þeim þad, þa hefdu þeir (b) engva Synd, nu hafa þeir eckert, þad þeir affake sijna Synd med.

(a) (Engva Synd) Þess klærara sem Christur hefur openberad Gydingum Guds Vilia, og þess stærre Dasemdar Verk sem hann hafde giort hia þeim til Stirkingar Lærdomenum, þess stærre var þeirra Synd.

23. Hvor sem mig hatar, sa hatar og minn Fodur.

24. Ef eg hefde eige giort þaug Verk a medal þeirra, sem eingenn hefur annar giort, þa hefdu þeir engva Synd, enn nu hafa þeir sied þau, og hata þo bæde mig og minn Fodur.

25. Hell-

25. Helldur þad, ad þad Ord, sem skrifad er j þeirra Logmæale, uppfylltest, * Aan sakar hefdu þeir mig ad hatre.

* Psalm. 35, 19. og 69, 5.

Gudsp. VI. Sunnud. ept. Paaska.

26. Enn þa Sa Huggarenn kiemur, hvorn eg mun senda ydur af Fodurnum, sem er Sannleiksins Ande, hvor af Fodurnum framngeingur, hann mun bera Vitne af mier.

27. Þier munud og bera Vitne af mier, þviad þier hafid j fra Upphafe hia mier verid.

XVI. Capitule.

JEsus talar (I) um Ofsokner gegn sinum Læresveinum: (II) Um embætte Heilags Anda: (III) Um Hriggd sinna Læresveina: (IV) Um Krapt Bænarennar: (V) Ad hans Læresveinar munu tvijstrast.

1. Enn þetta hefe eg talad til ydar, so ad þier hneixlest eige.

2. Þvi þeir munu forboda ydur, og sa Tijme kiemur, ad hvor ydur lijflætur, hann meinar sig giora þægt Verk GUde þar med.

3. Og þetta munu þeir giora ydur af því, ad þeir þeckia hvorke Fodurenn nie mig.

4. Enn þetta tala eg því til ydar, ad nær su Stund kiemur, þa skulud þier minnast þar a, ad eg sagda ydur þad, enn þetta sagde eg ydur ei j Upphafe, því eg var hia ydur.

Gudsp.

Gudsp. IV. Sunnud. epter Paaska.

II. 5. Og nu fer eg til hans sem mig sende, og eingenn ydar spyr mig ad, hvort fer þu?

6. Helldur af því eg talade þetta til ydar, þa uppfylltest ydvart Hiarta af Hriggd.

7. Enn eg segge ydur Sannleikenn, þad batar ydur ad eg fare hiedann, því ef eg fer eige hiedannn, þa kiemur eige Huggarenn til ydar, enn ef eg fer hiedann, þa mun eg senda hann til ydar.

8. Og þa hann kiemur, straffar hann Heimenn fyrer (a) Synd, og fyrer Riettlæte, og fyrer Dom.

(a) (Synd) Verolldenn, Natturaun, Skynsemenn, og etc. vita ecke ad Vantruenn er Synd, og ad Truenn er Riettlæte, og ad Guds Domur fyrerdæmer allt þad sem ad þeir og Diofullenn dæma a mote þeim Christnu under Guds Þionustu, og Guds Nafns ca synd, þar fyrer straffar hinn Heilage Aande j Evangelio, allt þad fyrer Synd, sem ecke er Trwenn.

9. Fyrer Syndena, því þeir trua ei a mig.

10. Enn fyrer Riettlæted, þviad eg fer til Fodursins, og þadan af siaed þier mig ei.

11. Enn fyrer Domenn, þviad þessa Heims Hofdinge er dæmdur.

12. Enn hefe eg margt ad segia ydur, enn þier fœed ei allt bored ad sinne.

13. Enn nær ad kiemur sa Sannleiksins Aande, þa mun hann leida ydur j allann Sannleik, þviad ei talar hann af sialfum sier, helldur

dur hvad hann heyrde, þad talar hann, og hvad epterkomande er, þad kunngiorer hann ydur.

14. Hann same mun og auglysa mig, þviad af mijnu mun hann þad taka og kunngiora ydur.

15. Allt hvad minn Fader hefur, þad er mitt, fyrer þvi sagde eg, ad af mijnu mun hann þad taka og kunngiora ydur.]

Gudspialled III. Sunnud. ept. Paaska.

III. 16. Um lijtenn Tijma munud þier ecke sia mig, og enn aptur um lijtenn Tijma munud þier sia mig, þviad eg fer til Fodursins.

17. Þa sogdu nockrer af hans Læresveinum sijn a mille, hvad er þad, ad hann seiger oss, um lijtenn Tijma þa munud þier ei sia mig, og enn aptur um lijtinn Tijma þa munud þier sia mig, og eg fer til Fodursins?

18. Þa sogdu þeir, hvad er þad hann seiger, um lijtenn Tijma? vier vitum eige hvad hann seiger.

19. Þa fornam JEsus ad þeir villdu spyria hann ad, og sagde til þeirra, þier spyried ad þvi ydar a mille, ad eg sagde, um lijtenn Tijma þa munud þier ei sia mig, og þa aptur um lijtenn Tijma, þa munud þier sia mig.

20. Sannlega, sannlega seige eg ydur, þier munud graata og syrgia, enn Heimurenn mun fagna. Þier verded hriggver, enn ydar Hriggd skal snuast j Fognud. 21.

21. Konann nær hun fæder, þa hefur hun hriggd, þviad hennar stund er komenn, Enn þa hun hefur Barned fædt, minnest hun ei framar þess Harmkvælis fyrer þess fagnadar saker, ad Madur er j Heimenn borenn.

22. Þier hafid nu eirnenn hriggd, enn eg skal sia ydur aptur, og ydart Hiarta skal fagna, og ydvarn Fognud skal eingenn af ydur taka.

IV. 23. Og a þeim Deige munud þier mig og einskis spyria.]

Gudsp. V. Sunnud. epter Pæska.

Sannlega, sannlega seige eg ydur; Ef þier bidied Fodurenn nockurs j mijnu Nafne, þa mun hann giefa ydur þad.

24. Hingad til hafed þier ecke beded j mijnu Nafne, Bidied, þa munud þier fa, so ad ydar Fognudur fullkomnest.

25. Þetta hef eg talad j Ordskvidum til ydar. Sa tijme kiemur ad eg tala ei leingur Ordskvide til ydar, helldur kunngiore eg ydur berlega af mijnum Fodur.

26. A þeim Deige munud þier og bidia i mijnu Nafne, Og eige seige eg ydur, ad eg mune bidia Fodurenn fyrer ydur.

27. Þviad sialfur Faderenn elskar ydur, af þvi þier elsked mig, og trued þad eg sie af Gude utgeingenn.

28. Eg er af Fodurnum utgeingenn, og

komenn j þennann Heim, Eg fyrirlæt og aptur þennann Heim, og fer til Fodursins.

V. 29. Hans Læresveinar segia þa til hans, sie, Nu talar þu berlega, og mæler engva Ordskvide.

30. Nu vitum vier ad þu veitst alla hlute, og þu þarft eige ad (b) nockur spyrie þig, Fyrer þad truum vier ad þu siert af Gude utgeingenn.]

(b) (Nockur) Þad er, Menn þurfa ecke ad spyria þig, þvi þu kiemur fyrre med Audsvared, þviad þu sier Hiartad, og allt þad sem leynt er.

31. JEsus svarade þeim, Nu trued þier.

32. Siaed, Su stund kiemur, og er nu þegar komenn, ad þier munud tvistrast hver til sijn, og skilia mig epter einsamann, Enn eg er þo ei einsamann, þviad Faderenn er med mier.

33. Þetta talade eg til ydar, so ad þier hefdud Frid j mier, J Heimenum hafid þier preynging, enn verid þo hughrausler, Þvi eg yfervann Heimenn.

XVII. Capitule.

JEsus bidur (I) sinn Himneska Fodur, (II) fyrer sinum Læresveinum, og (III) fyrer ollum Truudum.

1. Þetta talade JEsus, og hof upp sijn Augu til Himins, og sagde, Fader, Stundenn er komenn, ad þu auglyser Son þinn, so ad þinn Sonur auglyse og þig.

2. So sem þu gafst honum yfervalld alls Holds, ad hann gieti þeim ollum, er þu gafst honum, Eptirlift Lijf.

3. Enn

3. Enn þad er Eylifst Lif, ad þeir þecke þig alleina Einn Sannann Gud, og þann Þu sender JEsum Christum.

4. Eg auglyste þig a Jordu, og fullkomnade þad Verk, er þu fieckst mier ad giora.

5. Og nu auglys mig Fader, hia sialfum þier, med þeirre Dyrd, er eg hafde hia þier, adur enn Heimurenn var.

6. Eg hefe opinberad Nafn þitt fyrer Monnum, þeim er þu gafst mier af Heimenum, þeir voru þijner, og þu gafst mier þa, og þeir geymdu þijn Ord.

7. Nu vita þeir, ad allt hvad þu gafst mier, er af þier.

8. Þvi þaug Ord er þu gafst mier, þa gaf eg þeim, og þeir hafa þaug medteked, og þeckia sannlega, þad eg em af þier wtgeinginn, og trua þvi, ad þu sender mig.

II. 9. Eg bid fyrer þeim, (a) Eige bid eg fyrer Heimenum, helldur fyrer þeim, hvoria þu gafst mier, þvi þeir eru þijner.

(a) (Eige fyrer Heimenum) þad er, Eg bid ecke ad þu laater Heimsins og Þeirra ogudlegu anstætt og Giorder, vera þier þocknanlegar, Eins og Moyses bad Num. 16. Ad Gud villde ecke medtaka Offur Chorah: Og David, 59. Psalm. Vertu ongvum þeirra Misfunsamur, sem eru so Þverbrotner Illgiorda Menn, Annars eiga Menn ad bidia fyrer Heimenum, ad hann meige snwast.

10. Allt hvad mitt er, þad er þitt, Og hvad þitt er, þad er mitt, Og j þeim er Eg auglystur.

11. Og eige em eg nu meir j Heimenum, enn þeir eru j Heimenum, og eg kiem til þijn. Heilagur Fader, geym þa j þijnu Nafne, hvoria þu gafst mier, ad þeir sieu eitt, sem vid.

12. Á medann eg var hia þeim j Heimenum, þa geymde eg þa j þijnu Nafne, hvoria þu gafst mier, þa vardveitte eg, og eingenn af þeim er glatadur, Nema þad * Glötunar Barn, so ad Ritningenn uppfylleſt.

* Pſalm. 41, 10. og 109, 8.

13. Enn eg kiem nu til þijn, Og þetta tala eg j Heimenum, so ad þeir hafe minn fullann Fognud, med ſialfum ſier.

14. Eg gaf þeim þijn Ord, og Heimurenn hatar þa, þviad þeir eru eige af Heimenum, lijka sem þad, ad eg er ei af Heimenum.

15. Eg bid eige, ad þu taker þa af Heimenum, helldur ad þu geymer þa fra illu.

16. Þeir eru eige af Heimenum, so sem ad eg er eige af Heimenum.

17. Helga þu þa j þijnum Sannleik, Þijn Ord eru Sannleikur.

18. Lijka sem þu sender mig j Heimenn, so sende eg þa j Heimenn.

19. Fyrer þa helga eg ſialfann mig, so ad þeir sieu og Helgader j Sannleikanum.

III. 20. Eg bid ei einaſta fyrer þeim, helldur og jafnvel fyrer þeim sem trua munu a mig, fyrer þeirra Ord.

21. So

21. So ad þeir sieu aller eitt, so sem þu Fader ert j mier, og eg j þier, ad þeir sieu og eitt j ockur, So ad Heimurenn true, þad þu sender mig.

22. Og þa Dyrd, sem þu gafst mier, þa gaf eg þeim, Ad þeir sieu og eitt, so sem ad vid erum eitt.

23. Eg j þeim, og þu j mier, so ad þeir sieu fullkomner j eitt, og þad, ad Heimurenn kunne ad þeckia, ad þu sender mig, og þad þu elskar þa, so sem þu elskar mig.

24. Fader, hvoria er þu gafst mier, vil eg, ad hvar sem eg er, þa sieu þeir med mier, so þeir siae mijna Dyrd, þa þu gafst mier, þviad þu elskader mig, fyrr enn Heimurenn var grundvalladur.

25. Riettvijse Fader, Heimurenn þecker þig eige, enn eg þecke þig, og þesser þeckia ad þu sender mig.

26. Og þitt Nafn giorde eg þeim kunnugt, og eg vil giora þeim þad kunnugt, so ad þijn Astsemd, med hvorre þu elskader mig, sie j þeim, og eg j þeim.

XVIII. Capitule.

JEsus er leiddur (I) fyrer Pann Andlega, og (II) fyrer Pann Veralldlega Rett.

1. Þa JEsus nu hafde þetta talad, gieck hann ut med sijna Læresveina, yfer-

um Lækenn Kedron, þar var einn Jurtagardur, Og JEsus gieck þar jnn med sijna Læresveina.

2. Enn Judas sa er hann sveik, visse og þenmann stad, þviad opt safnadest JEsus þangad med sijna Læresveina.

3. Þa Judas hafde nu til sijn teked flock Manna, og eirnenn af Kiennamannahofdingianna og Phariseanna Þienurum, kom hann þangad med Blysum, Lompum, og Vopnum.

4. Nu sem JEsus visse allt hvad yfer hann ætte ad koma, þa gieck hann ut, og sagde til þeirra, Ad hverium leited þier?

5. Þeir svorudu honum, Ad JEsu af Nazareth, þa sagde JEsus til þeirra, Eg em hann. Enn Judas, sa er hann forried, stod þar eirnenn hia þeim.

6. Og þa er JEsus sagde til þeirra, Eg em hann, horfudu þeir a bak aptur, og duttu til Jardar.

7. Hann spurde þa enn aptur ad, Ad hverium leited þier? Enn þeir sogdu, Ad JEsu af Nazareth.

8. JEsus svarade, Eg sagde ydur þad, Eg em hann. Og ef þier leited ad mier, þa laated þessa burtu ganga,

9. So ad uppfylldest þad Ord er hann sagde,

sagde, Ongvum glatade eg af þeim sem þu gafst mier.

10. Þa hafde Simon Petur eitt Sverd, og dro þad ut, og slo til eins Kiennemanna-hofdingians Þienara, og hio af honum hans hægra Eyra, enn Þienarenn hiet Malchus.

11. Þa sagde JEsus til Peturs, Stiktu þijnu Sverde j slijdrer, Skal eg þa ei drecka þann Koleik, sem mier gaf minn Fader?

12. Enn Flockurenn og hinn ypparste Hofudsmadur, og Gydinga Þienarar hondludu JEsum, og bundu hann.

13. Og leiddu hann fyrst burt til Hannas (sa var Magur Caiphæ) Sa er þa var þess Ars ædste Prestur.

14. Enn Caiphas var sa er Gydingum gaf þad Raad, ad betur fære, þad eirn Madur være lijfloatenn fyrer Lydenn.

15. Simon Petrus filgde JEsu epter, og einn annar Læresveinn, Sa same Læresveinn var kunnugur Kiennemannahofdingianum, og gieck jnn med JEsu j Kiennemannahofdingia Salinn.

16. Enn Petur stod fyrer Dyrunum ute. Þa gieck ut hinn annar Læresveirn, sem Kiennemannahofdingianum var kunnugur, og talade vid hana sem Dyrnar geymde, og leidde Petrum jnn.

17. Þa sagde Ambaattenn sem Dyrnar

geymde, til Peturs, Ertu eige eirn af þess Manns Læresveinum? Hann sagde, Eige er eg.

18. Enn Þienarar og Undermenn stodu, og hofdu giort eirn Kolaelld, og vermdu sig, þviad Kulde var. Petur stod þar hia þeim, og vermde sig.

19. Enn Kiennemannahofdingenn spurde JEsum þa ad, um hans Læresveina, og um hans Kienning.

20. JEsus svarade honum, Eg hefe opinnberlega talad fyrer Heimenum, Eg kiende og jafnann j Samkunduhusum og j Musterenu, þar sem aller Gydingar komu samann, og a laun hefe eg eckert talad.

21. Þvi spyr þu mig þar ad? Spyr þu þa þar ad, sem heyrt hafa hvad eg hefe talad til þeirra, Sia, þeir vita hvad eg hefe sagt.

22. Enn sem hann sagde þetta, þa gaf eirn þeirra Þienara, sem þar hia stod, JEsu Pustur, og sagde, Skalltu so svara Kiennemannahofdingianum?

23. JEsus svarade, ef eg talade illa, þa vitna þu þad vondt vera, enn ef eg talade riett, þvi slær þu mig þa?

24. Og Hannas sende hann bundenn til Caipham, Kiennemannahofdingia.

25. Og er Simon Petrus stod þar og vermde sig, þa toludu þeir til hans, Ertu eige eirn

eirn af hans Læreſveinum? Hann neitade og ſagde, Eige er eg.

26. Þa ſagde eirn af Kiennemannahofdingians Þienurum, frænde þeſs ſem Petur hio af Eyrad, Sa eg þig eige j Grasgardenum hia honum?

27. Þa neitade Petur þvi enn aptur, Og ſtrax gol Hanenn.

II. 28. Þa leiddu þeir JEſum fra Caiphas og j Þinghuſid, Enn þad var ſnemma. Og þeir geingu ei ſialfer jnn j Þinghuſid, ad þeir ſaurgudueſt ecke, helldur ſo þeir mættu neyta Paſkanna.

29. Pilatus gieck þa ut til þeirra og ſagde, Hvoria ackiæru færed þier j giegn (a) þeſſum Manne.

(a) (Þeſſum) Þad er furda ad þier ſkulud hafa miked ad klaga uppa Þennann, ſo godann og Rafufrægann Mann.

30. Þeir ſvorudu og ſogdu til hans, Ef þeſſe være ei Illrædismadur, þa hefdum vier eige j hendur feinged þier hann.

31. Þa ſagde Pilatus til þeirra, Taked þier hann þa, og dæmed epter ydrum Logum, Gydingar ſogdu þa til hans, Ei þorum vier ad lijfloata nockurn.

32. So ad þad Ord JEſu uppfylldeſt, er hann ſagde, teiknande til med hvorium Dauda hann ætte ad deya.

33. Pilatus gieck þa jnn aptur j Pinghusid, kallade JEsum, og sagde til hans, Ertu Gydinga Konungur?

34. JEsus svarade, Talar þu þad af sialfum þier, Eda hafa adrer sagt þier þad um mig?

35. Þa svarade Pilatus, Er eg nockud Gydingur? þijn þiod og Kiennemannahofdingiar selldu þig mier, Hvad hefur þu giort?

36. JEsus svarade, Mitt Rijke er eige af þessum Heime, Ef ad mitt Rijke være af þessum Heime, þa mundu mijner þienarar strijda þar fyrer, so ad eg selldest ei Gydingum, enn nu er mitt Rijke eige þadan.

37. Þa sagde Pilatus til hans, þa ertu þo Konungur? JEsus svarade, þu seiger þad, Eg em og Konungur, Til þess er eg fæddur, og j Heimenn komenn, ad eg bere Vitne Sannleikanum. Og hvor hann er af Sannleikanum, sa heyrer mijna Rodd.

38. Pilatus sagde til hans, Hvad er (b) Sannleikurenn? Og þa hann hafde þetta sagt, gieck hann ut aptur til Gydinga, og sagde til þeirra, Eg finn ongva Sok med honum.

(b) (Sannleikurenn) Ironia est, vilier þu tala um Sannleika, þa er þad fared fyrer þier.

39. Enn þad er ydar Sidvenia, ad eg giefe ydur eirn lausann a Paskum, Vilied þier ad eg giefe ydur nu lausann Gydinga Kongenn?

40. Þa

40. Þa kolludu aller aptur j møte, seigiande, Eige þennann, helldur Barrabam, En Barrabas var einn Manndrapare.

XIX. Capitule.

JEsus (I) er Krossfestur, og (II) Grafenn.

1. Þa tok Pilatus JEsum, og hwdstrykte hann.

2. Og Strijdsmennerner fliettudu eina Koronu af Þyrnum, og settu hana a hans Hofud, og logdu yfer hann Purpuraklæde.

3. Og sogdu, Heill siertu kiære Kongur Gydinga, Og gaafu honum Þwstra.

4. Þa gieck Pilatus ut aptur og sagde til peirra, Siaed, Eg leide hann nu ut hingad til ydar, so ad þier vited, þad eg finn ongva Sok med honum.

5. So gieck JEsus ut, berande Þyrne Koronu, og Purpuraklæded, Og hann sagde til peirra, Siaed, Hvilijk Manneskia!

6. Þa er Kiennemannahofdingiarner og Þienararner sau hann, kolludu peir og sogdu, Krossfestu, Krossfestu. Pilatus sagde til peirra, Taked þier hann og krossfested, þviad eg finn ongva Sok med honum.

7. Þa svorudu honum Gydingar, Vier hofum *Log, og epter þeim Logum skal hann deya, þviad hann gierde sig sialfann ad Guds Syne. *3 Mos. 24, 16.

8. Þa Pilatus heyrde þad Ord, ottadest hann enn meir.

9. Og gieck inn aptur j Pinghusid, og sagde til JEsu, hvadan ertu? enn JEsus gaf þeim eckert svar.

10. Þa sagde Pilatus til hans, Talar þu eige vid mig? veitstu eige, ad eg hefe Vallð til ad krossfesta þig, og eg hefe Vallð til ad giefa þig lausann?

11. JEsus svarade, eige hefder þu nockud Vallð yfer mier, nema þier være þad giefid hier ofann ad, fyrer þvi hefur sa meire Synd, er mig sellde þier.

12. Og epter þad leitade Pilatus vid, hvornenn hann giæte loated hann lausann, enn Gydingar hropudu og sogdu, ef þu lætur þennann lausann, þa ertu ecke Keisarans Vinur, þviad hvor sem sig gierer ad Konunge, hann er a mote Keisaranum.

13. Þa Pilatus heyrde þad Ord, leidde hann JEsum ut, og sette sig a Domstolenn j þeim Stad sem kallast hinn Steinlagde, enn a Ebresku, Gabbatha.

14. Enn þad var Adfangadagur Paska, nærre Siottu Stund. Þa seiger hann og til Gydinga, siaed, þad er ydar Kongur.

15. Enn þeir kolludu, burt, burt med hann, krossfestu hann. Pilatus sagde til þeirra, skal eg krossfesta ydvarn Konung?

Kiennes

Kiennemannahofdingiarner svorudu, engvañ Konung hefum vær nema Keisarann.

16. Þa framnsellde hann þeim hann, ad hann krossfesteſt. Og þa toku þeir JEsum og leiddu hann j burt.

17. Og hann bar sinn Kross. Og gieck ut j þann Stad, sem kalladeſt Hofudskieliastadur, enn a Ebreſku Golgatha.

18. Þar krossfestu þeir hann, og Tvo'adra med honum, a hvorumdar Sijdur, enn JEsum j Mided.

19. Pilatus skrifade þa eina Yfirskrift, og sette hana upp yfer Krossenn, og þar var skrifad, JEsus af Nazareth, Konungur Gydinga.

20. Þessa Yfirskrift lasu marger af Gydingum, þviad sa Stadur, var nærre Borgeune, þar JEsus var krossfestur, enn þad var skrifad a Ebreskt, Grisk, og Latinskt Tvongumæl.

21. Þa sogdu þeir æðstu Prestar Gydinganna vid Pilatum, skrifa þu eige Konungur Gydinga, helldur þad hann hafe sagt, eg em Konungur Gydinga.

22. Pilatus svarade, hvad eg skrifade, þad hef eg skrifad.

23. Þa Strijdsmennerner hofdu krossfest JEsum, toku þeir hans Klædnad, og giordu a Fiogra hluta skipte, sier-hverium Strijdsmanne einn hlut, og þar med Kyrtelenn, enn

Kyrtellenn var eige saumadur, helldur fra ofan verdu allur prionadur.

24. Pa tøludu peir sijn a mille, Skiptum vær honum ei j sundur, hlutunst helldur um, hvørs hann skal vera, so ad Ritningenn uppfylldest, er seiger, * peir skiptu med sier Klædum mijnum, og a minn Kyrtel pa logdu peir hlutkeste, og petta giordu Strijdsmennerner. * Psalm. 22, 19.

25. Enn par stodu vid Krossenn JEsu, Moder hans, og Modursyster hans, Maria Hvosfrvv Cleophæ, og Maria Magdalena.

26. Pa JEsus sa nu sijna Modur, og pann Læresvein par nærstandande, er hann elskade, seiger hann til sinnar Modur, Kona, sia pu, pad er pinn Sonur.

27. Epter pad seigir hann til Læresveinsins, sia, pad er pijn Moder, og upp fra peirre Stundu tok Læresveirnenn hana ad sier.

28. Epter pad, pa JEsus visse ad allt var nu fullkomnad, og ad Skriftenn yrde upfylld, pa seiger hann, * Mig pyrster. * Ps. 69, 22.

29. Par stod eitt Kier fullt af Edike, enn peir fylltu eirn Niardarvott med Edik, og logdu hann um Ysop, og hielldu pvi fyrer Munn honum.

30. Enn pa JEsus hafde Edikid til sijn tekid, sagde hann, pad er fullkomnad, og ad hneigdu Hofde, pa uppgaf hann sinn Anda.

31. Enn

31. Enn Gydingar, med þvi þad var Ádfangadagurenn, so ad Lijkamarner være eige a krossenum um Sabbathsdagenn (þviad sa same Sabbathsdagur var mikell) þa baudu þeir Pilatum ad þeirra Bein brytust, og ofann tækest.

32. Þa komu Strijdsmennerner, og brutu sundur Bein hins fyrsta, og so hins annars, sem med honum voru krossfester.

33. Enn þa þeir komu til JEsum, og sáu ad hann var allareidu dáenn, þa brutu þeir eige hans Bein.

34. Helldur opnade eirn af Strijdsmonnunum hans Sijdu med Spiote, og strax þa rann þar ut Blod og Vatn.

35. Og sa er þad hefur sied ber þar Vitne um, og hans Vitnisburdur er sannur, og hann same veit þad ad hann seiger satt, so ad þier og so trued.

36. Þviad þetta er skied, so ad Ritningenn uppfylldest, * eige skulud þier briota nockud hans Bein. *2B.Mos.12,46. 4B.M.9,12.

37. Og enn aptur seiger onnur Ritning, * þeir munu sia hann j hvorn þeir stungu.

* 4B.Mos.9, 12. Sachar. 12, 10.

II. 38. Þar epter bad Joseph af Arimathæa (hvor ed var Læresveirn JEsu, þo heimuglegur, fyrer Ottasaker vid Gydinga) Pilatum um, ad hann mætte taka nidur Lijkama JEsu,

og

og Pilatus leyfde þad, þa kom hann og took nidur Lijkamann JEsu.

39. Þar kom og Nicodemus, sa er fyrre kom um Nott til JEsu, færande samblandada Myrru vid Aloe, nær hundrud Punda.

40. Þa toku þeir Lijkamann JEsu og sveipudu j Lijne med dyrmætu Salve, so sem Gydinga Sidur er til ad grefstra.

41. Enn þar j þeim Stad sem hann var krossfestur, var Grasgardur. Og j Grasgardenum var ny Gröf, j hvoria ad eingenn hafde enn verid lagdur.

42. Þangad logdu þeir JEsum, fyrer Saker Adfangadagsins Gydinga, þviad su Gröf var nærre.

XX. Capitule.

Upriſa JEsu er (I) Bodud; og (II) Sønnud.

I. Á þeim Firsta Deige Vikunnar, þa kiemur Maria Magdalena snemma, þa ad enn var mirkt, til Grafarennar, og sier ad Steinnenn er burt af Grofenne.

2. Þa hleypur hun, og kiemur til Simonar Peturs, og til hins annars Læresveins, þann ed JEsus elskade, og sagde til þeirra, þeir hafa teked burt HErraun ur Grofinne, og vier vitum eige hvar þeir hafa lagt hann.

3. Þa gieck Petur ut, og hinn annar Læresveirn, og komu til Grafarennar.

4. Enn

4. Enn þaug tvo hlupu ǽsamt, þvi hinn annar Læresveirn hliop vakrara framm en Petur, og kom first til Grafarennar.

5. Og er hann giægdist þar jnn, sǽa hann Lijnklædenn legd þar, enn hann gieck eige jnn.

6. Þa kiemur Simon Petrus epter honum, stijgur j Grofena, og sier ad Lijnlokenn eru legd þar.

7. Og þann Sveitadvǿk er var um JEsu Hofud, ei lagdann med Lijnklædunum, helldur sierdeilis samann undenn j einum Stad.

8. Þa stie og hinn annar Læresveirn jnn, sa er firre kom til Grafarennar, sǽa þad, og (a) trude þvi.

(a) (Trude þvi) ad hann være burt tekenn, so sem Magdalena hafde sagt þeim.

9. Þvi þeir kunnu þa eige enn Ritningena, þad honum byriade upp ad rijsa af Dauda.

10. Þa geingu Læresveinarner aptur til samans.

11. 11. Maria stod vid Grofena, og griet þar ute fyrer, og er hun griet, þa giægdest hun j Grofena.

12. Og sa tvo Engla Hvijtklædda, sitiande þar, einn til Hofda, enn annann til Fota, þar sem þeir hofdu lagt Lijkamann JEsu.

13. Og þeir sogdu til hennar, Kona, þvi grætur þu? hun sagde þeim, þeir hafa tekid burt HErrann minn, og eg veit eige hvar þeir hafa lagt hann.

14. Þa

14. Þa hun hafde þetta sagt, snereſt hun vid, og leit JEſum standa þar, og veit þo ei ad þad er JEſus.

15. Þa sagde JEſus til hennar, Kona, hvad grætur þu? ad hvørium leitar þu? enn hun ætlade Jurtagardsmannenn vera, og sagde til hans, HErra, ef þu barst hann burt, þa seig þu mier, hvar lagder þu hann? so vil eg sækia hann.

16. JEſus sagde til hennar, Maria, hun snereſt vid, og sagde til hans, Rabbuni, þad kallaſt Meistare.

17. JEſus sagde til hennar, snertu mig eige, þviad eg er enn eige (b) uppstijgenn til mijns Fodurs. Far til Brædra minna, og seig þeim. Eg fer upp til mijns Fodurs, og til ydars Fodurs, til mijns Gudz og ydvars Gudz.

(b) (Uppstijgenn) þad er, first hun trude ecke enn ſin ad hann være Gud, þa vilde hann ecke leata snerta sig, Þvi ad snerta, merker Truna, og S. Johannes athugar sierdeileslega framar øbrum Gudspialla Mounum, þa Audlegu þyding, þar Matthæus skrifar, ad hann hafe leated Kvinnurnar snerta sig.

18. Maria Magdalena kom og kunngiorde Læreſveinunum, Eg hefe sied HErrann, og þetta sagde hann mier.

Gudspialled I. Sunnud. ept. Paaska.

19. Enn þann sama Dag er firſtur var i Vikunne, ad Kvollde, þa er Lære-

Læreſveinarner voru ſamann komner, og Dyrnar voru aptur lucktar, fyrer hrædſlu Saker vid Gydingana, kom JEſus og gieck midt jnn, og ſagde til þeirra, Fridur ſie med ydur.

20. Og þa hann ſagde þetta, ſynde hann þeim Hendurnar og ſijna Sijdu. Þa urdu Læreſveinarner glader, ad þeir ſæu Drottenn.

21. Þa ſagde JEſus enn aptur til þeirra, Fridur ſie med ydur, lijka ſem Faderenn ſende mig, ſo ſende eg ydur.

22. Og er hann ſagde þetta, blies hann a þa, og ſagde til þeirra, medtaked þier Heilagann Anda.

23. Hvorium þier fyrergiefed Syndernar, þa eru þær þeim fyrergiefnar, og hvorium þier þær aptur hallded, þa eru þær þeim aptur halldnar.

24. Enn Thomas eirn af þeim tolf, ſa er kalladeſt Tvibure, var eige med þeim þa JEſus kom.

25. Þa ſögdu adrer Læreſveinarner til hans, vier hofum ſied HErrann. Enn hann ſagde til þeirra, nema eg ſiae Naglaforenn j hans Hondum, og eg lœte minn Fingur j Naglaforenn, og eg legge mijna Hond j hans Sijdu, vil eg ecke trwa.

26. Og œtta Dogum epter þad, þa voru hans Læreſveinar þar aptur enn jnne, og

Thomas

Thomas med þeim, þa kom JEsus ad lucktum Dyrum, stod j midid og sagde, Fridur sie med ydur.

27. Þvi nærst seiger hann til Thomam, riettu þinn Fingur hingad, og skoda mijnar Hendur, riett ut þijna Hond og legg j mijna Sijdu, og vert ei Vantruadur, helldur Truadur.

28. Thomas svarade og sagde til hans, Drottenn minn og Gud minn!

29. JEsus sagde til hans, þviad þu sæst mig, Thoma, þa truder þu, Sæler eru þeir er ei sia, og Trua þo.

30. Og morg onnur Teikn þa gierde JEsus fyrer sijnum Læresveinum, hvor ed eige eru skrifud j þessare Book.

31. Enn þesse eru þvi skrifud, ad þier trued, þad JEsus sie Christur Guds Sonur, og ad þier skulud hafa Lijfed fyrer Truna j hans Nafne.]

XXI. Capitule.

JEsus bydur (I) sijnum Læresveinum ad leita Fiske-Aba; og (II) Petré ad filgia sier epter.

I. Epter þad opinnberade sig JEsus enn aptur vid Sioenn Tiberias, enn hann opinnberade sig so.

2. Þar voru til samans Simon Petrus, og Thomas, sa er kalladest Tvibure, og Nathanael, sa er var af Cana Galileæ, og Syner

Syner Zebedei, og adrer Tveir af hans Læresveinum.

3. Simon Petrus sagde til peirra, eg vil fara ad fiska, peir sogdu honum, pa vilium vier og koma med pier. Peir geingu pa vt, og stigu strax a Skip, og a peirre Nott feingu peir eckert.

4. Enn ad Morgne komnum, pa stod JEsus i fiorunne, enn Læresveinarner vissu ei ad pad var JEsus.

5. JEsus sagde til peirra, Born, hafed pier eckert til Matar? peir svorudu honum, nei.

6. Enn hann sagde til peirra, kasted ut Netenu til hægre handar vid Skipid, og pa munud pier nockud finna, pa kostudu peir ut, og gaatu ei dreiged fyrer fiolda saker Fiskanna.

7. Pa sagde sa Læresveirn til Peturs sem JEsus elskade, HErrann er pad, enn pa Simon Petrus heyrde pad, ad HErrann være pad, vafde hann um sig Skyrtunne, pviad hann var Nakenn, og varpade sier ut a Sioenn.

8. Enn adrer Læresveinarner komu a Skipenu, pviad peir voru ei langt fra Lande, helldur nær tvo hundrud alna, og drogu Netid med Fiskunum.

9. Og er peir stigu a Land, saau peir Elldsglædur, og Fisk yferlagdann, og Braud.

10. JE-

10. JEsus seiger til peirra, færid hingad af peim Fiskum er pier feingud nu.

11. Simon Petrus stie jnn, og drog Netid a Land, fullt af storum Fiskum, hundrad, premur og simntijgu, og po peir være so marger, pa rifnade po eige Netid.

12. JEsus seiger til peirra, komed pier og snæded, enn eingenn Læresveinanna porde ad spyria hann ad, hver ertu? pviad peir vissu ad pad var HErrann.

13. Pa kom JEsus og tok Brauded, gaf peim pad, og lijka eirnenn Fiskenn.

14. Petta er nu hid pridia Sinn, er JEsus opinnberade sig sijnum Læresveinum, epter pad hann var upprisinn af Dauda.

II. 15. Pa peir hofdu nu snædt, seiger JEsus til Simonar Peturs, Simon Jona, elskar pu mig, meir enn pesser? hann sagde honum, ja HErra, pu veitst ad eg elska pig, hann sagde pa til hans, fæd pu Lomb mijn.

16. Enn seiger hann j annad sinn aptur til hans, Simon Jona, elskar pu mig? hann seiger honum, ja HErra, pu veitst eg elska pig, hann seiger til hans, fæd pu Saude mijna.

17. Hann

17. Hann seiger enn aptur j þridia Sinn til hans, Simon Jona, elskar þu mig? þa hriggdest Petur vid, þvi hann sagde j þridia Sinn til hans, elskar þu mig? og sagde til hans, HErra, þu veitst alla Hlute, þu veitst ad eg elska þig, JEsus seiger til hans, al þu Saude mijna.

18. Sannlega, sannlega seige eg þier, þa þu varst ungur, gyrdter þu sialfur þig, og gieckst hvort þu villder, enn þa þu elldest, muntu þijnar Hendur utbreida, og annar mun þa gyrda þig, og þangad leida sem þu villt eige.

19. Enn þetta sagde hann, teiknande med hvorium Dauda ad hann skylde GUd dyrdka.

Gudspiallid a III. j Jolum.

Og þa hann hafde þetta sagt, seiger hann til hans, Filg þu mier epter.

20. Þa snere Petur sier vid, og leit þann Læresvein epterfilgianda sem JEsus elskade, sa er og um Kvolldmaaltijdena hafde a hans Brioste leiged, og sagt, HErra, hvor er sa er þig mun forrada?

21. Þa Petur leit þennann, seiger hann til JEsu, HErra, hvad skal þa þesse?

22. JEsus

22. JEsus seiger til hans, ef eg vil ad hann blijse til þess ad eg kiem, hvad kiemur þad vid þig? filg þu mier epter.

23. Þa gieck su Ordræda vt a medal Brædranna, þesse Læresveirn deyr eige. Og JEsus sagde eige til hans, hann deyr eige, helldur ef eg vil, ad hann blijse til þess ad eg kiem, hvad kiemur þad vid þig?

24. Þesse er sa Læresveirn, er um þessa Hlute ber Vitne, og þetta skrifade, og vier vitum ad hans Vitnisburdur er sannur.]

25. Þar eru og marger adrer Hluter, sem JEsus gierde, hvorier ef þeir skylldu aller skrifast eitt epter annad, þa helld eg, ad Heimurenn munde eige yfergrijpa þær Bækur sem skrifast mættu.

Ender a S. Johannis Evangelio.

Formale yfer Postulanna Giorninga.

Pessa Book skulu Menn eigelesa og aalijta, so sem vier hofum fyrr giort, so sem ad hafe S. Lucas hier jnne ad eins Giorninga Postulanna, edur sier hvørs peirra eigennleg Verk uppskrifad, til epter-dæmes godra Verka og Gudlegs Lifernis, so sem S. Augustinus og marger adrer hafa Petta epterdæme hallded pad allra besta j pessare Book, ad Postularner med peim Christnu hofdu allt sitt Gots sameigennlegt etc. Hvad po skamma Stund varde, og-hlaut umsiider aflagt ad verda.

Helldur skulu Menn petta merkia og at-huga, ad S. Lucas undervijsar vg kienner ollum Christendomnum, j pessare Bok, allt til Veralldarennar Enda, pa Sønnu Hofudgrein Christelegs Lærdoms, sem er Pesse, hvørnenn vier hliotum aller ad verda-riettlæter, alleinasta fyrer Trunu a JEsum Christum ean nockra Stydnings Logmaalsins, edur Tilhialpar vorra eigennlegra Verka; Petta hefur veridsu hellsta Meining, Sok og efne, pvi hann hafe pessa Bok skrifad. Par fyrer pa framnkuyr hann og alvarlega framm-setur, ecke alleinasta Postulanna Predikaner, ut af Trunne a JEsum Christum, Hvørsu bæde Gydingar og hiner Heidnu, hafa orded fyrer hana Riettlæter ad verda, ean allra Verka og Forpienustu, helldur pa framm-setur hann eirneun dæmenn og Giorninga slijks Lærdoms, Hvørsu bæde Heidingiarner, so vel sem Gydingarner, sieu alleinasta fyrer Evangelium, ean Logmaalsins Riettlæter ordner. So sem S. Petur vottar, j tijnnda og j fimtanda Capitula, ad Gud j pessu efne, hafe engvann Mismun giort a mille Gydinga og Heidingia, helldur so sem ad hann Heidingium, sem ean Logmaalsins lifdu, gaf fyrer Evangelij

Predikan, Þann Heilaga Anda, so hefur hann og Þann sama Anda, eirnenn giefed Gydingum fyrer Evangelinm, enn ecke fyrer Løgmaaled, nie heller fyrer Þeirra Verka eda Verdskulldunar Saker. Setiande so til samans jafnfraurt hvort odru, i Þessare Book, bæde Lærdomenn ut af Trunne, og so eirnenn Epterdæmed Truarennar.

Fyrer Þessar greiner ma Þessa Bok vel kalla eina Utlegging yfer S. Pals Pistla, Þviad hvad S. Pall kienner og frammknyr, med ordum og greinum Heilagrar Ritningar, Þad syner S. Lucas hier, og sannar Þad hid sama med Epterdæmum og Frasøgum, ad so hafe Þad skied, og Þannenn hliote Þad ad skie, so sem S. Pall kienner, ad Eckert Løgmal og eingenn Godverk giore Mannenn Riettlæatann, heldur allcinasta Truenn a Christum.

Og i Þessare Book hefur Þu eina argiæta Skuggsio og Sionargler, hvar inne Þu matt sia, hvorsu sannarlega satt Þad er, Sola Fides justificat, Alleina Truenn giorer Mannenn Riettlatann, Þviad til Þessa sama Lærdoms, ern oll Þaug epterdæme, og aller Þeir Giorningar sem i Þessare Book standa, ofallvallt og huggunarsamlegt Vitne, sem ecke kann ad bregdast, Þvi sia ad eins til, hvornenn S. Pæall hefur stalfur snuest, item, hvornenn sa Heidne Cornelius unsnerest fyrer Ord S. Peturs, so sem Eingellenn sagde honum fyrer, ad Petur skylde predika fyrer honum Þad Ord, fyrer hvort hann skylde verda Saluhoipenn, item Landstiornarenn Sergius, so og allar Þær Borger, Þar S. Pall og Barnabas predikudu: hugleid Þad fyrsta Concilium og Þing Postulanna til Jerusalem, Cap. fimtanda, Hygg ad ollum Predikunum S. Peturs, Pæals, Stephani og Philippi, þa finnur Þu, hvorsu Þad allt kiennir i einum Stad nidur, sem er, ad vier fyrer Trunna a Christum alleina, fyrer utann Løgmalid og Verkenn, hliotum til Nadarennar ad komast, og Riettlater ad verda.

Nær

Nær þu med soddann hætte les, og understendur þessa Bok, þa er miog audvelldt nidur ad þagga vora Motstodumenn, hvorier oss til Logmalsins Vijsa, og til vorra Verka, latande so j Liose fyrer ollum Heimenum sijna Fabitskn, og Skilninasleysse, þar fyrer seiger S. Lucas, ad slijk Epterdæme Truarennar hafe og so þeim Gudhræddu Gydingum, sem truader voru, stoora Furdu auked, enn hiner adrer Vantrwudu Gydingar, hafe sinnulauser og volmer þar ut af orded, hvad ei var furdanda, af Þvi, ad þeir vorn Uppfostrader j Logmalenu, og hofdu vid þad vanest allt j fra Abrahams Tijd, og þad hlaut þeim ad mislijka, ad Heidingiar, sem hvorke vissu af Gude nie Logmalenu, skylldu lijka j Guds Nad þeim jafner verda.

Enn þar vorer Menn (vier sem aller erum Heidingiar) lasta so og ossækia þennann Artieulum, og Lærdom, þad er tijusinnum slæmra, þar vier þo siaum, og kunnum þess ei ad þræta, ad Guds Nad og Kynning Christi, er kominn til vorra Forfedra, enn Logmalsins og enn nockrar Verdskulldunar og Forþienustu, þa þeir voru j hrædelegre Skwrgodadyrdkan, og allkins Glæpum.

Enn med þeirra Lastyrdum, og Offokuum, munu þeir ecke meira avinna, enn Gydingarner med þeirra grimd og æde hafa afrekad, þoiad hann, sa sem fyrrmeir hotade Gydingum med slijku, og liet þeim fyrer Moysen, þessa Vijsu syngia, eg vil giora ydur reida fyrer þa, sem ei er minn Lydur, og yfer favijsu Folke vil eg upperta ydur. Og Ose 2. C. Eg vil kalla þa mitt Folk, sem ecke er mitt Folk (þad er, þa sem Lifa enn Logmalsins og Verkanna.) Hann hefur þad endt og hallded. Þesse hinn same, hann hootar og so eirneun vorum lostum (sem hann hefur allareidu uppbyriad) hann mun þad efna, og halda vid þa, enn þessu trua þeir ecke, fyrr enn þeir reyna þad (so sem Gydingarner) Amen.

Annar Partur
S. Lucæ Gudspialla um Postulanna Gierninga.

I. Capitule.

(I) JEsus fer up til Himens ad asiaendum Postulunum. (II) Gudhrædsla Postulanna: (III) Predikun Petri fyrer 120. (IV) Kollun Matthiæ.

Pistillenn a Upstigningardag.

I. Þann fyrra Bookmæla gierda eg ad sønnu, um allt þad, þu kiære Theophile, sem JEsus hof upp bæde ad giora og kienna.

2. Allt til þess Dags, er hann vard uppnumenn, epter þad hann hafde Postulunum (a) Bifalning giefed (hvoria hann hafde utvalid) fyrer Heilagann Anda.

(a) (Bifalning) þad er, hann hafde skipad þeim hvad hann vilde skipa, sem er, ad þeir skylldu vera hans Postular, og predika fyrer ollum Heime.

3. Hvorium hann tiede og sialfann sig lifanda epter Pijsl sijna, j marg-hættudum Bevijsingum, og lier þa sia sig a medal þeirra um

um fiorutyger Daga, talande fyrer þeim af Guds Rijke.

4. Og sem hann hafde þeim samannsafnad, baud hann þeim ad þeir vike eige ut af Jerusalem, helldur ad þeir skylldu epterbijda Fyrerheite Fodursins, sem þier (sagde hann) hafed af mier heyrt.

5. Þviad Johannes skijrde med Vatne, enn þier skulud med Heilogum Anda skijrder verda, ei langt epter þessa Daga.

6. Enn þeir sem þar voru til samans komner, spurdu hann ad og sogdu, HErra, villtu nu a þessum Tijma upprietta aptur Israels Rijke?

7. Enn hann sagde til þeirra, ydur ber ei ad vita Tijma edur Stunder, hvoriar Faderenn sette j sialfs sijns Valde.

8. Helldur munud þier odlast Krapt Heilags Anda, þess er yfer ydur mun koma, og þier skulud (b) mijner Vottar vera til Jerusalem, og j allre Judea og Samaria, og allt til Jardarennar Enda.

(b) (mijner) ecke Moysis Vottar, helldur alleinasta Medarennar j Christo.

9. Og er hann sagde þetta, var hann þeim asiasndum uppnumenn, og eitt Sky tok hann upp j burt fyrer þeirra Augum.

10. Og er þeir horfdu epter honum til Himens uppfaranda, sia, þa stodu tveir Menn hia þeim j hvijtum Klædum.

11. Hvorier og sogdu, þier Menn ut af Galilea, til hvors standed þier og horfed upp j Himenenn? þesse JEsus sem uppnumenn er fra ydur til Himens, mun koma, lijka so sem þier sœud hann til Himens uppfara.]

II 12. Þa sneru þeir aptur til Jerusalem, af Fiallenu því sem kalladest Vidsmiors-vidar Fiall, hvort ed er nærre Jerusalem, og liggur eina Sabbathsdags Leid þadann.

13. Og er þeir komu jnn, geingu þeir upp j Loptid, og voru þar, Petur og Jacobus, Johannes og Andreas, Philippus, og Thomas, Bartholomeus og Mattheus, Jacobus Alphei Son, og Simon Zelotes, og Judas Jacobi.

14. Þesser voru aller med einum huga stoduger j Bæn og œkalle, med Kvinnunum og med Mariu Modur JEsu, og hans Brœdrum.

III. 15. Og a þeim Dogum stod upp Petur a mille Lœrisveinanna, og sagde (enn Flockurenn ad Nafne, var nær Hundrad og Tuttugu til samans.)

16. Þier Menn og Brœdur, þeirre Ritningu hyriade upp ad fyllast, hvoria Heilagur Andi œdur fyrersagde, fyrer Munn Davids, ut af *Juda, hvor ed var þeirra Leidtogare, er JEsum hondludu. * Psalm. 41, 10.

17. Því

17. Þvi hann var talenn med oss, og hafde medteked þetta Embætte med oss.

18. Þesse hefur utvegad Akurenn fyrer Oriettferdug Verdlaun, og heingde sig, og er j midiu sundur j tvo hlute brostenn, og hans Innifle eru og oll uthlaupenn.

19. Og þad er ollum kunnugt orded, þeim er j Jerusalem byggia, so ad same Akur er kalladur a þeirra Tungumæal, Hakeldama, þad er Blods Akur.

20. Þviad so er skrifad j Psalmabokenne, * hans Setur skal j eyde verda, og eige sie sa nockur sem þar jnne bygger, ** og hans Biskupsdom medtake annar.

* Psalm. 69, 26. ** Psalm. 109, 8.

21. Fyrer þvi skal nu einn af þeim Monnum sem alla Tijma hafa med oss verid, fra þvi er Drottenn JEsus tok ad ganga ut og jnn vor a mille.

22. Fra Skijrn Johannis, allt til þess Dags er hann var uppnumenn j fra oss, vera einn Vottur hans Uppriſu medur oss.

IV. 23. Og þeir settu til tvo, Joseph þann er hiet Barsabas, ad vidurnefne Just, og Matthiam.

24. Baadu og sogdu, Þu DRottenn sem þecker oll Hiortu, syn hvorn þu hefur utvalid, af þessum tveimur.

25. So ad eirn medtake þessa Pionustu,

og Postula Embætte, j fra hvoriu Judas er af=fallenn, þad hann burt fære j sinn stad.

26. Og þeir logdu hlute yfer þa, og hlutur=enn fiell yfer Matthiam, Og honum var skickad til þeirra Ellefu Postula.

II. Capitule.

(I) Hversu ad Heilagur Ande var sendur yfer Postu=lana. (II Predikun Peturs, er 3000. Sala nrdu a einum Dege Auknar vid Sofnudenn.

Pistellenn a Hvitasunnudag.

I. Og þa er fullkomnadest Hvijtasunnu=dagurenn, voru þeir aller med einum huga til samans.

2. Og þar vard skyndelega þytur af Hin=ne, sem mikell Vindur, og fyllde upp allt husid þar þeir soatu j.

3. Og þeir sau sundurskildar Tungur, so sem ad være þær gloande. Og hann sette sig yfer sier=hvorn þeirra.

4. Og þeir urdu aller fullter af Heilogum Anda, og toku ad tala med annarlegum Tun=gum, epter þvi sem Heilagur Ande gaf þeim ut ad tala.

5. Enn þar voru Gydingar bwande til Jerusalem, þeir voru Gud=hrædder menn ut af allra handa Piod, þeirre sem under Him=nenum er.

6. Og er þesse Rodd skiede, kom Almwgenn til samans, og vard undrande, þviad hvor og einn heyrde þa tala sijna Tungu.

7.

7. So þad, ad aller toku ad ottaſt og undraſt, og ſogdu hvor vid annann, ſia, Eru þeſſer eige aller, ſem þar tala, ut af Galilea?

8. Hvornenn heyrum vier þa hvor eirn ſitt Tungumaal, þar ed vier erum jnne fædder?

9. Parthi og Medi, og Elamite, og vier ſem bvvum j Meſopotamia, Judea, Cappadocia, Ponto og Aſia.

10. Phrygia, og Pamphilia, a Egyptalande, og j Endemorkum Lybie, ſem eru nærre Cyrenia, og utlender af Rom.

11. Judar, og þeir ſem Judar hafa giorſt, Cretar og Arabiar, Vier heyrum þa tala med vorum Tungum Guds Furduverk.]

12. Enn aller urdu ottaſlegner, og undruduſt þad, ſeigiande ſijn a mille, Hvad mun þetta vilia verda?

13. Enn adrer hofdu þad ad ſpotte, og ſogdu ad þeir være fuller af ſætu Vijne.

II. 14. Þa gieck Petur upp med þeim Ellefu, hof upp ſijna Rauſt, og talade til þeirra, þier Gydingar, goder Menn, og þier aller, ſem bvved til Jeruſalem, þad ſie ydur kunnugt, og laated ydur mijn Ord j Eyrum lioda.

15. Þviad þeſſer eru eige druckner, ſem þier meintud, med þvi þad er þridia ſtund dags.

16. Helldur er þetta þad, hvad ſagt var fyrer Spaamannenn Joel. *Joel. 2, 28. ꝛc. Eſ. 44, 3.

17. Þad ſkal ſkie a ſijdurſtu dogum, ſeiger Gud, ad eg vil uthella af mijnum Anda, yfer

allt (a) Holld, og Syner ydrer og Dætur ydar skulu Spaa, og Ungmenne ydar skulu Sioner sia, og ydar Olldunga skal Drauma dreyma.

(a) (Allt Holld) Bæde j Logmaalenu og utan Logmaalsins, Þviad j Christo eru þeir aller eins kallader til Naadarennar oan allra verka og Forþienustu.

18. Og eg vil uthella af mijnum Anda, a þeim somu Dogum, yfer mijna Þiona, og yfer mijnar Ambaatter, og þeir skulu spaa.

19. Og eg skal gisra furdanlega hlute a Himnum uppe, og Teikn a Jordu nidre, Blod og Eld og Reykiarsvælu.

20. Solenn skal snuast j Myrkur, enn Tunglid j Blod, aadur enn sa hinn Mikle og alkunne Dagur DRottins kiemur.

21. Og þad skal skie, ad hvor hann aakallar Nafn DRottenns, sa skal holpenn verda.

22. Þier Israels menn, heyred þesse Ord, JEsum af Nazareth, eirn mann af Gude medal ydar auglystann, med Kraptaverkum, Stormerkium og Taknum, þaug er Gud giorde fyrer hann a medal ydar (so sem þier og sialfer vitid.)

23. Þann sama (epter þad hann var af forþeinktu Raade Guds og Fyrerhugan ofurselldur) hafed þier teked hann fyrer Hendur Raangloatra, og krossfest hann og lijfloated.

24. Þennann hefur Gud uppreist, ad uppleystum Daudans Kvolum, fyrer þvi, ad þad

þad var omogulegt, ad hann skylde af honum halldenn verda.

25. Þviad David seiger so af honum, * eg hefe alla Tijma Drottenn fyrer minne Augsyn settann, þvi hann er mier til hægre Handar, so ad eg hrædest eige. *Þs. 16, 8.

26. Fyrer þad er mitt Hiarta gladvært, og Tunga mijn gledst, og þar ad auk mun mitt Hold hvijlast j Vonenne.

27. Þviad þu munt eige forlæta mijna Önd j Helvijte, og eige leyfa þad, ad þinn Heilage skule Rotnan sia.

28. Kunna giorder þu mier Lijfsins vegu; þu munt mig med Glede fylla, fyrer þijnu Auglite.

29. Þier Menn, goder Brædur, leyfed mier Einardlega til ydar ad tala af Forfodurnum David; *hann er framnlidenn og greftradur, og hans Grof er hia oss, allt til þessa Dags.

* 1 B. Kong. 2, 10.

30. Af þvi, ad hann var nu Spæmadur, og visse þad, ad GUD hafde honum med Eyde fyrerheited, * ad hann villde af Avexte hans Lenda, epter Holldenu, uppvekia Christum, sem skyllde a hans Stoole sitia.

* 2 Sam. 7, 12. Psalm. 132, 11.

31. Hefur hann þad æadur fyrer sied, og talad, af Christi Uppriſu, * ad hans Sæla sie ei j Helvijte epterskilenn, og eige hafe hans Hold Rotnan sied. *Psalm. 16, 10.

32. Pennann JEsum uppvakte Gud, par til erum vier allir Vottar.

33. Nu hann er fyrer Guds hægre Hond upphafenn, Og hefur medtekid Heilags Anda Fyrirheit af Fodurnum, uthellte hann pessu, pad pier siaed og heyred.

34. Pviad David er eige uppstigenn til Himna, enn hann seiger, * Drottenn sagde mijnum Drottne, sit pu til minnar hægre Handar. * Psalm. 110, 1.

35. Par til eg legg Ovine pijna, til Skarar Fota pinna.

36. Pvi vited pad nu fyrer sann, allt Israels Hws, ad Gud gisrde pennann JEsum, hvorn pier krossfestud, ad einum Drottne og Christe.

37. Enn er peir hofdu petta heyrt, gieck pad j giegnum peirra Hiarta, og sogdu til Peturs og til annara Postulanna, pier Menn og goder Brædur, hvad skulum vær giora?

38. Petur sagde til peirra, gisred (b) Yferboot, og hvor ydar eirn laate Skijra sig j Nafne JEsu Christi, til Fyrirgiefningar Syndanna, pa munud pier medtaka Heilags Anda Giof.

(b) (Yferbot) sia, Pesser verda heilagir fyrer Ordsins Verkanna, og bliota ad jdrast sijns umlidna Heilagleika.

39. Pviad ydur og ydar Bornum er petta Fyrirheit lofad, og ollum peim sem j fiarska eru, hvoria hellst ad Gud Drottenn vor mun hier tilkalla.

40. Og

40. Og med morgum odrum Ordum vitnade hann fyrer þeim, examinte þa og sagde, Leatid hialpa ydur j fra þessu vonda Folke.

41. Og þeir sem fwsir medtoku hans Ord, lietu sig skijra, og þar urdu a þeim Deige vidauknar nær þriar Þusunder Sælna.

42. Og þeir blifu støduger j Postulanna Kienningu, og j Samneyte, og Braudsins brotningu, og j Bænahallde.

43. Og allra Sæler urdu ottaslegnar, og þar giordust morg Teikn og Stormerke fyrer Postulana.

44. Enn aller þeir sem Truader voru ordner, voru til samans, og hefdu alla hlute sameigennlega.

45. Eigner sijnar og Gots selldu þeir, og sundurskiptu þvi medal allra, epter þvi sem hverium var þorf a.

46. Og jafnann voru þeir daglega med einum huga, hver hia odrum j Musterenu, og brutu Braudenn j Imsum Hwsum, toku Fædslu.

47. Og lofudu Gud med Glede, og einfolldu Hiarta, og hefdu Nad hia ollu Folke. Enn Drottenn lagde daglega til Safnadarens, þa sem holpner urdu.

III. Capitule.

Petur (I) lækner einn Halltann i JEsu Nafne: (II) Talar fyrer Folkenu um JEsum.

I. Enn þeir Petur og Johannes geingu til samans, upp til Mustereſins, um nijundu Stund, ſem vanalegt var ad bidiaſt fyrer.

2. Og þar var eirn Madur, ſem halltur var fra Modurkvide, ſa liet bera ſig, og þeir settu hann daglega fyrer Mustereſins Dyr þær ed kolluduſt hinar Fogru, ſo ad hann bæde Ölmoſu, af þeim er jnngeingu j Mustered.

3. Þa hann ſa nu Petur og Johannem, þad þeir villdu jnnganga j Mustered, bad hann, ad honum giæfeſt Ölmuſa.

4. Enn Petur horfde a hann med Johanne, og ſagde, horf þu a ockur.

5. Enn hann horfde a þa, vonande ad hann munde fa nockud af þeim.

6. Enn Petur ſagde, Silfur og Gull hef eg ecke, enn þad eg hefe þad gief eg þier. I Nafne JEſu Chriſti af Nazareth, ſtatt upp og gack.

7. Og tok j haus hægre Hond, og reiſte hann upp.

8 Og jafnſnart ſtodu hans Legger og Hælar faſter, ſpratt upp, gat geinged og ſtaded, og gieck jnn med þeim j Muſterid, gieck, ſtock upp, og lofade GUD.

9. Og allt Folk ſa hann ganga, og lofa GUD.

10. Þeir þecktu hann, og þad hann var ſa, ſem epter Ölmuſu hafde ſetid, fyrer Fogru Dyrum Mustereſins, og þeir fylliuſt af undran

undran og hrædslu, yfer þvi er hann hafde skied.

11. Enn sem þesse hinn Hallte er heilbrigdur var ordenn, hiellt sig ad Petre, og Johanne, hliop allt Folked til þeirra, i Forbyrge sem heiter Salomonis, undrande þetta.

II. 12. Enn er Petur sa þad, andsvarade hann Folkenu, þier Israels Menn, hvad undrar ydur þetta, eda hvar fyrer sprokfetied þier ockur? so sem hefdum vid giort þennann gangande fyrer ockar eigenn Krapt, og Verdskulldan.

13. Gud Abrahams, Gud Isaacs, Gud Jacobs, Gud Fedra vorra, hefur auglyst sitt Barn JEsum, hvorn þier ofurselldud, og neitudud fyrer Pilato, þa hann dæmde, ad hann skyllde laus laatast.

14. Enn þier afneitudud hinum Heilaga og Riettlaata, og beiddust ad Manndraparenn skyllde ydur giefast.

15. Enn Lijfsins (a) Hofdingia aflijfudud þier, þann hefur Gud uppvakt fra Daudum, þar erum vier Vottar ad.

(a) (Hofdingia) Þann sem er Hofuded, og sa hinn fyrste af þeim sem af Dauda uppvakna, fyrer hvorn vier verdum aller lifande.

16. Og fyrer Truna a hans Nafn hefur hans Nafn stirkt þennann, sem þier siaed og þecked. Og Trwinn (b) fyrer hann, gaf þessum soddann Heilbrigde fyrer ydrum Augum

(b) (Fyrer

(b) (Fyrer hann) Þvíad fyrer Christum trunnu vier a Guð.

17. Og nu veit eg, Brædur, ad þier hafed giort þad af Vitsku, so sem og ydrer Hofdingiar.

18. Enn Guð sem fyrer Munn allra sinna Spamanna, hefur adur kunngiora lated, hvorrienn Christur atte ad lijda, hann fullkomnade þad.

19. Fyrer því giored yferbot, og snuest, so ad afmaest Synder ydar.

20. So ad (c) Endurlifgunar Tijme kome fyrer HErrans Augsyn, nær hann sender þann sem ydur verdur nu fyrerfram bodadur, JEsum Christum.

(c) (Endurlifgunar Tijme) ecke Skielsingar edur Smanar Tijme.

21. Hvorium ad byriar Himenenn jnn ad taka, allt til þeirrar Stundar, þa aller hluter skulu endurskickader verda. Hvorla hlute Guð hefur adur talad fyrer Munn allra sinna Heilagra Spamanna, j fra Veralldar Upphafe.

22. Þvíad Moyses hefur sagt til Fedranna, * Spamann mun Gud DRottenn ydar uppvekia ydur af Brædrum ydar, mier lijkann, honum skulud þier heyra, j ollu því er hann mun seigia til ydar. * 5 B. Mos. 18, 15.

23. Og þad mun skie, ad hvor su Saal, sem eige heyrer þeim sama Spamanne, skal afmad verda fra Folkenu.

24. Og

24. Og aller Spæmenn j fra Samuel, og þar epter, so marger sem talad hafa, þeir hafa af þessum Dogum kunngiort.

25. Þier erud Spæmannanna og (d) Sattmælans Born, hvorn ed Gud gisrde vid Fedur vora, þa er hann sagde til Abrahams, * J þijnu Sæde skulu blessast allar Þioder Jardar. * 1 B. Mos. 12, 3. Cap. 22, 18.

(d) (Sattmælans) Hann talar ecke um Sattmæla Moysis edur Løgmælsins, helldur nefner hann Abrahams Sattmæla, hvad ed var Naadarennar, enn ecke Verkanna, Sattmæle.

26. Gud, þa hann uppvakte sitt Barn JEsum, þa hefur hann first sendt hann til ydar ydur ad bless a, so ad hvor ydar eirn sneresst j fra sinne (e) Illsku.

(e) (Illsku) Hann kallar allann Heilagleika og Trwarennar, eintomes Illsku, Þvi hann talar til allra Gydinga, illra og Godra.

IV. Capitule.

(I) Postularner verda fyrer Offoku. (II) Gudræke-leg Bæn Hinna Trunndu; og (III) Hreinskiled Lunderne til sijn Inbyrdes.

I. Enn sem þeir toludu til Folksins, komu til þeirra Prestar og Yferbodarar Musteresins og Saducei.

2. Þeim mislijkade þad, ad þeir skylldu kienna Folkenu, og þad þeir bodudu j JEsu Upprisu af Dauda.

3. Logdu Hendur a þa, og settu þa j Vardhalld

hallð til hins nærsta Morguns, þviad Kvelld var komid.

4. Enn marger af þeim er Ordid heyrdu, trudu, og Tala þeirra Manna vard nær Fimm Þusunder.

5. Enn ad morgne komnum, samansofnudust Hofdingiar þeirra og Öldungar, og Skriftlærder j Jerusalem.

6. Hannas Kiennemannahofdinge, og Caiphas, Johannes, og Alexander, og so marger sem þeir voru ut af Hofudprestanna Ætt.

7. Og sickudu þa midt framm fyrer sig, og spurdu þa, af hvorre Makt, eda j hvors Nafne giordud þier þetta?

8 Petur fullur af Heilogum Anda, sagde til þeirra, Þier Hofdingiar Lydsins, og Öldungar j Israel.

9. Þott vier verdum dæmder j Dag, fyrer þann Velgiorning, er vier giordum þessum Sinka Manne, fyrer hvorn hann vard heilbrigdur.

10. Þa sie ydur þad allum og øllu Israels Folke kunnigiort, þad þesse stendur j Nafne JEsu Christi af Nazareth, þann þier krossfestud, hvorn er Gud uppvakte af Dauda, hier fyrer ydur heilbrigdur.

11. Hann er sa Steirn sem utskufadur er af ydur Uppbyggiurum, hvor ordenn er ad Hyrningar-steine, Og eige er j nockrum odrum Saluhialp.

12. Þviad

12. Þviad þar er eckert (a) annad Nafn, giefid Monnunum, j hvoriu oss biriar Saluholpnum ad verda.

(a) (Annad Nafn) Þetta ma heita fullkomlega og ollungis ad fraskwfa og burt taka Verkauna Riettlæte.

13. Enn þeir sau Stødugleik Peturs og Johannis, og undruduſt þa, þvi þeir viſſu fyrer sann, þad þeir voru olærder og leikmenn, og þeckte þa, þad þeir hofdu verid med JEſu.

14. Enn þeir sau Mannenn, þann sem heill var ordenn, standa hia þeim, og kunnu þar eckert j mote ad seigia.

15. Þa skipudu þeir þeim ut j burt fra Raadenu, og tokn þa ad raadgaſt um sijn j mille.

16. Og sogdu, Hvad vilium vier giora þessum Monnum? þviad þad Teikn sem af þeim er giort, er opinuberlega kunnugt ollum þeim sem j Jerusalem byggia, og vær getum þvi ei neitad.

17. Enn so ad þad skule eige vijdara utspyriaſt medal folksins, þa ognum þeim alvarlega, ad þeir seige ei neinum Manne hiedan j fra, af þessu Nafne.

18. Og þeir lietu kalla a þa, og budu þeim ad þeir tøludu ei med nockru mote, nie kiendu j JEſu Nafne.

19. Enn Petur og Johannes svorudu, og sogdu til þeirra, Dæmed þier sialfer, hvort

það er riett fyrer Gude, að vier skulum framar hlijda ydur enn Gude?

20. Þviad það meigum vær eige, að vier skulum eige tala það hvað vier hofum heyrt og sied.

21. Enn þeir ognudu þeim, og lietu þa fara, og fundu eige hvornenn þeir giæte pijnt þa, fyrer Folksins saker, af því, að aller lofudu Gud fyrer það sem til hafde bored.

22. Þviad sa madur var meir enn fioru tijger æra, a hvorium ed skied var þetta Heilsu Teikn.

II. 23. Og sem þeir voru lauser lœatner, komu þeir til sinna, kunngiordu þeim hvað hellst að Prestahofdingiarner, og Øldungarner hofdu til þeirra talad.

24. Þa þeir heyrdu það, hofu þeir upp med einum Huga sijna Rodd til Guds, og sogdu, DRottenn, þu ert sa Gud sem giorder Himen og Jord, Sioenn, og alla hlute, hvorier j þeim eru.

25. Þu sem sagder fyrer Munn þijns Pions Davids, *fyrer því æddu so hiner Heidnu, og Folked asette það hvað hiegomlegt var. *Psalm. 2, 1. 2.

26. Konungar Jardarennar, komu til samans, og Hofdingiar samansofnudust j eitt, j giegn DRottne, og j giegn hans Christe.

27. Því sannlega komu þeir til samans, j giegn þijnu Heilaga Barne JEsu, sem þu

smurt

fniurt hafder, Herodes, og Pontverskur Pilatus, samt odrum Heidingium og Israels Folke.

28. Ad giora hvad þijn Hond og þitt Raad hafde adur fyrre hugsad ad skie skylde.

29. Og nu DRottenn, lijt þu a þeirra heitingar, og gief þijnum Pionum med allre Diorfung ad tala þitt Ord.

30. Og riett þu vt þijna Hond, so ad þar skie Teikn, Heilsur manna, og Stormerke, fyrer Nafn þijns Heilaga Barns JEsu.

31. Og sem þeir hofdu bedest fyrer, hrærdest sa stadur j hvorium þeir voru til samans safnader, Og þeir urdu aller fuller af Heilsgum Anda, og tsludu Guds Ord med Diorfung.

III. 32. Enn j Sofnude þeirra er trudu var eitt Hiarta, og ein Ond, Og eige sagde nockur þeirra, ad þad være sitt, er hann atte, helldur voru þeim aller hluter sameigenleger.

33. Og af miklum (b) Krapte, gafu Postularner Vitnisburd af Upprisu DRottins vors JEsu Christi. Og mikel Raad var med þeim ollum.

(b) (Krapte) þad er, med mikellre Diorfungu, og storre Hugarhreyste.

34. Par var og eingenn þeirra þurfande, þviad so marger sem þeir voru, er Akra eda Hvs attu, þeir selldu þad, og færdu Peningana fyrer þad sellda Gots.

35. Og

35. Og lögdu þa framm fyrer Fætur Postulanna, Og sier hvorium skipteſt epter þvi hann hafde þorf til.

36. Enn Joſes, sa er auknefndur var af Postulunum Barnabas (hvad er þydest Huggunar Sonur) Levite ad ætt, ut af Cyprien, hann hafde Akur, og sellde hann, bar Peningana, og lagde fyrer Fætur Postulanna.

V. Capitule.

(I) Lyge i aegn Gude er straffad. (II) Fangelſe Postulanna; (III) Frelſe þeirra ur Fangelſenu; (IV) Þeir eru Leidder fyrer þad Andlega Yfervald. (V) Gamaliels Rad.

I. Enn einn Madur, sem Ananias var ad Nafne, med Hvsfru sinne Saphira, sellde Eigner sijnar.

2. Og dulde nockru af Verdenu, ad vitund sinnar Hvsfreiu, enn færde sumann hlut, og lagde til Fota Postulanna.

3. Þa sagde Petur, Anania, þvi uppfyllde Andskotenn Hiarta þitt, so ad þu villder liuga ad Heilogum Anda, og dulder sumu af Peningum Akursins?

4. Þu hefder þo mœtt vel bihallda hönum, þegar þu œtter hann, Og þa hann var sellder, var þad og so j þijnu Valde, þvi œsetter þu þier slijkt j Hiarta? Eige hefur þu loged ad Monnum, helldur ad Gude.

5. Enn þa Ananias heyrde þesse Ord, datt hann

hann nidur, og gaf upp Ondena. Og stor hræðsla kom yfer alla þa sem þad heyrdu.

6. Enn Ungmennenn stodu upp, sem toku hann j burt, bœru hann ut, og grofu hann.

7. Og þad skiede jnnan skamms, nærre þrem stundum, ad hans Hvsfru kom þar jnn, og visse eige hvad þar hafde giorst.

8. Enn Petur svarade henne, Seig þu mier, hvort þid selldud Akurenn so dyrt? Hun sagde, Ja, so dyrt.

9. Þa sagde Petur til hennar. Fyrer hvi erud þid þa samþyck ordenn ad freista Anda Drottens? Siadu, Fœtur þeirra sem jordudu Mann þinn, eru fyrer dyrum ute, og þeir munu þig utbera.

10. Og jafnsnart datt hun nidur fyrer Fœtur hennum, og gaf upp Ondena. Enn Ungmennen komu jnn, og fundu hana dauda, bœru hana ut, og grofu hana hia Manne sinum.

11. Og miklum Otta sló yfer allann Sofnudenn, og yfer alla þa er þad heyrdu.

II. 12. Enn morg Teikn og Stormerke giordust med Lydnum, fyrer Postulanna hendur, og aller voru þeir asamt med einum Huga, j Forbyrge Salomonis.

13. Og engver adrer dirfdust ad samlaga sig þeim, helldur miklade þa Lydurenn.

14. Þar jukust jafnann fleyre vid, mikell fiolde

fiolde Karla og Kvenna, sem ad DRottenn trudu.

15. So ad peir bæru ut vanfæra menn a Strætenn, og logdu pa a Sængur, og Borur, so ad pa Petur kiæme, ad hans Skugge skyggde a nockra af peim.

16. Par komu og marger til samans, ut af peim Borgum sem lægu j kringum Jerusalem, og færdu med sier siuka menn, og pa sem af Ohreinum Andum kvalder voru, hvorier ed aller urdu heilbrigder.

17. Pa stod upp Kienemannahofdingenn, og peir aller sem med honum voru (hvorier ed voru Villuflockar Saduceorum) og uppfylltust af Vandlæting.

18. Og logdu Hendur ad Postulana, og settu pa inn j Almennelegt Fangelse.

III. 19. Enn Engell DRottens kom um Nottena, og lauk up Dyrum Myrkvastofunnar, leidde pa ut og sagde.

20. Fared, styged upp, og taled til Folksins j Musterenu oll pesse Lifsins Ord.

21. Pa peir hofdu pad heyrt, geingu peir snemma j Musterid, og kiendu. En er Kienemannahofdingenn kom til, og peir sem med honum voru, kolludu peir samann Raaded og alla Oldunga Israels Barna, og sendu til Myrkvastofunnar, pa ad sækia.

22. Enn pa Pienararner komu par, og fundu

fundu þa eige j Mirkvastofunne, hvurfu þeir aptur, og kunngiordu þeim þad, og sogdu.

23. Mirkvastofuna fundum vær luckta med allre athygle, og Vardmiennena standande þar framan fyrer Dyrunum, enn þa vier lukum upp, fundum vier ongvann þar inne.

24. Enn er sa Ypparste Prestur og Hofudsmadur Musterefins, og adrer fleyre Kiennemannahofdingiar heyrdu þesse Ord, toku þeir ad verda efablandner um þa, hvad þad villde verda.

25. Þa kom þar nockur, sa undervijsade þeim, Siaed, Þeir menn sem þier settud j Mirkvastofuna, eru j Musterenu, standa og kienna Folkenu.

IV. 26. Þa for Hofudsmadurenn med Þienurunum, og sokte þa fyrer utann ofurvalld, þviad þeir ottudust Folked, ad þeir yrde ecke med Griote grytter.

27. Og sem þeir soktu þa, sickudu þeir þa fyrer Raaded. Kiennemannahofdingenn spurde þa ad og sagde.

28. Hofum vær eige alvarlega boded ydur, ad þier skylldud eige kienna j þessu Nafne? Og siaed, Þier hafed uppfyllt Jerusalem med ydar Kienning, og þier vilied leida yfer oss þessa Manns Blod.

29. Enn Petur svarade, og sagde, og þeir

Postularner, Framar ber ad hlijda Gude enn Monnunum.

30. Gud Fedra vorra uppvakte JEsum, hvorn þier Lijfe sviptud og uppheingdud a Trie.

31. Þennann hefur Gud fyrer sijna hægri Hond upphafid til eins Hofdingia og Lausnara, ad veita Jsrael Idran, og Syndanna fyrergiefning.

32. Og vier erum hans Vottar til þessara Orda, og Heilagur Ande, hvorn ed Gud gaf þeim er honum hlyddu.

33. Enn þa þeir heyrdu þad gieck þad þeim j giegnum Hiartad, og þeir hugsudu sier ad lijflæta þa.

V. 34. Þa stod einn Phariseare upp j Raadenu, Gamaliel ad Nafne, eirn Skriftlærdur, mikels virdtur af øllu Folkenu, og baud ad Postularner skylldu vijkia ut um stundar saker.

35. Og sagde til þeirra, Þier Menn af Jsrael, taked ydur j vakt hvad þier skulud giora vid þessa Menn.

36. Fyrer þessa daga reis upp Theudas, seigiande sig nockurn vera, hverium ad samsinnte tal manna, nær fiorum Hundrudum, hvor ad j hel er sleigenn, og aller þeir ed til hans fiellu eru j sundur dreifder, og ad engvu ordner.

37. Epter hann stod upp Judas af Galilea,

kilea, a Skottunardogum, og fra-sinere miklu folke med sier, Og hann fyrer-forst eirnenn, og aller so marger sem honum samsinntu, eru i sundur tvistrader.

38. Og nu seige eg ydur, giefed upp vid pessa Menn, og looted pa vera. Pviad ef petta Raad edur verk er af Monnum til, pa verdur pad ad engvu.

39. Enn ef pad er af Gude, pa kunned pier pvi ei ad kiefia, so ad ei verded pier fundner so sem peir ed vilia strijda Gude j mote, Pa samsinntu peir honum.

40. Og kolludu a Postulana, og stryktu pa, og budu peim ad peir tsludu ei j Nafne JEsu, og lietu pa fara.

41. Enn peir geingu glader j burt fra Raadsins aasian, pad peir hofdu pess verduger vered, ad lijda Haadung, fyrer JEsu Nafns saker.

42. Og hvorn dag j Musterenu og ollum Hvsum gaafu peir eige upp ad kienna, og ad predika Evangelium ut af JEsu Christo.

VI. Capitule.

(I) Sio Menn eru tilskipader ad pionа fyrer Bordum. (II) Stephanus talar vid hina Lærdu.

1. A peim Dogum, sem ad vox tala Læresveinanna, biriadest mogl medur peim Grisku, j giegn hinum Ebresku, af pvi ad Ekkiur peirra fyrerlitust j daglegre pionustu.

2 Peir Tolf kolludu þa til samans fiöldann Læresveinanna, og sögdu, Það er ei þienanlegt ad vier forlœatum Guds Ord, og þionum fyrer Bordum.

3. Fyrer því, goder Brœdur, skygnest um ydar j mille epter þeim sio Mönnum, sem gott Mannord hafa, og fuller eru med Vitsku og Heilagann Anda, hvoria vier meigum skicka yfer þessa naudsyn.

4. Enn vier vilium j Bœnenne og Ordsins Embœtte aframmhallda.

5. Og þesse Ord þocknudust vel allum Almœganum. Og utvoldu Stephanum, einn Mann fullann Truar, og Heilags Anda, Philippum og Prochorum, Nicanor og Timon, Parmenam og Nicolaum, sem Gydingur hafde giorst, ut af Antiochia.

6. Þessa skickudu þeir framm fyrer Postulanna Augsyn, bœdust fyrer, og lögdu sijnar Hendur yfer þa.

7. Og Guds Ord tok ad vaxa, og Læresveinanna tala margfalldadist nærsta til Jerusalem, og marger Prestar giordust Trunne hlyduger.

Pistillenn a Annann i Jolum.

II. 8. Enn Stephanus fullur af Tru og Stirkleika, giorde Furdu-Verk og Tækn mikel a medal folksins.

9. Þa stodu upp nockrer af þeirre Samkundu,

kundu, sem kalladest Libertinorum, Cyrenorum og Alexandrinorum, og þeirra, sem voru ur Cilicia, og Asia, þreytande Spurningar vid Stephanum.

10. Og þeir gaatu ei motstaded þeirre Speke, nie þeim Anda sem talade.

11. Þa settu þeir til nockra menn sem sögdu, Vier heyrdum hann mæla Hædungar ord a moote Moyse og moote Gude.

12. Og æstu so upp Lydenn og Öldunganna, og hina Skriftlærdu, geingu ad framm og gripu hann, burt leiddu fyrer Raadet.

13. Og settu til Liugvotta sem sögde; Þesse Madur lætur ei af ad tala Hædyrde j giegn þessum Heilaga Stad, og Logmaalenu.

14. Þviad vier heyrdum hann segia, JEsus af Nazareth mun þennann Stad nidur briota, og umhverfa þeim Setningum, er Moyses hefur oss giefid.

15. Og aller sem j Raadenu saatu, horfdu a hann, og saau ad hans Asiana vard so sem annar Eingils Asiana.

VII. Capitule.

(I) Stephanus helldur Eina Hiartnæma Predikun um JEsum; og (II) deyr Sælum Dauda i JEsu.

I. Þa sagde Kiennemannahofdingenn, Er þessu so vared?

2. Enn hann sagde, Goder Brædur og Fe-

dur, heyred til. Gud Dyrdarenar, birtest Fodur vorum Abraham, þa hann var j Mesopotamia, ædur enn hann bio j Haran.

3. Og sagde til hans, * Far þu ut af þijnu Lande, og j fra ættfolke þijnu, og far til þess Lands er eg mun syna þier. *1 B. Mos. 12, 1.

4. Þa gieck hann ut af Chaldea Lande, og bygde til Haran. Og eptera þa hans Fader var lœatenn, flutte hann hann hingad yfer j þetta Land, j hvorju þier bygged nu.

5. Og gaf honum engva Arftoku þar jnne, og ecke þverfotar breidd, Enn hiet þo ad giefa honum þad til eignar, og hans Sæde epter hann, þa hann hafde enn nu eckert Barn.

6. Enn so talade Gud, * þitt Sæde skal utlendt verda a annarlegre Jordu, og þad þeir munu þia þad j þrældome, og þvinga þad illa j fiogurhundrud Aara.

*1 B. Mos. 15, 13. 14.

7. Og þa Þiod sem þeir munu þiona, vil eg dœma, sagde Gud, Og epter þad munu þeir ganga ut þadann, og þiona mier j þessum stad.

8. Og hann gaf honum * Sœttmalann Umskurdarens, og hann gat ** Isaac, og umskar hann a œttunda deige, Enn Isaac *** Jacob, En Jacob þa tolf Forfedur.

*1 B. Mos. 17, 10. **1 B. Mos. 21, 2. etc.
***1 B. Mos. 25, 26.

9. Og

9. Og Forfedurner hotudu Joseph, og *selldu hann j Egyptaland, Enn Gud var med honum. *1 B. Mos. 37, 28.

10. Og frelsade hann ur ollum hans Hornungum, Og gaf honum Naad og Viisdom j auglite Pharaonis, Konungsins af Egyptalande, og hann sette hann Hofdingia yfer Egyptaland, og yfer allt sitt hus.

11. *Og par kom Hungur yfer allt Egyptaland, og Canaan, og ein stor Hormung, Og vorer Fedur fundu ei fædslu.

*1 B. Mos 41, 54.

12. *Enn Jacob heyrde ad Korn var a Egyptalande, og sende ut j firstu Fedur vora.

*1 B. Mos. 42, 1. 2.

13. Og j annad sinn *vard Joseph peckter af sijnum Brædrum, Og Pharaoni giordest kunnug Josephs Ætt. *1 B. Mos. 45, 3.

14. *Enn Joseph sende ut og liet sækia Fodur sinn Jacob, og alla sijna Ættkvijsl, Fimm og siotijger Salna. *1 B. Mos. 45, 9.

15. Og *Jacob for ofann til Egyptalands, og er andadur, hann og Fedur vorer.

*1 B. Mos. 46, 1. Cap. 49, 32.

16. Og * eru flutter yfer um til Sichem og lagdur j þa Grof er Abraham keypte ** med Silfre af Bornum Hemor j Sichem.

*2 B. Mos. 13, 19. ** 1 B. Mos. 23, 16.

17. Enn þa ed kom Fyrerheitesins tijme, sa

er Gud hafde svared Abraham, Vox Folkid og margfalldadest j Egyptalande.

18. Allt þangad til * ad annar Kongur kom upp, sa er eckert visse ut af Joseph.

* 2 B. Mos. 1, 8. etc.

19. Hann hondlade svikſamlega vid vora ætt og hondlade illa vid Fedur vora, og skickade ad ut skylde kasta þeim Ungu bornum, so þau lifdu eige.

20. A þeim tijma * fæddest Moyses, og var eitt dælegt Barn fyrer Gude, og var þria Manude fostradur j sijns fodurs husi.

* 2 B. Mos. 2, 1. etc.

21. Enn er hann var ut borenn, tok Dotter Pharaonis hann upp, og ol sier uppfyrer Son.

22. Og Moyses vard mentadur j allre Speke Egyptskra manna, og vard volldugur j Verkum og Ordum.

23. Enn þa hann var fiorutijger ara gamall, flo honum j Hiarta * ad finna Brædur sijnar, Israels Born.

* 2 B. Mos 2, 11. 12.

24. Og hann leit þann oriett þolde, stod hia honum, og hefnde hans oriettar sem yfer falleñ var, og vo þann hinn Egyptska Mann.

25. Enn hann meinte ad sijner Brædur skylldu understanda, þad Gud gaf þeim Heill fyrer hans Hond, enn þeir understodu þad ei.

26. * Og annann dag kom hann til þeirra, þar

þar þeir voru ad þrœtta sijn a mille, og tok ad senia frid med þeim, og sagde, Þier goder menn erud Brœdur, fyrer þvi giorer hvor ydar odrum oriett? * 2 B. Mos 2,13. etc.

27. Enn sa er sijnum Naunga giorde oriett, stiakade honum fra sier og sagde, Hvor sette þig hofdingia edur Domara yfer oss?

28. Eda villtu drepa mig, so sem þu drapst i giær þann Egyptska Mann?

29. Enn Moyses flyde fyrer þeirre Rœdu, og vard utlendur i Landenu Madian, hvar ed hann œtte tvo Sonu.

30. Og fiorutijger Aarum þar epter, birtest honum, i Eydemsrku a Fiallenu Sinai, Eingell DRottens * i Elldsloga i Runnenum.

* 2 B. Mos. 3, 2. etc.

31. Enn er Moyses sa þad, undradest hann Synena. Og er hann gieck til og villde byggia ad, skiede Rodd DRottins til hans.

32. Eg em Gud Fedra þinna, Gud Abrahams, og Gud Isaacs, og Gud Jacobs, Enn Moyses vard ottasleigenn, og þorde ei ad ad byggia.

33. Enn DRottinn sagde til hans, Leys þu af þier skooklœde Fota þinna, þviad sa stadur þu stendur a, er heilog Jord.

34. Eg hefi vel sied hvad Folk mitt lijdur, sem ad [illegible] a Egyptalande, og þeirra Andvarpan hefi eg heyrt, og eg em ofannkomenn þa

ad frelsa, Far nu hingad, Eg vil senda þig til Egyptalands.

35. Þennann Moysen, hvorium þeir afneitudu og sogdu, *Hvor sette þig til Hofdingia og Domara? Þann sama sende Gud þeim til Hofdingia og Frelsara, fyrer Hond Eingelsins, þess er honum birtest j Runnenum.

*2 B. Mos. 2, 14.

36. Þesse leidde þa ut, giorande Tæken og Stormerke a Egyptalande, og j *Hafenu Rauda, og so a Eydemorkunne j fiorutijger ar. *2 B. Mos. 14, 21. 22.

37. Þesse er sa Moyses sem sagde til Israels Barna, *DRottenn ydar Gud mun einn Spæmann upvekia ydur af Brædrum ydar, lijkenn mier, honum skulud þier heyra.

*5 B. Mos. 18, 15

38. Þesse er sa sem *var a Eydemorku, j Samkundunne med Einglenum, hvor ed talade vid hann a fiallenu Sinai, og vid fedur vorar, þesse medtok þad Lifanda Ord, so hann giæfi oss þad. *2 B. Mos 19, 3.

39. Hvorium ad ei villdu hlyda ydrer Fedur, helldur skufudu þeir honum fra sier, og snerust med sijnum Hiertum til Egyptalands.

40. Seigiande til Arons, *Gior þu oss Gude, þa fyrer oss skule ganga, Þviad vier vitum ei hvad af þeim Moyse er ordid, sem oss leidde ut af Egyptalande.

*2 B. Mos. 32, 1.

41. Og

41. Og giordu sier j þann Tijma Kalf, og offrudu þvi Skurgode Offre, og gloddust af sijnum Handaverkum.

42. Enn Gud snere sier, og gaf þa þangad sem þeir þientu Himensins Her, epter þvi sem skrifad stendur, j Spaamanna Bokenne. * Hafid þier af Israels Hvose j þaug fiorutijger Aara, a Eydemorkunne, offrad mier Offre edur Fienade. * Amos. 5, 25.

43. Og þier medtokud Tialldbud Molochs og Stiornu Guds yduars Remphan, þær Minder sem þier giordud ydur ad tilbidia þær. Og eg mun utskufa ydur allt vt yfer Babylon.

44. Vorer Fedur hofdu Vitnisburdarens Tialldbud, a Eydemorkunne, so sem hann hafde þeim fyrer skipad, þa hann sagde til Moysen, * ad hann skyllde hana giora epter þeirre Mind sem hann hafde sied.

* 2 B. Mos. 25, 40.

45. Hvoria ed vorer Forfedur medtoku, og * fluttu hana med Josua j þad Land er Heidingiar hielldu, hvorium ad GUD utskufade fyrer augsyn Fedra vorra, allt til Daga Davids. * Jos. 3, 14.

46. Hann fann Nad hia GUde, og bad ad hann mætte Tialldbud * finna GUde Jacobs. * Psalm. 132, 5.

47. Enn * Salomon bygde honum upp Hus. * 1 B. Kon. 6, 1. &c.

48. Enn sa hinn Hærste bygger ei j þeim Musterum er med hondum eru gisrd, so sem Spæmadurenn seiger.

49. * Himenenn er minn Stoll, enn Jordenn er Skor minna Fota, hvada huse vilied þier þa uppbyggia mier? seiger Drottenn, edur hvor er stadur minnar Hvijldar?

* Eja. 66, 1, 2.

50 Hefur eige mijn Hond giort allt þetta.

51. Þier hardsvijrader, og O-umskorner j Hiortum og Eyrum, þier standed jafnann j mote Heilogum Anda, so sem Fedur ydar lijka eirnenn þier.

52. Hvorn Spamænna hafa ydar Fedur ei offokt? og þa j hel sleiged, sem fyrerframm bodudu Tilkomu hins Riettlæta? hvors Svikarar og Mordingiar þier erud nu ordner.

53. Þier hafed medteked Logmæled fyrer Einglanna tilskickan, og hallded þad eige.

11. 54. Sem þeir heyrdu þetta, gieck þeim þad j giegnum Hiortuun, og nijstu Tonnum yfer honum.

55. Enn med þvi hann var fullur af Heilogum Anda, hof hann upp sijn Augu til Himens, og sa Guds Dyrd, og JEsum standa til hægre Handar Gude.

56. Og sagde, siaed, eg sie Himnana opna, og Mannsins Son standa til Guds hægre Handar.

57. Enn

57. Enn þeir kolludu upp hoarre roddu, og samannlucktu sijn Eyru, og giordu honum oarooas, med einum samdrætte.

58. Hnepptu hann ut af Borgenne, og gryttu hann. Enn Vottarner logdu sijn Klæde til Fota eins Ungmennis, er Saul hiet.

59. Og lomdu Stephanum griote. Hann kallade upp og sagde, Drottenn JEsu, medtak þu minn Anda!

60. Enn hann kraup nidur, og kallade hoarre roddu, Drottenn, tilreikna þeim ei þessa Synd. Og sem hann hafde þad sagt, sofnade hann.]

VIII. Capitule.

(I) Grimd og æde Sauls i gegn JEsu Sofnude (II) Predikun Philippi i Samaria: (III) Um Simon Toframann. (IV) Einn Geldingur tekur Christne.

I. Enn Saul hafde þoeknast hans Daude, og þa biriadest j þann Tijma mikel ofsokn mote Sofnudenum j Jerusalem. Og þeir twijstruduſt aller burt um Hiersod Judeæ og Samariæ, utan Postularner.

2. Enn Gudhrædder menn biuggu um Stephanum, og boaru trega mikenn yfer honum.

3. Enn Saul eydde Sofnudenum gangande allstadar j Husinn, dragande ut Menn og Kvinnur, og afhendte þa j Fangelse.

II. 4 Enn þeir sem twijstrader voru, foru umkring og predikudu Orded.

5. Philippus kom og ofann til nockrar Borgar, j Samaria, og predikade þeim utaf Christo.

6. Og Folked tok med einu samhellde ad heyra, og giætur ad því ad giefa, sem af Philippo sagdest, siaande aa þaug Teikn er hann gierde.

7. Þviad Ohreiner Andar foru ut af Morgum, þeim er Oder voru, med oope miklu. Og marger Jcktsiuker og Hallter urdu heilbrigder.

8. Og þar vard mikell fognudur j þeirre Borg.

III. 9. Enn þar var einn Madur, sem Simon hiet, sem aadur hafde fared med Galldra, j þeirre Borg, og tofrad þa Samversku þiod, og hann hiellt sig vera nockurs hattar mikenn.

10. Ad hvorn þeir litu aller, fra hinum minsta til hins mesta, seigiande, þesse er Kraptur Guds sa er mikell er.

11. Enn þeir aalitu hann af því, ad hann hafde j langann Tijma ært þa med sinne fiolkinge.

12. Og þa þeir trudu nu Philippi Predikun af Guds Rijke, og af Nafne JEsu Christi, skijrdust bæde Menn og Konur.

13. Þa trude og Simon og liet sig skijra, og hiellt sig ad Philippo. Enn þa hann sa þaug Teikn og Kraptaverk sem skiedu, forundrade hann.

Pistillenn

Pistillenn a Pridia i Hvijta Sunnu.

14. Og er Postularner j Jerusalem heyrdu pad, ad Samaria hefde medteked Guds Ord sendu peir til peirra Petrum og Johannem.

15. Og pa peir ofann komu, baadu peir fyrer peim, so ad peir medtæke Heilagann Anda.

16. Pviad hann var enn eige komenn yfer nockurn peirra, nema peir voru ad eins skijrder j Nafne Drottens JEsu.

17. Peir logdu pa Hendur yfer pa, og peir medtooku Heilagann Anda]

18. Enn er Simon saa pad, ad Heilagur Ande vard giefinn fyrer Handa uppalegging Postulanna, baud hann peim Peninga.

19. Og sagde, giefid pier mier og petta Vallde, so ad yfer hvorn eg legg Hendur, ad hann medtake Heilagann Anda.

20. Enn Petur sagde til hans, Vertu Fordæmdur med pijnum Peningum, pvi pu meinar Guds Gaafu med (a) Pening utvegast.

(a) (Meinar) J Pavadomenum selst allt Fyrer Peninga.

21. Hvorke Hlutskipte nie Part hefur pu j pessu Orde, pviad pitt Hiarta er eige riettferdugt fyrer Gude.

22. Fyrer pvi gior Idran, og sinu pier fra pessare pinne Illsku, og bid Gud um, ef verda mætte,

mætte, ad þier fyrergiefist þesse jll Meining þijns Hiarta.

23. Þviad eg sie þig vera fullann af beiskri Galle, og j Fiotre Rangiæteins.

24. Þa svarade Simon og sagde, bidied þier fyrer mier til Drottins, so ad ecke kome yfer mig neitt af þvi sem þier sogdud um.

25. Enn er þeir hofdu vitnad, og talad Ord Drottins, sneru þeir aptur til Jerusalem, og predikudu Evangelium j morgum Samverskum Kauptunum.

IV. 26. Enn Eingell Drottins talade til Philippum, og sagde, statt upp, og gack j sudur, a þann veg sem liggur fra Jerusalem, ofann til Gaza, þar sem Eydemorkenn er.

27. Hann stod upp og gieck j burt, og siadu, ad Morlendskur Madur, Gelldingur og Yfirdarmenne Drottningarinnar Candaces af Morlande, hvor ed yfer var settur allar hennar Fiarhirdslur, var farenn til Jerusalem, ad tilbidia.

28. Og for nu heim j Veg, og sat j sijnum Vagne, lesande Esaiam Spamann.

29. Enn Andenn sagde til Philippum, gack þangad ad, og hallt þier ad þeim Vagne.

30. Þa skundade Philippus þangad ad, og heyrde, ad han var ad lesa Esaiam Spamann, og sagde, skilur þu nockud hvad þu les?

31. Enn hann svarade, hvornem ma eg kunna

kunna þad, nema ad nockur leidriette mig? þa bad hann Philippum þad hann stijge upp, og sætte hia sier.

32. Enn Ritningar Innehalld, þad hann las, var þetta. * So sem Saudur er hann til slatrunar leiddur, og þeigiande sem Lamb, fyrer þeim er þad klipper, lijka so hefur hann og eige upploked sijnum Munne.

* Esa. 53, 10. 11.

33. I hans Lœckan er hans Domur upphafenn, enn hver mun (b) leingd hans Lijfdaga ut meiga segia? þviad hans Lijf er af Jordunne j burt teked.

(b) (Leingd hans Lijfdaga) hvad leinge hann skal stiorna þader, ad eptirfylgiu.

34. Þa svarade Gelldingurenn Philippo, og sagde, eg beide þig, af hverium talar Spœmadurenn þetta, sialfum sier, edur um nockurn annann?

35. Enn Philippus lauk upp sijnum Munne, og tok til j fra þessare Skrift, og bodade honum Evangelium af Jesu.

36. Og sem þeir foru um Veigenn, komu þeir ad Vatne nockru, og Gelldingurinn sagde, siadu Vatnid, hvad hamlar því ad eg lœte mig skijra?

37. Enn Philippus sagde, ef þu truer, af ollu Hiarta, þa hœfer þad. Hann svarade og sagde, eg true ad JEsus Christus sie Guds Sonur.

38. Og

38. Og hann baud ad Vagnenn stadnæmdest. Og þeir stigu baader ofann j Vatnid Philippus og Gelldingurenn, og hann skijrde hann.

39. Enn er þeir voru uppkomner ur Vatnenu, greip Ande Drottens Philippum j burt, og Gelldingurenn sa hann ei framar meir, enn hann for gladur sijna gotu.

40. Enn Philippus fanst j Asoto, gieck umkring, og predikade Evangelium j ollum stodum, þar til hann kom til Cesaream.

IX. Capitule.

(I) Paulus tekur vid Trunne og Christum. (II) um Peturs Kraptaverk.

I. Enn Saul (a) blies ognum og morde j giegn Læresveinum Drottins, og gieck til Kiennemannhsfdingians.

(a) (Blies) var Oeyrdarsamur, stormade og æbbe.

2. Og beiddest af honum Briefa til Samkundanna j Damasco, so ad ef hann fynde þar nockra a þeim Veige, Karla edur Kvinnur, ad hann færde þa bundna til Jerusalem.

3. Og sem hann var a Veigenum, og komenn hartnær Damasco, leiptrade j skyndingu um hann Ljos af Himne.

4. Og hann fiell til Jardar, og heyrde Roddena er til hans sagde, Saul, Saul, þvi ofsæker þu mig?

5. Enn

5. Enn hann sagde, HErra, hvor ertu? Drottenn sagde, eg em JEsus, hvorn þu ofsæker, hardt er þier ad spyrna a mote Broddenum.

6. Enn hann skialfande og felmsfullur sagde, Drottenn, hvad villtu eg giore? Drottenn sagde til haus, statt upp, og (b) gack inn j Borgena, og þar mun þier sagt verda, hvad þier biriar ad giora.

(b) Paulus er kalladur og upplystur, samt verdur hann sendur til Ananiam, so hann meige hafa Vitnisburd, og ete.

7. Enn þeir Menn sem j Selskap med honum voru, stodu felmsfuller, þvi þeir heyrdu hans Rodd, enn sau þo engvann.

8. Enn Saul stod þa upp fra Jordunne, og med upploknum Augum, sa hann engvann, þa toku þeir j Hond hans, og leiddu hann inn j Damascum.

9. Og so var hann j þria Daga, ad hann sa ei, og eige eat hann nie dreck.

10. Enn j Damasco var sa Læresveirn, sem Ananias hiet, og j Syn þa sagde Drottenn til hans, Anania! enn hann sagde, hier em eg HErra.

11. Drottenn sagde til hans, statt upp og gack j þad Stræte, sem kallast hid Rietta, og spyr ad j Hvose Juda, epter þeim sem Saul er ad Nafne, utaf Tharsen, þvi sia, ad hann bidst fyrer.

12. Og

12. Og j Sion sa hann inn til sijn koma einn Mann, Ananiam ad Nafne, leggiande Hond yfer sig, so ad hann yrde (c) siaande aptur.

(c) (Siaande) ecke sendest þesse Ananias til ad kalla, heldur ad lækna Paal.

13. Ananias svarade, Drottenn, ut af morgum hef eg heyrt um þennann Mann, hvad miked illt hann hefur giort þijnum Heilogum til Jerusalem.

14 Og hann hefur ut af Kiennemannahofdingiunum Vald til ad binda þa alla sem þitt Nafn oakalla.

15. Enn Drottenn sagde til hans, far þu, þviad þesse er mier utvaled Verkfære, ad hann bere mitt Nafn fyrer Heidenn Lyd, og Konga, og fyrer Israels Born.

16. Eg vil syna honum hvorsu miked hann skal lijda fyrer mijns Nafns Saker.

17. Og Ananias for af Stad, og gieck jnn j Hvsid, lagde yfer hann Hendur og sagde; Saul Broder, Drottenn sende mig hingad, hvor þier birtest a Veigenum, þeim er þu komst hingad, so ad þu feinger Syn aptur, og uppfyllteſt Heilogum Anda.

18. Og jafnskiott fiell af hans Augum so sem annad hreistur, og hann fieck Syn aptur. Hann stod upp og liet skijra sig.

19. Tok sijdann Fædslu til sijn, og styrckte sig.

sig. Saul var þa nockra Daga hia þeim Læresveinunum j Damasco.

20. Og jafnsnart predikade hann Christum j Samkunduhwsunum, þad hann same være Guds Sonur.

21. Enn þeim blosskrade ollum, er þad heyrdu, og toku ad seigia, er þesse eige sa sem til Jerusalem soreyddde ollum þeim sem þetta Nafn oakolludu, og hingad kom til þess, ad leida þa bundna fyrer Kiennemannahofdingiana?

22 Enn Saul tok ad stirkiast miklu framar, og hneckte þeim Gydingum, sem j Damasco biuggu, og bevijsade, ad þesse være Christur.

23. Og morgum Dogum þar epter, hielldu Gydingar Raadstefnu sijn a mille, ad þeir aflijsudu hann.

24. Enn þeirra Vielræde urdu Saul undervijsud. Enn þeir vardveittu Nott og Dag Porteun, so ad þeir feinge hann j helsleiged.

25. Þa toku hann Læresveinarner um Nott, og lietu hann yfer Mwrenn, og lietu j Korf ofann sijga.

26. Enn þa Saul kom til Jerusalem, (d) freistade hann þess, ad samlaga sig til Læresveinanna, og þeir ottudust hann aller, truande eige þvi, ad hann være Læresveirn.

(d) Hann hlaut ad hafa Vitnisburd vegna þeirra Folsku Brædra.

27. Enn

27. Enn Barnabas tok hann til sijn, og leidde til Postulanna, og sagde peim j fra, Hvorsu hann hafde sied Drottenn a Veigenum, og pad hann hafde talad vid hann, og hvornenn hann hefde til Damasco diarflega predikad, Nafn JEsu.

28. Og hann var hia peim, gieck ut og jnn til Jerusalem, og predikade Nafn Drottins vors JEsu diarflega.

29. Pa tok hann ad tala, og heya spurningar vid hina Grisku. Enn peir leitudu vid ad lijflæta hann.

30. Pa Brædurner fornumu pad, leiddu peir hann ut til Cesaream, og sendu hann til Tharsen.

II. 31. Og so hafde Sofnudurenn frid um alla Judeam og Galileam, og Samariam, hresstu sig upp, og geingu j otta Drottens, og uppfylltust med huggun Heilags Anda.

32. Pad skiede og, pa Petur ferdadest allstadar umkring, pad hann kom eirnenn til peirra Heilagra sem biuggu j Lidda.

33. Par fann hann pann Mann er Eneas var ad Nafne, hvor ad leiged hafde j Reckiu j atta ar, hann var Jcktsiukur.

34. Petur sagde til hans, Enea, JEsus Christur gisre pig heilann, statt upp, reid upp sialfur um pig. Og hann stod jafnsnart upp.

35. Og

35. Og aller sæau hann, þeir sem biuggu j Lidda, og j Saronа, og þeir (e) sneruſt til Drottins.

(e) Fyrer Ordęd aan Logmaalſins og Verkanna.

36. Enn j Joppe var su (f) Lærdomſins Pionuſtukvinna, sem Tabitha var ad nafne, hvad ed utlegſt Raa, hun var full godra Verka, og med Almoſugiorder sem hun giorde.

(f) Fyrſt trude hun og medtok Lærdomenn, ſijdann giorde hun miked Gott.

37. Enn a þeim Dogum bar so til, ad hun tok sott og andadest. Og sem þeir hofdu þveiged hana, setru þeir hana j loptid.

38. Enn med þvi ad Lidda liggur j grend vid Joppen, og þa Læreſveinarner heyrdu þad, ad Petur være þar, sendu þeir til hans, og baadu hann um, ad hann lieti sier ecke þungt þykia til þeirra ad koma.

39. Enn Petur stod upp, for med þeim. Og er hann kom þar, leiddu þeir hann upp j loptid. Og allar Eckiurnar flyckтuſt utann umkring hann, graatande, og syndu honum þa Kyrtla og Klædnad, sem Raa hafde giort a medann hun var hia þeim.

40. Og er Petur hafde þa alla utdrifed, fiell hann a Knien, badſt fyrer, og snereſt ad Lijkamanum, og sagde, Tabitha, statt upp. En hun lauk upp ſijnum Augum, og er hun sa Peirum, sette hun ſig upp aptur.

41. Enn

41. Enn hann riette ad henne Hondena, og reiste hana upp, og kallade a hina Heilogu, og a Eckiurnar, og afhendte peim hana lifande.

42. Og pad kunngiordest um alla Joppen, og marger (g) trudu ca Drottenn.

(g) Fyrer Orded ann Logmaalsins og Verkanna.

43. Pad skiede og so, ad hann bleif langa Tijma j Joppen, hia Simone peim nockrum sem var einn Sutare.

X. Capitule.

(I) Gudrækne eius Hofudsmanns: (II) Kallun Peturs til Hofudsmannsins: (III) Peturs Predikun fyrer Hofudsmannenum.

I. Enn sa Madur nockur var j Cesarea, sem (a) Cornelius var ad Nafne, Hofudsmadur yfer peim Selskap, er kolludust Valer.

(a) Sia pesse Cornelius er einn Heidinge og Olumskorenn og utann Logmaalsins, og hefur samt Truna a Pann Christum sem koma munde, hun kienner honum ad giora Godverkenn, Po hann være einn Strijds Madur, og verdur til Trwarennar a Pann opinberada Christum upplystur.

2. Gudlegur mann og Gudhræddur, med ollu sijnu Husi, giefande Folkenu miklar Almosur, og var jafnann a Bæn til Guds.

3. Hann sa opinnberlega j Syn, nær Nyundu stundu Dags, Eingel Guds ganga jnn til sijn, er sagde til hans, Corneli.

4. Enn hann horfde a hann ottasleigenn, og sagde, hvad er pad, HErra? Hañ sagde honum

pa,

þa, Bæner þijnar og Ölmusugiserder eru uppstignar til minnis fyrer Gude.

5. Og send nu ut Menn til Joppen, og lætt sækia Simon, þann kalladur er Petrus.

6. Hann herbergiar hia Simone Sutara einum, hvørs Hvs ad liggur vid Sioenn, hann mun seigia þier hvad þier byriar ad gisra.

7. Enn er Eingellenn sem talade vid Cornelium, var j burt geingenn, kallade hann a tvo sijna Heimilis þiona, og eirn Gudhræddann Strijdsmann, utaf þeim er hans giættu.

8. Hvorium hann sagde allt fra, og sende þa til Joppen.

II. 9. Enn ann ann dag er þeir voru a leidenne, og toku ad nælgast Borgena, stie Petur uppa Loptid, ad hann bædest fyrer, nær sisttu stund.

10. Og er hann hungrade, villde hann Matar neyta. Enn a medan þeir voru ad bvoa til, vard hann burtrickttur.

11. Og hann sa Himenenn opnadann, og ofann fara ad sier eitt Kier, so sem Lijndvk mikenn j fiorum hyrningum uppbunded, og þad vard ofanlætted a Jordena.

12. J hvoriu ad voru allrahanda ferfætt Dyr Jardar, Villudyr og Skridkvikende, og Fuglar Himens.

13. Og þar skiede rodd til hans, Statt upp Petur, slatra og et.

14. Enn Petur sagde, O nei, Herra, þviad

eg hefe enn alldrei nockud almennelegt eda ohreint etid.

15. Og roddenn sagde enn aptur j annad sinn til hans, Hvad Gud hreinsade, pad gior pu eige almennelegt.

16. Petta skiede prisvarsinnum, og Kiered vard uppnumed aptur til Himens.

17. Og er Petur var efablandenn um med sialfum sier, hvor pesse Syn munde vera, sem hann hafde sied, Siadu, Ad pa spurdu peir Menn er ut voru sender fra Cornelio, epter husi Simonar.

18. Og stodu ute fyrer Dyrunum, kolludu og leitudu, hvort Simon, sem kallast Petur, hefde par herberge?

19. Enn er Petur hugleidde um Synena, sagde Andenn til hans, Sia, peir menn leita ad pier.

20. Enn statt upp, far ofan, og gack med peim, og efa eckert, pviad eg utsende pa.

21. Pa stie Petur ofann til peirra manna, sem sender voru til hans fra Cornelio, og sagde, sioa, eg er hann same pier spyried ad, Hvor efne eru til pess, ad pier erud hier komner?

22. Peir sogdu, Hofudsmadurenn Cornelius, Riettlaatur madur og Gudhræddur, hafande godann ordstyr af ollu Gydinga Folke, fieck bijfalning af Heilogum Engle, ad hann skylde laata kalla pig j sitt Hus, so ad hann heyrde Orded af pier.

23. Og

23. Og þa kallade hann þa jnn, og liede þeim Herberge. Annann dag epter ferdadest Petur med þeim, og nocker Brædur af Joppen geingu med honum.

24. Og annars dags þar epter komu þeir til Cesaream, Enn Cornelius beid þeirra, og samankallade sijna Frændur og virtar Vine.

25. Og er Petur villde ganga jnn, gieck Cornelius j mote honum, og fiell til fota hans, og tilbad hann.

26. Enn Petur reiste hann upp, og sagde, Statt upp! Eg em og Madur.

27. Og er hann hafde haft Samtal vid hann, gieck hann jnn, og fann þa marga er þar voru samannkomner.

28. Og sagde til þeirra, Þier vitid, ad þad er ecke veniulegur hlutur þeim Manne sem Gydingur er, ad fella sig vid, eda ganga til utlendra Manna, Enn Gud synde mier, ad eg segde engvann Mann almennann, edur Ohreinann.

29. Hvar fyrer eg neitade ecke ad koma, þa eg var hingad kvaddur, Þvi spyr eg ydur nu ad, hvar til þier lietud kalla mig hingad?

30. Cornelius sagde, Jdag er fiorde Dagur fra þeim eg var fastande, allt til þessarar stundar, og um niundu stund, badst eg fyrer j minu husi, Og sia, Þa gieck einn Madur framm fyrer mig, j skijnande Klæde.

31. Og sagde, Corneli, Þijn Bæn er alheyrd, og þijnar Ölmosur eru umþeinktar, fyrer Gude.

32. Af því send þu nu til Joppen, og lat kalla hingad Simon þann auknefndur er Petrus, hann herbergiar j Hvosi Simonar Sutara vid Sioenn, þa hann kemur, mun hann tala fyrer þier.

33. Þa sende eg jafnsnart til þijn, og þu giorder vel ad þu ert komenn, Nu erum vier hier aller nalæger fyrer Gude, til ad heyra þa alla hlute, sem þier eru af Gude bodner.

Pistillenn a Annann i Paskum.

III. 34. Enn Petur lauk upp sinn Munn og sagde, Nu reyne eg j Sannleika, ad þad er ecke Manngreinarmunur hia Gude.

35. Helldur a medal allz Folks, hvor sem hann ottast og giorer Riettvijse, sa er honum þeckur.

36. Þier vitid af þeirre Predikan, sem Gud sende til Israels Barna, bodande þeim Frid fyrer JEsum Christum (hvor ad er DDrottenn yfer ollum hlutum.)

37. Hvad ad skied er allt Gydingaland j giegnum, og first hofst upp j Galilea, epter þa Skijrn sem Johannes predikade, Hvornienn Gud hefde smurt þann sama.

38. JEsum af Nazareth med Heilsgum Anda og Krapte, hvor ed um kring gieck, giorde gott, og græddc alla þa sem af Diofle-

num

num voru underprickter, af þvi, ad Gud var med honum.

39. Og vier erum Vottar alls þess hann gierde a Gydingalande, og i Jerusalem; þennann aflifsudu þeir, og a Tried uppheingdu.

40. Þennann uppvakte Gud a þridia deige, og liet opinnberann verda.

41. Ei allu Folke, Helldur oss, sem aadur vorum hans utvalder Vottar af Gude, Vier sem aatum og druckum med honum, epter þad hann var uppristinn af Dauda.

Pistillenn a annann j Hvita-Sunnu.

42. Og hann baud oss ad predika Folkenu, og Vitne-umbera, þad hann være sa, sem skickadur er af Gude, Domare Lifendra og Daudra.

43. Af þessum bera aller Spaamenn Vitne, ad *fyrer hans Nafn skulu aller þeir sem a hann trua, hafa Syndanna Fyrergiefning.]

*Es. 53, 8. 9. Jer. 31, 34. Ezech 34. 16. Dan. 9, 24. Os. 1, 7. c. 13, 14. Mich 7, 18 19.

44. Þa Petur talade þessum Ordum, fiell Heilagur Ande yfer þa alla er Orded heyrdu.

45. Og þeir Truader sem af umskurnenne voru, og med Petre hofdu komid, hræddust þad, ad Heilags Anda Giof være uthellt eirnenn yfer Heidna Menn.

46. Þvi þeir heyrdu þa Tungur tala og vegsama Gud, Þa svarade Petur.

47. Kann nockur ad fyrerbioda þeim Vatnid,

nid, ad þesser skijrest eige, sem medteked hafa Heilagann Anda, lijka sem vier?

48. Og hann baud ad skijra þa j Nafne DRottens.] Þeir bædu hann þa, ad hann være þar nockra Daga.

XI. Capitule.

(I) Petur seger Brædrunum fræa sinne Vitran. (II) Þeir ed Trudu á JEsum voru first kallader Christner i Antiochiá.

1. Og er þad heyrdu Postularner og þeir Brædur sem j Judea voru, ad Heidingiar hefdu medtekid eirnenn Guds Ord.

2. Og þa Petur kom upp til Jerusalem, toku þeir ad þrætta j mote honum, sem voru af Umskurnenne.

3. Og sogdu, Þu gieckst jnn til þeirra manna sem yfirhvod hafa, og matadest med þeim.

4. Enn Petur tok til og sagde þeim fra, eitt epter annad, og sagde.

5. Eg var j Borgenne Joppen, a Bæn minne, Og vard burt ricktur, og eg sa eina Syn, sem var, eitt Kier for ofann, sem eirn stor Lijndvokur, medur fiorum Hyrningum, ofanlaated af Himnum, og kom allt jnn til mijn.

6. Þar j sæa eg, og vard var vid, og eg sæa ferfætt Dyr Jardar og Villudyr, og Orma, og Fugla Himins.

7. Eg

7. Eg heyrde eina Rodd sem til mijn sagde, Statt upp Petur, slatra og neyt.

8. Enn eg sagde, O Nei, Herra, Pviad eckert almennt edur ohreint hefur enn nockurn tijma jnn j minn Munn geingid.

9. Enn roddenn svarade mier j annad sinn af Himne, Hvad Gud hreinsade, pad gior pu ei almennt.

10. Og petta skiede prisvar, og pad vard allt uppdreigid aptur til Himens.

11. Og sia, Ad jafnsnart stodu peir menn ute fyrer Husinu, par eg var jnne, sender af Cesaria, til mijn.

12. Enn Andenn sagde mier, ad eg skylde ganga med peim, og efa eckert, Enn par komu pesser sex Brædur med mier, Og vær geingum jnn j pess manns hus.

13. Hann kunngiorde oss hvornenn hann hafde sied Eingel j sijnu husi standande, sem sagde til hans, Send pu ut menn til Joppen, og lat kalla til pijn Simon pann kalladur er Petrus.

14. Hann mun segia pier paug Ord, af hvorium pu munt holpenn verda, og allt pitt hvos.

15. Enn pa eg tok til at tala, fiell Heilagur Ande yfer pa, lijka (a) sem yfer oss j fyrsta upphafe.

(a (Lijka) pad er ad neins Greinarmunns, nockrar Forpienustu, og fyrer utann Logmæled.

16. Pa kom mier j hug, pad Ord DRottens sem hann sagde. Johannes skijrde j Vatne, enn pier skulud med Heilogum Ande skijrder verda.

17. Pvi fijrst Gud hefur giefid peim eins lijkar giafer sem oss, sem truum a DRotteun JEsum Christum, Hvor var eg pess, ad eg mætte pad Gude varna?

18. Pa peir heyrdu pad, pognudu peir utaf, vegsomudu Gud, og sogdu, Pa hefur Gud eirnenn unnt Heidingium Idrunar til Lijfsins.

II. 19. Enn peir sem sundur hofdu dreifst, af peirre Hormungu, er birtest yfer Stephanum, geingu umkring allt til Phenicen, og Cypriam, og Antiochiam, talande Orded fyrer ongvum nema Gydingum einum.

20. Par voru og nockrer Menn medal peirra, sem voru af Cypria, og Cyrenia, hvorier, pa peir geingu inn j Antiochiam, toku ad tala til peirra Grickia, bodande peim Evangelium ut af DRottne vorum JEsu.

21. Og Hond DRottens var med peim, Og mikel tala tok vid Trunne og (b) snerust til DRottens.

(b) Aan Logmaalsins komu peir til Christum.

22. Enn pesse Næda um pa, kom til Eyrna Safnadarens sem var j Jerusalem, Og peir sendu ut Barnabam, pad hann geinge til Antiochiam.

23. Og

23. Og sem hann kom par, og sa Guds Naad, vard hann gladur, og vied peim ollum, ad peir skylldu med stadfestu Hiarta hia Gude stadnæmast.

24. Pvi hann var godur madur, og fullur Heilags Anda og Truar, Og margt Folk jokst par DRottne.

25. Enn Barnabas for til Tharsen, ad hann friette upp aptur Saulum.

26. Og er hann hafde funded hann, filgde hann hønum j Antiochiam, Og pad skiede so, ad peir voru til samans ærid allt, hia peim Sofnude, kienndu par og morgu Folke, hvar af Læresveinarner kolluduſt first j Antiochia Christner.

27. Enn a peim Dogum komu Spaamenn af Jerusalem til Antiochiam.

28. Og eirn af peim stod upp, Agabus ad Nafne, Hañ kuñgiorde fyrer Andañ, ad koma skylde miked Hungur yfer alla Jardarkringluna, hvort ed skiede under Claudio Keisara.

29. Enn hvor einn af Læresveinunum ælyckstade ad senda Brædrunum, sem biuggu j Judea, nockra hialp, hvor epter pvi sem hann formaatte.

30. Hvad peir giordu, og sendu pad til Ellduinganna, fyrer Hendur Barnabæ og Sauli.

XII. Capitule.

(I) Um Dauda Jacobs Postula. (II) Peturs Fængelse. (III) Afdrif Herodes.

I. Á peim tijma lagde Herodes Kongur, Hendur a nockra af Safnadenum, ad pijna þa.

2. Hann liet þa drepa Jacob Brodur Johannis med Sverde.

II. 3. Og er hann sa ad þad þocknadest Gyðingum, for hann œa-framm og hondlade eirnenn Petrum. Og þad voru Dagar þess Sæta Brauds.

4. Og sem hann hafde hann griped, liet hann setia hann j Myrkvastofu, og afhendte hann (a) Sextan Strijdsmonnum, ad vardveita hann, og hugde epter Paskana ad framselia hann folkenu.

(a) (Sextan) eirn Strijdsflockur skiptest j fiorar Skipaner, og hvor Skipun skyllde vaka fiorda part Nætur, ein epter adra.

5. Og Petur geymdist ad sonnu j Myrkvastofu, Enn Safnudurinn bad (b) œan aflats fyrer honum til Gudz.

(b) Þeir stodu fast a Bœnenne, lietu ecke af; so a ein riett Bœn ad vera.

6. Og þa er Herodes villde hann framm leida laata, svaf Petur a þeirre Nott medal tveggia Strijdsmanna, bundenn tveimur Jarnvidium, enn Vardmennerner forvorudu ute fyrer Dyrunum Myrkvastofuna.

7. Og

7. Og sia, Ad Eingell DRottens kom þangad, og Ljos skein j husinu, Hann lauſt a Eijdu Peturs, upvakte hann, og sagde, Statt upp strax! Og Hleckerner fiellu af hans Hendum.

8. Eingellenn sagde þa til hans, Gyrd þig, og tak skoo þijna a þig, Og hann giorde so; Hann sagde til hans, Legg þinn Kyrtel yfer þig, og filg mier.

9. Og hann gieck ut og filgde honum. Og eige visse hann þad slijkt skiede hann visselega fyrer Eingelinn, Helldur meinte hann sig Syn sia.

10. Og þeir geingu um hid Firsta og annad Vardhalld, Og komu til Jaarnhlidsins er lea til Borgarennar, Enn þad lauk sier sialft upp. Og þeir stigu vt og geingu a burt eina Strætisleingd, og strax skildest Eingellenn vid hann.

11. Og er Petur kom til sialfs sijns, sagde hann, Nu veit eg fyrer vijst, þad DRottenn sende Eingel sinn, og frelsade mig af hende Herodis, og af allre eptervæntan Gydinga Lyds.

12. Og sem hann giætte sijn, kom hann til hvsa Mariu, Modur Johannis, þess sem kalladur var Marcus, hvar ed marger voru til samans komner, og bœduſt fyrer.

13. Enn sem Petur lauſt a Dyrahurde-

na, gieck Stulka framm, ad heyra til, su Rhode var ad Nafne.

14. Og er hun peckte hliod Peturs, lauk hun eige upp Hurdunne, fyrer feigennleika, helldur hliop hun inn og sagde peim, ad Petur stæde ute fyrer Hurdunne.

15. Enn peir sogdu til hennar, pu ert galenn? Hun hiellt pvi fastara a ad pad være so, Peir sogdu, pad er hans (c) Eingell.

(c) Pesser trudu pvi, ad Einglarner være Mannanna Dienarar.

16. Enn Petur klappade frammveigis uppa. Og er peir luku upp, soau peir hann og undrudust.

17. Enn hann bendte peim med Hendenne, ad peir pegde, og sagde fra, hvornenn DRottenn hefde leidt hann ur Mirkvastofunni, og sagde, Kuñgiored petta Jacobo og Brædrunnum, Hann gieck ut padann, og for j eirn annann stad.

18. Enn pa dagur kom, var eige litel Angurseme a millum Strijdsmannanna, hvad orded hafde af Petre.

19. Enn er Herodes leitade hans og fann ei, liet hann Vardmennena koma fyrer dom og skipade j burt leida pa. For sijdann fra Judea ofan til Cesaream, og par dvaldest hann.

III. 20. Pviad hann peinkte ad strijda vid pa j Tyro, og Sidon, Enn peir komu med einu

samhell-

samhellde til hans og yfertoludu Blastum, hvor ed var Konungsins Herbergessveinn, og beiddust fridar, af thvi ad theirra bygdarlog nærdust af Konungsins Lande.

21. Enn a tilsettum deige klæddest Herodes Konglegum skrvda, setteſt a Domstol, og giorde eina rædu til theirra.

22. Enn folked tok ad kalla, Guds Rodd er thetta, enn eige Manns.

23. Jafnskiott slo hann Eingell DRottins, af thvi hann gaf eige Gude Heidurenn, og hann vard etinn af Modkum, og gaf upp Andann.

24. Enn Ord DRottinns tok ad vaxa, og margfalldast.

25. Enn Barnabas og Saulus komu til Jerusalem aptur, og afhendtu Stirkenn, og teku med sier Johannem, thann er ad vidurnefne hiet Marcus.

XIII. Capitule.

Barnabas og Paulus eru kallader, Innvijgder og utsender til ad predika Evangelium um JEsum.

Og j theim Sofnude sem var j Antiochia, voru Spaamenn og Lærefedur, sem var, Barnabas, og Simon er kalladest Niger, og Lucius hinn Syrlendske, og Manahen, sa ed var samfostre Herodis Fiordungshofdingia, og Saulus.

2. Og tha their thionudu Drottne, og

fostudu, sagde Heilagur Ande, utvelied mier Barnabam, og Saulum, j pad Verk, sem eg hefe pa tilkiored.

3. Peir fostudu pa, og boadust fyrer, lsgdu Hendur yfer pa, og lietu j burt fara.

4. Og sem peir voru utsender af Heilsgum Anda, komu peir til Seleucia, og padann sigldu peir til Cypria.

5. Og pa peir komu til Salamin Borgar, toku peir ad predika Guds Ord, j Samkundum Gydinga, enn peir hofdu Johannem til Pienustu.

6. Og sem peir geingu yfer Eyuna, allt inn til Paphos Borgar, par fundu peir einn Fiolkingismann, og Fals-Propheta, pann Gydingur var, hvers Nafn ad var (a) Bar Jehu.

(a) (Bar Jehu) Norræneft Guds Sonur, hvad pad Ebreska Tungumaled kallar Gud Jehu, pad er pad Nafn Tetragrammaton, um hvort Gydingar dickta margt furbanlegt, so hefur og Pesse Galldra madur haft um Hond petta sama Nafn, so sem Galldra Menn enn nu hafa Krossa og annur Heilog Ord og Teikn.

7. Sa var hia Sergio Paulo, Landstiornara, hyggnum Manne, hann kallade fyrer sig Barnabam og Saulum, og hann gyrndte ad heyra Guds Ord.

8. Pa stod peim j mot sa Galldramadur (b) Elimas (hviad so verdur hans Nafn utlagt)

lagt) og œsette sier ad sinua Landstiornaranum fra Trunne.

(b) (Elimas) Pad hliodar uppa Ebresku, ecke olikt og hann hefde kallad sig Eli Messia, Par er Guds Kong, eda Guds hinn Smurda, Þviad Gydingar, og einkanlega Þesshœttar Folk plegudu ad hasa Guddomleg Nofn.

9. Enn Saulus, sa er og hiet Paulus, fullur af Heilogum Anda, leit a hann og sagde.

10. O Þu Diofuls son, fullur alls Tœals og Flœrœdis, og Ovinur allrar riettvijse, Þu lœtur ei af ad umsinua riettum Vegum Drottins.

11. Og sia nu, ad Hond Drottins kiemur yfer Þig, og Þu skallt Blindur vera, og sia eige Sol um nockra Tijma, og jafnsnart fiell a hann Dymma og Mirkur, gieck umkring, og leitade ad Þeim er hann villde leida.

12. Þa (c) Landstiornarenn sœa hvad gisrdest, trude hann og undradest yfer Kienningu Drottins.

(c) (Landstiornarenn) Hann vard eirnenn Christenn og Heilagur Madur af Lsgmœlsins og Forpienustunnar, sem var Þo eirn Heidinge, og Verallðlegur Herra.

13. Enn Þa Paall og Þeir sem med honum voru, sigldu fra Papho, komu Þeir til Pergen, i Pamphylialande, enn Johannes skilde vid Þa, og for aptur til Jerusalem.

14. Enn Þeir foru Þar Þvert yfer fra Pergen, og komu til Anciochia, i Pisidia

Lande,

Lande, og geingu j þeirra Samkundu a Sabbathsdeige, og settust nidur.

15. Enn epter Lsgmalslesturenn, og Spamannanna, sendu yfermenn Samkundunnar til þeirra, og lietu seigia, gooder Brædur, vilied þier tala nockud og undervijsa Folkenu, þa seigid til.

16. Þa stood Paall upp, og bendte med Hendenne, og sagde, þier Israels Menn, og þier sem ottest GUd, þa heyred.

17. GUd þessa Folks, utvalde Fedur vora, og hof upp Folk þetta þa þegar þad var utlendt a Egyptalande, og * med hæfum Armlegg utleidde hann þad þadann.

* 2 B. Mos. 12, 51. Cap. 13, 16.

18. Og * nær j fiorutijgu ær, umleid hann þeirra Sidu j Eydemorku. * Psal. 95, 10.

19. Og afmædde sio Piodir a Canaanslande, og * skipte med þeim epter hlutfalle þeirra Lande.

* Jos. 14, 2.

20. * Epter þad gaf hann þeim Domendur, j (d) þriu hundrud og fimmtijger ara, allt til Samuelis Spamans.

* Dom. B. 2, 16.

(d) Sumar Bækur hafa fiogur hundrud, enn Historiann og Aaratalid lijdur þad ecke, þad er Ekrifarans yfersion, sem hefur skrifad fiora fyrer þria, hvad snøggleega kann ad verda j Gristunne.

21. Epter (*) þad æsktu þeir sier Konungs, og GUd gaf þeim Saul son Kis, Mann af Beniamins Kine, j fiorutijger ar.

* 1 Sam. 8, 5.

22. Og

22. Og er hann took hann j burt, uppvakte hann David til Kongs yfer þa, af hvorium hann vitnade, * eg hefe funded David, Son Jesse, Mann epter mijnu Hiarta, hvor giora skal allann minn Vilia.

* 1 Sam. 16, 13. Cap. 13, 14.

23. Af * þessa Sæde uppvakte Gud JEsum, Israel til Lausnara, so sem hann fyrerhiet. * Es. 11, 1.

24. Eins og Johannes predikade adur Idranarskijrn ollu Israels Folke, adur hann uppbiriade.

25. Enn sem Johannes hafde fullkomnad sitt skeid, sagde hann, eg em eige hann, hvorn þier halded mig vera, helldur siaed, ad sa kiemur epter mig, hvors Skopveinge a hans Fotum, eg er eige verdugur ad leysa.

Pistillenn a þridia i Paskum.

26. Þier Menn, goder Brædur, þier Born Abrahams slecktis, og þeir sem ydar a mille ottast Gud, ydur er þetta Hialprædis Ord sendt.

27. Þviad þeir sem bwa j Jerusalem, og þeirra Hofdingiar, med þvi þeir (e) þeckte hann eige, nie Spaamanna raddernar (hvorar lesnar verda alla Sabbathsdaga) hafa þeir þær med sijnu Doms-adkvæde uppfyllt.

(e) (Þeckte hann ecke) þar mattu sia, ad Menn kunna vel ad tala og ræda miked um Christum, og þo saint ad afneita honum og deyda hann.

28. Og

28. Og þo þeir fynde engva Daudasok med honum, beiddu þeir af Pilato, ad hann villde aflijfa hann.

29. Enn sem hann hafde fullkomnad alle hvad af honum var skrifad, toku þeir hann ofan af Trienu, og logdu j eina Gros.

30. Enn GUd uppvakte hann af Dauda.

31. Og hann auglysteſt marga Daga, fyrer þeim, sem med honum geingu af Galilea, upp til Jerusalem, hvsrier ad erii Vottar til Folksins.

32. Og vier bodum ydur þad Fyrerheit sem til Fedra vorra er skied.

33. Ad þad sama hefur GUd uppfyllt oss þeirra Bornum, j þvi hann uppvakte JEsum,] so sem j odrum Psalme skrifad er, * Þu ert minn Sonur, j Dag ol eg þig. * Psal. 2, 7.

34. Enn þad, ad hann uppvakte hann af Dauda, ad hann kiæmie ei framar til rotnunar, þa sagde hann so, * Trulega skal eg hallda vid ydur þa Naad, er David var lofud. * Es. 55, 3.

35. Fyrer þvi seiger hann j odrum Stad, * þu munt eige leyfa, ad þinn Heilage skule rotnan sia. * Psal. 16, 10.

36. Þvi David, þa hann hafde a sijnum Tijma þienad GUds Vilia, * so sofnade hann burt, og er lagdur til Fedra sinna, og hefur rotnan sied. * 1 B. Kon. 2, 10.

37. Enn sa, hvorn GUd uppvakte, hefur eige rotnan sied.

38. Fy-

38. Fyrer þvi sie ydur vitanlegt, goder Brædur, þad ydur bodast fyrer þennann Syndanna Fyrergiefning, og af ollu þvi, af hvoriu þier gœtud ei Riettlœter orded i Moysis Logmœle.

39. Enn hvor hann truer a þennann, sa er Riettlœtur.

40. Þvi siaed so til, ad eige kome þad yfer ydur, hvad sagt er fyrer Spœmennena.

41. *Siaed, þier Forsmœnarar undred ydur, og verded ad engvu, þviad eg giore eitt Verk, a ydrum Tijmum, hvoriu þier trued ei, og þo nockur talade þar um fyrer ydur.

* Habac. 1, 5.

42. Enn ad utgeingnum Gydingum af Samkunduinne, bœdu þeir hiner Heidnu, þad þeir segde þeim þesse Ord, a mille Sabbathsdagauna.

43. Og er Samkunduhussins Sofnudur skildest ad, filgdu Pœle og Barnaba marger Gydingar epter, og gudrœkner Menn, sem Judar hefdu giorst, og þeir sogdu þeim, og œminntu þa, ad þeir skylldu blijfa j Guds Nœd.

44. A epterkomande Sabbathsdeige kom til samans nær allur sa Stadur, ad heyra Guds Ord.

45. Og er Gydingar sœu Folked, fylltust þeir af hatre, og toku ad mœla j giegn þvi sem

Pœll

Paall sagde, motkastande þad, og hœdungar Ordum lastande.

46. Enn þeir Paall og Barnabas, sogdu þa skoruglega, þad byriade, ad ydur skylde Guds Ord first seigiast, enn af þvi þier reked þad fra ydur, og halded ydur sialfa eylijfs Lijfs omaklega, siaed, þa snuum vier oss til Heidinna Pioda.

47. Þviad so hefur Drottenn boded oss, * Eg sette þig Heidnum Piodum til Lioss, so ad þu siert Hialpraad, allt til Jardarennar Enda.

* Es. 49, 6.

48. Og þa hiner Heidnu heyrdu þad, gleddust þeir, og vegsomudu Ord Drottens, og so marger þeirra (f) urdu Truader, sem til Eylijfs Lijfs voru skickader.

(f) Fyrer Orded, enn Logmaalsins og Verkanna, snuast þesser eirnenn.

49. Og Ord Drottins tok vot ad berast, um øll Hiersod.

50. Enn Gydingar hvottu þa upp Merkelegar og hæverskar Kvinnur, og hina œdstu Menn Borgarennar, og uppvoktu so ofsokn j moti Paale og Barnaba, og raku þa burt ur sijnum Landamerkium.

51. Enn þeir hristu dupt Foota sinna a þa, og komu til Iconion.

52. Og Læresveinarner fylltust af fagnade og Heilogum Anda.

XIV. Ca-

XIV. Capitule.

(I) Paulus asamt med Barnabas predikar i Iconio: (II) Giorer eitt Furduverk i Lystra: (III) Ferdast um Insa Stade.

I. Og pad skiede j Iconio, ad peir komu til samans, og predikudu j Gydinga Samkundu, so ad mikell mannfiolde trude, bæde af Judum og Grickium.

2. Enn peir vantruudu Gydingar uppvoktu, og efasamar giordu j mot Brædrunum, Saler Heidinna Manna.

3. So dvoldu peir par um langann Tijma, og kiendu diarflega j Drottne, hvor ed sialfur Vitne bar Ordum sinnar Nadar, og liet Teikn og Stormerke skie fyrer peirra Hendur.

4. Enn Borgarmvguriñ tviskiptest j sundur, so ad sumer hielldu med Gydingum, enn sumer med Postulunum.

5. Enn er giordest upphlaup af Heidingium, og Gydingum, og peirra Yferbodurum, ad smana pa, og griote lemia.

6. Pa foruumu peir pad, og flydu j pær Borger sem liggia j Lycaonia Lande, Lystra, og Derben, og j peirra umliggiande Landscalfur.

7. Og predikudu par Evangelium.

II. 8. Og Madur nockur var j Lystra, hann hlaut ad sitia, pvi hann var Fota-hrumur, og var halltur fra sinnar Modur Kvide, sa er alldrei hafde enn geinged.

9. Hann heyrde Paal mæla, og sem hann leit a hann, og formerkte ad hann trude, pad

honum mætte hialpa, sagde hann med hærre Roddu.

10. Statt upp riettur, a þijnar Fætur, og hann spratt upp og gieck.

11. Enn er Lydurenn leit hvad Paall hafde giort, hofu þeir upp hliod sijn, a Lycaonisku, og sogdu, Godenn eru Monnum lijk ordenn, og til vor ofann stigenn.

12. Og Barnabam kolludu þeir Jupiter, enn Paal Mercurium, af þvi hann frammbar Ordid.

13. Enn Jovis Prestur, sa er fyrer Borg þeirra var, flutte bæde Yxn og Kransa fyrer Portenn, og vilde fornsæra med Folkenu.

14. Þa þeir Postular, Paall og Barnabas, heyrdu þad, sundurrifu þeir sijn Klæde, stucku ut til Folksins, kolludu og sogdu.

15. Þier Menn! þvi giored þier þetta? vid erum og daudleiger Menn, lijka sem þier, og predikum ydur Evangelium, ad þier snuest fra þessum hiegomlegum hlutum, til Lifanda Guds, sa er giorde Himen og Jord, Sio og allt hvad j þeim er.

16. Hvor er um lidnar allder hefur alla Heidingia ganga lætid þeirra sialfra vegu.

17. Og þo ad sonnu hefur hann ei forlaated sialfann sig, an Vitnisburdar, þar hann veitte ofs miked gott, og gaf ofs Dogg af Himne, og friosama Tijma, uppfyllande vor Hiortu med Fædslu og Fagnade.

18. Og

18. Og er þeir sogdu þetta, gaatu þeir þo varla stillt Lydenn, so ad þeir fornudu þeim eige.

19. Þa komu þar nockrer Gydingar, fra Antiochia og Iconio, hvorier ad toldu Lydenn j, so ad þeir gryttu Paal, og drou ut af Borgenne, meinande hann daudann vera.

20. Enn þa Læresveinarner umkringdu hann, stod hann upp, og gieck inn j Borgena, III. Og Deigenum epter for hann vt med Barnaba til Derben.

21. Og þeir predikudu Evangelium j þeirre Borg, og kiendu morgum, og þeir fooru aptur til Lystram, Iconion og Antiochiam.

22. Stirkiande Ander Læresveinanna, og aminnande þa, ad þeir være stadfaster j Trunne, og þad, ad oss biriar fyrer miklar hrellingar inn ad ganga j Guds Rijke.

23. Og þeir skickudu þeim Øldungana j sier hvoria Samkundu, bœdust fyrer, og fostudu, og foolu þa sijdann þeim Drottne a hendur, a hvorn þeir trudu.

24. Og þeir ferduduſt um Pisidiam, og konu j Pamphyliam.

25. Og toludu Orded i Pergen og foru ofann j Attaliam.

26. Padann sigldu þeir til Antiochiam, hvadann þeir voru fyrer Guds Nœd tilfeingner, j þad Verk, hvort þeir hofdu fullkomnad.

27. Og sem þeir voru komner þangad, samannsofnudu þeir Sofnudenum, og toldu framm,

framm, Hvad mikid Gud hafde giort þeim, og hvornenn hann hefde Dyrum Truarennar upploked fyrer Heidingium.

28. Og þeir dvoldu þar eige skamma stund, hia Læresveinunum.

XV. Capitule.

(I) Postularner hallda Kyrkiu Rædstefnu i Jerusalem: (II) Barnabas og Paulus skilia.

I. Og nockrer komu nidur fra Judea, og kienndu Brædrunum, Nema ef þier lætid umskiera ydur epter Sidveniu Moses, þa kunned þier ei Sæluholpner ad verda.

2. Sem þar nu biriadest eitt Upphlaup, og Paall og Barnabas hefdu ecke litid þrætumæal vid þa, þa skickudu þeir þvi so, ad Paall og Barnabas, og nockrer adrer af þeim, færu upp til Postulanna, og Øldungana j Jerusalem, um þessa Spurning.

3. Og þeir voru af Safnadenum a leid leidder, og geingu j giegnum Phenicen og Samariam, seigiande Heidinna Pioda umvendan, og giordu øllum Brædrum mikenn Fognud.

4. Enn þa þeir komu til Jerusalem, medtokust þeir vel, af Sofnudenum, og Postulunum, og so af Øldungunum, og þeir kunngiordu þeim fra, Hvorsu miked Gud hafde giort medur þeim.

5. Þa

5. Þa risu upp nockrer ut af Phariseanna Selskap, þeir vid Tru hofdu teked, seigiande, þad biriar ad umskiera þa, og bioda þeim ad hallda Moysis Logmaal.

6. Enn Postularner og Øldungarner komu til samans, ad þeir lite a þetta Maal.

7. Og er mikel þraattan hafde vered, stod Petur upp og sagde til þeirra, þier Menn og goder Brædur, þier vitid, þad Gud hefur utvalid vor a mille, langt fyrer þennann tijma, ad Heidner Menn skylldu heyra og trua fyrer minn Munn, Gudsspiallsins Orde.

8. Og Gud, sa Hiortun þecker, bar Vitnisburd um þa, giefande þeim Heilagann Anda, so sem oss.

9. Og giorde engvann (a) Greinarmun a mille vor og þeirra, hreinsande med Trunne þeirra Hiortu.

(a) (Greinarmun) Þetta heiter ad verda Saluholpenn an Logmaals og Forþienustu.

10. Fyrer hvad freisted þier nu þa Guds, ad leggia Ok yfer Læresveinanna Hals, hvort ad ei gaatu bored, hvorke vær nie Fedur vorer?

11. Helldur truum vier ad verda Saluholpner, fyrer Naad Drottens vors JEsu Christi, med sama hætte og þeir.

12. Þa þagde allur Mvgurenn, og hlydду þeim Barnaba og Paale, er þeir sogdu fra, hvad stor Teikn og dasemdar Verk ad

Gud hafde giort medal (b) Heidinna þioda fyrer þa.

(b) (Heidenna þioda) Sem þo vorn oumskorner og utan Logmaals.

13. Epter þad þeir þegnudu, svarade Jacob og sagde, Þier menn, goder Brædur, heyred mig.

14. Simon sagde framm med hvorium hætte Gud hafde j fyrstu vitiad, og medteked sier folk ut af Heidnum þiodum, til sijns Nafns.

15. Og þessu samhlioda Spoamanna ordenn, so sem ad skrifad er.

16. * Epter þetta mun eg aptur koma, og uppbyggia Tialldbwod Davids, hvor ad fallenn er, og eg skal þad sem a henne er slitid, endurbyggia, og hana upprietta aptur.

* Amos 9, 11 12.

17. So ad þeir Menn sem epterblijfa skulu leita DRottens, og þar til allar Heidnar þioder, yfer hvorjar mitt (c) Nafn er nefndt, seiger DRottenn, sa er þetta giorer allt.

(c) (Nafn) Þad er, Þeir sem kallast mijnu Nafne, so sem Guds Folk, Christi Sofnudur, Þienarar DRottins.

18. Gude eru oll sijn verk kunnug, j fra Veralldarennar Upphafe.

19. Fyrer þvi urskurda eg, ad gisra ecke þvingan þeim sem snuast fra Heidne til Guds.

20. Helldur skrifum þeim til, ad þeir hallde

de sig fra Ohreinleik Skvrgodadyrdkunar, Og fra Frillulifnade, og fra kofnudu, og fra Blode.

21. Þviad Moyses hefur j langann tijma haft þa j ollum Borgum, sem hann predika, og hann verdur lesenn hvorn Sabbathsdag j Samkunduhusum.

22. Þa leitst þad Postulunum og Olldungunum, med ollum Sofnudenum, ad þeir utveldu af þeim menn, og sendu til Antiochiam med Þaale og Barnaba, sem var, Judam þann kalladur var Barsabas, og Silam, hvorier ed voru Lærefedur a medal Brædranna.

23. Og þeir feingu þeim þess hattar Rit j þeirra Hendur. Vier Postular, Olldungar og Brædur, Oskum Velferd þeim Brædrum, af Heidingium, sem eru j Antiochia, Syria og Cilicia.

24. Med þvi ad vier hofum heyrt, ad nockrer af oss eru votgeingner, sem hafa fært ydur j Villu med lærdome, og efasamar hafa giort ydar Saler, bodande ydur ad umskierast, og Logmaalid ad hallda, hvorium vier hofum ecke slijkt boded.

25. Þvi hefur oss liteſt med eindrægne samannkomnum, ad utvelia Menn og senda til ydar med vorum elskulega Barnaba, og Þaale.

26. Hvorier Menn ad uthafa sett sijnar Saler fyrer Nafn DRottins vors JEsu Christi.

27. Fyrer thvi sendum vier Judam og Silam, hvorier ed eiga ad seigia ydur med Ordum hid sama.

28. Thviad thad thocknast Heilogum Anda og oss, ad leggia ydur eingenn thyngsl meire uppa, fyrer utan thessa þarflega hlute.

29. Thad thier hallded ydur fra thvi sem Skwrgodum er fornad, og Blode, og fra kofnudu, og fra Frillulijfe, Fra hvoriu ef thier hallded ydur, tha gisred thier riett. Lifed sæler.

30. Tha thesser voru af stad sender, komu their til Antiochiam og samansofnudu Safnadenum, og feingu theim Briefid.

31. Tha their lasu thad, urdu their af theirre (d) Huggan glader.

(d) (Huggan) ad their mættu vera frijer fra Logmalenu.

32. Enn Judas og Silas, hvorier og sio Spæmenn voru, æminntu Brædurnar med miklum fortolum, og stirktu tha.

33. Og tha their hofdu dvaled thar um stundarsaker, urdu their sijdann med fride af Brædrunum sender til Postulanna.

34. Enn Sila leitst ad vera thar.

II. 35. Og Thall og Barnabas dvoldust i Antiochia, kienndu og predikudu, samt odrum miorgum fleyrum, Ord DRottens.

36. Enn

36. Enn epter nockra daga, sagde Paall til Barnaba, Forum vid aptur, og vitium Brædra vorra um allar Borger j hvorium vid hofum bodad Ord DRottens, hvorninn ad peir haga sier.

37. Enn Barnabas gaf til raad, ad peir tæke med sier Johannem, sa er auk-nefndest Marcus.

38. Enn Paale potte tilheyrelegt, ad hann, sem fra peim hefde snued ur Pamphylia, og gieck eige med peim j Verk, skylldu peir ecke med sier taka.

39. Og so hardt sundurphycke vard peirra a mille, ad hvor skilde vid annann, Og Barnabas tok Marcum til sijn, og sigldi j Cyprum.

40. Enn Paall kiore sier Silam, og ferdadest j burt, og var af Brædrunum Guds Naad bifaladur.

41. Og hann ferdadest j giegnum Syriam og Ciliciam stirkiande Sofnudena.

XVI. Capitule.

Paulus ferdast (I) fra Asia (II) til Evropa.

I. Pa kom hann til Derben og Lystran, og sia, ad einn (a) Læresveirn var par, Timotheus ad Nafne, Sonur eirnrar Truadrar Gydinga Konu, enn ad Faderne Griskur.

(a) (Læresveirn) Utan Logmaals, o-umskorenn, rietur Heidinge, og vo Christenn.

2. Þessum bœru þeir Brœdurner gott Vitne, sem voru j Lystra og Iconia.

3. Þennann vildde Pall med sier fara loata, tok ad sier og umskar hann, fyrer saker þeirra Gydinga sem voru j þeim stodum, Þviad þeir visstu aller þad hans Fader var Grisku.

4. Enn þar þeir foru um Borger, budu þeir j þeim ad vardveita þær (b) Setningar, sem œalyckta dar hofdu verid af Postulunum, og Øldungunum, j Jerusalem.

(b) (Setningar) um Frijun fra Lœgmœlenu.

5. Og so stirktust Sofnuderner j Trunne, og fiolgudust daglega ad tolu.

6. Og þa þeir ferdudust j giegnum Phrygiam, og Landid Galatiam, var þeim forbodid af Heilogum Anda, ad tala Orded j Asia.

7. Enn sem þeir komu til Mysiam, freistudu þeir ad ferdast j giegnum Bithyniam, og Andenn lofade þeim þad eige.

8. Enn er þeir geingu framhia Mysiam, foru þeir ofan til Troaden.

9. Og Paulo var ein Sion openberud um Nottena, þad var Madur nockur af Macedonia, stod og bad hann, og sagde, Far ofann j Macedoniam, og hialpa oss.

II. 10. Enn sem hann hafde Sionena sied, Huxudum vier strax ad reisa j Macedoniam, fullvisser j þvi, þad Drottenn kallade oss þangad ad predika þeim Evangelium.

11. Þa

11. Þa reistum vier fra Troada, og komum a riettu skeide til Samothracian, annars dags til Neapolin.

12. Og þadann til Philippis, hvor ad er hofud Borg j Macedonia, byggd af Romverium, Og vær dvolduſtum j ſomu Borg nockra daga.

13. Og a Sabbathsdeigenum, geingum vier af Borgenne, ad þvi Vatne hvar þeir plogudu ad bidiaſt fyrer, ſettum oſs, og toludum til þeirra Kvenna, er þar komu til ſamans.

14. Og Kona nockur Gudrækenn, Lydia ad Nafne, hvor ed Purpura ſellde, verande utaf Thyatiris Borg, heyrde til, hverrar Hiarta DRotteun opnade, ſo ad hun giætte ad þvi hvad af Paule ſagdeſt.

15. Enn ſem hun og hennar hus var ſkijrt, beidde hun oſs og ſagde, Ef þier hallded mig Truada vera, a DRottenn, þa ganged jnn j mitt Hvos, og blijſed þar, Og hun neydde oſs þar til.

16. Enn þad ſkiede þa vier geingum til Bænar, ad Stulka nockur, ſu er hafde Sannſagnar Anda, hliop j mote oſs, hvor ed giorde ſijnum Lœnardrottnum mikenn Abata, med ſijnum Spaadome.

17. Þeſſe ſama filgde Paule og oſs allſtadar epter, kallade og ſagde, Þeſſer Menn eru

Pionar Guds hins hærsta, þeir ed boda ydur hialprædis gotu.

18. Þetta gierde hun um marga Daga, Enn þad gramdest Paale, þvi snereſt hann vid og sagde til Andans: Eg byd þier j Nafne JEſu Chriſti, ad þu farer ut fra henne, Og hann for ut a samre stundu.

19. Enn er Drottnar hennar saau þad, ad von sijns abata var ute, gripu þeir Paal og Silam, og leiddu þa a Torg, til Hofdinggianna.

20. Og færdu þa til Hofudsmannana, og sogdu, Þesser Menn færa Stad vorn j villu, og eru Gydingar.

21. Og boda þa veniu er oss hæfer ei ad medtaka, nie ad gisra, med þvi vier erum Romverſker.

22. Og Folked æsteſt upp j mote þeim, og hofudsmennerner lietu þa af Fotum færa, og budu ad strykia þa.

23. Og er þeir hofdu veitt þeim stora Hvodstroku, suorudu þeir þeim j Mirkvastofu, og budu Mirkvastofuverdenum ad geyma þa grandvarlega.

24. Og hann tok slijkt bod ad sier, og kaſtade þeim j þad jnnsta vardhalld, og sette þeirra fætur j Stock.

25. Enn um midnætte bœduſt þeir fyrer

Paall

Pœall og Silas, og lofudu Gud, Og þeir faungudu heyrdu til þeirra.

26. Enn fliotlega vard mikell jardskialfte, so ad hrœrdest Grundvøllur Myrkvastofunnar, Og jafnsnart opnudust allar Dyr, Og allra þeirra-fiotrar upplœystust.

27. Enn sem Myrkvastofuverdurenn vaknade, og sa Myrkvastofudyrnar opnar, dro hann ut Sverd, og villde fyrerfara sialfum sier, meinande Bandingiana burt flyda.

28. Enn Pœall kallade hœrre roddu, og sagde, Gior þier eckert vondt, þviad vier erum hier aller.

29. Enn hann heimte Lios, gieck inn, og af otta sleigenn, fiell hann Pœale og Sila til fota.

30. Leidande þa ut og sagde, Herrar mijner, Hvad biriar mier ad giora, so eg verde Saluholpenn?

31. Enn þeir sogdu, Tru þu a DRottenn JEsum Christum, so verdur þu holpenn og þitt hus.

32. Og þeir sogdu honum Ord DRottens, og ollum þeim er j hans husi voru.

33. Hann tok þa ad sier þa somu stund Nœtur, og þerrde Beniar þeirra, Hann liet þa og skijra jafnsnart sialfann sig og allt sitt hus.

34. Og þa leidde hann þa j sitt hus, reiste upp Bord fyrer þeim, og hann gladdest

med ollu sijnu husi, þad hann var a Gud Truadur ordinn.

35. Og er dagade, sendu Hofudsmennerner Þienara Stadarins þangad, og sogdu, Loattu þessa Menn lausa.

36. Enn Mirkvastofuvordurenn kunngiorde Þaale þessa Rædu, Hofudsmennerner sendu hingad, ad þier skylldud lauser loatast, Þvi ganged nu ut og fared j Fride.

37. Enn Þaall sagde til þeirra, Þeir hafa opinnberlega oan Laga og Doms loatid hvodfletta oss Romverska menn, og j Mirkvastofu kastad, og skylldu þeir nu reka oss ut heimuglegana? Ei skal so, helldur loated þa sialfa koma og leida oss ut.

38. Enn þesse Ord kunngiordu Stadarens Þienarar Hofudsmonnunum, Og er þeir heyrdu þad ad þeir voru Romversker, ottudust þeir.

39. Komu sijdann, beiddu þa og utleiddu, og bædu þa ad þeir villdu fara burt ur Borgenne.

40. Þeir geingu þa af Mirkvastofunne, og komu til Lydia. Og er þeir hofdu Brædurnar sied og hugsvalad þeim, foru þeir burt.

XVII. Capitule.

Paulus kemur (I) til Thessalonica; (II) til Berrhoen; (III) til Athenuborgar.

1. Enn

1. Enn þa þeir foru um Amphipolin og Appolloniam, komu þeir til Thessalonicam, hvar ed var eitt Gydinga Samkunduhvos.

2. Enn Paall gieck inn epter veniu sinne, til þeirra, og sagde þeim um þria Sabbathsdaga ur Ritningunum.

3. Opnade þær fyrer þeim, og lagde þad framm fyrer þa, ad Christus hefde vatt ad lijda, og af Dauda upp ad rijsa, og ad þesse JEsus, hvorn eg boda ydur (sagde hann) er Christur.

4. Og nockrer af þeim fiellu til hans, og samlogudu sig Paale og Sila, og mikell fiolde Gudligra Grickia, þar med hinar ædstu Kvinnur, eige allfaar.

5. Enn þeir Hardsvijrudu Gydingar fylltust Vandlætingar, og feingu med sier nockra illþydis Almvogamenn, Og er þeir hofdu dreiged Flock samann, giordu þeir upphlaup j Borgenni, og geingu fyrer hvos Jasonis, og soktu epter ad leida þa framm fyrer Alþydufolked.

6. Enn er þeir fundu þa eige, drou þeir Jason og nockra Brædur fyrer Hofdingia Borgarennar, og kolludu, Þeir ed upprejstann giora allann Heiminn allt um kring, eru hier komner.

7. Hvoria Jason hyser, Og þesser aller

giora j moteKeisarans Bode, seigiande annann Kong vera, sem er JEsus.

8. So uppæstu þeir Lydenn og Hofdingia Borgarennar. þa þeir slijkt heyrdu.

9. Og er þeir hofdu fullt andsvar feinged af Jasone, og þeim odrum, lietu þeir þa lausa.

11. 10. Enn Brædurner lietu Pæal og Silam burt fara um Nott til Berrhoen, Og er þeir komu þar, geingu þeir inn j Gydinga Samkunduhus.

11. Þvi þeir voru hiner Edalbornustu a medal þeirra sem voru j Thessalonica, hvorier Orded medtoku miog godviliuglega, raunsakande daglegana Ritningarnar, hvort þad være so.

12. Og marger af þeim giordust Truader, og eirnenn erlegar Kvinnur Griskar, og eige allfaaer Karlmenn.

13. Enn er þad feingu ad vita þeir Gydingar sem voru af Thessalonica, ad Guds Ord voru bodud af Pæale, j Berrhoen, komu þeir og æstu eirnenn þar Lydenn.

14. Enn jafnsnart sendu Brædurner Pæal j burt, þad hann geinge allt til Siafarins, enn Silas og Timotheus urdu þar epter.

III. 15. Og þeir ed leiddu Pæal a Veg, filgdu honum allt til Athenu, og sem þeir feingu þa Bifalning af honum til Sila og Timotheo, þad þeir kiæme sem snarast til hans, foru þeir a burt.

16. Enn a medan Pæall beid þeirra j Athe-

nu,

nu, gramdest hans Ande med sialfum honum, er hann sa Borgena so miog hneigda til Skurgodadyrdkunar.

17. Og hann talade hvorn Dag vid Gydinga og Gudrækna Menn j Samkunduhusum, a Torge, til peirra manna sem hielldu sig pangad.

18. Enn nockrer Epicurei, og Stoici, veralldleger Spekingar, prættudu vid hann, og sumer sogdu, hvad vill pesse (a) Ordsnapur til segia? enn adrer sogdu, pad synest sem hann vilie nyrra Guda Bodare vera, fyrer pvi hann hafde bodad peim Evangelium af JEsu, og af Upprisunne.

(a) Spermologus, j Grisskunne, kioptugur Husgangs Madur, Landhlaupare; pess hattar Menn sem flacka hingad og pangad um Landed, og fæda sig a Kvismælum.

19. Og peir tooku hann, og leiddu a Domsletenn, segiande, meigum vær ecke sa ad vita hvor pesse nya Kienning er, er pu kienner?

20. Pviad nockud nytt flytur pu fyrer vor Eyru, fyrer pvi villdum vier vita hvad pad være.

21. Enn aller Athenu Borgarmenn, og so Utlendingar og Giester, stunduou eckert annad, nema ad segia, eda ad heyra nockud nytt.

22. Pa stood Paall midt a Domslotnum og sagde, pier Menn Athenuborgar, eg sie

þad þier erud j ollum hlutum ofmisg Vantru-ader.

23. Eg hefe geinged hier um, og sied ydra Gudsþionustu, eg fann og Alltare, a hvorium upp var skrifad, þeim Okunna Gude. Fyrer þvi boda eg ydur þann sama, hvorium þier ovitande Guds Þionustu gisred.

24. Sa Gud sem gisrde Heimenn, og allt hvad j honum er, fyrer þvi, ad hann er Drottenn Himens og Jardar.

25. Þa byr hann ecke j Musterum þeim sem med Hondum eru smijdud, og Eige verdur honum þionad af Mannanna Hondum. So sem hann hefde nockurs Þorf, med þvi hann giefur allstadar ollum Lijf og Anda.

26. Og hann hefur þad gisrt, ad allar Mannanna Ettkvijsler bua a Jordunne af einu Blode, og hann sette Tijma og Takmork, sem var aadur fyrer-sied hvad vijdt og langt þeir skyllde bua.

27. So ad þeir skylldu leita Drottens, ef verda kynne, ad þeir mætte a honum þreifa, og hann finna, þo ad hann sie ad Sonnu eigi langt fra einum sier hvorium vorra.

28. Þviad vier lifum, hrærunst, og erum j honum, so sem nockur Skoalld hia ydur hafa sagt, vier erum af hans (b) Ett.

(b) (Ett) þad er, vier erum komner af honum so sem af einum Fodur edur Skapara.

29. Nu

29. Nu med þvi vier erum Guds Ætt, skulum vier ei meina Guddomenn lijkann vera Mindum af Gulle, Silfre, edur Steinum, sem giordar eru fyrer mannlega Panka.

30. Og ad Sonnu hefur Gud lided Tijma Ovitskunnar, enn nu bydur hann ollum Monnum, j ollum Endemorkum, ad giora Yferbot.

31. Fyrer þvi hann hefur Dag til sett, a hvorium hann vill dæma alla Jardarkringluna med Riettvijse, fyrer einn Mann, fyrer hvorn hann hefur þad og ordlyckstad, Tru ad veita ollum, epter þad hann uppvakti hann af Dauda.

32. Enn er þeir heyrdu af Uppriisu framnlidinna, hæddu sumer ad þvi, enn sumer sogdu, vier skulum heyra þig framar um þetta.

33. So gieck Paall fra þeim.

34. Og nockrer Menn hielldu med honum, og urdu (c) Truader, medal hvorra var Dionysius eirn af Raadenu, og Kona, Damaris ad Nafne, og adrer med þeim.

(c) (Truader) an Logmaalsins og Verkanna, þvi þeir vorn Heidingiar.

XVIII. Capitule.

Paulus (I) predikar i Corinthiborg; og (II) kemur siidan til Ephesiborgar.

I. Enn epter þad skilde Paall vid Athene, og kom til Corinthum.

2. Og

2. Og fann einn Gyding, Aqvilam ad nafne, fæddann j Ponto, sa er nylega var komenn af Vallandi, med sinne Hvsfru Priscilla, af thvi ad Keisare Claudius hafde boded ollum Gydingum ad rijma burt af Rom.

3. Til thess hins sama gieck hann jnn. Og med thvi ad their voru eins Handverks Menn, var hann hia theim, og erfidade, enn theirra Handverk var Tialldvefnadur.

4. Og alla Sabbathsdaga kiennde hann j Samkunduhusinu, og talade um bæde fyrer Gydingum, og eirnenn lijka fyrer Grickium.

5. Enn er Silas og Timotheus komu af Macedonia, threingde Andemm Pæle til ad vitna fyrer Gydingum, thad JEsus være Christus.

6. Enn sem their stoodu a mote thvi, og tøludu Hædungar Ord, hriste hann sijn Fot, og sagde til theirra, ydvart Blod sie yfer ydar Hofde, eg er hreinn, og geing hier epter til Heidingia.

7. Og hann veik thadann, og gieck jnn j Hvs nockurs thess er Justus var ad Nafne. Hann var Gudhræddur, hans Hvs var og nærsta Samkunduhvsinu.

8. Enn Crispus, hvor ed var Foringe Samkunduhussens, trude a Drottenn med ollu sijnu Hvsi, og marger (a) Corinthu-menn, their ed til heyrdu, urdu truader, og lietu skijra sig.

(a) Their

(a) þeir j Corinthu komu og so can Logmaalsins og Verkanna.

9. Drottenn sagde fyrer Syn um Nott til Paals, Ottast eige, helldur tala þu og þeig ecke.

10. Þvi eg em med þier, og eingenn skal voga ad giora þier Skada, þviad eg a miked Folk j þessare Borg.

11. Enn hann sat þar aared umkring, og sex Manude, og kiennde þeim Guds Ord.

12. Enn er Gallion var Landstiornare j Achaia, settu Gydingar sig med einu samhellde a mote Paale, og leiddu hann fyrer Domstolenn.

13. Og sogdu, þesse vædur Monnum ad dyrdka Gud j mote Logmalenu.

14. Enn þa Paall bio sig til ad uppluka Munnenn, sagde Gallion til Gydinga, Judar mijner, ef þad være um nockur Raangindе eda Oknytte, þa bære mier ad heyra ydur.

15. Enn med þvi þad eru Spurningar, um Lærdom, og Ord, og Logmaal ydar, a millum, meiged þier sialfer til sia, þviad eg hyggst eige Domare vera þar yfer.

16. Og rak þa fra Domstolnum.

17. Þa gripu aller Gricker Sosthenem, Samkundunnar Hofdingia, og slou hann fyrer Domstolnum, enn Gallion gaf sig þar ecke ad.

18. Paall dvaldest þar enn nu leinge, þar epter giorde hann skilnad vid Brædurnar, og

villde

villde sigla j Syriam, og Priscilla og Aqvila med honum. Pa hann hafde rakad Hofud sitt j Kenchrea, þviad hann hafde heit a Hende.

II. 19. Og hann kom til Epheso, og þar skilde hann þau epter, enn hann gieck inn j Samkunduna, og talade vid Gydinga.

20. Enn þeir baadu hann, ad hann blisse þar enn leingra Tijma hia sier.

21. Enn hann samsinnte þvi ecke, helldur skildest hann vid þa og sagde, mier biriar med ollu þessa Hatijd, sem til stendur, ad hallda til Jerusalem, ef Gud vill, skal eg til ydar koma, og hann for fra Epheso.

22. Og kom til Cesarea, gieck upp og heilsade Safnadenum, og for ofann til Antiochia.

23. Og dvaldest þar nockra Stund, for burt sijdann, og gieck hvad epter annad j giegnum allt þad Galatiska Land, og Phrygiam, stirkiande alla Læresveinana.

24. Pa kom þar til Epheso Gydingur nockur, Apollo ad nafne, fæddur j Alexandria, mælskumadur, og mættugur j Ritningunum.

25. Þesse var menntur j Veige Drottins, og talade med gloande Anda, og kiennde allkappsamlega um Drottenn, vitande einasta af Skijrn Johannis.

26. Þesse tok diarflega ad predika j Samkundunne, enn er Aqvila og Priscilla heyrdu honum,

honum, toku þaug hann ad sier, og logdu enn innelegar ut fyrer honum Gudz Veg.

27. Og þa hann vilde reisa j Achaiam (b) skrifudu Brædurner og riedu Læresueinunum, ad þeir medtæke hann, og sem hann var þar komenn, hialpade hann morgum, þeim er Truader voru ordner fyrer Naadena.

(b) (Skrifudu) so ad Menn skylldu ecke trua þeim sem vilde koma sier inn a[n] Briefa.

28. Þvi hann yfervann Gydinga mektuglega, bevijsande openberlega, fyrer Ritningarnar, þad JEsus være Christus.

XIX. Capitule.

(I) Predikun Pauli i Ephesiborg: (II) Falsker Særinga Menn, sem villdu reka Diofsk ut, verda Straff ader; (III) Uphlaup sem Gullsmidur nockur hafde vered Orsok til, sefast.

1. Og þad skiede, er Apollo var til Corintho, ad Paall gieck þa um Upplond, og kom til Ephesum, og fann nockra Læresueina.

2. Og sagde til þeirra, hafed þier nockud medteked Heilagann Anda, þa þier urdud truader? Enn þeir sogdu til hans, vær hofum enn alldrei heyrt hvort ad Heilagur Ande være til.

3. Hann sagde til þeirra, uppa hvad erud þier þa skijrder? enn þeir sogdu, uppa Skijrn Johannis.

4. Paull sagde, Johannes skijrde ad sonnu med Idranarskijrn, og sagde fyrer

Folke-

Folkenu, ad þeir skylldu trua a þann, sem epter hann munde koma, þad er, a JEsum Christum.

5. Sem þeir heyrdu þad, lietu þeir skijra sig j Nafne Drottins vors JEsu.

6. Og er Paall hafde haft Hendur yfer þeim, kom Heilagur Ande yfer þa, og þeir tosludu Tungur, og spaadu.

7. Enn þeir Menn voru alls nær tolf.

8. Hann gieck inn j Samkunduhusid, og predikade diarflega, um þria Manude, kiennde og undervijsade af GUds Rijke.

9. Enn þa þeir voru nockrer, sem forherdter voru, og ei trudu, talande illa um þann Veg fyrer Alþijdunne, veik hann fra þeim, og adskilde Læresveinana, daglegana talande j Skola þess Manns, er Tyrannus hiet.

10. Og þad varde tvs aar, so ad þeir aller, sem biuggu j Asia, heyrdu Ord Drottens vors JEsu, bæde Gydingar og Gricker.

11. Og GUd giorde ei lijtil Verk fyrer Hendur Paals.

12. So ad þeir toku Svitaklæde og Kraga af hans Hørunde, og hielldu þeim yfer siuka, þad Krankdæmenn hvurfu af þeim, og Illsku Audar utforu af þeim.

II. 13. Enn nockrer freistudu utaf umhleypings Judum, Særingamenn, ad kalla a Nafn Drottins JEsu, yfer þeim sem Illskuanda hofdu

hofdu med sier, og sogdu, vier særum ydur fyrer JEsum, þann Paall predikar.

14. Enn þesser voru sio, er þetta fromdu, syner þess Gydings, og Prestahofdingia, er Skeva hiet.

15. Enn Illsku-andenn svarade og sagde, JEsum þecke eg, og Paal veit eg, enn hvorier erud þier?

16. Og sa Madur, j hvorium Illsku-andenn var, stock uppa þa, og vard þeim oblugre, og varpade þeim under sig, so ad þeir flydu nakter og særer ur þvi sama Hvsi.

17. Og þetta vard ollum kunnugt, sem biuggu j Epheso, bæde Gydingum og Grickium. Og yfer þa alla slo otta, og Nafn Drottins vors JEsu var hæleitlega lofad.

18. Þar komu og marger, sem truader voru ordner, vidurkienndu og kunngiordu, hvad þeir hefdu (a) æaunned.

(a) (Aunned) med Predikunenne, Lærdome, og odrum Evangelij Avœxte.

19. Og marger af þeim sem Forneskiu Lister hofdu framed, boaru Bækurnar adframm, og brenndu þær opinnberlega, og ad samannreiknudu þeirra verde, fundu þeir þess Fiœr (b) fimtijge þusund Silfurpeninga.

(b) (Fimmtijge) Þad er meir enn half siotta Þusund Gyllene, einn Peningur kostar fimm Danska Skillinga.

20. So obluglega ox Ord Drottens og fieck frammgang.

21. Nu

21. Nu sem þetta var utgiort, sette Paall sier j Anda, ad ferdast um Macedoniam og Achaiam, og ad ferdast til Jerusalem, og sagde, epter þad er eg hefe verid þar, biriar mier ad sia Rom.

22. Og hann sende tvo af þeim er honum þionudu, Timotheum og Erastum, til Macedoniam, enn hann tafde sialfur um stundarsaker j Asia.

III. 23. Enn j þann Tijma hofst eige litill uppblœstur utaf þessum Veige.

24. Þviad nockur Gullsmidur, sa ed Demetrius var ad nafne, hvor ed giorde Dianæ Silfur Mustere, og þad giorde þeim Embœttismonnum eige litenn œabata.

25. Hann samannkallade þa, sem þesshœattar Verkmenn voru, og sagde, goder Menn, þier vitid ad vier hofum nukenn Groda af þessu Verklage.

26. Og þier siaed og heyred, ei alleinasta j Epheso, helldur og nœrsta um alla Asiam, þad þesse Paall umhverfer miklu Folke, teliande um fyrer þvi, og seiger, ad þar sieu engver Guder, sem med Hondum verda giorder.

27. Enn þetta vill eige einasta giora vort Handverk oduganlegt, helldur mun Mustere hinnar miklu Gydiu Dianu einskis verda virdt, þar til mun hennar Tign ad engvu verda, hvorre þo oll Asia og Heimskringlann veiter Gudlega Þionustu.

28.

28. Sem þeir heyrdu þad, fylltuſt þeir reide, æptu upp, og søgdu, Diana þeirra j Epheſo er mikel.

29. Og øll Borgenn fylltest af hœreyste, og þeir giordu med einu Hugarfare œhlaup til Torgſins, gripu þa Gajum og Ariſtarchum af Macedonia, Lagsmenn Pœals.

30. Pœall villde ganga þa jnn ad Folkenu, enn Lœreſveinarner leyſdu honum þad eige.

31. Og nockrer Yfermenn ur Aſia, þeir ed Pœals goder Viner voru, sendu til hans, og bœdu hann ad hann giœfe sig ei framm a Torged.

32. Sumer kolludu so, enn adrer odruvijs, þvjad Alþydann var vill ordenn, og flester viſſu ei af hvorju efne þeir voru tilsamans komner.

33. Enn sumer af Folkenu drogu framm Alexandrum þeim er Gydingar frammyttu, enn Alexander bendte Hendenne sier til hliods, viliande forsvara sig fyrer Folkenu.

34. Og er þeir formerktu, þad hann var Gydingur, hofſt upp ein Rodd af øllum, og þeir hroopudu nœr tvœr Stunder, Diana þeirra j Epheſo er mikel.

35. Og sem Kantzelerenn fieck stodvad Folked, sagde hann, þier Menn j Epheſo, hvor er sa manna ed ei veit, þad Borgenn Epheſus veite forsorgan hinne miklu Gydiu Dianu, og þvi Himneſka Bijlœte.

36. Nu

36. Nu, med þvi ad þetta er omotmælanleigt, þa biriar ydur Spskum ad veraj, og eckert af broadræde ad gisra.

37. Þier hafed nu þessa Menn hingad dreiged, sem hvorke eru Rænjngiar Kyrkna, nie Hoadsmenn ydar Gydiu.

38. Enn hafe Demetrius, og þeir sem j Embætte med honum eru, kiærumoal vid nockurn, þa gioreft þar Domur um, og þar eru Landstiornarar, leated þa aklaga hvorn annann jnnbyrdis.

39. Enn ef þier leitid nockud epter um adra hlute, þa leated þad framm kvæmaft a einum skickanlegum Samfunde.

40. Þvi vier stondum j hoaska, ad vier meigum klagader verda fyrer þessa Dags Upphlaup, med þvi þo, ad eingenn Sok er til slijks Upphlaups, med hvorre vier kunnum oss ad afsaka. Og er hann hafde þetta sagt, liet hann Almvogann burt fara.

XX. Capitule.

Pauls kemur (I) til Troas, og (II) til Miletus, hvar hann lætur (III) kalla hina Ellostu af þeim j Ephesso til sin.

I. Enn epter þad, er þessu Upphlaupe linnte, kallade Paall Læresveinana til sijn, og bleſſade þa, og gieck burt þadann, ad hann ferdadeſt j Macedoniam.

2. Enn

2. Enn þa hann hafde ferdast j giegnum þad sama Land, og þeim Aminning veitt med morgum Ordum, kom hann til Gricklands.

3. Og tafde þar þria Manude. Enn þa honum voru umsat-giord af Gydingum, er hann villde ferdast j Syriam, vard hann þess Sinnis, ad snua aptur um Macedoniam.

4. Og þesser foru med honum, allt til Asiam, Sopater af Berrhoen, enn af Thessalonica, Aristarchus og Secundus, og Gajus af Derben, og Timotheus, Enn af Asia, Tychicus, og Trophimus.

5. Þesser geingu undann, og bidu vor j Troade.

6. Enn vier sigldum epter Paskana fra Philippis, allt til hins fimmta dags, og komum til þeirra j Troada, og dvoldum þar j sio daga.

7. Enn eirn fyrsta dag Viku, þa Læresveinarner voru til samans komner, Braud ad briota, predikade Paall fyrer þeim, þvi annars dags villde hann ferdast, og teygde Ræduna allt til midrar Nætur.

8. Og j þeim Loptsal voru morg Lios, sem þeir voru samannkomner.

9. Og nockurt Ungmenne Eutychus ad nafne, sat j Vindaugana, og fiell j diupann svefn, þa Paall rædde so leinge, og vard af Svefne nidur dreigenn, og hrapade ofan ur

hinum þridia Loptsal, og var daudur upptekenn.

10. Enn er Paall gieck ofann, lagde hann sig framm yfer hann, og hiellt um hann, og sagde, Giored ongvann hæavada, þviad hans Önd er med honum.

11. Hann gieck þa upp, braut Braudid, og bergde, og talade margt vid þa, allt til þess Dagur rann, og so ferdadest hann.

12. Enn þeir sooktu Speinenn lifande, og þeir hugsvosludust vid þad eige allijtid.

II. 13. Og vier foorum a skipe undann, og foorum til Asson, þar villdum vier hafa tekid inn Paul, til vor, þvi hann hafde so æsett, þad hann villde sialfur fotgangande fara.

14. Enn sem hann kom til Asson tokum vær hann til vor, og komum til Mitylenen.

15. Þadann sigldum vier, og komum annars dags giegnt Chion, Og deigenum epter tokum vær Hofn vid Samon, og dvoldum j Trogilion, Og nærsta dagenn epter komum vær til Mileto.

16. Þviad Paall hafde æalyckstad ad sigla framm hia Epheso, so ad hann hefde ongva dvol j Asia, af þvi hann flytte sier, ad hann villde vera j Jerusalem a Hvijtasunnu dag, ef honum være þad mogulegt.

III. 17. J fra Mileto sende hann til Ephesum, og liet kalla a hina ellstu af Safnadenum.

18. Og

18. Og sem þeir komu til hans, sagde hann til þeirra, Þier vitid ad j fra þeim fyrsta deige er eg kom j Asiam, hvorsu eg hefe um alla tijma hia ydur verid.

19. Og Drottne þionad, med ollu Lijtelæte, og med miklu Taarafalle og Freistingum, hvoriar mier hafa hlotnast af Gydingum er stundudu epter minne Fordiorfun.

20. Og hvornenn eg leynde þvi ongvu, sem ydur var nytsamlegt, so eg hafe þad eige kunngiort ydur og kiennt ydur opinnberlega, og einslega.

21. Og hefe vitnad bæde Gydingum og Grickium, Idran til Guds, og Truna a Drottenn vorn JEsum.

22. Og nu siaed, Eg sem er bundenn j Anda, ad ferdast til Jerusalem, veit eige hvad þar mun yfer mig koma.

23. Nema þad er Heilagur Ande vitnar um allar Borger, seigiande, Ad Fiotur og Harmkvæle munu mijn bijda þar.

24. Enn eg gief þvi ongvu vakt, Eg helld og eige sialfur mitt Lijf dyrmætt, so ad eg fullkomne mitt hlaup med fagnade, og þad Embætte sem eg hefe medteked af Herranum JEsu, ad vitna Evangelium um Guds Naad.

25. Og nu siaed, ad nu veit eg, ad þier munud ei sia mitt Andlit framarmeir, aller,

a medal hvorra eg hefi ferdast, og predikad Guds Rijke.

26. Fyrer thvi vitna eg fyrer ydur a thessum deige, thad eg em hreinn af allra Blode.

27. Thviad eg hefe eckert dulid fyrer ydur, thad eg hafe eige kunngiort ydur allt Guds Raad.

28. Af thvi hafid gaat a sialfum ydur, og a allre Hiordenne, medal hvorra Heilagur Ande sette ydur til Biskupa, ad fæda Sofnud Guds, hvorn hann hefur utvegad med sijnu Eigenn Blode.

29. Thviad thad veit eg, ad epter minn afgang, munu jnn-ganga a medal ydar Olmer Vargar, thei ed ei munu thirma Hiordenne.

30. Og af ydur sialfum munu Menn upprijsa, er tala raangar Kienningar, ad thei teyge Læresveinana epter sier.

31. Fyrer thvi vaked thier, og minnest a thad, ad eg hefe j thriu aar, Nott og dag, ei afloated, ad aaminna eirn og sier-hvorn, med graatande Taarum.

32. Og nu, kiærer Brædur! bifala eg ydur Gude, og Orde hans Naadar, hver maattugur er upp ad byggia ydur, og Arftoku ad giefa a medal allra theirra sem Helgader verda.

33. Eige gyrnteſt eg nockurs ydars Silfur, Gull edur Klædnad.

34. Thviad

34. Þviad þier vited sialfer, ad þessar Hendur hafa mier unnid til minnar Naudþurftar, og þeirra sem med mier voru.

35. Allt synda eg ydur, ad so byriade Monnum ad erfida; og þa veikt ad annast, og minnast Orda DRottens JEsu, þar hann sagde, Sælla er ad giefa enn ad þiggia.

36. Og er hann hafde þetta sagt, fiell hann a Knie, og bad ásamt þeim ollum.

37. Þa giordest Graatur mikell a medal þeirra allra, og logdu Hendur um Hals Paale og kysstu hann.

38. Syrgiande mest af þvi Orde er hann sagde, ad þeir munde ei sia hans Andlit meir. Og þeir filgdu honum til Skips.

XXI. Capitule.

(I) Paulus kemur til Cæsarea; (II) Madur Nockur spaer hvad syrer Paulo læge; (III) Paulus er Fangadur i Jerusalem.

I. Sem þad var skied, ad vier snerum oss fra þeim, og forum burt, komum vier beinleides til Co, og annars dags til Rhodum, og þadann til Patara.

2. Og þa vier fundum eitt Skip þad fara atte til Phenicen, stigum vier þar a og forum a burt.

3. Enn sem vier feingum ad sia Cyprum, lietum vier hana til vinstre Handar, og sigldum

j Syriam, og komum ad Tyro, þvi þar ætte Skipid ad leggia upp Farmenn.

4. Og sem vier fundum Læresveinana, vorum vær þar j sio daga, hvorier Þaale sogdu fyrer andagipt, þad hann skyllde ei fara upp til Jerusalem.

5. Og þad skiede, sem þeir dagar voru lidner, foorum vær vt og ferdudunst. Og þeir aller med Hvosfreyum sijnum og Bornum, filgdu oss a veg, ut fyrer Borgena, Og vier fiellum a Knie j Fiorunne, og bædunst fyrer.

6. Og er vær hofdum kvadt hvor annann, stigum vier a Skip, enn hiner snieru aptur til sinna Heimkynna.

7. Og vier fullkomnudum Siglingina fra Tyro, og komum til Ptolemaida, og heilsudum Brædrunum, og vorum þar eirn dag hia þeim.

8. Enn annars dags forum vær j burt, vier sem med Þaale vorum, og komum til Cesaream, og geingum inn j hvos Philippi Gudspiallara, hvor ed var eirn af þeim Sio, og dvoldum hia honum.

9. Hann ætte fiorar Dætur þær Meyar voru, og spædu.

II. 10. Og sem vier dvoldustum þar fleyre daga, ferdadest Spamadur sa af Judea, er Agabus var ad nafne.

11. Og kom til vor: hann tok Linda Þaals, og

og batt Hendur sijnar og Fætur, og sagde, Petta seiger Heilagur Ande, Pann Mann, hvors ed þesse Linde er, munu Gydingar so binda j Jerusalem, og selia hann j Heidinna manna Hendur.

12. Enn sem vier heyrdum þad, baadum vier hann, og þeir adrer sem j þeim stad voru, þad hann fære eige upp til Jerusalem.

13. Enn Paall svarade, Hvad gisred þier, er þier graated og brelled mitt Hiarta? Þvi eg em eige alleinasta reidubuenn ad lœata mig binda, helldur ad deya j Jerusalem, fyrer saker Nafns DRottens JEsu.

14. Og med þvi vier gœatum eige taled um fyrer honum, þognudum vær og sogdum, Verde Vilie DRottins.

III. 15. Og epter þa daga (a) logdum vær af vorn furangur, og forum upp til Jerusalem.

(a) (Logdum af) Lietum vorn Farangur vera þar epter, so vier kynnum ad vera þess liettare til ad ganga.

16. Þangad komu og nockrer Lœresveinar med oss, af Cesarea, hafande þann nockurn gamlann Lœresvein med sier af Cypern, sem hiet Muason, hia hvorium vier herbergia skylldum.

17. Og þa vier nu komum til Jerusalem, toku Brœdurner feigennsamlega vid oss.

18. Enn annars dags gieck Paall jnn med oss til Jacobum, og aller Øldungar komu par.

19. Og sem hann hafde heilsad peim, skijrde hann peim fra, hvad epter annad, pad Gud hafde giort a medal Heidinna Pioda fyrer hans Embætte.

20. Pa peir hofdu pad heyrt, vegsomudu peir DRottenn, og sogdu til hans, Broder, pu sier hvad morg Pusund Gydinga ad pad eru sem Truader hafa orded, enn peir aller eru Vandlætingarmenn Logmaalsins.

21. Og peir hafa heyrt sagt epter pier, ad pu kiennder peim Gydingum ollum, sem medal Heidinna Pioda eru, ad snua fra Moyse, seigiande, peir skylldu eige umskiera Sonu sijna, og eige epter peirre Sidveniu ganga.

22. Hvad er nu pa? Almugenn hlytur øldungis til samans ad koma, pviad peir munu fa ad heyra, pad pu ert komenn.

23. Pvi gior nu pad, hvad vær seigium pier. Vier hofum hier fiora Menn, hvorier Heit hafa fest yfer sier.

24. Pa somu tak ad pier, og hreinsa pig med peim, og voga kostnad uppa pa, ad peir rake sitt Hofud, so ad aller vite, ad pad, hvad peir hafa heyrt um pig, er eckert, helldur pad pu ganger sialfur og vardveiter Logmaled.

25. Pvi peim sem truader hofdu giorst af Heidin-

Heidingium, skrifudum vier, og urskurdudum, ad peir skylldu eckert pesskonar hallda, nema pad peir vorudu sig vid Skwrgoda Offre, og Blode, og fra kofnudu, og fra Frillulifnade.

26. Pa tok Paall pa menn ad sier, og liet annars dags hreinsa sig medur peim, og gieck inn j Musterid, og tiade sig ad hallda uppfylling hreinsunar daganna, par til Offrenu var offrad fyrer hvorn peirra.

27. Enn sem peir sio dagar voru lidner, soau peir Gydingar ur Asia hann j Musterenu, og æstu upp allann Lydenn, logdu Hendur a hann.

28. Og kolludu, pier Israels Menn, hialpid til! Pesse er sa madur, sem allstadar kienner ollum Monnum, j giegn pessu folke og Logmaale, og so j mote pessum Stad. Par ofan aa hefur hann jnnleidt Gricke j Musterid, og saurgad so pennann Heilaga stad.

29. Pviad peir hofdu sied Trophimum af Epheso, med honum j Borgenne, pann meintu peir ad Paall hefde jnnleidt j Musterid.

30. Og oll Borgenn okirrdest, og Adhlaup vard af Folkenu. Og peir toku Paal hondum, og drou ut af Musterenu, og jafnsnart urdu Dyrnar aptur læstar.

31. Enn sem peir leitudu vid ad lifslaata hann, kom su fregn upp fyrer pann ædsta

Hofudsmann Skarans, þad oll Jerusalem være uppvægd.

32. Hann tok strax Strijdsmenn og Hundradshofdingia til sijn, og hliop a mille þeirra, Enn sem þeir sau Hofudsmannenn, og Strijdsfolkid, gæfu þeir upp ad beria a Þaale.

33. Og þa Hofudsmadurinn kom þar nærre, þa tok hann Paulum, og baud ad binda hann tveimur Vidium, og spurde ad, hver hann være, og hvad hann hefde giort.

34. Enn sitt kallade hver af Folkenu. Og med þvi hann fieck eckert vijst ad vita fyrer Hæreystis saker, baud hann ad leida hann j Legurenn.

35. Og sem hann uppkom ad troppunum, hlutu Strijdsmennernar ad bæra hann fyrer adsiug folksins.

36. Þvi ad mikill folks fiolde filgde epter og kolludu, Burt med þennann.

37. Og sem Þaall var jnnleiddur j Legurenn, sagde hann til Hofudsmannsins, Leyfist mier ecke ad tala vid þig? Enn hann sagde, Kanntu Griska?

38. Ertu eige sa hinn Egyptske madur, sem fyrer þessum dogum Stiriolld uppvakter? og færder ut a Eydemork fiorar þusunder Morddingia?

39. Enn Þaall sagde, Eg er madur Gyddinga kins af Tarsen, eirn Borgare utaf nafnfrægre

frægre Borg, j Cilicia. Eg bid þig, lofa mier ad tala til Folksins.

40. Og er hann lofade honum, stie Paall uppa troppurnar, og bandade Hendenne til hliods a medal folksins, og er mikel Þogn giordest, talade hann til þeirra a Ebreska Tungu, og sagde.

XXII. Capitule.

Paulus (I) talar til Folksins, er (II) Upolmast til Reide.

I. Þier menn, goder Brædur og Fedur, heyred ad eg forsvara mig hia ydur.

2. Enn sem þeir heyrdu hann tala Ebreska tungu til þeirra, gisrdust þeir enn hliodare, og hann sagde.

3. Eg em madur Gydinga kins, fæddur j Tarsen j Cilicia, enn uppalenn j þessare Borg, til fota Gamalielis, og af allre kostgiæfne lærdur j voru Fodurlegu Logmale, Og var Vandlætingarsamur vegna Guds, lika sem þier erud aller enn j dag.

4. Eg hefe og þennann Veg ofsokt allt til dauda. Eg batt og j vardhalld sellde, bæde Menn og Konur.

5. So sem Kiennemannahofdingenn og allur Hoopur Olldunganna ber mier vitne um, af hvorium eg medtok Brief til Brædranna, og for til Damasco, þad eg dræge

þa bundna til Jerusalem, sem þar voru, so ad þeir mætte pijnder verda.

6. Enn þad skiede, þa eg þangad for, og tok ad nœlgast Damascum, nær midium Deige, ad leiptrade um mig skyndelega Lios miked af Himne.

7. Og eg fiell til Jardar, og heyrde eina Rodd þa er til mijn sagde, Saul, Saul, hvar til ofsœker þu mig?

8. Enn eg svarade, HErra hvor ertu? og hann sagde til mijn, eg em JEsus af Nazareth hvorn þu ofsœker.

9. Enn þeir sem med mier voru sœau Liosid, og urdu felmsfuller, enn Roddena þess sem vid mig talade heyrdu þeir ei.

10. Enn eg sagde, HErra, hvad skal eg giora? Drottenn sagde til mijn, statt upp og gack j Damascum, þar mun þier sagt verda af ollu, hvad þier tilskickad er ad giora.

11. Enn sem eg gat ei sied fyrer Liossins biartleik, vard eg handleiddur af mijnum Forunautum og kom til Damascum.

12. Enn þar var Gudhrœddur mann epter Logmalenu, Ananias, sem godann Ordstyr hafde af ollum Gydingum, er þar biuggu.

13. Hann kom til mijn, stood hia mier og sagde, Saul Broder, lijt upp; og eg leit til hans a samre Stundu.

14. Hann

14. Hann sagde þa, GUD Fedra vorra hefur sickad þig til, ad þu skyllder þeckia hans Vilia, og ad sia þann Riettlata, og heyra Rodd af hans Munne.

15. Þviad þu munt hans Vottur verda til allra Manna, þeirra hluta sem þu hefur sied og heyrt.

16. Og hvad tefur þig nu? Rijs upp og lat skijra þig, og af-þvo þijnar Synder, og ækalla þu Nafn Drottens.

17. Þad skiede og, þa eg kom aptur til Jerusalem, er eg var a Bæn j Musterenu, ad eg vard numenn fra mier, og eg sa hann.

18. Þa sagde hann til mijn, skunda þig, og far burt af Jerusalem, þviad ei munu þeir medtaka þinn Vitnesburd um mig.

19. Enn eg sagde, Drottenn, þeir vita sialfer, þad eg sette j Myrkvastofu, og hvodstrykte þa allstadar j Samkundu Hvosum, sem a þig trudu.

20. Og þa er Blod Stephans Vottar þijns uthelltist, stod eg þar hia og hafde þocknan a hans Dauda, og eg geymde þeirra Fot sem hann jhelslogu.

21. Og hann sagde til mijn, Far af Stad, þviad eg vil senda þig langt j burt a medal Heidinna Pioda.

II. 22. Enn þeir heyrdu honum allt ad þvi Orde, þa hofdu þeir upp sijnar Radder og

sögdu, burt med þennann af Jordu, þviad þad er ei riett, ad hann skule lifa.

23. Enn sem þeir kolludu, og vörpudu af sier sijnum Klædum, og fleygdu molldu j lopt upp.

24. Þa baud Höfudsmadurenn ad hann skylldi leidast jnn; Legurinn, og skipade þeim ad forheyra hann, og hvodstrykia, so hann feinge ad vita, fyrer hvoria sök ad þeir kolludu so yfer honum.

25. Og er hann reirde hann ad med streingium, sagde Pöall til Hundradshöfdingians er stod nær honum, er þad riett hia ydur ad hvodstrykia Romverskann mann an Doms og Laga?

26. Og er Hundradshöfdingenn heyrde þad, gieck hann til þess ædsta Höfudsmanns og undervijsade honum þad, og sagde, sia til hvad þu giorer! þesse Madur er Romverskur.

27. Þa kom Yferhöfudsmadurenn til hans, og sagde, seig mier, ertu Romverskur? enn hann sagde, Ja.

28. Yferhöfudsmadurenn svarade, þennan Borgar-riett hlaut eg ærnu Fie ad kaupa, Pöall sagde, Eg em Romverskur fæddur.

29. Jafnskiott geingu þeir fra honum, sem hann skylldu hafa yferheyrt, og Yferhöfudsmadurinn ottadest, er hann fornam þad hann var Romverskur, ad hann hafde lœtid binda hann.

30. Annann Dagenn epter villde hann greinelegar

nelegar vita fyrer hvoria sok hann klagadest af Gydingum, og leyste hann ur bondum, og baud Kiennemannahofdingium, og ollu peirra Raade ad koma; og leidde sijdann Paal framm og skickade hann framm fyrer sig.

XXIII. Capitule.

Paulus (I) forsvarar sig fyrer Þvi andlega Raade j Jerusalem: Enn sijdan (II) lær vid ad hann være deyddur.

1. Enn Paall horfde a Raadeid, og sagde, þier Menn, kiærer Brædur, eg hefe af allre godre Samvitsku geingid fyrer Gude, allt til þessa Dags.

2. Enn Ananias Kiennemannahofdinge skipade þeim er hia honum stodu, ad liosta a hans Munn.

3. Þa sagde Paall til hans, Gud mun sla þig þu kalkade Veggur, situr þu og dæmer mig epter Logmalenu, og bijdur ad sla mig j mote Logunum?

4. Enn þeir sem hia stodu, sogdu, Bolvar þu ædsta Kiennemanne Guds?

5. Paall sagde, eg visse ei, Brædur, ad hann var Kiennemannahofdinge, þviad skrifad er, *ad Hofdingia þijns Lyds skalltu eige Bolva.

* 2 B. Mos. 22, 28.

6. Sem Paall visse ad þar voru af einne ealfu Sadducei, og af annare Pharisei, kallade hann upp fyrer Raadenu, þier Menn, go-

der

der Brædur, eg em einn Phariseus, og Sonur eins Phariseara, eg verd aakiærdur fyrer Saker Vonar þeirra Daudu og Uppriſunnar.

7. Og er hann ſagde þetta, giordeſt ſundurþyckia j mille Phariseos og Sadduceos, og Mannfiøldenn ſkilde ſig ad.

8. Þviad Sadducei ſeigia, ad þar ſie eingenn Uppriſa Frammlidena, ei Eingell nie Ande, enn Phariſei vidurkienna hvortveggia þetta.

9. Enn þa giordeſt hrœvade mikell, og hiner Skriftlærdu af Phariſeanna lide, riſu upp og ſtodu j mote, og ſogdu, vier finnum eckert vondſlegt a þeſſum Manne, þo ad Ande edur Eingell hafe vid hann talad, þa kunnum vier eige ad ſtrijda j mote Gude.

II. 10. Enn ſem þar vard miked Upphlaup, uggade Yferhofudsmannenn, ad þeir mundu ſundurſlijta Pœal, og ſkipade Strijdsfolkenu ofann ad fara, ad ſlijta hann burt fra þeim, og leida j Legurinn.

11. Enn annars Dags um Nottena, ſtod Drottenn hia honum, og ſagde, Pœall! vertu Hughraustur, þviad lijka ſem þu hefur vitnad af mier j Jeruſalem, ſo hlytur þu og ſo ad vitna af mier j Rom.

12. Enn er Dagur kom, ſamanntoku ſig nockrer Gydingar, og Heitſtreingdu ad þeir ſkylldu hvorke eta nie drecka, fyrr enn þeir hefde Pœale j hel komed.

13. Enn

13. Enn þeir voru fleyre enn ſiſtorutijger Manna, ſem þetta Samtak hofdu giort.

14. Þeir geingu til Kiennemannahofdingianna, og Øldunganna og ſogdu, vier hofum hardlega formællt oſs, ad bergia einſkis, þar til vier hofum Þaal af lijfe teked.

15. Þvi undervijſa Yferhofudsmannenum, og Raadenu, þad hann loate leida hann vot a morgun til ydar, lijka ſem þier villdud framm-veigis yfer-heyra hann, enn vier erum reidu-bvoner ad ſloa hann j hel, adur enn hann kiemur fyrer ydur.

16. Og er Syſtur-Sonur Þaals heyrde þad adform, kom hann þangad og gieck jnn j Legurinn, og undervijſade þad Þaale.

17. Enn Þaall kallade til ſijn einn af Hundradshofdingiunum, og ſagde, leid þu þennann unga Pillt til Yferhofudsmannſins, þviad hann hefur nockud ad ſeigia honum.

18. Og hann tok hann ad ſier, og leidde hann til Yferhofdingians, ſeigiande, hinn bundne Þaall kallade mig til ſijn, og bad mig ad hafa þennann unga Pillt til þijn, hann hefde ad ſeigia þier nockud.

19. Yferhofudsmadurinn tok hann þa j Hond, og veik honum utaf, ſpurde hann ad, hvad er þad þu hefur ad ſeigia mier?

20. Enn hann ſagde, Gydingar hafa ſamteked ad bidia þig, þad þu hafer a Morgun Þaal fyrer Raaded, ſo ſem þeir vilie framar-meir yfer-heyra hann.

21.

21. Enn tru þu þeim eige, þvi meir enn fiorutiju Manna veita honum umsaat, þeir ed Heitstreingt hafa sier, hvorke ad eta nie drecka, þar til þeir giæte honum j Hel komed, og nu eru þeir reidubuner, bijdande epter þijnu Svare.

22. Þa liet Yferhofdingenn Ungmenned j burt fara fra sier, og baud honum ad hann segde þad engvum, ad hann hefde opinnberad honum þetta.

23. Og kallade tvo Underhofudsmenn til sijn og sagde, bued til tvohundrud Strijdsmenn, ad þeir fare til Cesaream, og siotijger Riddara, og tvs hundrud Skotmanna, um þridiu Stund Nætur.

24. Og reided til þann Fararskiot, sem þeir kunne ad setia Paal uppa, og færa hann oskaddadann til Felicem Landsstiornara.

25. Og hann skrifadi Brief, þad var sa hliodandi.

26. Claudius Lysias heilsar hinum Volldugа Landstiornara Felix.

27. Þennann Mann hofdu Gydingar Hondum teked, og vilddu hann jhel hafa sleiged, enn eg kom þa ad med Strijdsfolkenu, og sleit hann af þeim, þa er eg formerkte þad hann var Romverskur.

28. Enn þa eg vilde vita, fyrer hvoria sok þeir oaklogudu hann, liet eg leida hann framm j þeirra Rad.

29. Enn

29. Enn eg fann þa, ad hann ǽklagadest um Spurningar j þeirra Logmǽle, enn engva ǽkiæru hafde hann, þa dauda vǽre verd, eda Banda.

30. Og þa eg fieck ad vita, ad noekrer Gydingar toku vord a honum, sende eg hann strax til þijn, biodande hans ǽklogurum, ad hvad þeir hefde j mote honum, þad mættu þeir seigia fyrer þier. Far vel!

31. Enn Strijdsmennerner, epter þvi sem þeim var boded, toku Pǽl ad sier, og fǽrdu hann j burt um Noott j Antipatriden.

32. Enn annars Dags lietu þeir Riddaralided med honum fara, og sneru aptur til Herbvodanna.

33. Enn sem þeir komu til Cesaream, feingu þeir Landstiornaranum Briefid, og skickudu eirnenn Pǽl fyrer hann.

34. Enn er Landstiornarenn las Briefid, spurde hann ad, utaf hvoriu Lande hann vǽre? og er hann fornam, þad hann var ur Cilicia, sagde hann.

35. Eg skal forheyra þig, nær þijner ǽkiærendur koma, og hann baud ad vardveita hann j Domhusi Herodis.

XXIV. Capitule.

ǽklagun gegn Paulo: (II) Hans Afbotun: (III) Predikun fyrer Lands-Stiornaranum Felix.

I. Enn

I. Enn epter fimm Daga, for Ananias Kiennemannahofdinge med Olldungunum ofann, og medur honum Tertullus Mælskumadur, hvorier sig tiadu fyrer Landsdomaranum j giegn Pæle.

2. Enn ad Pæle fyrer kolludum, tok Tertullus til ad æaklaga hann og sagde.

3. Pad vier lifum j miklum Fride, under þier, og margar Sæmder veitast þessu Folke fyrer þijna frammsyne, æagiætaste Felix, þad medtokum vier jafnan og j hvornstad, med allre Þackargiord.

4. Enn ad eg drage þad eige langsamlega fyrer þier, bid eg þig, fyrer þijna Giædsku, ad þu heyrer oss stuttlega.

5. Pennann Mann hofum vier funded skadlegann, þann sundurþycke uppæser medal allra Gydinga um allann Heim, og foringia hins Nadverska Villudoms.

6. Hann hefur og eirnenn vidleitad ad saurga Musterid, hvorn vier gripum, og villdum hafa dæmt hann epter Logum vorum.

7. Enn Lysias kom þar framm, og leidde hann med miklu ofureble ur vorum Hondum.

8. Biodande hans æaklægurum til þijn ad koma, af hvorium þu mæatt, ef sialfur villt epter grenslast, fa alla þa hlute ad skilia, um hvoria vier æaklægum hann.

9. Þa lægdu Gydingar til, og sægdu þad so vera.

II. 10. Enn Paall, þa er Landstiornarenn bendte honum ad tala, svarade, med þvi ad eg veit þig nu um morg aar Domara verid hafa þessarar Piodar, vil eg diarflega forsvara mig.

11. Þviad þu maatt vita, ad þad eru eige meir enn tolf Dagar, þad eg kom upp til Jerusalem ad bidiast fyrer.

12. Og eige hafa þeir funded mig tala vid nockurn j Musterenu, edur giora nockurt Upphlaup med Folkenu, ei helldur j Samkunduhusum edur Stodum.

13. Og eige gieta þeir þetta sannad, um hvad þeir aakiæra mig.

14. Enn þad jata eg þier, ad eg þiona epter þeim veige, hvorn þeir kalla Villudom, Gude minna Fedra, so, ad eg true ollu þvi hvad j Logmaalenu skrifad er, og Spamonnunum.

15. Hafande þa Von til Guds, hvorrar þeir sialfer vænta, sem er, ad Uppriisa Framm-lidinna mune a epter koma, bæde Riettlatra og Ranglatra.

16. Enn j þessu sama, jdka eg sialfann mig jafnann, ad hafa ollu meigenn O-skierta Samvitsku, bæde vid Gud og Menn.

17. Enn morgum aarum þar epter, kom eg, og færde minnu Folke Almusu-giafer, og Offur.

18. Þar med fundu þeir mig, ad eg liet mig

breins

hreinsa j Musterenu, eige med hvada, nie nockru Upphlaupe.

19. Enn þar voru nockrer Gydingar ur Asia, hvsrier hier ættu ad vera fyrer þier, og ædklaga mig, ef þeir hefde nockud mier j mote.

20. Ellegar leat þessa sialfa seigia, hvort þeir hafa nockud rangferdugt a mier funded, a medan eg stend hier fyrer Raadenu.

21. Nema alleinasta fyrer þessa eins Ords saker, þa er eg stod þeirra a mille, og kallade, um Uppriſu Frammlidinna verd eg j Dag af vdur ædklagadur.

22. Og er Felix heyrde þetta, teygde hann fyrer þeim, þviad hann visse grant af þessum Veige, og sagde, nær Lysias Hofudsmadur kiemur ofann, þa vil eg forheyra ydar mæleſne.

23. Enn hann skipade Hundradshofdingianum ad forvara Paal, og leata hann hafa hvijld, og fyrerbioda ei neinum af hans Kunningium, ad þiona hsnum, eda til hans ad koma.

III. 24. Nockrum Dogum þar epter, kom Felix medur Husfrevu sinne Drusilla, hver ed var Gydingakins, þaug kolludu a Paal, og heyrdu af honum um Truna a Christum.

25. Enn þa Paall talade um Riettlæte og Hreinlijfe, og af Epterkomanda Dome, skielfdest Felix, og ansade, Gack hiedann ad sinne, nær eg hef tomstund til, vil eg þig kalla leata.

26. Enn

26. Enn hann vænte jafnframt, þad honum munde Peningar giefaſt af Paale, ſo ad hann liete hann lauſann. Fyrer þvi liet hann optſinnis kalla a hann, og mætte tal vid hann.

27. Enn ad lidnum tveimur Arum kom Portius Feſtus, j Felix ſtad, Felix villde þa ſyna Gydingum velſemd, og liet Paal bundinn epter ſig.

XXV. Capitule.

Paulus ér (I) leiddur fyrer Lands Stiornarann Feſtus, og (II) fyrer Agrippas Konung.

I. Þa Feſtus var nu j Land komenn, for hann þrem Dogum þar epter af Ceſarea, upp til Jeruſalem.

2. Þa mætte honum ſa æðſte Preſtur, og þeir Yppaleguſtu medal Gydinga, j mot Paale, boðu hann.

3. Og beiddu um vinattu j mote honum, ad hann liete kalla hann til Jeruſalem, og toku vard a honum, þad þeir villdu ſlaa hann jhel a Veigenum.

4. Þa ſvarade Feſtus, ad Paall yrde ad ſonnu vardveittur j Ceſarea, enn hann munde þo jnnann Skams fara þangad aptur.

5. Þeir ſem nu ydar a mille (ſagde hann) kunna, laated þa fara lijka ofan og æklaga þann Mann, ef nockur Skuld finnſt med honum.

6. Enn

6. Enn er hann hafde hia peim vered meir enn tiu Daga, for hann ofann til Cesaream, og annars Dags epter sette hann sig a Domstolenn, og skipade Paulum framm ad leida.

7. Og sem hann kom, geingu peir Gydingar kringum hann, er konner voru ofann fra Jerusalem, berande framm margar og pungar sakargipter j giegn Poale, hvoriar peir gatu po eige sannad.

8. Af pvi ad Poall svarade so fyrer sig, Es hefe eckert broted, hvorke j mot Gydinga Logum nie Musterenu, og eige helldur vid Keisarann.

9. Festus villde pa syna Gydingum velvilld, svarade Poale og sagde, vilttu fara upp til Jerusalem, og dæmast par af mier um petta?

10. Enn Poall sagde, eg stend fyrer Keisarans Dome, par skal eg laata mig dæma, pvi Gydingum hef eg ongva Vansemd giort, so sem pu sialfur vel veitst.

11. Enn hafe eg nockrum Oriett giort, eda dauda forpient, pa mæle eg eige j mote ad deya. Enn ef eckert finnst peirra Sluta hvar fyrer peir oakiæra mig, pa ma eingenn mig peim j Hendur selia, eg skyt mier fyrer Keisarann.

12. Festus radgadest pa um vid Raaded, og svarade, fyrer Keisarann hefur pu pier skotid, fyrer Keisarann skalltu og fara.

II. 13. Enn nockrum Dogum par epter, komu pau Agrippas Kongur, og Bernice, ofann

ofann til Cesarea, ad seigia Festum velkomenn.

14. Og er þaug hofdu þar marga Daga verid, skyrde Festus Kongenum fra Maalefnum Pals, og sagde, nockur Mann er hier j Fiotrum af Felix epterlaatenn.

15. Hvors vegna ad Prestahofdingiar og Oldungar Gydinga komu fyrer mig, þa eg var til Jerusalem, og baadu, ad eg skylde laata dæma hann.

16. Hvorium eg svarade, ad þad være eige hattur Romverja, ad nockur Madur være til Dauda selldur, fyrr enn sa sem klagadest, hefde sijna aklagendur nalæga, og fae þar med tom til ad forsvara sig fyrer aklogunenne.

17. Enn þa þeir komu hier til samans, dvalde eg ecke leinge vid, og hiellt Dom annars Dags, og skipade framm ad leida þann Mann.

18. A hvorn, þa aklagararner komu til, bœru þeir ongva þa sok sem eg ætlade.

19. Helldur hofdu þeir nockrar Spurningar j mote honum, um þeirra Hiatru, og af nockrum (a) frammlidnum JEsu, hvorn Paall vottar lifa.

(a) Hvad Spottlega og Drambsamlega talar sa stollte Heidinae um Christum og vora Tru.

20. Enn er eg understod ei þess-hattar Spurningar, sagde eg, hvort hann villde fara upp til Jerusalem, og dæmast þar um þetta.

21. Enn þa Paall appellerade, ad hann geymdest til Keisaraus Rannsaks, baud eg ad vardveita hann, þar til eg sende hann Keisaranum.

22. Þa sagde Agrippas til Festum, eg vilde og fa ad heyra þennann Mann, hann sagde, a Morgun skalltu hann heyra.

23. Enn annars Dags, þa Agrippa og Bernice, komu med miklu Skraute, og gengu inn j Raadhused, med Yferhofdingium, og Edstu monnum Borgarennar, og er Festus skipade, var Paall soktur.

24. Festus sagde, kiære Agrippa Kongur, og þier aller Menn, sem hier erud med oss, þar siaed þier þann Mann, af hvorium allar Gydinga sveiter hafa til mijn sagt, bæde til Jerusalem, og so hier, og hropa þad hann skule ei leingur lifa.

25. Enn þa eg fornam, þad hann hafde eckert giort þad dauda være verdt, med þvi, ad hann sialfur skaut sier under Keisarann, þa hefe eg einsett mier ad senda hann þangad.

26. Um hvorn eg hefe eckert sannarlegt, þad eg meige Herranum til skrifa, fyrer þvi hefe eg loatid og leida hann hier framm fyrer ydur, og eirna mest fyrer þig, Agrippa Konungur, so ad eg epter umlidna Forheyrslu, mætte þad fa, hvad eg skrifa skylde.

27. Þvi þad synest mier oskickanlegt ad senda

da nockurn Bandingia, og ecke loata vita, hvoriar Saker til hans eru kiærdar.

XXVI. Capitule.

Paulus (I) talar fyrer Agrippas Konunge, og (II) er Aſſakadur af honum samt odrum.

1. Enn Agrippas sagde til Pouls, Pier leyfest sialfum ad tala fyrer þig, Þa forsvarade Poull sig, og riette ut Hendena.

2. Þad er mier nærsta kiært, Agrippa Kongur, ad eg nae j dag, ad forsvara mig fyrer þier, af því ollu sem eg oaklagast af Gydingum.

3. Mest af því, þad þu veitst allar Veniur og Spurningar Gydinga, fyrer því bid eg þig, ad þu villder þolinmodlega heyra mig.

4. Ad sonnu mitt lijferne j fra Barnæsku, hvort verid hefur þegar j fra upphafe hia þessare Þiod j Jerusalem, vita aller Gydingar, þeir mig þecktu fordum, ef þeir villdu þar vitne umbera.

5. Þviad eg hefe vered eirn Phariseare, hvor ad er hin strangasta Secta j vors Guds þienustu.

6. Nu stend eg og verd oaklagadur um þa von Fyrerheitesins, þess skied er af Gude, til Fedra vorra.

7. Til hvors vorar Tolf Kinkvijsler vona sier ad koma med stodugre Guds þionkan,

Nætt sem Dag, Vegna peirrar vonar, Agrippa Kongur, pa oæklagast eg af Gydingum.

8. Fyrer hvad dæmest pad otruanlegt hia ydur, ad Gud uppvekie pa Framnlidnu?

9. Eg meinte ad sonnu, med sialfum mier, pad eg mætte miked j mote giora Nafne JEsu af Nazareth.

10. Hvad eg og gisrde til Jerusalem, par eg luckte margann Heilagann j Myrkvastofu. Ad feingnu Valde af Kiennamannahofdingium, Og pa peir voru aftekner, hialpade eg til ad seigia upp Domenn.

11. Og um oll Samkunduhus, kvalde eg pa optlega, og pvingade pa til Gudlastanar, og eg var, meir enn hofe giegnde, odur a mote peim, og veitte peim ofsokner j framande Borger.

12. Fyrer hvorra hluta saker, pann tijd eg for til Damasco, med makt og Bodskap fyrer Prestahofdingiunum.

13. Pad a midium deige, sa eg, kiære Kongur! a veigenum Lios af Himne, Solarskine biartara, pad um mig Leiptrade, og um pa er med mier foru.

14. Enn pa vier siellum aller til Jardar, heyrde eg rodd til min seigia, Su er a Ebresku sagde, Saul, Saul, Hvad ofsæker pu mig? Hardt er pier ad spyrna j mot Broddenum.

15. Enn eg sagde, Hver ertu, HErra? Hann sagde, Eg em JEsus, hvorn pu ofsæker.

16. Enn

16. Enn rijs upp og statt a þijnar Fætur, þviad til þess birtest eg þier, þad eg skickade þig til Þienara, og Vitnismanns þeirra hluta, hvoria þu sæst, og þeirra sem eg skal þier enn birta.

17. Og eg vil frelsa þig fra Folkenu, og fra Heidingium, a medal hvorra er eg mun þig utsenda.

18. Þeirra Augum upp ad liuka, so ad þeir snue sier fra Myrkrum til Liossins, og fra Andskotans Valldi til Guds, so ad þeir medtake Syndanna Fyrergiefning, og Arfsku med þeim, er Helgader verda, fyrer þa Tru sem a mig er.

19. Fyrer þvi var eg ecke, Kongur Agrippa, Himneskre Opinnberan ohlijdenn, Helldur bodade eg.

20. First þeim j Damasco og Jerusalem, og um Landamerke alls Gydingalands, og fyrer Heidingium, ad þeir giorde Yferbot, og snere sier til Guds, og giorde verdug Verk Idranarennar.

21. Og fyrer þa sok gripu Gydingar mig j Musterenu, og villdu hafa lijflated mig.

22. Enn fyrer Guds fullting, heppnadest mier, þad eg stend allt til þessa dags, vitnande bæde fyrer smaam og storum, og seigiande eckert annad, enn þad er Spamennerner og Moyses hafa fyrersagt, ad skie skyllde.

23. Pad Christus skyllde lijda, og firstur vera ut af Uppriſu Framlidinna, og sa sem Lioſid skylldi Lydnum boda, og so Heidnum þiodum.

24. Enn er hann hafde so forsvarad sig, sagde Festus hærre raust, Galenn ertu ordenn, Paall, su mikla Konst gierer þig galenn.

25. Enn hann sagde, Eige em eg galenn, Þu mektuge Festus, helldur tala eg Sonn og Skinsamleg Ord.

26. Þvi Kongurenn veit þetta vel, hia hvorium eg tala diarflega, þvi eg meina, ad eckert af þessu mune fyrer honum folged vera, af þvi ad þetta er ecke j Hyrningum skied.

27. Truer þu Agrippa Kongur, Spamonnunum? Eg veit ad þu truer.

28. Enn Agrippa sagde til Paals, Lijtid vantar a ad tala um fyrer mier, so eg gieresst Christenn.

29. Enn Paall sagde, Þess æske eg af Gude, þad brestur j miklu edur litlu, eige alleinasta þu, helldur og eirnenn aller þeir sem mig heyra j dag, være þvilijker, hvilijkur ad eg em, undanteknum þessum Bondum.

II. 30. Og þa hann hafde þetta talad, stod Kongurenn upp, og Landstiornarenn, og Bernice, og þeir ed hia þeim soatu.

31. Enn sem þeir viku sier affijdis, toludu þeir sijn a mille og sogdu, Þesse Madur hefur eckert

eckert giert þad dauda sie edur Banda verdt. Þa sagde Agrippas til Festum.

32. Þesse Madur hefde moatt laus vera loatenn, ef hann hefde ecke skotid sier fyrer Keisarann.

XXVII. Capitule.

Paulus ætlar sier (I) verdur staddur i Siofarsæfa, og (II) lijdur Skip-Brot.

I. Sem þad nu var ædlyckstad, ad vier skylldum sigla þadann j Valland, feingu þeir Pæal og nockra adra Bandingia, heim Hundradshofdingia ut af Keisarans Hird, sem Julius var ad Nafne.

2. Og er vier stigum a eitt Adramitiskt Skip, og skylldum sigla fyrer Asiam, þa letum vier fra Lande. Og Aristarchus ur Macedonia, af Thessalonicen, var med oss.

3. Og vier komum annars Dags j Sidon, og Julius birte sig blijdann vid Pæal, og lofade honum ad ganga til sinna godra Vina, ad fijsla sinna Naudþurfta.

4. Þadann forum vier, og sigldum under Cypern, fyrer þvi, ad Vindarner voru oss endverder.

5. Og vier sigldum yfer þad Haf, framan fyrer Cilicia, og Pamphilia, og komum til Myra j Lycia.

6. Þar fann Hundradshofdingenn eitt

Skip ur Alexandria, þad sigla ætte j Valland, a þad sette hann oss.

7. Enn er seint veitte ad sigla, so ad vier komustum varla um marga Daga giegnt Gnidum (þvi Vindurenn var j mote oss) sigldum vier framm med Creta, hia Borgenne Salmone.

8. Og gætum þo varla beitt framm hia, þa komum vier j nockud þad Plæats, sem kalladest Sælu-hofn, þar lea og Borgenn Lasæa, j grend vid.

9. Enn er mikler Tijmar voru umlidner, med þvi ad nu var þo hættu-meire Siglingenn, ad Fastann var þa umlidenn, fyrer þad raadlagde Paall þeim, og sagde til þeirra.

10. Goder Menn, eg sie ad vor Sigling mun verda bæde mæduſom og skada-mikel, ei alleinasta fyrer Farmenn og Skiped, helldur og eirnenn uppa vort Lijf.

11. Enn Hundradshofdingenn trude meir Skipherranum, og Stijremannenum, enn þvi er Paall sagde.

12. Og med þvi Hofnenn var ei hæfeleg til Vetrarlegu, þotte flestum raadlegt ad fara burt þadann, ef þeir mættu komast þadann til Phænica, til ad liggia Vetrarlegu, hvad ad er ein Hofn hia Creta a mote Sudvestann og Nordvestann Vinde.

13. Enn þa sunnann Vindur tok ad gusta, og þeir meintu ad þeir hiellde nu sijnum Asetninge,

ninge, þa lyptu þeir sier fra Asson og hielldu fyrer framan Cretam.

14. Enn eige langt þar epter, hofst upp, a mote þeirra ofsetninge, eirn Stormur, þann Menn kalla Nordaustann.

15. Og er Skiped loa under ofsollum, og gat eige lypt sier upp mote Vedrenu, lietum vier draga fyrer Vind, og vonkudum so.

16. Enn vier komum vid Ey nockra, þa Clauda hiet, þar goatum vier varla einn Boatenn uppdreiged.

17. Enn vier lyptum honum upp, og hialpudumst ad, og bundum hann vid Skiped, þviad vier ottuduſtum, ad þad munde bera uppa (a) Syrtes, og lietum kierid nidur og forum so.

(a) (Syrtes) eru Hylier, þar sem mikell Sandur var framan fyrer Africa.

18. Og er vier hofdum sterkann Storm lided, kostudu þeir annars Dags ut.

19. Og a þridia Deige sioruduum vier ut med vorum Hondum ollum Reidskapnum þeim sem var j Skipenu.

20. Og j marga Daga skein hverke Sol nie Stiornur, enn Stormvedroatta ei lijtel var oss a mote, þa var oss oll Lijfsvon horfinn.

21. Og er Menn hofdu leinge einskis neytt, þa gieck Paall j midid til þeirra, og sagde, goder Menn, þier skylldud hafa hlijdt mier, og

leyst ei ut af Creta, so hefdum vier ei lided pessa Kvol og Skada.

22. Og nu ræd eg ydur, ad pier sieud med godu Giede, pviad einskis manns Fior af oss mun tortijnast, ad frateknu Skipenu.

23. Pvi a pessare Nott stod hia mier Engell Guds, pess er eg em, og peim eg piona.

24. Og sagde, ottast pu ei Paall, pier birriar fyrer Keisarann ad koma, og sia, pad Gud hefur giefed pier pa alla er med pier sigla.

25. Fyrer pvi, goder Menn, verid Hughrausster, pviad eg true Gude, ad pad mune so skie sem mier er sagt.

26. Enn til Eyar nockrar hliotum vier ad koma.

27. Enn er hin fiortanda Nottenn var yfer-kominn, sigldum vier um Midnætte i Adria; Skipmennena grunade pa, ad peir mundu koma einhvors stadar til Lands.

28. Og vorpudu Grunnsocku, og fundu tuttugu fadma Diup, og skamt eitt padanii kostudu peir sockunne i annad sinn, og fundu fimtoan fadma.

29. Pa hræddust peir, ad pa munde meiga steyta a Skierium, og fleygdu ur Bakskutnum fiorum Atkierum, og æsktu ad Dagur kiæme.

30. Enn er Skipverjarner leitudu vid ad umflya Skiped, og lietu Bætana a Sioenn

sijga,

sijga, under peirre hilmingu, ad peir lietust vilia ur framskipenu færa ut Atkere.

31. Pa sagde Pœall til Hundradshofdingians, og Strijdsmannanna, neina ad pesser blijfe kirrer j Skipenu, pa kunned pier eige ad halldast vid Lijfid.

32. Pa hiuggu Strijdsmennerner Baatfestarnar og lietu ofann detta.

33. Og pa er birta tok, ried Pœall peim ollum ad peir tœke Fœdslur til sijn, og sagde, pad er j Dag fiortœande Dagur, ad pier hafid bidleikad vid, og fastande verid, og a ongvu bergt.

34. Fyrer pvi ræd eg ydur, ad pier taked Fœdslur, og næred ydur, pviad ecke eitt Haar mun af nockurs ydar Hofde falla.

35. Og er hann hafde petta rædt, tok hann Brauded, giorde Gude packer j allra peirra Augsyn, braut pad, og tok ad eta.

36. Pa urdu peir aller hughrauster, og toku sier og so Fœdslur.

37. Enn vier vorum alls j Skipenu, tvohundrud sex og siotijger Salna.

38. Og er peir voru metter, liettu peir af Skipenu, og kostudu Kornenu j Sioenn.

II. 39. Enn er Dagur var, pecktu peir eige Landed, enn peir sœu eina Hofn, sem fioru hafde, pangad villdu peir stijra Skipenu, ef peir mættu pvi vidkoma.

40. Og er þeir drogu upp Atkierenn, slou þeir sier til Sios, og leystu upp Styred, og settu Roana epter Vedrenu, og leitudu lags ad komast til Lands.

41. Og er vier komum a eitt Plaats, er Sior gieck ad a baadar sijdur, steytte þar Skiped a, so ad framskipid stod grunn ohræranlega, enn skuturenn lesteſt sundur af ofurefle Bilgnanna.

42. Enn Strijdsmennerner logdu þad Raad til, ad Bandingiarner være drepner, so ad eingenn þeirra uthlype, þott ut kynne ad sveima.

43. Enn Hundradshofdingenn vilde Paale eige granda laata, og taalmade þeirra aasetninge, og baud ad þeir sem syndt giætu, skylde firster fleyta sier utan, og komast undann ad Lande.

44 Enn hiner adrer, sumer a Hlemmurnum, enn sumer a Skipbrotunum, og þad skiede so, ad þeir komust aller holpner til Lands.

XXVIII. Capitule.

(I) Kraptaverk Pauli aa Eyanne Melite, og (II) koma haus til Rom.

1. Og er vier komunstum af, þa komunst vier ad raun, ad Eyenn hiet Melite, enn þeir Lyder syndu oss eige litla Vinaattu.

2. Kveiktu Eld, og medtoku oss alla, vegna

vegna Hreggvidris, er yfer oss hafde drifid, og fyrer kulda Saker.

3. Og þa Paall safnade einne hrøgu af Hrisse tilsamans, og lagde a Elldenn, þa skreid Nadra ur hitanum, og hrockti st a Hond Paale.

4. Enn er Folked sa, ad Kvikinded hieck a Hende hans, sogdu þeir sijn a mille, endelega mun þesse Madur Maundrapare vera, hvorium Hefndenn leyfer ecke ad lifa, þo hann sie ur Siafarhaaskanum leystur.

5. Enn hann hriste Ormenn j Elldenn, og honum vard eckert mein ad.

6. Þa bidu þeir epter ad hann munde uppbrutna, edur Daudur nidur detta. Og sem þeir hofdu leinge epter þvi beded, og sæu eckert vondt a honum verda, feingu þeir Sinnaskipte, og sogdu hann Gud vera.

7. Enn j þeim seimu Takmorkum hafde foringe Eyarennar sinn Bøgard, sa Publius hiet, hvor oss medtok, og veitte oss Herberge, um þria Daga allvingiarnlega.

8. Enn so bar til, þad Fader Publii laa kvalenn j Koldu, og Blodsott, til hans gieck Paall jnn, og badst fyrer, og lagde Hendur yfer hann, og gisrde hann heilbrigdann.

9. Þa þad var skied, komu og hiner adrer a Eyunne þangad, sem Sotter hofdu, og lietu sig lækna.

10. Og þeir veittu oss miklar Virdingar,

og er vier sigldum þadann, lögdu þeir til hvad oss var þarfsamlegt.

II. 11. Og epter þria Manude sigldum vier þadann, a þvi Skipe er var ur Alexandria, hvort ad j Eyunne hafde leiged um Veturenn, þad hafde fyrer Merke (a) Tvijbura Teikn.

(a) Tvibura Teikn) þad er ein Stiarna a Himnenum, Heidingiar hiellde þa fyrer Gude, sem skylde vera Siofarande Monnum ræduger, og þeir kolludu þa Castor og Pollux.

12. Og er vier komum til Syracusa, vorum vier þar j þria Daga.

13. Og þa vier sigldum umkring, komum vier til Region, og einum Deige þar epter, sem sunnanvindur tok ad blæsa, komum vier annars Dags til Puteolen.

14. Hvar vier fundum Brædurnar, og urdum af þeim bedner, þad vier tefdum þar um sio Daga, og so komum vær j Rom.

15. Og er Brædurner heyrdu þadann af oss, geingu þeir ut j mote oss allt til Appii torgs, og Tretabern, og þa er Pæall leit þa, gierde hann Gude þacker, og fieck Traust.

16. Enn þa vier komum til Romam, afhendte Hofudsmadurenn Bandingiana þeim æðsta Hofudsmanne, enn Pæale var lofad ad vera hvar honum lijkade, med þeim einum Strijdsmanne sem a honum tok vakt.

17. Þad skiede þrem Dogum þar epter, ad Pæall samankallade hina æðstu Menn af

Gydin-

Gydingum: þa þeir voru tilsamans komner, sagde hann til þeirra, þier Menn, goder Brædur, eg hefe eckert j giegn voru Folke giort, nie j mote Fodurlegre Sidveniu, og en þo buudenn Romverskum j Hendur feingenn fra Jerusalem.

18. Hvorier mig villdu hafa lausann laatid, þa þeir hofdu mig heyrt, med þvi þeir fundu engva daudasok med mier.

19. Enn þa Gydingar mælltu þvi j mote, neyddest eg til ad skiota mier fyrer Keisarann, eige þess vegna, ad eg hefde um nockud ad klaga mitt Folk.

20. Enn fyrer þad tilefne bad eg ydur, ad eg mætte sia ydur, og tala vid ydur, þvi fyrer Saker Vonar Israels em eg med þessum Hleckium umvafdur.

21. Þeir sogdu til hans, eingenn Brief hofum vier feinged þinna vegna af Gydingalande, og eingenn Broder er þadann komenn, sa af þier hafde nockud vondt kunngiort, edur til þijn talad.

22. Þo fyser oss ad heyra af þier, hvad þu helldur, þvi af þeim Villudom er oss þad vitannlegt, ad honum verde allstadar j mote mælt.

23. Og sem þeir einkudu honum Dag til, þa komu marger til hans j hans Herberge, hvorium hann utlagde og vitnade Guds

Rijke,

Rijke, og talade um fyrer þeim ut af JEsu, ur Moysis Logmaale, og Spaamonnunum, j fra Morgne allt til Kvolldz.

24. Og nockrer ut af þeim fiellu j Sid med þvi sem hann sagde, enn sumer trudu þvi eige.

25. Og er þeir voru eige samphycker sijn a mille, geingu þeir j burt, þa Paall talade eitt Ord, ad vel hefur Heilagur Ande talad fyrer Esaiam Spaamann, til Fedra vorra.

26. Og sagt, * Far þu til þessa Folks, og seig, med Eyrum munud þier þad heyra og ei skilia, og med Augunum munud þier þad sia og ei formerkia. * Es. 6. 9, 10.

27. Þvi Hiarta Folks þessa er forhardnad, og med Eyrunum heyra þeir þunglega, og sijn Augu hafa þeir samann lukt, so ad þeir siae ecke einusinne med Augunum, og heyre eige med Eyrunum, og skilie med Hiartanu, og sinuest, so eg hialpade þeim.

28. Fyrer þvi sie ydur kunnugt, þad Heidingium er sendt þetta Guds Hialpræde, og þeir munu heyra þad.

29. Og er hann talade þetta, geingu Gydingar j burt, og hofdu margar Spurningar sialfer sijn a millum.

30. Enn Paall dvalde um tvo aar j sijnu Leiguhusi, og medtok þa alla er til hans Jnn-

geingu,

geingu, predikande Gylds Rijke, og kiennande ut af Drottne JEsu, med allre Diarfung, og pad fyrerbaud honum eingenn.

Ender a Postulanna Giorningum.

Formaale yfer S. Pauls Pistil til Romverja.

Pesse Pistill er hinn Heilage Paall Krifar til Romverja, er riettur Kiarne og Mergur hins Nya Testamentis, og hid Skiærasta Evangelium, sem vel verdugt væri, ad hvor Christenn Mann kynne eige alleinasta ord fyrer ord, fyrer utan, heldur ad hann umgeinge hann hvers daglegana, so sem annad daglegt Brand Salarennar. Pviad hann kann allbreige of opt edur ofoel lesinn, edur jhugadur ad verda, Og Pvi meir sem hann verdur jdkadur, Pess kostulegre Pyker hann, og fær æ betra smeck. Fyrer Pvi vil eg minna Pionustu Par til leggia, og tilreida fyrer Pennann minn Formæalg, eirn jungang Par til, Pad frenusta sem Gud hefur mier Nad a giefed, so ad hann verde Pess gior understadenn af ollum, Pviad hingad til hefur hann med dimmre Gloseran og margslungnu hiale nærsta illa formirkvadur verid, sem Po er i skalsum sier skiært lios, med ollu fullseingian til uppbirtu allra Ritninga.

I fyrstu bliotum vier ad fa kynning og rietta understodu Peirra orda, hrad hinn Heilage Paall meinar med Pesse ord Logmæal, Synd, Nad, Tru, Riettlæte, Holld, Ande, og sunur Pvijlijk ord, ellegar er Par ei neitt gagn Pennann Pistil ad lesa.

(t) Petta

(1) Petta Ord Logmæal mættu hier ei understanda epter manulegum Hætte, ad Pad sie sa Lærdomur sem einhvør Verk bodar ad giora, ellegar vid ad sporna, Sem hættur er til Veralldlegra Laga, þa vier med Verkum Logmælunu fullnægiu giorum, Pott Hiartans Godfyse sie vijst fiarlæg. Enn Gud dæmer epter hiartans grunne, af Pvi krefur hans Logmæl Grunn Hiartans, og lætur sier ei ad vtvortis Verkenu fullnægia, Helldur straffar hann miklu framar Paug Verk, so sem hræsne og Lygar, sem skie ann Hiartans grunns. Hvar af allerverda Lygemenn kallader (Psal. 116.) Fyrer Pvi, ad einagenn helldur nie halldid gietur, af Hiartans grunne Guds Logmæl, Pviad hvor Madur finnur med sialfum sier vidbiod til hins goda, enn letsting til hins vonda. Hvar Madur er nu eige vilingur til hins goda, Par er og eige helldur hiartans grunnur til Guds Logmæles; er Par Pvi vissule a eckert annad enn Synd, og Menn hafa Reiste Guds forbienad, Po ad hid ytra skijne morg god verk, og heidarlegt Lijferne.

Hvad hinu Heilage Paull æ'yktar hier j sbrum Capitula, ad aller Gydingar sien Syndabrotsmenn, og seiger, Ad einasta sa sem Logmæled giorer, sie rettlætur fyrer Gude. Hvar med hann vill, ad eingenn uppfylle Logmæled med verkunum, helldur seiger hann miklu framar so til Peirra, Pu kienner ad menn skule el Hordom drigia, Enn sialfur Pa driger Pu hordom; hvar uti Pu fordæmer einn annann, Par j dæmer Pu sialfann Pig, med Pvi Pu giorer hid sama, Par Pu um dæmer. Sem villde hann seigia, Pu lifer utvortis vel, j Verkum Logmælsins, og dæmer adra er ei so lifa, og hvørium Manne kauntu ad kienna, Ognena sier Pu j annars Auga, enn Bialkans

hijns

þijns Anga sialfs verdur þu eiae var. Þviad þott þu hallder Logmaled utvortes med Verkunum, af þvi ad þu annad hvort hrædest straffed, edur vonar þier launa, þa gierer þu þaþad þo alltsamann, enn sialfviliugrar lystingar og kiærleika til Logmalsins. Helldur neydest þu og þvingast þar til, Villder feingensamlega helldur vdruvisse breyta, ef Logmaled være eige. Hvadann ad coliktast, þad þu hater Logmaled af grunne þijns Hiarta. Hvad hefur þad þa ad þyda, þad þu kienner vdrum, ad þeir stele eige, med þvi þu ert þo sialfur j Hiartanu þiofur, og augliosiega giarnann være, ef þu þyrder? þo opinber Verk verde eige leinge epter, hia þvilijkum Hræsnurum. So kienner þu vdrum, enn ecke sialfum þier, Og þu veitst ecke sialfur hvad þu kienner, hefur enn nu og alldrei Logmaled riettelega understaded. Ja med slijku eykur nu Logmalid Syndena, so sem hann seiger hier j fiorda Capitula, þviad madurinn verdur ecke utan þess gramare Logmalenu, ad þad krefur mikels þess sem hann eige orkar.

Fyrer þvi seiger hann j siounda Capitula, þad Logmalid sie andlegt. Hvad er þad? Ef Logmaled være Liikamlegt, þa yrde þvi med Verkum fullnægt. Enn first þad er andlegt, þa fullnæger þvi eingenn med. neinum verkum, utan þad utgeingur allt af Hiartans grunne hvad þu gott gierer, Enn slijkt Hiarta fær eingenn giefed, nema alleinasta Guds Heilagur Ande. Hann gierer Mannenn Logmalenu lijkann, so ad hann fær j Hiartanu lysting til Logmalsins, og gierer þadann j fra ecke neitt fyrer hrædslu eg þvingan, helldur alla hlute utaf sialfviliugu Hiarta. So er Logmalid andlegt, hvort ed vill med slijku andlegu Hiarta elskad og uppfylt verda, æskiande slijks Anda, Hvar hann er ei j Hiartanu. þa blifur þar Synd, olysing og Fiandskapur j mot Logmalenu, hvort þo er sialft Gott, Riettferdugt og Heilagt j sier.

Fyrer

Fyrer Þvi ven big a þesse Mealtæke, Ad þad er eige eins ad gisra Logmalsins verk, og þad, ad uppfylla Logmaled. Enn þad eru allt Logmalsins verk sem Madurinn gierer eda giort gietur, epter Logmalsins skipan, af sijnum frialsum vilia og eiginnlegann kroptum. Enn med Þvi, ad hia, og jafnfraunt slyknu verkum, er vidbiodur og Kugun j Hiartanu, til Logmalsins, Þa eru Þvilijk verk oll oduganleg og onyt, Þad meinar S. Paall j hinum þridia Cap. þar hann seiger, Ad fyrer Logmalsins verk verde Eingenn Mann Riettlaatur, fyrer Gude. Þar af sier þu nu, ad hiner snotru og slægvitru Sophistar draga Menn a taalar, nær þeir kienna þad madurenn meige med Verkum underbua sig til Nadarennar: Hvornenn ma sa underbua sig med godum verkum til Nadarennar, sem eckert gott verk gierer -ann olystingar, og illvilia j Hiartanu? Eda hvorsu meiga Þess manns gierder Gude Þocknast, sem skie af einn tregu og olostingu Hiarta?

Enn þad, ad uppfylla Logmaled, Þad er ad gisra Þess verk giarnan og viliuglega, og sialfviliuglega, ann Logmaalsins Þvingunar, vel ad lifa og gudlega, Lijka sem þar være eckert Logmal, nie nockurt Straff, Enn slijka fyrsa kiærleikans lysting, giefur hinn Heilage Andi j mannsins Hiarta, sem hann seiger j Fimmta Cap tula, Enn Andenn verdur ecke giefenn nema alleinasta j, med, og fyrer Þa Truna sem er a JEsum Christum, Sem sialfur hann utskyrer j sijnum Formaala. Af Þvi veitest su Trua ei nema alleinasta fyrer Guds Ord, og Evangelium, sem Christum predikar, ad hann sie Guds Sonur og Madur, Daenn, og Upriisinn fyrer vorar saker, so sem hann seiger j hinum iij. iiij. og x. Cap.

Þadan

Padan af kiemur og pad, ad Truann alleinasta Rietlæter oss, og Logmaled uppfyller, pviad hun leider til vor Heilagann Anda fyrer JEsu Christi Verdskulldan, enn sa hinn Heilage Ande, gisrer oss eitt lostugt, og sialfviliugt Hiarta, epter pvi sem sialft Logmalid æsker, Og so ganga pa Godverkenn utaf sialfre Trunne, pad meinar hann j hinnm pridia Capitula. Sijdan hann hafde vtskyfad Logmalsins verkunn, ad pad syndest sem villde hann Logmaled ad engu gisra, og onyta fyrer Truna, Nei (seiger hann) heldur stadfestum vier Logmalid, fyrer Truna, pad er, vier upfyllum pad med Trunne.

(2) Synd kallast j Skriftenne ei einasta paug Ytre Verkenn sem af Lijkamanum skie, heldur allt pad Naturligt Edle, er hreifer sier, og uppvekur oss til utvortis verkanna, so sem er sialfur hiartans grunnurinn, med ollum sijnum Krapte og megne, So ad petta ord, ad Gisra, pyder pad, nær madurenn hrasar og leidest ollungis i Syndena, pvi par skie ecke utvortis Syndarennar verk, utan madurenn giefe sig par ollungis til med Lijkama og Salu, Med pvi ad Heilog Ritning, sierdeilis lijtur jnn til hiartans, og til peirrar Rotar og uppsprettu allra Synda, sem er Vantruann, er j Hiartans grunne bygger, Lijka sem Truenn er alleinasta su sem Rietlatann gisrer Mannenn, Heilagann Anda og lysting veiter til utvortis godra verka, Med sama mote Syndgar ei einasta Vantruann, og teyger hollded til Synda og utvortis illra verka so sem ad pau Adam og Eva hendte j Paradis, Gen. 3. Cap.

Padan kiemur og pad, ad Christur kallar Vantruna alleina Synd, so sem hann seiger Johann. 16. Cap. Pad Heilagur Ande skule straffa Heimennfyrer Syndarennar skuld, af pvi peir truna eige a mig; par fyrer hlytur nu annadhvort audur j Hiartanu ad vera, Tru, eda Vantru, so sem einn godur eda illur Avextur, audur enn god edur vond verk skie, so sem ein riett Root, vexte og vesse og meste kraptur allra Synda; hvar fyrer hun

kallast

kallaſt j Heilagre Ritningu, Hoggorms hofud, og hid gamla Dracons Hofud, hvort ad Kvinnunnar Sæde ſem var JEſus Chriſtus, hlaut j ſundur ad meria, epter thvi ſem Adam var heitid. Gen. 3.

(3) Naadenn og Giofinn hafa hann adſkilnad, ad Naadenn kallaſt eigennlega Guds Vinatta, og Elſka, hvoria hann hefur til vor med ſialfum ſier, af hvorre hann hneigeſt til ad giefa oſs Chriſtum, ad ut-hella j oſs Heilogum Anda, med ſinnum augſtgiofum, ſem klarlega birteſt j hinum 5. Cap. Thar hann ſeiger, Naad og Giof j Chriſto etc. Enn thott ad Giofenn oga And proeſt og vaxe daglega med oſs, og vier erum enn eige fullkomner, ſo ad Synder og vondar gyrnder, eru j oſs, thær ed beriaſt j giegn Andanum, ſem hann ſeiger Rom. 7. Cap. Gal. 5. Og ſo ſem Gen. 3 Cap: Bodad er, thad Qvinſkapur ſkule vera a millum Kvinnunnar Sædis, og Hogaormſins Sædis, Naadenn gioret tho ſo mikid ad, thad vier erum med allu og fullkomlega Riettlaater, fyrer Gude reiknader, thvi hans Naad ſkilur ſig ecke nie ſundur-partar, ſo ſem ad Gaafurnar giora, heldur medtekur hann oſs algiorlega til Naadar fyrer JEſu Chriſti ſkuld, vors Medalgangara og Forſvars-Manns, Og fyrer tha ſkuld, ad Giafernar eru j oſs uppbyriadar.

So underſtendur thu nu hann 7 Cap Thar hinn heilage Paall cavijtar ſig enn fyrer einn Syndugann mann, Og tho ſeiger hann j hinum attunda, ad thar ſie eckert Fordæmanlegt, a theim ſem ad eru j Chriſto JEſu, theſs vegna, thott ad Gaafann ſie, og Andenn j oſs, enn ofullkomenn. Thvi fyrer theſs Odeydda Hollds ſaker, tha erum vier enn Synduger, enn med thvi vier trumm a JEſum Chriſtum, og hafum Andans Upphaf, er Gud oſs ſo vorkunlaatur, og lijkſamur, thad hann vill eige reikna nie dæma ſlijkar Synder, heldur breyter hann vid oſs epter Truune a Chriſtum, thangad til ad Syndenn verdur deydd.

(4) Tru-

(4) Truenn er eige Mannleg Meining, og Draumur, so sem sumer meina ad hun sie, og þa þeir sia ad eingenn betran lifnadarens nie god verk epterfilgia, enn kunna þo ad heyra, og margt ad fleipra af Trunne, falla þeir j þann Villudom, og feigia, þad Truann nægest eige, þvi hliotum vier ad giora verkenn, skulum vier annars fromer og hialpleger verda: Enn þessu velldur, ad nær þeir heyra Guds Evangelium, þa falla þeir strax þar til og giora sier upp utaf eigennlegum formætte, þann panka j Hiartanu, sem seiger, Eg true; hallda þad so fyrer eina rietta Tru; Enn lijka so sem þad er ein mannleg diktan og panke, þann er hiartans grunn kannar alldrei, Þvi orkar hann og einskis, þar filger og eingenn Bot nie Betran epter.

Enn ein Riett Trua er Gudlegt verk j oss, su er unsnyr oss, og ad nyu Endurfæder af Gode (Johannis 1.) og deyder þann forna Adam, giorande oss algiorlegana ad nyrum Monnum ut af riettu Hiarta, Sinne og Sidferde, og ollum formætte, færande med sier Heilagann Anda. O, Hvad fyrer einn Lifande, Kroptugann, Megtugann, Kostgiæfenn hlut, ad Truenn er? so ad omsgulegt er, ad sa sem Truna hefur, giore ecke oaflætanlega God verkenn: hun frietter eige ad, hvor Godverk madurenn ætte ad giora, helldur hefur hun, oadur enn vier tilfregnum, giort þau, og lætur alldrei af ad jdka sig, Enn hvor hann giorer ei þvilijk verk, sa er ad sonnu Truarlaus, hvimar og falmar umhverfis sig, epter Riettre Tru, og godum verkum, enn veit ei hvad þo ein Riett Tru eður Godverk eru, þvætter þo margt og masar um Truna og Godverkenn.

Truann er eitt Lifande Diarflegt Traust til Guds Nadar, so drugg og fost, ad Mann munde eige hirda þo hann ætte þusundsinnum þar fyrer ad deya, Og þvilijkt traust og vitund Gudlegrar Nadar, giorer mann-

mannenn gladværann, Diarfann, og lyſtugann vid Gud, og allar ſkiepnur ut i fra, hvad Heilagur Andi verkar j Trunne, Hvar af Naturinu verdur æn allrar þyngunar, viliugur og æfus ollum gott ad giøra, ollum ad þiona, allshættad ad lijda, Gude til lofs og villdar, hvor honum hefur þvilijka Ræd audſynda. So ad þad er omoguligt ad ſkilia godverk fra riettre Tru, So ſem þad er omoguligt ad ſkilia hitann fra Ellderum, Fyrer þvi giørt ad þier vandlega, ad eige tæle þig ſielfs þijns talſklegur þanke, og onytt ordaſkvall dur annara manna, ſem kloker lætaſt vera, dæma um Truna, og godverkenn, enn eru þo hiner ſtærſt: þuſſar j þeſſare grein, Bid helldur Gud, ad hann uppvecke j þier rietta Tru, ellegar blijfur þu æfennlega æn ſannrar Truar, þu diktar og giorer hvad þu kannt og villt.

(5) Enn þvijlijk Tru er Riettlæte, og kallaſt Guds Riettlæte, edur þad ſem fyrer Gude gillder, af þvi ad þad ſialft er Guds Gaafa, og reikuaſt til Riettlætis fyrer Chriſtum, vorn Medalgangara, og giorer Mannenn ſo audvelldann, ad hann giefur og giorer hvorium og einum hvad hann ſkylldugur er, þviad fyrer rietta Tru veiteſt Mannenum þad, ad hann er æn Synda, og hrepper lyſting til Guds Bodorda, hvar med hann giefur Gude ſinn Loſſyr, og gielldur honum þad hann er honum pliktugur, enn Nanngannum þionar hann vilinalegana, j hvorju hellſt hann kann, og gielldur ſo hvorium Manne þar med. Enn ſlijku Riettlæte kann eige Naturaun, nie Sialfrædis vilienn, og ei vorer Kraptar, af ſtad ad koma, þvieins ſem einginn gietur ſialfumſier rietta Tru giefid, ſo fær og ei nockur Vantruna j burt tekid, hvorninn vill hann þa eina hina minnſtu Synd j burt taka? Fyrer þvi er þad allt fals, hræsne og Synd, hvad æn Riettrar Truar ſkiedur, edur j Vantru, Rom. xiv. hvorſu gott ſem þad þyker eda ſyneſt.

(6) Holld

(6) Holld og Anda mættu eige hier so skilia, ad pad sie alleina Holld, er Saurlifnad ea-hrærer og pad Ande, hvad innra vidvijkur j Hiartanu, helldur kallar hinn Heilagi Pæll pad allt holld, so sem og sialfur Lausnarinn giorer, Joh. 3. Cap. Hvad af Hollde er fædt, so sem ad er madurinn allur med Aund og Lijkama, skinsemd, og ollum skilningarvitum, pvi allt pad stundar epter holldenu, So mættu nu vita pad, ad kalla pann Holldlegann sem ein Nædar dicktar, kienner margt og talar um diwpfundna andlega hluti, Sem pu mætt vel skilia af Holdsins verkum, Galat. v. Cap. Pad hann kallar Villudom og Fiandskap holdsins verk, Og Rom. 8. Cap. seigir hann, Ad fyrer holdsins saker verdi Logmalid veikt, hvad ei er einasta talad um Saurlijfe, helldur um allar Synder, Enu eirna mest um Ventruna, hvor ad er hin allra andligasta Synd. Par j mot mættu pann andligann kalla, sem med allra audsynilegustum verkum iungeingur, so sem ad sialfur Grædarinn JEsus hvodi Fætur sinna Læresveina, og Petur, pa er hann stiirde Skipinu og fiskadi, so ad Holldid er su manneskia sem hid innra og ytra lifir, og alla holdsins parfliga hluti verkar til stundligs lijfs, Enn Andinn er sa sem lifer og verkar hid innra og ytra til pess sem Andanum pienar til epterkomanda Lijfsins, ein slijks skilnings pessara orda muntu hvorki pennann S. Pæls Pistil nie nockra adra Bok Heilagrar Ritningar, rietteliga undirstanda, fyrer pvi, vara pig fyrer ollum peim sem sdruvijs edur med annarligri pydingu utleggia pessi ord, pott pad sieu sialfer hofud-Doctores og yfer-Spekingar, og po pad være Hieronymus, Augustinus, Ambrosius, Origenes, ellegar enn ædre.

Nu vilium vier vijkia til sialfs Pistulsins.

Med þvi ad einum Gudspiallegum Predikara biriar, j fyrstu fyrer Logmalsins og Syndarennar Opinberan, þad allt ad straffa, og ad Synd ad giora, sem eige er Lifande af Andanum og Trunni a Christum, so ad Mennerner kynni ad læra ad þeckia sialfa sig og syna Eymd, og Neyd, og kynni ad audmykia sig, og gyrnast hialp.

Lijka so giorer hier hinn Heilage Paall, og byriar j hinum Fyrsta Cap. ad straffa þær Storsynder og Vantru, sem angliosar voru, So sem voru Heidinna manna Storglæper, og enn eru þeirra sem æn Guds Nadar lifa, og seiger, ad Guds Reidi verdi auglios af Himnum yfer alla menn, fyrer Evangelium, fyrer þeirra ogudligs lijsernis og Ranglætis sakir, þvi þott þeir viti og dagligana skilie ad þar sie eirn Gud, þa er þo Natturann j sialfri sier æn Nadarinnar so vond, þad hun hvorki þackar honum, nie hann vegsamar, helldur forblindar hun sialfa sig, og fellur so vaflatanlega j verra lijferni, þar til hun ecki alleinasta drygir Afgunda Dyrdkun, og hinar skammuligustu Synder, med ollum Lostum bligdunarlanst, helldur og so samþyckir þær, og lætur þær verda ostraffadar hia odrum.

J Odrum Cap. þenur hann slijka straffan vijdara ut uppa þeskonar menn sem fremer syuast j manna augliti ednr heimugliga syndgast, so sem þa voru Gydingar, og enn nu eru aller hræsnarar, þeir sem æn godvysi og æstsemdar giora Godverk, enn eru þo j hiartanu gramir Guds Logmali, hvorier fusir dæma adra menn, So sem allra hræsnis manna Natura er til, ad þeir halldu sig sialfa hreina og heilaga vera. Enn eru þo fullir med Agyrnd, Hatur,

Dramb,

Dramb, og allann ohreinleika, Matth. 23. Peir eru og peir sem Guds Miskunsemi forsma, og epter sinni hiartans Hardvod, safna peir og yfer sig hlada Guds Reidi, So lætur nu hinn heilage Paal, sem eirn riettur Logmals utskijrare, engvann mann an Syndar vera, helldur bodar hann ollum Guds Reidi, peim sem vel vilia lifa, af Natturugiptinni, edur af sialfs sijns frialsligum vilia, Og pa lætur hann engvum mun betri vera, enn opinbera Storglæpamenn, Ja hann seigir pa forherdta, og oyfirbotarsama.

Enn j hinum iij. varpar hann peim bædum tveimur j eina kos, og seigir pann eina eige betra enn annann, allirsaman sien peir Syndugir fyrer Gudi, ad einasta pvi undantecknu pad Gydingar hofdu Guds Ord, pott margir hafi par ecke æstruad, Enn po er eigi med pvi Guds Tru og Sanuleikur ute, Og færir jnn pad mæltæke ur hinum fimtugasta og firsta Psalmi, Ad Gud sie Riettferdugur j sijnum Ordum, Enn epter pad kiemur hann aptur til hins sama, og sannar med Heilagri Ritningu, ad peir sieu aller Syndabrots-menn, og pad, ad fyrer Logmalsins verk verdi enginn Riettlatur, helldur pad, Logmalid sie til pess utgiefid, ad pad kienne Monnum ad peckia Syndina: Epter pad tekur hann til ad kienna riettann Veg, hvorninn vier skulum fromir og Saluholpnir verda og seigir, ad peir sieu aller synduger menn, og an Guds hroosunar, og hlioti aller an eiginnligrar forpienunar Riettlatir ad verda, fyrer pa Tru sem er a Christum, sa er fyrer oss hefur pad verdskulldad, med sinni blessadri Blods-uthellingu, og er ordinn oss einn Mædarstoll, af Gudi, hvor oss allar umlidnar Syndir forlætur, par med bijvijsar hann, ad oss hialpi alleinasta hans Riettlæte, hvort hann giefur oss j Trunni, sem j pann tijma fyrer Gudspiollinn opinberadist, og ædur til forna

fyrer Løgmalid og Spamennina er bevijsad, So ſtadfeſtiſt Løgmalid, fyrer Truna, þott ad Løgmalſins verk med ſinni hroſan verdi under lok løgd þar med.

I Hinum Fiorda, ſem hann hefur nu j þeim firſtu þremur Capitulum, opinberad hvad Syndinn er og kiennt Truarinnar veg, til Rietlætis, þa hefur hann ſijdann upp ad mæta nockrum giegnyrdum, og motmælum, Og tekur i firſtu þad fyrer ſig (ſem tijdt er þeim ollum ad jrnfæra, ſem af Trunni heyra, þad hun æin verkanna, gisrir oſs Riettlata, og ſeigia, Skulu Menn þa einginn god verk gisra?) Og hann leider framm Eptirdæmi Abrahams, og ſeigir, hvorin hefur Abraham med ſijnum verkum af ſtad komid, eda koma þau oll til einſkis? Voru hans verk ongvu nyt? Og lyktar þad ſo, ad Abraham vard Riettlætur æin allra verka, alleinaſta fyrer Truna, So algiorliga, ad hann fyrr enn verk hans umſkurdar ſkiedi, alleinaſta ſinnar truar vegna, prijſaſt hann j Ritningunum ad hafa verid Riettlatur, Gen. xv. Hafe nu verk umſkurdarins, ongvu orkad, til hans Riettlætis, þad er ſiaalfur Gud baud honum þo, og eitt gott verk var Hlijdninnar, ſannliga mun þa eckert annad gott verk til Riettlætiſins nockud ſtoda, helldur ſo ſem ad Umſkurn Abrahams var eitt utvortis Teikn, hvar med hann audſyndi ſitt Riettlæti j Trunne, Lijka ſo eru oll aunnur Godverk ecki utann ytre Teikn, hvor utaf Riettri Tru koma, og auglyſa ſeu godur Avextur, þad madurinn ſie nu hid innra Riettlætur fyrer Gudi.

Þar med ſtadfeſtir nu hinn heilagi Pæll, ſem med einu ablugu Eptirdæmi ur Heilagri Skrift ſijna frammſetta Kienning, j hinum þridia Cap. um Truna. Og leidir David til vitnis j hinum 32. Pſal. Þar hann ſeigir, ad madurinn verdi æin verkanna Riettlatur, þo hann ſie ecki æin verkanna,

epter

epter þad hann er Riettlatur ordinn. Epter þad teyger hann vt þetta Eptirdæmi j giegn ollum odrum Logmalsins verkum, og ælyckter þad, Ad Gydingar sai ei verid Abrahams Arfar, einasta fyrer þad, ad þeir eru hans ættspreingi, enn miklu midur þo fyrer Logmalsins verk, Helldur hliota þeir ad erfa Abrahams Tru, vilie þeir annars Riettlatir verda. Med þvi ad Abraham er bæde fyrer Truna Riettlætur ordinn, Fyrr enn Moysis og Umskurnarennar Logmæl var, og kalladest Fader allra Riettruadra. Þar til uppvekur Logmalid miklu framar Reidi, enn Nad, med þvi ad enginn giorer þess verk af sannri godfysi, og riettri æstsemd, fyrer þvi kiemur miklu meiri Onad enn Nad af Logmalsins verkum, þar fyrer æ Truinn alleina þa Nad ad odlast sem Abraham var fyrerheitinn. Þviad slijk Eptirdæmi eru vorra vegna skrifud, þad vier skulum og trua.

I hinum Fimmta Cap. kiemur hann til Avaxtarins og Truarennar verka, sem ad eru, Fridur, Fognudur og æstsemd, til Guds og hvors manns, þar med Þrugleiki, Diarfleiki og Stodu leiki, Hughreysti og Von, j Hormungum og motkasti. Þvi ad aller slikir hlutir epterfilgia eirnri riettri Tru, og fyrer þeirrar ovmædanligrar og yfergnæfanligrar giædsku sakir, sem Gud hefur oss synt j Christo JEsu, þad hann liet hann Danda lijda fyrer vora skuld, fyrr enn vier kynnum hann þar unt ad bidia, og þo þa þegar vier vorum hans fiandmenn. Af þessu meigum vier skilia, þad Truann riettlætir, æn allra verka, Enn þo dregst þad eigi þar af, ad vier skulum fyrer þann skuld enginn God verk giora, helldur ad þaug hin rietteligu verkinn munu eigi leingi j hlie liggia, A hvorju hinir Verkheilogu hafa eckert skin, hvorier sier dickta helldur upp sialfir eiginnleg verk, þar hvorki er Fridur inni nie fognudur, Þrugleiki nie Kiærleiki, Von edur Diarfleiki, og ei nockud annad riett Christeligs verks, nie Truarinnar art og edli.

Par epter vijkur hann fra þessari ræðu, og telur fraum, Hvadann ad kiemur bædi Syndenn og Riettlætid, Lijfid og Daudenn. Og selur þa tvo allsæmelega hvorn j moti ødrum, Adam og Christum, viliande so seigia, Fyrer þa skulld ætte Christus ad koma, einn annar Adam, sa er oss skylde giefa sitt Riettlæti ad erfdum fyrer eina nya andlega fæding j Trunne, eins sem hinn firre Adam leidde yfer oss Arftekiu Syndarinnar, fyrer hina gomlu holldligu fæding. Enn nu med þessu verdur þad og stadfest og vitanlegt, ad einginn fær sier sialfur ur Syndinne til Riettlætis framar med verkunum hialpad, helldur enn hann fær vid þvi spornad, þad hann verdi lijkamlega fæddur, þad verdur og þar med bevijsad, ad Gudligt Løgmal, sem þo hellst ætte ad hialpa, ef nockud skylldi hialpa til Riettlætis, er ei alleinasta ecki stirks og hialpar komid, helldur hefur þad Syndina aukid fyrer þad, ad hin Vonda Natturu verdur þvi þess gramare, og vill sijna lysting þess giarnar drygia, sem Løgmalid bannar henni þad meir. Og med slijku moti giorer nu Løgmalid Christum oss enn miklu naudsynlegra, og utkrefur af honum meiri naadar, ad hialpa Natturunni med.

Enn j hinum Siotta tekur hann sier fyrer hendur þad sierlegasta Truarinnar Verk, sem er Baraattu Andans vid Holldid, med fullkomlegri deydingu yfirblisinna Synda, og vondrar lystingar, sem epter Riettlæringena epter verda j hia oss, Og kienner oss þad, ad vier sieum eige so frelsader fyrer Truna fra Syndunum, þad vier skulum jdiulauser, later og Uggalausir vera, so sem ad þar væri nu einginn Synd leingur til: Ad sonnu er enn Synd epter blisenn j vorum lidum, þo hun verdi ei til Fordæmingar reiknud, fyrer þeirrar Truar saker, sem vid hana strijder, Fyrer þvi høfum vier ærid nog ad starfa, vid sialfa oss um

vora

vora lijfdaga, þad vier temium vorn lijkama, deydum Syndsamlega sysn, og þvingum vora lime, so ad þeir verde Andanum hlijdner, enn eige þeirre vondu gyrnd. Uppa þad vier sieum lijker Christi Dauda og Uppriſu, og fullkomnum vora Skiirn, hvor ad merker Syndanna deyding, og Naadarennar Nytt lijferne, þangad til vier verdum med øllu af Syndunum hreinner, og lijkamlega upprijſum med Christo JEſu, og ad Eylijfu Lifum.

Enn þ. tta getum vier giort (seiger hann) med þvi vier erum under Naadenne, enn ei under Løgmalenu. Hvad hann sialfur utleggur, þad, enn Løgmals ad vera, sie eige under þa greln talad, þad vier skulum eckert Løgmal hafa, og meiga þad giora hvad hvorn eirn lyster, Helldur heiter þad under Lögum ad vera, nær vier giorum Løgmalsins verk (enn Naadar) Og þa drottnar visselega Syndenn syrer Løgmalid, Fyrer þvi einginn er Løgmalenu holl:r af Natturu (hvad ad er einstor Synd) Enn Naadenn giorer ofs Løgmalenu þecka, So er þar einginn Synd meir fyrer hendum, og Løgmaled er þa ei meir j møte ofs, helldur er þad samþyckilegt vid ofs.

Enn þetta sama er Niettelegt Frelse af Syndum og Løgmalenu, vtaf hvorju hann skrifar allt til enda, j þessum Cap. Ad þad sie eitt frelse, alleinasta med Lyst gott ad giora, og ad færa gott lijferne enn Løgmalsins þvinganar: Af þvi er þetta frelse eitt andlegt frelse, þad sem hvorke j burt skwfar nie onyter Løgmalid, helldur wtvegar þad ofs hvad er af Løgmalenu krafed verdur, sem er lysting og ansiene, hvar med Løgmalid stillist, og hefur engva pianing nie krøfu meir.

Lijka sem einn Herra hefde lænad þier nockud, so þu værer honum skylldugur, og kynner ei ad borga, vid þann kynner þu med tvennu møte kvittur ad verda, Med einu møte, ad hann villde eckert af þier hafa, og rife sitt Registur j sundur, Enn med odru

mote so, Ad einhvor godur mann borgade fyrer þig, og glæfe þier so miked, ad þu giørder hans Regiſtre fullnægiu þar med, Med þeſſum hætte hefur Chriſtur giort oſs frialſa fra Logmalenu, Af þvi er þetta ecke eitt galid holdlegt frelſe, ſem eckert ſkule giora, helldur þad ſem giører miked og morgum gott, Og er af Logmalſins krofu og ſkylldu kvitt og ækiærulauſt.

I hinum Sisunda ſtadfeſter hann ſlijkt med eirnre Epterlijkingu Hiuſkapar-lijfernis, lijka ſem þa Madurinn deyr, er ſu Kvinna laus, og ſo er þa hvort lauſt og vid annad ſkiled, þo ei ſo, ad Kvinnann meige eige nie ſkule annann Mann elga, helldur hitt, þad hun ſie þa allra firſta riettelega frij eiunum ødrum ad giptaſt, hvad hun mætte ei ædur giora, fyrr enn hun vard vid hiun firra Mann laus, Lijka ſo er vor Samvitſka bundenn og forplicktud under Logmaled, under þeim ſyndſamlega gamla manne; Nær hann deydeſt, fyrer Andann, þa er Samvitſkan frij, og hvort vid annad lauſt, Eige ſo, þad Samvitſkann ſkule eckert gott ad hafaſt, Helldur nu hid allra firſta ſkule hun riettelega hydaſt Chriſtum finn annann eignarmann, og bera ſo lijfſins Avext.

Þar epter utſkyrer hann enn framar, Syndarennar Art, og Logmalſins, hvorneun Syndenn fer ad yfa a ſier, og mattug ad verda, fyrer Logmalid, af þvi ad hinn gamle Madur verdur Logmalenu þeſs grimmare, af þvi hann gietur eige borgad þad er Logmalid krefur, þviad þad er hans Nattura ad ſyndga, og getur eige af ſialfum ſier annad, af þvi er Logmaled hans Daude, og oll hans Plaga, eige ſo ad ſkilia, þad Logmalid ſie vondt, helldur ad ſu vonda Nattura kunne eige ad lijda hid goda, ſo ad þad krefie nockurs Gods af henne, Lijka ſem eirn Sottlera Madur fær eige lidid, þad hlaup eda ſtedian ſie ad honum heimt, og giøra ſunur heilbrigdra Manna Verk. Fyrer þvi

alyktar

alyktar S. Pall hier ad, ad hvar Logmalid verdur riettelega peckt og allra best understadid, par gisre ad ei annad, enn minner oss a vorar Synder, og deyder oss par med, gisraude oss seka eylijfrar GUds Reide, so sem vier saum fijulega lært og kannad j vorre Samvitsku, da hun verdur af Logmalenn riettelega snortenn. So ad da hliotum vier ad hafa eitt hvad annad meira til enn Logmalid eitt, ad gisra Manuenn med frommann og hialplegann. Enn hiner sem Logmalid peckia ei riettelega, eru blinder, ana framm med sinne Holdlegre Ofdirfd, og meina Logmalenn medur Verknunum fullnægiu ad gisra, þviad þeir hafa eige vitsmune a, hvorsu mikels ad Logmalid utkrefur, sem er, eins sialfviliugs lostugs, og gladværes Hiarta. Fyrer þvi lijta þeir eige Moysen riett under Augun, ad Dwkurenn er par enn fyrer heingdur, og um hans Asionu vafdur.

Epter ad utvijsar hann, hvornenn Andenn og Holdid strijda j Mannenum hvort mot odru, og setur sialfann sig til eins Epterdæmis, so vier lærum ad Verk (Syndena ad deyda i sialfum oss) riettelegana ad peckia. Enn hann kallar þo bædi Andann og Holdid eitt Logmal, þviad so sem Gudligs Logmals Nattura er, ad þia og krefia, lijka so þiaer og krefur, og æfist Holdid j mot Andanum, viliande sijna Lysting hafa, par hvert j mot þiar og krefur Andinn j giegn Holdenu, og vill sijna Lysting hafa, þesse Agreiningur varir j oss so leinge sem vier lifum til, j einum meir, enn odrum minna, eptir þvi hvort Andinn edur Holdid oblugra verdur. Enn Madurinn allur er þo sialfur ad hvortveggia, bædi Holld og Ande, hvor vid sialfann sig strijder, par til hann verdur med ollu andligur.

J hinum ættunda, hughreyster hann slijka Strijdendur, ad þa fordæme eige hvilijkt Hollð, og hvørjar framarmeir, hvor Holldsins og Andans Art sie, og þad Audinn komi fyrir Christum, sa er oss hefur giefid sinn Heilagann Anda, hvor oss andliga giorir, og Holldid nidurbrickir. Giorandi oss alloruggva þar um, ad vier erum þo lijka vel GUds Børn, hvorsu hardt sem Syndinn geysar j oss, so leingi sem vier fylgium Andanum eptir, og Syndinni j mot stondum hana ad deyda. Enn med þvi ad einginn Hlutur er so godur til, Holldid ad temia eda ad kiefia, sem Krossburdur og Motlæti, þa hughreystir hann oss j motganginum, med Andans, Kiærleikans, og allra skiepna Adstod, so ad bædi Audinn andvarpar j oss, og þad allar skiepnur hafa epterlangan med oss, þad vier mættum vid Holldid og Syndena kvittir Verda. So siaum vier nu þad, ad þessir þrijr Capitular, Siotti, Siøundi, ættundi, knya oss, alleina til þess Trwarinnar Verks, hvad ed kallast, hinn forna Adam ad deyda, og Holldid ad þia.

Sa hinn Nijunde, Tijunde og Elleftc Capitule kienner utaf Eylijfre Guds Forsia, hvadann þad upprettur eda utfærtur, hvor ad trua skal edur ei trua, og hvor fra Syndinni skal leysast og eigi leysast, so þad sie med allu oss ur greipum numed, og Gudi einnum i Hendur seingid, þad vier Riettlæter verdum. Þad er oss og allra mesta naudsyn, þviad vier erum so veiker og ostodugir, so ad ef þad væri undir oss komid, yrde sennelega einginn Mann holpenn, þvi Diofullenn mundi þa ad sonnu alla yfirbuga, enn first GUd er nu støduglyndur, og ad honum ma ei sijn Utvalning bregdast, og eigi fær nockur honum þad varid, af þvi hefum vær enn oruggva Von j mot Syndinne.

Enn þeim Drambsomu Anudum, og Dirfvitringum er hier eitt Takmark sett, þeir ed sijnum Vitsmunum

num vilia sem first hingad vijkia, oc hefia ofann ad ad ransaka undirdiup Guds Fyrerhyggiu, Hvort peir eru af Gudi Utvalder, angrande sig med pessu til einskis, peir somu steypa sier sialfum nidur j orviulan, edur druckna j sijnum Vijsdome. Enn pu filg pvi sem pier kiennt verdur i pessum Pistli, og lat pier vera first hugad um JEsum Christum, og hans Evangelium, so ad pu mætter fa Þecking pinna Synda og hans Naadar, par nærst ad pu mot Syndinni striider, epter pvi sem pier hefur kiennt verid, I Firsta, i Ødrum, Þridia, Fiorda, Fimta, Sietta, Siounda Capitula, enn eptir pad pu ert kominn i hinn attunda under Kross, og Motgana, pa mun pad kienna pier riettelega j hinum Nijunda, Tijunda, Ellefta Capitula, hvorsu huggunarsamleg Utvalninginn sie, pviad an Pintingar Kross og Daudans Neydar kunnum vær ecke pa gudliga Forsia ad handtiera, an tions og heimugligrar reide giegn Gudi, af pvi hlytur hinn forne Adam vel ad deydast, adur enn Mann kann ablijda slijkt og drecka pad sterka Vijn, syrer Þvi giæt vandliga pess, ad pu dreckir ecki Vijn, medan pu ert eirn Briostmylkingur, pviad hvor Lærdomur hefur sinn skamt, Tijma og Alldur.

I hinum Tolfta kiennir hann Rietta Guds Þionustu, og giorer alla Christna Menn ad Prestum, ad peir skule offra hvorki Peningum nie Kvikfie, so sem peir giordu j Logmalenu, heldur peirra eigiuligann Lijkomum, med deydingu lijkamlegra gyrnda. Eptir pad skrifar hann um ytra Dagfar Christinna Manna j andligre Stiornan, hvorsu peir eige ad predika, kienna, stiorna, piona, veita, og lijda, elska, lifa og giora vidur Vine og Ovine, og hvern Mann annann. Þetta eru pung Verkinn, sem sierhvor Christinn a ad giora, pviad (so sem sagt er,) Truan er alldrei kyrr.

Enn j hinum prettanda Cap kiennir hann, pad vier skulum j heidre hafa Veralldlegt Vald og pol hly-

dugir vera, hvort þar fyrer er jnnsett af Gude, þott ei gisore þad oss Riettlata fyrer Gudi, þa gisrer þad so mikid, ad goder Menn hafa utvortis Frid, Vernd og Forsvar, og vonder Menn meiga ei aan hrædslu nie med Fride og Ro, sem þeir giarnann villdu, framm-kvæma sijna Vondsku, fyrer þvi ber godum monnum þa ad virda, þott þeir þurfe eigi þeirra vid, enn vid nidurlagid lykur hann þetta allt j Kiærleikanum, og endar þad med Christs Epterdæme, þad vier skulum honum epterfilgia, og breyta lijka so sem hann hefur vid oss breytt.

J hinum Fiortanda, kienner hann, þad vier skulum þolinmodlega lijda þa sem veiker eru, j Samvitskunne og Trunne, og fyrer þeim vægia, og sia kostgiæfelega til, ad Christinna Manna Frelse brukest ei til Skada, helldur þeim veika og ostirkon til betrunar þviad hvar þad giereſt eige, þa filger þar sundur-þycke og Fyrerlitning Gudspiallanna epter, hvar þo oll Naudsyn aaliggur, ad slijkt skuldecke skie, þar fyrer er þad betra ad vijkia veiktrunduum um Litinn Mun, þar til hann stirkvare verdur, helldur enn þad, ad Lærdomur Gudspiallana fyllde med ollu j grunn ganga. Og þvilijkt Verk, er sierdeilis eitt Kiærleiks Verk, þad aa þessum Tijmum er vel nytsamlegt, hvar med Kristarte og odru Christilegu Frelse ofbeldislega, aan allra naudsynia, hin breiska Samvitska verdur skielfd og umturnud, aadur enn hun skilur Freisid og þeker Sannleikann.

J hinum Fimtanda, sækur hann Christum til Epterdæmis, þad vier skulum vid adra Breyska Menn lijdunarsamer vera, so sem vid þa er hrasad hafa, j opennberar Storsynder, edur otierlega breytne, hvoria vier meigum eige strax forleggia, helldur þa umlijda, þar til þeir betra sig, þviad so hefur Christur vid oss giort, og enn daglegana gisrer, þad hann umlijdur omaatanlega margar odygder, og vonda breytne, jafn

fram

framt allum ǫdrum ofullkomenleika a oss, og o-aflatanlega oss hialp veiter. Epter pad til eirnrar alyktunar, bidur hann fyrer peim, lofar pa, og Gude a hendur felur, og audsyner peim sitt Embætte, og Predikan, og bidur pa nærsta fagurlega um Hialp og Studning vid fatæka til Jerusalem, og allt hvad hann umtalar og pad hann fer med, er ei utan Kærleiki.

Hinn sijdarste, er eirn Kvedin Cap. Enn par under blandar hann einne nærsta ægiætre Vidvaran, ad mann vakte sig fyrer manna Lærdomum, peir ed sier innpreyngia med Gudspiallegre Kienningu, og koma af siad Hneixlum, eins og hann hefde ad sonnu pad fyrer-sied, ad af Rom og fyrer hina Romversku skylldu koma peir Tælanleger og Hneixlunarsomu Canones, og Decretales, og pad fordiarfanlega Eytur, sem kiemur af manna Setningum, og Bodordum, hvorier um pessa Tijma dreckia allre Verolld, hafa og pennann Pistil og alla Heilaga Ritning, liika og eirnenn Andann, og Trunna Afl.ad, so ad eckert meira er epter ordid, enn sa peirra Afgud, er Mage heiter, hvors Þienara hinn Heilage Paall seiger pa hier vera; Gud frelse oss fra peim, Amen.

So finnum vier i pessum Pistle hid allra Rijkualegasta, hvad einum Christnum Manne ber at vita, sem er, hvad Logmaled sie, Evangelium, Synd, Straffan, Nad, Tru, Riettlæte, Christur, Gud, Godverk, Kiærleike, Von, og Kross, og hvorsu vier skulum hegda oss vid hvorn mann, hvort helldur hann er godur eda Syndugur, sterkur eda breiskur, Vin eda Ovin, og hvornenn vier skulum breytaj mot sialfum oss, par til grundvallar hann allt petta allsæmelega, med Skriftenne, og med sialfs sijns og Spaman-

mannanna epterdœmum utvijsar, so ad hier er einskis meir æskiande, fyrer thvi ma so virdast, sem hafe hinn heilage Pall viliad j þessum Pistle, einusinni j stuttu mœle jnne lykia allann Christelegann og Gudspialle-gann Lærdom, og tilreida so Jungang j allt hid Gamla Testamentum, þviad œn efa, hvor þennann Pistil hefur sier vel j Hiarta fest, sa hefur hins Gamla Testamentis Lios og Kraft hia sier, fyrer thvi giore hver Christinn Mann hann sier alkunnann og lœte jafnann tijdkadann vera, hvar Gud unne oss sijna Nad til, Amen.

S. Pals Pistill til Romverja.

I. Capitule.

Thad Saluhialplega Rettlœte verdur oss op'nberad i Evangelio; og thad kemur ecke af Nœtturunnar Logmale, med thvi ad allir Heidingiar eru Syndarar.

1. Pall thion JEsu Christi, Kalladur til Postula, utvalenn til ad predika Guds Evangelium.

2. Hvorin hann hafde œdur fyrerheitid fyrer sijna Spamenn, j *Heilagre Ritningu.

*1 B Mos. 3, 15. cap. 22, 18. cap. 49, 10. 5 B. Mos 18, 15. 2 Sam. 7, 12. &c. Psalm. 132, 11. Es. 4, 1. cap. 7, 14. cap. 9, 5. cap. 11, 1. &c. c. 40, 10. 11. Jer. 23, 5. 6. cap 33, 15. 16. Ezech. 34, 23. cap. 37, 24. Dan. 9, 24. Mich. 7, 20.

3. Af

3. Af sijnum Syne, hvor ad fæddur er af Davids Sæde, epter Holldenu.

4. Enn volldueglega auglystur Sonur Guds (a) epter Andanum, Sa er helgar, sijdann hann er uppstadenn fra Daudum, sem er JEsus Christur vor DRottenn.

(a) (Epter Andanum) Guds Ande var utgiefenn epter Christi Uppstigning til Himna, j fra heim Tijma helgar hann þa Christnu, og auglyser Christum j allre Verolldu, þad hann sie Guds Sonur med allre Makt, j Orde, Teiknum og Dasemdarverkum.

5. Fyrer hvorn vier hofuim medteked Nad og Postulegt Embætte, a medal allra Heidingia, Truarennar hlijdne upp ad rietta, under hans Nafne.

6. Af hvorium þier erud og eirnenn, sem kallader erud af JEsu Christo.

7. Ollum þeim Guds Elskulegum, og Kolludum Heilsgum sem eru j Rom, Nad og Fridur af Gude vorum Fodur, og DRottne vorum JEsu Christo, þa sie med ydur.

8. First giore eg þacker mijnum Gude, fyrer JEsum Christum, allra ydar vegna, þad, ad ydar Tru berst ut um allann Heim.

9. Þviad Gud er minn Vottur (hvorium eg þiona i mijnum Anda, j Evangelio hans Sonar) þad ad eg oaflatannlega minnest ydar.

10. Og jafnann j mijnum Bænum bid eg þess,

þess, ef þad villde einusinne skie, ad eg mætte koma til ydar fyrer Guds Vilia.

11. Þvi mig langar ad sia ydur, so ad eg bytte ydur nockre andlegre Giof, ydur til Stirktar.

12. (Þad er) ad eg mætte taka Huggan med ydur, fyrer ydra Tru og mijna, sem vier hofum ad saman.

13. Enn eg vil ei dylia fyrer ydur, Kiærer Brædur, þad eg einsetta mier opt ad koma til ydar (enn eg hefe hindradur verid til þessa) so ad eg hefde kunnad ad giora so nockurn Avoxt ydar a mille, lijka sem a mille annra Heidingia.

14. Eg em Skulldunautur, bæde Grisku, og ei Grisku, Spaku og Ospaku.

15. Af þvi, so miked sem eg megna, em eg reidubuenn til, eirnenn ydur sem erud j Rom, ad predika Evangelium.

16. Þviad eg skammast mijn ei, fyrer Evangelium ut af Christo. Þvi þad er Kraptur Guds, sem Hialplega giorer alla þa sem þar a trua, Gydinga sierdeilis, og Gricke eirnenn.

17. Af þvi, ad þar opinnberast inne þad Riettlæte, sem fyrer Gude duger, hvort ad kiemur ut (b) af Trunne, til Truarennar, so sem skrifader; *Sa Riettlæte mun af sinne Tru Lifa. * Habac. 2, 4.

(b) (Af Trunne) aller Gudhrædder Menn fra Upphafe Verallbar, til Verallbar Enda, verda Riettlæter

lœter fyrer eina og sonn Tru, þvi Christur er j Giær og Dag og Eylijfflega (af Trunne) það er, fra uppbiriadre veikre Tru, til sterkrar Trnar, þvi Truenn stendur ecke kyrr.

18. Þviad Guds Reide (c) opinnberast af Himne yfer allt Ogudelegt Athœfe, og Ranglœte Manna, þeir ed Sannleikanum uppe hallda j Ranglœtenu.

(c) (Openberast) það mun openberast af Himnum (þvi annars visse allur Heimurenn þar eckert af) ad eingenn Manneskia er fyrer Gude Riettlœt, helldur aller Ogudleger, Synduger, Oriettlœter, það er Reidennar Børn, ut Inf. 3. Og þo so sie, þeir vite og heyre nockud um Gud, þa eru þeir samt so vonder, ad þeir hvorke þacka nie þiona honum. Þar fyrer bliota þeir ad falla j allra handa Leste og Synder, sialfum sier til Straffs.

19. Þvi Menn vita ad Gud er til, það er þeim opinnbert, þviad Gud hefur þeim það opennberad.

20. Med þvi ad Guds Osyneleger hluter siast, það er, hans Eylijfur Kraptur, og Guddomur, þegar Menn giæta þar ad, a Verkunum, sem ad er a Veralldarennar Skopun, so ad þeir hafa ongva Affakan.

21. Med þvi þeir visstu það, ad þar er einn Gud, og hafa hann þo ei prijsad so sem einn Gud, nie honum þacker giort, helldur eru þeir j þeirra (d) Hugrenningum ad Hiegoma ordner, og þeirra favijst Hiarta er formirkvad.

(d) (Hugrenningum) þar sem Truann er ecke, þar fellur

fellur Mannsins Skilningur j fra einu til annars, bar til hann verdur olldungis Blindadur j sijnum Daunkum og Uppafundingum, so sem bad geingur til fyrer beim skarpvitru Hofdum.

22. Da beir hielldu sig vijsa vera, eru beir ad bussum Ordner.

23. Dvi beir hafa umsnued Dyrd oforgeingelegs Guds, j Lijkneskiur forgeingelegra Manna, Fugla og Ferfættra Dyra, og Skridkvikinda.

24. Af bvi hefur Gud og giefid ba ut j beirra Hiartans Gyrnder, og Ohreinleika, ad beir skommudu sijna eigenn Lijkame, a sialfum sier.

25. Hvorier (e) Guds Sannleika hafa umsnued j Lygar, og hafa meir dyrkad og bionad Skepnunne enn Skaparanum, hvor lofadur er ad eylijfu; Amen.

(e) (Guds Sannleika) bad er, af beim rietta og sanna Gude hafa beir giort eirn Afgud.

26. Hvar fyrer Gud utgaf ba j skammsamlegar Gyrnder, bviad Konur beirra hafa snued natturlegre adferd j onatturlega.

27. Slijkt hid sama og Mennerner hafa yfergiefid edlelega adferd til Konunnar, og logudu j sijnum Gyrndum, hvor til annars, og hefur so Madur med Manne Skomm framid, og medteked so verdkaup sijns Villudoms (epter bvi sem verdugt var) a sialfum sier.

28. Og

28. Og líka sem þeir hafa ei giefid því vakt ad þeckia GUD, so hefur GUD yfergiefid þa, í fraleidt Sinne, ad gióra þad, hvad eige hæfer.

29. Fuller upp alls Ranglætis, Fridlulífnadar, Illmennsku, Agyrndar, Vondsku, fuller Haturs, Manndraps, Prætu, Svika, Óheilinda.

30. Kvisfamer, Bakmæluger, (f) Guds Forsmánarar, Hrædgiarner, Drambsamer, (g) Sialfhælner, (h) Illt uppafinnande, Forelldrunum Óhlýduger.

(f) (Guds Forsmánarar) eru þeir riettu Epicurei, sem lifa so sem þar være eingenn Gud til.

(g) (Sialfhælner) sem hæla sier mióg, og vilia læta af sier halda, so sem þeir være ódrum betre, og eru þo Eckert.

(h) (Uppafinnande) Þeir sem Nott og Dag finna upp á þad, hvornenn þeir giore ódrum skada og Angur, þeir ern og slinger til ad finna uppa sóddan Baga.

31. (i) Skilningslauser, Óhaldennorder, (k) Astlauser, (l) Osættgiarner, Omiskunsamer.

(i) (Skilningslauser) sem Menn kalla plumpa, grofa Menn, sem eru þeir einfinnudu, sem sínu Hófde vilia þreyngia í giegnum alla hlute.

(k) (Astlauser) Obrodurleger og grimmer, so sem Ulfar, Hunds Natturader, sem hafa hórske þocknan nie Kiærleika, til Kvinnu, Barna, Brædra, Systra, edur Forelldra.

(l) (Osættgiarner) sem ecke kunna ad fyrergiefa, og ecke vilia læta sig vid adra sætta.

32. Hvorier GUDs Riettlæte vita (ad þeir

sieu

sieu Dauda verduger sem þvilijkt giora) og giora þad þo ei ad eins, helldur hafa þocknan a þeim sem þad giora.

II. Capitule.

Þad Sælubialplega Rettlæte kemur ecke helldur af Mosis Løgmæle, med þvi, ad Gydingar eru allt eins Syndarar og Heidingiarner.

Fyrer þvi kanntu eige, O Madur, þig ad afsaka, hvor hellst þu ert sem dæmer. Þvi hvar dv dæmer um annann, þar fordæmer þu sialfann þig, med þvi, þv giorer þad sama hvad þu dæmer.

2. Þvi vier vitum þad, Guds Domur er riettur yfer þeim sem þvilijkt giora.

3. Enn þeinker þu, o madur, sem dæmer þa, er þvilijkt giora, og þu giorer hid sama, ad þu muner umflya Guds Dom?

4. Eda forsmar þu Rijkdom hans Godgyrndar, Polemmæde, og (a) Langlundargied? Veitstu ei þad, ad Guds godgyrne leider þig til yferbotar?

(a) (Langlundarged) a Latinu, Tardus ira, og þad er epter Ebreskunne Arichapaim, og er med riettu ein Dygd sem leingi er fyrer ad reidast og straffa Orieltinn, enn Polemmæde er, þegar Madur lijdur og umber þad Illa, a sijnu Gotse, Lijkama edur Æru, þo riettelega sie giort: Giædska er sa Lijkamligur Velgiorningur, sem vier audsynum odrum, og godmannleg Umgeingne.

5. Enn þu epter þijnu forstockada og forherdta

herdta Hiarta safnar þier sialfum Reide, uppa Reidinnar Dag, opinberunar Guds Rietlætis Doms.

6. Sa er giallda mun einum og sierhvorium epter hans Verkum.

7. Sem ad er, Heidur og Vegsemd, og Ofallvalta veru, þeim sem med Polinnmæde i godum Verkum stunda epter Eylijfu Lijfe.

8. Enn hinum sem prætugiarner eru, og hvorier eige hlijda Sannleikanum, enn hlijda helldur Rœanglætenu, Bræde og Reide.

9. Hrellingar og Harmkvœle yfer allar Saaler þeirra manna, sem Illsku drijgia, First Gydinga, og eirnenn Grijskra.

10. Enn Heidur, Vegsemd og Fridur, ollum þeim sem Gott giora, first Gydingum og so Grickium.

11. Þviad eckert manngreinar aalit er fyrer Gude.

12. Þvi þeir sem aan Logmaalsins hafa syndgast, þeir munu og aan Logmaals fyrerfarast, og þeir sem i Logmalenu hafa syndgad, munu fyrer Logmalid dœmder verda.

13. Med þvi, ad aaheyrendur Logmalsins eru ei Riettlœter fyrer Gude, helldur munu þeir verda Riettlœter sem Logmalid giora.

14. Þvi ef þeir Heidnu sem eige hafa Logmalid, enn giora þo af (b) Natturunne Logmalsins Verk, þeir sonu, med þvi þeir hafa ei Logmaled, eru þeir sier sialfer Logmal.

(b) (Af

(b) (Af Natturenne) Natturulogmaled er, hvad þu villt ad annar giori þier, edur giorir ecke, þad skallt giora, edur eckigiora vid annann, þar inne er faled allt Moysis Logmaal, sem Christur seigir, Matth. 7. I hvorin Logmaale Heidingiarner halda, ei utan Þau utre Verkenn, eins og Gydingar i Moysis Logmaali, su Afloesun og Affokun er þad, ad ein Synd er staerri enn onnur i moti Logmaalinu.

15. I þvi þeir bevijsa, þad Logmalsins Verk sieu skrifud i þeirra Hiortum, med þvi þeirra Samvitska sialf ber þeim Vitne, og þar med þeir Þankar sem sijn a mille munu aaklaga sig edur afsaka innbyrdis.

16. A þeim Deige, nær Gud dæmer leynda hlute Mannanna, epter mijnu Evangelio, fyrer JEsum Christum.

17. Enn sia, þu kallast Gydingur, og ferlætur þig uppa Logmaled, og hrosar þier af Gude.

18. Og veitst haus Vilia, og med þvi þu ert lærdur ut af Logmaalenu, reyner þu hvad ad best sie, ad giora.

19. Og þu treyster þier til ad vera Blindra Leidtogara, og Lios þeirra sem i Mirkrunum eru.

20. Favijsra Tiptunarmann, og Lærefodur einfalldra, hafande bæde Vitskunnar form, og Sannleikans i Logmalenu.

21. Nu lærer þu annann, enn sialfann þig lærer þu eige, þu predikar ad eige skule stolid vera, og þu stelur.

22. Þu

22. Þu segier, ad ei skule Hordom drygia, og þu dryger Hor, þu hefur Andstyggd a Skurgodum, enn (c) ræner GUd sijnu.

(c) (Ræner) þu ert Guds Þiofur, þviad Dyrdena sem Gude til heyrer, taka aller Verkheilager fra honum.

23. Þu hrosar þier af Logmaalenu, og vanvirder GUd fyrer yfertrodslu Logmalsins.

24. Þviad fyrer ydar Skuld, verdur * GUds Nafn lastad, medal Heidinna þioda, so sem skrifad er.

* Es. 52, 5. Ezech. 36, 20.

25. Umskurnenn er nytsamleg ad sonnu, ef þu vardveiter Logmaled, enn ef þu ert Yfertrodslumadur Logmalsins, þa er þijn Umskurn nu þegar ordenn ad (d) Yferhud.

(d) (Yferhwdenn) Hinn Heilagi Paall kallar Heidna Menn þvi Yferhwd, ad þeir eru eige umskorner.

26. Nu ef Yferhudenn helldur Riettlæted j Logmalenu, meinar þu eige ad hans Yferhud verde reiknud fyrer Umskurn?

27. Og þad sem er af Natturunne Yferhud, og Logmaled fullkomnar, mun so dæma þig, sem ert under Bokstafnum, og Umskurnenne, og ert Yfertrodslumadur Logmalsins.

28. Þviad sa sem utvortis er Gydingur, er ei Gydingur, og su utvortis Umskurn j Holldenu, er ei Umskurn.

29. Helldur er sa Gydingur, sem jnnvortis

er

er hulenn, og umskurn Hiartans er su umskurn sem skier j (c) Andanum, enn ei Bokstafnum, hvorrar lofstyr eige er af Monnum, helldur af Gude.

(c) (J Andanum) Ande kallast allt hvad Gud verkar j Mannenum yfer Nœtturuna, Enn Bokstafur kallast allar giorder Nœtturunnar œn Andans.

III. Capitule.

Pad Sœluhiœlplega Rettlœte kemur af Trunne œ JEsum Christum, œn Logmalsins, og Logmœlsins Verka.

Hvad hefur þa Gydingur til þess ad hann sie fremre? eda hvor nytsemd er ad Umskurnenne?

2. Sannlega nœrsta mikel, sierdeilis, ad þeim er (a) tiltruad til Guds Ords.

(a) (Tiltruad) hefde þeir ecke vered, þa hefdum vier ecke hast Heilaga Ritning.

3. Enn þad nockrer hafa ei truad a þad sama, hvad um þad? skyllde þeirra Vantrw giora Guds Tru ad ongvu?

4. Fiœrre sie þvi, helldur blijfe þad so, ad Gud sie Sannsogull, enn* aller Menn (b) Lygarar, so sem skrifad stendur, ** uppa þad ad þu Riettlœatur siert j þijnum Ordum, og yfervinner nœr þu dœmest.

(b) (Lygarar) Gud helldur fast og vijst sijn Heit, enn hvor sem forlœtur sig uppa Mennena, hann verdur tœldur. * Ps. 116, 11. ** Ps. 51, 6.

5. Enn

5. Enn er þad so, Ad vort Ranglæte prijse Guds Riettlæte, Hvad vilium vier seigia? Er Gud þa Ranglatur, þott hann reidest þar fyrer? (Eg tala so epter Plagsid manna.)

6. Fiarlægt sie þvi, Hvornenn kynne Gud ellegar Heimenn ad dæma?

7. Þvi ef Guds Saunleikur verdur fyrer mijna Lygd (c) Yfersliotanlegri til hans Dyrdar, Hvar fyrer skyllde eg þa enn nu sem annar Syndabrots madur dæmdur verda?

(c) (Yfersliotanlegre) David seiger so, J niote hier alleina hefe eg syndgad, og giort jlla fyrer þier, so ad þu Riettlætur verder j þijnum Ordum, og yfervinner þa þu verdur dæmdur, og etc. Þetta er eins ad heyra sem Madur skyllde giora Synd, so ad Gud kunne ad vera Riettlætur, so sem S. Paall hier eirnenn æavijsar, enn þad er þo ecke so, Helldur eigum vier ad medkienna Syndena, sem Gud æasakar oss fyrer j Logmælenu, so ad hann kunne ad verda vidurkiennder ad vera Saunordur og Riettlatur j sijnu Logmæle. Enn Verkheilager þræatta vid Gud um þessa Vidurkienning, og vilia ecke læta sijn Verk reikuast Synd, og so a Gud ad vera þeirra Lingare og dæmast j sijnu Orde. So vill nu Paulus ecke ad Syndenn prijse Gud, þvi þad være þa betra ad syndga, enn gisra gott, helldur prijsar Vidurkienning þess Synduga, Gud og hans Næd, so er Gud þa Sannordur, og aller Menn Lingarar, sem ecke vilia sijkt vidurkienna, og þeirra Vantru giorer ecke Guds Tru ad engvu, þvi hann vitnar samt og er Sannordur.

8. Og ei miklu framar, so breita (eins og vier verdum spottader, og so sem sumer seigia,

þad vier seigium) Giorum illt, so ad gott epter kome? Hvorra Fyrerdæming er alldeilis rietteleg.

9. Hvad skulum vier þa nu seigia? Hofum vier þa nockra Yferburde? Alls ongva, Þvi ad vier hofum adur bijvijsad, bæde Gydinga og Griska alla under Synd vera.

10. Epter þvi sem skrifad er, *Par er ei nockur sem Riettvijs er, og ecke einn.

*Psal. 14, 2, 3. Psalm. 53, 3. 4.

11. Þar er ei nockur sa sem Skinugur sie, og eingenn sa er ad Gude leite.

12. Aller eru þeir fravikner og aller onytter ordner, og enginn er sa sem gott giorer, og eige einn.

13. *Þeirra Barke er openn Graf, og med sijnum Tungum handtiera þeir svikfamlega, Hoggorma Eytur er under þeirra vorum. *Psalm. 5, 10.

14. Og *Munnur þeirra er fullur af Bolvan, og Beiskleika. *Psalm. 10, 7.

15. Fætur þeirra eru Flioter til Blods uthellingar. *Ordsk. B. 1, 16.

Es. 59, 7. 8.

16. *I þeirra vegum er ecke annad enn Ogiæfa og hiarta sorg.

17. Og Fridarins Veg þeckia þeir eige.

18. Og *þar er enginn Guds Otte fyrer þeirra Augum. *Ps. 36, 2.

19. Enn

19. Enn vier vitum, ad hvad Logmalid seiger, pad seiger pad peim sem under Logmalenu eru, * So ad allra Munnur verde til byrgdur, og Heimurinn allur vid Gud sakadur.

*Psalm. 51, 6.

20. Fyrer pvi, ad Eckert Holld af Logmalsins verkum gietur fyrer honum Riettlœtt vordid, pviad fyrer Logmalid kiemur vidurkienning Syndarennar.

21. Enn nu er oan Logmalsins studnings pad Riettlœte opinnberad, sem fyrer Gude duger, og vitnad fyrer Logmaled og Spamennena.

22. Enn eg tala um pad Riettlœte fyrer Gude, hvort ad kiemur fyrer Truna a JEsum Christum, til allra, og yfer alla pa sem trua, Pvi hier er eingenn greinarmunur.

23. (d) Allersamann eru peir synduger, og peim er skortur a peirre (e) Hrosan sem peir attu a Gude ad hafa.

(d) (Allersamann) Athuga hier, ad hann seiger, ad peir sieu aller Syndarar, pad er Hofudstycked og Midbiked j pessum Pistle, og uppa alla Ritningena, sem er, ad pad alltsaman sie Synd, sem ecke er endurleyst fyrer Christi Blod, og Riettlœte j Trunne. Par fyrer gief vel giœtur ad pessum Texta, pvi hier liggia nidur sleigenn all Verk, Forpienusta og Hrosun, sem hann sialfur hier seigir, og verdur alleinasta Guds eintomis Nad og Œra epter.

(e) (Hrosan) peir kunna ecke ad seigia med Sannleika, pu ert minn Gud, po ad peir kunne med Mun-

nenum nockud af honum ad hroosa. Sup. 2, 21. Gloriaris in DEo.

24. Og verda so utaf hans Naad, aan Verdskulldunar Riettlater, fyrer þa Endurlausn sem ordenn er fyrer JEsum Christum.

25. Hvern Gud sickade til eins Naadarstols, fyrer Truna j hans Blode, hvar med hann frammbydur þad Riettlæte sem fyrer honum er fullt, j þvi hann fyrergiefur Syndernar, sem (f) hingadtil verid hafa under Gudlegre þolinnmæde.

(f) (Hingad til) Hvorke kunne Logmæled nie nockud gott Verk Syndena burt ad taka helldur aatti Christus og Fyrergiefninginn þetta ad gisra.

26. Þad hann a þessum tijma frammbydur þad Riettlæte sem fyrer honum duger, uppa þad, ad hann sie alleina Riettlatur, og gisre þann Riettlatann, sem Truna hefur a JEsum.

27. Hvar er nu su Hroosan? Hun er ute, Fyrer hvort Logmal? Fyrer Verkanna Logmal? Ecke so, Helldur fyrer Truarennar Logmal.

28. So holldum vier nu, þad madurenn verde Riettlatur aan Logmalsins Verka, fyrer Truna alleina.

29. Eda er Gud alleina Gud Gydinga? Er hann og ei og so Gud Heidinna manna? Ad vijsu er hann og Gud Heidingia.

30. Nu þvi ad hann er eirn Gud, sa er Umskurne-

skurnena riettlæter af Trunne, og Yferhvodena fyrer Truna?

31. Giorum vier þa Logmaled ad engvu fyrer Truna? Fiærre sie þvi, helldur uppreisum vier Logmaled. (g)

(g) (Uppreisum) Trueun uppfyllir allt Logmæled, enn Verkenn upfylla ecke einn Titil af Logmælenu. Matth. 5.

IV. Capitule.

Rettlæted af Trunne sest a Abraham.

Hvad seigium vier þa af Fodur vorum Abraham, þad hann hafe funded epter holldenu? Þad seigium vier.

2. Ef ad Abraham er af verkunum Riettlatur, þa hefur hann lofstyr, Enn ei fyrer Gude.

3. Enn hvad seiger Rituingenn? *Abraham trude Gude, og þad er honum reiknad til Riettlætis. * 1 B Mos 15, 6.

4. Þvi þeim sem erfida, verda Launenn ecke af Naadenne tilreiknud, helldur af Verdskulldan.

5. Enn honum, sem eige erfidar, enn truer a þann sem Riettlæter Ranglatann, þeim verdur sijn Trua reiknud til Riettlætis.

6. Epter þvi mote sem (a) David seiger, Þad Saluhialpenn sie alleina þess Manns, hvorium Gud tilreiknar Riettlætid, utan Verkanna, þar hann seiger.

(a) Hier sannar hann med tveimur Epterdæmum, ad Forpienustann sie eckert, helldur alleinasta Guds Nad.

7. *Sæler eru peir, hvorium sijnar Ranglætingar eru fyrergiefnar, og hvorium sijnar Synder eru huldar. *Psalm. 32, 1. 2.

8. Sæll er sa Madur hvorium Gud tilreiknar ecke Syndina.

9. Nu pesse Farsælld, snerter hun einasta Umskurnena, eda Yferhvodena? Pvi vier hliotum ad seigia, pad Abraham sie sijn Trua til Riettlætis reiknud.

10. Enn hvorninn er hun honum pa tilreiknud j Umskurnenne, eda j Yferhvodenne? Anefa, Eige j (b) Umskurnenne, helldur j Yferhvodenne.

(b) Abraham trude, og prijsast pvi Riettlætur adur enn hann var umskoren, So er Nadenn jafnann fyrr enn Verkenn.

11. Enn pad *Teikn j Umskurnenne, medtok hann til Innsiglis pess Riettlætis sem er j Trunne, hvoria hann hafdi enn-nu j Yferhvodinne, so ad hann yrde og Fader allra peirra sem trua j Yferhudinne, so ad peim yrde og slijkt reiknad til Riettlætis.

*1 B. Mos. 17, 10. 11.

12. Og pad, ad hann yrde eirnenn Fader Umskurnarinnar, eige einasta peirra, sem af Umskurninne eru, helldur jafnvel peirra sem ganga

ganga j Fotſporum þeirrar Truar, ſem var j Yferhud Fodur vors Abrahams.

13. Því þad Fyrerheit, þad hann ſkyllde Veralldarinnar Erfinge verda, ſkiede ei til Abrahams edur hans Sædis, fyrer Logmalid, helldur fyrer Truarinnar Riettlæte.

14. Því ef þeir af Logmalenu eru Erfingiar, þa er Truinn einſkis verd, og Fyrerheitid er ute.

15. Af því, ad Logmalid afrekar ei annad enn Reide, Því hvar Logmalid er ecke, þar er og enginn Yfertrodſla.

16. Þar fyrer kiemur Riettlætid fyrer Truna, ſo ad þad ſie utaf Nadinne, og þad Fyrerheit blijfur ſtodugt (c) ollu Sæde, eige einaſta því ſem under Logmalenu er, helldur því ſem er af Abrahams Tru, hvor ad er allra vor Fader.

(c) (Ollu Sæde) Bæde Gydingum og Heidingium, þviad Riettruader vt af Heidingium eru ſo vel Abrahams Sæde ſem Gydingar. Gen. 17, 4.

17. Epter því ſem ſkrifad er, *Þig hefe eg ſettann til Fodurs margra Heidingia, fyrer Gudi, hvorium þu truder, Sa er Dauda lijfgar, og kallar þad ſem ecke er, ad þad ſkule vera. *1 B. Moſ. 17, 4.

18. Og hann trude uppa von, þar ſem einſkis var ad vona, So ad hann yrde Fader

margra Heidingia, epter þvi sem til hans er sagt, * So skal þitt Sæde vera.

*1 B. Mos. 15, 5.

19. Enn hann vard eige veikur j Trunne, gaf og ei gaum ad sijnum eigenn Likama, þeim dainn var þa þegar, af því ad hann var ad mestu hundrad ara, og ei ad daudum Lijkama Saru.

20. Því hann efade ei Guds Fyrerheit, vegna Vantruarinnar, helldur vard hann stirkur j Trunne, giefande Gude (d) Dyrdena.

(d) Hvor hann truer Gude, hann giefur honum hans Dyrd, ad hann sie Sannordur, Almattugur, Vijs og Godur: So uppfyller Truenn þau fyrstu þriu Bodordenn, og gierer Mannskiepnuna Riettlata fyrer Gude, þad er su Rietta Guds Dyrdkan.

21. Vitande þad fyrer fullann sann, ad hvoriu sem Gud lofade, þad var hann mattugur ad giora.

22. Fyrer því var honum þad reiknad til Riettlætis.

23. Enn þad er ei einasta skrifad fyrer hans saker, ad þad sie honum tilreiknad.

24. Helldur fyrer vorar saker, þeim þad skal tilreiknad verda, vier sem truum a þann sem DRottinn vorn JEsum uppvakte af Dauda.

25. Sa er fyrer vorar Synder var ofurselldur, og fyrer vors Riettlætis saker uppvaktur.

V. Capi-

V. Capitule.

Paulus (I) talar um nockra æverte Rettlæteſins: (II) Setur hvern æ mote Ódrum, Adam og JEſum, Daudann og Lifſed, Logmæled og Evangelium.

I. Med þvi vier erum nu Rietlæter ordner, fyrer Truna, þa hofum vier Frid vid Gud, fyrer DRottinn vorn JEſum Chriſtum.

2. Fyrer hvern ad vier hofum og tilgongu i Trunne til þeſſarar Nadar, þar vier inne ſtondum, og hroſum oſs af Von þeirrar Tilkomande Dyrdar, er Gud mun giefa.

3. Enn eige einaſta þad, helldur hroſum vier oſs eirnim lijka af Hormungunum, af þvi vier vitum þad Hormung verkar þolinmæde.

4. Enn Polinnmæde verkar Reynſlu, enn Reynſlann verkar Von.

(a) Reynſlann er, þegar eirn er vel forſoktur, og kann ad tala þar um, ſo ſem ſa ſem þar hefur vered hiæ ſtaddur.

5. Enn Vonenn lætur eige til ſkammar verda, Þviad Guds Kiærleike er uthelltur i vor Hiortu, fyrer Heilagann Anda þann oſs er giefinn.

6. Þviad þa vier vorum enn breiſkleiger epter tijmans hentugleika, hefur Chriſtur fyrer oſs Roanglata dæid.

7. Enn nu deyr varla nockur fyrer þad

Riettlæta, fyrer nockud gott ma skie nockur dæe.

8. Fyrer þad prijsar Gud sinn Kiærleika vid oss j því, ad Christur hefur fyrer oss dæid, þa þegar vier vorum enn Synduger.

9. Fyrer þad verdum vier og miklu meir geymder fra Reidinne, fyrer sialfann hann, af því vier erum Riettlæter ordner j hans Blode.

10. Því ef vier erum nu vid Gud forlijktir fyrer hans Sonar Dauda, þa vier vorum enn Oviner, miklu meir verdum vier Saluholpner fyrer hans Lijf, sem nu erum Sættir.

11. Enn eige alleinasta þetta, Helldur þa hroosum vier oss og af (b) Gude, fyrer DRottinn vorn JEsum Christum, fyrer hvorn ad vier hofum Forlijkinina medteked.

(b) (Af Gude) ad Gud er vor, og vier erum hans, og hofum alla goda Hlute sameigenlega af honum og med honum, j allu trausse.

II. 12. Fyrer því, lijka so sem Syndinn er fyrir eirn mann kominn j Heimenn, og Daudenn fyrer Syndina, og so hefur Daudinn til allra manna sier jnpreyngt, af því, ad aller hafa syndgad.

13. Þviad Syndinn var ad sonnu j heimenum, allt til þess Logmalid kom, enn hvar ecke er Logmalid, þar verdur og ecke Syndinn tilreiknud.

14. Enn Daudenn drottnade fra Adam allt

allt til Moysen, og eirnenn yfer þeim, sem ecke hefdu syndgast med þvilijkre yfertrodslu sem Adam, hvor ad er ein (c) Fyrermindan, þess sem koma ætte.

(c) Fyrermindan) So sem Adam fordiarfade oss med annarlegre Synd, enn vorrar Skulldar, so giorde Christur oss holpna med annarlegre Nad, enn vorrar Forþienusta.

15. Enn þad var eige so falled med Giofenne, sem med Syndenne, Þvi ef marger deydu j eins Manns Synd, Þa er miklu meir Guds Nad og Gaafa rijkuglega skied marga fyrer JEsum Christum, sem var sa Einaste Madur j Nadinne.

16. Og Gaafann er ei so sem þad, er kom fyrer þann einasta Syndara, Þviad Domurenn er komenn af eirnre Synd til Fordæmingar, enn Gaafann hialpar fra morgum Syndum til Riettlætis.

17. Þvi ef Daudenn (d) rijkte vegna eirnrar Syndar fyrer Einn, Miklu meir munu þeir sem odlast Nadarennar og Gaafunnar yferfliotanlega nægd til Riettlætesins, rijkia j Lijfenu fyrer þann Eina JEsum Christum.

(d) Merk hier, ad hann talar um Arfsyndena, sem komenn er af Adams Ohlijdne, af hvorre allt þad er syndugt sem j oss er.

18. (e) Lijka sem nu ad Fordæmingenn er komenn fyrer Eins manns Synd, yfer Alla menn, So er og komid fyrer eins Riettlæte, Lijfs Riettlæted, yfer alla menn.

(c) So sem Adams Synd er ordenn oss eigenuleg, so er Christi Christi Riettlæte orded vort eiged.

19. Þviad, lijka sem fyrer eins manns ohlydne eru marger synduger ordner, So verda og fyrer eins hlydne marger Riettlaater.

20. Enn Logmaled er þo þess j millum jnnkomed, so ad Syndenn skylde meir yfergnæfa, Enn hvar Syndenn yfergnæfer þar yfergnæfer Nadenn enn miklu framar.

21. Uppa þad, ad lijka sem Syndenn rijkte til Daudans, so skal og Naadenn rijkia fyrer Riettlætid, til Eylijfs Lijfs, fyrer JEsum Christum vorn Drottenn.

VI. Capitule.

Paulus (I) æminner oss ad lifa gudrækelegu Lijferne, og (II) rædur oss fra ogudlegu Framferde.

Pistillenn VI. Sunnud. epter Trinitat.

I. Hvad vilium vier hier til seigia? skulum vier þa j Syndenne blijfa so ad Naadinn meige þess meir yfergnæfa?

2. Fiærre sie þvi, hvornenn skylldum vier þad vilia, ad lifa j Syndenne, sem dauder erum fra henne?

3. Viteð þier eige, ad aller vier sem skijrder erum j JEsu Christo, þad vier erum j (a) hans Dauda skijrder?

(a) (Hans

(a) (Hans Dauda) so ad vier skulum Deya lijka so sem hann, þviad ecke deyum vier olldungis fra Syndunum, utan Hollded og so lijkamlega deye.

4. Þvi erum vier og eirnem med honum greftrader, fyrer Skijrnena, j Daudann, uppa þad, ad lijka sem Christur er uppvakenn fra Daudum, fyrer Dyrd Fodursins, lijka so skulum vier ganga j einu Nyu Lijferne.

5. Þvi first vier erum med honum plantader, til lijka Dauda, þa munum vier og Upprisune lijker verda.

6. Med þvi vier vitum þad, ad vor gamle Madur er med honum krossfestur, so ad sa syndugi Lijkame afliete, ad epter þad þionudum vier ecke Syndinne.

7. Þviad, hvor sem deyddur er, hann er Riettlættur fra Syndenne.

8. Enn first vier erum med Christo dauder, þa truum vier, þad vier munum og med honum lifa.

9. Enn vier vitum, þad Christur, sem er uppvakeñ af Dauda, deyr ei framarmeir, Daudeñ mun og ei framarmeir drottna yfer honum.

10. Þvi þad hann do, þad er hann eitt sinn fyrer Syndena dœmi, enn þad hann lifer, þad lifer hann Gude.

11. So og lijka þier, hallded ydur þar fyrer, ad þier sieud og deydder fra Syndinne, enn lifed Gude j Drottne vorum JEsu Christo.

II. 12. Fyrer þvi leated nu Syndena eige drottna j ydrum daudlegum Lijkama, so ad þier sieud henne hlyduger j hennar (b) Gyrndum.]

(b) (Merk) Þeir Hellogu hafa enn vondar Gyrnder j Holldenu, enn þeir fagia þeim ecke.

13. Og liaed eige ydar Lime Syndenne til Rangiæris Herklæda, helldur liaed ydur sialfa Gude, lijka sem af Dauda upplifnada, og ydra limu Gude til Riettlætis Hervopna.

14 Þviad Syndenn mun eige kunna ad drotrna yfer ydur, med (c þvi, ad þier erud eige under Logmalenu, helldur under Nadenne.

(c) So leinge sem Madenn rijker, þa er Samvitskann frials, og Þoingar Syndena j Holldenu, enn þa Madur er kann Nadarennar, þa rijker Syndinn, og þa fordæmer Logmaled Samvitskuna.

15. Hvornenn nu? skulum vier Synder drygia, med þvi vier erum ei under Logmalenu, helldur under Nadenne? fiærre sie þvi.

16. Vitid þier eige, ad hvorium sem þier giefid ydur til Pionustumanna, j hlijdne, hans Pionar erud þier, hvorium þier hlijduger erud, hvort þad er Syndenne til Daudans, edur Hlijdnenne til Riettlætis?

17. Enn Gude sieu þacker, þad þier vorud Syndarennar Pionustumenn, enn nu hlijduger ordner af Hiarta, epter þvi Lærdoms-forme og maata, sem þier erud til giefner.

18. Þvi

18. Þvi fyrst þier erud frelsader af Syndinne, þa erud þier ordner Riettlætesins Þionustumenn.

Pistillenn VII. Sunnud. epter Trinit.

19. Eg hlyt nu mannlega hier af ad seigia, fyrer ydvars Holds Breiskleika saker, lijka sem þier hafid ydra limu lied til ad þiona Ohreinleikanum, og fra edru Ranglæte til annars, lijka so skulud þier nu lia ydra limu, til ad þiona Riettlætenu, so þier meiged verda Heilager.

20. Þvi þa þier vorud Þionustumenn Syndarennar, vorud þier frij fyrer Riettlætenu.

21. Hvorn Avoxt hofdud þier þann Tijma? þann þier skammest ydar nu fyrer, þviad Ending þess er Daudenn.

22. Enn nu, þier erud frelsader af Syndenne, og ordner GUds Þionustmenn, hafed þier ydvarn Avoxt, ad þier verded heilager, og endingena þad Eylijfa Lijf.

23. Þviad Verdlaun Syndarennar er Daudenn, enn GUds Giof er Eylijft Lijf, j Drottne vorum JEsu Christo.]

VII.

VII. Capitule.

Paulus talar (I) um Frelse hinna Rettlættu fræa þvi gamla athæfe Logmalsens: (II) Um Gagn og Verkan Logmalsens: (III) Um Strijd Andans og Holdsins hiæa þeim Rettlættu.

I. Vitid þier ei, Kiærer Brædur (þvi vid þa tala eg, sem Logmaled vita) þad ad Logmæled Drottnar yfer Mannenum, so leinge hann lifer.

2. Þviad ein Kvinna, sem Manne er undergiefinn, hun er, ad Mannenum lifanda, bundinn vid Logmaled, enn ef Madurinn deyr, þa er hun laus af þvi Logmale, sem Mannenn æhrærer.

3. Nu ef hun er hia odrum Manne ad Mannenum lifanda, verdur hun Horkona kollud, enn ef hennar Madur deyr, þa er hun frelsud af Logmalenu, so ad hun er ei Horkona, þo hun sie hia odrum Manne.

4. Lijka so erud þier, Brædur mijner, deydder fra (a) Logmalenu, fyrer Christs Lijkama, so ad þier sieud hia einum odrum, sem er hia þeim, sem af Dauda er uppvakenn, uppa þad ad vier færum Gudi Avøxt.

(a) Sa gamle Madurenn hefur Samvitskuna med Synd til eignar, so sem eirn Madur sijna Eigenkonu, enn þa sa gamle Madurenn deyr fyrer Raadena þa verdur Samvitskann frij fra Syndenne; so ad Logmæled kann ecke framar meir ad reikna henne nockra Synd til, edur giora sier þann Gamla Mannenn undergiefenn.

5. Þvi

5. Þvi þa vier vorum j Holldenu, voru Syndsamlegar Gyrnder j Holldenu (þær sier hreifdu upp fyrer Logmaled) j vorum Limum kroptugar, Daudanum avoxt ad færa.

6. Enn nu erum vier lausser af Logmalenu, og fra þvi deydder, sem oss hiellt hertekna, so ad vier þionum j Nyung Andans, enn ecke j Fornre Veru Bokstaffsins.

II. 7. Hvad vilium vier þa seigia? er Logmaled Synd? Fiærre sie þvi. Helldur þad, eg þeckte ei Syndena nema fyrer Logmaled. Þvi eg visse eckert af þeirre Gyrnd, hefde Logmaled ecke sagt,* Eige skalltu gyrnast.

*2 B. Mos. 20, 17. 5 B. Mos. 5, 21.

8. Þa tok Syndenn Tilefne af Bodordenu, og vi upp j mier allskonattadar gyrnder. Þviad ann Logmalsins var Syndenn daud.

9. Enn eg lifda nockra Stund ann Logmalsins, enn er Bodorded kom, endurlifnade Syndenn aptur.

10. Enn eg deyda. Og þad vard funded, ad þad Bodord vard mier ad dauda, sem mier var þo til Lyffsins giefid.

11. Þviad Syndenn tok Tilefne af Bodordenu, tælde mig og deydde fyrer þad sama Bodord.

12. So er Logmaled heilagt. Bodorded er og heilagt, riett og gott.

III. 13.

III. 13. Er þa þad sem gott er mier ad dauda Orded? Fiærre sie því. Helldur so, ad Syndenn auglysteſt, hvornenn hun være Synd, þa giorde hun mier Dauda fyrer þad goda, so ad Syndenn yrde yfer maata syndug, fyrer Bodorded.

14. Því vier vitum þad, ad Logmaled er andlegt, enn eg em holldlegur, under Syndena selldur.

15. Af því eg veit eige hvad eg giøre, þviad eg giøre ei hvad eg vil, helldur þad eg hata, þad giøre eg.

16. Enn first eg giøre þad, hvad eg vil eige, þa samþycke eg þad, ad Logmaled sie gott.

17. So giøre eg nu þa ei þad sama, helldur su Synd sem med mier bygger.

18. Því eg veit, ad j mier, þad er j mijnu Holde, bygger eckert gott. Viliann hef eg, enn ad fullkomna þad goda finn eg ei.

19. Þviad þad goda sem eg vil, giøre eg eige.

20. Helldur þad vonda, hvad eg vil eige, þad giøre eg, enn first eg giøre þad hvad eg vil eige, þa giøre eg eige þad sama, helldur su Synd sem j mier bygger.

21. So finn eg j mier eitt Logmal, ad þa eg vil (b) giøra hid goda, loder vid mig þad vonda.

(b) Ad giøra, kallaſt hier ei ad fullkomna Verked, helldur ad finna til, ad Syrnd og Lysting hrærer sig, enn ad

ad fraũkvæma, er ad lifa alldeiles hreinn aan Syrnda, þad skiedur ei j þessu Lijfe.

22. Þviad mig lyster til Guds Logmals epter hinum (c) Innra Mannenum.

(c) (Innra) Innre Madurenn kallast hier Ande, sem fæddur er af Nædenni, hvor ad er j þeim Heilsgu, og strijder j mote þeim ytra Mannenum, þad er a mote Skinseminne, Skilningarvitunum, og allu því natturlegt er j Mannenum.

23. Enn eg sie þo annad Logmal j mijnum Limum, þad er j motstrijder mijnu hugskots Logmale, og færer mig herleiddann j Syndarennar Logmal, hvort ad er j mijnum Limum.

24. Eg ve'all Madur, hvor mun frelsa mig af Lijkama þessa (d) Dauda?

(d) (Dauda) Dauda kallar þann hier þa Eymd og Mædu sem er j Strijdenu a mote Syndenne, so sem Pharao sagde, Exod. 8. Tak þennann Dauda fra mier, þad voru Grashoppurnar.

25. Eg þacka Gude fyrer JEsum Christum Drottenn vorn, so þiona eg nu med Hugskotenu Guds Logmale, enn med Holdenu Syndarennar Logmale.

VIII. Capitule.

Paulus (I) seger allum Trundum fyrer vijst, ad jafnvel þott Syndenn bue en þa i þeim, þa sen þeir þo samt i Nad hia Gude, fyrer Saker Christi, ef þeir, fyrer Adstod Heilags Anda, strijda a mote Syndenne (II) Eyder allu því þungbarn sem synest ad kynne ad yferbuga Truarennar Nad i oss.

I. So

I. So er nu eckert (a) Fordæmanlegt j þeim sem j JEsu Christo eru, þeir sem eige ganga epter Holldenu, helldur epter Andanum.

(a) (Fordæmanlegt) þo ad Gyrndenn upæfest enn nu j Holldenu, þa fordæmer hun þo ei, af þvi, ad Andenn er Riettlætur og stendur a moote Syndenne. Enn hvar eige er Andenn, þar veikest Logmæled og verdur yfirtroded af Holldenu, so ad omogulegt er, ad Logmæled stode Mannenum, nema til Syndar og Dauda. Þar fyrer sende Gud Son sinn og lagde vorar Synder uppa hann, og hialpade oss so, ad uppfylla Logmæled fyrer sinn Anda.

2. Þviad Logmaled þess Anda sem oss lifgar j Christo JEsu, hefur giort mig frialsann af Logmale Syndarennar og Daudans.

3. Þvi hvad Logmalenu var omogulegt (med þvi þad veikest fyrer Hollded) þad gisrde Gud, og sende sinn Son j æsynd Syndugs Holds, og fordæmde Syndena j Holldenu, fyrer Syndena.

4. So ad Riettlætingenn sem Logmaled heimte, uppfylldest j oss, sem eige gongum epter Holldenu, helldur epter Andanum.

5. Þviad þeir sem (b) holldleger eru, eru holldlega sinnader, enn hiner sem andleger eru, þeir eru andlega sinnader.

(b) (Ad vera holldlega sinnadur) er, ad skeyta ecke um Gud, edur ad aekta haun einskis, og stilia eckert þar af.

6. Enn holldlega ad vera sinnadur er Daude,

de, enn ad vera andlega sinnadur er Lijf og og Fridur.

7. Þviad Holldlega ad vera sinnadur er Fiandskapur j giegn Gude, af þvi ad þad er ecke Guds Logmale underorpid, þad fær þess og ei orkad.

8. So gieta eige þeir sem holldleger eru, Gude þocknast.

9. Enn þier erud ecke holldleger, helldur andleger, so framarlega Guds Ande bygger j ydur, enn hvor hann hefur eige Christi Anda, sa er eige hans.

10. Enn ef Christur er j ydur, þa er Lijkamenn ad Sonnu daudur Syndarennar vegna, enn Andenn er Lijfed fyrer Riettlætingar saker.

11. Þvi ef hans Ande sem JEsum uppvakte af dauda, bygger j ydur, þa mun og sa same sem Christum uppvakte af Dauda, og ydra daudlega Lijkame Lifande giora, fyrer hans Anda sem j ydur byr.

Pistillenn VIII. Sunnud. ept. Trinit.

12. Þar fyrer erum vier, Kiærer Brædur, nu eige Holldsins Skulldunautar, þad vier skyldum epter Holldenu lifa.

13. Þvi ef þier lifed epter Holldenu, munud þier deya, enn ef þier deyded fyrer Andann Holldsins Giorder, munud þier lifa.

14. Þvi

14. Því þeir sem Guds Ande leider, þeir eru Guds Born.

15. Því þier hafid eige medteked Prældoms Anda, so þier þurfed aptur ad ugga um ydur, helldur hafed þier medteked einn Oskabarna Anda, fyrer hvorn vier kollum, Abba elskulegur Fader.

16. Sa same Ande ber Vitnisburd med vorum Anda, þad vier erum Guds Born.

17. Enn first vier erum Born, so erum vier og Erfingiar og Samarfar Christi, ef vier lijdum annars med honum, uppa þad, ad vier verdum eirnenn med honum uphafder til Dyrdarennar.]

Pist. IV. Sunnud. ept. Trinit.

18. Því ad eg held þad so, ad Motlæting þessara Tijma, sie ecke verd þeirrar Dyrdar sem vid oss mun opinberud verda.

19. Því ad Ahyggiusamlegt Epterbid Skiepnunnar, bijdur epter Opinberan Guds Barna.

20. Med því þo, ad Skiepnann er Hiegomanum undergiesinn, ecke hennar Vilia, helldur fyrer hans Saker sem hana hefur underlagt.

21. Uppa Vonina, því ad Skiepnann mun og frelsud verda, af þrælkan forgeingelegrar veru, til dyrdarlegs Frelsis Guds Barna.

22. Því

22. Því vier vitum þad allar Skiepnur hafa Forleinging med oss, og bera enn jafnann (c) Kvijda.

(c) (Kvijda) so sem Kvinnur hafa j fædingar Neyd.

23. Ei alleinasta þær, helldur vier sialfer sem hofum Andans Frumvoxt, oss forleinger med oss sialfum epter Oskabarnia riettenum, og væntum epter Lausn vors Lijkama.]

24. Þviad vier erum Saluhialpleiger, enn þo j Voninne, því su Von sem siest, er eige Von, eda hvorsu kunnum vier þess ad vona sem vier siaum?

25. Enn ef vier vonum á þad er vier siaum ecke, þa bijdum vier þess med Polinnmæde.

26. So hialpar og Andenn lijka vorum Breiskleik, þviad vier vitum ecke hvad vier skulum bidia, sem þad biriade, helldur bidur Andenn fyrer oss, med O-umrædanlegre andvarpan,

27. Enn hann sem Hiortun ransakar, veit hvad Andans Meining er, þviad hann bidur fyrer Heilogum, epter því er Gude hagar.

28. Enn vier vitum, ad þeim, sem Gud elska, þiena aller Hluter til hins besta, þeim sem epter Fyrerhyggiunne kallader eru.

29. Þviad hvoria hann hefur audur fyrerhugada, þa hefur hann og tilskickad, þad þeir skylldu verda samlijker hans Sonar J-mind, so ad hann sialfur sie Frumgetningur, a medal margra Brædra.

30. Enn

30. Enn hvoria hann hefur Fyrerhugada, þa hefur hann og kallad, enn hvoria hann hefur Kallad, þa hefur hann og Riettlæta giort, enn hvoria hann hefur Riettlætta, þa hefur hann og Dyrdarlega giort.

II. 31. Hvad vilium vier þa framar seigia? er Gud med oss, hver kann þa vera a mote oss?

32. Hver ad ei þirmde sijnum Eiginnlegum Syne, helldur gaf hann ut fyrer oss alla, hvornenn skyllde hann þa eige giefa oss alla hluti med honum?

33. Hver vill æasaka Guds Utvalda? Gud er hier sem Riettlæter.

34. Hver er hann sem Fordæmer? Christur er hier sem Daid hefur, ja miklu helldur sa sem upp aptur er vakenn, hver ad er til hægre Handar Gude, og bidur fyrer oss.

35. Hver vill oss skilia vid Guds Elsku? Hormung edur Motlæte? Offokn edur Hungur? Klædleyse edur Haske? edur Sverd?

36. So sem ad skrifad er, * fyrer þig verdum vier deydder allann Dag, og erum reiknader sem Sauder til draps ætlader.

* Psalm. 44, 23.

37. Enn j ollu þessu berum vier langt af, vegna hans er oss elskade.

38. Þviad eg em þess Full-vruggur, ad hvorke Daude nie Lijf, hvorke Eingell nie Hofdingiastietter, eda Magt, hvorke hid Nalæga nie hid Okomna.

39. Ei-

39. Eige Hæd, eda Dypt, nie nockur onnur Skiepna, fæv oss skilid fra Guds Kiærleika hvor ad er j DRottne vorum JEsu Christo.

IX. Capitule.

Paulus kennir (I) ad Utvalning Syndaranna til Eylijfs Lijfs se ecke fyrer vorn Verdualeika, helldur fyrer Guds Naadar-Rijku Kollun: (II) og ad Gud utvelie þær sem trua æ JEsum, og utskufe þeim sem ecke trua æ JEsum.

I. Eg seige Saunleik j Christo, og lyg eige, þess mier ber vitne mijn Samvitska, j Heilogum Anda.

2. Ad eg hefe æan aflats storann harm, og Hriggd j mijnu Hiarta.

3. Eg hefe æskt mier, ad vera bolvadur fra Christo fyrer mijna Brædur, hvorier ad eru mijner frændur epter Holldenu.

4. Sem eru af Jsrael, hvorium Oska-Barna Rietturinn til heyrer, og so Vegsemdenn, Sattmæalenn og Logmalid, Guds þionustann og Fyrerheited.

5. Hvorra Fedur eru og þeir, sem Christur er utaf komenn epter Holldenu, sa sem ad er Gud yfer ollum hlutum, Blessadur ad Eylijfu, Amen.

6. Enn eg tala eige þetta til þess, ad Guds Ord skylldu þar fyrer ute vera. Þviad þad eru ecke allt Jsraels Menn, sem af Jsrael eru.

7. Og ecke aller þeir Born sem af Abra-

hams Sæde eru, helldur * skal þier j Isaac það Sæde nefnt verda. * 1 B. Mos. 21, 12.

8. Það er, þeir eru ecke aller Guds Born, sem epter holldenu eru Born, Helldur verda þeir sem eru Fyrerheitesins Born, fyrer Sæd reiknader.

9. Þviad þetta er Fyrerheitis ordid, þar hañ seiger, * Á þennann tijma mun eg koma, og þa skal Sara Son hafa. * 1 B. Mos. 18, 10.

10. Þessu er ecke alleinasta so hattad um hana, helldur og þa * Rebecca var þungud, af þeim eina Fodur vorum Isaac.

* 1 B. Mos. 25, 21.

11. Adur enn Bornenn voru fædd, og þaug hofdu giort hvorke gott nie vondt, So ad Guds Fyrerhyggia stodug stæde epter Utvalningunne.

12. Eige utaf Verdskulldan Verkanna, helldur utaf Naad þess er kallade, Þa var sagt til hennar, * Hinn meire skal þiona þeim minna. * 1 B. Mos. 25, 23.

13. Epter því sem skrifad stendur, * Jacob elskade eg, enn Esau hasde eg ad hatre.

* Malach. 1, 2. 3.

14. Hvad vilium vier þa hier til seigia? Er Gud þa Ranglatur? Langt sie fra því.

15. Því hann seiger til Moysen, * Hvorn eg naada þeim er eg naadugur, og hvorium eg miskuna þeim em eg miskunsamur.

* 2 B. Mos. 33, 19.

16. Því

16. Því er það ei komið under nockurs vilia edur til-hlaupe, helldur under Guds Miſkunsemd.

17. Því Ritningenn seiger til Pharao, *Til þess upvakte eg þig, ad eg synde mijna magt a þier, so ad mitt Nafn kunngiorist um oll Lond. *2 B. Mos. 9, 16.

18. So miſkunar hann nu þeim hann vill, og forherder þann hann vill.

19. So seiger þu til mijn, Hvoria skulld giefur hann oss þa? Því hvor fær hans Vilia j mote staded?

20. Ja, godur Madur, Hvor ertu þa, ad þu villt ganga j Laga Prætu vid Gud? Seiger nockud Efnid so til Smidsins, Hvar fyrer giorder þu mig so?

21. Eda hefur ecke Leyrkieraſmidurinn vallð til, vot af einum Mo ad giora annad Kierid til Heidurs, enn annad til Smanar?

22. Því þa Gud villde audsyna Reidena, og kunngiora sijna Magt, hefur hann med mikille Þolinnmæde umlided Kierinn Reidinnar, sem buinn eru til Fordæmingar.

23. Uppa það hann synde Rijkdom sinnar Dyrdar a Kierum Miſkunarinnar, þaug hann hefur tilbuid til Dyrdarennar.

24. Hvoria hann hefur og so kallad, sem er oss, Ei einasta þa sem votaf Gydingum eru, helldur og eirnenn ut af Heidingium.

25. So sem hann seiger fyrer Oseam, * Eg mun þad kalla mitt Folk, sem ecke var mitt Folk, Og þa mijna Unnustu, sem ecke var mijn Unnusta. *Osea. 2, 25.

26. *Og þad mun vera, ad j þeim stad, hvar til þeirra var sagt, Þier erud ecke mitt Folk, þar skulu þeir kallader verda Vorn Lifanda Guds. *Os. 2, 1.

27. Enn Esaias kallar fyrer Israel, * þott tala Israels Barna være sem Siafar Sandur, Þa mundu þo þeir sem afgangs eru Holpner verda. *Es. 10, 22. 23.

28. Þviad þar mun skie ein Fordiorfun og (a) Hialp, til Riettlætis, og DRottinn nuin giora þa Hialp a Jordu.

(a) (Hialp) Enn þo meste parturenn falle fra, og verde Vantruadur, þa skal hann þo ecke lata alla frafalla, helldur verndа þa sem epter verda, og fyrer þa vtbreida sitt Ord og Nafn þess rijkuglegar, fyrer hvort þeir verda Riettlæter og dyrdleger.

29. Og so sem Esaias sagde ædur fyrre, *Nema ef DRottinn Zebaoth hefde oss Sæde epterlætid, þa værum vier ordner sem Sodoma, og lijka sem Gomorra. *Es. 1, 9.

II. 30. Hvad vilium vier nu hier til seigia? Þad vilium vier seigia, Heidingiarner sem ei hafa Riettlætenu epterfilgt, hafa Riettlæted hondlad, Enn eg seige af þvi Riettlæte sem utaf Trunne kiemur.

31. Enn Israel hefur epter Logmalsins Riettlæte

Riettlæte stundad, og hefur þo ecke komist ad Logmalsins Riettlæte.

32. Hvar fyrer? Þviad þeir hafa eige leitad þess ut af Trunne, helldur so sem ut af Logmalsins Verkum, Þviad þeir hafa rekid sig a þann (b) oæsteitingar Stein.

(b) (Æsteitingar) Christur riettlæter oan Verkanna, enn honum trua þeir ei, med þvi reka þeir sig a hann og hneixla sig a honum.

33. Epter þvi sem skrifad er, *Siaed ad eg set i Zion einn oæsteitingar Stein, og Hneixlunar Hellu, Og hvor hann truer a hann, sa skal ecke ad hneixlan verda.

*Esa 8, 6. cap. 28, 16.

X. Capitule.

Paulus stadfester Framveges, ad vor Utvalning til Eylijfs Lijfs kome ecke fyrer Riettlæte Logmaalsins, helldur af Riettlæte Evangelii.

Kiærer Brædur, þad er Oosk mijns Hiarta, og graatleg Bæn til Guds fyrer Israel, ad þeir hialpudust.

2. Þvi eg ber þeim vitne, ad þeir vandlæta um Gud, enn ei med Skinsemd.

3. Þviad þeir þeckia ecke þad Riettlæte sem fyrer Gude gilder, Og leita vid upp ad rietta sijnar eigenlegar Riettlætingar, Og eru so þvi Riettlæte sem fyrer Gude duger, ecke undergiefner.

4. Þviad endalok Logmalsins er Christur, hvor sem a hann truer, sa er Riettlatur.

5. Moyses skrifar ad sonnu um þad Riettlæte sem kiemur utaf Logmalenu, * Hvor sa Mann sem þad giorer, hann (a) mun lifa þar jnne. *3 B. Mos. 18, 5.

(a) (Lifer) þad er, Fyrer þau Utvortis verkenn kiemst hann undann utvortis hegningu Logmalsins, enn þad er ecke nog fyrer Gude.

6. Enn þad Riettlæte sem utaf Trunne kiemur, seiger so, * Seig þu ei j þijnu Hiarta, Hvor vill uppstijga j (b) Himinenn? (þad er eige annad, enn Christum nidur hingad ad sækia.)

*5 B. Mos. 30, 12. ꝛc.

(b) (Himeninn) Hvor hann ecke truer ad Christur sie daenn og uppriseñ, til ad giora oss Riettlæta af Syndenne, hann seiger, Hvor er farenn upp til Himna? Og hvor er farenn nidur j Diupid? Enn þetta giora þeir sem med Verkunum, enn ecke fyrer Truna vilia Riettlæter verda, þo ad þeir tale so med Munnenum, enn ecke med Hiartanu. Einkanlega er ad athuga þetta Ord, i Hiarta.

7. Eda hvor vill nidur stijga j underdiupid? (þad er ei annad enn Christum af Dauda aptur ad sækia.)

8. Enn hvad seiger hun? Orded er þier nalægt, sem er j þijnum Munne og j þijnu Hiarta. Þetta er Truarinnar ord, hvort vær predikum.

9. Þvi ef þu vidurkienner JEsum med þijnum Munne, þad hann sie DRottenn, og truer

truer j þijnu Hiarta, þad Gud hafe uppvaked hann af Dauda, þa muntu hialpast.

10. Þvi ef Menn trua af Hiarta, verda Menn Riettlœter, og ef Menn vidur-kienna med Munninum, verda Menn hialpleiger.

11. Þvi Ritningenn seiger, *Hvor a hann truer, sa mun eige verda til skammar.

*Esa. 28, 16.

12. Hier er einginn greinarmunur, a millum Gydinga og Grickia, þeir hafa aller einn DRottenn, sem er Rijkur yfer ollum, þeim hann œkalla.

13. Þvi * hvor hann œkallar Nafn DRottens, sa mun holpenn verda. *Joel. 2, 32.

14. Eñ hvornen skulu þeir kalla a þañ, a hvorn þeir trua eige? Enn hvornenn skulu þeir trua a þann, af hvorium þeir hafa ei heyrt? Eñ hvorumm skulu þeir heyra œn Predikaranna?

15. Eda hvornenn skulu þeir meiga predika nema þeir sieu sender? So sem skrifad er, *Hvorsu Frijder eru Fœtur þeirra, sem Fridinn boda, þeir ed boda hid goda.

* Esa. 52, 7. Nah. 1, 15.

16. Enn þeir eru þo ei aller Gudspiallenu hlyduger, Þvi Esaias seiger, DRottinn, *Hvor truer vorre Predikan?

*Esa. 53, 4.

17. Fyrer þvi kiemur Truenn utaf Predikunenne, enn Predikunenn fyrer Guds ord.

18. Enn eg seige, Hafa þeir eige heyrt

þad? *Sannlega er þeirra Hliomur um oll Lond utgeinginn, og þeirra Ord um alla Verolld. *Psalm. 19, 5.

19. Enn eg seige, Hefur Israel eige heyrt þad? I fyrstu seiger Moyses, *Eg mun æsa ydur upp til vandlætingar yfer þeim sem ei er mitt Folk, og yfer Skinlausre Þiod, mun eg erta ydur til Reide. *5 B. Mos. 32, 21.

20. Enn Esaias þorer vel so ad seigia, *Eg em af þeim fundinn sem ei hafa mijn leitad, og þeim auglystur sem eige hafa ad mier spurt. *Esa 65, 1.

21. Enn til Israels seiger hann, *Allann Dag hef eg mijnar Hendur utbreidt, til Folks þessa, er ei vill oahlijdast, og motmæler. *Esa. 65, 2.

XI. Capitule.

Paulus (I) huggar þa Truudu Gydinga, ad þeir sen utvalder af Nad, oan Verkanna; Enn hann kenner einnig, ad þeir Vantruudu sen Utskusader; (II) oaminner þa af Heidinginnum sem hofdu giorst Truader, til Audmyktar; og (III) Furdar sig yfer Guds Orannsakanulegum Domum.

I So seige eg nu, Hvort hefur Gud þa sitt Folk fra sier reked? Fiærre sie þvi, Þviad eg em og Israels Madur, utaf Abrahams Sæde, af Kine Ben Jamin.

2. Gud hefur ecke sitt Folk fra sier reked, þad hann hefur oadur (a) Fyrerhugad.

(a) (Fyrerhugad) þad eru ei aller Guds Menn sem

Kallast

Kallast Guds Menn, þar fyrer skulu þeir og ecke aller j burtkastast, þo ad stærste Parturenn verde burtkastadur.

3. Eda vited þier ei hvad Ritningenn seiger af Elia? Hvorninn hann gieck framm fyrer Gud, j giegn Israel og sagde, * ÓRottenn, Spamenn þijna hafa þeir jhel sleiged, og þijn Ölturu uppgrafed, og eg em eirn epterblifenn, og þeir umsitia mitt Lijf. * 1 B. Kon. 19, 10.

4. Enn hvad seiger honum Gudlegt Andsvar? * Sio þusunder manna hef eg lœted mier epterblijfa, þeir sem ei hafa beygt sijn Knie fyrer Baal. * 1 B. Kon. 19, 18.

5. So geingur þad nu og til a þessum tijmum, med þessum sem epter eru ordner epter Utvalningu Nœdarinnar.

6. Enn first þad er utaf Nœdinne skied, þa er þad ecke af Verkanna forþienustu, annars vœre Nœdenn einginn Nœd, Enn er þad utaf Verkanna forþienustu, þa er Nœdenn eckert, Ellegar vœre Verdskulldanenn einginn Verdskulldan.

7. Hvorninn þa? Þad Israel epterleitar þad hefur hann eige odlast, enn (b) Utvalningen odladest þad, enn þeir adrer eru forherdter.

(b) (Utvalningeun) þad eru þeir sem eru utvalder af Guds Folke.

8. Epter þvi sem skrifad er, * Gud gaf þeim eirn þvervodar Anda, og Augu ad þeir sia eige, og Eyru ad þeir heyra eige, allt til þessa Dags. * Esa. 6, 9. 10.

9. Og David seiger, *Peirra Bord lœat peim verda ad Snoru, og til Fiotrunar og Hueixla, og peim til Endurgialds.

*Psalm. 69, 23. 24.

10. Forblinda og peirra Augu, so peir siae eige, og beyg alltijd peirra Hrigg.

11. So seige eg nu, Hafa peir par fyrer rekid sig a, ad peir skylldu falla? Langt sie par fra, Helldur er utaf peirra hrasan, Heidingium heilsugiof ordenn, so ad peir skylldu vera vandlœater epter peim.

12. Pvi ef peirra Fall er Heimsins Audlegd, og peirra Skade Heidinna manna Rijkdomur, Hvorsu mikid meir være pad, ef peirra tala full yrde?

13. Vid ydur Heidingia tala eg, med pui ad eg em Postule Heidinna Manna, vil eg mitt Embœtte heidra.

14. Ef eg giœti hvatt pa sem mitt Hold eru, til vandlœtingar, og nockra af peim hialplega giort.

15. Pvi ef peirra glatan er Heimsins forlijkun, Hvad være pad annad enn ad (c) taka Lijfed fra peim Daudu?

(c) Ad taka Lijfed af peim Daudu er eckert, Hvornenn skylde pa Heidingianna Lijf koma par af, ad Gydingarner eru fra-fallner og Dauder, miklu helldur skylldu peir Daudu Gydingar uppvekiast af Heidingianna Dœmum. Supra ut illos æmulentur. &c.

16. Pvi ef sa Fyrste Grodinn er Heilagur, pa

þa er og Deigid heilagt, Og ef Rootinn er heilog, þa eru og Kvisterner heilager.

II. 17. Enn þo nockrer af Kvistunum sieu afbrotner, og þu sem varst villur Vidsmiors Vidur, ert a millum þeirra innplantadur, og ert ordinn hluttakare Oliutriesins Rootar, og Vokva.

18. Fyrer því skalltu eige hrosa þier j giegn Kvistunum, Enn ef þu hrosar þier j giegn þeim, þa matt þu vita, ad þu ber eige Rootena, helldur Rootenn þig.

19. Þu seiger so, Kvisterner eru því afbrotner, ad eg yrde innplantadur.

20. Þad er vel sagt, fyrer sinnar Vantruar saker eru þeir afbrotner, enn þu stendur fyrer Truna, Vert þu eige Metnugur, helldur Ottasleigenn.

21. Því ef Gud hefur ecke þirmt naatturlegum Kvistum, verda ma ad hann þirme þier eige helldur.

22. Þar fyrer sia þu godgyrne Guds og Alvoru, Alvoru a þeim sem fallner eru, enn godgyrnena a þier, ef þu stodugur blijfur j godgyrnenne, ellegar verdur þu og eirnenn afhoggvenn.

23. Og hiner adrer ef þeir blijfa eige j Vantrunne, þa verda þeir innplantader, þviad Gud er maattugur til ad innplanta þa aptur.

24. Þviad siertu hoggvinn af þvi Oliutrie, sem af Noatturunne var Ville-vidur, og j mot Noatturunne ert jnnplantadur, a hid goda Vidsmiors tried, miklu framar munu þeir þa sem epter Noatturunne eru, jnnplantast sijnum eigenn Vidsmiors Vide.

25. Eg vil eige dylia fyrer ydur, Kiærer Brædur, þennann leyndann Dom, so ad þier sieud eige metnadarfuller; Forherding er skied einn part Israel, þangad til ad Tala Heidingianna er jnn komenn.

26. Og allur Israel verde so holpenn, epter þvi sem skrifad er. *Ut af Zion mun koma sa sem Frelsar, og umsnyr Ogudlegu athæfe af Jacob. *Es. 59, 20.

27. Og þetta er mitt Testament vid þa, nær eg burt tek þeirra Synder.

28. Epter Evangelio eru þeir Oviner fyrer ydar saker. Enn epter Utvalningunne Elskader fyrer Fedranna saker.

29. (d) Guds Giafer og Kallan kunna ei ad jdra hann.

(d) (Guds Giafer) Gud hefur giefed oss sinn Son, og kallad oss fyrer sitt Evangelium, hvor hann vill ecke heyra, vid þann mun hann eckert sierlegt og einkanlegt giora, so sem Pistillenn til Ebreos 6, og 10. cap. vijsar.

30. Þviad lijka so sem þier hafed eige fordum truad a Gud, enn nu hafed þier Miskun odlast yfer þeirra Vantru.

31. So

31. So hafa nu hiner og eige viliad trua a Miſkun þa ſem þier hafed hloted, ſo ad þeir mættu og Miſkunſeme odlaſt.

32. Þviad Gud (e) ædlycktade alla under Vantrunne, uppa þad ad hann miſkunade ollum.

(e) (Alycktade) Athuga þeſſa Hofudgrein, ſem fordæmer oll Verk og Mannlegt Riettlæte, og upphefur alleinaſta Guds Miſkunſeme ſem Menn fa fyrer Truna.

Piſtill. a Heilagrar Þrenningar Hatiid.

III. 33. O Hvilijk Dypt Audæfanna, bæde Spekennar og ſo Guds Vidurkienningar! Hvorſu Ofinnanleger eru hans Domar, og Oranſakanleger eru hans Veiger!

34. Þvi hvor hefur þeckt HErrans Sinne? Eda hvor hefur hans Raadgiafe vered?

35. Eda hvor hefur honum nockud fyrre giefed, ſo ad honum mætte þad verda endurgollded?

36. Þviad af honum, og fyrer hann, og j honum eru aller hluter; honum ſie Dyrd ad Eylijfu, Amen.]

XII. Capitule.

Pauli aminning (I) til margvislegra Chriſtelegra Dygda; og (II) Einkanlega til Kiærleikans.

Piſtillenn I. Sunnud. epter Þrettanda.

I. Eg aminne ydur, Kiærer Brædur, fyrer Miſkun Guds, ad þier giefed ydra

Lijkame til þess Offurs sem Lifande er og Heilagt, og Gude þacknæmt, hvort ad er ydar (a) Skinsamleg Pionusta.

(a) (Skinsamleg) S. Pœall kallar hier öll Offur, Verk og Guds þionustu, oskinsamlega, þa þaug skie fyrer utan Truna og Guds Kynningu.

2. Og hegded ydur eige epter þessum Heime, helldur giored ydur umskiptelega med Endurnyungu ydvars Hugskots, so ad þier meiged reyna hvor ad sie godur, þægur og algiordur Guds Vilie.

3. Þviad eg seige fyrer þa Nœd sem mier er giefenn, hvorium sem einum ydar a mille, þad eingenn halide meir ut af sier enn honum ber af sier ad hallda, helldur hallde hann vt af sier Hooflega, epter þvi sem Gud hefur utskipt hvorium og einum mæling Truarennar.

4. Þviad lijka sem vier hofum marga Limu a einum Lijkama, enn aller Limerner hafa ei eins Hegdan.

5. Lijka so erum vier marger einn Lijkame j Christo, enn vor a millum erum vier hver annars Limir.]

Pist. II. Sunnud: ept: þrettanda.

6. Og hofum margh œttadar giafer, epter þeirre Nœd sem oss er giefenn. Hafe nockur Spœadom, þa sie hann (b) Trunne lijkur.

(b) (Trunne) Aller þeir Spœadomar sem leida Menn til Verkanna og ecke til Christum, so sem þess einka

Trunad

Trunadartraustsins, hvorsu merkeleger sem Peir eru, þa eru Peir ecke Trunne lijker, so sem Openberingar Frammlidenna, Messur, Pilagrims Reisur, Fostur, og H. Manna Piemustu ad leita.

7. Hefur nockur Embætte, þa giæti hann sijns Embættis, (c) Kienner nockur þa vakte hann Kienningena.

(c) (Kienner) vier kiennum Peim sem ecke adur vita edur skilia, enn Menn aminna Þa sem adur vita.

8. Aminner nockur, þa hygge hann ad Peirre Aminningu, Giefur nockur, þa giefe hann einfalldlega, Stiornar nockur, þa stiorne hann med adhyggiu, Fremur og nockur Miskunseme, þa giore hann hana med godfyse.

II. 9. Elskann sie flærdarlaus, Hated hid vonda, enn loded a hinu goda.

10. Ydar Brodurlegur Kiærleike sie af Hiarta ydar a mille, hvor verde fyrre til virding ad veita odrum.

11. Vered eige later, j Þvi Þier eiged ad vinna, verid gloande j Andanum, hegded ydur epter Tijdenne.

12. Vered glader j Vonenne, enn polenmoder j Kvolenne, stadfaster j Bænenne.

13. Annest Naudpurfter Heilagra, kostgiæfed Giestrisne.

14. Blessed þa er ydur ossækia, blessed enn bolved eige.

15. Fagned

15. Fagned med Fagnendum, enn Graated med Graatendum.

16. Verid samhuga innbyrdis, stunded ei pad, hvad haatt er, helldur hallded ydur nidur til peirra Laagu.]

Pistill. III. Sunnud. ept. Prettanda.

Halldid ydur ei sialfer vijsa.

17. Giallded engvum illt a mote illu, leggid kapp a Godmennsku vid hvorn Mann.

18. So miked sem mogulegt er, pa hafid Frid vid alla Menn.

19. Hefned ydar ecke sialfer (mijner elskulegustu) helldur giefid rvom Reide (Guds) pviad skrifad er, * Mijn er Hefndenn, Eg vil endurgiallda seiger DROTtinn.

* 5 B. Mos. 32, 35.

20. Nu, ef Ovin pinn hungrar, pa gief honum Fædu, Pyrster hann, pa gief honum ad drecka, Nær pu gierer petta, pa safnar pu (d) Glodum Elds yfer Hofud honum.

(d) (Gloodum) Adleggia Eldsgloder uppa Hofuded, er pad, ad vor Ovinur verdur sialfum sier reidur, vegna vorra Velgiorda, pad hann hefur giort so illa vid oss.

21. Laat ei yferstijga pig hid vonda, helldur yfervinn pu hid vonda med godu.]

XIII. Capitule.

Paulus talar um Skyldu hinna Rettlættu (I) vid veralldlegt yfervald; (II) vid Naungann; og (III) vid sig sialfa.

I. Hvor

1. Hvor Madur sie Valldstiorninne undergiefinn, sem yfer honum Magt hefur, þvi þar er eige nockur Valldstiorn, utann af Gude, Enn hvar Valldstiornenn er, þa er hun af Gude skickud.

2. Hvor nu motstendur Valldstiornenne, sa stendur j mote Guds Skickan, Enn þeir sem j mote standa, munu yfer sig taka Doms afelle.

3. Þviad Valldid er ei godum Verkum, helldur vondum til skielfingar, Enn villtu eige ottast Valldstiornena, þa gior hvad gott er, og muntu Lofstijr af henne hafa.

4. Þviad hun er Guds Þienare, þier til goda, Enn ef þu giorer hvad Vondt er, Þa maattu ottast, þviad hun ber eige Sverded forgiefins, Þviad hun er Guds Þienare og einn Hegnare til Stroffunar þeim sem jlla giorer.

5. So vered nu af Naudsyn undergiefner, eige alleinasta Hirtingarinnar vegna, helldur og lijka eirnenn fyrer (a) Samvitskunnar saker.

(a) (Samvitskunnar) Veralldlegt Vald er vegna Tijmanlegs Fridar, þar fyrer er Samvitskann skyllug vegna tilbærelegs Kiærleika, ad vera þvi undergiefen.

6. Þar fyrer skulud þier og Skatt giallda, þviad þeir eru Guds Þienarar, sem slijkar Verndaner skulu stirkia.

7. Þvi giefed þad hvorium sem þier skylduger

ger erud, þeim (b) Skatt, sem Skattur heyrer, þeim Toll er Tollur heyrer, þeim Otta er Otte heyrer, þeim Heidur sem Heidur heyrer.

(b) (Skatt) sia hvad gott þad er ad giefa Skatt og veita Hlijdne, þvi þar med hialped þier til ad vernda þa Godu, enn straffa þa Vondu, þar fyrer uned þar vel vid.

Pistillenn IV. Sunnud. epter Prettanda.

II. 8. Verid engvum um neitt skylldugir, nema þad þier elsked hvor annann jafnbyrdis, þvi hvor hann elskar annann, sa hefur Logmaled uppfyllt.

9. Þviad þar seigest, * þu skallt ei Hor drygia, ei Mann vega, ei stela, eige Ljugvitne mæla, þu skallt og eige gyrnast, og ef þar er nockud annad Bodord framveigis, þa felst þad j þessum Ordum, ** Elska skalltu Naunga þinn sem fialfann þig.

* 2 B. Mos. 20, 14. &c. 5 B. Mos. 5, 18. &c.
** 3 B. Mos. 19, 18.

10. Elskann giorer ecke Naunganum mein, þvi er nu Elskann Logmælsins Uppfylling.]

Pistillenn I. Sunnud. i Adventu.

III. 11. Og med þvi ad vier vitum slijkt, sem er Tijmann, þad Tijme er upp ad rijsa af Svefnenum (af þvi ad vor Saluhialp er nu nær, helldur enn þa vier trudum).

12. Nottinn er umlidenn, enn Dagurenn tekur ad nælgast, leggium þvi af Verkenn Mir-

Mirkranna, og j-skrydunst Herklædum Liossins.

13. Latum oss ganga erliga sem a Deige, eige j Ofæte-da Ofdryckiu, eige j Legukofum, og Munadarlijse, eige j þrættan nie Ofundsyke.

14. Helldur j-klædest þier Drottne JEsu Christo, og (c) Ræked Holldid, þo so þad fremie ecke sijnar gyrnder.]

(c) (Ræked) þad er, pijned ecke Lijkamann meir enn hann þoler, med obærelegum Heilagleika, Vøkum, Fostum, Jhugan, so sem Hræsnarar gisra.

XIV. Capitule.

Paulus ætminer (I) þa Rettlættu ad vvirda ecke sinn Brodur þott hann se veikur; (II) ecke helldur ad fordæma hann, (III) ne ad hneixlast a honum.

I. Enn þann sem Breiskur er j Trunne þa annist, ecke til (a) Efasamlegra samrædna.

(a) Efasamlegra) þar eru tveggia handa slags Christner, sumer sterker j Trunne, sumer veiker, þeir fyrre fyrerlyta þa Veiku ofdiarflega, þeir adrer hneixla sig ofaudvelldlega a þeim sterku. Nu ættu bæder ad haga sier epter Kiærleikanum, so ad hvorugur hriggdu nie dæmdu adra, helldur giorde og liete ogiort, hvad hvorumm um sig var naudsynlegt.

2. Annar truer hann meige alls neyta, enn hinn sem Breiskur er, ete hann Jurter.

3. Enn hvor ed etur hann forsmae ecke þann sem ecke etur, Og hann sem ecke etur, dæme

dæme eige þann sem etur, þvi Gud hefur annast hann.

4. Hvor ertu sem annarlegann Þion dæmer? Hann stendur eda fellur sijnum Lavarde, Enn hann fær vel vidrietr aptur, þviad Gud er mœttugur hann vid ad rietta.

5. Annar helldur meir af ødrum Deige, enn af ødrum, Hinn annar helldur alla Daga jafna, Hvor einn vere (b) viss uppa sijna Meining.

(b) (Viss) það er, sie ecke ostødugur og efasamur j sinne Samvitsku, helldur vere øruggur þar um, ad það sie einginn Synd fyrer Gude, hoad hellst sem hann etur, eda dreckur.

6. Hann sem af Deigenum helldur, gisrer það fyrer DROTne, Og hinn sem þar helldur ecke af, hann gisrer það og fyrer DROTne, Og hvor ed etur, sa etur DROTtne, þviad hann gisrer Gude þacker, Og hann sem ecke etur, hann etur eige DROTtne, og gisrer Gude þacker.

7. Þviad eingenn vor lifer sialfum sier, og eingenn deyr sier sialfum. Þvi ef vier lifum, þa lifum vier DROTtne; deyum vier, þa deyum vier DRottne.

8. Þar fyrer, hvort vier lifum eda deyum, þa erum vier DROTtins.

9. Þviad þar fyrer hefur Christus daid, og upp aptur risid og endurlifnad, það hann sie DROTTenn yfer Lifendum og Daudum.

II. 10.

II. 10. Enn þu, hvad dæmer þu þinn Brodur? Eda þu hinn annar, hvar fyrer forsmaar þu þinn Brodur? Þvi vier munum aller stickast fyrer Christi Domstol.

11. Epter þvi sem skrifad er, *So Sannarlega sem eg Lifi, segier DROTtinn, (c) Mier skulu oll Knie beygiast, og allar Tungur skulu Gud vidurkienna. *Es. 45, 23.

(c) (Mier) þa hlytur Christur ad vera Sannur Gud, med þvi slijkt skal skie fyrer hans Domstole.

12. Þa mun og hvor sem eirn fyrer sialfann sig giora Gude Reikningsskap.

III. 13. Fyrer þvi latum oss nu eige framarmeir dæma hvor um annann, Helldur dæmed þad miklu framar, ad eingenn setie nockra aasteiting edur Hneixle fyrer sinn Brodur.

14. Eg veit þad, og em þess fullvijs j Drottne JEsu, ad þar er Eckert almennelegt j sialfu sier, nema þeim sem þad reiknar fyrer almennelegt, honum er þad (d) almenneligt.

(d) (Almennelegt) Þad er so miked sem saurugt, eda Oklaart, so sem þad er eige er vijgt nie helgad.

15. Nu ef Broder þinn sturlast fyrer þinnar Fædu saker, þa geingur þu þegar eige epter Kiærleikanum, Minn kiære; Fordiarfa eige þann med þijnum mat, fyrer hvorn Christur er dainn.

16. Fyrer þvi kostid kapps aa, ad (e) ydar Audur verde eige lastadur.

(e) Ydar Audur, Evangelium er vor Audur, enn þad, ad þvi verdur lastan tillogd, vallda þeir sem Christelegt

stelegt Frelse handtiera, herfelega og vijsslega, hinum Breisktrudu til Hneixlunar.

17. Pviad Gudz Rijke er ecke Matur og Dryckur, helldur Riettlæte og Fridur, og Fognudur j Heilogum Anda.

18. Hvor hann pionar Christo par med, sa er Gudi peckur, og Monnum giedfelldur.

19. Fyrer pvi latum oss stunda epter pvi, sem til fridarens pienar, og pad sem oss pienar til betrunar, vor a medal.

20. Minn kiære, fordiarfa pu ei Guds Verk, fyrer Matarins saker, aller hluter eru ad sonnu hreiner, enn pad er honum eige gott sem pad etur med oasteitingu sinnar Samvitsku.

21. Miklu betra er, ad pu eter ecke Kiot, og drecker ei Vijn, edur pad nockud sem pinn Broder steiter sig a, eda argast af, edur veikist vid.

22. Hafir pu Truna, pa haf hana hia sialfum pier, fyrer Gudi. Sæll er sa sem ongva Samvitsku giorer sialfum sier, j pvi, hann medtekur.

23. Enn hvor sem efast par um, og etur po, sa er fordæmdur, pviad pad skier ecke af Trunne. Enn hvad ei er utaf Trunne, pad er Synd.

XV. Capitule.

Paulus kennir (I) hvarsyrer pad ege ad umlijda Dea

med

med Polennmæde sem eru Truar-Veiker; og (II) hversu ad Menn fœre Lifad Christelega.

1. Enn vier, sem stirkver erum, skulum umlijda Vanmœtt peirra sem (a) Breiskver eru, og hafa eige giedpeckne a sialfum oss.

(a) (Breiskleger) Pesse Capitule talar um pa sem hafa brest j sijnu Framferde, sem peir ed falla j opinberar Synder, edur Leste, ad menn skule lijda og ecke utskwfa peim, par til peir stirkna. So sem hann j fyrer-farande Cap. kiennde, ad breita vid veikar Samvitskur.

2. Og hvor sem eirn vorra hegde sier so, pad hann pocknest sijnum Naunga j godu, til betrunar.

3. Pviad Christur hafde ecke gied-peckne a sialfum sier, helldur epter pvi sem skrifad er, * Peirra Smœnaner sem pig smœdu, fiellu yfer mig. * Psalm. 69, 10.

Pistillenn II. Sunnud. i Adventu.

4. Enn hvad sem œdur skrifad er, pa er pad skrifad oss til Lærdoms, so ad vier fyrer polinnmæde og Huggun Ritningarinnar, hefdum Vonena.

5. Enn Gud polennmædennar og hugguna-rennar giefe ydur pad, ad pier sieud eins Sinnis ydar a mille, epter JEsu Christo.

6. So ad pier mættud med einu Samhellde, og einum Munne dyrdka Gud og Fodur vors DROttins JEsu Christi.

7. Par

7. Par fyrer annest hvor annann, lijka sem Christur annadest ydur, Gude til Lofs.

8. (b) Enn eg seige JEsum Christum verid hafa (c) Pionustumann Umskurnarinnar, fyrer Guds Sannleika saker, til Stadfestu Fyrerheitanna, sem til Fedranna eru skied.

(b) Summa Summarum Pessa Pistils, er, ad Gud vill ad aller, bæde Gydingar og Heidingiar, verde Saluholpner.

(c) (Pionustumann) Pad er Postula, Predikara, Sendemann, sem sendur var personulega til Gydinga, enn ei til Heidingia.

9. Og ad Heidenn Lydur lofade Gud fyrer Miskunseminnar saker, epter pvi sem skrifad er, * Fyrer pad vil eg vegsama pig, medal Heidinna pioda, og pijnu Nafne syngia.

* 2 Sam. 22, 50. Psal. 18, 50.

10 Og enn aptur seiger hann, * Fagned pier Heidingiar medur hans Folke.

* 5 B. Mos. 32, 43.

11. Og enn aptur, * Lofed pier DROTTenn aller Heidingiar, og mikle hann allur Lydur. * Ps. 117, 1.

12. Og enn aptur seiger Esaias, * Pad skal vera Root Jesse, og hann sem upprijsa mun, til ad stiorna heidnum Piodum, a hann munu Heidner Menn vona.

* Es. 11, 10.

II. 13. Enn Gud Vonarinnar, fylle ydur med ollum Fagnade og Fride j Trunne, so ad pier hafid gnooglega Von fyrer Krapt Heilags Anda.] 14. Enn

14. Enn eg em (d) fullvijs um ydur, Brædur mijner, ad þier sialfer erud fuller godgyrne, uppfyllder af ollum Skilninge, so ad þier gieted caminnt hvor annann.

(d) (Fullvijs) þad er, þo ad þier hafed ecke þorf ar mijnu skrife, þa preynger mier þo mitt Embætte þar til, hvort eg hefi af Guds Nad, ad eg kienne og caminne ydur, og hvorn Mann.

15. Enn eg dirfdest ei ad sijdur ydur nockud til ad skrifa, Brædur mijner, og ydur ad caminna, vegna þeirrar Nadar sem mier er af Gude giefinn.

16. Þad eg skule vera Christs Þienare, medal Heidinna Þioda, til ad offra Guds Evangelium, so ad Heidinn Lydur yrde Gude þægelegt Offur, helgad fyrer Heilagann Anda.

17. Þar fyrer giet eg hrosad mier j Christo JEsu, ad eg (e) þiona Gude.

(e) (Þiona) þad er, eg er hans Kiennemadur.

18. Þviad eg dirfdest ei nockud ad tala, þad Christur ei hefde giort fyrer mig, ad koma Heidinne Þiod til Hlijdnennar, Fyrer Ord og giorder.

19. Fyrer Krapt Taknanna og Stormerkianna, og fyrer Mætt Guds Anda, so ad eg hef j fra Jerusalem, allt um kring, jnn til Illyricum, uppfyllt allt med Christi Evangelium.

20. Og sierdeilis lagt Kapp a ad predika Evangelium þar, hvar Nafn Christs var eige

(f) kunnugt, so ad eg byggde eige uppa annarlegann Grundvoll.

(f) (Ei kunnugt) med thvi hier hofdud adur lært, tha flytte eg mier thess sijdur til ydar, med thvi eg hafde annarstadar plats, thar Christur var enn nu ecke predikadur.

21. Helldur epter thvi sem skrifad er, *Peim sem eckert var af honum bodad, their sku'u thad sia, Og their er thad hafa eige heyrt, their skulu thad skilia. *Esa. 53, 3.

22. Petta er tilefned, hvort mier hefur optsinnis toalmad til ydar ad koma.

23. Og first eg hefe nu eige rvom meir i thessum Londum, enn eg hefe tho haft epterlangan um morg aar ad koma til ydar, tha vil eg koma til ydar.

24. Tha eg reise til Spania. Thviad eg vænte ad eg mune reisa thar um og sia ydur, og af ydur thangad leiddur verda, Tho so, ad eg take adur hvijld hia ydur, um stundar saker.

25. Enn nu reisi eg til Jerusalem, theim Heilogu til thienustu.

26. Thvi (g) their af Macedonia og Achaia, hafa (h) velviliuglega samannlagt nockurn almennelegann peningastirk, theim Fatæku Heilogum, sem eru j Jerusalem.

(g) Athuga hier Postullega Art, hvad hoffamlega, og liuflega S. Pall oskar thessarar Hialpar af Romverium.

(h) (Velvilinglega) thad er giarnaun.

27. Thad

27. Pad hafa þeir viliuglega giort, þeir eru og þeirra Skulldamenn, þvi fyrst hiner Heidnu eru hluttakarar ordner þeirra andlegra Audæfa, þa er skaffellegt ad þeir synde þeim adstod, j lijkamlegum Audæfum.

28. Enn nær eg hefe þetta frammkvæmt, og (i) Innsiglad þeim þann avøxt, mun eg ferdast fram um hia ydur j Spaniam.

(i) (Innsiglad) þad er, trulega og vel geymt, og afhendt þetta fra mier.

29. Enn eg veit nær eg kiem til ydar, þad eg mun koma med fullre Blessan Christs Evangelii.

30. Enn eg beide ydur, Brædur mijner, fyrer vorn DRottinn JEsum Christum, og fyrer Kiærleika Andans, ad þier hialped mier til ad strijda j ydrum Bænum fyrer mier til Guds.

31. So ad eg frelsist fra þeim Vantruudum sem a Gydingalande eru, og þad mijn Þionusta, sem eg giøre til Jerusalem, verde þeim Heilogu þacknæm.

32. So ad eg mætte fyrer Guds Vilia til ydar koma med fagnade, og endurnæra mig med ydur.

33. Enn Gud Fridarins sie med ollum ydur, Amen.

XVI. Capitule.

Paulus (I) bidur Romveria ad Lidsinna Phebe: (II) Heilsar Imsum i Rom: (III) Rædur Romveri-

um ad varast þa sem kiæme Osamlynde og hneixle a stad: (IV) Romverjar fa Heilsan fra Jmsum.

I. Vora Systur Pheben fel eg ydur a Hendur, hvor ad er Þionustukvinna Safnadarins j Kenchrea.

2. Þad þier medtakid hana j DRottne, so sem Heilogum hæfer, og giored henne hiastod j hvoriu þvi Verke, sem hun kann ydar vid ad þurfa, þviad hun hefur morgum hiastod veitt, og mier sialfum.

II. 3. Heilsid Priscam og Aqvilam, mijnum Hialparmonnum j Christo JEsu.

4. Þau ed sijna Hœalsa hafa utsett fyrer mitt Lijf, hvorium ecke alleinasta eg giore þacker, helldur allur Sofnudur heidinna Þioda.

5. Og heilsid þeim Safnade sem j þeirra husi er, Heilsid Epœnetum mijnum elskulegum, sa sem ad frumvoxtur er þeirra j Achaia j Christo.

6. Heilsid Mariam, hvor mikla mœdu og Erfide hefur haft med oss.

7. Heilsid Andronico og Junian, mijnum Nœfrœndum og Sambandingium, hvorier Nafnfrœger Postular eru, og fyrer mig voru j Christo.

8. Heilsid Amplian mijnum elskulegasta j DRottne.

9. Helsid Urbano vorum Hialparmanne j Christo, og Stachyn mijnum elskulegum.

10. Heilsid Apellen sem forsoktur er j Christo, Heilsid þeim sem eru af heimele Aristobuli.

11. Heilsid

11. Heilsid og mijnum Frænda Herodionem. Heilsid og þeim af heimkynne Narcissi, sem eru j DRottne.

12. Heilsid Triphena, og Tryphosa, þær ed erfidudu j DRottne. Heilsid Persida elskulegre, hvor ad miked hefur erfidad j DRottne.

13. Heilsid Ruffo hinum Utvalda j Drottne, og hans Modur og minne.

14. Heilsid Asyncritum og Phlegontem, Herman, Patroban, Hermen, og þeim Brædrum sem hia þeim eru.

15. Heilsid Philologum og Julian, Nereum og Systur hans, og Olympan, og ollum Heilogum sem hia þeim eru.

16. Heilsid hvor odrum ydar a mille, med heilogum Kosse, Ydur heilsar Christs Safnudur.

III. 17. Enn eg minne ydur a, goder Brædur, ad þier hafid gaat a þeim sem Rugl og hindraner uppbiria j giegn þeim Lærdome sem þier hafed lært, og snued fra þeim somu.

18. Þviad þess hattar Menn þiona eige DRottne JEsu Christo, helldur sijnum Maga, og fyrer sætleg Ord, og fagurlegt Maltæke tæla þeir Hiortu Meinlausra.

19. Þviad ydar hlydne er a medal hvors Manns utkomenn, Fyrer þad fagna eg ydar vegna, Enn eg vil, ad þier sieud vitrer uppa hid goda, og einfallder uppa hid Vonda.

20. Enn Gud Fridarens mun jnnann skams nidurtroda Satan under ydar Fætur. Nad DRottins vors JEsu Christi sie med ydur.

IV. 21. Ydur heilsar Timotheus minn Hialparmann, og Lucius, og Jason, og Sosipater, mijner Nafrændur.

22. Eg Tertius heilsa ydur, sem þetta Brief skrifade, j DRottne.

23. Ydur heilsar Gajus, minn og alls Safnadarins Husbonde, Ydur heilsar Erastus, Borgarennar Fiarrentu Vordur, og Qvartus vor Broder.

24. Nad DRottins vors JEsu Christi sie med ydur ollum, Amen.

25. Enn honum, sem mættugur er ydur ad stirkia epter hliodan mijns Evangelii, og predikanar, utaf JEsu Christo, fyrer hvoria sa Leyndur domur er opinberadur, sem j fra Veralldar Upphafe hefur yfer vered þagad.

26. Enn nu opinnberadur og auglystur fyrer Ritningar Spamannanna, epter bode Eylijfs Guds, Truarinnar Hlijdne til Uppreisingar medal allra Heidinna þioda.

27. Peim sama Gude, sem alleina er vitur, sie Dyrd fyrer JEsum Christum ad Eylifu, Amen.

Til Romverja Sendur af Corintho, fyrer Pheben, sem þionnustukvinna var Safnadarins til Kenchrea.

For-

Formaale hins firra Pistils til Corinthios.

I þessum Pistle aminner hinn heilage Paall þa j Corintho Borg, þad þeir skule samhelldner vera j Truunne, og j Lærdomenum, hafande vakt a því, ad þeir lærdu vel þessa hofudgrein, sem er (þad Christur sie vor Saluhialp) a hvoria grein allar mannlegar skinsemder og Vijsdomar hafa sig reked.

Þoi lijka sem nu upphefia sig a vorum Dogum, j fra þvi ad Evangelium kom j auglios, marger favijser sialfbyrdingar (þa vier kollum Partiska anda, Villumenn, og Kiettara) hvorier allt ofsneimma eru kloker og lærder ordner, og eige fa fyrer miklum Meistaradome og Vijsdome halldid sig lijka neckrum, eda samlynda. Sa Eine vill hingad, hinn Annar þangad, so sem ad være þad stor Smæan, ef hvor hefde ei sijna eigenn meining, og frammsette ecke sinn eigenn Vijsdom, hvorium einginu fær snued aptur til sijns Vitskuleysis, enn þo vita þeir j þele nidre, alls eckert, nie understanda, af hinum rietta Hofud Grundvelle, þott þeir gialfre margt um þetta, Med Munnenum. Lijka so skiede a Dogum hins heilaga Pauls, þa er hann hafde kiennt sijnum j Corintho, þa Christelegu Tru, og Frelsed af Logmalenu, þa hoofu sig og upp hiner fauvijsu Sialfbyrdingar, og otijduger Sialfvitringar, seu junleiddu Osamhycke j þann sauhyckelega Lærdom, giorande so sundurhyckann flockadrattt, medal truadra manna, þann eine villde vera Pauls, hinn annar Apollos, þann eine Petri, enn annar Christi, Eirn villde umskierast laata, enn annar ecke, Þann eine villde giptast, hinn annar ecke, Þann eine villde eta Skurgoda forner, enn annar ecke, Sumer villdu

vera lijkamlega frialser, Og nockrar Konur villdu med utslegnu Hæare ganga, og slijkt annad þessu lijkt. Þar til þeir komu so fiærre, Þad eirn drijgde svijvirdinglegann misverknad a mote Frelsenn, takande sijna Stiupmodur til eigenn ords, Og sumer hielldu alls eckert utaf Upprisunne daudra Manna, Enn adrer nærsta lijtid af Sacramentenn.

Snoggt ad seigla, Þad gieck miog illa og nærsta oskickanlega til, so ad hvor eirn villde Meistare vera og kienna og þad eina giora med Gudspiollenn, Sacramentenn, Truna, hvad honum gott þotte, Og lietu a medan þessa hofudgrein fara, og under fotum liggia, þad Christur sie vor Saluhialp, Riettlæte og Endurlausn; lijka so sem hefdu þeir fyrer laungu kunnad þetta utan ad, Af því ad soddan sticke fær ecke vid magt ad blijfa, hvar Menn sialfer upphefia Kloker og vitrer ad þykiast.

Ollu deile lijka, eins og þad geingur nu til med oss, sijdann vier opinberudum j þydverskunne (seiger meistarenn) Þetta Evangelium utaf Gudlegre Nad, þa vill hvor og eirn hinn æðste Meistare vera, og hafa hinn Heilaga Anda alleina, Lijka sem Evangelium være fyrer þann skuld predikad, ad vier skyldum leita vorrar fordilldar, audsynande vorn klokleika, og skinsemd þar inne, So ad þesser Corinthi-Borgarmenn meiga vel vera eitt Epterdæme og Speigell vors Folks a þessum tijmum, hvort ed þorf hefde eins þvilijks Pistils, Enn þad hlytur so ad vera, og so a þad Evangelio ad ganga, þad hiner heimsku sialfbyrgingar og otijdiger Vitringar, eiga upp ad biria flockadrætt og hindraner, so ad þeir sem reynder ern (epter því sem hier seiger hinn heilage Paall) opinnberer verde.

Fyrer því straffar og fordæmer hinn heilage Paall slijkann skadsamlegann Vijsdom, nærsta alvarlega, Og giorer þvilijka heilaga nefvitringa aptur ad vit-

leysin-

leysingum, og seiger bert ut, ad peir vite eckert af Christo, nie af hans Anda og Andgisfum, þær oss eru j Christo JEsu veittar, og peir skulu enn nu taka til ad læra, þeir hliota andleiger ad vera sem þad skulu understauda, Enn ad vilia vitrer vera, og klokleik sinn j Evangelio ad syna, þad er eiu riett hindran, og hamlan, Gud og Christum ad vidurkienna, Enn flockadrattt og sundurbycke upp ad biria, þar er klokleg skinsemd, og Visdomur vel tilhæfelegur, so ad peir verde ad eins Heimsker sialfvitringar, og Christner villingar, Enn DRottenn vorn JEsum Christum fa peir alldrei riettelega vidurkiennt, nema þeir snuist aptur j hid forna Vitskuleyse, og lærte sig so audtelleattlegana færa og læra, syrer þad einfalldlega Guds Ord, Slijkt giorer hann, og um hønd hefur j hinum fyrstu Fiorum Capitulum.

J hinum Fimta straffar hann þa miklu Oskickun, þess hins sama sem sijna Stiupmodur hafde til Eckta teked, og vill bannfæra hann og Diæflenum giefa, Giefande þar med eirn Riettann Form, hvernenn Banned ætte ad handtieraſt, ad þeim sem sekur er, skule seigiaſt hans opinberer Lester, med sampycke Christeleags safnadar, so sem ad Christur kienner og sialfur, Matth. 18.

J Siotta straffar hann Agg og Þrætumal syrer Domstolum, sierdeilis syrer Heidnum monnum, og Vantruudum, Og kienner ad peir skule jarnbyrdis sakernar forlijka, ellegar Rangindinu lijda.

J hinum Siounda undervijsar hann af Hreinlijfenu, og Hiuskaparbandenu, lofar Hreinlijsed, og Jungfrurdomenn ad peir sem lifa þar j giete þess bet ur Gudspiallanna giætt, so sem ad sialfur Christur kienner Matth. 19, 18. ad þeim Hreinlijsmonnum sem vegna Gudspiallanna edur Himnarijkis eru hreinlijser, Enn

Paall vill onaudugann og vpvingadann Jungfrudom halldenn hafa utann alls haska meire Synda, annars sie hiuskaparbanded betra, enn hreinlijfis bindindid, pad jduglega veikest j Bruna.

J hinum aattunda allt til hins Tolfta, hondlar hann margvislega, hvorneun ad vier skulum lijda og handtiera vid breiskvar Samvitskur, j utvortis efnum, so sem ad er, j Matarnautn, Dryckiu og klædaburde, j tijdkan Sacramentanna, Fyrerbiodande j allum stodum, pad hiner stirkvu skule forsma pa Veiku, Af pvi ad hann sialfur, pott hann være einn Postule, pa hafe hann sem adur hallded sig j fra morgum peim hlutum par hann hafde po godann riett til, Par til, ad peir stirkvu meige vera ottaslegner um sig, af pvi ad fordum daga, eru so marger af Israels folke forgeingner, sem po voru adur aller samann utleidder fyrer Dasemdarverkenn af Egyptalande, Enn jafnframt pessu frammsetur hann nockrar hialplegar kienningar.

J hinum Tolfta og Prettanda, hondlar hann, hversu margbaattadar ad Astgiafer Guds eru, a medal hverra pad Kiærleikurenn sie po hin besta, so ad peir drambe sig ecke, helldur jnnbyrdis samphyckilega bione hver odrum, med pvi, ad par er einn Gud, einn DRottenn, einn Ande, og allesamann eitt, hversu margbaattad sem pad er.

J peim Fiortanda, kienner hann Predikurum, Spamonnum og Sannamonnum, pad peir skulu skickanlega jdka sijnar Gaafur, alleinasta til betrunar, frammietia sijnar Predikoner, Kunst og Greineseme, enn ei til eiginnlegrar Lofdyrdar.

J Fim-

I Fimtanda straffar hann þa sömu sem ranglega hafa lært og truad um Holdsins Uppriſu.

I hinum ſijdarſta minner hann þa a, um brodurlega hialp, ad þeir ſkulu veita ſtirk þeim þurftugu Tijmanlegrar Næringar.

Hinn fyrre S. Pals Piſtill til Corinthios.

I. Capitule.

Paulus bydur Eindrægne i Lærdomenum, og ofamþyckes og Þrættana, sem koma af drambe og metnade.

Paulus sem er einn Kalladur Poſtule JEſu Chriſti, fyrer Vilia Guds, og sa Broder Soſthenes.

2. Guds Sofnude j Corintho, þeim helgader eru j Chriſto JEſu, þeim kolludum Heilogum, Samt ollum þeim sem aakalla Nafn DRottins vors JEſu Chriſti, j ollum þeirra Stodum og vorum.

3. Naad og Fridur, af Gudi vorum Fodur, og DRottni JEſu Chriſto sie med ydur.

Piſtillenn XVIII. Sunnud. epter Trinit.

4. Þacker gisre eg Gude mijnum jafnan ydar vegna, fyrer þa Guds Naad sem ydur er giefinn j Chriſto JEſu.

5. Pad þier erud fyrer hann j ollum Portum audgader, j ollum Lærdome og j ollum Skilninge.

6. Epter þvi sem su Predikan af Christo, er kroptug ordenn j ydur.

7. So ad þier hafed ongvann brest j nockre Giof, Epterbijdande auglijsingu vors Drottens JEsu Christi.

8. Sa er ydur mun stadfostum hallda, allt ad lokum, So ad þier sieud ostraffanleger a Deige DRottens vors JEsu Christi.

9. Þvi Gud er trur, fyrer hvorn þier kallader erud til (a) Samlags Sonar hans JEsu Christi vors DRottens.]

(a) (Samlags) þad er, þier erud Samarfar og sameigendur allra godra Hluta med Christo.

10. Enn eg aminne ydur, Kiærer Brædur, fyrer Nafn DRDttins vors JEsu Christi, þad þier hafid allersamann eina Rædu, og lœted eige nockra twijstran vera ydar a mille, Helldur (b) halldid Fastlega til samans j einu Sinne, og einne Meiningu.

(b) So ad þier lated ecke giora ydur osamþycka.

11. Þvi mier er so sagt, um ydur, Kiærer Brædur, af þeim sem af Cloes Heimkynne eru, ad Prœttan sie ydar a mille.

12. Enn eg seige þar af, þad sa eine seiger ydar a medal, Eg em Pals, sa annar, Eg em Apollos, hinn þridie, Eg em Cephæ, hinn fiorde, Eg em Christi, Hvorneim?

13. Er

13. Er Christur þa í sundurskiptur? Er nockud Paall fyrer ydur krossfestur? Eda eruð þier skijrder í Paals Nafne?

14. Eg þacka Gude, þad eg hefe ongvann ydar skijrt, utann Crispum og Gaiumi.

15. So ad eingenn kunne þad ad segia, ad eg hafi skijrt í mijnu Nafne.

16. Eg skijrdi og Heimamenn Stephanæ, Framar veit eg ecke, hvort eg hefe adra skijrt.

17. Þviad Christur sende mig eige til ad skijra, helldur ad predika Evangelium, eige med Ordsnilld, so ad eige yrde Kross Christi ad ongvu.

18. Þviad þetta Ord af Krossenum er heimska þeim sem fortapader verda, Enn oss sem hialpast, er þad Gudz Kraptur.

19. Þviad stendur skrifad, * Eg vil ad ongvu giora Vijsdom þeirra Vijsu, og Skilning Skinsamra vil eg burt varpa, Hvar eru þeir Hyggnu? *Es 29, 14. Abd. v. 8.

20. * Hvar eru þeir Skriftlærdu? Hvar eru Veralldar Vitringar? Hefur Gud ecke giort Speke Heims þessa ad Heimsku.

* Es. 33, 18.

21. Med því Heimurinn fyrer Gudz Vijsdom, þeckte ecke Gud í hans Vijsdome, þocknadest Gude þad vel, fyrer Favijslega predikan hialplega ad giora, þa sem þar a trua.

22. Med þvi ad Gydingar oska Teikns, og Grisker spyria ad Speke.

23. Enn vier predikum Christ hinn Krossfesta, sem er Gydingum ad sonnu hneixlan, enn Grickium Heimska.

24. Enn þeim sem kallader eru, bæde Gydingum og Grickium, predikum vier Christum, Guds Krapt og Guds Speke.

25. Þviad Guds Favitska er monnum hyggnare, og Guds Veikleike er Monnum stirkvare.

26. Alijted, goder Brædur, ydar Kallan, þad eige eru marger Spekingar epter Holdenu, ei marger Volduger, eige marger Edalborner kallader.

27. Helldur þad, hvad heimsklegt er fyrer Heimenum, þad hefur Gud utvaled, uppa þad ad hann gisre Vitringana ad Hneixlan.

28. Og þad sem Veiklegt var fyrer Heimenum, þad utvalde Gud, so ad hann giorde ad Hneixlan þad, hvad Oblugt er, Og þad sem oedla var fyrer Heimenum, og forsmaad, þad hefur Gud utvaled, Og þad sem eckert er, so hann giorde þad ad engvu sem, nockud er.

29. So ad eckert Hold skylde hrosa sier fyrer honum.

30. Utaf hvorium þier erud og komner j Christo Jesu, Hvor oss er af Gude giordur til Vijsdoms, og Riettlætis, og til Helgunar, og til Endurlausnar.

31. So

31. So * ad hvor (epter þvi sem skrifad er) sem sier hroosar, sa hroose sier j DROttne. * Jerem. 9, 23. 24.

II. Capitule.

Evangelium ca ad predikast med þeim hætte, sem hefur fastann Grundvoll i Einfalldleika Christi til Uppbyggingar Safnadarens.

Og eg, goder Brædur, þa eg kom til ydar, kom eg ecke med Ordahæd, eda hærre Vitsku til ydar, ad boda ydur GUdliga Predikan.

2. Þvi eg hiellt mig eckert vita ydar a mille, utann alleina JEsum Christum þann hinn Krossfesta.

3. Og eg var hia ydur med veikleika, og med Ugg og Otta miklum.

4. Mijn Ord og mijn Predikan var ei j snilldar-ordum mannlegrar Vitsku, helldur j audsyning Andans og Kraptarens.

5. So ad ydar Tru skyllde fost (a) standa, ei a mannlegre Vitsku, helldur a GUds Krapte.

(a) (Fost standa) Þar fyrer kann Manuanna Lærdomur ecke ad vera Grundvollur Samvitskunnar edur Trwarennar.

6. Enn þar vier rædum um, þad er þo Specke a medal þeirra sem algiorder eru, ecke þessa Heims Specke, og ei þessa heims Hofdingia, hvorier ed forganga.

7. Helldur seigium vier af þeirre heimuglegre

legre (b) hulinne Guds Speke, hvoria Gud hefur skickad fyrer Veralldarennar Upphaf til vorrar Dyrdar.

(b) (Hulenne) þvi hun liggur hulenn under Heimsku og Krossenum, skijn ecke j Veasemd og Nijkedæme.

8. Hvoria eingenn af þessa Heims Hofdingium hefur þeckt, Þvi ef þeir hefdu þeckt hana, þa hefdu þeir eige krossfest DROTtenn Dyrdarennar.

9. Helldur epter þvi sem skrifad er, * Það ei hafe Auga sied, og eige Eyra heyrt, og ecke j nockurs Manns Hiarta komid, hvad Gud hefur fyrerbuid þeim er hann elska.

* Es. 64, 4.

10. Enn oss hefur Gud það opinnberad fyrer sinn Anda, Þvi Andenn rannsakar alla hlute, eirnenn diupleika Gudtomsins.

11. Hver manna er sa, ad vite, hvad j Mannenum er, utan Mannsins Ande, sem j honum er? So lijka veit og einginn hvad j Gude er, nema Guds Ande.

12. Enn vier hofum ei medteked þessa heims Anda, helldur þann Anda sem af Gude er, so ad vier vitum hvad oss er af Gude giefed.

13. Hvar vier og afsegium, eige med þeim ordum sem mannleg Vitska kann ad kienna, helldur med þeim ordum sem Heilagur Ande kiennir, dæmande so andleg efne andlegana.

14. Enn (c) Nattarlegur Madur skiniar eckert af Guds Anda, af þvi ad það er honum heimska,

heimska, og hann fær þad ecke þeckt, þvi þad hlytur andlegana ad dæmast.

(c) (Nattúrlegur) Hinn Nattúrlege Madurenn er þess hættar, sem hann er aan Nádarennar, med allre Skinsemd, Kunnáttu sinne og allu Megne, enn þo hann sie allra best skickadur.

15. Enn sa andlegur er, hann (d) dæmer alla hlute, og dæmest af engvum.

(d) (Dæmer) hann skilur, þreifar a, finnur, er vijs, og etc.. Hvad Natturaun meguar ecke, veit og ecke hvad Trueun edur Evangelium er.

16. Þviad hver hefur þeckt Hugskot Drottins? Eda hver vill kienna honum? Enn vier hofum Christi Hugskot.

III. Capitule.

Kennendurner ern Sam-Efides Menn Guds i Ordenu: Tilheyrendurner ern Guds Saadland: JEsus er Lijf hverutveggia.

Og eg, goder Brædur, kunne ei tala vid ydur, so sem vid andlega, helldur so sem vid holldlega, lijka sem vid oñur Ungbörn j Christo.

2. Miolk hef eg ydur til Dryckiar giefid, enn eige Mat, þviad þier formáttud þad ecke þa, so formeiged þier þad enn nu eige helldur, med þvi þier erud enn Holldleger.

3. Þviad a medan ad Hatur, Kijf, og Tvijdrægne er ydar a mille, Erud þier þa ei Holldleger, og ganged eptter mannlegre Vijsu?

4. Þviad ef sa eine seiger, Eg em Þaals og hinn

hinn annar, Eg em Apollo, Eru þeir þa eige Holldleger?

5. Hvor er Pœall? Hvor er Apollo? Pionustumenn eru þeir, fyrer hvoria þier erud Truader ordner, og þad sama, epter þvi sem DROttinn hefur hvorium einum veitt.

6. Eg plantade, Apollo vokvade, enn GUd hefur friofgunena giefid.

7. So er nu hvorke sa nockud sem plantar, nie hinn sem vokvar, helldur Gud, sa sem Friofgunena giefur.

8. Enn sa sem Plantar, og hinn sa sem vokvar, þeir eru eitt. Enn hvor einn mun sitt Verdkaup odlast, epter sijnu Erfide.

9. Þvi vier erum GUds Samerfidismenn, þier erud GUds Akurvinna, og GUds Uppbygging.

10. Eg hefe ut af þeirre GUds Nœd, sem mier er giefinn, Grunndvollenn lagt so sem eirn hyggium Hvsasmidur, enn einn annar bygger þar yfer, Enn hvor einn hafe gœt a, hvornenn hann bygger þar yfer.

11. Þviad enginn fœr annann Grundvoll lagt, helldur enn þann sem lagdur er, hvor ad er Christus JEsus.

12. Enn ef nockur bygger uppa þennann Grundvoll, Gull, Silfur, Gimsteina, Trie, Hey, Stroa.

13. Þa mun hvors eins Verk opinnbert verda,

verda, Dagurenn mun þad augljost giora, þviad þad mun med Elde opinnberad verda, og Hvijlijkt ad hvors eins Verk sie, þa mun Elldurinn reynslu a giora.

14. Ef nockurs Verk blijfur, sem hann hefur þar yferbyggt, þa mun hann laun odlast.

15. Enn hvors Verk sem uppbrennur, þa mun hann skadseme lijda, enn hann sialfur mun holpenn verda, þo so lijka sem þad sie fyrer Elldenn.

16. Vited þier ei, þad þier erud Guds Mustere, og þad Guds Ande bygger j ydur?

17. Enn hann sem fordiarfar Guds Mustere, hann mun Gud fordiarfa, þviad Guds Mustere er heilagt, hvort þier erud.

18. Tæle eingenn sialfann sig, nær nockur ydar a mille þykest vitur vera, verde hann ad þessa Heims Dæra, so ad hann mætte vitur verda.

19. Þviad þessa heims Spæke, er Heimska hia Gude, þviad so er skrifad, * Hann hondlar þa Vijsu j Vijsdome þeirra.

* Job. 5, 13.

20. Og enn aptur, * DROTTENN veit hugsaner Speckinganna, ad þær eru Hiegomlegar. * Psalm. 94, 11.

21. Fyrer þvi mete sig eingenn af nockrum Manne. Alt er þad ydvart.

22. Sie þad Paall, Eda sie þad Apollo, eda sie þad Cephas, eda Heimurinn, sie þad Lijfed

Lifsed eda Daudenn, sie þad hid nalæga, eda Ókomna, allt (a) er þad ydvart.

(a) (Er ydvart) því hefur eingenn Madur Magt til ad giora nockur Lög yfer Christnum, ad binda þar med þeirra Samvitskur.

23. Enn þier erud Christs, Enn Christur er Guds.

IV. Capitule.

(I) Virding Trulyndra Kennefedra hia Gudhræddum; (II) Vanvirding hiá Ogudhræddum.

Pistillenn III. Sunnudag i Adventu.

I. Hvor Madur hallde oss fyrer Christi Pienara, og Verkstiornara yfer Guds (a) leynda doma.

(a) (Leynda doma) Þad er Evangelium, j hvorium Gudddomlegar gooder Hlutter eru folgner, og framm-bæraft fyrer oss.

2. Nu heimta Menn eige meir ad Verkstiornurunum, enn þad þeir finnest truer.

II. 3. Enn mier er þad fyrer litlum koste, ad eg skule af ydur dæmast, edur af einum mannlegum Deige, eg dæme mig og ei sialfur.

4. Eg veit mig ei j nockru sekann, enn þar med em eg þo ecke Riettlatur, enn DROTtenn er sa sem dæmer mig.

5. Fyrer því dæmid ecke fyrer Tijmann, fyrr enn DROttenn kiemur, sa er auglysa mun eirnenn þad j Mirkrunum er huled, og opinber giora Radenn Hiartanna, og mun þa hvorium sem einum Lofstyr skie af Gude.]

6. Enn

6. Enn þetta, goder Brædur, hefe eg þydt uppa sialfann mig, og Apollo, ydar vegna, so ad þier lærdud af ockur, þad einginn hallde meir af sier, enn so sem skrifad er, uppa þad ad eingenn hroke sier upp mot odrum, fyrer nockurs manns saker.

7. Þvi hvor dæmer um þig? Og hvad hefur þu þad, ad þu hafer eige medteked? Enn first þu hefur þad medteked, Hvad hrosar þu þier þa, sem sa þad hefde ei medtekid?

8. Þier erud nu þegar sadder, þier erud nu þegar (b) auduger ordner, þier riked oss vor, Giæfe þad og GUD, ad þier riktud, so ad vier mættum og rikia nied ydur.

(b) (Auduger) Ironia est, hann kallsar þa, og meinar hier þvert a mote.

9. Enn eg helld, ad GUD hafe giort oss Postula, ad hinum allra audvirdilegustu, so sem Daudanum yfergiefna, þviad vier erum undurfurda ordner Heimenum, og so Englum og Mønnum.

10. Vier erum Dæarar fyrer Christs saker, enn þier hyggner j Christo, Vier veiker, enn þier stirkver, Þier dyrdleiger, enn vier forsmaanarleiger.

11. Þviad allt til þessarar stundar, þolum vier Sveingd og Þorsta, og erum klædfaer, og verdum barder, og hofum ongvann vissann Samastad.

12. Er-

12. Erfidum og þionum med vorum eiginn Hendum, og nær oss er illa tiltalad, þa blessum vier, Erum vier ofsokter, þa lijdum vier þad.

13. Erum vier lastader, þa Graathœnum vier, og jafnann erum vier so sem (c) Bolvan þessarar Veralldar, og hreinsunar Offur allra Manna.

(c) (Bolvan) a Grisku Katharma, a Latinu Piaculum, so kallast sa Madur, sem hefur giort slijkann Ogiorning, ad Menn meina, ad Gud mune eydeleggia og bolva Londum og Lydum þar fyrer, þar fyrer þegar, þeir riedu þa af Dogum, meintu þeir ad þeir hefdu Bolvanena j burt teked, og giort Landhreinsun, Soddan Bolvan var Jonas j Siœfar Hafed votkastadur.

14. Þetta skrifa eg eige uppa þad eg hneixle ydur, Helldur œminne eg ydur so sem mijn Kiærustu Børn.

15. Þvi þo þier hefdud tiju Þusund Læremeistara j Christo, þa hafed þier þo ei Fedurnar marga, þviad j Christo JEsu fyrer Evangelium þa hefe eg alid ydur.

16. Fyrer þvi œminne eg ydur, Vered mijner epterfilgiarar.

17. Þar fyrer sende eg Timotheum til ydar, hvor ad er minn kiær og trur Sonur j Drottne, ad hann undervijse ydur mijna Vegu, þa sem ad eru j Christo, lijka so sem eg j ollum Samkundum og allstadar kienne.

18. Þar

18. Þar hroka sier nu nockrer upp, lijka sem eg munde ei koma til ydar.

19. Enn eg mun miog snarlega koma til ydar, ef DROTTinn vill, og reyna, eige ord þeirra sem upphrokader eru, helldur Krapt.

20. Þviad Guds Rijke er eige folged j ordum, helldur j Krapte.

21. Hvad vilied þier? Skal eg med Vendi til ydar koma, eda med Kiærleik og hogværum Anda?

V. Capitule.

Paulus talar (I) um alvarlegt Straff fyrer Lausiæte; (II) ad ege se haft Samneyte i Sofnudenum med angliosum þverbrotnum Syndurum.

1. Almennelegt Nickte er, ad þar sieu Horaner ydar a mille, og þo slijk Horan, sem ei er gietid a medal Heidinna Pioda, þad ad nockur skal hafa sijns Fodurs Eiginkonu.

2. Og þo erud þier upphrokader, og hafed ecke miklu framar enn um aled, so ad sa sem þad Verk hefur drygt, yrde burt tekenn fra ydur.

3. Ad sonnu eg fravarande med Lijkama, þo nalægur j Anda, hefe allareidu so sem nærverande dæmt yfer honum sem slijkt hefur giort.

4. Ad

4. Ad j Nafne DRDTtins vors JEsu Christi.

5. Ad ydur samann komnum med mijnum Anda, og med Krapte DRottins vors JEsu Christi, hann ofur ad selia Andskotanum, til Holldsins fordiserfunar, so ad Andinn sie hialplegur a Deige DRottins vors JEsu.

II. 6. Ydar hroosan er ei god, Vitid þier ei ad Lijtid Swordeyg syrer allt Deiged?

Pistillenn a Paskadaginn.

7. Fyrer þvi hreinsid burt hid gamla Swordeiged, So ad þier sieud (a) nytt Deig, so sem þier erud osyrder, Þvi vier hofum og eirninn eitt Paskalamb, sem er Christur fyrer oss offradur.

(a) (Nytt Deig) þar er enn nu eptir Synd hia þeim Heilogu, sem a nt ad hreinsast, þessvegna seiger hann, þier erud osyrder, það er, Heilager, enn komed þvi so til leidar, ad þier wthreinsed það allt saman, og verded alldungis nytt Deig.

8. Fyrer þvi holldum Paska, eige j gomlu Swordeige, og eige j Swordeige Illskunnar og Prettvijsinnar, helldur j Sætu Deige Skijrleiksins og Sannleikans.]

9. Eg skrifade ydur til j Briefenu, ad þier skylldud eckert hafa ad gisra med Horunarmenn.

10. Ongvanneigenn meina eg þessa heims Horunarmenn, eda agyrndarmenn, Rænningia nie Blotsmenn Skwrgoda, annars hlytud þier (b) Verolldena ad ryma.

(b) (Ryma)

(b) (Ryma) Hvor ecke vill vera a medal jllra Manna, hann hlytur ad umflya alla Verollden a, par fyrer vill hann vier skulum fordast þa Christnu sem Vonder eru.

11. Enn nu skrifa eg ydur þad þier skulud ei hafa ad giora med þa, sem er, Ef sa er nockur sem sig lætur Brodur kalla, og er Frillu-lijfismadur, eda aagyrndarmadur, Afgudadyrkare, eda Brixlunarmadur, Ofdryckiumadur, eda Rœninge, med þeßkonar monnum skulud þier ecke Matar neyta.

12. Þvi hvad koma þeir vid mig, sem þar fyrer utann eru, þad eg skylde þa dœma? Er eige so, ad þier dœmed þa sem fyrer jnnann eru? Enn GUd mun dœma þa sem fyrer utann eru, taked sialfer j burtu fra ydur þann sem Vondur er.

VI. Capitule.

Paulus (I) leyfer ad þeir Christnu mege dœma um Rett og Orett: En (II) bannar Christnum ad syndga a Rockurn Hatt a mote Guds Bodordum.

1. Hvorueim dirfist nockur af ydur, sem hefur eitthvad kiærumaal j mot odrum, ad þrœtta þar um fyrer Ranglatum, og ei helldur fyrer Heilsgum?

2. Vited þier ecke, þad Heilager munu Heiminn dœma? Og first Heimurinn skal dœmast af ydur, Erud þier þa eige nogu vel fallner, til ad dœma um lijtils hœttar saker?

3. Viteð þier ei, þad vier munum yfer Englunum dæma? Hversu miklu meir þa yfer stundlegum Audæfum?

4. Enn þier, nær þier hafed nockur Mælaferle, um stundlegann Aud, þa taked þier þa sem hia Sofnudenum (a) Forsmæder eru, og setied þa til Yferdomara.

(a) (Forsmader) Þad eru Heidingiar, hvørium ecke er lyft med þeim Christnu til Andlegra Hluta, so sem til Sacramentisins, ete.

5. Eg hlyt ad seigia ydur þetta til blygdunar, Er þar þa med ollu einginn so vitur ydar a mille, eda og ei einn, sem dæma kynne a millum Brodurs og Brodurs?

6. Helldur deiler einn Broder vid annann, þar ofanna fyrer Vantruudum.

7. Þar er alla reidu brestur a millum ydar, þad þier hafid Lagadeilur ydar a mille.

8. Hvar fyrer lijded þier ei miklu helldur O-riett? Eda þvi lated þier ecke æseylast ydur helldur? Enn þier giored rangt, og Oj-ofmud, og þo þad vid ydar Brædur.

11. 9. Viteð þier ei þad, Ranglater munu ei eignast Guds Rijke? Lated eige villa ydur, hvorke Frillulijfismenn, nie Blotmenn Skvrgoda, eige Hordomsmenn, nie Sælgiætingar, eige helldur þeir sem Skomm drygia med Karlmonnum.

10. Eige Þiofar nie Agyrndarmenn, eige Ofdryckiumenn, eige Hneixlarar, nie Rænningiar munu Guds Rijke erfa.

11. Og þvijliker hafa nockrer utaf ydur verid, Enn þier erud nu afþvegner, þier erud helgader, þier erud Riettlater, fyrer Nafnid DRottins JEsu, og fyrer Anda Guds vors.

12. Allt leyfest mier, enn ei er þad allt nytsamlegt. Allt leyfest mier, enn þad skal ei taka mig til fanga.

13. Fædslann Maganum, og Maginn Fædslunne, Enn Gud mun þetta og hitt afmœa. Lijkamiun ad sonnu eige Frillulifnadenum, helldur DRottne, og DRottinn Lijkamanum.

14. Enn Gud hefur uppvaked DRottenn, og so mun hann oss uppvekia fyrer sinn Krapt.

15. Eda vitid þier ecke, þad ydrer Lijkamner eru Christs Limer? skyllde eg nu taka Christs Lime, og gisra þar af Skiækiunnar Lime? þad sie fiærre.

16. Eda vitid þier ecke, ad hvor hann samlagar sig Skiækiunne, ad sa er einn Lijkame med henne? *þvi þaug munu (seiger hann) tvo j einu Holldi vera. *1 B. Mos. 2, 24.

17. Enn hvor hann samteinger sig DRottne, sa er einn (b) Ande med honum.

(b) (Ande) so sem hiner adrer Tveir eru eitt Holld.

18. Flyed Frillulifnadinn, þviad allar Synder, hvoriar Madurinn dryger, eru utan hans Lijkama, Enn hvor ed Frillulifnaden dryger, sa syndgar vid sinn eiginn Lijkama.

19. Eda vited þier ecke ad ydrer Limer eru Mustere Heilags Anda, sem j ydur er, þann þier hafed af Gude? Þier erud og eige ydrer sialfs.

20. Þviad þier erud dyru Verde keypter. Þar fyrer vegsamid Gud j ydrum Lijkama, og j ydrum Anda sem Guds eru.

VII. Capitule.

Paulus talar (I) um Hionabands Stettena: (II) Um þaa Ogiptu: (III) Um Eckin Standed.

I. Um þad þier skrifudud mier til, andsvara eg, þad Mannenum er gott ad hann snerte ei neina Konu.

2. Enn fyrer Fritluliſnadar saker, þa hafe hver einn sijna Eigenn konu, og hvor ein hafe sinn eigenn Mann.

3. Madurinn giore Kvinnunne sijna skylduga godvilld, slijkt hid sama Kvinnann Mannenum.

4. Konann hefur eige valld sijns Lijkama, helldur Madurinn, lijka og eirnenn Madurinn hefur eige Valld sijns Lijkama, helldur Konann.

5. Hallde hvorugt sig fra odru, nema þad sie af beggia samþycke, um stundar saker, so ad þier sieud þess lidugre til Fostu og Bænahalldz, og komid sijdann aptur til samans, so ad Andskotenn freiste ydar ecke, fyrer ydar Oskijrlijfis saker.

6. Þetta

6. Þetta seige eg af vorkunseme, og eige epter skipan.

7. Enn eg villde helldur, ad aller menn være so sem eg em, Enn hvor einn hefur sijna eiginlega giof af Gude, einn ad sonnu so, enn annar so.

8. Enn þad seige eg þeim ogiptu og Eckium, ad þeim er gott, ef þeir blijfa so sem eg.

9. Enn ef þeir fa sier eige hallded, giptest þeir þa, þviad betra er ad giptast enn ad breina.

10. Enn þeim sem gipter eru byd eg eige, helldur DRottinn, þad Konann skilie sig ecke vid Mannenn.

11. Enn ef hun adskilst, þa blijfe hun utann Hiuskapar, eda (a) forlijke sig vid sinn Mann, og Madurinn forlegge ecke sijna Eiginkonu.

(a) (Forlijke) Eingenn Ordsok adskilur Mann og Kvinnu, utan Hoordomur, Matth. 19. Þar fyrer skulu þaug j odrum Osamþykis efnum annadhvort sættast, eda vera ogipt, ef þau skilia þar fyrer hvort vid annad.

12. Hinum odrum seige eg, enn ecke DRottinn, Ad ef einhvor Broder hefur Vantruada Konu, og henni hagar ad bwa vid hann, þa skilie hann ei vid hana.

13. Og ef su Kona er, sem Vantruadann Mann hefur, og þad hagar honum hia henni ad bwa, þa skilie hun ei vid hann.

14. Þviad Vantruadur Madur er helgadur fyrer Konuna, og Vantruud Kona er

(b) helgud fyrer Mannenn, annars være Born ydar saurug, enn nu eru þau heilog.

(b) (Helgud) So sem þeim enu hreinu eru aller hluter hreiner, Tit. r. so er og ein O-Christenn Ecktapersona hrein þeim Christna, ad hann ma syndlauſt hia henni vera, og þeim Bornum ma ecke j burt ſkufa, ſo ſem Ohreinum, ſem ecke ſkyllde edur mætti lijdaſt, þvi Ecktaſkapur og forſorgun Barna er ei oriett, hvorke hia Heidnum nie Christnum.

15. Enn ef hinn Vantruade fraſkilur ſig, þa leatid hann fraſkilia ſig, Þvi Broder eda Syſter eru ei forbundinn j þann mæta, þvi Gud hefur oſs j Frid kallad.

16. Eda hvad veitſtu þad Kona, nema þu kunner ad giora Mannenn holpenn? Eda þu Madur, Hvad veitſtu, nema þu gieter giort Konuna hialplega? þo epter þvi ſem Gud hefur hvorium einum utdeyllt.

17. Hver og einn, epter þvi ſem DRottinn hefur hann kallad, þa gange hann, og ſo ſkicka eg þad til j ollum Soſnudum.

18. Er nockur Umſkorinn kalladur, ſa æfke ei (c) Yferhvodar, Er og nockur kalladur, j Yferhvodenne, leate ſa ei umſkiera ſig.

(c) (Yferhvodar) þad er, eingenn halldi faſt þar a, þad Yferhvodenn edur Umſkurnenn ſie naudſynleg, helldur leate hvertveggia ſtanda frij fyrer hvorium Manne, og oþvingad.

19. Umſkurnenn er eckert, Yferhudinn er og eckert, helldur vardveiting Guds Bodorda.

20. Hver

20. Hvor eirn blijfe nu j sinne Kallan, sem hann er jnne kalladur.

21. Ef þu ert einn Prœll kalladur, þa haf þar ei œhyggiu fyrer; enn gieter þu frials verid, þa neyttu þess miklu helldur.

22. Þviad hvor hann er prœll kalladur j DRottne, sa er Frelsinge DRottins, Lijka og eirnenn hvor hann er frelsinge kalladur, sa er Prœll Christi.

23. Þier erud dyru verde keypter, verid ei Prœlar Mannanna.

24. Hvor og einn, goder Brœdur, j hvorre stiett sem hann er kalladur, þar blijfe hann jnni hia Gudi.

II. 25. Enn af Meyunum hef eg eckert Bodord DRottins, þo seige eg mijna meining, sem sa ed hefur Miskunsemd odlast af Gude, til ad vera trur.

26. Þvi meina eg nu þad gott vera, fyrer nalœgrar Naudþurftar saker, þad Mannenum sie þad gott so ad vera.

27. Ertu vid Konuna bundinn, þa sœk ei epter laus ad vera, enn ertu Konulaus, þa leita ei Konfangs.

28. Enn þo þu giptest, syndgar þu ecke, og þo ad ein Mey giptest, syndgar hun ei, þo munu þess-konar holldsins harmkvœle hafa, Enn eg þirme ydur giarnann.

29. Þad seige eg ydur, goder Brœdur, ad

tijminu er naumur: Framar er þad meininginn, ad þeir sem eiginnkvænter eru, þad þeir sieu so sem ad þeir hefdu ei neinar.

30. Og þeir er harma, so sem ad hormudu þeir ei, og þeir sem fagna, sem ad fognudu þeir eige, og þeir sem kaupa, so sem eignudust þeir eige.

31. Og þeir sem tijdka þennann heim, ad þeir vanbruke hann eige, þvi þessa heims frijdleike forgeingur.

32. Enn eg villde þad þier værud utann aahyggiu, hvor okvæntur er, sa ber aahyggiu um þad sem DRottins er, hvorninn hann meige DRottni þocknast.

33. Enn hvor eiginnkvæntur er, sa ber aahyggiu um þad hvad Heimsins er, og hvorninn hann meige Hvsfreyunne þocknast.

34. Adskillanleg grein er a millum Meyar og manns Konu, Hin Ogipta ber aahyggiu um þad hvad DRottins er, so ad hun sie heilog j Lijkama og Anda, Enn su sem gipt er, su ber aahyggiu um þad hvad Heimsins er, og hvorninn hun meige Mannenum þocknast.

35. Enn þetta tala eg til ydar gagnsemi, ei uppa þad, ad eg leggie (d) snoru fyrer ydur, Helldur þess vegna, ad þad er Fijunt, so ad þier mættud jafnann oforhindrader DRottne þiona.

(d) (Snoru) Paall vill ecke fyrerbioda nockrum Eckitaskap, so sem nu skiedur eyter Logum og Heitum hia Prestum, Munkum og Nunnum.

36. Enn

36. Enn ef nockur þykist sia, þad sier mune torvelldlega vegna med sijna Jungfru, med þvi, ad giafordsins tijme er koninn, og þad vill ei odruvijs vera, þa giori hann þad honum lijkar, hann syndgar ei, hann late þau giptast.

37. Enn ef nockur fastlega casetur sier, med þvi hann er obvingadur, hafande vallde sijns (e) Eiginnlegs vilia, og stadfester j sijnu Hiarta, ad vardveita sijna Jungfru, hann giorer vel.

(e) (Eigennlegs vilia) þad er, ad hun samþycke þad, Hann er sialfradur, þvi Guds bod þvingar hann þar ecke til.

38. Og hvor ed gipter, sa giorer og vel. Enn hann sem ecke gipter, sa giorer (f) betur.

(f) (Betur) Ecke ad hann verde þess vyparlegre fyrer Gude, fyrer hvorium ad Truenn alleina upphefur Mann, helldur sem hann cadur sagde, ad hann kann betur ad hugsa um Gud j þessu Lijferne.

III. 39. Kvinnann er Logmalenu underbundinn, so leinge sem hennar Madur lifer, enn nær hennar Madur er latinn, so er hun frials sig ad gipta hvorium hun vill, utann þad skal skie j DRottne.

40. Enn þo er hun sælli ef hun blijfur so, epter minne meiningu, Enn eg helld þad, ad eg muni og hafa Guds Anda.

VIII. Capitule.

Paulus talar um Af-gude, og Christelegt Frelse.

Enn um þad sem Skwrgodum offrast, vitum vier, þvi vier aller hofum þa Skinseme: Skinseminn hun blæs upp, enn Kiærleikurenn bæter um.

2. Nu ef einhvor lætur sier þykia þad, hann viti nockud, hann veit enn eckert, so sem honum ber ad vita.

3. Enn ef sa er einhvor sem elskar Gud, hann er af honum þecktur.

4. So vitum vier nu af þeirre fædslu sem Skwrgodum offrast, þad Skwrgodid sie ecke Par j Heimenum, og ad þad sie einginn Gud, nema sa eine.

5. Og þo ad þar sieu nockrer sem Guder kallast, hvort þad er a Himne, eda a Jordu (med þvi, ad marger eru Guder, og marger Drottnar.)

6. Þa hofum vier þo ecke utan eirn Gud, Fodurenn, af hvorium ad aller hluter eru, og vier j honum; og eirn DRottinn, JEsum Christum, fyrer hvorn aller hluter eru, og vier fyrer hann.

7. Enn þessa Skinseme hafa ei aller, þviad nockrer hafa giort sier Samvitsku enn nu um Skwrgodenn, og eta þad fyrer Skwrgoda forner, þar med saurgast þeirra Samvitska, med þvi, hun er so veik.

8. Enn

8. Enn Fædann batar oss ecke fyrer Gude, etum vier, þa erum vier ei betre fyrer þad, Etum vier og ecke, þa verdum vier ei verre fyrer þad.

9. Enn siaid so til, ad þetta ydvart frelsi Verde ei til Asteitingar hinum Veiku.

10. Þvi ef nockur sæi þig (þu sem Skinsemina hefur) sitia til Bords j Godahusi, verdur þa eige hans Samvitska (med þvi hann er breiskur) upphvott ad eta Skvorgodaforner?

11. Og so fyrer-ferst þinn breiskve Broder vegna þinnar Skinsemi, fyrer hvorn ad Christur er þo lijfloatinn.

12. Og nær þier syndgest so vid ydvarn Brodur, og slaid þeirra Breiskva Samvitsku, þa syndgest þier vid Christum.

13. Hvar fyrer, ef ad fædann hneixlar Brodur minn, skyllde eg helldur alldrei Kiot eta, so ad eg giorde eckert Hneixle mijnum Brodur.

IX. Capitule.

Paulus talar um, Hversu ad hann sialfur hafe brukad sitt Christelega Frelse i Verkum sijns Embættes.

Er eg ecke Postule? Em eg eige frials? Hef eg ecke sied DRottinn vorn JEsum Christum? Erud þier ecke mitt Verk j DRottne?

2. Og þo eg sie ei annara Postule, þa em eg þo ydar Postule, þvi Innsigle mijns Postullegs Embættis erud þier j DRottne.

3. Enn andsvar mitt, vid þa sem mig adspyria, er þetta.

4. Hofum vier ei vallt till ad eta og drecka?

5. Hofum vier eige vallt til einhvorria Systur ad Eignarkonu med oss ad flytia, lijka sem adrer Postular og Brædur DRottins, og Cephas?

6. Eda hofum alleinasta eg og Barnabas ecke magt til ad erfida ei?

7. Hvor fer nockurn tijma j strijd uppa sitt eigid kaup? Hvor plantar Vijngardenn, og etur ei af hans aavexte? Eda hvor fodrar Hiordina og neyter eige af Miolk Hiardarinnar?

8. Tala eg þetta epter mannlegre sidveniu? seiger og ecke Logmalid þetta?

9. Þviad þar stendur skrifad j Monsis Logmale, *Ei skalltu mvlbinda Naut þad sem þreskier, Hvort ber Gud (a) aahyggiu fyrer Nautunum? *5 B. Mos. 25, 4.

(a) (Ahyggiu) Gud ber Ahyggiu fyrer øllum hlutum, enn ecke so, ad þetta skule skrifast vegna Nautanna, þvi þau kunna ecke ad lesa.

10. Eda seiger hann ecke þetta j alla stade vorra vegna? Þviad fyrer vorar saker er þetta ritad, Af þvi hann sem plæger skal plægia j voninne, og sa sem þresker, hann skal þreskia j voninne, so ad hann verde hluttakare sinnar vonar.

11. First

11. First vier sœum ydur hid andlega, Er þad mikils verdt þo vier uppyrkium ydvart hid lijkamlega?

12. Og ef hiner adrer eru hluttakande þessarar magtar hia ydur, Hvar fyrer skylldum vier eige miklu framar? Enn vier hofum ei (b) tijdkad þessa magt; helldur umlidum vier allrahanda, so ad vier gisrdum Christs Evangelio engva hindran.

(b) (Tijdkad) Sia, Postulenn vœger og lijdur so mjog annara Veikleika, so hann helldur sig fra allu þvi sem hann hefde þo riett til so sem eirn Postule, og lijka fra þvi, sem hann hafde annara Postula Eterdœme til.

13. Vitid þier ecke þad, þeir sem fornernar fœra, *eta af þvi sem fornfœrt er? og þeir sem Alltarenu þiona, hafa not af Altarenu?

*5 B. Mos. 18, 1.

14. Lijka so hefur og DRottinn tilskickad, ad þeir sem Evangelium kunngisra, skulu af Evangelio nœring hafa.

15. Enn eckert þessara hef eg tijdkad. Enn eg skrifa ei helldur þetta þar fyrer, ad so skule vid mig vera gisrt, þvi betra vœre mier helldur dgudum ad vera, enn þad, ad nockur skylde mijna hroosun ad engvu gisra.

16. Þvi þad eg predika Guds Evangelium, þa ma eg ei hrosa mier um þad, þviad eg a þad ad gisra, Og vei sie mier þa, ef eg predika ecke Evangelium.

17. Gisre eg þad viliugur, þa fœ eg laun,

enn ef eg giore þad naudugur, þa er mier þo þad Embætte a hendur falid.

18. Hvad eru nu þa mijn (c) laun? j því, ad eg predika Evangelium Christi, og giore þad sama viliugur, ongvum til kostnadar, so ad eg misbruke ei mitt Frelsi j Evangelio.

(c) (Laun) Paall vill ei hrosa sinne Predikun, því hann er skyldugur þar um, enn þad hann predikar aan Bitalings, þad reiknar hann fyrer sierleg laun og hroosm.

19. Því þo eg sie frials fyrer ollum, þa hef eg þo giort sialfann mig ad hvors manns Þion, so ad eg vinne marga af þeim.

20. Þviad Gydingum er eg ordinn so sem Gydingur, uppa þad eg vinne Gydinga, Og þeim sem under Logmalenu eru, er eg ordinn so sem under Logmale, so ad eg vinne þa sem under Logmalenu eru.

21. Og þeim sem aan Logmals eru, em eg ordenn so sem aan Logmals (sem eg em þo ei aan Logmals fyrer Gude, helldur er eg j Christi Logmale) so ad eg vinne þa somu sem aan Logmals eru.

22. Þeim sem breiskver eru er eg ordenn sem være eg breiskur, so ad eg vinne hina breisku, Ollum er eg ordinn allshattar, So ad eg giore allstadar einhveria hialplega.

23. En þetta giore eg vegna Evangelii, so ad eg verde þess hluttakare.

Pistillen

Pistillenn I. Sunnud. i Nijnvikna Fostu.

24. Eda vitid þier ecke, ad þeir sem a Skeidplatsenu hlaupa, þad þeir aller hlaupa, enn einn er sa sem Hnossid tekur? Hlauped nu og so, ad þier hondlid þad.

25. Enn hvor sa sem slæst, hann varar sig vid ollu, þeir ad sonnu, uppa þad þeir odlest forgeingelega Koronu.

26. Enn vier oforgeingelega, Enn eg hleyp, eige so sem uppa hid (d) ovissa, eg slæst, eige so sem sa er j Vindenn slær.

27. Helldur tem eg minn Lijkama og þiae hann, so ad eg predike þad ei odrum, og verde sialfur rækur.

(d) (Ovissa) so sem sa er hleyppur vediunar-hlaup, hlaupe hann utaf Veigenum, þa ramuar hann ecke Takmarkid, og sa er skilmast, rammie hann ecke, þa slær hann j Vedred forgiefins, so geingur þad ollum þeim sem giora morg god Verk enn Trunarennar, þvi þeir eru ovisser um, hvorneun þeir munu Gude þocknast, þar fyrer er þad ecke utan skeahlaup, Slags misser og forgiefins verk.

X. Capitule.

Paulus (I) bannar Helldlegt Andvaralense, og (II) syner Hversu langt ad Christelegt Frelse nær.

1. Enn eg vil ei dylia fyrer ydur, kiærer Brædur, þad vorer Fedur *voru aller under Skyenu og ** aller geingu þeir yferum Hafid.

*2 B. Mos. 13, 21. 22. ** 2 B. Mos. 14, 22.

2. Aller

2. Aller eru þeir og skijrder under Mose med Skyenu, og med Sionum.

3. Og aller hafa þeir neytt einslags * andlegrar Fædu, og aller hafa þeir einslags andlegann Dryck druckid. * 2 B. M. 16, 15.

4. Því þeir drucku * af þeirre andlegre Hellu, sem þeim eptersylgde, en Hellann var Christur.] * 2 B. Mos. 17, 6.

5. Enn a þeim velflestum hafde Gud ongva þocknan, þvi eru þeir nidurslegner * a Eydemorku. * 4 B. Mos. 26, 64.

Pistillenn IX Sunnud. epter Trinit.

6. Enn þetta er skied oss til Fyrermindar, so ad vier skulum ei Lysting hafa til þess illa, so sem ad þeir * hofdu Lysting.

* 4 B Mos. 11, 4.

7. Giorest og eige Blotmenn Skwrgoda, lijka so sem nockrer af þeim urdu, epter þvi sem skrifad er, * Folkid settest nidur ad eta og drecka, og stod upp ad leika.

* 2 B. Mos. 32, 6.

8. Drygium og eige Horaner, so sem nockrer af þeim drygdu Horaner, og * fiellu a einum Deige þriar þusunder og tuttugu.

* 4 B. Mos. 25, 9.

9. Freistum og eige Christs, so sem nockrer utaf þeim * freistudu hans, og fyrerforust af Hoggormum.

* 4 B. Mos. 21, 5, 6.

10. Moglid og ecke, lijka sem nockrer utaf þeim

þeim * mögludu, og fyrerforust af Fordiarfaranum. * 4 B. Mos. 14, 2.

11. Þetta allt skiede þa til fyrermyndar, enn þad er skrifad oss til Vidvörunar, yfer hvöria ad Heimsins Ende er kominn.

12. Fyrer því, hvor hann lætur sier þykia þad hann stande, giefe sa vel gaum ad, ad hann (a) falle eige.

(a) Þar fyrer forsmae eingenn annann, hvorsu stirfur, edur veikur hvor er, hvor veik, hvorsu leinge hann stendur stalfur?

13. Fyrer ydur hefur enn nu einginn Freistne uppa falled, utan mannleg, Enn Gud er trur, sa ei umlijdur þad ydar sie freistad framar enn þier formeiged, helldur gisrer hann þa ending a Freistingunne, ad þier gieted þad þolad.]

14. Þar fyrer, mijner Elskulegustu, flyed fra Skurgodadyrdkan.

15. So sem vid Vitringa tala eg, dæmed þier hvad eg seige.

16. Sa blessade Kaleikur hvorn vier blessum, er hann ecke hluttekning Christi Blods? Og Braudid hvort vier briotum er, þad eige hluttekning Christi Lijkama?

17. Þviad þad er eitt Braud, so erum vier marger eirn Lijkame, med þvi ad vier verdum aller eins Brauds hluttakarar.

18. Hyggid ad Israel epter Holdenu, þad

þeir

þeir sem fornernar eta, eru þeir ecke Alltaresins hluttakarar?

19. Hvad skal eg nu þa seigia? Eda skal eg seigia þad Skurgodid sie nockud? Eda þad Skurgoda forner sieu nockud?

20. Enn eg seige, ad þad, hvad hiner Heidnu offra, þad offra þeir Diosflenum, og ei Gudi, Nu vil eg ei ad þier verded hluttakarar med Diosflunum.

21. Ei faed þier j senn druckid Kaleik DROTtins og Dioflanna Kaleik, þier getid og ecke j senn hluttakarar orded Matbords DROttins og Matbords Disfulsins.

22. Eda vilium vier troassa vid DROTtinn? Hvort erum vier honum sterkare?

II. 23. Mier leyfast sannlega aller hluter, enn þeir bata ei aller, mier leyfest allt, enn þad er ei allt til uppbyggingar.

24. Eingenn leite þess hvad hans er, helldur hver ad þvi, hvad annars er.

25. Allt hvad a Kiotmangara torginu er til solu þad etid, eptersþyriande ad engvu, uppa þad þier væged Samvitskunne.

26. Þviad *Jordenn er (b) DROTtins, og allt þad sem þar er jnne.

* Psalm. 24, 1. Psalm. 50, 12.

(b) (DROTtins) Christur er eirn HErra og Frijmadur, eins ern og aller Christner j ollum hlutum.

27. Enn ef einhver af Vantruudum byder ydur til snædings, og þier vilied þangad ganga,

ganga, Þa etid af ollu þvi sem fyrer ydur verdur sett, og spyried einskis, uppa þad þier vægid Samvitskunne.

28. Enn ef nockur seiger til ydar, þetta er Skwrgoda offur, þa etid ecke, fyrer þess saker sem þad seiger ydur, uppa þad þier vægid Samvitskunne (þviad Jordenn er DROTtens, og hvad þar er jnne.)

29. Enn eg seige, ecke um þijna eiginn Samvitsku, helldur hins annars. Þviad hvar fyrer skyllde eg mitt Frelsi dæmast lata af annarlegre Samvitsku?

30. Þvi ef eg neyte þess med þacklæte, hvar fyrer skyllde eg þa lastadur verda um þad, sem eg giore DROttne þacker fyrer?

31. Hvort þier nu eted eda drecked, eda hvad þier giored, þa giored þad allt til Guds Dyrdar.

32. Giored engva hneixlan, hvorke Gydingum nie Grickium, nie Guds Safnade.

33. Lijka so sem eg giore mig hverium manne giedfelldann j ollu, Eige adleitande hvad mier, helldur hvad morgum er gagnlegt, so ad þeir hialpleger verde.

1. Verid mijuer epterfilgiarar, so sem eg er Christi.

XI. Capitule.

Paulus talar (I) um Jmislegann Sidvana i Bænahallde; (II) Um verduga og overduga Medtekning Alltares Sacramentesins.

I. Eg

I. Eg lofa ydur, goder Brædur, ad pier minnist mijn j ollum portum, og halldid pann sidvana eins og eg sette ydur.

3. Enn pad vil eg, ad pier vitid, ad Christur er hvors Manns Hofud, enn Konunnar Hofud er Madurinn, enn Hofud Christi, er Gud.

4. Og hvor sa madur sem bidur eda spaar, og hefur nockud a Hofde, hann ovirder sitt Hofud.

5. Og hvor sa Kona sem bidur eda spaar, med beru Hofde, hun ovirder sitt Hofud, Vi pad er eins, og være hennar Hofudhaarj burtu rakad.

6. Vilie hun ei hylia sig, pa rakest af hennar Hofudhaar. Enn first pad er liott fyrer Konuna ad hafa afrakad Haar eda klippt, pa hylie hun sig.

7. Enn Kallmadurinn skal ecke hylia Hofuded, med vi hann er Guds mynd og Some. Enn Konann er Mannsins some.

8. Viad Madurinn er eige af Konunne, helldur Konann af * Mannenum.

* 1 B. Mos. 2, 21. &c.

9. Madurinn er ei skapadur vegna Konunnar, helldur Konann vegna Mannsins.

10. Par fyrer skal Konann hafa (a) Velde a sijnu Hofde fyrer Englanna saker.

(a) (Velde) pad meinar hann Hofudbunad, edur skylu, Hvar med ad merkiast skal, pad hun sie under Karlmannsins Vallde, Gen. 3.

11. Og þo er hvorki Madurinn aan Konunnar, nie Konann aan Mannsins j Drottne.

12. Þviad lijka so sem Konann er af Mannenum, so kiemur og Madurinn fyrer Konuna, enn aller hlutir af Gude.

13. Dæmed þier sialfir ydar a mille, hvort þad hæfer Konunne ad bidia fyrer Gude berhofdud?

14. Kienner ydur ecke Natturann sialf, ad þad sie Lyte fyrer Karlmannenn ad laata sier vaxa langt Haar.

15. Enn Konunni some þad hun hafde sijdt Haar? Af þvi Haarid er henne til skylingar giefid.

16. Enn ef sa er einhvor ydar a mille, sem þrættunarsamur vill vera, hann vite þad, ad vier hofum ei slijkann Sidvana, og eige helldur Guds Sofnudur.

II. 17. Enn þetta hlyt eg ad bioda, og kann ecke ad lofa þad, ad þier komid ei til samans med betre vijsu, helldur med verre vijsu.

18. J fyrstu, þa þier komid til samans j Samkundunum, heyre eg, ad þar er sundurlynde ydar a mille, og eg true þvi og nockurn part.

19. Þviad þar hliota flockadrætter ad vera ydar a mille, so ad þeir sem riettsinnader eru, opinnberer verde ydar a mille.

20. Þa

20. Þa þier komid nu til samans, þa verdur þar ei halldinn DROTtins Kvolldmaaltijd.

21. Því nær þar skal Kvolldmaltijdenn halldast, þa tekur hvor sijna eigenn fædu aadur, og sa eine er hungradur, hinn annar er druckinn.

22. Hvort hafed þier eingenn Hus, þar þier kunned ad eta og drecka jnne? Eda forsmaaed þier Guds Safnud, og skammid þa sem ecke hafa? Hvad skal eg seigia ydur? Skal eg lofa ydur? Jþessu lofa eg ydur ecke.

Pistillenn a Skijrdag.

23. Eg medtok þad af DROTTne, sem eg hefe ydur giefid, Af því, ad Drottinn Vor JEsus, a þeirre Nott er hann var svikinn, Tok hann Braudid.

24. Giorde þacker, braut þad og sagde, Takid, Etid, þad er minn Lijkame, sem fyrer ydur verdur brotinn, giorid þad j mijna Minning.

25. Lijka eirninn Kaleikenn, epter Kvolldmaltijdina, og sagde, Þesse Kaleikur er Nytt Testamentum j mijnu Blode, giorid þetta, so opt sem þier dreckid, j mijna Minning.

26. Þviad so opt sem þier berged af þessu Braude, og drecked af þessum Kaleik, skulud þier kunngiora Dauda DROTtens þangad til hann kiemur.

27. Hvor hann etur nu af þessu Braude, og

og dreckur af þessum Kaleik DROttins óverdugur, sa er sekur vid Hold og Blod DROttins.

28. Enn hvor Madur (b) profe sig sialfur, og ete so af þessu Braude, og drecke so af þessum Kaleik.

(b) (Profe) það er, Sierhvor skal sia til, hvornenn hann true j þessare Kvolldmaltijd, hvað og hvornenn hann medtake það.

29. Þviad hvor hann etur og dreckur óverdugur, sa etur og dreckur sialfum sier Dom, med þvi hann gisrde ecke (c) greinarmun a DROttins Lijkama.]

(c) (Greinarmun) Sa sem handtterar Christi Lijkama, og hans neyter, acktande hann eige meir enn annann mat.

30. Fyrer það eru so marger siuker og veiker ydar a mille, og þeir marger sem sofnader eru.

31. Þvi ef vier dæmum oss sialfer, þa verdum vier eige dæmder.

32. Enn nær vier dæmunst, þa verdum vier af DROTtne typtader, uppa það vier fyrer dæmunst eige med Heimenum.

33. Fyrer þvi, Brædur mijner, nær þier komid til samans ad neyta, þá bijde hvor annars.

34. Enn ef einhvorn hungrar, þa ete sa heima, so ad þier komid ei samann til Domsmæfellis, Enn hitt annad vil eg skicka þa eg kiem.

XII.

XII. Capitule.

Paulus talar um Brukun ok Gafum Heilags Anda til Upbyggingar Safnadarens.

Pistillenn X. Sunnud. epter Trinit.

Af þeim andlegu Giofum, vil eg eige dylia fyrer ydur, goder Brædur.

2. Þier vited þad þier voruð (a) Heidner, og geingud burt til Mœllausra Skvrgoda, so sem þier urdud tilleidder.

(a) (Heidner) þa þier vorud Heidingiar, vissud þier eckert, hvorke af Christo, nie H. Anda, enn nu ættud þier ad þeckia gafur Andans, en hvorra eingenn þecker Christum, heldur miklu framar hølvar honum.

3. Fyrer þvi kunngiore eg ydur, þad enginn sa sem fyrer Guds Anda talar, formæler JEsu. Og eingenn fær JEsum DROTTENN kallad, utan fyrer Heilagann Anda.

4. Þar eru (b) margvijslegar giafer, enn þar er einn Ande.

(b) (Maragvijslegar) þar er j ollum Christnum einn Ande, Vijsdomur, Tru, Kraptur, og ɔc. Enn ad handtiera og audiyna slijkt odrum, er ei hvors Manns. Enn þeir tala um Vijsdom sem kienna ad þeckia Gud, um skinsemd tala þeir sem kienna um utvortis hegdan og Christeleg Frijheit. Þeir audsyna Truna sem opinberliga vidurkienna hana med Ordum og Verkum, so sem Pijslarvottarner. Audgreining Audanna giora þeir sem Spadomana og Lærdomana rannsaka.

5. Þar

5. Þar eru marghaattud Embætte, enn einn DROTtinn.

6. Þar eru marghaattader Kraptar, enn einn GUd, sem verkar alla hlute j ollum.

7. Enn j sierhvorium einum audsyna sig Giafer Andans, til almennelegrar nytsemdar.

8. Einum verdur giefid fyrer Andann ad mæla af Vijsdome, enn odrum verdur giefid ad tala af Skinseme, epter hinum sama Anda.

9. Odrum Truann j somum Anda, enn hinum giafer Lækninganna j somum Anda.

10. Odrum Kraptaverk ad giora, odrum Spaadomur, odrum ad giora adskilianlega grein Andanna, Hinum odrum marghaattud Tungumaal, enn odrum utlegging Tungumaalanna.

11. Enn allt þetta verkar einn og same Ande, skiptande sier-hvorium sitt, epter þvi sem hann vill.]

12. Þviad lijka so sem einn Lijkame er, og hefur þo marga Lime, Enn aller Limer eins Lijkama, þo þeir sieu marger, þa eru þeir þo einn Lijkame, Lijka so er Christur.

13. Þviad vier erum fyrer einn Anda, aller j einn Lijkama skijrder, hvort vier erum Gydingar eda Gricker, Þrælar eda Frelsingiar, og erum so aller til eins Anda (c) dryckiader.

(c) (Dryckiader) Vier dreckum eitt Sacramente, so ad vier medtokum eirn Anda, so sem vier medtokum eina Skijrn, so ad vier verdum eirn Lijkame.

14. Pviad Lijkamenn er eige einn Limur, helldur marger.

15. Og ef Foturinn segde, Einginn hond er eg, þar fyrer er eg eige Limur Lijkamans, skyllde hann nu þar fyrer ecke vera Lijkamans Limur?

16. Og ef Eyrad segde, Eg er eige Augad, þar fyrer er eg ecke Limur Lijkamans, skyllde þad saker þess ecke vera Lijkamans Limur?

17. Þvi ef allur Lijkamenn være Augad, hvar være þa Heyrnenn? ef allur Lijkamenn være heyrnenn, Hvar være þa Ilmingenn?

18. Enn nu hefur Gud sett Limena, og hvorn einn þeirra sierdeilislega, a Lijkamann, so sem hann hefur viliad.

19. Enn ef aller Limerner være einn Limur, Hvar være þa Lijkamenn?

20. So eru nu Limerner marger, enn Lijkamenn einn.

21. Þviad Augad ma eige seigia hendenne, Eg þarf þijn ei vid, eda þar j mot Hofudid til Fotanna, Eg þarf eige ydar vid.

22. Miklu helldur, þeir Limer Lijkamans sem oss synast breiskvaster vera, þeir eru naudsynlegaster.

23. Og þa vier reiknum otierlegasta, þeim somu leggium vier mestann soma til, og þa ed oss eru lyte ad, prijdum vier mest.

24. Þviad þeir sem oss prijda, þurfa þess ei vid, Enn Gud hefur Lijkamanum so samann-

mannblandad, og giefid þeim Þurftugu Limum hinn mesta soma.

25. So ad einginn ogreiningur sie a Lijkamanum, helldur þad hvor Limurinn bere jafnt oahyggiu fyrer odrum.

26. Og ef einn Limur lijdur, þa lijda aller Limernar med, og ef einum Limnum verdur some veittur, þa samfagna honum aller Limerner.

27. Enn þier erud Christi Lijkame, og Limer, hvor epter sinne deilld.

28. Og Gud hefur sett j Sofnudinn, j fyrstu Postula, þa Spamenn, j þridia maata Lærefedur, epter þad þa sem Kraptaverkenn giora, þar nærst þa sem Lækningsgiafernar hafa, Vidhialpara, Stiornarana, margheattud Tungumoal.

29. Eru þeir aller Postular? Eru þeir aller Spoamenn? Eru þeir aller Lærefedur? Eru þeir aller þeir Menn sem Kraptaverkenn giora?

30. Hafa þeir aller Lækningsgiofena? Tala þeir aller margheattud Tungumoal? Kunna þeir aller ut ad leggia?

31. Enn epterstundid þeim hinum bestu giofunum, Og eg vil vijsa ydur enn oedra Veg.

XIII. Capitule.

Utmoalun Kiærleikans epter sinu Edle og Stadfeste.

Pistillenn Sunnudagenn i Festu Inngang.

Þo ad eg talade Tungum Mannanna og og Englanna, og hefde ecke Kiærleikann, ba være eg einn hliomande Malmur, eda hvellande Bialla.

2. Og þo ad eg hefde Spaadom, og visse alla leynda hlute og allann Vijsdom, og hefde alla (a) Tru, so ad eg Fiollenn ur stad hrærde, enn hefde ei Kiærleikann, þa væri eg eckert.

(a) (Alla Tru) þo ad Truenn alleina giore oss Riettlæta, so sem S: Paall allstadar auvijsar þa være þo Truenn visselega oriett, þo ad hun giorde Furduverk, an med fi'giande Kiærleika.

3. Og þo ad eg giæfe allar mijnar eigur Fatækum, og eg liete brenna minn Lijkama, og hefda ecke Kiærleikann, þa være mier þad einginn nytsemd.

4. Kiærleikurinn er þolinnmodur, og vingiarnlegur, Kiærleikurinn vandlæter eige, Kiærleikurinn giorer eckert jllmannlega, eige blæs hann sig upp.

5. Hann er ecke ofstopasamur, eige leitar hann þess, hvad hans er, hann lætur ei giorg sig reidann, hann leitar ecke epter skada.

6. Eige fagnar hann yfer Ranglætenu, enn fagnar Sannleikanum.

7. Hann umber alla hlute, hann truer ollu, hann vonar allt, hann umlijdur alla hlute.

8. Kiærleikurinn hann þreyteſt ei, Spadomunum mun linna, og Tungumalunum mun linna, og Skinseminne mun linna.

9. Þviad

9. Þviad vorer Vitsmuner eru (b) Halfverk, og vorar Spasagner eru halfverk.

(b) (Halfverk) Enn þo vier hofum og skilium j Trunne, allt hvad Gud er, og hvad hann oss giefur, þa er þo slijk þeckíng enn so sem Halfverk, og ofullkommenn ad reikna j hia þeirre epterkomande Dyrd.

10. Enn nær þad kiemur sem algiort er, þa linner þad sem halfverked er.

11. Þa eg var Barn, talade eg sem Barn, og eg var forsiall sem Barn, og eg hugsade sem Barn, Enn þa eg giordest madur, lagde eg af hvad bernskiegt var.

12. Nu siaum vier j giegnum Speigil, j einu Mirkvu orde, enn þa auglite til auglitis, Nu þecke eg ad nockrum parte, enn þa mun eg þeckia so sem eg em þecktur.

13. Nu blijfa þesse þriu, Truenn, Vonenn, Kiærleikurinn, enn Kiærleikurinn er mestur af þessum.]

XIV. Capitule.

Paulus talar (I) um Predikunar-Embætted; og (II) um retta Brukun af Imislegum Tungumalum.

I. Stunded epter Kiærleikanum, og kostgiæfid andlegar Gaafur, eun þo mest, ad þier mættud spaa.

2. Þviad hann sem Tungurnar talar, hann talar eige Monnum, helldur Gude, þviad honum heyrer eingenn, enn j Andanum talar hann leyndá Doma.

3. Enn hann sem spaer, sa talar Monnum

til uppbyggingar, og til aminningar, og til Huggunar.

4. Sa Tungurnar talar, hann forbetrar sialfann sig, enn sa sem spær, hann forbetrar Guds Sofnud.

5. Eg villde ad þier kynnud allar Tungur ad tala, enn þo miklu helldur, ad þier kynnud ad spa, þviad sa sem spær, hann er þeim meire sem Tungurnar talar, utan ad so sie, hann legge þad einnin ut, so ad Sofnudurinn fae þar af Forbetran.

(a) (Tungur ad tala) þad er, Psalma edur Spaadoma j Samkundum ad lesa eda syngia, j einu Tungumæle, sem Sofnudurenn ecke skilur: Enn ad spa, er ad taka skilning af Gude og giefa odrum, Enn ut ad leggia, er ad færa odrum rietta meining: so meinar hinn Heilage Paall, þad Tungur ad tala betre ecke Sofnudenn, enn ad Spa, og ut ad leggia, þad betrar Sofnudenn.

II. 6. Enn nu, goder Brædur, þo eg kiæme til ydar, og talade Tungur, Hvad være eg ydur gagnlegur? Nema ad eg talade til ydar annadhvort fyrer Opinnberan, eda fyrer Skinseme, eda fyrer Spaasagner, eda fyrer Lærdom.

7. Þeim hlutum er so hattad er hlioda, enn lifa eige? Hvort þad er nu Pijpa eda Harpa, first þad giefur ongvann greinelegann hliom af sier, Hvornenn ma þa vitast hvad Pijpad er, eda hvad uppa Horpuna er spilad?

8. Da

8. Og ef Lwduriñ giefur oskilmerkelegt hliod, Hvor mun þa vilia bwast til Bardagans?

9. Lijka eins erud þier, nær þier talid Tungur, utan þier giefid framm skilmerkelega ræðu, hvornenn ma þa vitast hvad talad er? þviad þier taled j Vind.

10. Sannlega er margt raddar kin j Heimenum, og þo er eckert þeirra sem ecke hefur sitt Hliod.

11. Og first eg veit ecke þyding raddarennar, þa verd eg þeim sem talar, oskilianlegur, og hann sem talar, verdur mier oskilianlegur.

12. So og lijka þier, first þier erud aastundande þær Andlegu Giafer, þa leitid epter þvi ad forbetra Safnudenn, uppa þad þier kunned ad hafa alla hlute rijkuglega.

13. Hvar fyrer, sa sem Tungu talar, hann bidie so, ad hann utlegge þad eirnim.

14. Þvi first eg bid med Tunguinne, þa bidur og minn Ande, Enn mijn meining giorer engvum Manne Avort.

15. Hvornim skal þad þa vera? Þad skal so vera, eg vil bidia med mijnum Anda, og eg vil bidia med mijnu hugskote, Psalmana vil eg syngia j Andanum, og eg vil Psalmana syngia (b) med Hugskotenu.

(b) (Med Hugskotenu) þad er, so miked sem ut ad leggia meiningena, enn j Andanum ad tala, þad er Ritningena ad skilia, og ecke ut ad leggia.

16. Enn þa þu blessar j Andanum, hvorninn skal þa sa sem j Leikmannsins stad sten-

dur, Amen seigia til þinnar Þackargiordar, med því hann veit eige hvad þu seiger?

17. Sannlega giorer þu godar þacker, enn hinn annar betrast þar ecke af.

18. Eg þacka Gude mijnum, þad eg tala meir Tungur, enn aller þier.

19. Enn helldur vil eg tala fimm Ord j Safnadenum med (c) mijnu sinne, so ad eg kienne odrum, helldur enn annars tiju þusunder orda med Tungunne.

(c) (Sinne) þad er, Meiningina med Predikuncnne ut ad leggia.

20. Goder Brædur, verid eige Børn j skilningenum, Helldur verid Børn j Illskunne, enn verid algiorder j skilningenum.

21. J Logmalenu er so ritad, * Eg mun med annarlegum Tungum og annarlegum Vørum tala til Lyds þessa, og ei munu þeir mig þo enn so heyra, seiger DRottenn.

* Esa. 28, 11.

22. Þar fyrer eru Tungurnar (d) til Teikns, eige þeim sem trua, helldur Vantruudum, Enn Spadomurinn er ei Vantruudum, helldur Truudum.

(d) (Til Teikns) Fyrer Jmisleg Tungumœl smnast þeir Vantruudu, til Truarennar, so sem fyrer annad Teikn og Furduverk, Eñ fyrer Spœdominn forbetrast og stirkiast þeir Truudu, so sem fyrer eitt Teikn, a hvørju þeir prosa og reyna sijna Tru, ad hun sie riett.

23. Þott

23. Pott nu allur Sofnudurinn kiæme til samans j einn stad, og tsludu aller Tungur, Enn par geinge jnn Leikmadur, eda Vantruadur, mundu peir ecke seigia, ad pier værud galder?

24. Enn ef peir aller Spœadu, og par geinge jnn einhvor Vantruadur, eda Leikmadur, sa yrde pegar af ollum peim straffadur, og af ollum dæmdur.

25. Og pad j hans Hiarta er hulid yrde pa so opinnberad, og so være haun frammfallande a sitt Andlit, Gud ad tilbidia, pad vidurkiennande, ad Gud sie sannarlega med ydur.

26. Hvornenn er pad pa, goder Brædur? Pegar pier komid til samans, pa hefur hvor ydar, einn Lofpsalm, eda hafe hann Lærdoma, hafe hann Tungumal, eda hafe haun opinnberaner, eda hafe hann utlegging, Pa lated pad allt skie til betrunar.

27. Og ef einhvor talar Tungur, pa verde pad annadhvort af Tveimur, eda mest af Prem ur, einn epter Annann, enn einn leggie pad ut.

28. Enn ef hann er einginn utleggiare, pa peige hann j Samkundunne, og tale sier sialfum og Gude.

29. Enn Spœamenn tale tveir eda prijr, og hiner dœme par um.

30. Enn ef einhver fær opinnberan, sem þar hia situr, þa þeige hinn fyrre.

31. Þviad aller meiged þier spa, einn epter annann, so ad aller lære, og aller verde aminnter.

32. Og Andar Spamannanna eru Spamonnunum (e) underorpner.

(e) (Underorpner) Nockrer meina so, ad med þvi þeir hafa skilning yfir gæfur Andans, þa eige þeir fyrer engvum ad vikia edur þagna, þadan koma Villur og Tvidrægne. Enn Paulus seiger hier, ad þeir skule og meiga vel vijkia, þviad Gæfur Andans eru j þeirra valldi, og brvoka þær ecke a moti Samlyndenu, so ad þeir þurfe ecke ad seigia, ad Andenn knyi þa nie neyde þar til.

33. Þviad Gud er ei Gud Oskickunar, helldur Fridarins, so sem j ollum Sofnudum Heilagra.

34. Lated ydar Kvinnur þeigja j Sofnudenum, þviad þeim ma ei leyfast ad tala, helldur undergiefnar ad vera, epter þvi sem * Logmalid vottar. * 1 B. Mos. 3, 16.

35. Enn ef þær vilia nockud læra, þa spyrie þær Menn sijna ad þvi heima. Þviad Kvinnunne er þad Lyte, ad tala j Sofnudenum.

36. Eda er Guds Ord af ydur utkomid? Eda er þad til ydar alleina komed?

37. Ef nockrum þyker þad hann sie Spamadur, eda andlegur, þa gaumgiæfe hann hvad

hvad eg skrifa ydur, þviad þad eru Bodord DRottins.

38. Enn ef nockur er Skinlaus, þa sie hann skinlaus.

39. Fyrer þvi, goder Brædur, verid kostgiæfner til Spaadomanna, og fyrerbioded ecke Tungurnar ad tala.

40. Lated allt sidsamlega og epter Skickan til ganga.

XV. Capitule.

Paulus talar (I) um Christi Uppriſu, og ſo (II) Mannanna.

Piſtillenn XI. Sunnud. epter Trinit.

Enn eg minne ydur, goder Brædur, a þad Evangelium sem eg kunngiorde ydur, hvort þier og medtokud, j hveriu þier og standed.

2. Fyrer hvort þier og verded hialpleger, med þeim hætte sem eg kunngiorde þad ydur, ef þier hafed þvi hallded, utan ad so sie þier hafid þvi til onytis truad.

3. Þviad eg gaf ydur j.firstu, hvad eg medtok, þad ad Christur sie *lijflatenn fyrer vorar Syuder, epter (a) Ritningunum, og þad hann sie grafinn. *Esa. 53, 15.

(a) (Ritningunum) Þvi fyrer vorum Skilninge, fyrer utan Skriftena, er þetta alltsamann Heimskulegt ad heyra.

4. Og uppaptur risinn a þridia *deige epter Ritningunum. *Pſ. 16, 10. Hoſ. 6, 8. Jon. 2, 1.

5. Og

5. Og þad hann sie siedur af Cephas, og epter þad af hinum Tolf.

6. Og eptera var hann siedur meir enn af Fimm hundrud Brædrum j senn, af hvorium marger enn lifa til, enn nockrer eru bartsofnader.

7. Og epter þad er hann siedur af Jacobo, og sijdann af ollum Postulunum.

8. Enn sijdarst allra þeirra, so sem af odrum otijmabærum burde, er hann siedur af mier.

9. Þviad eg em sijdstur Postulanna, og em eige verdugur þad eg skule Postule heita, fyrer þad eg offokn veitte Guds Sofnude.

10. Enn af Nad Guds em eg, þad eg er, og hans Nad j mier hefur ei forgiefins verid, Helldur hef eg miklu meir erfidad enn aller þeir adrer, þo ecke eg, helldur su Guds Nad, sem med mier er.]

11 Þad sie nu eg, edur þeir, þa predikum vier so, og so hafid þier truad.

II. 12. Enn first ad Christur verdur predikadur, þad hann sie uppriſinn af dauda, hvornen seigia þa nockrer af ydur, þad Upprisa Frammlidinna sie eckert?

13. Og ef Uppriſa Frammlidinna er ecke, þa er Christur og ecke upprisinn.

14. Enn ef ad Christur er ei uppaptur risinn, so er vor Predikan onyt, þa er og ydar Tru onyt.

15. Enn

15. Enn vier fyndunst þa eirnenn Liugvottar Guds, med þvi vier hofuim vitnad j giegn Gude, þad hann hefde Christum uppvaked, hvorn hann hefde ecke uppvaked.

16. First hiner Frammlidnu skulu ecke upprijsa, Þvi ef Frammlidner skulu ecke uprijsa, þa er og Christur ecke uppriſinn.

17. Enn ef Christur er ei uppaptur riſinn, þa er ydar Tru onyt, so erud þier þa enn j ydrum Syndum.

18. Þa eru og hiner, sem sofnader eru j Christo, fortapader.

19. Ef vier vonum alleinasta j þessu lijfe a Christum, þa erum vier hiner Vesolustu allra Manna.

20. Enn nu er Christur uppaptur riſinn af Dauda, og Frummburdur ordenn þeirra sem sofnader eru.

21. Af þvi, ad fyrer einn mann kom Daudenn, og fyrer einn mann kom Upprisa Fraṁlidinna.

22. Þviad lijka so sem þeir dou aller j Adam, So verda þeir og aller lijfgader j Christo.

23. Þo hvor eirn j sinne skickan, sa firste Avoxtur er Christus, og þar nærst þeir sem Christi eru j hans tilkomu.

24. Þar nærst endinginn, þa hann mun ofurgiefa Rijked Gude og Fodur, þa hann mun

afmæa allann Hofdingsskap, Herrastietter, og Vald.

25. Enn honum * biriar ad rijkia þar til hann leggur alla sijna Ovine under sijnar Fætur. *Pf. 110, 1.

26. Enn sa sijdarste Ovinur, sem afmæadur verdur, er Daudenn.

27. *Þviad honum hefur hann alla hlute under hans Fætur lagt, Og þa hann seiger þad, ad allt sie underlagt, þa er þad opinnbert, ad sa er undantekenn sem honum hefur alla hlute underlagt. *Psalm. 8, 7.

28. Enn nær honum eru aller hluter undergiefner, þa mun sialfur Sonurinn undergiefast þeim sem honum undergaf alla hlute, so ad Gud sie allt j ollum.

29. Hvad giora þeir ellegar, sem skijrast lata uppyfer (b) Framtidnum? Ef ad hiner Framtidnu skulu ei uppaptur rijsa, Hvar fyrer skijrast þeir þa uppyfer þeim Daudu?

(b) Þeir Christnu lietu skijra sig uppyfer Grofum Framtidenna, til ad stadfesta þar med Upprisuna, og ad merkia þar med, ad þeir ættu upp ad rijsa.

30. Og hvar fyrer erum vier þa allar Stunder j Haskasemd?

31. Daglega dey eg fyrer vora Hrosan, sem eg hefe j DROTne vorum JEsu Christo.

32. Strijdde eg epter Manneligre Meiningu, vid Villudyrenn j Epheso, Hvor nytsemd er mier þad þa, ef ad hiner Framtidnu skulu ei uppaptur rijsa?

33. Ef

33. Etum vær og dreckum, þviad a morgun erum vier dauder, Lætid ecke tæla ydur, þvi Vondt (c) Samtal spiller Godum sidum.

(c) (Samtal) þad er, Illur Stallbrædraskapur, hia hvorium opt til falla miog hneixlunarsamleg Ord a mote Truune, sem fordiarfa Samvitskuna.

34. Vakned riettelega og syndgest ecke, þviad sumer vita eckert af Gude, enn þetta seige eg ydur til bligdunar.

35. Nu mætte einhver seigia, Hvernenn munu hiner Framnlidnu uppriisa? Og med hvilikum Likama munu þeir koma?

36. Þu Drusse, þad er þu sæer lifnar ecke, utan þad deye adur.

37. Og þad þu sæer, er ecke sa Likame sem verda skal, helldur bert korn, annad hvort Hveitis, eda einhvers annars.

38. Enn Gud giefur þvi Likama, epter þvi sem hann vill, og sierhvorium einum af Fræenu eiginnlegann Likama.

39. Allt Hold er ei lika hættad Hold, helldur er annad Hold Mannanna, annad Dyranna, annad Fiskanna, enn annad Fuglanna.

40. Þar eru og Himnesker Likamar, og Jardnesker Likamar, Enn adra Dyrd hafa hiner Himnesku, enn adra hiner Jardnesku.

41. Annann biartleik hefur Solenn, enn annann Tunglid, annann biartleik hafa og Stior-

Stiornurnar, þviad ønnur Stiarnann yfervinnur adra, j biartleika.

42. So og Uppriſa framm lidinna, þad verdur ſaad forgeingelegt, enn mun uppaptur riſa oforgeingelegt.

43. Þad verdur ſaad j Vanſemd, enn mun uppaptur riſa j Vegſemd.

44 Þad verdur ſaad j Breiſkleika, enn mun uppaptur riſa j Krapte. Þad verdur ſaad natturlegur Lijkame, enn mun uppaptur riſa andlegur Lijkame. Þar er einn (d) Natturlegur Lijkame, og þar er einn Andlegur Lijkame.

(d) (Natturlegur) Lijkame er þad ſem etur og dreckur, ſefur, mædeſt, vex og minkar, aſtar Barna; og ꝛc. Andlegur Lijkame er þad, ſem einſkis þvilijks hefur þørf, og er þo ſamt ſannarlegur Lijkame, Lifande af Andanum, ſo ſem ſkilia ma af 2. Cap. Gen.

45. So ſem ad ſkrifad er, * Hinn firſte Madur Adam, er ordinn ad lifande Saalu, og hinn ſijdare Adam ad lifgande Anda.

* 1 B. Moſ. 2, 7.

46. Enn hinn andlege er ecke ſa firſte, helldur ſa natturlege, og epter þad er hinn andlege.

47. Hinn firſte Madur af Jordunne er Jardlegur, enn hinn annar Madur er Drottinn af Himnum.

48. Hvilijkur hinn Jardneſke er, ſo eru og hiner Jardneſku, og hvilijkur hinn Himneſke er, ſo eru og hiner Himneſku.

49. Og lijka ſo ſem vier høfum borid lijking hins Jardneſka, ſo munum vier og bera Lijking hins Himneſka.

50. Enn

50. Enn þar seige eg af, Goder Brædur, ad Hold og Blod gietur eige eignast Guds Rijke, Og hid forgeingelega, skal eige erfa hid oforgeingelega.

51. Siaed; Ad eg seige ydur leyndann Dom, Þviad vier munum eige aller sofna, Enn þo munum vier aller umskipteleger verda.

52. Og þad nærsta skyndlega, a einu Augabragde, vid hinn sijdarsta Lvodur-þyt. Þviad Lvodurinn mun giella, og hiner Framm lidnu munu upprijsa oforgeingeleger, Og vier munum umskipteleger verda.

53. Þviad þetta hid forgeingelega hlytur ad klædast Oforgeingelegleikanum, og þetta hid Daudlega hlytur ad skrijdast Odaudleglei-kanum.

54. Enn þa þetta hid forgeingelega skrydest oforgeingelegleikanum, og þetta hid daudlega klædest hinu odaudlega, uppfyllest þad ord ed skrifad stendur, * Daudeinn er (e) uppsvelg-dur j Sigur.

* Es. 25, 8. Hos. 13, 14.

(e) (Uppsvelgdur) þad er, Daudenn liggur sleigenn, og hefur engva Magt framar meir, helldur hefur Lijfed Sigurenn, og seiger, Eg hefe Sigurenn unned, Hvar ertu nu Daude?

55. Daude, hvar er þinn Broddur? Helvijte, Hvar er þinn Sigur?

56. Enn Daudans Broddur er Syndenn, enn Kraptur Syndarennar er Logmalid.

57. Enn Gude sieu þacker, sem oss hefur Sigurinn

Sigurinn giefed, fyrer DROttinn vorn JEsum Christum.

58. Fyrer thvi, mijn kiær born, verid stadfaster og ohræranleger, og aukest ætijd j Verke DROttins, med thvi thier vited, ad ydvart Erfide er ei onytt j DROttne.

XVI. Capitule.

Paulus bijdur (I) ad gefa Almusur; og (II) ad vera Stodugum i peirre Sonnu Tru a JEsu.

1. Enn um thann Stirk sem skie skal vid hina Heilogu, so sem ad eg hefe bodid Sofnudinum j Galatia, tha giored thier og lijka.

2. Legge hvor ydar hia sialfum sier a fyrsta Dag Vikunnar, og samannsafne hvad hann kann af stad ad koma, so ad eige thurfe tha ed fyrsta, er eg kiem til, thessare Hialp saman ad safna.

3. Enn tha er eg kiem thar, hvorium hellst thier tha truid til Briefanna, tha vil eg senda, so ad peir flytie ydvar godvilld til Jerusalem.

4. Og ef thess giorest thorf, ad eg eirninn ferdest thangad, tha skulu peir med mier fara.

5. Enn eg vil koma til ydar, tha eg fer um Macedoniam, thviad um Macedoniam mun eg ferdast.

6. Enn ma vera, ad eg blijfe hia ydur, eda dvelie thar eirninn um Veturinn, so ad thier giored mijna utfor, hvort sem eg kann ad ferdast.

7. Nu

7. Nu vil eg ei sia ydur j þessare umferd, þviad eg vona, þad eg muni um nockurn Tijma tesia hia ydur, ef DROttinn lofar.

8. Enn j Epheso mun eg dveliast til Hvijtasunnu.

9. Þviad mier eru þar (a) miklar og krosptugar Dyr opnadar, og þeir eru kostgiæsner, enn marger eru þar motmælendur.

(a) (Miklar Dyr) Hier med meinar hann, ad þar sieu marger Tilhevrendur eins og Evangelium geinge med Magt jnn um Portdyrnar, og þeir hielldi sig kostgiæfelega til Evangelium, hvort ed naumlega komst jnn um Glugga edur Smugur j Jerusalem.

10. Ef Timotheus kiemur til ydar, siaed so til, ad hann sie utan otta hia ydur, þvi hann rekur og so DROTTins Erinde, so sem eg.

11. Fyrer þvi forsmaed hann eige, heldur leided hann ut j Fride, so ad hann kome til mijn, þviad eg bijd hans med Brædrunum.

12. Enn af Apollo Brodur (þa vitid) þad eg hefe aaminnt hann nærsta miog, ad hann kiæme til ydar, med Brædrunum, enn þad var med engvu mote hans vilie, þad hann kiæme nu. Enn hann mun þo koma, þa hann fær Tom til.

II. 13. Vaked og standed j Trunne, Bered ydur Karlmannlega ad, og vered stirkver.

14. Alla ydra hlute laated fie j Kiærleika.

15. Enn eg aaminne ydur, goder Brædur, Þier þecked Heimkinne Stephanæ, þad þeir eru

eru frumburder þeirra j Achaja, og sialfer hafa þeir skickad sig til Þionustu vid Heilaga.

16. Uppa þad þier sieud og þvilijkum undergiefner, og ollum þeim sem stirkia til og erfida?

17. Enn eg fagna af Stephanæ og Fortunati, og Achaici tilkomu, þvi hvad mig vantade hia ydur, þad uppfylldu þeir.

18. Þviad þeir nærdu minn Anda, og ydvarn, fyrer þvi þeckid þa sem þess hæattar eru.

19. Ydur heilsar Sofnudurinn j Asia, Ydur heilsar mikelega j DROTtne Aqvila, og Priscilla, med þeim Sofnude j þeirra Husi.

20. Ydur heilsa aller Brædur, Heilsid hvor odrum med heilogum Kosse.

21. Eg Pœall heilsa ydur med minne Hende.

22. Og ef sa er nockur, hann elske ecke DROTtinn vorn JEsum Christum, þa sie hann (b) Anathema, Maran Matha.

(b) A Norrænu Bann, Anathema uppa Grisku, Maran uppa Ebreskn, er hid sama, enn Matha, þad kallast Daude, Nu vill S. Pœall seigia, hvor hann elskar ecke Christum, sa er Bolvadur til Dauda.

23. Nœad DROTtens vors JEsu Christi sie med ydur.

24. Minn Kiærleike sie med ydur ollum j JEsu Christo,

Amen.

Hinn Firre Pistill til þeirra j Corintho Borg, sendur utaf Philippis, fyrer Stephanam, og Fortunatum, og Achaicum, og Timotheum.

For-

Formaale yfer Annann S. Paals Pistil til Corinthios.

I þeim Fyrra Pistle, hefur hinn Heilage Paall hardlega straffad þa j Corintho, j morgum greinum, hellande saurpu Vijne j Beniarnar, og hrædde þa, En epter þvi einum Postula ver ad vera huggunar Predikara, til ad vidrietta hinar hræddu og skielfdu Samvitskur, framar enn hrella Þær, Fyrer Þvi prijsar hann nu þa aptur j þessum Pistle, hellande so Vidsniore j Scarenn, tiaande sig þeim nærsta vinglarnlegann, og bioodande þeim ad medtaka hinn Synduga aptur med Kiærleika I hinum Fyrsta og Odrum Cap. augl'yer hann sinn Kiærleika vid þa, hvorsu ad hann hefur alla hlute sagt, giort, og lidid þeim til nytsemdar, og heilsugiafar, So ad þeir mættu þvi helldur alls hins besta til hans vænta.

Epter þad, j hinum Pridia, Fiorda, og Fiunta Cap. prijsar hann þad Evangeliska predikunar Embætte, hvort ad sie hid allra hærsta og huggunarsamlegasta Verk, Samvitskunne til nytsemdar og hialprædis, og auvi sar, ad þad sama sie ollu ædra enn Logmalsins Embætte. Og ad Þad verde ofsokt, enn avarlest þo, og framunkvæmest hia þeim Christnu, og alle fyrer Krossburdenn von eylijfrar Dyrdar, Enn jafnframt þessa ollu, kiennir hann vid þa Falspostula, þeir ed Logmalid hardlega kuvdu fraum j giegn Guds Evangelio, hvorier ecke utan vtvortis heilagleik (þad er hræsne) bodudu, og lietu hinar jnnre skammer Vantrunarennar kirrar vera.

I hinum Siotta og Siounda aminner hann þa, Þad Þeir epterfilge stijkre predikan med Verkunum,

og

og j lisdingunne, og lyckar had med beirra lose, Uppa had, ad hann hvette Pa so til æfranum leingra ad fara.

J Attunda og Nijunda, æminner hann ba, ad Peir veitte j beirre dyrre Tijd, Hialp og studning beim Heilogu sem til Jerusalem hofdu j upphafe all sijn audæfe ofurgi:fid. Actor. 4 Cap. J hinum Tijunda, Ellesta, og Tolfta, hefur hann ad giora vidur ba Fals-Postula.

J hinum brettanda, heiter hann beim hardindum, sem syndgadhofdu og ei betrudu sig.

Annar S. Pals Pistill til Corinthios.

I. Capitule.

Huggun og Polenmædde Pauli i allskonar preyngingum og motgange.

Paulus, Postule JEsu Christi fyrer Gudz Vilia; og Broder Timotheus. Peim Guds Sofnude j Corintho, samt ollum Heilogum j allre Achaiä.

2. Sie Nad og Fridur med ydur, af Gude vorum Fodur, og DROTtne JEsu Christo.

3. Bles=

3. Blessadur sie GUd og Fader DROTtins vors JEsu Christi, hvor ad er Fader Miskunsemdanna, og GUd allrar Huggunar, sa oss huggar j allre vorre Hriggd.

4. So ad vier gietum og huggad þa, sem eru j alls hœttudum Hriggdum, medur þeirre huggan, þar vier verdum med af GUde huggader.

5. Þviad lijka so sem vier hofum miked af Christi Þijnu, so verdum vier og lijka rijkuglega huggader fyrer Christum.

6. Enn hvort ad vier hofum Hriggd eda Huggan, þa skier þad ydur til goda, Er þad Hrigging, þa skier þad ydur til huggunar, og heilsugiafar (hvor heilsugiof ad audsyner sig, ef þier a þennann mœta med Þolinmœde lijded, lijka sem þad vier lijdum) er þad Huggan, so skier þad ydur til Hugganar og hialprœdis.

7. Og vor Von er stadfost fyrer ydur, af þvi ad vier vitum þad, ad lijka sem þier erud Hluttakarar vordner Hriggdanna, so munud þier og verda hluttakarar Huggunarinnar.

8. Þviad vier vilium eige dylia fyrer ydur, goder Brœdur, vora Hriggd, hvor oss skiede j Asia, þviad vier vorum odœmelega forþyngder, yfer vort megn, so ad vier orvœntum eirneun Lijfe ad hallda, urskurdande þad med sialfum oss, ad vier œttum ad deya.

9. Enn þad skiede þar fyrer, ad vier settum

ecke

ecke vorn trunad a sialfa oss, helldur a þann Gud sem Dauda uppvekur.

10. Hvor oss hefur frelsad af þvilijkum Dauda, og nu daglega frelsar.

11. Og vier vonum þad hann mune oss frelsa hier epter, fyrer tilstirk ydar Fyrerbonar fyrer oss, so ad fyrer þa Gaafu sem oss er giefenn, fyrer margar Personur yfer oss, skie mikil þackargiord.

12. Þviad vor hrosan er þad, sem er vitnan vorrar Samvitsku, þad vier hofum framm farid j Verolldenne j einfalldleik og Guds grandvarlegleika, ei j holldlegre Vitsku, helldur j Guds Nad, enn einna mest hia ydur.

13. Þvi vier skrifum ydur eckert annad til, enn þad þier lesid og reynid, enn eg vona þad þier munud reyna oss so allt til endeloka.

14 So sem þier hafid og reynt oss af nockre ordsu, ad vier erum ydar hrosan, lijka so sem ad þier erud og vor hrosan, a Deige DRottins vors JEsu.

15. Og uppa þvilijkt Traust þeinkte eg einnusinne til ydar ad koma, uppa þad þier medtækiud aptur ad nyu einn Velgiorning.

16. Og eg ferdadest fyrer ydur j Macedoniam, og kiæme ur Macedonia aptur til ydar, og verde so af ydur a veg leiddur j Judeam.

17. Enn hafe eg ostodugłynde framid, þa er

er eg hugleidde slijkt, Eda er minn ætsetningur holldlegur? Eige so, helldur hia mier er Ja, Ja, og Nei, Nei.

18. Enn trulyndur er GUD, ad vor Ord voru ei til ydar, Ja og Nei.

19. Þviad Sonur GUDS JESUS Christur, sa ad fyrer oss er a medal ydar predikadur, fyrer mig og Silvanum, og Timotheum, hann var eige Ja og Nei, helldur var þad Ja j honum.

20. Þviad oll GUDS Fyrerheit eru ja j honum, og eru (a) Amen j honum, GUDE til Dyrdar fyrer oss.

(a) (Amen) Það er vissulegt og sannarlegt.

21. Enn GUD er sa sem oss stadfester samt ydur j Christo, og oss hefur smurt.

22. Og jnnsiglad, og giefed Andann til Pannts j vor Hiortu.

II. Capitule.

Einn sem var Bannfærdur, en giorde sijdan yferbot, er Jtekinn aptur i þann Almennelega GUDS Sofnud.

Og eg ætkalla GUD til Vitnis, uppa mijna Sal, þad eg þyrmde ydur j þvi, ad eg kom ei aptur j Corintho.

2. Ecke þad vier sieum Drottnar yfer ydvarre Tru, helldur erum vier tilhialpendur ydvars fagnadar, þviad þier standed j Trunne.

3. Eg þeinkte og med sialfum mier þad, ad koma ei aptur til ydar med hriggd.

4. Þvi ef so er, ad eg hriggde ydur, Hver

er hann þa, sa er mig gledur, utan sa sem af mier verdur hriggur giordur?

5. Og þad hid sama skrifade eg ydur, so ad eg þyrfte eige hriggur ad vera, þa ed eg kiæme, af hvoriu eg ætte med riettu þo gladur ad vera, Med þvi ad eg treyste þess til ydar allra, þad ad minn fognudur sie allra ydar fognudur.

6. Þviad eg skrifade ydur til j mikille hriggd, og trega mijns hiarta, med morgum Taraföllum, Ei þad þier skylldud hriggver verda, helldur þad þier skylldud þeckia þann kiærleika sem eg hefe yfersliotannlega til ydar.

7. Enn ef einhver hefur Hriggd af stad komed, sa hefur ei (a) mig hriggt, utan einasta j nockurn mata, uppa þad, ad eg þyngde ydur eige allum.

(a) (Mig) þad er, hann hefur ecke angrad mig um ydur, helldur ydur. Þvi þad eg var angradur, þad var ydar vegna, enn ecke mijn.

8. Enn þad (b) oanæger, ad sa same er af morgum so straffadur.

(b) (oa-næger) Hann talar um þann hann straffade i fyrsta Pistle 5. Cap. Og villde hafa ofur-sellt hann Diosienum, enn nu bifalar hann, ad Menn skuli taka hann aptur þad fyrst hann hefde straffadur vered.

9. Uppa þad þier fyrergiefed honum nu hiedan af þvi framar, og huggan veited, so ad hann seckvest ecke j ofmikla hriggd.

10. Hvar

10. Hvar fyrer ad eg beide ydur, ßad ßier audßynid a honum Kiærleik.

11. Vi fyrer ßad ßkrifade eg ydur til, ßad eg kiennde ydar raun, hvort ad ßier værud hlyduger j ollum greinum.

12. Enn hvorium ßem ßier fyrergiefed nockud, ßeim fyrergief eg og. Vi eg eirnínn, ef eg fyrergief nockrum eitthvad, ßad fyrergief eg ydar vegna j Christi ßtad.

13. So ad vier verdum ei tælder af Andßkotanum, ßviad oßs er eige ovitanlegt hvad hann hefur j ßkape.

14. Enn ßa er eg kom til Troada ad predika Christi Evangelium, og mier voru Dyr upplokuar j DRottne.

15. Hafde eg eige hvijld j mijnum Anda, er eg fann ecke Titum minn Brodur, helldur giorde eg minn ßkiluad vid ßa, og for burt j Macedoniam.

16. Enn Gude ßieu ßacker, ßa alla tijma giefur oßs Sigurinn j Christo, og fyrer oßs opinberar jlming ßinnar Kynningar j ollum ßtodum.

17. Vviad vier erum fyrer Gude god jlming j Christo, bæde a medal ßeirra ßem hialpaßt, og medal ßeirra ßem fortapader verda.

18. Peßßum jlmur Daudans til Dauda, enn hinum jlmur Lijßins til lijfs. Og hvor er hæfilegur til ßeßßa?

19. Pviad vier erum ecke so sem marger adrer, peir ed Guds Ord (c) falsa, Helldur so sem af skiærleika, og so sem af Gude, tolum vier, fyrer Guds auglyte j Christo.

(c) (Falsa) Vegna Magans og Agyrndarennar, so sem þa einn Vijntappare falsar Vijn.

III. Capitule.

Paulus talar (I) um vegsemd þess Evangeliska Embættes; og (II) um þess Diorfung.

I. Tokum vier enn aptur til ad hæla sialfum oss? Eda þurfum vier lijka so sem ad nockrer Holsbriefanna vid til ydar, edur Hols Briefinn af ydur?

2. Pier erud vort Brief skrifad, j vorum hiortum, sem audkieunt og lesid verdur af ollum Monnum.

3. Pier sem auglyster erud ordner, þad þier erud Brief Christi, tilreidder fyrer Predikunar Embætte, og af oss skrifader, eige med Bleke, helldur med Anda Guds lifande, ei a Steinspiolldum, helldur a holldlegum spiolldum hiartans.

Pistillenn XII. Sunnud. epter Trinitatis.

4. Fun slijkt (a) Traust hofum vier fyrer Christum til Guds.

(a) (Traust) ad vier hofum tilbued ydur til eins Briefs.

5. Eige so, þad vier sieum af oss sialfum neyter

neyter nockud ad hugleida, so sem af sialfum oss til, helldur þad vier erum neyter, þa er þad af Gude.

6. Sa er oss giorde neyta, fraamm ad flytia Embætte hins Nya Testamentis, eige (b) Bokstaffins, helldur (c) Andans, Þviad Bokstafurinn deyder, enn Andenn lijfgar.

(b) (Bokstaffins) Ad kienna Bokstafenn, er ad kienna eintomis Logmaaled og Verkenn, aan Naadarinnar Kynningar; þar med fordæmest allt og peckiñ ad vera Dauda verdugt, hvad hellst ad Manneskiann er eður giorer, þvi aan Guds Naadar, kann hun eckert gott ad giora.

(c) (Andans) Ad kienna Andann, er ad kienna um Naadena aan Logmaalsins og Fordiemustu; þar med verdur Mannskiepnann lifande og holpenn.

7. Enn first þad Embætte sem fyrer Bokstafena deyder, og a Steinum er grafed, hafde soddann Biartleik, so ad Israels Born gaatu eige lited j Asionu Moysis, fyrer Biartleika saker hans Andlitis, sem þo tekur Enda.

8. Þvi skyllde þa ei miklu meir þad Embætte sem Andann giefur biartleik hafa?

9. Þviad ef þad Embætte sem Fyrerdæmingena predikar hefur birte, miklu framar hefur þa þad Embætte, sem Riettlætid bodar, yfergnæfanlegann biartleik.]

10. Þvi hinn annar Parturenn sem birte hafde, er fyrer engva birte halldande j giegn þessare yfergnæfanlegre birte.

11. Því fyrst það hafde birte sem enda tekur, miklu framar mun það hafa birte sem stodugt blijfur.

II. 12. Af því vier hofum nu slijka von, þa hofum vier stora diorfung.

13. Og giorum ei so, sem Moyses giorde, hvar ed * heingde (d) huldu fyrer sijna Asian, so ad Israels Born feingu ei lited ending þess er enda tok. *2 B. Mos. 34, 33.

(d) (Huldu) Su Moysis hulda er ad skilia, ecke Bokstafenn nie hans Lærdom. Openbert Andlit Drottins er klær skilningur Andans og Readarennar, sem giorer oss frij fra Logmalenu, Bokstafnum, og þeirra Verkum, so ad þeirra Birte og Verk skule linna.

14. Helldur eru þeirra hugskot forherdt. 15. Þviad allt til þessa Dags, er su sama Hulda ecke burt tekenn, yfer því Gamla Testamentinu, þa þeir lesa það, hvort ad j Christo tekur enda, enn su Hulda hanger allt til þessa dags, fyrer þeirra Hiortum, þa Moyses verdur lesinn.

16. Enn ef (e) það snere sier til DRottins, so yrde su hulda j burt tekenn.

(e) (Það) Hiartad.

17. Því DROttinn er Ande, Enn hvar Ande DROttins er, þar er Frelsi.

18. Enn nu skodum vier aller birte Drottins, so sem j (f) speigle med ohuldre Asian, og vier verdum umbreitter til þeirrar somu Mindar,

dar, fra einne birte til annarar, so sem af DROTtins Anda.

(f) (Speigle) So sem einn Speigell tekur vid Mindenne j sig, so tekur vort Hiarta vid Christi Kynningu.

IV. Capitule.

Paulus talar um Friofieme Evangelii j heim Strijdande Sofnude JEsu her a Jordunne.

HVar fyrer, a medann vier hofum nu soddann Embætte, so sem ad vier hofum Miskunseme til odlast, pa preytunst vier ecke.

2. Helldur umflyum vier (a) leynelegar skammer, og forum ei med flatskap, folsum og ecke Guds Ord, helldur med Sannleikans Opinberingu, og audsynum oss vel vid allar Samvi:skur manna fyrer Gude.

(a) (Leynelegar skammer) Hann stingur pa folsku Postula, hvorier utvortis syndust kostuleger, enn vorn innra fuller Ohreinleika. Matth. 23.

3. Er nu vort Evangelium hulid, pa er pad hulid peim sem fortapader verda.

4. J hvorium ad (b) Gud pessarar Veralldar hefur forblindad Hugskot vantruadra, so peir siae eige pad klara Evangelij Lios Christi Lioma, hvor ad er Guds rietta Jmind.

(b) (Gud) pessarar Veralldar Gud og Hofdinge er Diofullenn, pviad hun pionar honum, og er nider honum.

5. Pviad vier predikum ecke sialfa oss, helldur JEsum Christum, pad hann sie Drottinn, enn vier ydrer Pionar JEsu vegna.

6. Þviad sa GUd sem Liosinu baud ur Myrkrenu ad skijna, hann gaf eitt klart Skin j vor Hiortu, so ad fyrer oss (c) frammkiæme Upplysinginn utaf þeckingu GUds biartleika, j (d) Andlite Christi JEsu.

(c) (Frammkiæme) þad er, Vier skulum lysa og predika hvornenn GUds Naad skal þeckiast, sem oss er tied j Christo JEsu, adrer meiga skijna og predika af Verkunum.

(d) (Andlite) þad er Christi Kynning, ei Mosis Andlit, hvort ad er Logmaalsins Kynning, þviad fyrer Christum þeckium vier GUd Joh. 6.

7. Enn þennann Fiesiod hofum vier j Leyrkierum, so ad sa yfergnæfanlege Kraptur sie GUds, og eige af oss. Alla vege lijdum vier harma, enn vier hriggiunst þo eige.

8. Oss veiter torvelldt, Enn vier orvilnunst eige, Vier lijdum Offokn, enn vier verdum þo elge fyrerlatner.

9. Vier verdum nidurþrickter, enn vier fyrerforunst ei.

10. Og ætijd berum vier med oss Dauda DROTtins JEsu a vorum Lijkama, So ad og eirninn Lijf DROTTins JEsu opinbert verde a vorum Lijkama.

11. Þviad vier sem lifum, verdum jafnann j Daudann fellder JEsu vegna, So ad eirnenn Lijf JEsu opinnbert verde a voru Daudlegu Hollde.

12. Fyrer þvi er nu Daudenn mektugur j oss, enn Lijfid j ydur.

13. Enn

13. Enn med þvi vier hofum þann sama Truarennar Anda, epter þvi sem skrifad er, * eg trude, og fyrer þad tala eg, Og vier truum, fyrer þvi tolum vier og eirnenn.

* Psalm. 116, 10.

14. Og vitum þad, ad sa sem DROTtinn JEsum hefur uppvakid, ad hann mun oss og uppvekia fyrer JEsum, og mun skicka oss med ydur.

15. Þviad allt þetta skier ydar vegna, so ad su ofergnæfannlega Nad, fyrer margra þackargiord, vegsame GUd rijkuglegana.

16. Fyrer þvi þreytunst vier ecke, helldur, þo þad vor ytre madur fordiarfist, þa mun þo sa hinn jnnre dag fra deige endurnyast.

17. Þviad vor hriggd, sem stundleg og liett er, giorer oss eina eylijfa og yfer allann mata mikla Dyrd.

18. Oss sem ei oalijtum hid synelega, helldur hid osynelega, þviad hvad synelegt er, þad er stundlegt, enn hvad osynelegt er, þad er eylijft.

V. Capitule.

Kroptug Huggun, sem hiner Truudu hafa fyrer Evangelium, og i þvi.

Þvi vier vitum, þo þetta Jardneska Hus vorrar Tialldbudar verde nidurbrotid, hafa ad vier hofum Bygging af GUde uppbyg-

da, Hvs, eige med Houdum giort, þad æfinnlegt er a Himnum.

2. Og þar epter andvorpum vier eirnenn, epter vorre J-Bygging sem er a Himnum, gyrnandist henne ad yferklædast.

3. Þo so, ad vier sieum Klædder, og ei nakter fundner.

4. Þviad medann vier erum j Tialldbvdinne, þa forleinger oss, og erum þyngder, af þvi vier villdum fegner eige afklædder, helldur yferklædder verda, uppa þad hid daudlega burt svelgest af Lijfenu.

5. Enn hann sem oss bio til þess hins sama, er sa GUd, sem oss giefed hefur Andann j Pant.

6. Enn jafnann þa erum vier med godu giede, og vitum þad, ad med þvi vier byggium j þessum Lijkama, þa erum vier j fiarlægd fra DRottne.

7. Þvi vier gongum j Trunne og ecke j Skoduninne.

8. Enn vier erum med godre hughreyste, og hofum miklu meire lyst til ad vera fiarlæger af Lijkamanum, og heima hia DROTne.

9. Fyrer þvi kostgiæfum vier og eirnenn, hvort vier erum heima eda fiarlæger, þad vær kynnum ad vera honum þocknanleger.

10. Þvi vier hliotum aller ad opinnberast, fyrer Domstole Christi, Uppa þad, ad hvor eirn odlest epter þvi hann hefur ad hafst j Lijkamans Lijfe, sie þad illt eda gott.

11. Med

11. Med þvi, ad vier vitum, ad DRottinn ber ad ottast, þa forum vier j (a) hægd ad vid Lydenn, enn Gude erum vier opinnberer, Eg vona og eirnenn, þad vier sieum og j ydrum Samvitskum opinnberer.

(a) (j Hægd) þad er, vier høndlum ecke vijkingslega, edur þiofnum Folked med Baune, edur annare strangre stiornan, Þvi vier ottunst Gud, helldur kiennum vær þeim hogværlega, so vier øngvann styggium.

12. Þvi vier lofum oss eige sialfa ad nyu, Helldur þad vier giefum tilefni ad hrosa af oss, uppa þad þier hafid nockru ad hrosa j mote þeim, sem hrosa sier epter ásynd, og ecke epter Hiartanu.

13. Þvi erum vier (b) Hostuger, so erum vier þad Gude, erum vier høglater, þa erum vier ydur høglæter.

(b) (Hostuger) þad er, þo vier hølldum ad Folkenu, þa þienum vær þo Gude þar med, enn høndlum vær hoogværlega og lijnkunarsamlega vid þa, þa giorum vier Folkenu þad til goda, so ad þad er a allar sijdur riett og vel giort.

14. Þviad Christs Kiærleike þvingar oss, af þvi vier hølldum þad þar fyrer, first ad einn hefur fyrer alla daed, þa sieu þeir aller dauder.

15. Og þvi hefur hann fyrer alla daed, so ad þeir sem lifa, lifi ei sialfum sier hier epter, helldur honum sem fyrer þa hefur daid, og upp-aptur risid.

16. Par fyrer peckium vier nu hier epter, ongvann (c) epter Holldenu. Pott ad vier hofum eirnen peckt Christum, epter Holldenu, þa peckium vier hann þo nu so eige leingur.

(c) (Epter Holldenu) Ad þeckia ecke Christum epter Holldenu, er, ad leita einskis þess hia honum sem holldlegt er, so sem hans Læresveinar giordu fyrer hans Pijnu og Dauda, helldur ad leata sier nægia med hans Ord, j hvorju þeir hafa einungis eylijst Lijf, og andlegt Gots.

17. Par fyrer sie nockur j Christo, þa er hann ny skiepna. Hid gamla er umlidid, siaed, Aller hluter eru nyer ordner.

18. Enn allt þad af Gude, hvor oss forlijkte vid sialfann sig fyrer JEsum Christum, og gaf oss þetta Embætte, sem predikar Sættina.

19. Þvi Gud var j Christo og forlijkade Heimenn vid sialfann sig, tilreiknande þeim eige sijnar Synder, og hefur uppreist vor a medal Ordid af Forlijkuninne.

20. So erum vier nu Sendebodar j Christi stad, þviad Gud æminner fyrer oss, þar fyrer bidium vier ydur j Christi stad, Leatid forlijka ydur vid Gud.

21. Þvi hann hefur þann sem af ongre synd vissi, fyrer oss ad Synd giort, uppa þad, vier yrdum j honum þad Riettlæti sem fyrer Gude gilldir.

VI. Ca-

VI. Capitule.

Þeir Trudu verda æminnter til ad hlijda Christo.

Pistillenn I. Sunnudag i Fostu.

Enn vier æminnum ydur, sem Medhialpara, þad þier medtaked ecke Guds Nædd til oonytis.

2. Þvi hann seiger, * I þægann Tijma heyrde eg þig, og a Deige hialprædesins hialpade eg þier, Siaed, nu er sa þægelege Tijme, nu er Dagur Hialprædesins. *Esa. 49, 8.

3. Lætum oss þvi ecke nockurstadar giefa nockrum hindran, uppa þad Vort Embætte verde ecke lastad.

4. Helldur audsynum oss sialfa j ollum hlutum, so sem Guds Þienara. J mikille Þolinnmæde, j Harmkvælum, j Hæskasemdum, j Þyngslum.

5. J Hvodstrokum, j Fiotrum, j Upphlaupum, j Erfide, j Vokum, j Fostu.

6. J Hreinlijse, j Vitsmunum, j Bidlundargiede, j Hogvære, j Helgum Anda, j Falslausum Kiærleika.

7. J Sannleiksins Orde, j Guds Krapte, fyrer Herklæde Riettlætesins, til hægre og vinstre Handar.

8. Fyrer Vegsemd og Vansemd, fyrer Vanrikte og gott Rikte, So sem Falsarar, og þo Sannarleiger.

9. So sem Okunnuger, og þo kunnuger, lijka so sem þeir ed deya, og siaed, þad vier lifum, So sem hegnder, og þo ei lijflœatner.

10. So sem Syrgendur, þo jafnann gladder, so sem Volader, enn þo þeir ed marga audga, lijka sem þeir ed eckert hafa, og þo hafa alla hlute.]

11. O þier j Corintho, vor Munnur hefur sig opnad til ydar, vort Hiarta er gladt, vorra vegna þurfed þier ecke (a) Tvister vera.

(a) Þeir j Corintho voru hrædder vegna þess fyrra Pistels. og angrudu sig, þad þeir hofdu stiggt Postulann; Nu huggar hann þa og seiger, ad sitt Hiarta og Munnur gledie sig og utbreide, þar fyrer skylldu þeir ecke angra sialfa sig, so sem være hann reidur uppa þa. Enn þad þeir villdu angra sig sialfa, þar til hofdu þeir engva ordsok af honum, helldur angrudu þeir sig so sem god Born af godu Hiarta, hvors þo ecke giordest þorf.

12. Enn þad þier erud tvister, þad gisted þier af Hiartans Meiningu.

13. Eg tala vid ydur, so sem vid Born mijn, ad þier hegded ydur og eirnenn vid mig, og sieud lijka hughrausster.

14. Toged ecke annarlegt Ok, med Vantrundum, Þviad hvoria hlutsku hefur Riettlœtid med Ranglœtenu? Eda hvort samlag hefur Liosid vid Mirkurinn?

15. Hvornenn kann Christo ad koma samann vid Belial? Eda hvort hlutskipte hefur Truadur med Vantruudum?

16. Hvo-

16. Hvoria samsinning þefur GUDS Mustere vid Skvorgodenn? Enn þier erud Musteere GUDS lifanda, epter þvi sem GUD seiger, * Eg mun bvoa j þeim, og ganga j þeim, Eg mun og vera þeirra GUD, og þeir skulu minn Lydur vera. * 3 B. Mos. 26, 12.

17. Par fyrer, * ganged vt fra þeim, og fraskilied ydur, seiger DROTTenn, og snerted ecke þad Oklaart er, þa mun eg medtaka ydur. * Esa. 52, 11.

18. Og vera ydar * Fader, og þier skulud vera mijner Syner og Dætur, seiger Drottenn Almaattugur. * Jer. 31, 1. 9.

VII. Capitule.

Truader eru aminnter ad lifa Heilaglega, og ad halda vid Hreinann Lærdom.

Med þvi vier hofum þvilijkt Fyrerheit, mijner Kiærustu, þa latum oss hreinsa oss af allre saurgan Holldsins og (a) Andans, og aframmi forum med Helguninne j GUDS Otta.

(a) (Andans) þad er, Lærdomsins og Truarbragdanna Saurgun, so sem þeir Falspostular kienndu.

2. Medtaked oss, ongvum giorum vier mein, ongvum giorum vier Skada, ongvann drogum vier a tœlar.

3. Petta seige eg ydur ecke til ad fordæma ydur, Þviad eg hefe adur sagt, þad þier erud j voru hiarta, til ad deya med, og ad lifa til samans.

4. J storre diorfung tala eg vid ydur, morgu hrosa eg af ydur, uppfyltur em eg huggunar, yfergnæfanlegur er eg j fognude j allre vorre hriggd.

5. Vvi þa vier komum j Macedoniam, hafde vort Hold ongva Roo, helldur j ollu lidum vier hriggd, hid ytra barœattu, hid jnnra Otta.

6. Enn Gud sa sem huggar þa Fyrerlitlegu, hann huggade oss fyrer tilkomu Titi.

7. Enn eige alleinasta fyrer hans tilkomu, helldur eirnenn fyrer þa huggan, þar hann var af ydur med huggadur, kunngiorande oss ydar forleinging, ydar Tœr, ydar Vandlæting um mig, so ad eg gled mig enn meir.

8. Vvi þar eg hriggde ydur med Briefinu, jdrar mig ecke, Vo mig angrade þad, enn first eg sie, ad þad Brief hefur ad eins um stundarsaker hriggt ydur.

9. So gled eg mig nu vo, eige af vvi þad þier erud hriggver, helldur þad þier urdud hriggver til jdranar, vviad þier erud gudlega hriggver ordner, so ad þier feingud engvann skada af oss, j nockurn stad.

10. Vviad su hriggd sem er af Gude, verkar jdran til hialprædis, hvors engvann jdrar, enn þessa Heims hriggd verkar Dauda.

11. Siaid þad, ad þier erud gudlega hriggver ordner, hvoria Kostgiœfne þad hefur med ydur verkad, þar ad auk Forsvar,

Reide,

Reide, Otta, Forleinging, Vandlæting, Hefnder, og j ollum hlutum þa hafid þier audsynt ydur ad þier erud skijrer j Verkenu.

12. Fyrer þvi, þo ad eg skrifade ydur til, þa er þad ecke hans vegna skied, sem Ranginde framde, og ecke hans vegna, sem oriettinn leid, helldur þess vegna, þad ydar kostgiæfne vid oss opinnber yrde hia ydur, fyrer Gude.

13. Af þvi, þa erum vier huggader, þad þier erud huggader, Enn þo hofum vier yfer allt framm gladst oss meir yfer fognude Titi, þviad hans Ande er ad nyu endurnærdur af ollum ydur.

14. Þvi hvad eg hefe hrooſad af ydur fyrer honum, þar fyrer þarf eg ecke ad skammast mijn, Helldur lijka so sem allt þad er sannleike, sem eg hefe vid ydur talad, so er og eirnenn vor hrosan hia Tito, sannleikur ordenn.

15. Og honum er af Hiarta olldungis vel til ydar, þa er hann hugleider hlijdne allra ydar, hvernenn þier hafed med hrædslu og otta hann med tekid.

16. Eg gled mig og, þad eg mg (b) alls til ydar treysta.

(b) Eg kann ecke ad spilla fyrer mier hia ydur.

VIII. Capitule.

Truader ern caminnter ad gefa Fatækum Almusu epter Efnum sinum og Mætte.

Eg

Eg kunngiore ydur, kiærer Brædur, þa Guds Nad, sem giefenn er þeim Sofnude j Macedonia.

2. Þviad þeirra fognudur var þa yfergnæfanlegur, þann tijd þeir urdu fyrer morg harmkvæle reynder, Og þo ad þeir være nærsta fatæker, þa hafa þeir þo rijkuglega giefid j ollum einfalldleika.

3. Þviad epter ollu megne (þad vitna eg) og yfer megn framm voru þeir sialfviliuger.

4. Og beiddu oss med morgum aminningum, þad vier medtækium þa godgiord og samlag Stirkfins sem Heilsugum þar veitest.

5. Og eige sem vier vonudum, helldur geafu þeir j fyrstu sialfa sig DRottne, og oss epter þad, fyrer Guds vilia.

6. Þad vier hlutum ad aminna Titum, epter þvi hann hafde adur upphafed, so fyllde hann og fullenda slijka velgiord ydar a mille.

7. Enn lijka sem þier erud rijker j ollum hlutum, j Trunne, j Ordenu, j Skilningenum, og j allre Kostgiæfne, og j ydrum Kiærleika til vor, so afreked eirnenn, þad þier sieud og eirnenn rijker j þessare Velgiord.

8. Eg seige ecke, sem biode eg nockud, helldur med þvi ad hiner adrer eru so kostgiæfner, þa reyne eg ydvarn Kiærleika, hvort hann er af riettre art.

9. Þvi þier vited Nad DRottins vors

JEsu

JEsu Christi, ad þo hann sie rijkur, vard hann þo fatækur ydar vegna, uppa þad, þier yrdud fyrer hans fatækt auduger.

10. Og mitt Ræd gaf eg j þessu, þviad þetta er ydur nytsamlegt, þier sem upp hafed (a) byriad fyrer tolf Manudum, eige einasta giorningenn, helldur jafnvel Viliann.

(a) (Upbyriad) Þier erud þeir fyrstu sem þad bæde villdud og giordud.

11. Þvi fullkomnid nu og eirnenn giorningenn, uppa þad, lijka sem þad, ad þar er tilhneigianlegt sinne til ad vilia, so sie þar og eirnenn tilhneigianlegt sinne til Giorningsins, af þvi sem þier hafed til.

12. Þvi first einn er godviliadur, þa er hann þacknæmur, epter þvi sem hann hefur til, enn eige epter þvi sem hann hefur ecke.

13. Eige skier þad j þa meining, þad adrer hafe hvijld, enn þier hrelling, helldur ad þad sie jafnt.

14. So þione ydar gnægd þeirra þurft, j þessare (hallæris) tijd, uppa þad, ad þeirra gnægd eptera þione ydvarre þurft, og þad sem jofnudur er mætte skie.

15. Sem ad skrifad er, * sa er miklu safnade, hann hafde eckert afgangs, og sa er litlu safnade, hann hafde ongvann brest.

* 2 B. Mos. 16 18.

16. Enn Gude sieu þacker, sem slijka fyrerhyggiu hefur giefed j hiarta Titi til ydar.

17. Þviad

17. Þviad hann medtok ad sonnu þa aminning; Eñ med þvi hann var so miog kostgiœfenn, er hann af sijnum sialfs eigenn vilia til ydar farenn.

18. Enn vier sendum med honum einn Brodur, þann er lof hefur j Evangelio af allre Samkundunne.

19. Og eige alleinasta þad, helldur er hann eirnenn skickadur utaf Samkundunne, oss til Forunauts, til þessarar velgisrdar, sem fyrer oss verdur samannsofnud, DRottne til Sœmdar, og ydar godum vilia (til afhalds.)

20. Og ad giœta þess, ad einginn mætte epter oss seigia nockud vondt, slijkrar audugrar hialpar vegna, sem fyrer oss verdur samann dreigenn.

21. Og sia til, ad þad fœre sœmelega, Eige alleina fyrer DRottni, helldur eirninn lijka fyrer Monnum.

22. So hofum vier og sendt med honum Brodur vorn, þann vier hofum opt reynt j morgum greinum, þad hann sie kostgiœfenn, enn nu miklu kostgiœfnare. Og vier hofum miked traust a ydur.

23. Sie þad Titi vegna (sem er minn Lagsmann og hialparmann ydar a mille) eda vegna vorra Brœdra (hvorier ad eru Postular Samkundanna, og Dyrdar Christi.)

24. Fyrer

24. Fyrer þvi giefed bevijſadann Kiærleika og vora hroſan fra ydur, vid þeſſa, eirninn j auglite Safnadarins.

IX. Capitule.

Þær Almuſugiafer ega ad greidaſt af hende ſem heited hefur verid.

Þviad um þeſſa Hialp, ſem þeim Heilogu ſkier, er mier ecke þorf ad ſkrifa ydur til.

2. Þviad eg veit ydvarn godann vilia, hvar af eg hroosa, hia þeim ur Macedonia (og ſeige) Þad Achaia er fyrer tolf Manudum reidubuenn, og ydvart epterdæme hefur marga tilknued.

3. Enn eg hefe af þvi þeſſa Brædur ſendt, ſo þad vor hroſan utaf ydur yrde ei ad ongvu, j þeirre grein, Og þier ſiend reidubuner, lijka ſo ſem ad eg hefe ſagt utaf ydur.

4. So ad, ef þeir ur Macedonia kiæme medur mier, og fynde ydur ovidurbuna, ad vier (eg vil eige ſeigia, þier) verdum til ſkammar, med ſlijkre Hroſan.

5. Enn eg hefe ædlitid þad fyrer gagnlegt, ad æaminna Brædurnar, þad þeir fære firſt til ydar, ad reidubwa þeſſa æadurlofada Bleſſan, þad hun ſie til reidu, ſo þad ſie ein Bleſſan, enn einginn (a) Agyrne.

(a) (Agyrne) þad er Naumleike, og ad giefa lijted. Syra. 35, 11.

6. Þvi

6. Því eg meina það, hvor hann sœer sparlega, sa mun sparlega uppskiera, og hvor hann sœer j blessanenne, sa mun og eirnenn j blessan uppskiera.

7. Hvor einn epter sijnum esnum, eige med ovilia edur kwogan. Þviad hijrann Giafara hefur Gud sier kiœrann.

8. Þviad Gud er mattugur ad gisra, það allshœattud Nœad sie gnogleg medal ydar, so ad þier hafed alls gnœgd j ollum hlutum, og siend rijker til allra godra Verka.

9. So sem ad skrifad er, * Hann utdreifde og gaf Fatœkum, hans Riettlœte blijfur um allder allda. * Psalm. 112, 9.

10. Enn sa er Sœded giefur Kornsœdaranum, sa mun og giefa Brauded til Fœdslunnar, hann mun og margfallda ydart Sœde, og aukast lata friofgan ydvars Riettlœtis.

11. Það þier sieud auduger j ollum hlutum, med allann (b) Einfalldleik, sem ad gisrer Gude þacker fyrer oss.

(b) (Einfalldleik) ad Velgiorningar skle ecke vegna Nytseme og gagns edur Launa, ecke helldur Virdinga vegna, helldur af frialsum Kiœrleika og lostugliga.

12. Þviad su utgipt þessarar hialpar, uppfyller ei einasta fatœkt Heilagra, helldur yfergnœfer hun eirnenn j þvi, það marger þacka Gude.

13. Fyrer þessa vora trua Þionustu, og prijsa Gud, yfer ydvare hlijdugre Vidurkiennijnu

ningu Christi Guðspialla, og yfer yðvare einfalldre hialparstod til þeirra, og til allra.

14. Og yfer þeirra Bænum fyrer ydur, hvoria ad forleinger epter ydur, fyrer saker þeirrar yfergnæfanlegrar Guðs Nadar, sem j ydur er.

15. Enn Guðe sieu þacker fyrer sijna o umrædelega Gæfu.

X. Capitule.

Falskennendur hrosa sier sialfer.

Enn eg Paall beide ydur fyrer Hogvære og Polinnmæde Christi, eg sem j nalægd er lijtils virdtur, ydar a mille, enn j fiarska em eg diarfur vid ydur.

2. Enn eg bid ydur, þad mier sie ecke þorf nalægum diarflega ad hondla, og þa diorfung framme hafa, sem mier verdur tillogd vid suma, þeir oss akta, sem geingum vier epter Holldsins plagsid.

3. Þvi þo vier geingum j Holldenu, þa strijdum vier þo eige j Holldlegum plagsid.

4. Þviad Hervopn vor eru eige Holldleg, helldur mættug fyrer Guðe, til nidurbrots Hervirkianna, hvar med vier nidurbriotum þann æsetning.

5. Og alla hæd sem ad sig upphefur j giegn Guðs Vijsdome, og ad Herfange tokum alla skinsemd, under Christi hlijdne.

6. Og erum reidubuner ad hefna allrar ohlijdne, þa er ydar hlijdne er uppfylld.

7. Dæmed þier epter oalite. Treyster nockur þar uppa, þad hann sie Christi, þa þeinke sa þar oa mote, eirnenn þetta, hia sialfum sier, þad lijka sem hann heyre Christo til, so heyrum vier eirnenn Christo til.

8. Og þo ad eg hrosade mier nockud framar ut af vorre Magt, sem DROTTinn hefur oss giefed, ydur til betrunar, og ecke til fordiorfunar, þa munde eg þo ecke til skammar verda.

9. Enn betta seige eg, uppa þad þier latid ydur ei þykia, sem hefde eg viliad skielfa ydur med Briefum.

10. Þviad þaug Briefenn (seigia þeir) eru þung og sterk, enn nalægd lijkamans er veik, og maalid er forsmaanarlegt.

11. Hvor þess konar er, hann þeinke, þad lijka so sem vier erum med Ordum j Briefunum j fraverunne, So dirfumst vier eirnenn ad vera med Giorningenum j Nalægdenne.

12. Þviad vier dirfumst ecke ad reikna oss edur telia medal þeirra, sem sig sialfa lofa. Enn med þvi þeir meta sig hia sialfum sier, og hallda so einasta vot af sier sialfum, þa understanda þeir eckert.

13. Enn vier hroosum oss ecke yfer Maal framm, helldur alleinasta epter Mælingu þeirrar Reglu, þar ed Gud hefur oss þann skamt

med

med af meted, ad gieta nœad eirnenn allt til ydar.

14. Þvi vier (a) forum ecke oflangt j fra, so sem ad hefdum vier ei nœad gietad allt til ydar, Þvi vier erum komner allt til ydar med Christs Evangelium.

(a) (Forum ecke) þad er, vier vilium ecke hrosa oss of miog. Vœrum vœr ecke komner til ydar, so sem hiner adrer giora, þeir er sier hroosa af annarligu erfide, hvort ad vort er.

15. Og hrosum oss ei framm yfer Mœlingena j annarlegu erfide. Og vonum, ad nœr ydar Tru vex nu j ydur, þad vier vilium vijdara komast, epter vorre Reglu.

16. Og predika eirnenn Evangelium þeim, sem hinumeigenn ydar bvva, og hroosa oss ecke af því, sem med annarlegre Reglu er tilbvved.

XI. Capitule.

Rett Truader Kennendur hafa þess at millum þad til ad bera utvortis, er þeir mege Hrosa sier af gegn Fals-Kennendum.

Enn hvor sier hrosar, sa hrose sier j DRottne.

2. Þvi fyrer þad er eingenn dugannlegur, þad hann lofar sig sialfur, Helldur þad DRottinn lofar hann.

3. Giœfe Gud, þier hielldud mier lijted eina Favitsku til goda, þo þier hallded hana vel til goda.

4. Pvi eg vanda um vid ydur med Gudlegu vandlæte. Pvi eg hefe fastnad ydur einum Manne, so ad eg j hendur sellde Christo eina skijra Mey.

5. Enn pad ottunst eg, ad lijka sem Hoggormurenn tælde Evu med sijnu Flærædе, so lijka meige og burt slijtast ydar Hugskot, j fra peim Einfalldleik sem er j Christo.

6. Pvi ef sa same sem til ydar kiemur, predikade eirn annann JEsum, pann vier hofum ei predikad, eda ef pier medtakid annann Anda, pann pier hofdud ecke medteked, Ellegar annad Evangelium, pad pier hofdud ecke medteked, pa umlidud pier pad rietelega.

7. Pvi eg helld, pad eg sie eige minne, helldur enn peir hiner Edre Postular eru.

8. Og pott eg sie fafrodur j Mealenu, pa em eg po ecke foafrodur j Skilningenum. Pvi eg em hia ydur alldungis vel kiendur.

9. Eda hefe eg syndgad j pvi, pad eg mijnkade mig, so ad pier upphefdust? Pviad eg hefe kunngiort ydur Evangelium fyrer eckert.

10. Og eg hefe rænt adrar Samkundir og Verdlaunenn fra peim reked, pad eg predikade ydur.

11. Og pann tiid eg var hia ydur nalægur og mig skorte, var eg engvum pungur, Pvi mijna Naudpurft uppfylldu peir Brædur, sem

sem komu af Macedonia, Og j ollum hlutum giætta eg mijn, ad vera utan þyngsla vid ydur, og vil eg enn nu hallda mig so hiedan j fra.

12. Þvi so sannarlega sem Christs Sannleikur er j mier, þa skal mier þesse hrosan j Lande Achaiæ, ecke (a) tilstijfld verda.

(a) (Tilstijfld) sem rennande Vatn, so skal mijn hrosun framgang hafa, og æframm hallda ohindrud.

13. Hvar fyrer? Ad eg skylde ei elska ydur? Gud veit þad.

14. Enn hvad eg gisre og vil gisra, þad gisre eg fyrer þad, ad eg affnijde þeim þad tilefne, sem tilefnis fara a leit, þad þeir mættu hrosa sier, ad þeir sieu so sem vier.

15. Þviad þess hættar Falspostular, og svikfamleger Erfidismenn, gisra sig ad Christi Postulum.

16. Og þad eru eige undur, Þvi sialfur Andskotenn umsnyr sier til Liossens Eingels.

17. Fyrer þad er þad ei miked, þott hans Þienarar umvende sier eirnenn, so sem være þeir Riettlætesins Þienarar, hvorra Endalok munu verda epter þeirra Verkum.

18. Eg seige nu enn aptur, þad eingenn meine, ad eg sie favijs, Enn ef ei er so, þa medtaked mig sem annan Favijsann, so þad eg hrose mier eirnenn nockud lijted.

19. Hvad eg tala nu, þad tala eg, ei so sem j Drottne, helldur so sem j Favitsku, med þvi vier erum j þessa hrosan komner.

20. Af þvi marger hrosa sier epter Holldenu, vil eg eirnenn hrosa mier.

21. Þviad þier umlijded giarnann Fafroda, med þvi þier erud sialfer vitrer.

22. Þier umlijded, þott nockur hneppe ydur j Prælkan, þott nockur fleflette ydur, þott nockur take fra ydur, þott nockur hrokest upp yfer ydur, þott nockur slæe j ydra Asionu.

23. Þetta seige eg epter (b) Ovirdingu, so sem ad værum vier Breiskver vordner. J hvoriu hellst sem þad nockur er nu diarfur (eg tala j heimsku) þa em eg eirnenn diarfur.

(b) (Ovirding) þad er, Vier vilium giora oss so sem breiskva, hvoria þier skulud umlijda, hvad oss er þo vanvirda, med þvi vier verdum ad umlijda ydur.

24. Þeir eru Ebresker, Eg eirnenn. Þeir eru Jsraelitar, Eg eirnenn. Þeir eru Abrahams Sæde, eg eirnenn.

25. Þeir eru Christs Þienarar, Eg tala heimskulega, eg em framar. Eg hefe meir erfidad, Eg hefe meire Hogg lided, Eg em optar fangenn vered, Opt j Daudans Hættu.

26. Af Gydingum hefe eg fimmsinnum feinged fiorutijgu slog, einu færra.

27. Þrisvarsinnum em eg Hvodstryktur, einu sinne gryttur, Þrisvar hefe eg Skipbrot lided, Dag og Nott var eg j Siafar divpe.

28. Opt

28. Opt þa hefe eg j ferdum verid. Eg hefe verid j Haskasemdum til Vatns, j Haskasemdum medal Ræningia, j Haskasemdum millum Gydinga, j Haskasemdum medal Heidingia, j Haskasemdum j Borgum, j Haskasemdum a Eydemorku, j Haskasemdum a Sio, j Haskasemdum medal falskra Brædra.

29. J Mædu, og Erfide, J miklum Voskum, J Hungre og Þorsta, J miklum Fostum, J kulda og Klædleyse.

30. Fyrer utan þad sem annars tilfellur, sem er, þad eg verd daglega onædadur, berande Ahyggiu fyrer ollum Sofnudum.

31. Hvor er veikur, so ad eg verde ecke (e) veikur? Hvor verdur so hneixladur, ad eg stikne ei?

(e) (Veikur) Hann giorde margt, og liet margt epter þeim Trnarveiku, sem hann hafde vel haft vallt til odrnvijs med ad hondla, so sem hann seiger, 1 Cor. 9. og 12. (Stikna) þad er, þad angrade hann storlega, þa þeir Veiku voru hneixlader.

32. Ef eg skal þo hroosa mier, þa vil eg hroosa mier af mijnum Breiskleika.

33. Gud og Fader vors DRottins JEsu Christi, hvor Blessadur sie til eylijsdar, veit þad eg lyg ei.

34. J Damasco, liet Landstiornarenn Kongsins Areta, geyma Borgena Damascum, og villde grijpa mig.

35. Og eg vard undenn nidur j Korf ut um Vindaugad, j giegnum Mvrenn, og fyde af hans Hendum.

XII. Capitule.

(I) Hvorsu ad Paulus hafe vered riektur upp i þann þridia Himen: (II) um þann Flein j hans Hollde: (III) Iætun hans og Forsvar j gegn Fals-Postulum.

I. Hroosunenn er mier ad sonnu ecke nyt-samleg, Þo vil eg nu koma vid Sio-nernar og Openberingar DRottins.

Pistillenn II. Sunnud. i Nijuvikna Fostu.

2. Eg þecke Mann j Christo, fyrer fiortan Aarum, Var hann j Lijkamanum, þad veit eg eige, Eda var hann utan Lijkama, veit eg eige, Gud veit þad, Sa same vard riektur allt upp j hinn þridia Himen.

3. Og eg þecke þann Mann, Hvort hann var j Lijkama edur utann Lijkama, veit eg og ei, Gud veit þad.

4. Hann vard upp riektur j Paradijs, og heyrde oumrædeleg Ord, þaug sem eingenn Madur fær vot talad.

5. Af þessu vil eg mier hrosa, Enn af sial-fum mier til vil eg ecke hrosa mier, nema af mijnum Breiskleika.

6. Og þott ad eg villde mier hrosa, gior-da eg ecke fyrer þad heimskulega, þviad eg vil

vil seigia Samnleikenn. Enn eg sporna vid þvi, Þar fyrer, þad eingenn hallde mig œdra, enn so sem hann a mier sier, eda af mier heyrer.

II. 7. Og so ad eg stære mig ei, af þessum hœau Openberingum, er mier giefenn einn (a) Fleinn j Hollded, sem er Satans Eingell, sem mig skule med Knefum sla, uppa þad eg stære mig ecke.

(a) (Fleinn) kallast hier ei Freisting Holldsins, til Losta emennar, heldur stor Plœga og skielfing af Diofflenum, þviad þad er Fleinn, sem Menn verda a pijnder, heingder eda steglder.

8. Um hvad eg hefe Drottinn þrisvar beded, þad hann vike j burt fra mier.

9. Og hann sagde til mijn, Lœt þier nœgia mijna Nœd, Þviad (b) minn Kraptur er j Breiskvum mœttugur. Fyrer þad vil eg sem fegnastur hrosa mier af mijnum Breiskleika, so ad Kraptur Christs bygge med mier.]

(b) (Minn Kraptur) Med þessu Orde hnggar Christus alla þa sem veik r eru edur Motgang lijda, þvi hann kann ecke ad syna sinn Krapt j oss, utann vier sieum veiker og plœgader.

10. Fyrer þvi em eg med godu trauste, j Breiskleikum, j Vanvirdingum, j Naudum, j Offoknum, j Preyngingum, Christi vegna, Þvi nær eg em breiskur, þa em eg oflugur.

III. 11. Eg em Fifl ordenn af þeirre hrosan,

til hvorrar þier þvingudud mig, Þvi eg atte ad lofast af ydur, Af þvi ad eg em ongvum mun minne enn hiner ædstu Postular, þo ad eg sie eckert.

12. Af þvi ad þar eru Postula teikn giord ydar a mille, j allre Polennmæde og Taknum, j Stormerkium, og Kraptaverkum.

13. Hvad er þad, j hvoriu þier erud minnehættar enn adrar Samkundur? Nema alleinasta j þvi, þad eg veitta ydur ei sialfur neirn þunga, fyrerlæted mier þann Glæp.

14. Siaed, eg em reidubvoenn j þridia sinn ad koma til ydar, og eg vil ei vera ydur þungur. Af þvi eg spyr ei epter ydar, helldur ad ydur, þvi Bornenn eiga ongvann Aud Forelldrunum saman ad draga, helldur Forelldrarnar Bornunum.

15. Enn eg vil sem fegnastur giefa mig vt, og utgiefenn verda fyrer ydar Saaler, hvorsu sem eg elska ydur miog, og verd þo lijtt elskadur.

16. Enn læted þad so vera, eg hafe ei giort ydur þyngsl, Helldur med þvi eg var slægur, veidda eg ydur med slægdum.

17. Enn hefe eg nockurn a tæalar dreged, fyrer einhvorn þeirra, sem eg sende til ydar?

18. Eg æaminnte Titum, og sende med honum einn Brodur, Hefur Titus nockud tælt ydur? Hofum vier ei j einum Anda framnsarid, og j einum Fotsporum geinged?

19. Læted

19. Loated ydur aptur þykia, þad vier forsvorum oss? Vier tolum j Christo fyrer Gude. Enn allt þetta skier ydur (mijner Kiærustu) til betrunar.

20. Þvi eg ottunst, þa ad eg kiem, ad eg finne ydur ecke, so sem eg vil, Og þier finned mig ecke, eirnenn sem þier vilied, Ad þar sie Hatur, Agg, Reide, Præta, Bakmælge, Kvis, Hrokaskapur, og Drooe.

21. So ad þa er eg kiem, þad minn Gud nidurlæge mig enn ad nvu hia ydur, og eg hliote Ecka ad lijda yfer morgum, þeim er adur hefdu syndgast, og ongva yferbot giordu, fyrer þann Ohreinleik, Hooraner og Bligdunarleyse, sem þeir hafa framed.

XIII. Capitule.

Paulus aaminner Alvarlega til Sannrar Idranar.

Kome eg j þridia sinn til ydar, so skal j tveggia edur þriggia þeirra Munne standa oll Mealaferle.

2. Eg sagda ydur þad adur fyrer, og eg seige ydur þad fyrerfram, so sem nalægur, j annad sinn, og skrifa ydur þad nu fiarlægur, þeim sem adur til forna hefdu syndgast, og hinum odrum, Ef eg kiem aptur j annad sinn, vil eg eige spara.

3. Af þvi þier leited epter, þad þier ein-

hvorn tijma verded varer þess, sem j mier talar, sem er Christur, sem ecke er breiskur ydar a mille, helldur maattugur er medal ydar.

4. Og þott hann sie Krossfestur j Breiskleika, þa lifer hann þo j Guds Krapte. Og þott ad vier sieum eirnenn Breiskver j honum, þa (a) lifum vier þo med honum j Guds Krapte, medal ydar.

(a) (Lifum) þad er, ef eg kiem, þa vil eg audsyna ad eg life j Christo, þo ad sumer af ydur hallde mig fyrer eckert.

5. Reyned ydur sialfer, hvort þier erud j Trunne. Reyned ydur sialfer, Eda þecked þier ecke sialfa ydur, þad JEsus Christus er j ydur? Nema þad sie, ad þier sieud Oduganleger.

6. Enn eg vona ad þier þecked, þad vier erum ei Oduganleger.

7. Enn eg bid þess Gud, ad þier hafest eckert Vondt ad, Eige uppa þad, ad vier synunst nytsamleger, Helldur uppa þad, ad þier giored hid goda, og vier sieum so sem þeir hiner onytsamlegu.

8. Þviad vier meigum ei nockud j giegn Sannleikanum, helldur fyrer Sannleikann.

9. Enn vier gledium oss, þa vier erum breiskver

breiskver, enn þier erud mœttuger, og þad sama æskium vier eirnenn, sem er ydar algiorve.

10. Hvar fyrer eg skrifa ydur slijkt fraverande, So ad eg þurfe ecke, þa eg em nalœgur, hardinde framm ad hafa, epter þeirre Magt, sem DRottinn hefur mier til betrunar, enn ecke til Fordiorfunar giefed.

11. Enn ad sijdurstu, goder Brœdur, Gledied ydur, vered fullkomner, Hugged ydur, Vered samlynder, Vered Fridsamer, Þa mun Gud œstseinennar og Fridarens vera med ydur.

12. Heilsed hvor odrum innbyrdis med Heilogum Kosse, ydur heilsa aller Heilager.

13. Nad vors DRottins JEsu Christi, og Guds Kiœrleike, og samteinging Heilags Anda, sie med ydur ollum, Amen.

Sa annar Pistell til þeirra j Corintho, sendur fra Philippen j Macedonia, fyrer Titum og Lucam.

Formæle yfer S. Pauls Piſtil til Galatas.

Peir j Galatia voru af hinum Heilaga Pæle ſnuner til riettrar Chriſtelegrar Truar, og til Gudſpialla-launa, J fra Logmæalenu. Enn epter haus burtfor, komu Fals-Poſtular, hvorier þo voru Læreſveinar Riettferdugra Poſtula, og ſnern þeim Galatis um aptur ſo þad þeir trudu, ad þeir hlyte fyrer Logmæalſins Verk hialpleger ad verda, og þeir ſyndgudu ef þeir hielldu ecke Logmæals Verkenn, ſo ſem Act. 15. til Jerufalem eirnenn nockrer ærleger Menn meintu þad ſama.

J mote þeſſum hefur hinn Heilage Pæll ſitt Embætte hæatt upp, og vill ſig eige minne ſtiettar Mann halldenn hafa, enn hvorn annann Poſtula, Og hroſar alleinaſta ad vera af Gude, ſinn Lærdom og Embætte, ſo ad hann, þeſſa hroſan hinna fölſku Poſtula, ſem ſig med þeirra riettu Poſtula Verkum og Nafne ſtudu, nidur kiefde, og ſeiger, þad ſie ecke riett, þo ad eirnenn einn Eingell ofruvijs predikade, eda hann ſialfur; hvad miklu ſijdur, ef Poſtulanna Læreſveinar, eda þeir ſialfer ofruvijs lærdu. Þetta giorer hann j firſta og ödrum Cap. Og ædlyktar þad, Ad hvor-einn hliote alleinaſta fyrer Chriſtum, æan verdſkulldunar, æan Verka, og æan Logmæalſins Riettlæatur ad verda.

J Hinum þridia og fiorda, ſannprofar hann þad allt med Skriftenne, Epterdæmum og Lijkingum, Og bevijſar þad, ad Logmæaled fære med ſier, miklu meir, Synd og Bolvan, helldur enn Riettlæte, hvort alleinaſta er lofad og tilſagt, vot af Nadenne af Gude, og er fyrer Chriſtum æan Logmæals, uppfyllt og ofs giefid.

J ſiminta og ſiotta kiennir hann þau Kiærleikſins Verk, ſem Trunne ſkulu filgia.

Sancte

Sancte Palls Pistill til Galatas.

I. Capitule.

Paulus talar (I) um vidstodugiynde peirra Galatisku; (II) Um sitt Postula Embætte.

1. Paall, eirn Postule, ei af Mønnum, nie helldur fyrer Menn, Helldur fyrer JEsum Christum, og Gud Fodur, sa hann uppvakte fra peim Daudu.

2. Og aller peir Brædur sem med mier eru. Sofiuude Guds j Galatia.

3. Nad sie med ydur, og Fridur af Gude Fodur, og vorum DROTne JEsu Christo.

4. Sem sialfann sig hefur utgiefed fyrer vorar Synder, pad hann freisade oss j fra pessare nalægre vondre Verølld, Epter Guds Vilia, og vors Fodurs.

5. Hvorium ad sie Dyrd fra Eylijfd til Eylijfdar, Amen.

6. Mig undrar pad, ad pier lætad so snart snua ydur j fra peim, sem ydur kalladi j Nadena Christi, til eins annars Evangelium.

7. Sem par er po eckert annad. Utan pad, ad par eru nockrer, sem ydur villa, og umsnua vilia Christi Evangelio.

8. Enn po ad eirnenn vier, eda Eingell af Himne, predikade ydur Evangelium odruvijs

enn vier hofum predikad ydur, sa sie Bolvadur.

9. So sem vier sogdum nu j stad, so seigium vier aptur ad nyu, pad, ef nockur predikar fyrer ydur odruvijs Evangelium, enn pad pier hafed medteked, sie sa bolvadur.

10. Predika eg nu pad Monnum eda Gude til Pionustu? Eda peinke eg Monnum peckur ad vera? Pvi ef eg hefde hingad til Monnum peckur vered, pa være eg ecke Christi Pienare.

11. Enn eg kunngiore ydur, Kiærer Brædur, ad pad Evangelium, sem af mier er predikad, er ei af Monnum.

12. Pviad eg hefe pad af engvum Manne medteked nie lært, Helldur fyrer Openberan JEsu Christi.

13. Pviad pier hafed vel heyrt mitt athæfe fordum Daga j Judadomenum, hvorsu eg ofsokte yfermaata Guds Sofnud, og fordiarfade hann.

14. Og eg vox j Judadomenum, framm yfer marga mijna jafningia, j mijnu Kine, og var vandlætande yfer maata, fyrer Fedranna Logmaal.

15. Enn pa pad pocknadest Gude, sa mig hefur fraskiled j fra minnar Modur kvide, og kallad fyrer sijna Nad.

16. Ad hann openberade j mier sinn Son, so ad eg skyllde kunngiora hann fyrer Evangelium medal Heidinna pioda, pa gaf eg mig

par

þar strax til, og radgadest ei þar um vid Hold og Blod.

17. Og ei kom eg j Jerusalem, til þeirra sem fyrer mig voru Postular, Heldur foor eg j burt j Arabiam, og kom so aptur j Damascum.

18. Epter þad, ad þremur aarum lidnum, kom eg til Jerusalem, ad sia Petrum, og eg dvaldest hia honum um fimmtan Daga.

19. Enn annann af Postulunum sa eg ongvann, nema Jacobum Brodur DROttins.

20. Og þad eg skrifa ydur, Siaed, Gud veit þad eg lyg ecke.

21. Epter þad kom eg j Landsalfur Syrie og Cilicie.

22. Enn eg var okiendur, ad yferlite, Christi Sofnudum j Judea.

23. Enn þeir hofdu alleinasta heyrt, þad sa ofs aadur til forna offokte, hann predikar nu Truna, hvoria hann aadur nidur braut.

24. Og þeir vegsomudu Gud a mier.

II. Capitule.

Paulus seiger I) fra, ad hann hafe funded nockra af Postulum JEsu; og (II) lika Petur. (III) Talar um Rettlæte fyrer Truna.

1. Sijdan epter fiortan Aar, for eg upp aptur til Jerusalem, medur Barnaba, og tok eirnenn Titum med mier.

2. Enn

2. Enn eg for upp þangad, epter openberan, og hafde Tal vid þa, um þad Evangelium, er eg predikade medal Heidinna Pioda, Enn sierlega þo vid þa, sem ǫalited hefdu, So ad eg hlype ecke forgiefens, edur hlauped hefde.

3. Og Titus, sa med mier var, þreyngdest ei helldur til ad laata umskiera sig, þott hann være Grisku.

4 Þviad, þa ed nockrer Falsker Brædur hofdu sier med oss innþreyngt, og þar med klokliga innlædst, til at skoda vort Frelse, hvort vier hofum j Christo JEsu, so þad þeir veiddu oss.

5. Þa vikum vier þeim ecke, (a) eina stund, undergiefner ad vera, Uppa þad, ad Sannleikurenn Evangelii stadfestest hia ydur.

(a) (Eina stund) Þad syndest j þann Tijma ad vera ordsok til ad vijkia fyrer þeim Hardsvijrudu, so þeir hneixludust ecke.

6. Enn af þeim sem ǫalited hofdu, (b) hvornenn þeir voru fyr meir, vardar mig ongvu. Þviad GUD skeytir ecke ǫalite Mannsins. Enn mier hafa þeir sem ǫalit hofdu, eckert annad kiennt.

(b) (Hvornenn) Þeir Falspostular settu framm, ad þeir tolf Postular hefdu umgeingest med Christo sialfum, þar fyrer være þeir meir ǫcktande helldur enn Paulus, þar svarar Paall til, og seiger, ad þar sie eckert under komed, hvorsu ypparleger edur vegsamleger þeir sieu, þviad einn Predikare j Evangelio sie so godur sem annar.

7. Helldur þar j mot, þann Tijd þeir sǫau, þad

þad mier var tiltruad þad Evangelium til (c) Yferhvodarennar, Lijka so sem Petre þad Evangelium til Umskurnarennar.

(c) (Yferhud) Hann kallar Heidingla Yferhud, þviad þeir voru ei umskornir. 1 Pet. 1, 17.

8. (Þviad sa sem Petre er ordenn kroptugur til Postula Embættis medal Umskurnarennar, sa same er med mier eirnenn kroptugur ordenn medal Heidenna þioda.)

9. Og þeir Jacobus, Cephas og Johannes vidurkienndu þa Nadd, sem mier var giefenn, sem fyrer Stolpana voru ealitner, gafu mier og Barnaba sijna Hægre Hond, og saman toku med oss, Þad vid predikudum a medal Heidenna Þioda, enn þeir a medal Umskurdarens.

10. Utann einasta, þad vier minnust Voladra, hvad eg lagda allt kapp a ad gisra.

II. 11. Enn þa Petur kom til Antiochiam, j motstod eg honum under Augun, Þviad klogun var yfer hann komenn.

12. Af þvi eadur til forna, enn þad nockrer komu j fra Jacobo, þa eat hann med Heidingium. Enn þa þeir komu, fordade hann sier, og fraskilde sig þeim, Af þvi hann ottadest þa af Umskurnenne.

13. Og þeir adrer Gydingar hræsnudu med honum, so þad Barnabas vard og so afvega leiddur, til ad hræsna med þeim.

14. Enn þa eg sa, þad þeir geingu ei riett,

epter

epter Samnleik Evangelii, sagda eg til Peturs, fyrer ollum openberlega, first þu, sa sem ert Gydingur, lifer sem Heidingiar, og eige sem Gydingar, Hvar fyrer þvingar þu þa, þa enu Heidnu til ad lifa sem Gydingar?

III. 15. Pott ad vier sieum af Natturu Gydingar, og ecke Syndarar ut af Heidnum þiodum.

16. Þo med þvi vier vitum, þad Madurenn verdur ecke Riettlœatur fyrer Logmœalsins Verk, Helldur fyrer Truna a JEsum Christum. So truum vier og eirnenn a Christum JEsum, Uppa þad vier verdum Riettlœater fyrer Truna a Christum, og ecke fyrer Verkenn Logmœalsins. Þvi fyrer Verkinn Logmœalsins verdur eckert Holld riettferdugt.

17. Enn skylldum vier, hvorier epterleitum fyrer Christum Riettlœater ad verda, enn nu sialfer Synduger fundner verda, Þa wære Christur einn (d) Synda-Þienare. Þar sie fiærre.

(d) (Synda-þienare) Hvor sem vill Riettlatur verda fyrer Verkenn, hann syner a sier, so sem Christur giorde oss, med sinne þienustu, Embætte, Predikun og Pijnu, uu ed fyrsta, ad Syndurum, sem Riettlœater skylldu verda fyrer Logmœaled; þad er ad neita, krossfesta og spotta Christum, og upp byggia Syndena aptur, sem adur er nidur brotenn fyrer Predikun Trœarennar.

18. Enn ef eg bygge þad upp aptur, hvad eg hefe

eg hefe nidur broted, Pa gisre eg mig sialfann ad Yfertrodslumanne.

19. Pviad eg em fyrer Logmaaled, (e) Logmalenu daaenn, so ad eg life Gude, Eg em med Christo Krossfestur.

(e) (Logmaalenu) Fyrer Truna, sem er eitt andlegt Logmaal, og lifande ernm vier Dauder Logmaale Bokstaffsins, so vier ernm þvi eckert skylldnger, Rom. 7, 4.

20. Enn eg life, þo nu ecke eg, helldur lifer Chreistur j mier. Þvi þad eg life nu j Holldenu, þad life eg j Trunne Guds Sonar, sa mig hefur elskad, og sialfann sig votgiefed fyrer mig.

21. Eige snara eg Guds Naad a burt. Þvi ef fyrer Logmaaled kiemur Riettlæted, Þa er Christur forgiefens daaenn.

III. Capitule.

Paulus seger og stadfester framreges, ad Rettlætingeun se ecke af Logmaalenu, helldur af Trunne, og færer Roksemder þar til, (I) af verkun Rettlætingarinnar; (II) af Epterdæme Abrahams; (III) af Heilagleika Logmalsins; (IV) af Einne Epterlijking um Eins Manns Testament, og Guds Fyrerheite um Arf; (V) af Rettre Brukun Logmaalsins.

I. O þier skinsemdarlauser Galatæ, Hvor hefur tofrad ydur, þad þier hlijddud ecke Sannleikanum? Hvorium þo Jesus Christur var fyrer Augum maaladur, og nu a medal ydar Krossfestur er?

2. Þad alleinasta vil eg nema af ydur, Hvort

Hvort þier hafed medteked Andann, fyrer Verkenn Logmaalsins, Eda fyrer Predikunena af Trunne?

3. Erud þier so skinlauser? Þier hafed upphiriad j Andanum, Vilied þier þa nu j Holldenu fullkomna þad?

4 Hafed þier þa lided so margt fyrer eckert? Ef þad er annars fyrer ecke.

5. Sa sem ydur giefur Andann, og giorer slijka giorninga a medal ydar, giorer hann þad þa fyrer Verkenn Logmaalsins, eda fyrer Predikunena af Trunne?

II. 6. Lijka so sem *Abraham trude Gude, og þad er honum reiknad til Riettlætis.

*1 B. Mos. 15, 6.

7. So vited þier nu þa, þad þeir sem Truarennar eru, ad þeir eru Abrahams Born.

8. Enn Ritningenn hefur þetta adur til forna fyrer sied, Þad GUd Riettlæta giorer hina Heidnu fyrer Truna. Af þvi kunngiorde hun þad Abraham, *J þier skulu aller Heidingiar blessader verda.

*1 B. Mos. 12, 3. c. 18, 18. c. 22, 18.

II. 9. Lijka so munu þeir sem Truarennar eru, blessast med hinum Truada Abraham.

10. Þviad þeir sem eru af Logmaalsins Verkum, þeir eru under Bolvanenne. Þvi skrifad er, *Bolvadur sie hvor sa Madur, sem ei blijfur j ollu þvi sem skrifad er j Logmaals Bokenne, so hann giore þad.

*5 B. Mos. 27, 26.

11. Enn

11. Enn þad, ad fyrer Lögmœalid verde eingenn Riettlœatur fyrer GUde þa er openbert, * þviad Riettlœatur mun lifa af Tru sinne.

* Hab. 2, 4.

12. Enn Lögmœaled er ei af Trunne, Helldur sa Madur sem þad giorer, mun lifa þar fyrer.

13. Og Christus hefur leyst oss fra Bölvan Lögmœalsins, þann Tijd hann vard Bölvan fyrer oss (þviad skrifad er, * Bölvadur sie sa, hvor sem a Trie hanger).

* 5 B. Mos 21, 23.

14. So ad Blessan Abrahams kome medal Heidenna Pioda, j Christo JEsu, og ad vier medtœkium so fyrerheitenn Anda fyrer Truna.

Pistill: XIII. Sunnud. ept. Trinit.

IV. 15. Kiœrer Brœdur, Eg vil tala epter Mannlegum plagsid. Enginn foraktar Mannsins Testament (nœr þad er stadfest) nie eykur þar vid.

16. Nu eru þo Fyrerheitenn Abraham og hans Sœde til-sögd. Eige seiger hann fyrer Sœdinn, so sem fyrer morg, helldur so sem fyrer eitt. * Fyrer þitt Saad, hvort ad er Christur. * 1 B. Mos. 22, 18.

17. Enn eg seige þar af, Ad þad Testament sem œadur til forna er stadfest af GUde, uppa Christum, verdur ei onytt giort, so ad Fyrerhei-

rerheited skyllde fyrer Logmaaled aftakast, hvort ad giefed er fyrer fiorum Hundrudum og priatijge Aarum þar epter.

18. Þvi ef Arfleifdenn yrde fyrer Logmaaled afrekud, Þa yrde hun ecke fyrer Fyrerheited giefenn, Enn Gud hefur fyrer Fyrerheited giefed hana frij Abraham.

V. 19. Hvar (a) til skal þa Logmaaled? Þad er komed vegna Syndarinnar, þangad til þad Sæde kiæme, hvoriu Fyrerheited var skied, Og er tilsett af Einglunum, fyrer hond (b) Medal-gongu Mannsins.

(a) (Hvar til) Gud hiet Abraham arfe, þad er Riettlætenn og eylijfu Lijfe, af Naadenne, Hvad skal þa Logmaaled? Audsvar, Logmaaled openberar og eykur Syndena, þar þad krefur mikels, hvors vier ecke megnum, og þar fyrer openberar þad Syndena, so ad vier kunnum ad vidurkienna, ad Gud giorer oss Riettlaata af Naadenne, Enn ef Logmaaled alleina vnægde til ad giora oss Riettlaata, Hvad hefdum vier þa þorf fyrer þa fyrerheitnu Naad.

(b) (Medalgongumannsins) þad er Mosis, sem var Medalgongumadur mille Guds og Folksins. Nu hefde þar einskis Medalgaungara vered þorf, hefde Folked kunnad ad heyra Logmaaled. Exod. 20. Deut. 5. Enn kunnu þeir ecke Logmaaled ad heyra, Hvornenn kunne þad þa ad giora þa Riettlaata.

20. Nu er Medalgongumadurenn ecke eins einasta Medalgongumadur, enn (c) Gud er einn.

(c) (Gud er einn) þad er, Hann hefur ongvann sinn

Ljka,

Lijka, þar fyrer kunna Menn ecke vid hann ad hondla eda Medal-gongu Mannsins, So sem Job eirnen seiger.

21. Hvornenn þa? Er Logmaaled j giegn Guds Fyrerheite? Pad sie fiærre, Enn ef þar være nockud þad Logmaal vtgiefed sem lijfgad giæte, Sannarlega, þa kiæme Riettlæted ut af Logmaalenu.

22. Enn Ritningenn hefur allt jnnelockt under Syndenne, So ad þad Fyrerheit kiæme fyrer Truna a JEsum Christum, og giæfest Truudum.]

Pistillenn a Nya-Arsdege.

23. Enn adur enn Truenn kom, vardveittunst vier under Logmaalenu, og jnneluckter, uppa þa Tru, sem openber skylde verda.

24. So hefur Logmaaled vered vor Typtunar madur til Christum, so ad vier Riettlættunst fyrer Truna.

25. Enn nu, ad Truenn er komenn, þa erum vier eige leingur under þeim Typtunarmanne.

26. Þvi þier erud aller Guds Born, fyrer Truna a JEsum Christum.

27. Þviad so marger af ydur, sem erud skijrder, þier hafed jklædst Christo.

28. Hier er eingenn Gydingur nie Grisskur, Hier er eingenn Prell nie Frelsinge, Hier er eingenn

eingenn Karl nie Kvinna, Þvi þier erud aller eitt j Christo JEsu.

29. Enn first þier erud Christi, þa erud þier Abrahams Sæde, og epter Fyrerheitenu Erfingiar.]

IV. Capitule.

Paulus talar um Frijun þeirra Rettlættu fraa þvinguu Logmaa sins.

Pistillenn aa Sunnud. epter Jol.

Enn eg seige, So leinge sem Erfingenn er Barn, þa er a milli hans og Pionsins eingenn greinarmunur, þo ad hann sie Herra alls Gotseins.

2. Helldur er hann under Forveriurum og Fiarhaldsmonnum, allt til aasetts Tijma af Fodurnum.

3. Lijka eirnenn vier, þa vier vorum Born, vorum vier fangader under utvortis Setninga.

4. Enn þa uppfylling Tijmans var komenn, utsende Gud sinn Son, fæddann af Kvinnu, og Logmaalenu undirvorpenn.

5. Uppa þad, ad hann frelsade þa sem under Logmaalenu voru, So ad vier medtækium Barna Utvalningena.

6. Enn med þvi þier erud Bornenn, hefur Gud sendt Anda sijns Sonar, j ydar Hiortu, kallande, Abba, Kiære Fader.

7. So er hier nu eingenn Præll meir, helldur

dur Born ein, Enn eru þad Born, þá eru þad eirnenn Arfar Guds, fyrer Christum.]

8. Enn þa þier þecktud ecke Gud, þionudu þier þeim, er af Nøatturuñe eru ongver Guder.

9. Enn nu þier hafed Gud þeckt (jøa miklu framar erud af Gude Þeckter) Hvornenn vended þier ydur þa um aptur, til þeirra breiskra og naudþurftugra Setninga, hvorium þier vilied nu aptur ad nyu þiona?

10. Þier halded Daga og Manude, Helgeholld og Aartijder.

11. Eg em vottasleigenn um ydur, þad eg hafe, kann vera, til einskis erfidad hia ydur.

12. Vered so sem ad eg em, þviad eg em so sem þier. Kiærer Brædur (eg beide ydur) þier hafed eckert mein mier giort.

13. Þviad þier vited, þad eg predikade ydur Evangelium, j fyrsta sinn j veikleika epter Holldenu.

14. Og mijnar Freistaner, sem eg leid epter Holldenu, fyrerlitud þier ecke, nie forsmadud, Helldur so sem annann Guds Eingel medtokud þier mig, jøa, lijka sem Christum JEsum.

15. Hvornenn vorud þier so sæler j þad sinn. Eg ber ydur þad Vitne, ef mogulegt hefde vered, ad þier hefdud ydar Augu vtstitid og giefed mier.

16. Em eg þa so ordenn ydar Ovin, þad eg seige ydur Sannleikann?

17. Þeir vandlæta ecke vel um ydur, hell-

dur vilia þeir giora ydur mier fraſnuna, ſo ad þier ſkulud vandlæta um þa.

18. Umvandanenn er good, nærhun ſkier ætijd um hid goda, og ei alleinaſta þa eg em nalægur j hia ydur.

19. Mijn kiæru Barna korn, þaug eg enn nu aptur j annad ſinn med Angiſt fæde, þangad til ad Chriſtus j=mindaſt j ydur.

20. Enn eg villda þad eg være nu hia ydur, og giæte minne Rauſt umſkipt, Þviad eg em efaſanıur um ydur.

Piſtillenn a Sunnud. i Midfoſtu.

21. Seiged mier, þier ſem under Logmaalenu vilied vera, Hafed þier ecke heyrt Logmaaled?

22. Þviad ſkrifad er, þad Abraham hafde tvo Sonu, * eirn af Ambattenne, og ** eirn af þeirre Frialſu. * 1 B. Moſ. 16, 15.

** 1 B. Moſ. 21. 2.

23. Enn ſa af Ambattenne var, er fæddur epter Holldenu. Enn hann af þeirre Frialſu, er fyrer Fyrerheited fæddur.

24. Þeſſe Ord merkia nockud. Þviad þetta eru þau Tvo Teſtamenta, eitt af Fiallenu Sina, þad er til Prælkunar fæder, hvor ad er Agar.

25. Þviad Agar heiter j Arabia Fialled Sina, og nær allt til Jeruſalem ſem nu er, og er j Prælkan med ſijnum Bornum.

26. Enn

26. Enn hin Jerusalem, sem þar uppe er, hun er su frialsa, hvor ad er Moder vor allra.

27 Þviad skrifad er, * Vert glod hin Obiria, þu sem ecke fæder, briotst framm og kalla, sem ecke ert þungud, þviad hin einsama hefur miklu fleyre Born, enn hun er Mannenn hefur. * Esa. 54, 1. Zoph. 3, 14.

28. Enn vier, kiærer Brædur, erum Fyrerheitesins Born epter Isaac.

29. Enn lijka sem j þann tijma, ad sa epter Holldenu er fæddur, ofsokte þann sem epter Andanum var fæddur, so gengur þad til nu eirnenn.

30. Enn hvad seiger Ritningenn? * Rek burt Ambaattena og Son hennar, þviad Ambaattarennar Sonur skal ecke erfa med Syne þeirrar Frialsu Kvinnunnar.

* 1 B. Mos. 21, 10.

31. So erum vier nu, Kiærer Brædur, ecke Ambaattarennar Born, helldur Frialsrar Kvinnu.]

V. Capitule.

Paulus talar (I) um retta Brukun Christelegs Frelses: (II) Um Holldsins Verk: (III) Um Avexte Andans.

I. So vered nu stoduger j þvi Frelse, þar Christur hefur frelsad oss med, og lateð ecke færa ydur aptur j þad Prældoms oked.

2. Siaed, Eg Paall seige ydur þad, ef so

er, ad þier lætid umskiera ydur, þa er Christur ydur ecke nytsamur.

3. Eg vitna enn aptur sierhvorium Manne, sem sig lætur umskiera, ad hann er enn nu allt Logmæled (a) skylldugur ad giora.

(a) (Skylldugur) því an Trwarennar er eckert hiarta hreint. Ann Hiartans Hreinleika er eckert Verk riett nie hreint.

4. Þier hafed misst Christum, sem fyrer Logmæled vilied Riettlæter vera, og erud Nædenne frafallner.

5. Enn vier vonum j Andanum, fyrer Truna, þess Riettlætis, sem Menn eiga ad vona.

6. Þviad j Christo JEsu gillder hvorke Umskurn nie Yferhvød nockud, Helldur su Trua sem fyrer Kiærleikenn verkar.

7. Þier hlupud fijnlega, Hvor aptrade ydur Sannleiknum ad hlijda?

8. Þessar umtolur eru eige af honum, sem ydur hefur kallad.

9. Lijted Svordeig syrer allt Deiged.

10. Eg vænte þess til ydar j DRottne, þad þier munud ecke odruvijs sinnader vera. Enn hvor ydur viller, sa mun bera sinn Dom, hvor hellst sem hann er.

11. Enn eg, kiærer Brædur, ef eg predika enn nu Umskurnena, Hvar fyrer lijd eg þa Ossokner? Þa hefde Krossens hneixlan dvijnad.

12. Giæfe

12. Giæfe Gud þad þeir yrde og uppræt-ter sem ydur eydeleggia.

13. Enn þier, kiærer Brædur, erud til Frelsesins kallader, einasta siaed so til, þad þier giefed fyrer Frelsed Holldenu ecke (b) rwom, Helldur þa þione hvor odrum j Kiærleika.

(b) (Rwm) þad giora þeir sem so seigia, First Truenn verkar alla hlute, þa vilium vier eingenn Godverk giora, vier vilium treysta uppa Trunna.

14. Þviad oll Log verda j einu Orde uppfylld, j þvi, * Elska þinn Naunga sem sialfann þig. * 3 B. Mos. 19, 8.

15. Enn ef so er, þad þier tonnled og uppeted hvor annan jnnbyrdis, þa siaed til, þad þier verdid ecke jnnbyrdis uppsvelgder.

Pistillenn XIV. Sunnud. epter Trinit.

II. 16. Þvi seige eg, Ganged j Andanum, þa munud þier ecke fullkomna Holldsins gyrnder.

17. Þvi holded gyrnest j mote Andanum, og Andenn j mote Holldenu. Og þesser eru hvorier j mote odrum, so þier gieted ecke giort hvad þier vilied.

18. Enn ef Andenn stiornar ydur, þa erud þier ecke under Logmaalenu.

19. Enn Holldsins verk eru openber, so sem ad er, Hordomur, Frillulifnadur, Saurlijfe, Lausung.

20. Skwrgodadyrdkan, Fiolkinge, Fiand-

skapur, Þraattan, Kijf, Reide, Agreiningur, Tvijdræegne, Flockadrattur.

21. Hatur, Mord, Ofdryckia, Ofaat, og þessu lijkt, Vtaf hvoriu eg hefe oadur fyrre sagt, og seige enn nu fyrer, þad þeir somu sem slijkt giora, erfa ei Guds Rijke.

22. Enn Avextur Andans er, Kiærleike, Fognudur, Fridur.

23. Polennmæde, Blijdleike, Godgyrne, Tru, Hogværd, Hreinlijfe, I giegn slijku er ecke Logmeled.

24. Enn þeir sem Christo til heyra, þeir krossfesta sitt Hold med Gyrndum og Tilhneigingum.]

VI. Capitule.

Paulus byður þeim Rettlættu (I) ad stunda Hogværd: (II) Ørlæte; (III) Guds Otta.

Pistill nn XV. Sunnud. epter Trinitat.

I. Ef vier lifum j Andanum, þa gongum og eirnenn j Andanum. Verum eige Agiarner Hiegoma dyrdar, hvor annann jnnbyrdis ad reita og ofunda.

1. Kiærer Brædur, Ef Madur verdur a nockurn hatt af nockrum Breste yfirfallenn, þa leidrietted hann med Hogværum Anda, þier sem erud Andleger, Og haf gaat a sialfum þier, ad þu verder ei eirnenn freistadur.

2. Einn bere annars Byrde, og so munud þier upfylla Christi Logmeal.

3. Enn

3. Enn ef einhver lætur sier þykia, það hann sie nockud, sem hann er þo eckert, sa tæler sialfann sig.

4. Enn hver einn reyne sijn eigenn Verk, og þa mun hann a sialfum sier Hrosun hafa, og eige a einum (a) odrum

(a) (Odrum) Falsker Læremeistarar leita ecke þar epter, ad þeir kunne ad vera goder, helldur alleinasta, ad þeir meige hafa miked afhalld hia odrum, og þeir stunda alleinasta það, ad hafa sier sem flesta sa synnande, þui þeir eru ærugiarnir, enn ei so sinraader sem skylde.

5. Þviad hver eirn mun sijna Byrde bera.

II. 6. Enn sa er fræddur verdur med Ordeni, hann bijte honum allshoattudum Giædum, sem hann uppfræder.

7. Farid eige villervega, Gud lætur ei ad sier hæda.

8. Þvi hvad Madurenn sæer nidur, það mun hann upp skiera. Hver j Holldemi sæer nidur, sa mun af Holldemi Skadsemie uppskiera. Enn hver j Andanum nidursæer, sa mun af Andanum uppskiera Eylifft Lijf.

9. Lætum oss giora gott, og ecke þreytast, þviad a sijnum tijma munum vier eirnenn vaflatanlega uppskiera.

10. Firſt vier hofum nu tijdena, þa giorum gott hverium Manne, eirna mest þeim sem eru Truarennar Heimkinne.]

III. 11. Siaed, Hvad morg Ord eg skrifade ydur til med eiginn Hende.

12. Peir ed sig vilia þacknæma giora epter Holldenu, þeir þvinga ydur til ad umskieraſt, einaſta uppa þad, þeir verde ei med Krosse Christi ossokter.

13. Þviad þeir sialfer sem sig lœata umskiera, hallda ei Lœgmaled, Helldur vilia þeir þad, ad þier lœated umskera ydur, so ad þeir meige hrosa sier, af ydru Hollde.

14. Enn fiærre sie mier ad hroosaſt, nema einaſta j Krosse vors DRottins JEsu Christi, fyrer hvorn mier er Heimurenn krossfestur, og eg Heimenum.

15. Þvi j Christo JEsu, duger hvorke Umskurn nie Yferhvod nockud, helldur ny skiepna.

16. Og so marger sem epter þessare (b) Reglu ganga, yfer þeim sie Fridur og Miskun, og yfer Israel Guds.

(b) (Reglu) þesse Regla er ecke Manns Lærdomur, helldur Evangelium, og Truenn a Christum.

17. Hier epter giore mier eingenn meire Mædu framar, þvi eg ber (c) Markteikn DRottens vors JEsu a mijnum Lijkama.

(c) (Markteikn) eru ei Naglaforenn og srinn a Christi Lijkama, helldur allshattud Pijna, sem vier berum fyrer Christs saker a vorum Lijkama.

18. Nad vors DRottins JEsu Christi sie med ydrum Anda, Kiærer Brædur, Amen.

Til þeirra j Galatia sendur af Rom.

For-

Formaale yfer S. Pals Piſtil til Epheſios.

I beſſum Piſtle kienner hinn H. Paall, j fyrſtu, hvad Evangelium er, hvorſu pad ſie alleinaſta af Gude fyrer allar allder fyrerhugad, og fyrer Chriſtum forhienad, og utgeinged, So ad aller peir ſem par a trua, verde Riettferduger, Fromer, Lifande, Hialpleger, og af Logmalenu, Syndenne, og Daudanum frialſer, petta giorer hann j premur fyrſtu Capitulum.

Epter pad kienner haun ad fordaſt allann annann Lærdom, og Manna Bodord, uppa pad, ad vier blijfum vid eitt Hofud, og ſieum ſtadfaſter, riettſinnader, og alleina fullkomnader j Chriſto, af hvorium vier hofum pad giorvallt, ſo ad vier purfum einſkis nema hans, pad giorer hann j Fiorda Capitulanum.

Sijdan kienner hann framveigis ad jdka Truna og audſyna med godum Verkum, og Synder ad fordaſt. Og med Andlegum Vopnum ad berjaſt j giegn Diofſenum, uppa pad, vier giætum j giegnum Krofſenn, ſtoduger ſtaded j Vonenne.

Sancte Pœalls Pistill til Ephesios.

I. Capitule.

Paulus (I) þackar Gude fyrer þœa Storu Nœd sem oss hefur veittst fyrer Christum; (II) Kenner, hvad vier hofum odlast j Christo.

I. PŒall Postule JEsu Christi, fyrer Guds vilia. Peim Heilogum sem eru til Epheso, og truudum a Christum JEsum.

2. Nœd sie med vdur og Fridur, af Gude vorum Fodur, og DRottne JEsu Christo.

3. Blessadur sie Gud og Fader vors DRottins JEsu Christi, sa oss hefur blessad med allshœattadre Andlegre Blessan, j Himneskum Giædum fyrer Christum.

4. So sem hann utvalde oss fyrer hann, œdur enn Verolldenn var Grundvollud, þad vier skylldum vera Heilager og ostraffanleger fyrer honum j Kiærleikanum.

5. Og hefur sett oss til Barna utvalningar fyrer sialfann sig, fyrer JEsum Christum, epter þocknan sijns vilia.

6. Til lofs sinne dyrdarlegre Nœd, fyrer hveria

hvoria hann hefur oss þacknæma giort, j sijnum Elskulega.

II. 7. J hvorium vier hofum Endurlausnena, fyrer hans Blod, sem er, Syndanna Fyrergiefning, epter Rijkdome hans Nadar.

8. Sem oss er gnoglegana skied, j allshaattudum Vijsdome og Forsialeik.

9. Og hefur oss vita laated Leyndann dom sijns Vilia, epter sinne þocknan, Og hefur þann sama framm flutt fyrer hann.

10. Þad hann yrde predikadur, þa uppfylling tijmans var komenn. Uppa þad, ad hann (a) til samans take alla hlute j Christo, bæde þa sem a Himne og a Jordu eru, fyrer hann sialfann.

(a) (Til samans take) Gud vill gjora Christo alla hlute undergiefna, og ad hann skule vera Halldinn fyrer Drottinn, og eitt Høfud, Psal 8. So ad hver sem ecke hefur hann, skule ongvann Gud hafa.

11. Fyrer hvorn vier erum eirnenn til Arfskiptisins komner, vier sem erum aadur fyrer framm fyrer-hugader, epter Forsio þess sem alla hlute verkar, epter Raade sijns Vilia.

12. Uppa þad vier sieum hans Dyrd til Lofs, sem aadur fyrerframm vonudum uppa Christum.

13. Fyrer hvorn þier hafed heyrt Sannleiksins Ord, sem er Evangelium af ydvarre Saaluhialp, Fyrer hvort þier, þa þier trudud, erud jnnsiglader, med Heilogum Anda Fyrerheitesins.

14. Sa sem ad er Panntur vorrar Arfleifdar, til vorrar Endurlausnar, so ad vier yrdum hans eigenn Eign, til Lofs hans Dyrdar.

15. Hvar fyrer eg eirnenn, epter thvi eg hefe heyrt, utaf theirre Tru hia ydur, til vors DRottins JEsum, og af ydrum Kiærleika til allra Heilagra.

16. Tha læt eg ei af thacker ad giora fyrer ydur, og ad minnast ydar j mijnum Bænum.

17. Thad Gud vors DRottins JEsu Christi, Dyrdarennar Fader, gefe ydur Vijsdomsins og Opinberingarinnar Anda, til hans eigenn vidurkiennings.

18. Og upplyse Augu ydars Skilnings, thad thier meiged vita, hvilijk ad sie su von, sem thier eruð til kallader, og hvor thar sie Rijkdomur hans dyrdarfullrar Arfleifdar, til hans Heilagra.

19. Og hvor thar sie hin yfergnæfanlega stærd hans Kraptar vid oss, vier sem truum, epter verkan hans volldugra Stirkleiks.

20. Sem hann hefur verkad j Christo, tha hann uppvakte hann af Dauda, og sette hann til sinnar Hægre Handar a Himnum.

21. Yfer allann Hofdingskap, Valldsstiett, Magt og Herradom, og allt hvad nefnast ma, eige einasta j thessare Verolldu, helldur jafnvel j okomenne.

22. Og alla hlute hefur hann honum under Fætur lagt, og sette hann Hofud Safnadarens, (b) yfer allt;

(b) (Yfir

(b) (Yfer allt) Christur er slijkt Høfud Safnadarens, ad hann er þo einn HErra yfer øllum hlutum, yfer Diosslenum, Heimenum, og etc.

23. Hvor ad er hans Lijkame, sem er uppfylling hans, sem alla hlute j øllum (c) uppfyller.

(c) Uppfyller) Christur er og verkar øll Verk j øllum skopudum Skiepnum, þar fyrer eru allar Skiepnur fullar af honum, So og er sá almennelege Christendomur hans uppfylling, ad hann er med honum, heill Lijkame, og fullkomenn hopur.

II. Capitule.

Paulus talar (I) um þad Hrigaelega asigkomulag sem Madurinn se i fyrer utan Christum; (II) um þad Gledelega Sælu-asigkomulag Mannsins i Christo.

I. Og eirnenn ydur (lijfgade hann) þa þier vorud dauder, fyrer Afbrot og Synder.

2. J hvorium þier nockra stund geingud, epter hætte þessarar Veralldar, og epter þeim Høfdingia sem j Loptenu drottnar, sem er epter þeim Anda, er a þessare tijd, hefur sijna verkan j Bornum Vantruarennar.

3. Medal hvorra vier høfum aller fordum haft vort athæfe j gyrndum vors Holds, fremiande holdsins og skilningsins vilia, og vorum af Natturunne Born Reidinnar, lijka so sem hiner adrer.

II. 4. Enn Gud sa audugur er af Miskun, fyrer sijna miklu Elsku, med hvorre hann elskade oss.

5. Þa vier vorum dauder j Syndunum, hefur hann giort oss lifande j Christo (þviad af Nadinne erud þier hialpleger ordner.)

6. Og hefur uppvaked oss med honum, og sette os med honum, j Himneskt Athæfe j Christo JEsu.

7. Uppa þad hann audsynde j epterkomande Øld, yfergnæfanlegann Rijkdom sinnar Nadar, fyrer sijna godgyrne yfer oss j Christo JEsu.

8. Þviad af Nadinne erud þier hialpleger ordner, fyrer Truna, og þad ecke af ydur sialfum, Guds gæfa er þad.

9. Eige af Verkunum, so ad eingenn hrose sier.

10. Þviad vier erum hans verk, skapader j Christo JEsu, til godra verka, til hvorra ad Gud hefur oss aadur fordum fyrerhued, þad vier skylldum þar jnne ganga.

11. Hvar fyrer verid þess minnuger, þad þier, sem fordum Daga vorud Heidnar þioder epter Holldenu og yferhud kallader, af þeim sem kallader eru Umskurn, epter Holldenu, sem med Hendinne skier.

12. Þad þier vorud j þann sama Tijma fyrer utann Christum, framande og fyrer utan Borgar-riett Israels, og framande fra Testamente Fyrerheitesins, Af þvi hofd. þier ongva von, og vorud aan Guds j Heimenum.

13. Enn þier sem nu j Christo JEsu erud, og

og fordum vorud j fiarska, þa erud nu nalæger ordner, fyrer Blod Christi.

14. Þviad hann er vor Fridur, sem giorde eitt af baadum, og af hefur brotid þann vegg sem þar var j mille, J því, þad hann burt tok fyrer sitt Hollð, þann Ovinskap, sem er.

15. (a) Logmalid þad j Bodordunum var til sett, so ad hann skapadi af tveimur einn nyann Mann, j sialfum sier, og giorde Frid.

(a) Logmæled var Ovinatta a mille Heidingia og Gydinga, þviad fyrer þad villdu Gydingar vera betre hinum; Enn nu, med því ad fyrer Christum eru Logmælsins, hafa aller Andann medteked, þa er nu þessi Ovinætta ute, og eru hvorier ødrum jafner.

16. Þad hann forlijkte hvorutveggiu vid Gud, j einum Lijkama, fyrer Krossenn, og deydde so Ovinskapenn, fyrer sig sialfann.

17. Og er komenn, og kunngierde ydur j Evangelio Fridenn, ydur sem vorud fiærre, og hinum sem nærre voru.

18. Þviad fyrer hann hofum vier hvorutveggiu adgang, j einum Anda, til Fodursins.

19. So erud þier nu eige meir giester og Framande, helldur samborgarmenn heilagra, og Guds Heimamenn.

20. Uppbiggder yfer Grundvoll Postulanna og Spamannanna, þar JEsus Christur er sialfur sa ypparlegaste Hyrningarsteirninn.

21. A hvorium oll Uppbigginginn er j eitt samannsett, og ver til heilags Musteris j DROTtne.

22. Uppa hvorn þier verded eirnenn uppbiggder til Guds jbvodar j Andanum.

III. Capitule.

Paulus (I) Talar um Radstofun Guds Nadar fyrer sier, er se þion Evangelij; (II) Bidur Gud ad stadfesta hina Truudu i ollu Godu.

I. Hvar fyrer, eg Pall er bandinge JEsu Christi, fyrer ydur Heidingia.

2. Af þvi þier hafed heyrt utaf Embætte Guds Nadar, þeirre mier er til ydar giefenn.

3. Pad mier er kunnur ordinn þesse leyndur Domur fyrer opinnberan, epter þvi eg hefe adur hid allra styttsta skrifad.

4. Af hvorium ef þier læsud þad, kynnud ad merkia minn Skilning j leyndum Dome Christi.

5. Hvor ecke er Mannanna Bornum kunnur giordur, j undannfarenne Tijd, so sem nu er hann opinnberadur hans Heilogum Postulum og Spamonnum, fyrer Andann,

6. Ad hiner Heidnu eru Samarfar og einn Lijkame, og hluttakendur hans Fyrerheita j Christo, fyrer Evangelium.

7. Hvors Pienare eg er ordenn, epter gafu Guds Nadar, sem mier er giefenn, epter hans volldugra Krapte.

8. Mier

8. Mier hinum sijdarsta allra heilagra er giefenn þesse Naad, þad eg kunngiorda medal Heidinna þioda þann Orannsakannlega Rijkdom Christi.

9. Og upp ad birta fyrer hvorium Manne, hvor þar sie sameign Leyndardomsins, sem af Veralldar upphafe hefur j Gude hulinn verid sa alla hlute hefur skapad fyrer JEsum Christum.

10. Uppa þad, ad kunnug yrde nu Hofdingium og (a) Herradomum a Himnum, fyrer Safnudenn, su margfelld Speke Guds.

(a) (Herradomum) þo ad Einglarner a Himnum sieu af Gude uppfyllter, þa formerkia þeir þo jafnan hia Christindomenum nyar Gaefur og Naad, sem Gud daglega þeim utdeller, So sem Christur eigneigenn seiger, Luc. 15. ad Einglarner gledie sig yfer einum Syndara sem Jdran giorer.

11. Epter Fyrerhyggiunne fra Veralldar Upphafe, sem hann hefur audsynt j Christo JEsu vorum DROTne.

12. Fyrer hvorn vier hofum diorfung og adgang j ollu trauste, fyrer Truna a hann.

Pistillenn XVI. Sunnud. epter Trinit.

II. 13. Fyrer þvi bid eg, þad þier tregest ecke, vegna minnar Hormungar, sem eg þole fyrer ydur, hvor ydar Dyrd er.

14. Hvar fyrer eg beige min Knie, fyrer Fodur DROTtins vors JEsu Christi.

15. Sa

15. Sa sem rietter Fader er, yfer allt hvad (b) Born kallast á Himne og á Jordu.

(b) (Born) alker Einglar og aller Christner, ja eirnen oll Mannanna Born, þvi hann hefur skapad þad allt.

16. Ad hann giefe ydur Krapt epter Rikdome sinnar Dyrdar, ad stirkiast fyrer hans Anda, j hinum innra Manne.

17. Og lata Christum fyrer Truna byggia j ydrum Hiertum, og fyrer Kiærleikenn innrætast og grundvallast.

18. So ad þier mættud hondla med ollum Helgum, Hvor þar sie (c) Vijdd og Leingd, Dypt og Hæd.

(c) Kiærleikurenn beviisar þad, ad Truenn sie so sem hun a ad vera, su sama Tru helldur þad vijst, ad þar sie eckert so vijdt nie langt, hætt nie diupt, ad Christur hafe þar ecke Valld yfer, og kunne ad hialpa, og hun ottast hvorke fyrer Synd, Dauda nie Helvijte, hvort helldur þad er vijdt, langt, hættedur tiiopt. Psa. 139, Quo ibo a facie tua.

19. Og ad vita þad, ad (d) Elska Christum, þad er betra enn allt ad vita, so ad þier uppfylldust med allshættadre (e) Guds Uppfyllingu.

(d) (Elska) Þad er miklu meire hlutur ad elska Christum, enn ad kunna margt ad Predika. 1 Cor. 8. Vitska upphrokar, enn Kiærleikurenn betrar, Item, Ef nockur elskar Gud, hann er þeckter af honum. Joh. 21. Petur, elskar þu? og et.

(e) (Guds

(e) (Guds Uppfyllingu) Ad Gud alleina kynne ad stiorna og verka j ydur, og þier kynnud ad vera fuller af honum

20. Enn honum sem mattugur er alla hlute yfergnæfanlegar ad giora, helldur enn vier bidium eda skilium, epter þeim Krapte sem j oss verkar.

21. Þeim sama sie Dyrd j Safnadenum, sa j Christo JEsu er, ætijd, fra Eylijfd til Eylijfdar, Amen.

IV. Capitule.

Paulus (I) aminner oss ad vier halldum Eindrægne i Andanum: (II) Talar um margvijslegar Gæfur i þeirre Christelegu Kirkiu: (III) Raadleggur ad læta af Illu, og læra ad giora hid Goda.

Pistillenn XVII. Sunnud. epter Trinitatis.

I. So aminne eg ydur nu, eg Bandinge j DROTtne, ad þier ganged so sem ad heyrer ydvare kallan, þar þier erud jnne kallader.

2. Med allri Lijtelæte og Hogværd, og med þolinmæde, og Umlijded hvor annann j Kiærleika.

3. Og verid kostgiæfner ad halda eindrægne j Andanum, fyrer Band Fridarens.

4. Einn Lijkame, og einn Ande, so sem þier erud kallader uppa eina von ydrar Kallanar.

5. Einn DROTtinn, ein Trua, ein Skijrn.

6. Einn

6. Einn Gud og Fader (vor) allra, sa sem ad er yfer ydur ollum, og fyrer ydur ollum, og j ydur ollum.]

II. 7. Og Nadenn er giefenn vor a medal, epter mæling Giafar Christi.

8. Hvar fyrer ad hann seiger, * Hann er uppfarenn j Hædena, og hefur (a) Herleidingena ad herfange teked, og Monnum Gaafur giefed. * Psal. 68, 19.

(a) (Herleidingna) Pad er Syndena, Daudann og Samvitskuna, so pad pau kunna ecke ad hallda oss nie ad herleida.

9. Enn pad hann er uppfarenn, Hvad er pad? Utann pad hann er adur nidurstijgenn j hinar ytstu adalfur Jardar?

10 Sa sem nidur er stijgenn, hann er sa same sem upp er farenn yfer alla Himna, uppa pad hann villde alla hlute (b) uppfylla.

(b) (Uppfylla) ad hann giorde allt pad j ollum hlutum, og ad par yrde eckert giort, talad, edur peinkt ath haus.

11. Og suma hefur hann sett til Postula, enn suma til Spamanna, suma til Gudspialara, suma til Hirdara, og Lærefedra.

12. So ad hiner Heilogu, sieu (c) reidubuner j Verk Embættisins, hvar med Lijkame Christi kynne ad upphiggiast.

(c) (Reidubuner) pad er, vel utbuner og a allar sijdur vel forsorgader og skickader, so ad par vantar eckert til Embættis Christindomsins.

13. Par

13. Þar til vier komum allir til einnar Truar, og kynningar Guds Sonar, og fullgiordur madur verdum, sa hann er j mæling fullkomins alldurs Christi.

14. So ad vier sieum ecke leingur Born, ostodug so sem Bylgiur, veifader af allshattudum Vinde Lærdomsins, fyrer (d) Prettskap og underhyggiu manna, þar med þeir slæda epter, oss ad pretta.

(d) (Prettvijse) þviat so sem Skalkar hondla med Teninga, so umgangast þeir og med H. Ritning sem Mannanna Lærdom framm setia.

15. Verum helldur Sannleikanum epterfilgiande j Kiærleikanum, og vorum j ollu j honum, sem ad er Hofudid Christur.

16. Af hvorium allur Lijkamenn samteingest og eirn Limur a odrum hanger, fyrer alla Lidu, hvar af hvor odrum hialp veiter, epter verke hvors og eins Lidsins j sinn mata, og giorer þad, ad Lijkamenn vegs til sinnar eigin nar betrunar, og þad allt j Kiærleika.

III. 17. So seige eg nu og vitna j DRottne, ad þier gangid eige leingur so sem ad hiner adrer Heidingiar ganga, j Hiegomleik sijns hugskots.

18. Hvorra Hugskot formirkvad er, og eru annarleger fra þvi Lijferne, sem af Gude er, fyrer þa favitsku sem j þeim er, fyrer Forherding sialfs þeirra Hiarta.

19. Hvorir hirdulauser eru, og sig gaafu j Lausung, og fromdu allshattadann ohreinleik, og þar til Agyrne. 20.

20. Enn þier hafed ecke so numed Christum.
21. Ef þier hafed annars af honum heyrt, og erud j honum lærder, hversu það er j Jesu eitt riettelegt athæfe.

Pistillenn XIX. Sunnud. epter Trinit.

22. So aflegged j fra ydur epter fyrre breitne, hinn gamla Manninn, sem sig fordiarfar j Gyrndum Villudomsins.
23. Enn endurnyed ydur j Anda ydvars Hugskots.
24. Og klædest þeim nya Manne sem epter Guce er skapadur, j sannarlegu Riettlæte og Heilagleika.
25. Hvar fyrer, aflegged Lygar, og taled Sannleik hvor vid sinn Naunga, þviad þier erum hvors annars Limur.
26. Reidest og syndgest eige, lated ei Solena underganga yfer ydvare Reide.
27. Giefed og ecke rvom Lastaranum.
28. Hvor stoled hefur, sa stele nu eige meir, helldur erfide og afle med Hondunum, nockud gott, so ad hann hafe ad giefa þeim sem þurftuger eru.]
29. Lated engva vonda rædu framm fara af ydrum Munne, helldur hvad nytsamlegt er, til betrunar, þar sem þorf gieresst, ad það sie þacknæmelegt ad heyra.
30. Og hrigged ecke Heilagann Anda, þar þier erud med jnnsiglader, uppa Dag Endurlausnarennar.

31. Allur

31. Allur Beiskleike og Grimd, Reide hropan og lastan, sie langt j fra ydur, samt allre Illsku.

32. Enn verid innbyrdis hvor vid annann, Vingiarnleger, og ástvodleger, og fyrergiefed hvor odrum, lijka so sem ad Gud hefur fyrergiefid ydur j Christo.

V. Capitule.

Paulus áminner oss (I) ad ang yfa margs kattada áverte Helgunarennar: (II) talar um Styldu Hionanna Inbyrdes.

Pistill enn III. Sunnud. i Fostu.

1. So verid nu Guds Epterfilgiarar, so sem Kiærustu Born.

2. Og ganged j Elskunne, lijka so sem ad Christus hefur oss elskad, og sig sialfann votgiefed fyrer oss, til Fornfæringar og Offurs Gude, til Sætleiks Ilms.

3. Enn Frillulijfe og allann Ohreinleik, edur Agyrne, loated ei um ydur seigiast, so sem Heilogum hæfer.

4. Nie skammarleg Ord og Fiflslegt Hial eda Kiesene, hvad ydur heyrer ecke, helldur miklu framar Packargiord.

5. Vvi pad skulud pier vita, pad eingenn Frillulijfis Madur, edur Ohreinn, eda Agiarn (hvor ad er Skvorgodadyrkare) hefur Arfstoku j Rijke Christi og Guds.

6. Loated

6. Lætid engvann villa ydur med onytelegum Ordum, Vi fyrer þad kiemur Reide Guds, yfer Born Vantruarennar.

7. Af þvi verid eige þeirra hluttakarar.

8. Þviad þier vorud fordum Myrkur, enn nu erud þier Lios j DROTtne. Ganged so sem Born Liossens.

9 (Avoxtur Andans er allskaattud Godgyrne, Riettlæte og Sannleikur.)]

10. Og reynid hvad þar þacknæmt sie DROTTne.

11. Og hafed eckert samlag vid ofriosamleg Verk Myrkranna, enn straffed þau miklu helldur.

12. Þviad hvad heimuglega gioresst af þeim, er eirnenn skammarlegt ad seigia.

13. Enn allt þad verdur openbert, nær þad verdur af Liosenu straffad, Þvi allt hvad openbert verdur, þad er Lios.

14. Fyrer þvi seiger hann *Vakna þu upp sem sefur, og rijs upp af Dauda, so mun Christur upplysa þig. *Es. 60, 1.

Pistillenn XX. Sunnud. epter Trinit.

15. So siaed nu til, þad þier ganged forsialega, eige so sem Favijser, helldur so sem Vijser.

16. Og skicked ydur j Tijdenne, þvi þad er vond (a) Tijd.

(a) (Vond Tijd) Einn Christenn Madur mæter so miklum Hindrunum og Ordsokum, til ad forsoma þau

þau Nytsomu Verkenn, að hann að mestu leite, so sem annar Fangadur Madur, verdur að slijta sig lausann þar af, og so sem hann skylde stela Tijmanum, og Stundum hann dyrt kaupa med Ovinættu.

17. Fyrer því, vered eige skilningslausir, heldur skiljande hvad Vilie DROTTins er.

18. Og drecked ydur ecke Vijndruckna, því þar af kiemur (b) oskickanlegt Lijferne, Heldur uppfyllest af Anda.

(b) (Oskickanlegt) so sem vier skaum að Dryckjurvotarar eru galder, undarleger, Ovidradanleger, Oblinger, og allann hatt Otucktuger j Ordum, med hroope, og odrum þeilijkum sijnum lætum.

19. Og taled hvor vid annann, af Psalmum og Lofsaungvum, og andlegum Kvædum, synged og spiled DROTTne j ydrum Hiortum.

20. Og seiged þacker alla Tijma Gude og Fodur fyrer alla hlute, j Nafne vors DRottens JEsu Christi.

21. Og vered hvor odrum undergiefner j Guds Otta.]

II. 22. Kvinnurnar vere sijnum Bændum undergiefnar, so sem DROTTne.

23. Þviad Madurenn er Kvinnunar Hofud, lijka so sem Christur er Safnadarens Hofud, og hann er Frelsare sijns Lijkama.

24. Enn lijka so sem Sofnudurenn er Christo undergiefenn, so skulu og eirnenn Konurnar sijnum Bændum j ollu.

25. Þier Menn, elsked ydar Hvosfreyur,

liika so sem Christur elskade Sofnudenn, og gaf sig sialfann ut fyrer hann.

26. Uppa pad hann helgade hann, og hann hreinsade hann, fyrer Vatnsbaded j Ordenu.

27. Uppa pad hann tilbygge sier sialfum einn Sofnud, sem er dyrdlegur, og engva fleckan nie hrucku, edur peskonar hefde, helldur pad hann sie heilagur og ostraffanlegur.

28. So skulu og Mennerner elska sijnar Eigenn-Konur, sem sijna eigenn Lijkame. Hvor sijna Eigenkvinnu elskar, hann elskar sig sialfann.

29. Pvi alldrei hefur nockur sitt eiged Holld hatad, helldur nærer hann pad og fostrar, so sem eirnenn DROTTinn Safnadenn.

30. Pviad vier erum Limer hans Lijkama, af hans Hollde, og af hans Beinum.

31. Hvors vegna mun Madurenn forlaata Fodur og Modur, og nalægiast sijna Eigenn-konu, og tvo munu eitt Holld vera.

32. Pesse (c) Leyndur domur er stor, Enn eg seige af Christo og Sofnudenum.

(c) (Leyndur domur) Sacramentum edur Mysterium kallast Leyndur domur edur hulenn Hlutur, sem po hid ytra hefur sijna pyding, So er Christur og hans Sofnudur einn Leyndardomur, einn stor Heilagur hulenn hlutur, hvorium mann skal trwa, enn kann ecke ad sia.

33. Po elsked pier hvor sem eirn sijna Eigenkonu sem sialfann sig, Enn Konann ottest Mannenn.

VI. Capi-

VI. Capitule.

Paulus talar (I) um Christelega Huss-Stiorn; (II) um Andlegann Her-Skruda til peirrar Andlegu Orustu sem Sierhver Rett Christenn aa ad heija.

I. Pier Born, Vered hlydug ydrum Forelldrum, j DROTTne, Pviad pad er tilbærelegt.

2. Heidra Fodur og Modur, pad er hid firsta Bodord sem Fyrerheited hefur.

3. So ad pier vegne vel, og pu siert Langlijfur a Jordu.

4. Og pier Fedur skulud eige egna ydar Born til reide, Helldur aled pau upp j Aga, og umvondun til DROTTins.

5. Pier Pionustumenn, vered hlyduger ydrum lijkamlegum Drottnum, med otta og skielfingu, j einfalldleik ydvars Hiarta, so sem Christo.

6. Ei alleinasta med Pionustu fyrer Augunum, Monnunum til pocknunar, Helldur so sem Pionar Christi.

7. Pad pier giored pennann Guds Vilia af Hiarta, med godum Vilia.

8. Lated ydur pykia, so sem pier pioned DROTTne, og eige Monnunum, Og viteð, ad hvad sem hvor eirn giorer gott, pad mun hann af DROTTne medtaka, hvort hann er Præll eda Frelsinge.

9. Og þier Drottnar, gisred eirnem þetta hid sama vid þa, og lœated af Ognunum. Og vited eirnenn, þad ydar DROTTinn er a Himnum, og þad hia honum er eckert Manngreinar œalit.

Pistillenn XXI Sunnud. epter Trinit.

II. 10. AD sijdurstu, mijner Brœdur, Vered sterker j DROTTne, og j mœtte hans Kraptar.

11. Jklœded ydur Guds Herskruda; so ad þier gieted staded j giegn umsœtrum Diofulsins.

12. Þviad vier hofum eige vid Holld og Blod ad beriast, Helldur vid Hofdingia og Volldoga, sem er, vid Drottna Verallda-remar, þeir j Mirkrum þessarar Verallder drottna, vidur Illsku-anda under Himnenum.

13. Hvar fyrer hondled Guds Harneskiu, so ad þier gieted j mot staded, þa su vonda stund kiemur, og framm kvœmed allt vel og hallded Sigrenum.

14. So standed nu, umgyrdter um ydar Lendar med Sannleikanum, og skrydder med Bryniu Riettlœtesins.

15. Og a Footum Stijgvielader, so sem reidubuner ad (a) framm filgia Evangelio Fridarens, hvar med þier erud utbuner.

(a) (Framm filgia) þad er ad framm filgia, vidurkienna og giora þad sem Evangelio til heyrer.

16. Enn umframm alla hlute, þa hondled Truarennar Skiolld, med hvorium þier kunned

ned ut ad slockva oll elldleg Skeyte þess eitruda Ovinar.

17. Og grijped Hialm Hialprædesins, og Sverd Andans, hvort ad er Guds Ord.]

18. Og bidied jduglega j allre Naudþurft, med Bænum og Beidne, j Andanum, og þar til vaked med ollu stadfeste og Akalle, fyrer ollum Heilsgum.

19. Og fyrer mier, Uppa þad mier giefest Orded med dristugre opnan mijns Munns, So ad eg mætte kunngiora Leyndann dom Evangelij.

20. Hvørs Sendebode eg em j Fiotrunum, so ad eg meige diarflega þar jnne hondla, og so ad tala sem tilheyrer.

21. Og uppa þad, ad þier viteð eirnenn, hvørsu hagttad er um mig, og hvad eg giore, þad mun Tychicus sa kiære Broder, og trur Þienare j DRottne, kunngiora ydur allt saman.

22. Hvørn eg hefe sendt til ydar, vegna þess, ad þier vissud hvørnenn mier geingur, og þad hann hugsvalade ydrum Hiortum.

23. Fridur sie med Brædrunum, og Kiærleike med Trunne, af Gude Fodur og Drottne JEsu Christo.

24. Nad sie med ollum þeim sem elska vorn DRottinn JEsum Christum hreinferduglega, Amen.

Skrifadur af Rom til þeirra j Ephesomedur Tychico.

Formæle yfer S. Pæls Pistil til Philippenses.

I þessum Pistle lofar og áminner hinn Heilage Pæll þa Philippenses, þad þeir skulu samt af framm hallda j riettre Tru, og vara j Kiærleikanum. Enn med því hiner Folsku Postular og Verkanna Predikarar giora Trunne ætijd skadseme, þa varar hann þa vid þeim enu somu. Og tiaer fyrer þeim marghættada Predikara, suma goda, suma Vonda, eirnenn sialfann sig og sijna Læveseina, Timotheum og Epaphroditum. Þetta giorer hann nu j hinum fyrsta og ødrum Cap.

J hinum þridia, Burtskyfar hann því Trulausa og Manna-Riettlæte, sem fyrer hina folsku Postula kiennt og hallded verdur, Setiande sig sialfann til epterdæmis, so sem þann er j slijku Riettlæte vegsamlega hefde lifad, og hallde nu eckert þar af, fyrer Christi Riettlætis saker. Þviad þeir hiner giora Magann ad Gude, og giora Ovine Krosseus Christi.

J Fiorda, Aminner hann þa til Fridar, og til eins godrar utvortis umgeingne, hvor vid annann, Og þackar þeim fyrer þeirra gæfur, er þeir hofdu sendt honum.

Sancte

S. Pals Pistill til Philippenses.

I. Capitule.

Paulus (I) þackar Gude, ad þeir Philippenses hafe medteked Evangelium: (II) Talar um sitt ástigkomulagi Rom: (III) seger frá, hvorsu ad Christus verde predikadur i Philippis: (IV) áminner Philippenses ad halda fastlega vid Evangelium, hvada ofsókn sem þeir lijde.

1. Pall og Timotheus, Pionustumenn JEsu Christi. Ollum Heilogum j Christo JEsu j Philippen, samt Biskupum og Þienurum.

2. Nad sie med ydur og Fridur, af Gude vorum Fodur og DRottne JEsu Christo.

Pistillenn XXII. Sunnud. epter Trinitatis.

3. Eg þacka Gude minum, so opt sem eg hugsa um ydur.

4. (Hvad eg gjore alla tijma j ollum mijnum Bænum, fyrer ollum ydur, og Bæn mijna gjore eg med fagnade.)

5. Fyrer ydru samlage j Evangelio, j fra hinum fyrsta Deige, allt til þessa.

6. Og em þess hins sama j godu Trausti, ad sa sem j ydur hefur uppbyriad hid goda

Verked, hann mun þad og eirnenn fullkomna, allt til þess Dags JEsu Christi.

7. So sem ad mier er vel heyrelegt, þad eg hallde af ydur ollum j þann mata. Þviad eg hefe ydur j minu Hiarta, j þessum minum Fiotrum, hvar inne eg forsvara og stirke Evangelium, so sem ad þier erud aller Nadarrennar Huttakarar medur mier.

8. Þviad Gud er minn Vottur, Hvorsu mig forleinger af Hiartans Grunne, j Christo JEsu, epter ydur ollum.

9. Og þess sama bid eg, Þad ydar Kiærleike audgest æ meir og meir, j allre Vidurkienningu, og j allre Reynslu.

10. So ad þier meiged reyna hvad best er, uppa þad þier sieud skijrer og ann hneixlunar, allt uppa þann Dag Christi.

11. Uppfyllter Avøgste Riettlætesins, sem er fyrer JEsum Christum (j ydur) skied, til Dyrdar og lofs Gude.]

II. 12. Enn þad læt ed ydur vita, kiærer Brædur, ad hvad mig er yferkomed, þad er til meire frammgangs skied Evangelio.

13. So ad mijn Fiotur j Christo, eru openskar vordenn, j ollu Domhvosenu, og hia þeim ollum odrum.

14. Og marger Brædur j DROTTne, sem feingu von af mijnum Fiotrum, eru ordner þess diarfare Orded ad tala ann Hrædslu.

III. 15.

III. 15. Sannlega, sumer þa predika Christum fyrer Haturs og Prætu saker, enn sumer vt af godre Meining.

16. Þeir hiner kunngiora Christum af prætu, og eige hreinlega, Þviad þeir meina, þad þeir vilie mijnum Fiotrum Hormung til leggia.

17. Enn þesser ut af Kiærleika, þviad þeir vita þad eg ligg hier til Forsvars Evangelii.

18. Enn hvad þa? Þad Christur verde med allskoattudu mote kunngiordur, hvort þad skier af yferhylmingu, edur þad skiedur j Sannleika, þa gled eg mig þo þar af, og vil mig eirnenn gledia.

19. Þviad eg veit, ad þad sama mun mier falla til Hialprædis, fyrer ydra Bæn, og fyrer tilstirking JEsu Christi Anda.

20. Eo sem eg olldungis vænte og vona, þad eg verde j engre grein skammadur. Helldur þad Christur med allre Diorfung so sem allt hingad til, lijka og eirnenn nu, mikladur verde a mijnum Lijkama, sie þad fyrer Lijfed eda fyrer Daudann.

21. Þviad Christur er mitt Lijf, og Daudenn er minn Avinningur.

22. Enn med þvi, þad j Holldenu ad lifa, þienar meir til Avogst ad syna, Þa veit eg eige hvort eg skal kiosa.

23. Þviad hvortveggia preynger ad mier, Eg hefe Gyrnd a fra ad skiliast, og hia Christo ad vera, hvad eirnenn miklu betra være.

24. Enn þad er nytsamlegra j Holldenu ad blijfa, fyrer ydar saker.

25. Og eg veit j godre tilvæntingu, þad eg mun blijfa, og vera hia ollum ydur til framm-kvæmdar, og til Truarennar Glede.

26. Uppa þad þier meiged miog hrosa ydur j Christo JEsu a mier, fyrer mijna tilkomu aptur til ydar.

IV. 27. Ganged ad eins sem verdugt er Evangelio Christi, uppa þad, ef eg kiem og sie ydur, eda spyrie þad um ydur j minne fiarlægd, ad þier standed j einum Anda, og eirnre Sœlu, og medur ofs beriest fyrer Tru Evangelii.

28. Og loated ecke a nockurn Veg blygda ydur af Motstondsrunum, hvort ad þeim er eitt Teikn Fyrerdœmingarennar, enn ydur Saluhialparennar, og þad sama af Gude.

29. Þviad ydur er þad giefed, fyrer Christi Saker þad ad giora, ad þier ecke alleinasta a hann trued, Helldur eirnenn hans vegna lijded.

30. Og hafed þa somu Barœttu sem þier hafed a mier sied, og nu af mier heyrt.

II. Capitule.

Paulus (I) kenner ofs margskonar Dygder epter Christi Dœme (II) talar um Komu Timothei til Philippenses; og (III) um Veikleika Epaphroditi.

I. Sie

1. Sie nu hia ydur Aminning j Christo, sie þar Huggun Kiærleiksins, sie þar hiartgroenn aastseme, og Miskunseme.

2. So uppfylled minn Fognud, þad þier sieud eirnrar Lundar, hafande hinn sama Kiærleika, verande samhugader og eins sinnader.

3. Eckert gisrande fyrer Øfund edur Hiegoma Dyrd, Helldur fyrer Lijtelæte, hallde hver sem eirn annann ædra, enn sig sialfann.

4. Og hver eirn lijte eige uppa þad sem hans er, helldur uppa þad hvad annars er.

Pistillenn a Palma Sunnudag.

5. Hver eirn sie so sinnadur, sem JEsus Christus var.

6. Hver þo ed hann være j Gllds Mind, hiellt hann þad þo ecke fyrer Roan, Gllde lijkur ad vera.

7. Helldur mijnkade hann sig sialfann, og tok a sig mind eins Pions, vard lijkur odrum Mønnum, og ad hegdan fundenn sem Madur.

8. Lijtelæckade sig sialfann, og vard hlydugur allt til Dauda, ja, allt til Krossens Dauda.

9. Fyrer þvi hefur Gllð upphafed hann, og gaf honum Nafn, þad yfer ollum Nofnum er.

10. So ad j Nafne JEsu skulu sig beygia oll Knie þeirra sem a Himnum, og a Jordu, og under Jordunne eru.

11. Og allar Tungur skulu vidurkienna, ad JEsus Christus sie DROTTinn, til Dyrdar Guds Fodurs.]

12. Lika so, mijner Kiærustu, sem þier hafed alla Tijma hlyduger verid, ei alleinasta j minne naveru, helldur og nu miklu meir j minne fraveru, þa verked ydar eigen Saaluhialp, med Ugg og Otta.

13. Þvi Gud er hann sem j ydur Verkar, bæde Viliann og Giorningenn, epter sinne þocknan.

14. Gisred alla Hlute an moglunar, og (a) an þrætu.

(a) (An þrattunar) Ad þier knurred ecke a mote Gude af Opolennmæde, og sieud ecke ostodugir j Trunne.

15. Uppa ad þier sieud olastanleger, og hrein Guds Born, ostraffanleger midt j mille þeirrar vondrar og frasnuennar Kinslodar, Medal hvorra þier skijned sem Lios j Heimenum.

16. Þar med, ad þier blijfed vid Lijfsins Ord, mier til hroosunar a Deige Christi, so sem sa er ecke hefur til onytis hlauped, nie forgiefens erfidad.

17. Og ef so er, þad eg verd (b) Fornfærdur, yfer Offre ydrar Truar og Guds Pionustugiordar, þa gled eg mig, og eg gled mig med ydur ollum.

(b) (Fornfærdur) þad er, þo eg skyllde deya þar uppa, ad eg hefe fyrer Evangelium og Truna giort ydur ad

Guds

Guds Pienurum og offre, Þa skal það ecke hriggia mig, heldur vil eg giora það med Glede, og þier skulud og so unna mier þeirrar Glede.

18. Þar af skulud þier eirnenn gledia ydur, og skulud gledia ydur medur mier.

II. 19. Enn eg vona j DROTTne JEsu, það eg mune jnnan skams senda Timotheum til ydar, so ad eg gledist j huga, þa eg feinge ad vita, hvornenn ydur fer ad.

20. Því eg hefe engvann sem so algiorlega sie epter minu sinne, sa er so af Hiarta syrer ydur syrger.

21. Því hiner aller leita þess hvad þeirra er, enn ei hvad JEsu Christi er.

22. Enn þier vited ad honum er riettelega hœttad, Því lijka so sem Barned med Fodurnum, so hefur hann med mier þionad j Evangelid.

23. Þann sama vona eg, það eg mune snarlega senda, þa ad eg sie, hvad mier lijdur.

24. Enn eg treystunst j DROTTne, það eg mune eirnenn sialfur jnnan skamms Tijma til ydar koma.

III. 25. Enn mier leytst Naudsynlegt, það eg senda til ydar þann Brodur Epaphroditum, sa minn Hialpare og Medstrijdare, og ydar Postule, og minn Naudþurftar Pienare er.

26. Epter þvi hann hafde forlangan til allra ydar, og var miog þvingadur, af þvi þier hofdud heyrt það hann hefde siukur verid.

27. Og hann var ad sonnu Daudsiukur. Enn GUd miskunade sig yfer honum, Eige einasta yfer honum, helldur og so yfer mig, so ad eg hefda ei Sorg a Sorg ofan.

28. Enn eg hefe sendt hann þess skiotara, so ad þier sæud hann, og yrdud glader aptur, og þad eg hefde þess minne Sorg.

29. So medtaked hann nu j DROTTne, med allre Glede. Og hafed þess konar (Menn) j Heidre, Þviad fyrer Saker Verks Christi, er hann Daudanum so nær komenn, þa hann sitt Lijf þege aktade, uppa þad hann þionade mier j ydvarn stad.

III. Capitule.

Paulus talar um Rettlæte Truarennar i gegn Fals-Postulum.

Framar, Kiærer Brædur, þa gledied ydur j DROTTne. Þvi þad eg skrifa ydur jafnan hid sama, tregar mig ecke, og þad giorer ydur þess oruggvare.

2. Giefed giætur ad Hundunum, giefed giætur ad illum Erfidurum, giefed giætur ad (a) Umskurnenne.

(a) (Umskurn) Kallar hann þa Falspredikara, fyrer þad þeir kienndu þad, ad Umskurnarskijrneinn være naudsynleg til Sæluhialpar, hvar med ad Hiortun urdu fra Trunne frasnidenn.

3. Þviad

3. Þviad vær erum Umskurn, vier sem GUde þionum j Andanum, og hrosum oss af Christo JEsu, og forlœtum oss ecke uppa Hollded.

4. Þo ad eg hafe þad og eirnenn, ad eg meige mier af Holldenu hrosa First eirn annar lætur sier þykia, hann meige sier af Holldenu hroosa, enn þa miklu framar eg.

5. Sem a hinum œtta Deige er unskorenn, einn vot af Israels ætt, af Ben Jamins Kinþætte, Ebreskur af Ebreskum, og epter Logmœlenu Phariseus.

6. Epter Vandlætingunne Offsoknare Safnadarens, sem var epter Riettlætenu j Logmœlenu ostraffanlegur.

7. Enn hvad minn Avinningur var, þad hefe eg Christi vegna fyrer Skada reiknad.

8. Þviad eg helld alla hlute Skada vera, j hia þeirre yfergnœfanlegu Vidurkienningu Christi JEsu mijns DROttins, fyrerhvors Saker eg hefe alla hlute Skada reiknad, og helld þa fyrer preck, uppa þad eg œavinne Christum.

9. Og j honum fundenn verde, þad eg hefe ecke mitt Riettlœte sem kiemur af Logmœlenu, helldur þad sem fyrer Truna a Christum kiemur, sem er þad Riettlœte, er af GUde Trunne tilreiknad verdur.

10. Hann ad þekkia, og Krapt hans Upprisu,

risu, og sameign hans Pijnu, þad eg verde og hans Dauda lijkur.

11. So ad eg mætte honum j mote renna, til upprisu framm lidenna.

12. Enn ecke þad eg hafe þad þegar hondlad, edur sie þegar fullkomenn, eg (b) skunda þar epter, hvort ad eg gicete eirnen hondlad, epter þvi ad eg em af Christo JEsu hondladur.

(b) (Skunda) Þad er, Christur hefur mig kallad, og fært mig so til sinnar Naadar, henue villde eg giarnan giora fullustu, j þvi ad hondla haua.

13. Mijner Brædur, Eg held mig enn nu ecke sialfann fyrer þann, ad eg hafe þad hondlad. Eitt vil eg seigia, þad eg gleyme þvi, hvad til baka er, og dreg mig ad þvi sem j fyrer er.

14. Eg skunda ad þvi uppsetta Takmarke, epter þvi Hnosse, hvort fraum helldur þeirre Himneskre Kallan Guds, j Christo JEsu.

15. So marger sem af oss eru nu fullkomner, þa verum so sinnader. Og ef þier skulud nockud annad hallda, þa læted Gud ydur þad openbera.

16. Þo so framt, ad vier frammgaungum epter (c) Reglunne er vier erum jnnkomner, og verum eins Sinnader

(c) (Reglu) Ad slijk Openberan sie ei Trunne nie andlegu Samþycke motstædeleg.

Pistillenn

Piſtillenn XXIII. Sunnud. epter Trinitatis.

17. Fylged mier epter, kiærer Brædur, og giæted ad peim sem so ganga, lijka sem þier hafed oss til Fyrermindar.

18. Þviad marger ganga, af hvorium eg hefe optsinnes sagt ydur, og eg seige ydur eirnenn nu grœatande, þeir Oviner Krossens Christi.

19. Hvorra æfelok er Fyrerdæminginn, hvorra GUd Magenn er, og þeirra vegsemd sem Jardlega sinnader eru, verdur til skammar.

20. Enn vor umgeingne er a Himnum, hvadan vier vœntum Frelsarans JEsu Christi vors DROTTins.

21. Sa vorn safeingann Lijkama mun forkloara, þad hann lijkur verde hans forklarudum Lijkama, epter þeim Krapte, þar hann kann sier alla hlute med undergiefna ad gisra.

IV. Capitule.

Paulus (I) bijdur þeim i Philippis ad gledia sig i DRottne: (II) þackar þeim fyrer sitt Orlœte og Godgyrne vid sig.

1. Leika so, mijner kiærer og œskeleger Brœdur, minn Fognudur, og mijn Korona, vered so stoduger j DRottne, þier elskanleger.

2. Evodian œaminne eg, og Syntychen œaminne eg, þad þœr sieu samlyndar j DRottne.

3. Eg

3. Eg bid þig eirnenn minn (a) trvor Lags-madur, veit þeim hiastod, sem med mier strijdt hafa j Evangelio, med Clemese, og hinum odrum mijnum Hialparmonnum, hvorra Nofn ad eru j Lijfs Bokenne.]

(a) (Trvor lagsmadur) það er, minn fierdeilis trur Stallbroder framar odrum, hvorium það er Hiartans alvara að Predika Evangelium so sem mier, og helld eg að hann meine þann ypparsta Biskup j Philippen.

Pistillen IV. Sunnud. j Adventu.

4. Gledied ydur j DRottne alla tijma, og enn aptur seigie eg, gledied ydur.

5. Ydra Hogværd laated kunna vera ollum Monnum, DRottinn er Nalægur.

6. Syrged ecke, helldur laated ydar Bæner j ollum hlutum, j Bænahallde og aakalle, med Packargiord, fyrer Gude kunnar verda.

7. Og Fridur Guds sa hærre er ollum Skilninge, vardveite ydar Hiortu og Hugskot, j Christo JEsu.]

8. Framar, Kiærer Brædur, Hvad Sannarlegt er, hvad Erlegt er, hvad Riettelegt er, hvad Skijrlijft er, hvad aastsamlegt er, hvad vel somer. Er það Dygd nockur? Er það Lof nockud? Huxed þar epter.

9. Hvort þier eirnenn lært og medteked, heyrt og sied hafed a mier, það gisred, þa mun DRottin Fridarens med ydur vera.

II. 10. Eg em nærsta misg gladur ordenn j DRottne, það þier erud endurvaknader, fyrer

ter mier ad syrgia, sem þier hafed þo allt jafnt fyrer mier sorgad, Enn tijdenn hefur þad ecke viliad lijda.

11. Eige seige eg þad Naudþurftarennar vegna, þviad eg hefe lært, hia þeim er eg em, mier ad nægia laata.

12. Eg kann laagur og haar ad vera, eg em vidvanur j ollum hlutum, og hia ollum, bæde saddur ad vera, og so hungradur, bæde Gnog ad hafa og Brest lijda.

13. Eg formaa alla hluti, fyrer þann sem mig Maattugann giorer, sem er Christur.

14. Þo hafed þier vel giort, þad þier hafed mijna Hormung annast.

15. Enn þier Philippenses vited þad, ad af upphafe Evangelii, þann tijd eg burtfoor af Macedonia, þad eingenn Sofnudur hefur mier nockud veitt, j Reikningskapnum, utlaata og jntekta, utann þier alleinasta.

16. Þviad, til Thessalonicam sendud þier til minnar Naudþurftar, eitt sinn, og þar epter enn einu sinne.

17. Eige þad eg leite epter giofenne, helldur leita eg ad Avegstenum, þad hann sie gnoglegur j ydrum Reikningskap.

18. Þviad eg hefe alla hluti, og hefe yfergliotanlega. Eg fylltunst þann tijd eg medtok fyrer Epaphroditum, þad fra ydur kom, sætan Ilm, þægelegt Offur, Gude þacknæmt.

19. Enn

19. Enn minn Gud uppfylle alla ydar Naudpurft, epter sijnum Dyrdarennar Rijkdome, j Christo JEsu.

20. Enn Gude og Fodur vorum sie Dyrd, fra Eylijfd til Eylijfdar, Amen.

21. Heilsed ollum Heilogum j Christo JEsu.

22. Ydur heilsa þeir Brædur sem eru hia mier, Ydur heilsa aller Heilager, sierdeilis þeir af Keisarans Hwse.

23. Nad vors DRottins JEsu Christi sie med ydur ollum, Amen.

Skrifadur af Rom med Epaphrodito.

Formale yfer S. Pals Pistil til Colossenses.

Lika so sem ad sa Pistillenn til þeirra j Galatia hefur Art og eptermind epter Pistlenum til Romveria, Og þad sama j stuttu Mæle jnne lykur, hvad sa til Romveria vijdar og rijkuglegar utbreider; So hefur og þesse Pistill til Colossenses, sijna art og hegdan epter þeim til Ephesios, og jnne helldur þad sama j stuttu Mæle.

J hinnum fyrsta lofar Postulenn þa, og æsker þeim Colossum, þad þeir blijfe j Trunne, og fare vaxande. Og utleggur hvad Evangelium og Truenn sie, Ad hun

sie

sie sa Vijsdomur sem vidurkienner Christum eirn DRotteku og Gud, fyrer oss Krossfestann, sem af Veralldar upphafe var hulenn, og nu fyrer sitt Embætte framnbørenn; þad er hinn fyrste Cap.

I ødrum Cap. bidur hann þa ad taka sig j vakt fyrer Manna Lærdome, sem ætijd er Trunne motstædlegur. Og uppmælar þa sønum Lærendur a þennann hætt riettelega, so þad þeir eru j Skriftenne hvørge so uppmælader, straffande þa Meistaralega.

I hinum þridia æminner hann þa, þad þeir sieu Avagstarsamer j skiærre Tru med allshattudum goodum Verkum, hvor vid annann, Og skrifar allshættadre Stiett, hennar eigenleg verk.

I hinum fiorda bifalar hann sig under þeirra Vænahalld, heilsar þeim og stirker þa.

Sancte Pals Pistill til Colossenses.

I. Capitule.

Paulus (I) kunngiorer hvad vier hofum odlast j Christo; Hver Christus se. Hvorsu ad Christus hafe sætt oss vid Gud: (II) Talar um motgang sem hann hafe lided j sijnu Predikunar Embætte.

1. Paall Postule JEsu Christi, fyrer Guds vilia, og Timotheus sa Broder.
2. Þeim Heilogum j Colossen, og þeim Truudum

Truudum Brædrum j Christo. Nad sie med ydur og Fridur, af Gude vorum Fodur, og DRottne JEsu Christo.

3. Vier þockum Gude, og Fodur vors DRottins JEsu Christi, og bidium alla tijma fyrer ydur.

4. Af þvi vier hofum heyrt af ydvarre Tru a JEsum Christum, og af ydar Kiærleik til allra Heilagra.

5. Fyrer þeirrar Vonar saker, sem ydur er otlud a Himnum; af hvorre þier hafed til forna heyrt, fyrer Sannleiks-Orded j Evangelio.

6. Það til ydar komed er, so sem og ut um allann Heimenn, og er Avaxtarsamt, so sem og lijka a medal ydar, allt j fra þeim Deige er þier hofdud það heyrt, og vidurkiennt Guds Nad j Sannleika.

7. So sem þier lært hafed af Epaphra, vorum kiæra Medþienara.

8. Hvor ad er trvor Þion Christi fyrer ydur, sa ofs eirnenn kunngiorde ydvarn Kiærleika j Andanum.

Pistillenn XXIV. Sunnudag epter Trinit.

9. Hvar fyrer vier eirnenn allt j fra þeim Deige, þa vier hofdum það heyrt, lietum vier ei af fyrer ydur ad bidia, og vier bidium það þier upfyllest med Vidurkienning hans vilia, j allshœattudum andlegum Viisdome og Skilninge.

10. So

10. So ad þier ganged Drottne verduglegana, til allrar Þocknunar.

11. Og sieud Avaxtarsamer j ollum godum Verkum, og vaxed j GUds Vidurkiennjngu, og stirkest j ollum Krapte, epter hans dyrdarlegre Magt, j allre Þolennmæde og Langlundargiede, med Fognude.

12. Og þacker giored Fodurnum, sem oss hefur skapfellega giort, til Arfskiptis Heilagra, j Liosenu.

13. Sa ad oss hefur frelsad af yfervallde Mirkranna, og hefur oss jnn sett j Rijke sijns elskulega Sonar.

14. J hvorium vier hofum Endurlausnena, fyrer hans Blod, sem er Syndanna Fyrergiefning.]

15. Hvor ad er eigenleg Jmind Osynelegs GUds, hinn Frumgietne fyrer allar Skiepnur.

16. Þviad fyrer hann eru aller hluter skapader, þad a Himnum og a Jordu er, hid synelega og osynelega, bæde Thronarner og Herradomarner, Hofdingiadomar og Valldstietter, alltsaman er þad fyrer hann, og til hans skapad.

17. Og hann er fyrer ollum hlutum, og þad allt stendst j honum.

18. Og hann er Hofud Lijkamans, sem er Safnadarins, hvor ad er Upphafed, og hinn Frumgietne, fra Daudum; Uppa þad hann hafe j ollum hlutum Hofdingia dæmed.

19. Þviad þad hefur so þacknæmt verid, ad j honum skylde allur Fullkomlegleike byggia.

20. Og aller hluter yrde fyrer hann forlijkter til hans sialfs, Hvort þad er a Jordu, edur a Himnum, þar med, ad hann Fridenn gierde, fyrer Bloded a sijnum Krosse, fyrer sialfann sig.

21. Og ydur, þier sem fordum daga vorud framande, og Óvinir, fyrer Skinsemdena j vondum Verkum.

22. Enn nu hefur hann forlijkt ydur medur Lijkama sijns Holds, fyrer Daudann. Uppa þad hann gierde ydur Heilaga, og ostraffanlega, og Saklausa fyrer sier sialfum.

23. Ef þier blijfed annars j Trunne grundvallader, stadfaster og ohræranleger, af vonenne þessa Evangelij, sem þier hafed heyrt, hvort predikad er medal allra Skiepna, sem under Himnenum eru, þess Þienare eg Páll em ordenn.

II. 24. Eg gled mig j mijnum Harmkvælingum, þær eg lijd fyrer ydur, Og uppfylle a mijnu Holde, hvad ad vantar a þær Harmkvælingar j Christo, fyrer hans Lijkama, hvor ad er Safnudurenn.

25. Þess Þienare eg em vordenn epter Gudlegu Predikunar Embætte, sem mier er giefed a medal ydar, ad eg Guds Ord rijkuglega predika skal.

26. Sem

26. Sem er þann hans Leyndardom, hvor hulenn hefur vered fra Upphafe Veralldar, og um æfe, Enn nu openberadur er hans Heilogum.

27. Hvorium Gud hefur viliad kunngiora þennann dyrdarlega Rijkdom þessa Leyndardoms medal Heidenna þioda (hvor ad er Christur j ydur) sem er vonenn Dyrdarennar, hvorn vier bodum.

28. Aminnande alla Menn og lærande alla Menn med allshœattadre Speke, Uppa þad vier frammsettum hvorn Mann algiordann j Christo JEsu.

29. Hvar uppa eg erfida og strijde epter Krapte þess sem j mier kroptuglega verkar.

II. Capitule.

Paulus aminner Colossenses (I) ad þeir lœate ecke leida sig afvega med Mælge Fals-kennenda; (II) ecke med Mannlegre Speke; (III) Ne med vana Mannanna.

1. Eg vil ydur vita lœata, hvort strijd eg hefe fyrer ydur, og fyrer þeim j Laodicea, og ollum þeim sem mijna Personu hafa eige sied j Holldenu.

2. So ad þeirra Hiortu hugsvoludust, og sambundenn yrde j Kiærleikanum, og til allrar audgunar visselegs skilnings, ad þeckia Leyndann dom Guds Fodurs og Christi.

3. I hvorium hulder liggia aller Fiesiedder Vitskunnar og Vidurkiennigarennar.

4. Enn eg seige þar af, þad eingenn tæle ydur med lijklegum (a) Rædum.

(a) (Rædum) þær sem koma samann vid Skinsemena, so sem sa Lærdomur um Godverkenn, etc.

5. Þvi þo eg sie ecke þar epter Holldenu, þa em eg þo j Andanum hia ydur, fagnande, þad eg sie ydra skickan og ydra stadfasta Tru a Christum.

6. Lijka so sem þier hafed nu medteked DRottinn Christum JEsum, so lijka ganged j honum.

7. Og vered jnnrætter og uppbiggder j honum, og vered stadfaster j Trunne, sem þier erud lærder til, og vered rijkuglega þacknæmer j henne.

II. 8. Siaed til, þad eingenn ræne ydur fyrer Philosophiam, og hiegomlegar tælingar, epter Manna Lærdome, og Veralldarennar Setninge, enn eige epter Christo.

9. Þviad j honum bigger allur Fullkomlegleike Guddomsins Lijkamlega.

10. Og þier erud (b) fullkomner j honum, hann sem er Hofud alls Hofdingiadoms, og Valldstiettar.

(b) (Fullkomner) þad er, þier hafed þad alltsaman, þegar þier hafed Christum, og þurfed ecke ad meira ad leita.

11. I hvorium þier erud umskorner, med

Umskurn

Umskurn can Handa, fyrer aflogu Syndsamlegs Lijkama j Holldenu, sem er med Umskurn Christi.

12. J þvi, þar þier erud med honum greftrader, fyrer Skijrnena, j hvorre þier erud upprisner fyrer Truna, sem Gud verkar, hvor ed hann upp vakte af Dauda.

13. Og hann hefur ydur eirnenn, med honum Lifande gisrt, þann tijd þier vorud Dauder j Syndum, og j Yfirhvod ydvars Hollds, Og hann hefur oss fyrergiefed allar Synder.

14. Og afskafed þa (c) Handskrift sem mote oss var, hvor j Settningum var hulenn, og oss gagnstædleg var, og hefur hana a burt teked, og a Krossenn negit.

(c) (Handskrift) það er, Þar stendur eckert so hardlega a mote oss, sem vor eigenn Samvitska, med hvorre það verdur uppa oss beyijsað, sem med vorre eigenn Handskrift, þegar Logmæled openberar oss Syndena, med hvorre vier hofum slijka Handskrift skrisad, enn Christus frelsar oss fra ollu þessu fyrer sinn Kross, og burt drijfur Diofulenn og Syndena.

15. Og hefur afflett Hofdingiadoma og Vollduga, og til Synis framuleidt openberlega, og gisrde eina Sigurvinning af þeim, fyrer sig sialfann.

III. 16. Af þvi laated engvann gisra ydur Samvitsku neina, j Mat edur Dryck, ellegar med æsett Helgedaga holld, eda Tunglkomur, edur Sabbath.

17. Hvort ad er Skugge af þvi sem tilkomande var, enn sialfur Lijkamenn er j Christo.

18. Lætid engvann svipta ydur Mealteikninu, af þeim sem epter eigenn Utvalningu ganga, j audmykt og andlegleik Einglanna, hvoria hann sa aldrei, og er til onytis upphrokadur j sijnu Holldlegu sinne.

19. Og helldur sig ecke vid Hofuded, af hvoriu allur Lijkamenn fær hialp, fyrer Lide og samkomur, og helldur sier saman, og vegs so til Guddomlegrar stærdar.

20. Sieud þier nu dauder med Christo, fra Veralldarennar Settningum, Hvar fyrer lætid þier þa veida ydur med Settningum? Lijka sem ad lifdud þier enn j Verolldenne (hvorier ed seigia.)

21. Eige skalltu a þvi taka, Eige skalltu þvi bergia, Eige skalltu þad œhræra.

22. Hvort þo allt slitnar þa þad er med hendum haft.

23. Og eru Manna Bodord og Kienningar, hvoriar ed hafa yferlit Vitskunnar, fyrer sialfvalenn andlegleik og audmykt, og j þvi þeir þyrma ei Lijkamanum, og giora eige Holldenu sijna Sæmd, til sinnar Naudþurftar.

III. Capitule.

Paulus talar (I) um Eitt Nytt Lijferne i Ædkun allra Godra Dygda; (II) Um Christeliega Hus-Stiorn.

I. Erud

1. Erud þier nu upp aptur risner med Christo, þa leited þess hvad þar uppe er, þar ed Christur er sitiande til Guds hægre Handar.

2 Kostgiæfed epter þvi sem þar uppe er, og eige epter þvi sem a Jordu er.

3. Þviad þier erud dauder, og ydart Lijf er folged med Christo j Gude.

4. Enn nær Christus ydvart Lijf mun sig openbera, þa munud þier eirnenn med honum openberader verda j Dyrdenne.

5. So deyded nu ydra Limu sem a Jordu eru, Hooraner, Ohreinleika, skammarlegann Bruna, Vonda Lysting, og Agyrne (sem er Skvorgodadyrdkan.)

6. Fyrer hvad ad kiemur Guds Reide yfer Born Vantruarennar.

7. J hvorium þier hafed fordum Daga geinged, þa þier lifdud j þeim.

8. Enn aflegged nu allt þetta j fra ydur, Reide, Grimd, Illsku, Lastaner, skiemmeleg Ord af ydrum Munne.

9. Liugied ecke hvor ad odrum, Afklædest hinum Gamla Manne, med sijnum Verkum.

10. Og jklædest hinum Nya, sa sem endurnyast a til Vidurkienningar, epter þess Jmind sem hann hefur skapad.

11. Þar sem er engenn Grisk ur, Gydingur, Umskurn, Yferhvod, Utlendur, Schyta,

Præll, Frelsinge, helldur er Christur allt og j ollum.

Pistillenn V. Sunnud. epter Prettanda.

12. So jklædest nu, so sem Guds Utvalder, Heilager og Elskanleger, hiartfolgenne Miskunseme, Godvilia, Audmykt, Hoglynde, Polennmæde.

13. Og umlijded hvor annann, og ef ad nockur hefur Klogumæal mot odrum, pa fyrergiefed pad hvor odrum jnnbyrdis, lijka so sem Christur hefur fyrergiefed ydur, so skulud pier eirnenn.

14. Enn framm yfer allt petta, pa jklædest Kiærleikanum, hvor ad er Band Algiorleglleikans.

15. Og Fridur Guds rijke j ydrum Hiortum, til hvors ad pier erud kallader, j einum Lijkama. Vered og packlæter.

16. Læted Christi Ord rijkuglega byggia medal ydar, j allre Vitsku. Læred og æaminned ydur sialfa med Psalmum og Lofsongvum, og andlegum liuflegum Kvædum, Og synged DRottne j ydrum Hiortum.

17. Og allt hvad pier giored med Ord edur Verk, pad giored allt j Nafne DRottins JEsu, og packed Gude og Fodur fyrer hann.]

II. 18. Pier Kvinnur, vered ydrum Bæudum undergiefnar j DRottne, so sem ad biriar.

19. Pier

19. Þier Menn, elsked ydar Eigenkonur, og vered ecke Beisklundader vid þær.

20. Þier Born, vered hlydug Forelldrunum j ollum hlutum, þviad þad er DRottne þacknæmelegt.

21. Þier Fedur, reited ecke ydar Born, so ad þau verde ecke jstodulaus.

22. Þier Þienarar, vered hlyduger j ollum hlutum, ydrum lijkamlegum Herrum, ei med Þionustu fyrer Augum, so sem Monnunum til þocknunar, helldur med einfalldleik Hiartans, og med Guds otta.

23 Allt hvad þier gisred, þad gisred af Hiarta, so sem fyrer DRottne, og eige fyrer Monnum.

24. Og vited, þad þier munud odlast af DRottne verdlaun arfstokunnar, þvi þier þioned DRottne Christo.

25. Enn hvor Oriett gisrer, sa mun þad medtaka, hvad hann hefur Oriett gisrt, og þar gillder eckert Manngreinar alit.

26. Þier Drottnar, hvad riett og jafnudur er þad audsyned Þienurunum, Og vited, þad þier hafed eirn DRottinn a himnum.

IV. Capitule.

Paulus bydur (I) ad menn sen Stoduger i Bænaakallenu, packlæter, og bidie fyrer odrum; (II) Tale Vingiarnlega og Skinsamlega; (III) Talar um nockra Rettlynda Kennefedur.

I. Verid stoduger j Bænaakallenu, og vaked j thvi enu sama med Packargiord.

2. Bidied og eirnenn fyrer oss, So ad Gud upplvoke oss Ordsins Dyr, til ad tala Leyndann dom Christi, fyrer hvad eg em bundenn.

3. Uppa thad, ad eg openbere thad sama, sem mier biriar ad tala.

II. 4. Ganged vijslega j mote theim sem ad eru thar fyrer utan, og skicked ydur j tijdenne.

5. Ydar Næda sie ætijd livofleg, og med Sallte kriddud, thad thier vited, hvornenn thier skulud sierhvorium andsvara.

III. 6. Hvornenn um mig er hagttad, thad mun ydur allt kunngiora Tychicus, kiær Broder og trur Pienare, og medthion j DRottne.

7. Hvorn eg hefe thar fyrer til ydar sendt, ad hann skylde vita, hvornenn ydur fære ad, og thad hann hugsvalade ydar Hiortum.

8. Samt Onesimo theim trua og kiæra Brodur, hvor fra ydur er, og allt hvornenn hier fer framm, munu their kunngiora ydur.

9. Ydur heilsar Aristarchus, minn Samhandinge, og Marcus Systrungur Barnabe, um hvorn thier hafed nockra Bifalning medteked. Ef so er, thad hann kiemur til ydar, tha medtaked hann.

10. Og

10. Og JEsus sa kallast Just, hvorier vt af Umskurnenne eru. Pesser eru alleinasta mijner Hialpendur, j Guds Rijke, peir mier eru huggan vordner.

11. Ydur heilsar Epaphras, hvor j fra ydur er, einn Pion Christi, og jafnan fyrer ydur strijdande j sijnum Bænum, Uppa pad pier standed fullkomner, og uppfyllter j ollum Guds Vilia.

12. Eg ber honum pad Vitne, ad hann hefur stoora aastundan fyrer ydur, og fyrer pa j Laodicea og Hierapoli.

13. Ydur heilsar Lucas Lækner, minn elskulegur, og Demas.

14. Heilsed Brædrunum til Laodicea, og Nymphan, og Sofnudenum sem ad er j hans Hvose.

15. Og nær pesse Pistill er lesenn hia ydur, pa tilsicked, ad hann verde eirnenn og lesenn j Samkundunne til Laodicea. Og pad pier lesed pann sem til Laodicea er skrifadur.

16. Og seiged Archippo, tak vara a pvi Embætte sem pu medteked hefur j Drottne, ad pu fullkomner pad.

17. Mijn Kvedia med minne Pouls Hende. Vered minnuger minna Fiotra.

Naadenn sie med ydur, Amen.

Skrifadur af Rom medur Tychico og Onesimo.

Formaale yfer pann Firra S. Pals Piſtil til peirra i Theſſalonica.

Pennann Piſtil ſkrifade S. Pall nt af ſierlegre æſtſeme, og Poſtullegre umhyggiu, Þvi hann lofar þai tveimur hinum firſtu Cap: Þad Peir hafe Evangelium af honum med ſlijkre Alvoru medteked, ad peir eirnenn fyrer Harmkvæle og Oſſokn ſtande þar jnne, og eru allſtadar vordner allum Soſnudum eitt ægiætt Epterdæme j Trunne, og hafa lided Oſſokn af Gydingum, ſijnum Frændum og Vinum, eins og Chriſtur og hans Poſtular, ſo ſem hann ſialfur hafde og eirnen hia peim lided, peim til Epterdæmes, færande hia peim eitt heilagt Lijferne. Fyrer hvad hann þackar Gude þad hans Evangelium hefur ſlijkann Avoxt hia peim fært.

J hinum þridia, Andſyner hann ſijna koſtgiæfne og umhyggiu, þad ſlijkt hans Erfide, og peirra loſſamleg Uppbirian, verde eeke eydelogd fyrer Diſfulenn og þans Poſtula, med Mannanna Lærdomum. Fyrer þvi hafe hann adur fyrerframm Timotheum til peirra ſendt, ſlijkt ad kunngiora, Og þackar Gude, þad enn nu hafe vel til geinged hia peim, Og æſker peim viduraukningar.

J hinum fiorda, Aminner hann þa, þad peir vakte ſig vid Syndum, og giore hvad gott er jnnbyrdis. Þar til andſvarar hann peim uppa eina Spurning, ſem peir hofdu fyrer Timothenm lœted til hans bera, af Uppriſu Framanlidenna, hvort peir munu aller under eins, eda hvor epter odrum upprijſa.

J hinum

J hinum fiuta, Skrifar hann peim um hann Sijdarsta Dag, hvorsu snøggt og skyndelega hann skule koma, og giefur par med nockrar godar skickaner, hinum ødrum ad stiorna, og hvorrenn peir skulu hallda sig j giegn Lijferne og Lærdome hinna annara.

Hinn Fiorde S. Pals Pistill til peirra i Thessalonica.

I. Capitule.

Paulus talar um Christendom peirra i Thessalonica.

Paall og Silvanus og Timotheus, Peim Safnade j Thessalonica j Gude Fødur og DROTTne JEsu Christo. Nåad sie med ydur og Fridur, af Gude vorum Fodur og DROTTne JEsu Christo.

2. Vier þøckum Gude alla Tijma, fyrer ydur alla, og peinkium til ydar oaflåatanlega j vorum Bænum.

3. Og vier peinkium oan aflats a ydar Verk j Trunne, og ydvart erfide j Kiærleikanum, og a ydra Polennmæde j vonenne, hvor ad er til vors DROTTins JEsum Christum, fyrer Gud og vorn Fodur.

4. Þri, Kiærer Brædur, af Gude Elskader, Vier vitum, þad þier erud utvalder af Gude.

5. Þviad vort Evangelium var hia ydur, eige alleinasta j Ordenu, helldur hvortveggia j Krapte og Heilogum Anda, og j nærsta mikelle fullvissu, So sem ad þier vited, hvilijker vier vorum medal ydar, fyrer ydar Skuld.

6. Og þier erud vorer Epterfilgiarar vordner og DROTTENS, og hafed Orded medteked, j miklum Motgange, medur Fognude j Heilogum Anda.

7. So ad þier erud Fyrermind vordner allra Truadra j Macedonia, og j Achaia.

8. Þviad af ydur er Ord DROTTins vijdfrægt Orded, ei ad eins j Macedonia og Achaia, helldur er ydar Trv til Guds utdreifd, j allar ætlfur. So ad eige er þorf ydur nockrd ad seigia.

9. Þviad þeir sialfer kunngiora af ydur, hvad vier hofum fyrer jnngang haft til ydar, og hvornen þier erud umsnuner til Guds, j fra Skvrgodum, til ad þiona Lifanda og Sannarlegum Gude.

10. Og ad bijda epter hans Syne af Himnum, hvorn hann uppvakte af Dauda, JEsum, sa oss hefur frelsad af tilkomande Reide.

II. Capitule.

Hlijdner og Gudhræddar Tilheyrendur eru Rettlyndum Kennefedrum til Storrar Virdingar og Glede.

Af-þvi

Af því þier vited, Kiærer Brædur, voru Inngang til ydar, það hann hefur ei o-nytur verid.

2. Helldur so sem vier hofdum áadur til forna lided, og Háadung þolad til Philippen (sem að þier vited) þo vorum vier saint og áadur alldiarfer, j vorum Gude, hia ydur að tala Evangelium Guds, j storre Baráattu.

3. Því vor Aminning hefur ei verid til Villudoms, nie til Óhreinleiks, nie til Viela.

4. Helldur epter því vier erum af Gude reynder, það oss er tiltruað, að predika Evangelium, so tolum vier, Eige sem villdum vier Monnum þocknast, helldur Gude, sem vor Hiortu reyner.

5. Því að vier hofum alldrei neitt sinn med Smiadrunar ordum umgeinged (sem að þier vited) og logdum oss ei epter Agyrnd; Gud er þess Vottur.

6. Og ei helldur leitudum vier Vegsemdar af Monnum, hvorke af ydur, nie af odrum.

7. Vier hefdum máatt giora ydur Þyngsl, sem Christi Postular; Helldur vorum vier Modurleger hia ydur: Lijka sem onnur Fostra ánnast Born sijn.

8. So hofum vier Hiartans Lysting af ydur, og vorum Viliuger til að hlutskipta vid ydur; ei alleinasta Guds Evangelium, helldur jafnvel voru Lijfe, Fyrer því, að vier hofdum ydur áastfolgna.

9. Þier minnest vel, Kiærer Brædur, vors Erfides, og vorrar Mædu, Þviad Dag og Nott erfidudum vier, so ad vier veittum engvum nein Þyngsl a medal ydar, og predikudum hia ydur Evangelium Guds.

10. Þess erud þier Vottar og Gud, hversu Heilaglega, Riettferduglega og Ostraffanlega vier vorum hia ydur (þier sem Truader erud.)

11. So sem ad þier viteð, ad vier hofum hvorn sem einn af ydur, so sem Fader sijn Born, aminnt og huggad, og þad vottad.

12. Ad þier skylldud verduglega ganga fyrer Gude, þeim ydur hefur kallad til sijns Rijkis, og sinnar Dyrdar.

13. Fyrer þad þockum vier eirnenn Gude oaflatanlega, þad þier, þann Tijd þier Medtokud af oss þad Ord Gudlegrar Predikunar, þa medtokud þier þad ei, so sem Mannanna Ord, helldur (epter þvi þad sannarlega er) sem Guds Ord, þad eirnenn verkar j ydur, þier sem trued.

14. Þviad þier erud Epterfilgiarar vordner, Kiærer Brædur, Guds Safnudum j Judea, j Christo JEsu, so þad þier hafed þad sama lided af ydrum nafrændum, sem hiner af Gydingum.

15. Hvorier eirnenn DRottenn JEsum hafa lijfslated, og þeirra eigenn Spamenn,

og

og hafa oss offokt, og þocknast ecke GUde, og eru ollum Monnum motstadleger.

16. Talma oss ad seigia Heidingium þad þeir meige af hialpast, so ad þeir uppfylle sijnar Synder allstadar, Þviad Reidenn er þegar endelega yfer þa komenn.

17. Enn vier, Kiærer Brædur, med þvi ad oss hefur stijad vered i fra ydur um stundar Saker, epter yferlite, og eige epter Hiartanu, þa hefum vier þess framar flytt oss ydart auglit ad sia, af storre þreyan.

18. Fyrer þad hefum vier viliad til ydar koma (eg Þaall) tvisvar sinnum, Enn Satan hefur hindrad oss.

19. Þviad hver er vor Von edur Fognudur, edur Korona hrosunarennar? Erud þier þad eige fyrer vorum DROTtne JEsu Christo, i hans tilkomu?

20. Jaa, þier erud vor Vegsemd og Fognudur.

III. Capitule.

Timotheus var (I) sendur fraa Paulo til þeirra i Thessalonica: (II) Hans Jaatning um þa fyrer Paulo.

1. Fyrer þvi hefum vier ecke leingur þad viliad umlijda, og lietum oss þocknast ad vera einsamer til Athenas.

2. Og

2. Og hofum votsendt Timotheum vorn Brodur og Guds Pienara, og vorn Hialparmann j Evangelio Christi, til ad stirkia og a ad minna ydur j ydvarre Tru.

3. So ad eingenn ydar veikleſt j þessum Hormungum. Þviad þier vited, ad vier erum þar til (a) setter.

(a) (Setter) þad er, þad kann ecke odruvijs til ad ganga.

4. Og þa er vier vorum hia ydur, sogdum vier ydur þad fyrer, Þad vier hlytum Motgang ad hafa, so sem skied er, og þier vited.

5. Þar fyrer ad eg gat þad ei leingur lided, þa votsenda eg, so ad eg mætte reyna ydra Tru, Uppa þad, ad eige mætte skie, ad Freistarenn freistade ydar, og yrde vort Erfide til onytis.

II. 6. Enn nu þad Timotheus er j fra ydur til vor komenn, og hefur kunngiort oss ydra Tru og Kiærleika. Og þad þier huxed til vor alltijd til hins besta, og þad ydur forleinger epter ad sia oss, so sem oss eirnenn epter ydur.

7. Þa urdum vier, Kiærer Brædur, huggader af ydur. j allre vorre Hormung og Naud, fyrer ydra Tru.

8. Þviad nu erum vier lifande, med þvi þier stauded j DRÓTtne.

9. Þvi hvoria Þackargiord gietum vier Gude endurgollded fyrer ydur, fyrer allann þann Fognud, sem vier hofum af ydur fyrer vorum Gude?

10. Vier

10. Vier bidium Dag og Nott mikelega, þad vier mættum sia ydvart Auglit, og uppfylla, ef nockud brestur a ydra Tru.

11. Enn Gud vor Fader, og DRottinn vor JEsus Christus, greide vorn Veg til ydar.

12. Enn ydur margfallde DROTTinn, og laate Kiærleikann verda fullkomenn innbyrdis hia ydur, og vid hvorn Mann (so sem ad vier erum eirnenn vid ydur.)

13. So ad ydar Hiortu sieu stirk og ostraffanleg, j Heilagleik fyrer Gude og vorum Fodur, til Tilkomu vors DRottins JEsu Christi, med ollum hans Heilogum.

IV. Capitule.

Paulus (I) bydur ad lifa Heilogu Lijferne: (II) Talar um upprisu Hinna Daudu.

Pistillenn II. Sunnud. i Fostu.

1. Framar, Kiærer Brædur, bidium vier ydur, og caminnum j DRottne JEsu, med þvi þier hafed af oss medteked, hvornenn þier skulud ganga, og Gude þocknast, so ad þier æ meir og meir fullkomnare verded.

2. Þviad þier vited, hvad fyrer Bodord vier hofum giefed ydur, fyrer DRottenn JEsum.

3. Þviad þad er vilie Guds, ydar Helgun, ad þier umflyed Hooraner.

4. Og

4. Og hvor ydar sem eirn, vite ad eignast sitt Kier, j Helgan og Heidre.

5. Og ecke j Gyrndarbruna, sem Heidingiar, peir af Gude eckert vita.

6. Og pad eingenn æsleyst edur take æ̃goda fra sijnum Brodur j Hondlanenne, pviad DRottinn er hann, sem hefner alls pessa, sem ad vier hofum æ̃dur fyrer sagt, og ydur vottad.

7. Pviad Gud hefur ecke kallad oss til Ohreinleiks, helldur til Helgunar.]

8. Hvor sem nu forsmaer, hann forsmaer ecke Mann, helldur Gud, sa sinn Heilaga Anda hefur j ydur giefed.

9. Enn. af Brodurlegum Kiærleika er ecke porf ydur ad skrifa. Pviad pier erud sialfer af Gude lærder ydur jnnbyrdes ad elska.

10. Og pad giored pier eirnenn vid alla Brædur, sem j allre Macedonia eru, Enn vier bidium ydur, goder Brædur, pad pier verded enn algiordare.

11. Og kostgiæfed spakferduger ad vera, og ydart eiged ad stunda, Og erfided med ydar eigenn Hondum, so sem ad vier hofum boded ydur.

12. Uppa pad pier mættud ærlega ganga hia peim, sem par fyrer utan eru, og einskis peirra med (a) purfa.

(a) Purfa) pad er, Næred ydur og hialpid ydur sialfer, og ligged ei odrum Mønnum a Hondum, so sem

sem þeir Lstu Hvsganas Mukar, Endur-skijrarar, og Landhlauparar, þvi slijkt er onytt Folk og hneijslar þa Vantrundu.

Pistillenn XXV Sunnudag epter Trinit.

II. 13. Enn vier vilium, Kiærer Brædur, eige dylia fyrer ydur, af þeim sem sofa, uppa þad þier sieud ei hriggver, sem þeir adrer, sem ongva von hafa.

14. Þvi ef vier trvum þvi, ad JEsus er daenn, og upp aptur risenn, So mun Gud og eirnenn, þa sem sofnader eru fyrer JEsum, med honum framnleida.

15. Þvi þad seigium vier ydur, so sem Ord DRottins, ad vier, hvorier lifum, og epter blijfum j tilkomu DRottins, vier munum ei fyrre koma enn þeir sem sofa.

16. Þviad DRottinn sialfur mun med hroope og Hofud-Eingelsins Raust, og Guds Lvdre ofan koma af Himnum, Og hiner Daudu j Christo munu first upp aptur rijsa.

17. Eptera vier, vier sem lifum og epter blijfum, verdum til lijka upp numder med þeim somu, j Skyenn til mots vid DRottinn j Lopted, og munum so med DRottne vera alla tijma.

18. So hugged nu hvor annann jnnibyrdes med þessum Ordum.]

V. Capitule.

Paulus (I) talar um Doms Dag, ad hann mune koma Hvatskeytlega, og Mønnum svart: (II Kenner ad ganga fram i Gudrækne; Elska Rettlæte vid Naungann,

gann, og aminner, ad menn seu sialfer hreinlijfer og ostraffanleger.

I. Enn af peim Tijma og Stundu, Kiærer Brædur, er ecke porf ydur ad skrifa.

2. Pviad pier vited sialfer vissulega, pad Dagur DRottins mun koma sem Piofur um Nott.

3. Af pvi, nær peir munu seigia, par er Fridur, og hier er eingenn hætta, pa mun Fordiorfunenn snogg yfer pa falla, Lijka so sem Soott Jodsiukrar Kvinnu, og eige skulu peir umflyed gieta.

II. 4. Enn pier, Kiærer Brædur, erud ecke j Mirkrenu, so ad sa Dagur grijpe ydur sem Piofur.

5. Pier erud aller saman Liossens Born, og Dagsins Born, Vier erum ei af Nottenne, nie af Mirkrunum.

6. Fyrer pvi lœatum oss ei sofa, so sem hina adra, Helldur vokum og verum sparlijfer.

7. Pviad peir sem sofa, peir sofa a Nottunne, og peir sem druckner eru, peir eru druckner a Nottunne.

8. Enn vier sem erum Dagsins, skulum sparlijfer vera, j klædder Briniu Truarennar og Kiærleiksins, og med Hialme Vonarennar til Hialprædesins.

9. Pviad Gud hefur ei sett oss til Reide, helldur pad vier skylldum Hialpræded odlast, fyrer vorn DRottinn JEsum Christum.

10. Sa

10. Sa fyrer oss hefur dæed, So hvort ad vier vøkum, eda sofum, skulum til samans med honum lifa.

11. Fyrer þvi æaminne hvor ydar annann innbyrdis, og leidriette hvor annann innbyrdis, so sem ad þier eirnenn gisred.

12. Enn vier bidium ydur, Kiærer Brædur, þad þier þecked þa, sem erfida a medal ydar, og eru ydor Forstodu menn j DRottne, og æaminna ydur.

13. Og hafed þa þess kiærare, fyrer þeirra Verks saker, og vered (a) fridsamer vid þa.

(a) (Fridsamer) Hrigged þa ecke, legged þa ecke j Dagdoma, mogled ei a mote þeim, Snotred þa ecke, nie vered ofviiser upp yfer þeim.

14. Enn vier bidium ydur, Kiærer Brædur, Ad þier æaminned Draadvanda, hugged Istodulitla, umlijded Breiskva, vered Polenn-moder hvor vid annann.

15. Siaed til, þad eingenn giallde nockrum illt med illu, helldur stunded ætiid epter hinu Goda, bæde innbyrdis, og vid hvorn Mann.

16. Vered jafnann glader.

17. Bidied oaflatanlega.

18. Vered þacklæater j ollum hlutum, Þviad þad er GUds Vilie, j Christo JEsu til ydar.

19. (b) Utslockved ecke Andann.

(b) (Utslockved) Enn þo ad Andarner eige ad læta sig dæma af Sofundenum, 1 Cor. 4. Þa eiga

Menn

Menn þo ecke ad nidur þrickia þeim edur utskufa þeim; fyrr enn Menn þeckia þa, heldur ad yfer-heyra þa og reyna, Eins lijka Spædomana og allann Lærdom. 1 Cor. 1, 9.

20. Spadomana forsmæed ecke.

21. Enn reyned alla hlute, og bihallded þvi hvad gott er.

22. Fordest allt sem hefur illt æalit.

23. Enn hann sem er GUd Fridarens, helge ydur j allann mæta, og (c) allur ydar Ande, æasamt Sæalunne og Lijkamanum, meige vardveittur verda, ostraffanlegur j Tilkomu vors DROTTENS JEsu Christi.

(c) (Allur ydar Ande) þad er j ollum portum, so sem er j Trunne, Kiærleikanum, Vonenne, Ordum og giordum.

24. Trvr er hann sem ydur kallade, hann mun þad og eirnen giora.

25. Kiærer Brædur, bidied fyrer oss.

26. Heilsed ollum Brædrum med Heilsgum Kosse.

27. Eg sære ydur vid DROTTinn, ad þier latted lesa þennan Pistel fyrer ollum Heilogum Brædrum.

28. Nad vors DROTTins JEsu Christi sie med ydur, AMEN.

Til þeirra j Thessalonica Fyrre Pistill Skrifadur fra Athene.

For-

Formaale yfer Annann S. Paals Piſtil til peirra i Theſſalonica.

I Hinnm Firra Piſtle hafde S. Paall peim j Theſſalonica uppleyſt eina Spurning af Doms Deige, pad hann munde koma ſkyndelega og ovart, ſem Piofur a Naattar pele, Enn ſo ſem pad plagar ad vera, pad ein Spurning elur adra, hellſt af ranngum ſkilninge, ſo underſtodu peir j Theſſalonica, pad Domadagur munde pegar fyrer Hondum vera. Fyrer pad ſkrifar hann pennann Piſtil, og forklaarar ſig ſialfann.

I hinum firſta Capitula huggar hann pa med eylijfu Verdkaupe peirra Truar og Polennmæde, j allshaattadre Hormung, og med Straffe peirra Offoknara j eylijfum Pijnum.

I hinum ødrum, Kienner hann pad, ad fyrer Domadag hliote aadur fyrre hid Romverſka Rijke nnder ad ganga, og ad Antachriſtnrenn nppheſie ſig fyrer eirn Gud j Chriſtendomenum, og med folſkum Lærdome og Jardteikuum ville hann hina Vantrnudu Verolld, Par til ad Chriſtur kiemur, og nidur brytur hann, fyrer ſijna dyrdarlegu Tilkomu, og deyder hann fyrerframm med einne andlegre Predikan.

I hinum Pridia, Giorer hann nockrar Aminningar, og ſierdeilis pad peir ſtraffe Pa ſem Idiulauſer ganga og ſier vilia ecke biarga med eigenulegum Hondum, og ef peir betra ſig ecke, pa ſkule peir fordaſt pa.

Hvad nærſta hardlega hliodar j giegn andlegre ſtiett a peſſum Tijmum.

Hinn

Hinn Annar S. Pals Pistill til peirra i Thessalonica.

I. Capitule.

Paulus talar (I) um Polennmæde peirra i Thessalonica, under Krossenum: (II) Um Guds Rettlæte yfer peirra Ofsoknurum: (III) Ad peir verde uppfyllter til Christi Dijrdar.

1. Paall og Silvanus og Timotheus. Peim Sofnude til Thessalonica, i Gude vorum Fodur, og Drottne JEsu Christo.

2. Nåad sie med ydur og Fridur, af Gude vorum Fodur, og DROTTne JEsu Christo.

3. Vier skulum alltiafnt giora Gude packer fyrer ydur, Kiærer Brædur, sem ad verdugt er, hviad ydar Trua vex ed nærsta, og jnnbyrdis Kiærleikurenn vex medal ydar allra.

4. So ad vier hroosum oss af ydur, i Guds

Guds Sofnude, af ydar Polemmæde og Tru, j ollum ydar Offoknum, og Hormungum, hvoriar þier þoled.

5. Hvad og audvijsar, þad Gud mune riettferduglega dæma, og þad þier verduger verded til Guds Rijkis, fyrer hvort þier og lijded.

II. 6. Af þvi þad er riett hia Gude, ad endurgiallda þeim Hormung, sem ydur Hormung veita.

7. Enn ydur, þier sem Hormung lijded, hvijld med ofs, þa er DROTTinn JEsus mun openberast af Himne, medur Einglum sijns Kraptar.

8. Og med Elldsins Loga, Hefnd ad giefa yfer þa sem ecke þeckia Gud, og yfer þa sem ecke eru hlyduger Evangelio vors DROTtins JEsu Christi.

9. Hvorier Pijsler munu lijda, þa æfenlegu fordiorfun fra Auglite DROttins, og fra hans dyrdarlegre Magt.

10. Þa hann mun koma þad hann Dyrdarlega openbereft med sijnum Heilogum, og Dasamlegur med ollum Truudum. Þviad vorum Vitnisburde til ydar, af þeim sama Deige, hafed þier truad.

III. 11. Og saker þess bidium vier eirnenn alla Tijma fyrer ydur, þad vor Gud gisre ydur verduga þeirrar kallanar, og uppfylle alla vel-

þocknan Giædskunnar, og Truarennar Verk j Kraptenum.

12. So ad a ydur verde prijsad Nafn DROTTJns vors JEsu Christi, og þier a honum, epter Nad vors Guds og Drottins JEsu Christi.

II. Capitule.

Paulus (I) talar um Anti Christ: (II) Skipar ad vera Stodugum i þeirre Sonnu Tru.

I. Enn vegna þeirrar Tilkomu DROTTJNS JEsu Christi, og vorrar saunansofnunar til hans, bidium vier ydur, Kiærer Brædur.

2. Pad þier leated ecke skiotlega snua ydur fra ydru sinne, nie skielfa, hvorke fyrer Anda, eda fyrer Ord, nie Brief, so sem af oss send, þad Dagur Christi sie þegar fyrer Hondum.

3. Leated engvann villa ydur med neinu mote. Þviad hann kiemur ecke, Nema ad so sie, þad adur fyrre kome þar frafall, og openskaar verde Madur Syndarennar, og Glotunarennar Sonur, sa sem ad er Motstandare.

4. Og sig forhefur upp yfer allt, hvad Gud edur Guds Dyrdkan heiter, so þad hann (a) setur sig j Guds Mustere, so sem Gud, og giefur sig ut þar fyrer ad hann sie Gud.

(a) (Setur) Þesse seta er Rikisstiorn Antachristi j Christnenne, med hvorre hann kiemur þvi til leidar, ad

ad hans Bodord halldast, framm yfer Guds Bodord og Þienustu, Enn frafalled er þad, ad Menn giefa sig fra Trunne til Mannanna Lærdoms, so sem þar stendur og eiruenn. 1 Tim. 4.

5. Minnest þier ecke þar a, þad eg sagde ydur þetta, þann Tijd eg var enn hia ydur?

6. Og hvad þad enn nu hindrar, vited þier, ad hann skal openberast a sijnum Tijma.

7. Þviad su Vondska hreifer sier alla reidu heimuglega, utan þad, ad sa sem þvi nu jnne helldur, hlytur burt tekenn ad verda.

8. Og so mun þa hinn Vondskufulle openskar verda, hvorn DROTTinn mun deyda med Anda sijns Munns, og ad engvu giora fyrer uppbirting sinnar tilkomu.

9. Hvors Tilkoma skier epter Krapte Andskotans, med allskonattudum lygelegum Krapte, Teknum og Stormerkium.

10. Og med allskonattadre afvegaleidslu til Ranglætesins, medal þeirra sem tapader verda, fyrer þad, þeir hafa eige medteked Kiærleikann til Sannleiksins, so þeir hialpudust.

11. Þvi mun Gud senda þeim megnann Villudom, ad þeir true Lygenne.

12. Uppa þad þeir verde aller dæmder, sem Sannleikanum ecke trua, helldur hafa lysting a Ranglætenu.

II. 13. Enn vier skulum þacka Gude alla Tijma fyrer ydur, Elskanleger Brædur af DROTTne, þad Gud hefur utvaled ydurt

allt fra Upphafe, til Sæluhialparennar j Helgun Andans, og j Trú Sannleiksins.

14. Par hann hefur ydur j kallad fyrer vort Evangelium, til vegsamlegs Eigenndoms vors DROTTins JEsu Christi.

15. So standed nu, Kiærer Brædur, og hallded þa Settninga, sem þier erud til lærder, sie þad fyrer vor Ord edur Brief.

16. Enn sialfur vor DROTTinn JEsus Christus, og Gud vor Fader, sa oss hefur elskad, og giefed eylijfa huggun, og goda von fyrer Nædena.

17. Hann æaminne ydar Hiortu, og stadfeste ydur j ollum Lærdome, og godum Verkum.

III. Capitule.

Paulus (I) rædur ad giora Bæner, til þess, ad Evangelium fae framgang; (II) ad flya Lete og Jdiuleyse.

1. Framar, Kiærer Brædur, bidied fyrer oss, so ad Ord DROTTins hafe sitt hlaup, og vegsamad verde, lijka so sem hia ydur.

2. Og þad vier verdum frelsader j fra Oræadvondum og illgiornum Monnum. Þviad Truann er ecke hvers Manns.

3. Enn sa DROTTinn er trur, sem ydur mun stirkia og vardveita fra illu.

4. Enn

4. Enn vier væntum til ydar j Drottne, þad þier giored, og giora munud, hvad vier biodum ydur.

5. Og DROTTinn stiorne ydar Hiortum, til Guds Kiærleika, og til Þolinnmæde Christi.

II. 6. Enn vier biodum ydur, Kiærer Brædur, j Nafne vors DROTTins JEsu Christi, þad þier burttaked ydur j fra sierhvorium þeim Brodur sem otilbærelega geingur, og eige epter þeim settninge sem hann hefur medteked af oss.

7. Þviad þier vited, hvernenn þier skulud oss epterfilgia, Þvi vier vorum ei oskickanleger a medal ydar.

8. Hofum eirnenn ecke Brauded fyrer eckert ut af nockrum teked. Helldur med Erfide Dag og Nott þa hofum vier þionad, so ad vier veittum ongvum ydar nein þyngsl.

9. Ei fyrer þad, so sem ad vier hefum þar ongva Magt til, Helldur þad vier giefum oss sialfa ydur til Fyrermindar, oss epter ad filgia.

10. Og þa vier vorum hia ydur, budum vier ydur þad, ad ef nockur vill eige erfida, sa skal og ecke helldur eta.

11. Þviad vier heyrum, þad nockrer a medal ydar ganga oskickanlega, og erfida ecekert, drygiande helldur slenskap.

12. Enn slijkum biodum vier og æminnum þa, fyrer vorn DROTTinn JEsum Christum, þad þeir erfide med spaklæte, og ete sitt eiged Braud.

13. Enn þier, Kiærer Brædur, þreyteſt ecke gott ad gisra.

14. Enn ef nockur er ei hlydenn voru Orde, þann teikned upp fyrer Brief, og hafed eckert med hann ad gisra, So ad hann fae Kinnroda.

15. Hallded hann þo ecke sem Ovin, helldur æminned hann sem Brodur.

16. Enn sialfur DROTTinn Fridarens giefe ydur Frid alla vegu, og med ollum hættum. DROTTinn sie med ydur ollum. Heilsan med minne Hende Pals, hvort ad er þad merke j ollum Briefum, so skrifa eg. Nad vors DROTTINS JEsu Christi sie med ydur ollum, AMEN.

Skrifadur fra Athene.

For-

Formaale yfer Firra S. Pals Pistil til Timotheum.

Pennann Pistil skrifar S Pall til Fyrermindar allum Biskupum, hvad peir eiga ad kienna, og hvornenn peir eige Christneune ad stiorna, j allshattudum Stiettum, uppa pad, ad eingenn Naudsyn sie, pad utaf eigenalegum Manasins potta sie Christnenne stiornad.

I fyrsta Cap: bydur hann pad, ad eirn Biskup hallde vid rietta Tru, og Kiærleika, og stande imote peim folskum Logmalsins Predikurum, hvorier jafnframt Christo og Evangelio, eirnenn vilia framdrifa Verkenn Logmalsins. Og jnnclykur so j stuttre summu allann Christelegann Lærdom, hvar til ad Logmalled piene og hvad Evangelium er. Og setur sig sialfann til eins huggunarsamlegs Epterdæmis, allum Syndurum, og harmprungnum Samvitskum.

I odrum bifalar hann, ad bidia fyrer allshattudum Stiettum, og bydur pad Konurnar predike ecke, bere eirnenn ongvann dyrmætann Sunad, helldur ad pær sieu sijnum Bændum hlydugar.

I hinum pridia skrifar hann hvad Biskupar edur Prestar og peirra Eigennkonur, fyrer Personur vera skulu, Item, Kyrkiupienarar og peirra Kvinnur, og lofar pad, ef nockur gyrnest a pann hætt Biskup ad vera.

I hinum fiorda kunngiorer hann um pa Falsbiskupa og andlega Stiett, sem hinum fyrrsogdum er motstadleg, Og pad pær Personur munu par ecke

jnne vera, heldur þeir sem fyrerbioda Hiuskap og Matarnautn, og med ollu breita þvert a mote, medur Manna Lærdomum, þeirre Epternind og Epterdæme, sem hann fyrr um skrifad hefur.

I fiinta bifalar hann hvørnenn til skule ganga um Eckiur og ungar Kviunur, og hvørium Eckium Menn skule framufære veita, utaf Safnadarens hialp, og hvørnenn vier skulum froma Biskupa edur Presta i Heidre halda, og þa straffa sem stroffunar eru verder.

I hinum siotta æminner hann Biskupana, ad þeir hælde sig vid þad hreina Evangelium, og þvi enu sama med Predikan og Lifferne framufilge, og fyrre sig forvitnisfomum Spurningum, þær uppbiriadar verda til veralldlegrar hroosimar, og Rijkdoms ad leita.

Fyrre S. Pals Pistill til Timotheum.

I. Capitule.

Paulus framsetur (I) þann Lærdom um Logmæled, og (II) um Evangelium.

1. Paull, Postule JEsu Christi, epter bodan Guds vors Frelsara, og DRottins JEsu Christi, sa vor Von er.
2. Timotheo unijnum riettelegum Syne i Trunne.

Trunne. Nåad, Miskun, Fridur, af Gude vorum Fodur, og vorum DRottne JEsu Christo.

3. So sem ad eg beidda þig, þad þu blijfer til Epheso, þa eg for j Macedoniam, og bodader þad nockrum.

4. Þad þeir eckert annad kienndu, og giæfu ongvann gaum ad Æfentijrum, og Ættartolum, sem ongvann enda taka, þær meir afla Spurninga, enn betrunar til Guds j Trunne.

5. Þviad Summa Bodordsins er Kiærleikurenn af hreinu Hiarta, og af godre Samvitsku, og af omeingadre Trv.

6. J fra hverre sumer hafa vikid, og eru umsnuner til onyts Þvættings.

7. Vilia vera Nitninga Meistarar, skilia þo ecke hvad þeir seigia, eda hvad þeir setia.

8. Enn vier vitum, þad Logmaled er gott, ef nockur tijdkar þad riettelega.

9. Vitande þad, ad hinum Riettlaata er eckert Logmaal sett, helldur Ranglaatum, og Ohlydnum, Ogudlegum og Syndurum, þeim Oheilogu og O-andlegu, Fodurbonum, og Modurbonum, Mannslogurum.

10. Frillulijfismonnum, þeim sem skomm dryger med Karlmanne, og þeim sem stela Monnum j burt, og Lygurum, og Meinsærismonnum, og so þad fleyra, sem heilsusamlegum Lærdome motstadlegt er.

11. Epter dyrdarfullu Evangelio hins Heilaga Guds, þad sem mier til truad er.
II. 12. Og eg þacka vorum Drottne JEsu Christo, sem mig stirkvann gierer, og mig Trulyndann acktad hefur, og sette mig j þetta Embætte.

13. Eg sem var þo fyrrineir Forsmanare, Ossoknare, og Hædungar madur.

14. Enn mier er Miskunseme yferkomenn, því þad gierda eg ovitanlega j Vantru, Enn Nad vors DRottins var þess yfergnæfanlegre med Trunne, og Kiærleikanum, sem ad er j Christo JEsu.

Pistillenn VI. Sunnud. epter Þrettanda.

15. Þviad þad eru vissuleg Sanninde, og dyrmætt verdugt Ord, þad Christus JEsus er komenn j Heimenn, Synduga Saaluholpna ad giora, medal hverra eg em hinn stærste.

16. Enn mier er því Miskunseme yferkomenn, uppa þad Christus JEsus audsynde a mier sierdeilislega, alla Polennmæde, þeim til Epterdæmis sem a hann skylldu trua, til Eylijfs Lijfs.

17. Enn Gude eylijfum Konge, oforgeingelegum og osynelegum, og alleina Viisum, sie Lof og Dyrd ad Eylijfu, Amen.]

18. Þetta (a) Bodord bifala eg þier, Son minn Timothee, epter hinum fyrrum (b) Spa-

Spaadomum yfer hier, ad þu fremier j þeim godann Riddaraskap.

(a) (Þetta Bodord) það er, ad predika utaf Christo, so sem hann seiger hier, ad hann sie komenn j Heimenn.

(b) (Spaadomum) það er, Sa Lærdomur, sem þu adur fyrre hefur medteked, hvor ed skrifadur stendur j Spaamonnunum.

19. Hafande Truna og goda Samvitsku, hvørre sumer hafa fra sier skvfad, og a Trunne Skiphrot lided.

20. Medal hvørra er Hymenæus og Alexander, hvøria eg hefe Andskotanum giefed, so ad þeim yrde kiennt, ad Gudlasta ecke meir.

II. Capitule.

Paulus talar (I) um Bæner fyrer Yfervalldenu, hvørias aller skule gisra: (II) Um Raad JEsu, er aller mege vdlast; (III) Um Guds-Otta Hionanna.

I. So aaminne eg nu, ad Menn umframm alla hlute, gisre Boner, Bæner, Fyrerbeidslur, og Packargiorder fyrer ollum Monnum.

2. Fyrer Kongum og ollu Yfervallde, Uppa það vier mættum hafa spakt og rosamlegt Lijferne, j allre Gudrækne og Sidiemd.

3. Því slijkt er gott, þar til eirnenn packnæmt fyrer Gude vorum Frelsara.

II. 4. Sa sem vill, það aller Menn verde

Sœluholpner, og til þvidurkienningar Sannleikſins komeſt.

5. Þviad þar er eirn Gud, og eirn Medalgangare mille Guds og Manna, ſem er ſa Madur Christus JEſus.

6. Hvor ſialfann ſig hefur utgiefed fyrer alla til Endurlauſnar, þad þetta yrde predikad a ſijnum tijma.

7. Hvar til eg em Predikare og Postule settur (eg ſeige Sannleik j Christo, og lyg ei) Lœrare Heidenna, j Trunne og j Sannleikanum.

III. 8. So vil eg nu þad, ad Mennerner bidie j ollum ſtodum, og uppheſie Heilagar Hendur, oan Reide, og (a) Þrvinlunar.

(a) (Þrvinlan) Ad þeir ei mogle vid Gud, nie efe haus Nœd j ſinne Samvitſkir. Phil. 2.

9. Slijkt hid ſama Konurnar, ad þœr pryde ſig j ſomaſamlegum Bwnade, med Blygd og hreinferde, ei med Folldum, Hœrfliettan, edur Gulle, edur Perlum, eda Dyrmœtum Klœdnade.

10. Helldur ſo ſem þad Konunum hœfer, þeim er audſyna Gudhrœdſlu fyrer Godverk.

11. Ein Kvinna lœre j hliode med allre undergiefne.

12. Og eg leyfe ecke neirne Kvinnu ad kienna, ecke helldur þad hun ſie Mannſins Herra, helldur þad hun ſie þogul.

13. Þviad

13. Þviad Adam er fyrre skapadur, Epter a Eva.

14. Og Adam vard ei svikenn, enn Konann vard svikenn, og hefur Yfertrodsluna innleidt.

15. Enn hun mun hialpast fyrer Barnburdenn, Ef hun (b) blijfur j Trunne og Kiærleikanum, og j Helgunenne med Hreinferde.

(b) (Blijfur) hvort helldur Menn lesa, er j trunne, edur, eru j Trunne, gillder eins, Þvi þad er almenneglega sagt um Kvinnurnar, enn ecke under eins um Bornenn, so sem sumer mæda sig hier um til onytis.

III. Capitule.

Paulus talar (I) um Hegdun Andlegra, hvad þa sialfa snerter; (II) i þeirra Huse; (III) J Guds Sofnude.

I. Þad eru visseleg sanninde, Ef ad nockur gyrnest Biskups Embætte, sa gyrnest ogiætt Verk.

2. Enn Biskupe byriar ad vera ostraffanlegum, eirnrar Kvinnu Eigennmanne, Sparneytnum, Hogværum, Sidsomum, Giestrisnum, sem hentugur er til ad kienna.

3. Eingenn Vijnsvelgiare, ei Barættusamur, einskis liotlegs Avinnings gyrugur, helldur Lijnkindarsamur, eige þrættunarsomum, eige Agiornum.

II. 4. Sa goda fyrersion veiter sijnu Hvse, hvor hlydug Born hefur med allre virding.

5. (Þvi ef nockur kann ei sijnu eigenn

Hvøse forstodu ad veita, hvornenn ma hann þa Guds Sofnude umsion veita?)

6. Eige nykomnum til Truarennar, so hann upphrokest ecke, og hrape so j Lastarans vørkurd.

7. Hann hlytur og eirnenn ad hafa godann Vitnisburd, af þeim sem þar fyrer utan eru, upp a þad hann hrape ecke j forsmaan og snøru Lastarans.

8. Lijka eirnenn skulu Þionarner vera Erleger, eige Tvijtungader, ongver Vijnsvelger, einskis skiemmelegs Avinnings gyruger.

9. Þeir ed hafa leyndann dom Trvvarennar j hreinne Samvitsku.

10. Þa hina somu laate Menn reyna, epter þad laate Menn þa þiena, ef þeir eru ostraffanleger.

11. So og lijka skulu þeirra Eigennkvinnur vera erlegar, ei Lostunarsamar, Sparneytnar, Trulyndar j ollum hlutum.

12. Þienarana, hvørn sem eirn, laat vera eirnrar Ecktakvinnu Eigennmann, sa vel forstendur sijn Børn, og sijn eigenn Hvøs.

13. Enn þeir ed vel þiona, verdskullda sier sialfum goda stiett, og miked traust j Trunne, j Christo JEsu.

III. 14. Þetta skrifa eg þier, og vona sem fyrst til þijn ad koma.

15. Enn ef mier seinkar, ad þu viter, hvornenn þu skallt umgangast j Guds Hvøse, hvørt

hvort ad er Sofnudur Guds lifanda, Stolpe og Grundvallan Sannleiksins.

16. Og augliosiega mikell er sa Gudlege Leyndar domur. Gud er opennberadur j Holldenu, Riettlættur j (a) Andanum, Auglystur Einglunum, Predikadur Heidingium, Truadur af Heiminum, Medtekenn j Vegsemdenne.

(a) (Andanum) Heilagur Ande hrosar Christo j Evangelio og Trunne, hvorn ad þo oll Verolldenn lastar og fordæmer.

IV. Capitule.

Paul: talar (I) um Fals-Kennendur, (II) um Retta Kennefedur.

I. Enn Andenn seiger skilmerkelega, þad a sijdurstu Tijmum, munu nockrer ganga af Trunne, og giefa sig til svikfamlegra Anda, og Diofla Lærdoms.

2. Fyrer þa sem j utvortis Heilagleika tala Lyge, og Brennemark hafa j sijnum Samvitskum.

3. Og fyrer bioda ad giptast, og bioda ad bindast þeirrar Fædu, sem Gud hefur skapad, til medtoku Truudum, medur Þackargiørd, og þeim sem Saunteikenn vidurkienna.

4. Þviad oll Guds Skiepna er god, og eckert burtkastanlegt, þad med Þackargiørd medteked verdur.

5. Þvi

5. Því það helgast fyrer Guds Ord og Bænena.

II. 6. Nær þu ert þetta Brædrunum fyrerleggiande, muntu vera godur Þienare JEsu Christi, sem uppalenn ert j Ordenu Truarennar, og Goodum Lærdomum, hia hvorium þu hefur ætijd vered.

7. Enn O-andlegar og gamallra Kierlinga Skrokfogur fordast þu. Enn jdka þig sialfann til Gudhræddslu.

8. Þviad lijkamleg jdkan er til lijtels nytsamleg, Enn Gudræckne er til allra hluta nytsom, hafande þessa Lijfs Fyrerheit, og so hins Epterkomanda.

9. Þetta eru visseleg sannindi, og dyrmætt verdugt Ord.

10. Þviad til þess hins sama erfidum vier eirnenn, og verdum Forsmaader, ad vier hofum vonad uppa Lifanda Gud, sa sem ad er Frelsare allra Manna, enn sierdeilis Truadra.

11. Þetta biod og kienn.

12. Eingenn forsmæde þijna Æsku, Helldur vertu Fyrermind Truadra j Ordenu, j Breitnenne, j Kiærleikanum, j Andanum, j Trunne, j Hreinlijfenu.

13. Vertu jdenn med Lesningu, med Aminningum, med Kienningum, þangad til ad eg kiem.

14. Gleym

14. Gleym ecke þeirre Gœfu, sem þier er giefenn fyrer Spœdoma, med Handanna Uppalegging (a) Olldunganna.

(a) (Olldunganna) það er Presta og Predikara.

15. Iðka þetta og umgack, so ad þinn Frame sie opennber j ollum hlutum.

16. Haf gœat a sialfum þier, og a Lærdomenum, og blijf stodugur j þessum greinum. Því ef þu giorer þetta, muntu sialfann þig hialplegann giora, og þa sem þier heyra.

V. Capitule.

Paulus talar (I) um Hegðun Timothei vid Gamla og Unga; (II) Vid Ecktur; (III) Vid gamla Kennefedur; (IV) Vid unga Kennefedur.

I. Gamlann straffa ecke, helldur œaminn hañ sem Fodur, Ungann sem Brodur.

2. Alldradar Konur sem Mœdur, ungar sem Systur, med ollu Hreinlijfe.

II. 3. Ecktiurnar heidra, þær sem riettar Ecktur eru.

4. Enn ef ein Ecktia hefur Born, edur Barnaborn, þa lœt hana first lœra, sijnu eigenn Hwse Gudlega ad stiorna, og Forelldrunum lijkt aptur ad giallda, Þviad það er vel giort, og þacknœmt fyrer Gude.

5. Enn það er sannarleg Ecktia, sem (a) Einsomul er, og sijna Von setur uppa Gud, og stadnœ-

stadnæmest j Bænum og oakalle Dag og Nott.
(a) (Einsomul) Ei hafande ad sorga fyrer neinum, og er alleina.

6. Enn hun sem j Bilijfe lifer, er lifande Daud.

7. Biod þetta, uppa-þad þær sieu ostraffanlegar.

8. Enn ef einhvor vœker ecke sitt, sierdeilis sijn Hijo, sa hefur afneitad Trunne, og er Heidnum verre.

9. Laat ongva Eckiu utveliast, sem er fyrer jnnann sextiju aara, og vered hefur eins Manns Eigennkona.

10. Og hefur vitnan godra Verka, ef hun hefur Born uppfœdt, ef hun hefur Giestrisenn vered, ef hun hefur Heilagra Fœtur þveiged, ef hun hefur Hrelldum hialpad, ef hun hefur til allra godra Verka kostgiœfenn vered.

11. Enn ungar Eckiur varast þu, Þvi nær þær taka (b) Lausslaatar ad gisrast j giegn Christo, þa vilia þær giptast.
(b) (Lausslaatar) þær sem verda of-sœlar af Godum Dogum, af þvi þær lifa j Sœlld, af Almugans olmusu, ganga framm Idiulausar, og verda latar.

12. Hafande sinn Dom, þad þær hafe hina fyrstu Tru broted. Enn jafnframt þessu eru þær latar, og lœra um Hvos ad hlaupa.

13. Enn þær eru ecke alleinasta latar, helldur eirnenn fullar af Mœlge og Þarfleysu, og tala þad sem ecke hœfer.

14. Þvi vil eg, þad ungar Eckiur giptest, ale

ale Born, Heimelenn forstodu veite, og giefe Mootstandaranum eckert tilefne til oamælis.

15. Þviad þar eru þegar nockrar frahorfnar, epter Andskotanum.

16. Enn ef einhvor truadur Madur, eda truud Kvinna hefur Eckiur, veite þau þeim somu framnfærslu, og lœte Sofnudenn ecke þvingadann verda, so ad þær sem riettar Eckiur eru, mættu gnœgd hafa.

III. 17. Þeir Øldungar sem vel forstanda, halldest tvsfalldlegs heidurs verduger, sierdeiles sem erfida j Ordenu, og j Lærdomenum.

18. Þvi Ritningenn seiger, * Eige skalltu tilbinda Mwlenn a eriande Naute, Og ** Verkamadurenn er sijns kaups verdugur.

* 5 B. Mos. 25, 4. ** 5 B. Mos. 24, 14.

19. Jmote Øldunge medtak eckert Klsgumœal, oan Vitnisburdar tveggia edur þriggia.

20. Þa sem syndga, straffa fyrer ollum, uppa þad hiner hafe otta af.

21. Eg votta fyrer Gude og DROTTne JEsu Christo, og Utvoldum Englum, þad þu vardveiter þetta, oan eigennlegrar (c) Giedþeckne, eckert giorande fyrer Vinoattu.

(c) (Gedpeckne) Ad þu giefer ecke upp, eda hlidrer ecke hia vegna nockrar Sakar, edur nockrar Personu a mote þessum Lærdome, eda skiekiumum, eins og þegar eirn vill roada j sialfs sijns sok, edur epter sijnum eigenn Gied-þotta, edur vill hialpa nockre Personu a mote Riettindum.

IV. 22.

IV. 22. Legg eige bradlega Hendur yfer nockurn. Og gior þig ecke hluttakara j annarlegum Syndum. Geym þig sialfann hreinferdugann.

23. Hier epter dreck ecke Vatn, helldur jdka lijtid Vijn, fyrer þijns Maga Saker, og þad þu optsinnis ert siukur.

24. Sumra Manna Synder eru (d) openberar, so ad Menn kunna þær fyrerfram ad dæma, enn sumar verda hier epter openberar.

(d) (Openberar) Sumra Villumanna og illra Manna athafner eru so openberar, ad þeir med sijnum yferdrepskap kunna ongvann ad svijkia, Sumer kunna ad svikia um stundarsaker, enn loksins verdur þad þo openbert. Eins þar hvert a mot, kienna og lifa sumer Gudlega, so þad er openbert, og giora hverium Manne forbetran, Enn sumra Ord og giorder hallda Menn ei ad vera godar, þar til Tijmenn epter ad seirna openberar þad, ad þær hafa þo godar verid.

25. Lijka eirnenn sumra Godverk eru fyrerfram openber, og hinna annara blijfa ecke jnne byrgd.

VI. Capitule.

Paulus talar (I) um Skylldu Pionustu-Mannanna (II) um Heimsku Fals-Kennenda. (III) Hvada Svijvirding ad ogyrndenn se. (IV) Um Stoduglynde Trularennar. (V) Um Orlæte þeirra Rijku.

I. Þeir Pionustumenn sem under Okenu eru, skulu hallda sijna Drottna j ollum Heidre

Heidre og Virdingu, uppa þad, ad Guds Nafn, og Lærdomurenn verde ei lastadur.

2. Enn þeir sem truada Drottna hafa, skulu ei forsma þa enu somu (med þeirre ástynd) ad þeir eru Brædur, Helldur skulu þeir því þienugre vera, med því þeir eru Truader, og Elskannleger, og Velgiorningsins hluttakarar. Petta kienn og áminn.

II. 3. Ef ad nockur kiennir Ódruvijs, og blijfur ei vid heilsusamleg Ord vors DRottins JEsu Christi, og vid þann Lærdom um Gudræknena.

4. Sa er (a) uppblásenn, og veit eckert, helldur er (b) siukur af Spurningum og Ordadeilum, af hvorium upp sprettur Ófund, Prætur, Lastmæle, Misgrunur.

(a) (Uppblásenn) Sa sem geingur upphrokadur af sjónum eigenn þotta og skeyter ongvum.

(b) (Siukur) Lygenn er jafnann siuk, og þarf mikellrar hialpar og utleggingar vid.

5. Ónytar prætur, slijkum Monnum sem fordisrfud Hugskot hafa, þeir ed Sannleiknum svipter eru, hvorier þad meina, ad Gudræknenn mune (c) Ficarasle vera. Forda þier fra þeim sem eru þess hattar.

(c) (Ficarasle) Soddann Idia og umsvif, med hvorre Menn kunna ad ábata sig af virding og Gotse og ecke þiena Gudi alleina.

III. 6. Enn þad er mikell Avinningur, hvor hann er Gudhræddur, og lætur sier ánægia.

7. Þviad vier hofum eckert innflutt j þennan Heim, af því er þad openbert, ad vier

8. Enn nær vier hofum Fæde og Klædnad, so lœatum oss nægia.

9. Þvi þeir sem rijker vilia verda, falla j Freistne og Snorur, og j margar fœavijslegar og skadsamlegar gyrnder, þær ed Mannenum dreckia j Fordiarfan og Fordœming.

10. Þvi Agyrnd er Root alls ills, þeirrar sumer gyrntust, og eru Trunne fra-fallner, og gisra sier so sialfum margar (d) Pijnur.

(d) (Pijnur) So sem er umsorg, Kvijde, Ovoisemi Dag og Nott fyrer Audœfum, So þeir verda alldrei þar af glader, So sem ad Christur samlijker eirnen Rijkedœme vid Pyrue, fyrer soddan Sottar og Umsorgunar Saker.

IV. 11. Enn þu Guds Madur, umfly þvilijkt, og eptervilg Riettlœtenu, Gudhrœdslu, Trunne, Kiœrleikanum, Polenmmœdenne, Hogvœrdenne.

12. Berstu godre baroattu Truarennar, hondla Eylijft Lijf, þar þu eirnenn ert til kalladur; og jœatad hefur goda Jatning fyrer morgum Vottum.

13. Eg byd þier fyrer Gude, sem alla hlute lijfgar, og fyrer Christo JEsu, sa under Pontverskum Pilato vottad hefur goda Jœatning.

14. Þad þu vardveiter þetta Bodord œnsleckunar, ostraffanlegur, allt til auglysingar vors DRottins JEsu Christi.

15. Hvoria Sa hiñ Sœle og Alleinasta Volldugur

dugur mun auglysa a sijnum tijma, Kongur Konganna, og DRottinn Drottnanna.

16. Hann sem Eirnsamall Odaudleikann hefur, sa sem bygger j Lioseru, par eingenn kann til ad komast, hvorn eingenn Madur hefur sied, nie sia kann, Honum sie Heidur og æfennlegt Vellde, Amen.

V. 17. Rijkum pessarar Veralldar biod pu, pad peir sieu ecke Mikellœter, og legge ongva Von uppa pennann fallvalltann Rijkdom, helldur uppa Lifanda Gud, sem oss rijkuglega giefur, allshœttad til notkunar.

18. Pad peir giore gott, pad peir audgest j godum Verkum, sieu Giafmilder, godviliader.

19. Safnande sier sialfum Siod, til gods Grundvallar, uppa hid tilkomanda, so ad peir hondle Eylijft Lijf.

20. O Timothee, vardveit pad pier er til truad, Og varast Oandlegt Hiegoma hial, og Kappdeilur fals-frœgrar listar.

21. Hvorre ad nockrer framm-hallda, og eru Trunne fravillter. Nœdenn sie med pier, Amen.

Skrifadur fra Laodicea, sem ad er ein Hofudborg Landsins Phrygiæ Pacatianæ.

For-

Formaale yfer Annann S. Pals Pistil til Timotheum.

Pesse Pistell er eitt Burtfararminnes Brief, parinne S. Paall aminner Timotheum, pad hann saunt afframm hallde, so sem hann hefur uppbiriad, Evangelio framm ad filgia, hvørs og eirnenn vel Porf gioreſt, af pvi peir eru marger sem affalla. Par til upphefia sig eirnenn Fals-Andar, og Lærendur j ollum attum. Fyrer pvi heyrer einum Biskupe til jduglega ad vaka, og erfida j Guds Evangelio.

Enn sierdeilis pa kunngiorer hann j hinum pridia og fiorda Cap: pa hæskasamlegu tiid, j mote endingu Veralldarennar, J hvørre pad ed falska andlegt Lijferne, alla Verøldena mun villa, med øtvortis fegurd, hvar allshattud Illska og Odygd, sijna Breitne umberbyrger, so sem sia ma (pvi verr) j pennann tiid, a vorum Andlegum, pennann S. Pals Spadom nærsta noglega uppfyllbann verda.

Annar

Annar S. Pals Pistill til Timotheum.

I. Capitule.

Timotheus verdur aminntur (I) til Hugprydes i sinu Embætte, og (II) ad hann skelfest ecke vid Pauli Fangelse; (III) Helldur treyste Gude.

1. Paall, Postule JEsu Christi, fyrer Guds Vilia, epter Fyrerheitenu Lijfsins, j Christo JEsu.

2. Mijnum elskulega Syne Timotheo. Nad, Miskun, og Fridur, af Gude Fodur og Christo JEsu vorum DNottne.

3. Eg packa Gude, peim er eg piona, j fra Langfedgum mijnum, j hreinne Samvitsku, pad eg oafloatanlega minnest pijn, j mijnum Bænum, Dag og Nott.

4. Og pad mig forleinger epter, pig ad sia (nær eg hugleide pijn Taarafoll) uppa pad, eg uppfyllest fognude.

5. Jhugande pa flecklausa Tru sem j pier er, og adur fyrre byggde med pinne Ommu Loide, og med pinne Modur Evnike, eg em pess fullvijs pad eirnen med pier.

6. Hvar fyrer eg aminne pig, pad pu

uppveker þa Guds Giof, sem j þier er, fyrer uppalegging minna Handa.

7. Þviad Gud hefur ecke giefed oss Hræd-slunnar Anda, helldur Kraptarins og Kiær-leiksins, og (a) Bindindes.

(a) (Bindindes) þad Ord Bindinde sem Paulus hefur opt um Hond, þijder so miked, sem ad fara stickan-lega, Vel, Syinnlega og Skinsamlega med sitt Lætæde.

8. Fyrer þvi skammast þijn ecke, fyrer vors DRottins Vitnisburd, nie fyrer mig hans Bandingia, helldur medpolugur vert Evangelio, so sem ad eg, epter Guds Krapte.

9. Þeim oss hefur hialpliga giort, og kal-lad med Heilagre kallan, ecke epter vorum verkum, helldur epter sinne Fyrerhyggiu og Nad, hvor oss er giefenn j Christo JEsu, fyrer Veralldarennar tijma.

10. Enn nu openberud er, fyrer Augly-sing vors Lausnara JEsu Christi, sa sem Daudann hefur svipt Magtenne, enn Lijfed og Odaudlegleikann j lios leidt, fyrer Evan-gelium.

II. 11. J hvort eg em settur Predikare, Postule og Lærare Heidenna þioda.

12. Hvors vegna, er eg lijd þetta, Enn eg skommunst mijn þess ecke, Þviad eg veit a hvorn eg true, og em fullvijs, þad hann kann þad ad vardveita, hvad mier er til truad, allt til þess Dags.

III. 13. Blijf þu vid Heilsusamlega Fyrer-

mind þeirra Orda, sem þu hefur heyrt af mier, utaf Trunne og Kiærleiknum j Christo JEsu.

14. Það hid goda sem þier er tiltruad, það vardveit fyrer Heilagann Anda, sem j oss bygger.

15. Þu veitst, það þeir hafa aller frasnuest mier, sem j Asia eru, medal hvorra er Phygellus og Hermogenes.

16. DRottinn giefe Miskun Hvose Onesiphori, þviad hann hefur optsinnis nig endurnært, Og af mijnum Fiotrum hefur hann sier ecke feilad.

17. Heldur þa hann var j Rom, leitade hann mijn sem jnnelegast, og fann mig.

18. HErrann giefe honum það hann finne Miskun hia DRottne a þeim Deige. Og j hvorsu morgu hann hefur mier þionustu veitt til Epheso, það veitstu allra best.

II. Capitule.

Paulus talar (I) um Trumennsku Timothei i hans Kollun; (II) Huggun i Harmkvælum; (III) Gudsotta i Lijferne og framferde.

I. SO vertu nu stirkur, Son minn, fyrer Nædena j Christo JEsu.

2. Og það þu hefur af mier heyrt, fyrer marga Vitnisburde, bifala það truum Monnum, þeim sem til hæfeleger eru eirnenn ad kienna odrum.

3. Enn þu vert herkenn sem godur Strijdsmadur JEsu Christi.

4. Eingenn Strijdsmanna vefur sig j neirnre Sijslan um næring þessa Lijfs, uppa þad hann þockneſt þeim hinum sama sem nidtok hann til Strijdsins.

5. Og þott nockur berieſt, verdur hann þo ecke Koronadur, nema hann berieſt riettelega.

6. Enn sa Akurkallenn sem Akurenn eriar, skal firstur niota af Avextenum.

7. Merk hvad eg seige, Enn DRottinn mun giefa þier skilning j ollum hlutum.

II. 8. Haf j minne JEsum Christum, hvor upp aptur er risenn j fra Daudum, utaf Sæde Davids, epter minu Evangelio.

9. Yfer hvorju eg lijd, allt til Bandanna, so sem Illvirke, Enn Guds Ord er ecke bunded.

10. Fyrer þvi þole eg allt, saker Utvaldra, uppa þad þeir odlest eirnenn Hialpræded j Christo, med eylijfre Dyrd.

11. Þetta er sannarlega satt, Ef vier deyum ned, þa munum vier med lifa.

12. Þolum vier, so munum vier med rijkia, Ef vier afneitum, þa mun hann eirnenn afneita oss.

13. Truum vier ecke, þa blijfur hann trufastur, þviad hann kann ecke sier sialfum ad afneita.

14. Hier

14. Hier um aminn þu þa, og vitna fyrer DRottne, þad þeir hafe ecke Ordaþrætur, hvoriar ongvu nytar eru, nema til frahverfingar þeim seu til heyra.

III. 15. Kostgiæf, ad audsyna þig Gude riettskickadann og ostraffanlegann Verkmann, sa er riett j (a) sundurkliufe Orded Sannleiksins.

(a) (Sundurkliufe) Ad hann ecke blande til samans Løgmaalenu og Evangelio, helldur frammsilge Løgmaalenu mote þeim Illu, hardhnsckudu og Uggvlausu, og giefe þa under Veralldlegann riett, edur banufære þa, enn hugge þa skielfdu, Istodulausu og godu med Evangelio.

16. Oraudlegt Hiegoma hial fly þu, þviad þad stirker miked til Ogudlegs athæfis.

17. Og þeirra Ord eta um sig, lijka sem annar Krabbe, medal hvorra er Hymenæus og Philetus.

18. Hvorier Sannleikanum hafa fra villst, Seigiande Upprisuna skiedna vera, og hafa so sumum snued fra Trunne.

19. Enn stirk Grundvallan Guds stendur stodug, hafande þetta Insigle, DRottinn þecker sijna, og ad Hvor sa vijke fra Ranglætenu, sem (b) nefner Nafn Christi.

(b) (Nefner) þad er, Predikar, Prijsar, ækallar.

20. J storu Hvose eru ecke alleinasta Kierenn af Gulle og Silfre, helldur eirnenn af Trie og Leire, sum til Heidurs, sum til Vanæru.

21. Og ef ad nockur hreinsar sig nu j fra þvilijkum Mønnum, sa mun vera heilagt Kier til Heidurs, sem Hvsherrann kann ad handtiera, og til alls gods verks reidubvved er.

22. Fly þu gyrnder Æskunnar, enn eptersilg Riettlætenu, Trunne, Kiærleiknum, Fridnum, med þeim ollum sem aakalla DRottinn af hreinu Hiarta.

23. Enn fauvijslegar og onytsamlegar (c) Spurningar fly þu, þviad þu veitst, ad þær ala ecke utan Præattaner.

(c) (Spurningar) Sem hvorke duga til nockra Sidgiæda, nie til Lærdoms.

24. Enn Pionustumanne DRottins tilheyrer ecke ad vera þrætusomum, helldur vingiarnlegum vid alla Menn, og kienningasomum, sa er vonda umlided gietur med Hogvære.

25. Og straffa þa sem þrâlaater eru, ef ad Gud giæfe þeim eitthvad sinn yfirboot, Sannleikenn ad vidurkienna.

26. Og endurvitkader verda ur Diofulsins Snoru, af þeirre þeir fangader eru til hans Vilia.

III. Capitule.

Paulus talar (I) um þad mikla Gudleysi hinna Sijdurstu Tijma. (II) Um Nytsemd og Brukun Heilagrar Ritnungar.

I. Enn

1. Enn þad skalltu vita, þad a sijdurstu Dögum munu koma hœaskasamlegar tijder.

2. Þvi þar munu verda þeir Menn, sem eru Siergoder, Agiarner, Mœalskaps mikler, Dramblœater, Hœadgiarner, Forelldrunum Ohlyduger, Obacklœater, Vandleger.

3. Ohijrleger, Osættanleger, Lastmœalsamer, Lostasamer, Diamder, Vanartarsamer.

4. Svikuler, Trœassuger, Hrokafuller, þeir ed meir elska Munadarlijfi enn Gud.

5. Hvorier ed hafa yferlit Gudlegs athœfes, enn þess krapte afneita þeir, fordast þu og so slijka.

6. Af þessum eru og þeir, sem lœdast hier og hvar j Hvosum, og ad Herfange leida Kvennsvipternar, hladnar af Syndum, og fara med margvijslegt underferle.

7. Lœrande jafnlega, enn gieta þo aldrei til Sannleiksins vidurkienningar komest.

8. Eins oalijka sem þeir Jannes og Jambres motstoodu Moysi, so motstanda þesser eirnenn Sannleiknum, Eru Menn fordiarfads Hugskots, torvellder til Truarennar.

9. Enn þeir munu þad ei leinge fremia, þviad þeirra Fiflska mun auglios verda hvorium Manne, lijka sem eirnenn þad hinna vard.

10. Enn þu hefur reynt minn Lœrdom, minn vana, mijna Fyrerœtlan, mijna Tru, mitt Langlundargied, minn Kiœrleika, mijna Polennmœde.

11. Mijnar Offsokner, mijnar Pijsler, þær ed mier til-fiellu j Antiochia og Iconio, j Lystran, hvoria Offsokn eg leid þar, og utaf ollum hefur DRottinn mig frelsad.

12. Og aller þeir sem Gudlega vilia lifa j Christo JEsu, þeir hliota Offsokn ad lijda.

13. Enn hiner vondu Menn og Svikarar frammleidast æ til hins verra, þviad þeir villa, og verda villter.

II. 14. Enn þu vert stadfastur j því sem þu hefur lært, og þier er til truad, Af því þu veitst af hvorium þu hefur lært.

15. Og med því þier er kunnug Heilog Ritning, allt j fra Barndome, þa kann hun ad undervijsa þier til Saaluhialpar, fyrer Truna a JEsum Christum.

16. Þviad oll Ritning af Gude jnngiefen, er nytsamleg til Lærdoms, til Umvandanar, til Betrunar, til Leidriettingar j Riettlætenu.

17. So ad Guds Madur sie algior, til alls gods Verks hæfelegur.

IV. Capitule.

Paulus (I) aminner Timotheus ad vera kostgiæfenn i sijnu Embætte; (II) talar um sinn Dauda.

I. So vitna eg nu fyrer Gude, og DRottne JEsu Christo, sa sem ad koma skal,

skal, til ad dæma Lifendur og Dauda, med sinne auglysing, og med sijnu Rijke.

2. Prediká þu Orded, hallt ad, hvort þad skiedur j haglegann tijma, eda ohaglegann, straffa, ogna, œminn, med allre Polennmæde, og Kienningu.

3. Þvi þad mun vera einn tijme, þad þeir munu ecke lijda heilsusamlegann Lærdom, helldur munu þeir epter sijnum eigennlegum fysnum samann hrvoga sier sialfum Lærendur, epter þvi sem þeim Eyrunn klæa.

4. Og munu Eyrunum j fra Sannleiknum snua, og sier snua til Lyge.

5. Enn þu vert O-druckenn j ollu, lijd Orietenn, gior verk Gudspiallegs Predikara, framm kvæm þitt Embætte verduglega.

II. 6. Þviad eg verd nu fornfærdur, og tijme minnar burtfarar tilstendur.

7. Eg hefe goda Barœttu barest, eg hefe Hlauped fullkomnad, eg hefe Trunne hallded.

8. Nu hiedan j fra er mier afsijdes logd Korona Riettlætesins, sem ad DRottinn hinn Riettlœte Domare, mun mier, a þeim Deige giefa, Enn þo ei alleinasta mier, helldur jafnvel ollum þeim, sem hans Tilkomu elska.

9. Legg kapp a ad koma til mijn snarlega.

10. Þviad Demas hefur mig yfergiefed, elskande þennann Heim, og er burtfarenn til Thessalonicam, Crescens j Galatiam, Titus j Dalmatiam.

11. Lucas er eirnsaman hia mier, Marcum tak til þijn, og haf med þier, þviad hann er mier nytsamlegur til þionustu.

12. Tychicum hefe eg til Ephesum sendt.

13. Þann Mottul sem eg liet epter j Troade, hia Carpo, haf med, nær þu kiemur, og so Bækurnar, enn einkum þad Bokfell.

14. Alexander Smidur hefur audsyndt mier margt vondt, Drottinn umbune honum epter hans Verkum.

15. Fyrer hvorium þu eirnenn vakta þig, þviad hann hefur misg j motstaded vorum Ordum.

16. J mijnu firsta forsvare stod eingenn hia mier, helldur yfergæfu þeir mig aller, Enn ei sie þeim þad tilreiknad.

17. Enn DRottinn stod hia mier, og stirkte mig, uppa þad su Predikan fyrer mig stadfest yrde, so ad aller Heidingiar heyrdu þad, og eg em frelsadur af Gine Lionsins.

18. Enn DRottinn mun frelsa mig af ollu illu, og hialpa til sijns Himneska Rijkis, hvorium ad sie Dyrd, fra Eylijfd til Eylijfdar, Amen.

19. Heilsa þu Priscam og Aqvilam, og Heimkinne Onesiphori.

20. Erastus bleif til Corintho, Enn Trophimum liet eg epter j Mileto siukann.

21. Haf kapp a, þad þu komer til mijn fyrer

fyrer Veturenn. Þier heilsa Evbulus og Þudens, og Linus, og Claudia, og aller Brædur.

22. DRottinn JEsus Christus sie med þijnum Anda. Nædenn sie med ydur, Amen.

Hinn annar Pistill til Timotheum, Skrifadur fra Rom, þa er S. Paall var j annad sinn hafdur fyrer Keisarann Nero.

Formaale yfer S. Pauls Pistil til Titum.

Þetta er eirn stuttur Pistill, enn er þo eirn Kiarne Christelegs Lærdoms, hvar ed allsheartadar Greiner Meistaralega inne liktar verda, og þar inne folged er, hvad einum Riettchristnum þarflegt er ad vita, og sier epter ad hegda.

J fyrsta kienner hann, hvad Biskup, eda Soknarpresim, skal fyrer Mann vera, sem er, hann skal vera fromur, og lærdur vel Evangelium til ad predika, og motstodu ad veita folskum Lærdome Verkanna, og Mannanna Settningum, sem alla tijma striida j giegn Trunne, og Samoitskurner villa j fra Christelegu frelse, j fangelse Mannlegra Settninga, so sem sydde þau giora oss þacknæma fyrer Gude, hvar til þaug ern þo Oduganleg.

J odrum kienner hann allshattudum Stiettum, Gomlum og Ungum, Kvinnum og Korlum, Hvsbændum og Undermønnum, hvørnenn peir skule fier hegda, so sem peir, hvøria Christur hefur fyrer sinn Danda, aflad fier sialfum til Eigenndoms.

J hinum pridia kienner hann j heidre ad hafa Veralldlegt Vallð, og peim Hlydne ad veita. Og adhrærer enn aptur j annad sinn, pa Raad, sem Christur hefur oss afrekad, uppa pad, ad eingenn gisre sier j Hugarlund, ad pad næge til Sæluhialpar, Valldstiettenne hlydne ad veita, Af pvi, ad allt vort Riettlæte er einskis verdt fyrer Gude. Og bifalar hønnum sijdan, ad fordast hina Hardsvijrudu, og Villumenn.

Sancte Pals Pistill til Titum.

I. Capitule.

Paulus talar um pad (I) Hverier hellst ege ad setiast til ad vera Kennendur i peirre andlegu Stiett: (II) Hvernen andleger ege ad vera og hegda sier.

I. Paall, Pion Guds, enn Postule Jesu Christi, epter Trunne Guds Utvaldra, og Vidurkienning Sannleiksins, til Gudræknennar.

2. J

2. I Vonenne eylijfs Lijfs, hvoria til sagt hefur sa eckert lygur, GUd, fyrer Verallda-rennar Tijma.

3. Enn openberad hefur, j sinne Tijd, sitt Ord, fyrer þa Predikan sem mier er til truud, epter Bode GUds vors Lausnara.

4. Tito, mijnum Niettelegum Syne, epter beggia ockar Tru. Nad, Miskun, Fridur, af GUde Fodur, og DROTTNE JEsu Christo, vorum Frelsara.

5. Vegna þess liet eg þig epter j Crit, þad þu fyllder fullkomlega skicka þvi, sem eg gafst upp vid, og Olldungana nidur ad setia um Borgernar, sc sem eg bifalade þier.

II. 6. So þad, ef nockur er Ostraffanlegur, eirnrar Kvinnu Eigennmadur, hvor ed trulynd Born hefur, ei Ordræmd, þad þaug sieu Ofeydslu Menn, edur Ohlydenn.

7. Þvi Biskupe biriar ad vera ostraffan-legum, so sem GUds Tilsionarmanne, eige (a) Einsinnadur, eige Reidenn, eingenn Vijnsvelgur, eige Baroattusamur, eige neins skiemmelegs Avinnings gyrugur.

(a) (Einsinnadur) Sa sem ei vill laata sier koma saman vid adra; Vill undan ongvum laata, helldur vill ad adrer laate undan sier.

8. Helldur Giestrisenn, Godlyndur, Si-dugur, Niettferdugur, Heilagur, Hrein-lijfur.

9. Sa sem fasthelldenn er þess Ords sem

visselegt er, og kienna kann, so ad hann sie mættugur til ad æminna fyrer heilsusamlegann Lærdom, og ad straffa þa sem a mote mæla.

10. Þviad þar eru marger diarfer Hiegoma Þvættarar, og Tælsmenn, eirna-mest utaf Umskurnenne.

11. Ad hvorium Menn eiga Munnenn til ad byrgia, Hvorier ad heilum Hvsum umsnua, og kienna þad sem ecke hæfer, fyrer skiemmelegs Avinnings saker.

12. Nockur vot af þeim, sialfra þeirra Spæmadur, sagde, Critar Menn eru jafnlega Lygegiarner, Ill-kvikende, og Leteſamer Magar.

13. Þesse Vitnisburdur er sannur. Hvors vegna þu straffa þa snarplega, uppa þad þeir sieu heilbrigder j Trunne.

14. Og giese ongvar giætur ad þeim Gydinglegum Æfentijrum, og Manna Bodordum, sem burt snua þeim fra Sannleikanum.

15. Hreinum eru aller hluter hreiner, Enn Saurugum og Vantruudum er eckert hreint, Helldur eru saurug bæde þeirra Hugskot og Samvitska.

16. Þeir seigiast þeckia Gud, enn med Verkunum afneita þeir þvi, med þvi Gud hefur Andstyggd a þeim, og þeir eru til allra godra Verka Vskickanlege.

II. Ca-

II. Capitule.

Guds-Otte skal Jdkast (I) af Monnum; (II) af Konum: (III) af Andlegum; (IV) af Pionustu-Folke: þvi (V) Su almennelega Guds Raad tyrtar þessa þar til.

I. Enn þu tala, so sem þad hæfer, epter Heilsusamlegum Lærdome.

2 Øldrudum, þad þeir sieu sparlijfer, Heidarleger, (a) Hæfelœter, Heilbrigder j Trunne, j Kiærleikanum, j Polennmædenne.

(a) (Hæfelœter) Allstadar þar sem hier stendur Tuckt edur tucktugur, þad skalltu merkia j þeirre Meiningu, fyrer mannlega, mannrænulega, og sœcktmoduga, þvi eg þore ecke ad bruka þad Ord yferburdalega.

II. 3. Lijka eirnenn Rosknum Konum, ad þær hegde sier sem Heilsugum hæfer, ecke œlastanarsamar, ecke Vijnsvelgiur, Godar Læremædur.

4. Ad þær kienne Ungum Konum Tucktugum ad vera, og þad, ad þær hafe kiæra sijna Bœndur, og elske sijn Born.

5. Og sieu Sidsamar, Skijrlijfar, Umsionarsamar, Godlyndar, sijnum Bœndum undergiefnar, Uppa þad Guds Ord verde ecke lastad.

III. 6. Slijkt lijka œminn Ungmenninn, þad þau sieu sidsom.

7. Enn

7. Enn j ollum hlutum, set þig sialfann fyrermindan godra Verka, med omeingudum Lærdome, med Æruseme.

8. Med heilsusamlegu og ostraffanlegu Orde, uppa það, Motstaudarenn ovirdest, og eckert hafe það hann kunne vondt um oss ad seigia.

IV. 9. Pionustumonnunum, það þeir sieu sijnum Drottnum undergiefuer, og þione það sem þeim er giedþeckt j ollum hlutum.

10. Vere eige svoruger, eige otruer, heldur syne þeim allann godann Truskap, so ad þeir pryde Lærdom Guds vors Lausnara j ollum Greinum. Pistillin a Föladagin.

V. 11. Því heilsusamleg Nad Guds er auglyst ollum Monnum.

12. Og typtar oss, það vier skulum afneita Ogudlegu athæfe, og Veralldlegum Gyrndum, og lifa Sparlega, Riettferduglega og Gudlega j þessum Heime.

13. Og vakta uppa þa Sælu Von, og Dyrdarennar auglysing, hins Mikla Guds, og vors Lausnara JEsu Christi.

14. Sem sialfann sig hefur giefed ut fyrer oss, Uppa það hann endurleyste oss j fra ollu Oriettlæte, og hreinsade sier sialfum Folk til eignar, það kostgiæfed være til godra Verka.

15. Þetta tala þu og ceminn, og straffa med allre (b) alvoru. Lat engvann forsmæa þig.

(b) (Alvoru) það er, ad þeir meige vita ad það er Guds

Gulds Bod, enn eeke Gaman, og haun vill so hafa þad Alvarlega.

III. Capitule.

Paulus talar (I) um Virding og Hlijdne vid Yfervallded: (II) Um Rettlætingena og Helgunena. (III) Ad menn skule hafa Vidbiod ea þeim sem hallda vid Falskenning, epter þad þeir hafe vered aminnter Eitt sinn edur Tvisvar.

I. Aminn þa, þad þeir sieu Hofdingiunum og Valldstiertunum undergiefner, og hlyduger, til allra godra Verka reidubvoner.

2. Ongvann lastande, ei Deilugiarner, vere (a) minker, audsynande alla Hoogvære, vid hvorn Mann.

(a) (Minker) þad eru þeir, sem snua og upptaka alla hlute j bestu Meiningu.

3. Þviad vier vorum eirnenn fordum-daga Fœavijser, Ohlyduger, Afvegageingner, þionande Gyrndum og margvijslegu Bijsijse, og geingum j Illsku og Ofundskap, og hetudum hvor annann.

Pistillenn ea Sunnudagenn mille Nya-ars Dags og Prettanda.

II. 4. Enn þa birtest Godgyrne og Mannliufleike Gulds vors Lausnara.

5. Ei fyrer Riettlætis Verkanna saker, sem vier hofdum giort, Helldur epter sinne Miskunseme gierde hann oss Sœluholpna, fyrer

fyrer Endurgietningarlaugina, og Endurnyung Heilags Anda.

6. Hvorium hann hefur uthellt yfer oss rikuglega, fyrer JEsum Christum voru Lausnara.

7. So vier Riettlætter yrdum fyrer hans Nad, og Erfingiar Eylifs Lifs, epter Vonenne.

8. Petta er visselega satt.] Petta vil eg þu kiennir (b) stadfastlega, so ad þeir sem trua a Gud, meige finnast kostgiæfner til godra Verka. Petta er gott og Mønnum nytsamlegt.

(b) (stadfastlega) so ad adrer meige fornema og trua því, ad þad er vijst og Alvara, þad þu kiennir, og meina ecke, ad þad sie ovytur Hiegome, vduganlegt, edur efasamt, so sem nyar edur ovissar frietter, helldur so sem Christur kiennde kroptuglega, enn ecke so sem þeir Phariseí. Matth. 7.

I I. 9. Enn favijslegar Spurningar og Ættarþulur, Prættaner og Laganna deilur, fordast þu, þviad þær eru oþarfar og fæfengar.

10. Villumann, epter eina og adra Aminning fly þu.

11. Og vit, þad sa er umsnuenn, sem þesskonar er, og Syndgar, so sem sa er sig sialfann fordæmer.

12. Nær eg sende Arteman, ellegar Tychicum til þijn, þa skunda þu sem skiotast ad koma til

til mijn til Nicopolim, Þvi þar hef eg ætlad j Vetur ad vera.

13. Zenam Lögvitring og Apollon sendtu af stad med athygle, so ad þa breste eckert.

14. Lœt þa sem vorer eru, læra ad lœta sig finna kostgiœfna j goodum Verkum, hvar sem þeirra (c) þorf gioreſt, so ad þeir sieu ecke Avaxtarlauser.

(c) (þorf) ad Menn kunne ad hafa þa til Embœttesins sem ecke sieu onytiungar sem til einskis duga, so sem Mukar og Messu þienarar.

15. Þier heilsa aller þeir med mier eru. Heilsa þu ollum þeim oss elska j Trunne. Nadenn sie med ydur ollum, AMEN.

Skrifadur fra Nicopoli j Macedonia.

Formæle yfer S. Pals Pistil til Philemonem.

Þesse Pistill audsyner oss eitt Meistaraligt liuflegt Epterdæme Christelegs Kiærleika. Þviad þad siaum vier, hvorsu S. Pall j torsvar tekur hinn Fœrada Onesimum, og forbyder vid hans Herra, allt hvad hann gietur, og skickar sier ei odruvijs, enn so sem sie hann sialfur Onesimus, hvor ed brotlegur hafde orded. Þo gisrer hann þad ecke med Ofrijke, e-

dur

dur kugan, sem hann hefde vel Riett til haft, Helldur yfergiefur hann sinn Riett, hvar med hann naudþrokar, Þad Philemon hliote eirnenn ad lœta sinn Riett nidur falla. Lijka œmiunt sem þad Christur hefur giort vid oss hia Gude Fodur, so giorer eirnenn S. Pœall vegna Onesimi, hia Philemone, hviad Christur hefur sinn Riett yfergiefed, og medur Liufleik, og medur Lijtellœte Fodurenn sigrad, so þad hann hefur sinn Riett og Reidi hloted nidur ad leggia, og oss til Nœdar ad taka, fyrer Christi saker, sa oss so alvarlega forbijder, og so af ollu Hiarta ad sier tekur, hviad vier erum aller hans Onesimi, ef vier trunm þad.

S. Pœals Pistill til Philemonem.

Paulus bidur Philemon, ad taka aptur vid Onesimus, og gefa honum hans œvirding kvitta, vi þesse var Philem: þienare og hafde stroked fra honum.

PŒall, Bandinge JEsu Christi, og Timotheus Broder. Philemon œstsamlegum, og vorum Medhialpara.

2. Og œstvœdlegre Appia, og Archippo, vorum Samstrijdara, og Sofnudenum i þijnu Hvose.

3. Nœd sie med ydur, og Fridur, af Gude

Gude vorum Fodur, og DROTTNE JEsu Christo.

4. Eg packa mijnum Gude, og minnist þijn jafnlega j mijnum Bænum.

5. Af því eg heyre vot af þeirri Kiærleika og Tru, sem þu hefur til DRottins JEsu, og vid alla Heilaga.

6. Pad þijn Tru, hvorja vier sameiginnlega hofum, verde Kroptug j þier, fyrer Vidurkienning alls hins Goda, sem þier hafed j Christo JEsu.

7. Enn vier hofum Fognud mikenn og Huggun j þijnum Kiærleika, Því ad Hiortu þeirra Heilogu, eru endurnærd fyrer þig, Kiære Broder.

8. Fyrer því, þott eg hafe stora diorfung til þier ad bioda j Christo, hvad þier soomer.

9. Þa vil eg þo fyrer Kiærleikſins saker, einasta bidia þig, Eg sem þessháattar er, sem er hinn Gamle Paall, og nu Bandinge JEsu Christi.

10. Þa beide eg fyrer Son minn (a) Onesimum, þann eg aled hefe j mijnum Bondum.

(a) Onesimus a Grisku, er so miked sem nytsamlegur a Islendsku, þar uppa sneider S. Paall sijn Ord, þar hann seiger, hann er þier og mier nytsamlegur þad er eirn Onesimus.

11. Hvor þier var fordum oparfur, enn nu þier

þier og mier nærsta þarfsamlegur, Hvørn eg sende þier nu aptur.

12. Ad þu villder hann medtaka, þad er mitt eiged Hiarta.

13. Þvi eg villde hafa hallded honum hia mier, ad hann þionade mier j stadenn þijn, j bondum Evangelii.

14. Enn utan þijns Vilia, villda eg eckert giora, So ad þinn gode være ecke neyddur, helldur sialfradur.

15. Ma vera, þad hann sie þar fyrer um stundarsaker fra þier farenn, þad þu hann aptur feinger eylijflega.

16. Nu ei leingur sem þion, helldur framar enn þion, eirn kiærann Brodur, einkanlega minn, Enn hversu meir þa þinn? Bæde epter Holldenu, og j DROTTNE?

17. Ef þu helldur mig nu fyrer þinn Medbrodur, þa medtaktu hann sem sialfann mig.

18. Enn hafe hann giort þier nockurt Tion, eda sie þier nockud skylldugur, þad reikna mier til.

19. Eg Paall skrifade þetta med minne Hende, Eg vil bitala. Eg þeige um þad, þu siert mier sialfann þig skylldugur.

20. Minn Kiære Broder, unn mier þess, þad eg endurnære mig hia þier j DROTTne, Endurnær þu mitt Hiarta j DROTTNE.

21. Eg

21. Eg hefe þier ut af trauste þinnar Hlydne tilskrifad, þviad eg veit, þad þu muner framar gisra, enn eg seige.

22. Enn jafnframt þessu, reidubu þu mier Herberge, þviad eg vona, þad eg verde ydur fyrer ydra Bon veittur.

23. Þier heilsar Epaphras minn Sambandinge, j Christo JEsu.

24. Marcus, Aristarchus, Demas, Lucas, mijner Hiálpendur.

25. Nád vors DROTTins JEsu Christi sie med ydrum Anda AMEN.

Skrifadur fra Rom med Onesimo.

Formale yfer Firre S. Peturs Pistel.

Þennann Pistil hefur S. Petur skrifad til þeirra Heidenna Manna, sem snuest hofdu til rietttrar Truar, og æminner þa stoduga ad vera j Trunne, og ad vaxa fyrer allshættada Lyding, og Godverk.

I fyrsta Cap. stirker hann þeirra Tru med Gudlegu Fyrerheite, og Krapte, þeirrar tilkomande Saluhialpar, Og bevijsar þad, ad hun sie ei af oss forþienud, helldur æadur fyrerframm af Spæmonnunum bodud, Og fyrer þvi skulu þeir nu j nyu Dagfare, heilaglega lifa, og þvi hinn gamla forgleyma, so sem þeir ed nyfædder eru, fyrer eylijflegt Lifande Guds Ord.

Jydrum

I odrum kiennir hann ad þeckia Hofuded og Hyrningarsteinenn Christum, og þad þeir offre sialfa sig so sem rietteleger Prestar Gude, likia sem þad Christur hefur sig offrad. Og tiltekur sidan allshættadar Stietter ad leidrietta.

I fyrstu kiennir hann almennelega, Veraldlegre Valldstiorn undergiefnum ad vera. Enn sidan sierdeilis þad Þionustumennerner skule sinum eigennlegum Lanardrottnum undergiefner vera, og þad orietta af þeim lijda, fyrer Cyristi saker, saed eirnenn fyrer oss hefur oriett lided.

I hinum þridia kiennir hann, ad Konurnar sieu hlydugar eirneinn likia þeim Monnum sem Vantrua der eru, og pryde sig heilaglegana. Item, þad Mennerner sieu þolennmoder, og lydingasamer vid sinar Konur. Og sidan þar epter til allra, þad þeir innbyrdis vere eins hvor vid annan, Lyteleater, Vingiarnleger og þoleinmoder, Likia so sem þad Christur hefur fyrer vorar Synder vered.

I hinum fiorda kiennir hann Hollded ad þvinga, med Sparneytne, Voskum, Bindende, Bæuahallde, Og med Pijningu Christi ad hugaast og stirkiast. Og undervijssan a giorer, þvi Andlega Vallde, hvornenn Menn skule alleinasta Guds Orde og Verkum fraum hialpa, Og hvor eirn vere odrum þionustusamur med sinne Gæfu, ei undranarsamer, helldur gladværer, þott ad vier hliotum ad lijda nockud fyrer Christi Saker.

I hinum fimmta æminner hann Biskupana, og Prestana, hvornenn þeir skulu lifa, og Folked fæda, Og tekur oss vara fyrer Diofleinum, þad hann

i sifellu leggst epter oss a

allavega.

Fyrre S. Peturs Pistill.

I. Capitule.

Petrus talar (I) um Þolennmæde Endurfæddra i Motlætingunum; og (II) þeirra Helgun epter JEsu.

I. Petur, Postule JEsu Christi. Þeim Utvolldum Utlendingum, allstadar, j Ponto, Galatia, Cappadocia, Asia, og Bithynia.

2. Epter Guds Fodurs Fyrerhyggiu, fyrer Helgun Andans, til hlydne, og til vadreifingarblodsins JEsu Christi. Gud giefe ydur mikla Nad og Frid.

3. Blessadur sie Gud, Fader DRottins vors JEsu Christi, sa oss hefur epter sinne mikelle Miskunsemd endurfædt, til lifande Vonar, fyrer Upprisu JEsu Christi fra Daudum.

4. (a) Til oforgeingelegrar, ofleckadrar, og Dumskiptelegrar arfleifdar, sem vardveitest ydur a Himnum.

(a) (Oforgeingelegrar) þad er su sem engvann Otta edur Ugg hefur, ad hun skule fa ending. (Ofleckadrar) su sem ecke er blondud med Sorg edur Olystingum. (Dumskiptelegrar) su sem manne leidist alldrei, helldur verdur eylijf, hrein, ny og fersk: Veralldarennar glede er þar þvert a mote.

5. Þier sem af Guds Magt, fyrer Truna vardveitter verded til Sœluhialpar, þeirrar sem til-reidd er, þad hun opennber verde a sijdurstu tijmum.

6. J hvørre þier munud gledjast, þier sem nu litla stund (þo ad þad ætte so ad vera) hriggver erud j margvijslegum Freistingum,

7. Uppa þad, ad ydar Tru rietteleg og miklu Dyrmætare fuudenn yrde, enn þad hid forgeingelega Gull (sem j Ellde reynt verdur) til Lofs, Dyrdar, og Heidurs, nær ed nu JEsus Christus mun openberast.

8. Þann þier saud ecke, og þo elsked, Og nu a hann trued, þo ad þier sjaed hann ei, So munud þier og eirnenn gledjast med Oumrædanlegre og dyrdarsamlegre Glede.

9. Og endalok ydvarar Truar þar fra bera, sem er Sœluhialp Sœlarennar.

10. Epter hvørre Sœluhialp hafa leitad og grenslast Spamennerner, sem uppa ydur, af þeirre tilkomande Nœd, hafa fyrer spœtt.

11. Og rannsokudu a hvørium edur hvilijkum tijma, Andenn Christi sa med þeim var, tilteiknade, og œdur fyrerframm hefur kunngiort, þær Pijsler sem ad j Christo eru, og epterkomande Dyrd, hvørium þad openberad er.

12. Þviad eige hafa þeir sialfum sier, heldur oss, þar jnne þionad, hvad ydur er nu kunn-

kunngiort, fyrer þa sem ydur hafa Evangelium bodad, fyrer Heilagan Anda af Himnum sendann, a hvad eirnenn Einglarner fysast ad horfa.

II. 13. Par fyrer gyrded ydar hugskots Lendar, Vered sparneytner, og setied algiorlega ydar Von uppa þa Nad, sem ydur er bodud fyrer openberan JEsu Christi.

14. So sem hlydug Born, Og haged ydur ecke, lijka sem adur fyrre, þa þier j Heimsku, epter Gyrndum lifdud.

15. Helldur epter þeim sem ydur hefur kallad, og Heilagur er, Og vered þier og eirnenn Heilager j ollu ydar Dagfare.

16. Þviad skrifad er, * Vera skulud þier Heilager, þviad eg em Heilagur.

* 3 B. Mos. 11, 44.

17. Og med þvi þier akalled þann Fodurenn, sem an Manngreinarcalits dæmer, hvorn epter sijnum verknade, þvi haged ydru Dagfare, so leinge sem þier hier ganged, med Ottablendne.

18. Og vited, ad þier erud ecke med forgeingelegu Gulle edur Silfre endurleyster, j fra ydru hiegoma at-hæfe, epter Fedranna uppsetninge.

19. Helldur med dyrmætu Blode Christi, so sem hins O-fleckada og saklausa Lambs.

20. Hvor fyrerhugadur er, fyrer Veralldarennar Grundvallan, enn openberadur a sijdurstum tijmum, ydar vegna.

21. Pier sem fyrer hann trued a Gud, hvor ed hann uppvakte af Daudum, og honum Dyrdena gaf, uppa pad, ad ydar Tru og Von være a Gud.

22. Og gisred ydar Sœler hreinferdugar, j hlydne Sannleiksins fyrer Andann til Brodurlegs Kiœrleika, sem er œau yferdrepskapar. Og ydur jnnbyrdes med gloande Kiœrleika elsked af hreinu Hiarta.

23. So sem peir, hvorier endurborner eru, ei af Forgeingelegu, helldur af Oforgeingelegu Sœde, sem er af Orde Guds Lifanda, pad œfenlega blijfur.

24. Pvi allt Hollð er sem Gras, og oll Dyrd Mannsins so sem Blomstur Grassens. Grased er uppþornad, og Blomstred er af falled.

25. Enn Ord DRottins blijfur ad eylijfu, enn petta er pad Ord, hvort a medal ydar kunngiort er.

II. Capitule.

Petrus talar (I) um Helgun Endurfœddra fyrer Gude: (II) um hlydne vid Yfervallded; (III) um Audsvetyne j Pionustu vid Herra og Husbœndur.

I. Pvi legged nu af alla Illsku, og allt Svikrœde, og Smiadur, og Ofund, og alla Bakmœlge.

2. Og

2. Og gyrnest þeirrar (a) skinsamlegrar hreinnar Miolkur, so sem nyfædd Born, uppa það, að þier þroest, fyrer þa somu.

(a) (Skinsamlegrar) það er su andlega Miolk, sem er Evangelium, hvort með Trunne medteked er, enn ei með holldlegu sinne, því þar með verdur það falsk og oklæar miolk.

3. Ef þier hafed annars smáckad, að DRottinn er liufur.

4. Til hvers þier erud komner, so sem til lifanda Steins, hvor af Monnum er burtkastadur, enn hia Gude er hann utvalenn, og dyrmætur.

5. Og uppbygged ydur eirnenn sem lifande Steina, til Andlegs Hvoss, og til heilags Prestsdæmis, til að offra andlegar Offraner, þær Gude þacknæmar eru, fyrer JEsum Christum.

6. Þar fyrer innehelldur so Ritningenn, *Sia þar, Eg legg j Zion, utvaldann Dyrmætann Hyrningarstein, Og hvor a hann truer, sa skal ecke til skammar verda.

*Esa. 28, 16.

7. Ydur, þier sem nu trued, er hann dyrmætur, enn hinum Vantruudum er hann *sa Steirn, sem Uppbyggiendur j burtkostudu, og að Hyrningarsteine er vordenn.

*Ps. 118, 22.

8. Að *ásteitingar steine, og Hneixlunar

hellu, þeim sem reka sig a Orded, og þar ei a trua, hvar þeir eru uppa setter.

* Esa. 8, 6. cap. 28, 16.

9. Enn þier erud þad utvalda Slekte, Konunglegur Kiennemannsskapur, hin heilaga Þiod, Folk Eigenndomsins, so ad þier skulud kunngiora Dygder hans, sem ydur hefur kallad af Myrkrunum, til sijns dasamlega Ljoss.

10. Þier sem Fordumdaga ecke Folk vorud, og erud nu Guds Folk, og hvorier fordum ecke j Naadenne vorud, enn nu j Naadenne erud.

Pistillenn III. Sunnud. epter Paaska.

11. Kiærer Brædur, Eg beide ydur lijka sem Framande og Utlendinga, ad þier hallded ydur fra Holldlegum Gyrndum, hvorjar j giegn Saalunne strijda.

12. Og hafed goda umgeingne medal Heidenna Þioda, so ad þeir sem um ydur tala, so sem af Illgiordamsmnum, siae ydar Godverk, og dyrdke Gud, þegar þad kiemur nu fyrer (b) Dagenn.

(b) (Fyrer Dagenn) Þar verdur umsijder eingenn Dygd nie Odygd hulenn, 1 Tim. 5. Þar er eckert heimuglegt, sem ei skule verda openbert.

II. 13. Vered undergiefner allre mannlegre skickan, fyrer Herrans saker, sie þad Kongenum, so sem hinum ypparsta.

14. Edur Landstiornorunum, so sem af honum utsendum, til hefndar yfer Illvirkiana, og godum til Lofs.

15. Þviad

15 Þviad þad er Vilie Guds, ad þier med Velgiorninge nidur þagged Oviturleik heimskra Manna.

16. So sem Frelsingiar, og ecke so sem hefdud þier Frelsed, Illskunne til yfirhylmingar, helldur so sem Guds Þionustumenn.

17. Giored virding hvorium Manne. Brædurnar elsked. Ottest Gud, heidred Kongenn.

III. 18. Þier Þionustumenn, vered Herrunum undergiefner, med allre ottaseme, ei allenasta Godum og Spakferdugum, helldur eirnenn þeim sierlundudu.

19. Þvi þad er Nad, ef nockur fyrer Samvitskunnar saker til Guds, þoler hid illa, og lijdur hid orietta.

20. Þvi hvor hroosan er þad, ef þier fyrer Misgiorda saker Slog lijded? Enn nær þier umlijded og þoled fyrer Velgiorda saker, þad er Nad hia Gude.]

Pistillenn II. Sunnud. epter Paaska.

21. Þvi þar til erud þier kallader, med þvi ad Christur hefur eirnenn lided fyrer oss, og oss eitt Epterdæmi epterlaated, ad þier skylldud epterfilgia hans Fotsporum.

22. Hvor ongva Synd giorde, eige helldur eru Svik fundenn j hans Munne.

23. Sa ecke formællte j giegn, þa honum

var formællt, eige ognade þa hann leid, Enn hann yfergaf þad honum, sem riett dæmer.

24. Sa er sialfur hefur vorum Syndum offrad a sijnum Lijkama uppa Trienu, So ad vier j frꝛa Syndunum deydder, lifdum Riettlætenu, Fyrer hvors Beniar þier erud heilbrigder vordner.

25. Þviad þier vorud so sem * villurꝛafande Sauder, Enn nu erud þier umvender, til Hirders og Biskups ydvarra Saalna.]

*Esa. 53, 9.

III. Capitule.

Petrus talar (I) um Athæfe og Sidferde Hionanna; og (II) allra annra Christenna Manna i Heimenum.

I. Lijka eirnenn skulu Kvinnurnar vera undergiefnar sijnum Monnum, So ad eirnenn þeir sem ei trua a Orded, verde fyrer Kvinnunnar umgeingne, fyrer utan Ord yferunner.

2. Nær ed þeir sia ydart hreinlijst Sidferde j Ottaseme.

3. Hvor skartseme eige skal vera hin ytre, medur Harfliettan, og Gulle umheingianda, edur Klædaburde.

4. Helldur sa hulde Madur Hiartans (a) ospialladur, med hogvœrum og kirrlꝛatum Anda, þad er Dyrmætt fyrer Gude.

(a) Ospial-

(a) (Ospialladur) Ad þær sieu hreinar og riettelega a sig komnar j Trunne.

5. Þviad so hafa eirnenn fordum Heilagar Kvinnur prijdt sig, þær sem a Gud vonudu, og undergiefnar voru sijnum eigenn Monnum.

6. Lijka sem Sara var Abraham hlydug, og kallade hann* Herra, hvorrar Dætur þier erud ordnar, ef þier vel giored, og erud eige so (b) stadlitlar. *1 B. Mos. 18, 12.

(b) (Stadlitlar) Kvinnurnar eru af Natturunne hræddar og jstodulitlar, lata sig snoggt skielfa, Enn þær skulu vera stadfastar og hughraustar, og ecke so epter Kvenna sid skielfast, þegar nockur Motgangur kiemur ad Hondum.

7. Lijka eirnenn, þier Mennnerner, bved vid þær med skinseme, og giefed þvi Kvennlega so sem þvi breiskvasta (c) Verkfære sijna Heidran, so sem eirnenn Samerfingium Naadarennar Lijfsins, So ad ydart Bænahalld verde ei hindrad.

(c) (Verkfære) Aller Christner Menn eru Guds Verkfære, enn Kvinnurnar eru Veikare enn Madureun, bæde uppa Lijkamann, og lijka j Sinne og Gi:de, þar fyrer eiga Menn ad vægia þeim med Skinseme, so ad þar verde ecke osamlynde af, hvar af Bænenn olldungis forhindrast.

Pistillenn V. Sunnud. epter Trinitatis.

II. 8. Enn ad oallyckstan, þa vered aller einhugader, Samþoluger, Brodurleger, Miskunsamer, Liufer.

9. Endurgiallded ecke illt med illu, edur Skammarord fyrer Skammaryrde, helldur þar j giegn blessed. Og vited ad þier erud þar til kallader, þad þier Blessanena erfed.

10. Þvi hvor hann vill lifa, og sia goda Daga, sa stille sijna Tungu, ad hun tale eckert vondt, og sijnar Varer, ad þær ecke svijke.

11. Hann snue sier fra illu, og giore hid goda, leite Fridarens, og honum epterfilge.

12. Þvi Augu DRottins lijta til þeirra Riettlœtu, og hans Eyru til þeirra Bœna. Enn Auglit DRottins lijtur til þeirra sem illa giora.

13. Og hvor er sa ydur giete grandad, ef þier epterfilged hinu goda?

14. Og þott ad þier lijded eirnenn fyrer Riettlœtesins saker, þa erud þier þo sœler, hrœdest ei þeirra Ognan og skielfest ecke.

15. Enn helged Gud DRottinn j ydar Hiortum.] Vered og jafnlega reidubuner, ansvar ad giefa hvorium Manne þeim sem skials krefia af þeirre Von sem j ydur er.

16. Og þad med Hogvœre og Otta, hafande goda Samvitsku, so ad þeir, hvorier af ydur a bak tala, sem af Illgiordamonnum, til skammar verde, þad þeir hafa lastad ydra goda umgeingne j Christo.

17. Þvi þad er betra, ef þad er Guds vilie, ad þier fyrer Velgiordasaker lijded, enn fyrer vondra verka saker.

18. Af

18. Af því, ad Christur hefur eitt sinn fyrer vorar Synder lided, hinn Riettlæte fyrer Ranglæta, Uppa ad hann fornfære oss Gude, Og er deyddur epter Holldenu, enn lifande giordur epter Andanum.

19. Í þeim sama er hann eirnenn j burt geingenn, og hefur þeim Öndonum predikad, j Fiotrunum.

20. Hvorier fordum Daga ei trudu, þann tijd Gud eitt sinn epterbeid, og Polennmæde hafde a Noa Tijd, nær Örkenn var tilbvvenn, j hvorre fæer, það er * æatta Sæler, hialpuduſt fyrer Vatned. *1B. Mos. 8, 16.

21. Hvort ad nu eirnenn oss hialplega gisrer j Skijrnenne, hvor fyrer hitt er tilmindud, Ecke burttekt Holldsins saurleika, helldur (d) Sættmæle godrar Samvitsku vid Gud, fyrer uppriſu JEſu Christi.

(d) (Sættmæle) Stipulatio, það Gud jnnbindur sig vid oss med Nadenne, og vier medtokum það.

22. Sa sem ad er j Himenenn uppfarenn, til Guds hægre Handar, Og Einglarner og hiner Volldugu, og Kraptarner eru honum undergiefner.

IV. Capitule.

Petrus bijdur Endu fæddum (I) ad deyda Hollded; (II) Ad Idka Mannkoste; (III) Ad lijda Offsokner Polennmodlega.

I. Med þvi ad Christus hefur nu fyrer oss lided j Holldenu, þa brynied ydur

eirnenn med þvi sama Hugskote. Þvi hvor a Holldenu lijdur, sa lætur af ad syndga

2. So ad hann þadan j fra, hvad epterfarande æfe er j Holldenu, life eige Gyrndum Mannsins, helldur vilia Guds.

3. Þviad þad næger, ad vier hofum þann umlidna tijma Lijfdaganna lifad, epter Heidinglegum Vilia, þa vier geingum j Lausung, Lostasemdum, Dryckiuskap, Ofæte, og Ofdryckium, og j herfelegum Skurgodadyrdkunum.

4. Hvad ed þa undrar, þad þier eige med þeim hlauped, j þvi sama oheilsusama Ohoofe, og Gudlastan.

5. Hvorier Reikningskap skulu giora honum, sem reidubvvenn er ad dæma Lifendur og Dauda.

6. Þviad fyrer þad er eirnenn hinum Daudum Evangelium kunngiort, uppa þad þeir dæmder verde, epter Monnonum a Holldenu, enn j Andanum life Gude.

7. Og ender allra hluta tekur ad nœalgast.

Pistilleinn VI. Sunnud. epter Pœska.

II. Fyrer þvi vered Hofsamer og sparneytner til Bœnanna.

8. Enn umframm alla hlute, hafed innbyrdis gloanda Kiærleik, Þviad Kiærleikurenn (a) hylur eirnenn fiolda Syndanna.

(a) (Hylur) Hvor sem elskar sinn Nauga, hann lætur sig ecke til Reide reittann verda, Helldur umlijdur

dur hann alla hlute, hvorsu mikid sem a mote hønum verdur broted, pad merker hier ad hylia margfiolda Syndanna. 1 Cor. 13. Kiærleikurenn lijdur allt, og ꝛc.

9. Vered Giestrisner jnnbyrdis, ꝛm Moggiunar.

10. Og pione hvor odrum, hvor eirn med peirre giof sem hann hefur odlast, so sem goder Forstiornarmenn margvijslegrar Guds Nadar.

11. Ef nockur talar, tale hann so sem Guds Ord, Ef nockur hefur Embætte, hann pione epter peirre orku sem Gud giefur, So ad j ollum hlutum verde Gud dyrkadur, fyrer JEsum Christum, Hvorium sie Dyrd og Veldi, fra Eylijfd til Eylijfdar, Amen.]

III. 12. Mijner Kiærustu, Ei skulud pier lata pann (b) Brunann undra ydur (hvor ydur hender, so ad pier reynder verded) so sem ad hendte ydur nockud fraheyrt.

(b) Bruna) pad er Offokn su ofs reyner sem Eldurenn reyner Gulled.

13. Helldur gledied ydur, pad pier med Christo lijded, Uppa pad pier eirnenn a Openberingar tijma hans Dyrdar, mættud gledias og fagna.

14. Sæler erud pier, pa pier vanvirdter verded fyrer Nafned Christi, pviad Andenn, sa sem er Dyrdarennar, og Guds Ande, hvijlest yfer ydur, Hia hinum verdur hann lastadur, enn j hia ydur vegsamadur.

15. Enn eingenn ydar lijde so sem Manndrapare, Piofur eda Illvirkie, eda sa sem j (c) annarlegt Embætte fellur.

(c) (Annarlegt Embætte) Þennan Lost og Odygd fremur Disfulenn, allra hellst, j þeim Falschristnu, þeir vilia ætijd hafa nockud ad giora og stiorna, j því hinn sama sem þeim verdur ecke befalad, So sem nu giora Biskupar og þeir Andlegu, þeir stiorna Heimenum. Item, þeir Oeyrdarsomu Predikarar, og þeir sem slætta sier jnu j annarlegt Embætte, hvad ad eru hœskasamleger og skadleger Menn.

16. Enn ef hann lijdur so sem annar Christenn, þa skammest hann sijn ei, enn dyrdke Gud j slijku Tilfelle.

17. Af því ad Tijme er, þad Domurenn tiltake a Guds Hvose. Enn birjest hann first a oss, Hvor mun þa ender verda þeirra sem Guds Evangelio ecke trua?

18. Og ef hinn Riettlœte verdur varla forvaradur, Hvar mun þa hinn Ogudlege og Synduge birtast?

19. Þar fyrer skulu þeir sem lijda, epter Guds Vilia, honum sijnar Sœler a hendur fela, so sem trulyndum Skapara, j godum Verkum.

V. Capitule.

Petrus talar um Skylldu (I) Olldunganna; (II) Hinna Yngre; (III) og so allra manna.

I. Olldungana, sem a medal ydar eru, œminne eg, Sam-Olldungur, og Vot-

tur

tur Pijslanna, sem eru j Christo, og hluttakare Dyrdarennar sem openber skal verda.

2. Aled þa Hiord Gudz, sem ydur er a hendur falenn, og giæted vel ad, ei nauduger, helldur sialfviliuger, ei fyrer slæmlegs Avinnings saker, helldur af godum Vilia.

3. Eige so sem þeir yfer (a) Mønnunum drottna, helldur vered Fyrermind Hiardarennar.

(a) (Mønnum) Cleros kallast hlotnan edur Deilld, þad einum sierhvørium fyrer hlotnan tildeilest, so kallar hier Petrus Kyrkiusoknarmenn edur Pijnganauta, Clerum, þad þeirra Soknar preste a hendur faled er. Psalm. 55, 23.

4. So munud þier (nær hinn Æðste Hyrder mun birtast) Øvisnanlega Koronu Dyrdarennar medtaka.

II. 5. Lijka eirnenn þier, hvørier unger erud, vered Øldungunum undergiefner.

III. Allersaman vered hvør ødrum undergiefner, og hallded ydur (b) fast vid Lijtellæted, þviad Gud motstendur Dramblætum, enn Lijtellætum giefur hann Nad.

(b) (Fast) So ad audmyktenn meige hnytast hvør vid adra, og til samans flettast, Svo ad Dvsfullenu kuñe hvørke med Slægdum nie Magt ad adskilia hana.

Pistillenn III Sunnud. epter Trinitatis.

6. Fyrer þvi lijtellæted ydur nu under volldvga Gudz Hønd, so ad hann upphefie ydur a sijnum Tijma.

7. Allre ydar Ahyggiu varped uppa hann, Þviad hann ber umhyggiu fyrer ydur.

8. Vered

8. Vered sparneytner og vaked, þviad ydar Motstandare Diofullenn geingur umkring, sem greniande Leon, epterleitande þeim hann svelgie.

9. Motstanded honum sterkleg a j Trunne, og vited, ad ydar Brædur, þeir sem j Heimenum eru, hafa þa somu Anaud lided.

10. Enn sa Gud allrar Nadar, sem oss hefur kallad til sinnar eylijfrar Dyrdar, j Christo JEsu, hann same mun ydur, þier sem um litla stund lijded, fullgiora, tilreida, stirkia, efla, og stadfesta.

11. Þeim hinum sama sie Dyrd og Velde, fra Eylijfd til Eylijfdar Amen.]

12. Fyrer Sylvanum ydar truann Brodur (ad þvi eg meina) hefe eg fœtt eina skrifad ydur til, til Aminningar, og til Vottunar, ad þetta er hin sanna Guds Nad, þar þier jnne standed.

13. Ydur heilsa þeir, sem samt ydur utvalder eru j Babylonia, og minn Sonur Marcus.

14. Heilsed ydur jnnbyrdis med Kiærleikssins Kosse, Fridur sie med ollum þeim sem ad eru j Christo JEsu, Amen.

Formaale yfer hinn Annann S. Peturs Pistel.

Þesse Pistill er mote þeim skrifadur, sem þad meina, ad Christeleg Trua meige ecn godra Verka vera. Fyrer þui aminner hann þa, þad þ ir reyne sig fyrer Godverk, og verde so visser uppa Truna, Lijka so sem

þad

þad ut af Avertenum þeckiest Trieb. Og uppbyriar so þar epter a Evangelium ad þrijsa, j giegn Manna Lærdomum, Og þad vier skulum alleinasta þad heyra, enn sugva Manna Lærdoma, med þvi hann seiger, ad þar sie eige nockurn Tijma enn nu-neirn Spædomur, skiedur af Mannsins Vilia.

Fyrer þvi varar hann vid j sidrum Cap. ad vier tokum oss vara fyrer þeim Folskum epterkomande Lærendum er med Verkenn umgangast, og þar fyrer Christo afneita, og straffar þa hina somu hardlega, med þremur Ognarlegum Epterdæmum, og þa so riettelega afmæalar og til mindar, medur þeirra Agyrne, Drambseme, Træsse, Frillulifnadel, Hræsne, so ad þreifa ma a, ad hann meinar hina andlegu Stiett seu nu er, sem alla Verolld hefur med sinne Agyrnd uppsvelgt, og eitt fialfradt, holldlegt, Veralldlegt Lijferne Trassuglega fremur.

J hinum þridia, æavijsar hann, þad hinn Efste Dagur mune bradlega koma, og þo ad þad þykie fyrer Monnum þusund ær vera, þa er þad þo fyrer Gude so sem eirn Dagur. Og skrifar, hvornenn þad mune til ganga a sijdarsta Deige, þad ad aller hluter skule med Ellde verda fortærder, hann spæer og eirnenn fyrer, þad Folked munu a þeirre somu Tijd nærsta Hæadgiarnt vera, og utaf Trunne eckert hallda, lijka sem hiner Epicurei.

Enn alls, þa utvijsar hinn firste Cap. Hvornenn Christnenn skule standa a Tijmum hins skiæra Evangelii. Hinn annar Cap. utvijsar, hvornenn hun a til reika ad vera a Tijmum Pavanna, og Mannanna Uppsetninga. Hinn þridie Cap. æavijsar hvornenn hiedan j fra munu Folked, bæde Evangelium forsmæa og alla Lærdoma, og ecke neinu trua munu, hvad nu hefur fullann framgang, þangad til ad Christur kiemur.

Hinn

Hinn Annar S. Peturs Pistill.

I. Capitule.

Petrus talar (I) um Krapt Helgunarennar (II) um þau Heilsgu Skrift.

1. Simon Petrus, Þion og Postule JEsu Christi. Þeim sem med oss þa somu Dyrmætu Tru hafa hloted, j Riettlætenu, þvi sem ad vor Gud giefur, og Lausnarenn JEsus Christus.

2. Gud giefe ydur mikla Nad og Frid, fyrer Kynning Guds, og JEsu Christi vors DROTTins.

3. Af þvi oss eru allsh xttader hans Gudleger Kraptar veitter (hvorier til Lijffins og GudlegsAthæfes hendta) fyrer Vidurkienning þess sem oss hefur kallad, fyrer sijna Dyrd og Dygd.

4. Fyrer hvoria þau Dyrmætu og hin allra stærstu Fyrerheit eru oss giefenn, sem er, ad þier fyrer þad sama hluttakarar yrdud Gudlegrar Nattturu, ef þier flyed forgeingelegar Gyrnder Veralldarennar.

5. Þvi hafed þar alla kappsmune a, Og audsyned j ydvarre Tru Dygdena, og j Dygdenne Vitsmunena.

6. Og

6. Og j Vitsmununum Hoofsemena, og j Hoofsemenne Poleunmædena, og j Polenn-mædenne Gudræknena.

7. Og j Gudræknenne Brodurlegann Kiær-leika, og j Brodurleguni Kiærleika almennele-gann Kiærleika.

8. Vi ef þetta er gnoglegt hia ydur, þa mun þad ecke lœta ydur vera Lata nie O-avax-tarsama, j Vidurkienningu vors DROT-tins JEsu Christi.

9. Enn hann sem þetta hefur ei, sa er blin-dur, og falmar med Hendenne, og forgley-mer hreinsun sinna fyrre Synda.

10. Fyrer þvi, Kiærer Brædur, Legged þess meire Kappsmune a ydra kallan og Ut-valning ad stadfesta. Þvi ef þier giored þad, munud þier eige hrâsa.

11. Og mun ydur so rijkuglega giefenn inn-gangur verda j æfenlegt Rijke vors DROT-tins, og Lausnara JEsu Christi.

Pistillenn XXVII. Sunnud. epter Trinit.

12. Fyrer þvi vil eg eige lœta hia lijda ad A-minna ydur jafnlega um þetta, þo ad þier vited þad, og erud stirkver j nalægum Sannleika.

13. Þviad eg helld þad tilheyrelegt, so lein-ge sem ad eg em j þessu Hreise, ad uppvekia, og a ad minna ydur.

14. Þvi

14. Því eg veit, það eg mun snarlega mitt Hreisse af leggia, so sem vor DROTTinn JEsus Christus hefur mier openberad.

15. Enn eg vil kapps um kosta, það þier jafnan epter mijna utfor, hefdud slijkt til minnis ad hallda.

II. 16. Þviad eige hofum vier þeim dæma-frodum frasognum epterfilgt, þa vier giordum ydur kunnann Krapt og hingadkomu vors DROTTins JEsu Christi, Helldur hofum vier sialfer sied hans Dyrd.

17. Þann Tijd, hann af GUde Fodur medtok Dyrd og Heidran, fyrer Raustena sem til hans skiede j mikellre Dyrd, a þann hoatt, Þesse er minn Elskulegur Sonur, a hvorium eg hefe þocknan.

18. Og þessa Raust heyrdum vier af Himnum koma, þa er vier vorum med honum uppa Fiallenu helga.]

19. Þier hofum eitt oflugt Spaadoms Ord, og þier giored vel, þier hafed þar gaat a, so sem ad því Ljose er skijn j Mirkvum stad, þar til Dagurenn birter, og Morgunstiarnann upprennur j ydrum Hiortum.

20. Og það skulud þier first vita, ad einngenn Spaadomur j Ritningunne skier af eigenlegre Utleggingu.

21. Því þar hefur eige enn nu neirn Spaadomur, epter Mannsins Vilia framm fluttur vered,

vered, Helldur af Heilsgum Anda til kvoder hafa þeir Guds Heilager Menn talad.

II. Capitule.

Petrus talar (I) um Lærdom Falskennenda; (II) um þeirra Straff; og (III) hversu þeir leide i villu.

I. Enn þar voru og so Fals Spámenn medal Folksins. Lijka sem þar munu og eirnenn a medal ydar verda Lygesamer Lærendur, sem jafnframt jnuleida munu hœskasamlegar tvijdrœgner, og afneita DROTNE, þeim sem þa hefur endurkeypt, Og munu yfer sialfa sig leida snoggva Fyrerdœming.

2. Og marger munu epterfilgia þeirra fordorfun, fyrer hvoria Sannleiks Vegurenn mun lastadur verda.

3. Og fyrer Agyrne og uppdicktud Ord, munu þeir hondla vid ydur,

II. Hvorra Doms afelle mun ei leinge dvelia, Og þeirra Fyrerdœming sefur eige.

4. Þvi ef Gud hefur ei þirmt Einglunum, þeim sem syndgudust, helldur hefur steypt þeim med Hleckium Mirkranna til Helvitis, og ofurgiefed þa, þad þeir til Domsins vardveittust.

5. Og hefur ei þirmt hinne fyrre Verolld, helldur vardveitte Noa, þann Riettlœtis Predikara * sialfann attunda, og jnuleidde so Floded yfer Verolld hinna Ogudlegu.

* 1 B. Mos. 7, 1.

6. Og hefur * Borgernar Sodoma og Gomorra

Gomorra ad Øsku giort, umturnad, og fordæmt, setiande þar med þeim Ogudlegu Epterdæme, sem seirna meir koma mundu.

* 1B Mos. 19. 24, 25.

7. Og frelsade hinn Riettlæta Loth, hvorium sa skammarlegur Lydur alla Meinsemd giorde, med þeirra Saurlegu Liferne.

8 Þviad, med þvi hann var Riettlætur, og byggde a medal þeirra, so ad hann hlaut ad sia þad og heyra, Þa kvoldu þeir Dag fra Deige þa riettlætu Sæalu, med þeirra ranglæstum Verkum.

9. DROTTinn kann þa GUd hræddu ur Freistnenne ad frelsa, enn hina Ranglætu ad vardveita til Kvalanna a Dag Domsins.

10. Enn eirna mest þa sem Holdenu eptersilgia, i saurugum Gyrndum, og Herradsmenn forsma, eru Dristuger, Siergoder, ei skielfandest Tignarvellded ad lasta.

11. Þar þo Einglarner, þeir ed meira Mætt og Krapt hafa, ei bored gieta þann Lostunardom i giegn sier af DROTTne.

12. Enn þeir eru so sem skinlaus Kvikende, hvor af Nætturunne eru þar til fædd, þad þau veidd og slætrud verde. Þeir lasta þad, hvad þeir eckert afvita, og munu fyrerfarast i sijnu fordiarfanlegu athæfe.

13. Og Ranglætis verdlaun þar af hliota. Þeir hallda fyrer Sælgiæte daglegar Kræsingar,

gar, þeir eru Skömm og Lester, bramla af ydar (a) Ölmusu, og brasta vot af ydru.

(a) (Ölmusu) það er, af Kyrkiunnar rentu og inntekt, hvar þeir gisra eckert fyrer, og spotta ydur þar a ofan, þviad Entryphontes merkia þa sem hafa adra ad Leik og Gamne; sem spotta Menn sem adra Gicke, þeim til skada, og vilia þar til hafa þessa fina Synd ostraffad.

14. Hafa Auguñ full Hordoma, og lœta ecke þarna sier ad syndga, og ginna ad sier lauslyndar Sœler, Hafa j giegnum smoged Hiarta af Agyrne, Bolvad Folk.

15. Yfergiefande riettann Veg, og fara viller, og epterfilgia Veige Balaams Sonar Bosor, hvor ad elskade verdlaun Ranglætesins.

16. Enn hann fieck Straffan sinnar Yfertrodningar, sem var, Ad það mœllausa klifbœrelega Dyr talade Mannlegre Raust, og aptrade so Spœmannsins Fœvitsku.

III. 17. Þeir eru Brunnar an Vatns, og Sky af Hvirfilvinde drifenn, hverium ad vardveiteſt Mirkranna Dymma ad eylifu.

18. Þvi þeir tala drambsom Ord Hiegyliunnar, og teygia fyrer (b) Munadseme til holdlegra Gyrnda, þa hina sem riettelega umflyder voru, og nu vegarviller ganga.

(b) (Munadseme) So sem Pavenn med forbode Hionabandsins, hefur uppfyllt Heimenn, med allra handa Obocknanlegu Lifferne, og hrœdelegum Holdlegum Syndum.

19. Og

19. Og heita þeim Frelse, sem þeir eru þo sialfer Fortspunarennar Pionar. Því af hvorium sem nockur er yferunnenn, þess Piou er hann ordenn.

20. Því first þeir eru umflyder Saurende Veralldarennar, fyrer Vidurkienning Drottins, og Lausnarans JEsu Christi, enn verda sijdan aptur j hid sama vafder og yferunner, þa er hia þeim þad sijdara Orded verra hinu firra.

21. Því betra være þeim þad, ad þeir hefdu ecke þeckt Riettlæteins Gotu, enn þad þeir þecke hana, og umvendu sier j fra því heilaga Bodorde, sem þeim er giefed.

22. Sannlega hender þa þad, hvad j sonnum Ordskvide plagar ad seigiast, Ad Hunduренn etur upp aptur sijna Spyu. Og þveiged Svin vellter sier aptur j Saurnum.

III. Capitule.

Petrus talar (I) um Sijdstu æfe Heimsins; (II) um Komu Christi til Domsins; (III) Hversu ad hiner Trundu skule bua sig mote Komu Christi.

I. Þesse er sa annar Pistill sem eg skrifa ydur, hiner Kiærustu, j hvorium eg uppvek og æaminne ydvart skiært Hugskot.

2. So ad þier hugleided þau Ord, sem ydur adur fyrerframm eru sogd af Heilogum Spæamonnum, og vorn Bodskap, vier sem erum Postular DRottins og Lausnarans.

Pistillenn

Pistillenn XXVI. Sunnud. epter Trinit.

3. Og j firstu þa viteð, þad a sidurstu Dogum munu koma (a) Spottarar, hvørier epter þeirra eigennleguin gyrndum munu ganga.

(a) (Spottarar)ern Gudleysingiar, Epicurei, Sadducæi, sem hvorke trua eitt nie annad og lifa so aframm, epter sijnum eiginnlegum vilia, edur, so sem Petrus seiger, epter sijnum eigenn gyrndum, giora hvad þeir vilia, og þad sem þeir hafa mestu Lysting til, so sem vier siaum syrer Augunum.

4. Og seigia, Hvar er Fyrerheit hans tilkomu? Þvi þadan j fra Fedurner sofnudu, hlifa aller hluter, so sem af Upphafe Skiepnanna vered hefur.

5. Þvi af þvervød vilia þeir eige vita þad, ad himenenn eirnenn var fordum tijd, Parmed þad Jordenn af Vatnenu, og j Vatnenu stood, fyrer Guds Ord.

6. Þo vard sem aadur Verolldenn j þann tijd fyrer þau somu med Vatnsflodenu fordisrfud.

7. So og eirnenn sa Himen og Jord sem nu er, verda fyrer hans Ord spsrud, so þad þau Elldenum vardveitt verde, a Dag Domsins, og fyrerdæmingarennar Ogudlegra Manna.

8. Enn eitt sie ohuled fyrer ydur, hiner kiærustu, þad eirn Dagur fyrer DRottne, er sem Þusund Ar, og Þusund Ar so sem eirn Dagur.

9. DRottinn seinkar ei sijnu Fyrerheite, so sem sumer halda pad fyrer seinkun, Helldur hefur hann Polennmæde vid oss, og vill ei pad nockur fortapest, helldur pad hver Madur snue sier til yferbotar,

II. 10. Enn Dagur DRottins mun koma sem Piofur um Nott, a hvorium Himnarner munu forganga med storbrestum, enn Hofudskiepnurnar braadna, og Jordenn, og pau Verk sem par eru jnne, munu uppbrenna.

11. Med pvi, ad allt petta skal nu forganga, Hvilijkum birjar ydur pa ad vera, med Heilogu Athæfe, og gudræknelegum Verkum?

12. So ad pier epterbijded og skunded ad peirre Tilkomu pess DRottins dagsins, a hvorium Himnarner munu af Elde forganga, og Hofudskiepnurnar af hita braadna,

13. Enn vier væntum epter nyum Himne, og nyrre Jordu, epter hans fyrerheite, j hvorium ad Riettlæted bygger.

III. 14. Fyrer pvi, mijner kiærustu, med pvi pier skulud pessa vænta, pa kostgiæfed, pad pier fyrer honum ofleckader og ostraffanleger, j Fridium fundner verded.

15. Og Polennmæde vors DRottins hallded fyrer ydra Saaluhialp.] Sem ydur eirnenn vor elskulegur Broder Paall, epter peirre Speke ed honum er giefenn, skrifad hefur.

16. So

16. So sem ad hann j ollum Briefum þar um ræder, j hvorium ad eru sumer hluter þunger ad skilia, hvorju hiner ofrodu og ostodugu rangsnua, so sem eirnenn odrum Ritningum, til þeirra eigennlegrar Fyrerdæmingar.

17. Enn þier, mijner elskuleger, med því þier þad fyrerframmn vited, þa vakted ydur, þad þier ecke fyrer villu Hirdulausra Manna, fraleidder verded, og af-falled j fra ydrum eigennlegum stadleik.

18. Helldur vaxed j Nadenne, og vidurkiennингu vors DRottins, og Lausnarans JEsu Christi. Þeim sama sie Dyrd, Nu og ad Eylijfu, Amen.

Formaale yfer þa þria S. Johannis Pistla.

Þesse hinn firste Pistell S. Johannis er riettelega eirn Postulligur Pistell, og skylde, med riettu, strags hans Gudspisllum epter fylgia. Þviad lijka so sem hann j Gudspisllunum Trunne framm fylger, lijka so mæter hann hier j þessum Pistle, þeim sem sier hrosa af Trunne, ann verkanna, Og kienner margfalldlega, þad Verkenn eige epterblijfe, hvar ed Truenn er. Enn ef Verkenn verda eige, þa er su Trua ecke rietteleg,

helldur Lyge og Mirkur. Enn þetta sama gjører hann eige med Ognan Logmalsins, so sem S. Jacobs Pistill gjører, helldur lockar hann oss til, þad vier eirnenn skulum elska, lijka sem Gud hefur oss elskad.

Hann skrifar hier og eirnenn inne, hardt j gegn þeim Cherintianska, og j gegn Anda Antachristsins, sem þa þegar j þad sinne upphoof Christo ad afneita, þad hann hefde Holldgan a sig teked, hvad nu allra fyrst hefur sinn fullann framgang, þvi þott vær nu umstunder ecke openskærlega afneitum med Munnenum, þad Christur hafe Holldgan a sig teked, þa afneita þeir þo þvi med Hiartanu, med Lærdomenum, og med Lifnadenum. Þviad hvor ed fyrer sjin verk og gjørder vill fromur og hialplegur verda, hann gjører jafnt lijka so miked, sem sa er Christo afneitar. Af þvi, ad Christur hefur þar fyrer Holldgan a sig teked, þad hann oss ann vorra Verka, alleinasta fyrer sitt Blod, Niettlæta og hialplega gjørde.

So strijder nu þesse Pistell j gegn badum Portum, sem er j gegn þeim ed alvarlega ann Verkanna vilia j Trunne vera, og gegn þeim sem med sjnum Verkum vilia fromer verda. Og helldur oss so uppa þeirre riettu Midgstu, þad vier fyrer Truna verdum fromer og Syndalausser. Og þar epter, nær vier erum fromer, þa jdkum sialfkrafa Kiærleikann og Godverk, fyrer Guds saker, ann allrar epterleitingar vors Abata.

Hiner adrer tveir Pistlarner eru ongver Lærdoms Pistlar, Helldur Epterdæme Kiærleiksins, og Truarennar, og hafa eirnenn eirn riettann Postullegann Anda.

Hinn

Hinn Firste S. Johannis Pistill.

I. Capitule.

Johann's talar (I) um Personu og Embætte JEsu; II) um Helgun Trnadra JEsu; og (III) um peirra Veikleika.

I. Pad er var af Upphafe, hvad vier heyrdum, hvad vier saum med vorum Augum, og hvad vier skodudum, og vorar Hendur a toku, um Ord Lijssins.

2. Og Lijfed er openberad, og vier saum, og vottum, og bodum ydur Lijfed pad æfenlegt er, hvort ad var hiia Fodurnum, og birtest oss.

3. Hvad vier saum og heyrdum, pad bodum vier ydur, so ad pier hefdud samfielag med oss, og vort samfielag sie med Fodurnum, og med hans Syne JEsu Christo.

4. Og petta skrifum vier ydur, uppa pad ydar Fognudur sie fullkomlegur.

II. 5. Og petta er Bodskapurenn, hvorn vier heyrdum af honum, og bodum ydur, pad Gud er Lios, og eingenn Mirkur eru j honum.

6. Ef ad vier seigium, pad vier hofum samfielag med honum, og gongum j Mir-

krenu, þa liugum vier, og giorum ecke Sannleik.

7. Enn ef vier gongum j Liosenu, lijka sem hann sialfur j Liosenu er, þa hofum vier samfielag jnnbyrdis. Og Bloded JEsu Christi hans Sonar, hreinsar oss af ollum Syndum.

III. 8. Ef ad vier seigium, Vier hofum engva Synd, þa villum vier sialfa oss, og Sannleikurenn er ecke j oss.

9. Enn ef vier vidurkiennum vorar Synder, þa er hann trwr og Riettlætur, so ad hann fyrergiefur oss vorar Synder, og hreinsar oss af ollu Rœanglæte.

10. Ef vier seigium, ad eige hofum vier syndgad, þa giorum vier hann ad Liugara, og hans Ord eru þa ecke j oss.

II. Capitule.

Johannes talar (I) um Grundvoll Christendomsins; (II) um hans Kenneteikn; (III) Hindraner; og IV) Dvine.

I. Min Barna korn, þetta skrifa eg ydur til, so ad þier syndged eige. Og ef ein hvor syndgar, þa hofum vier Arnadarmann hia Fodurnum, JEsum Christum þann Riettlœta.

2. Og hann same er Forlijkun fyrer vorar Synder. Enn eige einasta fyrer vorar, helldur eirnenn fyrer allrar Veralldarennar.

II. 3. Og þar af vitum vier, þad vier þeckium hann, ef ad vier vardveitum hans Bodord.

4. Hver

4. Hvor ed seiger, eg þecki hann, og helldur ecke hans Bodord, sa er liugare, og j þvilijkum er eingenn Sannleikur.

5. Enn hvor hans Ord vardveiter, j þeim er sannarlega Guds Kiærleike fullkomlegur. Þar af þeckium vier, þad vier erum j honum.

6. Hvor hann seiger sig j honum vera, sa skal og ganga, lijka sem hann hefur geinged.

7. Brædur, eg skrifa ydur ecke nytt Bodord, helldur gamallt Bodord, þad þier hafed fra upphafe haft. Þad gamla Bodord er þad Ord, hvort þier hafed heyrt fra upphafe.

8. Og enn aptur skrifa eg ydur nytt Bodord, þad sannarlegt er hia honum, og hia ydur, þviad Mirkurenn eru framm hia geingenu, og hid sanna Liosed skijn nu.

9. Hvor hann seiger sig j Liosenu vera, og hatar sinn Brodur, sa er enn nu j Mirkrunum.

10. Hvor sinn Brodur elskar, hann blijfur j Liosenu, og j hia honum er eingenn hneixlan.

11. Enn hvor sinn Brodur hatar, sa er j Mirkrenu, og rœfar j Mirkrenu, og veit ei hvort hann geingur, þviad Mirkurenn hafa hans Augu forblindad.

12. Kiæru Born, eg skrifa ydur þad, ad ydur verde Syndernar fyrergiefnar, fyrer hans Nafn.

13. Eg skrifa ydur Fedrunum, þviad þier þecked þann sem af Upphafe er. Eg skrifa

ydur Æskumonnum, þviad þier hafed þann Hreckvijsa yferunned.

14. Eg skrifa ydur Smaabornunum, þviad þier þecked Fodurenn. Eg hefe skrifad ydur Fedrunum, þvi þier þecked hann sem af Upphafe er, Eg hefe skrifad ydur Æskumonnum, ad þier stirkver erud, og þad Guds Ord blijfur hia ydur, og þier hafed þann Hreckvijsa yferunned.

15. Eige skulud þier Heimenn elska, nie neitt þad j Heimenum er. Ef nockur elskar Heimenn, j honum er ecke Kiærleike Fodursins.

III. 16. Þvi allt þad j Heimenum er (sem ad er (a) Fysn Holldsins, og Fysn Augnanna, og Drambsamt Lijferne) þad er ecke af Fodurnum, helldur af Heimenum.

(a) Fysn Holldsins er Saurlijfe; Gyrnd Augnanna er Agyrne og Rijkdomur. Enn Drambsamt Lijferne er Lofgyrne, Vsidd og Metord, og Hroosan, og vilia mikels metenn vera.

17. Og Heimurenn forgeingur, og hans Fysn. Enn hvor ad Guds vilia giorer, sa blijfur ad eylijfu.

18. Born, þad er hin sijdarsta stund, og sem þier hafed heyrt, þad Antachristur kiemur, Og nu eru marger Antachristar ordner. Hvar af vier vitum, ad þad er hin sijdarsta stund.

IV. 19.

IV. 19. Peir eru fra oss utgeingner, enn peir voru ecke af oss. Pvi hefdu peir vered af oss, pa hefdu peir hia oss blifed. Enn uppa pad peir augliosser verde, pad peir eru eige aller af oss

20. Og pier hafed Smurningena af peim sem Heilagur er, og pecked allt.

21. Eg skrifade ydur ei, so sem pad vissud pier eige Sannleikenn, Helldur vited pier hann, og vited, pad eingenn Lyge utaf Sannleikanum kiemur.

22. Hvor er Liugarenn, utan sa sem neitar ad JEsus er Christur? Pad er sa Antachristur sem neitar Fodurenn og Sonenn.

23. Og hvor Synenum afneytar, hann hefur og ecke Fodurenn, hvor hann vidurkiennir Sonenn, hann hefur og Fodurenn.

24. Hvad pier hafed nu heyrt af Upphafe, pad blijfe hia ydur. Ef pad blijfur hia ydur, hvad pier af Upphafe hafed heyrt, pa munud pier hia Synenum og hia Fodurnum blijfa.

25. Og petta er fyrerheited, hvort hann hefur oss lofad, sem er Eylijft Lijf.

26. Petta hefe eg skrifad ydur til, af peim, hvorier ydur afvega leida.

27. Og Smurningenn, sem pier af honum hafed medteked, blijfur hia ydur, og pier purfed ei ad neirn kienne ydur, Helldur so sem

su Smurning kienner ydur alla hlute, þa er það Sanninde og eingenn Lygð. Og sem hun hefur ydur kiennt, þa blijfed j honum.

28. Og nu Børn, blijfed j honum, Uppa það, nær hann nijun openberast, ad vier høfum Diorfung, og verdum ei fyrer honum ad hneijxlan j hans tilkomu.

29. Fyrst þier vited hann er Riettvijs, þa vited eirnenn, það hvor Riettvijsena giorer sa er af honum fæddur.

III. Capitule.

Johannes talar (I) um Vegsemd þeirra Sann-Christnu; (II) þeirra Egenlegleika, og (III) Freistingar.

I. Siaed, hvilijkann Kiærleika það Faderenn hefur oss audsynt, Ad vier skulum Guds Børn kallast. Fyrer því þecker ydur Heimurenn ecke, þviad hann þecker hann eige.

2. Mijner Kiærustu, vier erum nu Guds Børn, og það er enn ei openberad hvad vier verda munum, Enn vier vitum, þa það birtast mun, það vier munum honum lijker verda, því vier munum hann sioa, so sem ad hann er.

II. 3. Og hvor einn, er þvilijka Von hefur til hans, sa hreinsar sig, lijka sem ad hann er hreinn.

4. Hvor Synd giorer, sa giorer rangt, og Synd enn er hid ranga.

5. Og

5. Og þier vited, þad hann hefur birtst, Uppa þad hann vorar Synder burttæke, og eingenn Synd er j honum.

6. Hvor j honum blijfur, sa syndgar ecke, hvor hann syndgast, sa hefur hann eige sied nie þeckt.

7. Barna korn, Læted ongvann villa ydur. Hvor Riettvijsena gierer, sa er Riettvijs, lijka sem hann er Riettvijs.

8. Hvor Syndena gierer sa er af Diofle-num, þviad Diofullenn syndgar af upphafe. Þar til birtest Guds Son, ad hann nidur briote Diofulsins Verk.

9. Hvor af Gude er fæddur, sa gierer eige Synd, þviad hans Sæd blijfur hia honum, og hann gietur eige syndgast, þviad hann er af Gude fæddur.

10. Þar af eru auglios Guds Born, og Diofulsins Born. Hvor hann ei gierer Riettvijsena, sa er ecke af Gude, og hvor ei elskar sinn Brodur.

11. Þviad þad er sa Bodskapur, hvorn þier hafed heyrt fra Upphafe, þad vier skulum elska oss jnnbyrdis.

12. Ecke sem * Cain, sa af hinum Vonda var, og jhel slo sinn Brodur. Og fyrer hvad jhel sloo hann hann? Þvi hans Verk voru vond, og hans Brodurs riettferdug.

* 1 B. Mos. 4, 8.

Pistillenn II. Sunnud. epter Trinit.

13. Undrest ecke Brædur mijner, þo Heimurenn hate ydur.

14. Vier vitum, þad vier ur Daudanum erum komner til Lijfsins, þviad vier elskum Brædurnar.

15. Hvor hann elskar eige sinn Brodur, sa blijfur j Daudanum. Hvor sinn Brodur hatar, sa er Manndrapare, Og þier vited þad Manndrapparenn hefur eige Eyliift Lijf hia sier blijfanda.

16. Af þvi þeckium vier Kiærleikann, ad hann hefur sett sitt Lijf ut fyrer oss, Og vier skulum eirnenn setia Lijfed ut fyrer Brædurnar.

17. Enn nær nockur hefur þessarar Veralldar Audæfe, og sier sinn Brodur Naud lijda, og lykur sitt Hiarta til fyrer honum, Hvornen blijfur Guds Kiærleike hia honum?

18. Mijn Barnakorn, elskum eige med Orde og Tungu, helldur med Verke og Sannleika.]

III. 19. Þar af þeckium vier, þad vier erum af Sannleiknum, og kunnum ad stilla til frids vor Hiortu, fyrer honum.

20. So þo ad vort Hiarta fordæme oss, ad Gud er meire voru Hiarta, og þecker alla hlute?

21. Þier Astsamleger, ef vort Hiarta fordæmer oss eige, þa hofum vier diorfung til Guds.

22. Og

22. Og hvad vier bidium, pad munum vier af honum odlast, Pviad vier geymum hans Bodord, og giorum hvad fyrer honum pægelegt er.

23. Og petta er hans Bodord, pad vier truum a Nafn hans Sonar JEsu Christi, og elskum hvor annann, so sem pad hann gaf oss Bodorded.

24. Og hvor hann vardveiter hans Bodord, sa blijfur j honum, og hann j honum. Og par af peckium vier, pad hann blijfur j oss, utaf peim Anda, hvorn hann hefur giefed oss.

IV. Capitule.

Johannes talar (I) um Falskennendur og (II) um Elsku til Guds og Nœungans.

I. Pier œstsamleger, trued ei hvorium sem einum Anda, Helldur reyned Andana, hvort peir eru af Gude. Pviad par eru marger Fals-spœamenn, j Verolldena utgeingner.

2. Par af skulud pier Guds Anda peckia; Hvor Ande sem vidurkienner, pad JEsus Christus sie j Holdded komenn, sa er af Gude.

3. Og hvor Ande sem ei vidurkiennir, pad JEsus Christus sie j Holldenu komenn, sa er ei af Gude, Og pad er sa Ande pess Antachrists, af hvorium pier hafed heyrt, pad hann munde koma, og er nu pegar j Heimenum.

4. Barna korn, þier erud af Gude, og hafed hina yferunned. Þviad sa j ydur er, hann er hinum meire sem j Heimenum er.

5. Þeir eru af Heimenum, fyrer þvi tala þeir ut af Heimenum, og Heimurenn heyrer þeim.

6. Vier erum af Gude, og hvor hann vidurkienner Gud, sa heyrer oss, hvor hann er ei af Gude, sa heyrer oss ecke, Þar af þekkium vier Andann Sannleiksins, og Andann Villudomsins.

Pistillenn I. Sunnudag eptr: Trinitatis.

II. 7. Þier ástsamleger, elskum oss jnnbyrdis, Þviad Kiærleikurenn er af Gude, og hvor hann elskar, sa er af Gude fæddur, og þecker Gud.

8. Hvor hann elskar ecke, sa þecker ei Gud, þviad Gud er Kiærleikurenn.

9. J þvi opennberadest Kiærleike Guds vid oss, þad Gud sende sinn eingietenn Son j Heimenn, ad vier skylldum fyrer hann lifa.

10. Þar jnne er Kiærleikurenn. Eige þad vier elskudum Gud, helldur þad hann elskade oss, og sende sinn Son, til Forlijkunar fyrer vorar Synder.

11. Þier ástsamleger, first þad Gud hefur oss so elskad, þa skulum vier eirnenn elska oss jnnbyrdis.

12. Eingenn hefur Gud nockru sinne sied nann. Ef ad vier elskum oss jnnbyrdis, þa

blijfur

blijfur Gud j oss, og hans Kiærleike er fullkomlegur j oss.

13. Par af þeckium vier, þad vier blijfum j honum, og hann j oss, þviad hann hefur giefed oss af sijnum Anda.

14. Og vier sæum, og vitnum, þad Faderenn hefur sendt Sonenn til Heimsins Lausnara.

15. Hvor nu vidurkiennir, þad JEsus er Guds Sonur, j þeim blijfur Gud, og hann j Gude.

16. Og vier hofum þeckt, og truad þeim Kiærleika, sem Gud hefur til vor. Gud er Kiærleikenn, og hvor j Kiærleiknum blijfur, sa blijfur j Gude, og Gud j honum.

17. J þvi er Kiærleikurenn fullkomlegur hia oss, uppa þad vier hofum Diorfung a Deige Domsins, Þviad lijka sem hann er, so erum vier eirnenn j þessum Heime.

18. Hrædsla er ei j Kiærleikanum, helldur utdrijfur fullkomlegur Kiærleike hrædsluna, þviad hrædslann hefur Kvol, Enn hvor hann hrædest, sa er ecke fullkomlegur j Kiærleikanum.

19. Lœtum oss hann elska, þvi hann hefur elskad oss fyrre.

20. Ef einhvor seiger, Eg elska Gud og hatar sinn Brodur, sa er Liugare. Þvi hvor hann elskar ecke sinn Brodur, hvorn hann sier,

sier, Hvornen gietur sa Gud elskad þann er hann sier eige?

21. Og þetta Bodord hofum vier af honum, þad hvor hann elskar Gud, hann elske og eirnenn sinn Brodur.]

V. Capitule.

Joh: talar (I) um Kenneteikn Truarennar, (II) hennar Grundvoll, og (III) Ender.

I. Hvor hann truer þad JEsus sie Christur, sa er af Gude Fæddur. Og hvor ed elskar þann sem hann hefur fædt, sa elskar og eirnenn þann sem af honum er fæddur.

2. Þar af þeckium vier, þad vier Guds Born elskum, nær vier elskum Gud, og holldum hans Bodord.

3. Þviad þad er Kiærleikenn til Guds, þad vier holldum hans Bodord, og hans Bodord eru eige þung.

Pistill: I. Sunnud: epter Paaska.

4. Því allt hvad af Gude er fædt, þad yfervinnur Heimenn. Og vor Trua er yfervinningenn, hvor Verolldena hefur yferunned.

5. Enn hvor er hann sem Verolldena yfervinnur, utan alleinasta sa er truer, þad JEsus sie Guds Sonur? Þesse er sa sem kiemur med Vatne og Blode, JEsus Christus, Eige med Vatne alleinasta, helldur med Vatne og Blode. Og Andenn er sa sem vitnar, þad (a) Andenn er Sannleikenn.

(a) An-

(a) (Andenn er Sannleike) þar sem Andenn er, þar er eingenn Yfirdrepskapur, enn þar er allt riett og satt med honum, hvad helst hann talar, giorer, eda adhefst; enn hvar Andenn er ecke, þar er yfirdrepskapur og lygd.

6. Þviad Þrijr eru sem Vitnisburdenn giefa a Himne, Faderenn, Orded, og Heilagur Ande, og þeir Þrijr eru eitt.

II. 7. Og þrijr eru sem Vitnisburdenn giefa a Jordu, Andenn, Vatned og Bloded, og þesser þrijr eru (b) eitt.

(b) (Eru eitt) Hvar þad eina er, þar er og hin onnur, Þviad Christi Blod, Skijrnenn, og Heilagur Ande, Bevijsa, Vidurkienna, og Predika Evangelium fyrer Heimenum, og j hvors Manns Samvitsku sem Truadur er, þvi hann formerker, ad hann fyrer Vatn og Anda, hvor ad er utvegadur med Christi Blode, verdur Riettlaatur og Saaluholpenn.

8. Ef vier medtokum Mannanna Vitnisburd, þa er þo Guds Vitnisburdur meire, Þviad Guds Vitnisburdur er sa, þad hann hefur vitnad af sijnum Syne.

9. Hvor hann truer a Guds Son, sa hefur þennann Vitnisburd hia sier.]

10. Hvor hann truer ei Gude, sa giorer hann ad Liugara, Þvi hann truer ecke Vitnisburdenum, þeim Gud vitnar af sijnum Syne.

11. Og þetta er Vitnisburdurenn, þad Gud

Gud hefur giefed oss Eylijft Lijf. Og þetta Lijf er j hans Syne.

12. Hvor sem Guds Son hefur, sa hefur Lijfed. Hvor hann hefur ei Guds Son, sa hefur ei Lijfed.

III. 13. Þetta skrifade eg ydur, þier sem trued a Nafn Guds Sonar, So ad þier viteð, þad þier hafed eylijft Lijf, og so ad þier trued a Nafn Guds Sonar.

14. Því þad er su Diorfung, sem vier hofum til hans, ad ef vier bidium nockurs, epter hans Vilia, þa heyrer hann oss.

15. Og fyrst vier vitum þad hann heyrer oss, hvad vier um bidium, þa vitum vier, þad vier þær Bæner hofum, hvørjar vier hofum bedet af honum.

16. Ef nockur sier sinn Brodur syndgast einhvorre Synd, eige til Dauda, sa ma bidia, og mun hann giefa þeim Lijfed sem syndgade, ecke til Dauda. Þar er (c) Synd til Dauda, eg seige ecke ad nockur fyrer henne bidie.

(c) (Synd til Dauda) þad er Synd a moote Heilogum Anda, hvar af Mattheus skrifar. 12. Cap.

17. Allt Rangiæte er Synd, og þar er Synd ecke til Dauda.

18. Vier vitum, þad hvor af Gude er fæddur, sa syndgar ecke, Helldur sa af Gude er fæddur, hann vardveiter sig, og hinn Vonde mun ei snerta hann.

19. Vier

19. Vier vitum þad vier erum af Gude, og þad allur heimurenn liggur j vondu.

20. Enn vier vitum þad Guds Sonur er kominn, og hefur giefed oss þad Sinne, ad vier þeckium þann sem Sannarlegur er, og erum j hinum Sannarlega hans Syne JEsu Christo. Þesse er sannur Gud, og Eylijft Lijf.

21. Barna korn, vared ydur vid Afgudum, AMEN.

Hinn Annar S. Johannis Pistill

Joh. talar (I) um eina Gudhrædda Matronu; (II) Tekur vara fyrer Rangum Lærdome.

I. Hinn Elldre, þeirre Utvaldre Fru, og hennar Bornum, hvor eg elska j Sannleika, Og ei alleinasta eg, heldur eirnenn aller þeir sem þeckia Sannleikenn.

2. Fyrer Sannleikans saker, sem j oss blijfur, og j hia oss mun vera ad Eylijfu.

3. Nad, Miskun, Fridur af Gude Fodur, og af DROTTne JEsu Christo, Syne Fodursins, j Sannleika og Kiærleika, sie med oss.

II. 4. Nærsta gladur em eg, þad eg hefe funded medal þinna Barna þa j Sannleiknum ganga; So sem þad vier hofum Bodorded af Fodurnum medteked.

5. Og nu bid eg þig, Fru, eige skrifa eg þier til so sem eitt nytt Bodord, Helldur þad vier hofum haft fra Upphafe, ad vier elskum oss jnnbyrdis.

6. Og þad er Kiærleikurenn, ad vier gongum epter hans Bodorde. Petta er þad Bodord, eins og þier hafed heyrt af Upphafe, uppa þad þier ganged þar jnne

7. Þvi marger Afvegaleidendur eru komner j Heimenn, sem ecke vidurkienna JEsum Christum j Holldenu komenn vera. Þesse er sa Afvegaleidare og Antachristur.

8. Siged ydur fyrer, ad vier glotum ecke þvi, hvad vier hofum verkad, helldur so ad vier medtokum fullkomenn verdlaun.

9. Hvor hann yfertredur, og blijfur ecke j Lærdome Christi, sa hefur (a) ongvann Gud, Hvor ed blijfur j Christi Lærdome, sa hefur bæde Fodurenn og Sonenn.

(a) (Ongvann Gud) Athuga, ad fyrer utan Truna a Christum, þa er oll Guds Þionusta til forgiefens, j allre Verolldenne.

10. Ef

10. Ef einhver kiemur til ydar, og med sier flytur eige þennann Lærdóm, þann niedtaked ei j ydar Hvs, og heilsed honum eige.

11. Því hver honum heilsar, sa giorer sig hluttakara hans vondra Verka.

12. Eg hefe margt ad skrifa ydur, enn eg vil eige med Briefe og Bleke, Helldur vona eg ad koma til ydar, og Munnlega vid ydur tala, Uppa þad, vor Fognudur fullkomlegur sie.

13. Þier heilsa Børn Systur þinnar, hinnar Utvoldu.

Amen.

Hinn pridie S. Johannis Pistill.

Joh: talar (I) um Ræadvendne Gaji; (II) Um Illmennsku Diotrephis; (III, Um Gudrækne Demetrii.

I. Sa Olldungurenn. Gajo hinum elskulega, hvorn eg elska j Sannleika.

2. Minn Elskulege, eg æske j ollum greinum, þad ad þier vel vegne, og heilbrigdur siert, so sem þad eirnenn þinne Sꝛalu vel vegnar.

3. Eg

3. Eg gladdest nærsta, þa Brædurner komu, og gaafu Vitnisburd af þijnum Sannleika, so sem þu og geingur j Sannleiknum.

4. Eg hefe eige nockurn Fognud meire enn þann, þad eg heyre, þad mijn Born ganga j Sannleikanum.

5. Minn aastudlege, þu giorer trulega hvad þu giorer vid Brædurnar og Giestena.

6. Hvorier af þijnum Kiærleika hafa Vitnisburd giefed, fyrer Sofnudenum. Og þad hefur þu vel giort, ad þu hefur þa fyrer Gude verduglega a Veg leidt.

7. Þvi fyrer hans Nafns Saker eru þeir ut farner, og hafa af Heidingium eckert teked.

8. Þvi skulum vier þess haattar med taka, uppa þad vier sieum Medhialparar Sannleikssins.

II. 9. Eg skrifade Safnadenum til, Enn Diotrephes, sa medal þeirra vill mikels metenn vera, medtekur oss eige.

10. Fyrer þvi, nær eg kiem, vil eg aminna hann a sijn Verk, er hann giorer, og hvæsster med vondum Ordum j giegn oss, og lætur sier ecke þad aanægia, ad hann medtekur eige sialfur Brædurnar, og varnar þeim sem þad vilia giora, og vtrekur þa af Sofnudenum.

11. Minn Kiærasti, epterfilg eige hinu vonda, helldur þvi hinu goda. Hvor gott giorer, hann er af Gude. Hvor illa giorer, sa sier eige Gud.

III. 12.

III. 12. Enn Demetrius hann hefur Vitnisburd af hverium Manne, og af Samleiknum sialfum, og vier berum eirnenn Vitne, og þier viteð, þad vor Vitnisburdur er sannur,

13. Eg hefda vel margt ad skrifa, enn eg villda eige med Bleke og Penna til þijn skrifa.

14. Enn eg vænte, þad eg mune snarlega sia þig, og vilium vier þa Munnlega vid talast.

15. Fridur sie med þier, Þier heilsa Vinerner. Heilsa þu Vinunum med Nafne.

Pistillenn til Ebræos.

I. Capitule.

Mannsins Sonur JEsus er ogso (I) Guds Sonnur; og (II) þarfyrer miklu betre og ædre enn allar adrar Skepnur.

Pistillenn a Joladaginn.

1. Epter þad ad Gud Fordum morgu sinne og marghættadlega talade til Fedranna, fyrer Spamenena.

2. Þa hefur hann a þessum sijdurstu Dogum til vor talad fyrer Sonenn, þann hann sette

sette til Erfingia yfer alla hlute, fyrer hvørn hann hefur eirnenn Verolldena skapad.

3. Hvør, med þvi hann er Ljome hans Dyrdar, og riett Jmind hans Veru, og ber alla hlute med sijnu Kroptuga Orde, þa hann hafde giort hreinsun vorra Synda, fyrer sig sialfann, þa sette hann sig til hægre Handar Tignenne a Hædunum.

4. So miklu ædre ordinn Einglunum, sem hann hefur miklu framar þeim erft eitt hærra Nafn.

II. 5. Þviad til hvørs Eingels þa hefur hann nockru sinne sagt? * Þu ert minn Sonur, j Dag ool eg þig? Og enn annad sinn, ** Eg mun hans Fader vera, og hann mun minn Sonur vera.

* Psalm. 2, 7. ** 2 Sam. 7, 14.

6. Og enn aptur, sem hann jnnleider þann Frumgietna j Heimenn, seiger hann, *og Hann skulu aller Guds Einglar tilbidia.

* Psalm. 97, 7.

7. Af Einglunum seiger hann ad Sonnu, * Sijna Eingla giorer hann Anda, og sijna Pienara Elldsloga. *Psalm. 104, 4.

8. Enn af Synenum, * Guð, þitt Sæte varer fra eylifd til eylifder, Stiornarvondur þijns Rijkes er upprettur Vondur.

* Psalm. 45. 7, 8.

9. Þu

9. Þu hefur elskad Riettlæted, og hatad Ranglæted, Fyrer þvi hefur GUD, þinn GUD, smurt þig med Vidsmiore Fagnadarens, framm yfer þijna Hluttakendur.

10. * Og þu DROTtinn hefur af upphafe Jordena grundvallad, og Himnarner eru þijn Handaverk. * Psalm. 102, 26.

11. Þeir sonnu munu forganga, enn þu munt blijfa, og aller uunu þeir elldast sem annad Fat.

12. Og so sem Klæde muntu þeim umhverfa, og þeir munu umhverfast, Enn þu ert sialfur hinn same, og þijn Ar munu ecke þrotna.]

13. Enn til hvors Eingels hefur hann nockurn Tijma sagt? * Set þig til minnar hægre Handar, Þar til, þad eg þijna Ovine legg til Skarar Fota þinna. * Psalm. 110, 1.

14. Eru þeir ecke aller þionustusamleger Andar, utsender til þionustu, vegna þeirra sem erfa skulu Saaluhialpena?

II. Capitule.

Rett-Grundvalladur Lærdomur og Saaluhialpleg Pecking aa JEsu er hid allra Ipparlegasta og vegsamlegasta af ollu þvi sem Menn kenna og vita.

Þar fyrer byriar oss ad giefa þess framargaum ad þvi Orde, þad vier heyrum, so ad vier (a) ecke forunst.

(a) (Forunst) Eins og eitt Skip, sem steiter a Grunne, og brotnar j Spon.

2. Þvi ef það Ord er stodugt orded, sem fyrer Englana er talad, og hvor yfertrodsla og Ohlydne hefur medteked sijn rietterdug Laun.

3. Hvernenn vilium vier þa umflya, ef vier giætum ecke slijkrar Sæluhialpar? Hvor, med þvi ad hun var first predikud fyrer DROTTNI, þa er hun komenn til vor fyrer þa sem hana heyrdu.

4. Og Gud gaf þeim vitne, med Tæknum og Dædsemdum, og marghættudum Kraptaverkum, og med utskiptingu Heilags Anda, epter sinne villd.

5. Þviad hann hefur ecke Englunum undergiefed þa epterkomande Verolld, þar vier afsegium.

6. Það vottar enn nockur j einum stad, so seigiande, *Hvad er Madurenn, ad þu minnest hans? Og Mannsins son, ad þu vitier hans? *Psalm. 8, 5. etc.

7. Litla stund hefur þu hann Englanna (b) þarfnast lœted, Med Dyrd og Heidre Koronader þu hann, og setter hann yfer verk þinna Handa.

(b) (Þarfnast) J Ebreskunne hliodar þetta Vers so, þu lietst hann þarfnast Guds um lijtenn tijma, það er, þu yfergafst hann j þria Daga j haus Pijnu, eins og engenn Gud hefde hia honum verid, enn hvar

hvar Gud er ecke, þar er Fornidran langt fyrer nedan Einglana.

8. Alla hlute hefur þu underlagt hans Footum. Í því það hann underlagde honum alla hlute, þa hefur hann eckert epter skilid, það honum sie ei undergiefed. Enn nu first ad sinne siaum vier ecke, það honum sieu aller hluter undergiefner.

9. Enn þann sem um stundarsaker hefur Einglanna þarfnast, siaum vier, ad það er JEsus, fyrer Pijsl Daudans, Koronadur med Dyrd og Heidre, uppa það, ad hann af Guds Nad, fyrer alla Daudann smackade.

10. Því það sæmde honum, hvors vegna aller hluter eru, og fyrer hvorn aller hluter eru, sa merg Born hefur til Dyrdarennar leidt, það hann Hofdingiann þeirra Sæluhialpar fyrer Pijslena fullkomenn giorde.

11. Med því þeir koma aller ut af einum, bæde sa sem helgar, og þeir sem helgader verda, Fyrer því blygdast hann ecke þa Brædur ad kalla.

12. Og seiger, * Kunngiora vil eg Nafn þitt mijnum Brædrum, og midt j Sofnudenum þier lof syngia. Og enn aptur.

* Psal. 22, 23.

13. * Uppa hann vil eg mig reida.

* Psalm. 18, 3.

14. Og enn annad sinn, * Sia þar, Eg og þau Born, sem Gud hefur mier giefed. Nu med því ad Bornenn hafa Holld og Blod, þa er hann eirnenn j sama mata þess hlutakare ordenn, Uppa þad, ad hann Magtena tæke fyrer Daudann, fra þeim sem Daudans magt hafde, þad er Dioflenum.

* Esa. 8, 10.

15. Og endurleyste þa, sem fyrer Ogn Daudans hlutu um alla æfe j Prælkan ad vera.

16. Þviad eige neinstadar tekur hann til sijn Einglana, helldur tekur hann til sijn Sæde Abrahams.

17. Þar fyrer hlaut hann j ollum hlutum sijnum Brædrum lijkur ad verda, Uppa þad hann Miskunsamur yrde, og trulyndur Biskup fyrer Gude, til ad forlijka Folksins Synder.

18. Þviad j því sem hann hefur lided, og freistadur er, þa kann hann þeim ad hialpa, sem freistader verda.

III. Capitule.

(I) Alls Engum Kennenda ad hlijda ne heidur syna so sem JEsu; (II) Alvarleg aminning til ad giora apturhvarf hid allrafirsta.

I. Hvar fyrer þier, Heilager Brædur, hvorier og so kallader erud med Himneskre kallan, giefed giætur ad þeim Sendeboda

boda og Biskupe, þann vier vidurkiennum JEsum Christum.

2. Sa trur er þeim, sem hann hefur fyrer settann (lijka sem Moysen) j * ollu sijnu Huse.

*4 B. Mos 12, 7.

3. Enn þesse er meire heidrunar verdur enn Moyses, Af þvi, ad sa hefur meire heidran af Hvsenu, sem þad til byr, en Hvsed sialft.

4. Þviad sierhvert Hvs verdur af einhverium tilhvsed, enn sa alla hlute tilbyr, þad er Gud.

5. Moyses var og ad sonnu trur j ollu hans Hvse, so sem Þionustumadur, til Vitnisburdar þess sem sagt skyllde verda.

6. Enn Christur, so sem Sonur yfer sijnu Hvse, hvors Hvs ad erum vier, ef vier annars Trvnadartraustenu, og hrosan vonarrennar, allt til enda, fastlega holldum.

II. 7. Hvar fyrer, so sem seiger Heilagur Ande, * J Dag, ef þier heyred hans Rodd.

* Psalm 95, 8. etc.

8. Þa forherded ecke ydar Hiortu, so sem j Styggdinne skiede a Freistingardeige j Eydemorku.

9. Hvar ad freistudu mijn ydar Fedur, þeir reyndu mig, og soau mijn Verk, j fioru tijge ar.

10. Fyrer þad vard eg reidur þessare Kinslood, og sagde, Jafnlega fara þeir viller med Hiartanu, enn eige vissu þeir mijna Vegu.

11. So eg eirnenn soor j minne Reide, ad eige skylldu peir koma til minnar hvijldar.

12. Siaed til, kiærer Brædur, pad ei nockur medal ydar hafe vondt vantruad Hiarta, pad fragangande sie Gude Lifanda.

13. Helldur caminned ydur sialfa alla Daga, so leinge sem pad j Dag kallast, ad par eingenn a medal ydar forherdest, af Svikrædde Syndarennar.

14. Pvi vier erum Christi hluttakarar ordner, ef vier annars uppbirjndu Trunadartrausste, allt til enda fastlega holldum.

15. So leinge sem sagt verdur, J Dag, ef pier heyred hans Rodd, pa forherded ecke ydar Hiortu, so sem j peirre Styggdenne skiede.

16. Pviad sumer, pa peir heyrdu, biriudu peir eina Styggd, Po ei aller peir ed ut geingu af Egyptalande fyrer Moysen.

17. Enn hvorium reiddest hann j fiorutiju Aar? Er ei so? Peim sem syndgudust, hvorra Hræ ad *nidur hrundu j Eydemorku.

*4 B. Mos. 14, 35.

18. Enn hvorium soor hann, pad peir skylldu ei koma til hans Hvijldar, nema peim sem vantruader voru?

19. Og vier siaum, pad peir hafa ecke kunnad jnn ad koma, Vantruarennar vegna.

IV. Ca-

IV. Capitule.

Peir ed Trua a JEsum skulu umsijder fa Eina Eylijfa Hvijlld.

Pvi loatum oss nu hrædast, pad vier forsomum ecke pad Fyrerheit, jnn ad koma til hans hvijldar, og eingenn vorra epter verde.

2. Pvi pad er oss eirneun kunngiort, so sem hinum. Enn Orded Predikunarennar hialpade hinum eckert, sem ecke trudu og pad heyrdu.

3. Pviad vier, hvorier truum, jnngongum j Hvijldena, so sem ad hann seiger, * Eg soor j minne Reide, pad eige skylldu peir til minnar Hvijldar koma. Og ad sonnu, pa pau Verkenn j Upphafe Veralldarennar giordust.

* Psalm. 95, 11.

4. * Sagde hann j nockrum stad af hinum siounda Deige so, Og Gud hvijldest a siounda Deige af ollum sijnum Verkum.

* 1 B. Mos. 2, 2.

5. Og hier j pessum stad enn aptur, peir skulu eige koma til minnar Hvijldar.

6. Med pvi pad er enn fyrer Hondum, ad nockrer skulu til peirrar somu koma. Og peir, hvorium pad j firstu kunngiort var, eru par ecke til komner, fyrer peirra Vantruar saker.

7. Pa asetur hann enn aptur eirn Dag, epter slijkann langann tijma, og seiger fyrer

David, *I Dag, so sem ad sagt er, I Dag, ef þier heyred hans Rodd, þa forherded ecke ydar Hiortu. *Psalm. 95, 8.

8. Þvi ef Josua hefde þa til Hvijldar leidt, hefde hann ey epter þad af nockrum odrum Deige sagt.

9. Fyrer þvi er þar enn Hvijld fyrer Hondum Folke Guds.

10. Þviad hvor til hans Hvijldar er kominn, hann hvijlest eirnenn af sijnum Verkum, so sem Gud af sijnum.

11. So lœtum oss nu kapp a leggia, inn ad koma til þessarar Hvijldar, uppa þad, ad eingenn falle j þad sama Epterdæme Vantruarennar.

12. Þviad Guds Ord er Lifande og Kroptugt, og hvorju Tvij-eggiudu Sverde hvassara, og þreynger sier j giegnum allt þar til þad j sundur skilur Sœlena og Andann, og Merg og Bein, og er Domare Hugrenninganna, og Hiartans Hugarlundar.

13. Og þar er eingenn Skiepna fyrer honum osyneleg, Enn aller Hluter ern nakter og ohulder fyrer hans Augum, af hvorium vier tolum.

V. Capitule.

Þad Kennemannlega Embœtte JEsu Christi er utmœlad.

Med þvi þa vier hofum einn Biskup þann mikell er, JEsum Son Guds, hvor til

Himens

Himens er farenn, So loatum oss halda Vidurkiennigunne.

2. Þviad vier hofum ei þann Biskup, sem ei kann sampijning hafa med vorum breiskleika, helldur þann sem freistadur er a allann hoatt, lijka so sem ad vier, þo can Syndar.

3. Fyrer þvi loatum oss þar ad ganga med Hugarhreyste, til þess Noadarennar stols, so ad vier odlunst Miskunseme, og Noad finnum, a þeim tijma, nær vier þurfum Fulltingis vid.

4. Þviad hvor Biskup sem af Monnum tekenn er, sa verdur fyrer Mennena settur, j þeim Hlutum sem Gude til heyra. Uppa þad hann fornfære Goafur, og Helgeoffur fyrer Syndernar.

5. Sa sem samaumka kann, þeim sem foavijser eru, og viller fara, med þvi hann er sialfur umgiefenn med Breiskleika.

6. Fyrer þad hlytur hann jafnt, lijka sem fyrer Folked, eirnenn fyrer sig sialfann ad offra fyrer Syndernar.

7. Og eingenn tekur sier sialfum þann Heidur til, helldur hann sem kalladur verdur af Gude, so sem * Aaron.

* 2 B. Mos. 28, 1.

8. So hefur Christur eirnenn ecke sig sialfann jnnsett j þann heidur, þad hann yrde Biskup, Helldur sa sem til hans hefur sagt,

*Þu ert minn Sonur, Í Dag Ol eg þig.
*Psal. 2, 7.

9. Sem hann eirnenn enn j odrum stad seiger, *Þu ert Eylijflega Kiennemadur, epter Skickan Melchisedech. *Ps. 110, 4.

10. Og hann hefur a Dogum sijns Holldz Bæner og Beidne, med Oflugu kalle og Taarafollum, Offrad til hans sem honum fra Daudanum biarga kunne, og er eirnenn Bænheyrdur, fyrer þad hann vegsamade Gud.

11. Og þott hann være Guds Son, hefur þann þo, j þvi hann leid, Hlydne lært.

12. Og þa hann fullkomnadur var, er hann ordenn ollum, hvorier honum hlyduger eru, Orsok eylijfrar Saaluhialpar.

13. Af Gude Biskup kalladur, epter Skickan Melchisedech.

14. Þar utaf hofdum vier margt ad seigia. Enn þad er þungt, a medan þier so (a) Skilningslauser erud.

(a) (Skilningslauser) Grofer og oskickanleger, sem ecke kunned ad heyra nie merkia, þo ad þier hafed leinge lært.

15. Og þier sem fyrer longu skylldud Meistarar vera, þurfed nu vid aptur, þad Menn kienne ydur þa firstu Bokstafe Gudlegs Ords, og þad vier giefum ydur (b) Miolk og engvann Megnann Mat.

(b) (Miolk) Miolk kallar hann Lærdomsmaalsins Lærdom, hvor ad er einn Barna Age, Enn Petur kallar Evangelium

gelium Miolk, af því ad það er þess Nya Testamentesins Barna Fæda.

16. Þviad hvorium vier hliotum Miolk ad gefa, sa er oreyndur j Orde Riettlætesins, þviad hann er Ungbarn.

17. Enn hinum fullkomnum heyrer megn Matur, sem af Sidvana hafa jdkad Sinne, til fragreiningar Gods og Jlls.

VI. Capitule.

Guds Aande (I) varar oss vid Falle fra því Goda; og (II) æminner oss til Stodugleyndes i því Goda.

1. Fyrer því vilium vier þann Lærdom af Upphafe Christelegs Lifernes, nu kirrann laata, og til algiorfeleikſins grijpa, Eige aptur ad nyu Grundvoll leggiande, Idrunarennar daudra Verka, um Truna a Gud.

2. Um Skijrnena og Lærdom Handa-uppa leggingarennar, um Uppriſu Framm-lidenna, og um þann Eylifa Dom.

3. Og þetta vilium vier giora, ef Gud vill annars lofa.

4. Þviad það er omogulegt, ad þeir sem eitt sinn upplyster eru, og smackad hafa Himneska Gæfu, og Hluttakarar eru vordner Heilags Anda.

5. Og smackad hafa hid Goda Guds Ord, og Krapt epterkomande Veralldar.

6. Ef þeir af falla (og krossfesta sialfum sier Son Guds aptur, og hann fyrer Skamp

hallda) ad þeir skylldu kunna aptur endurnyader ad verda til Yferbotar.

7. Því Jordenn sem Regned dreckur, þad optsinnis a hana kiemur, og hagkvæmelegar Jurter ber þeim sem hana yrkia, medtekur Blessan af Gude.

8. Enn hun sem Pistla og Þirna ber, hun duger ecke, og er Bölvanenne nær, hvor ad sijdurstu uppbrennd verdur.

11. 9. Enn vier treystum, elskuleger, betur til ydar, og þad Sœluhialpenn nœnare sie, þo ad vier tolum so.

10. Þviad Gud er ecke Rœngloatur, þad hann gleyme ydar Giorninge og Kiœrleikans Erfide, sem þier audsyndud j hans Nafne, þa þier þionudud Heilogum, og enn þioned.

11. Enn vier gyrnumst, ad hvor eirn ydar audsyne þa somu Kostgiœfne, Vonenne fast ad hallda allt til enda.

12. Ad þier eige ostadfaster verded, helldur sieud epterfilgiarar þeirra, sem fyrer Truna og Þolennmœde Fyrerheited erfa.

13. Því þa Gud fyrerhiet Abraham, þa hann vid engvann annann stœrra hafde vid ad sveria, soor hann *vid sialfann sig.

*1 B. Mos. 22, 16, 17.

14. Og sagde, Sannlega vil eg blessa og margfallda þig.

15. Og

15. Og hann bar so þolenmodlega Bidlund, og odladest Fyrerheited.

16. Menneruer sveria vid einn ædra enn þeir eru, og sa Eidur giorer enda allrar prættu, so ad trwott blijfur mille þeirra.

17. Enn þa Gud villde yfergnæfanlega audsyna Erfinginum Fyrerheitesins ad sitt Rœad er eige ostodugt, hefur hann þar til Eid a lagt.

18. Uppa þad vier hefdum fyrer tvær Greiner, þær obifanlegar eru (þvi þad er omogulegt ad Gud liuge) orugt Traust, vier sem Adhvarf hofum, og fastlega holldum þeirre frammbodinne Von.

19. Hvoria vier hofum sem annad fast og orugt Atkere vorrar Saalar.

20. Su eirnenn jnngeingur j hid jnnra Fortialldsins, þar ed Fyrerrennareun er fyrer oss jnngeingenn, JEsus ad Eylijfu Biskup ordenn, epter Skickan (a) Melchisedechs.

(a) (Melchisedech) Er so miked a Norrœnu, sem Riettlœtesins Kongur, Melchisalem merker Fridarens Kong, þviad Christur giefur Riettlœte og Frid, og hans Rijke er Riettlœte og Fridur fyrer Gude, fyrer Truna, Rom. 1. og 5.

VII. Capitule.

Guds Ande talar (I) um Melchisedech, er var so sem Einn Skugge og Fyrermindan uppa JEsum; (II) Um þann Levitiska Kennemannskap, er var miklu Dœdre en JEsu Kennemannlega Embœtte.

I. Enn þesse *Melchisedech var Kongur til Salem, Kiennemadur Guds hins Hærsta, hvor Abraham j mote gieck, þann tijd hann kom aptur fra Slage Konganna, og blessade hann. *1 B. Mos. 14, 18. etc.

2. Hvorinn og so Abraham gaf Tijund af ollu sijnu Gotse. J fyrstu utleggst hann Kongur Riettlæteſins, epter þad er hann eirnenn Kongur Salem, þad er Kongur Fridarens.

3. Utan Fodur, utan Modur, can Slektis, hafande hvorke Upphaf Daganna, nie endalok Lijfsins, enn hann er samjafnadur Syne Guds, og blijfur Kiennemadur ad eylijfu.

II. 4. Enn giæted ad, hvorsu mikell ad hann er, hvorium Abraham sa Patriarche gaf Tijund af Herfangenu.

5. Og ad sonnu Syner Levi, þann tijd þeir medtaka Kiennemannsskapenn, hafa þeir Bodord *Tijundena jnn ad taka af Folkenu, þad er af þeirra Brædrum, epter Logmœlenu, þo ad þeir somu sieu eirnenn af Abrahams Lendum komner. *5 B. Mos. 14, 28. 29.

6. Enn hann, hvors Kinferde eige nefnt verdur medal þeirra, sa tok Tijund af Abraham, og blessade hann sem Fyrerheitenn hafde.

7. Enn can alls Motmælis er þad so, ad þad hid Miña, verdur af hinum Edra blessad.

8. Og

8. Og hier taka Tijund daudleger Menn, enn þar vottar hann, þad hann life.

9. Og so ad seigia, Levi, sa er Tijundena medtekur, er eirnenn tijundadur fyrer Abraham.

10. Því hann var enn þa j Lendum Fodursins, þann tijd Melchisedech gieck honum j mote.

11. Því, ef ad Fullkomnan være vordenn fyrer Levitiskann Kiennemannsskap (því under þeim enum sama hefur Lydurenn Logmæled medteked) hvad være þorf framar meir ad seigia, ad annar Kiennemadur skyllde þar koma epter Skickan Melchisedech, og eige epter Skickan Aarons?

12. Því hvar Kiennemannsskapurenn umskipteſt, þar hlytur eirnenn Logmæled um ad skiptaſt.

13. Því sa sem þetta er afsagt, sa er af odru Slekte, utaf því sem eingenn nockurn tijma Alltarenu þionad hefur.

14. Því þad er þo openbert, ad vor Drottinn er komenn af Juda, til hvors Slektis Moyses hefur eckert talad af Kiennemannsskapnum.

15. Og so er þad enn lioslegra, ef ad annar Kiennemadur uppkiemur, epter Skickun Melchisedechs.

16. Sa ecke er giordur epter Logmæle lijkam-

lijkamlegs Bodords, helldur epter Krapte Oendanlegs Lijfs.

17. Þvi hann Vitnar, þu ert Kiennemadur ad eylijfu, epter Skickan Melchisedechs.

18. Þvi þar med verdur firra Logmæled afteked, vegna þess þad var ofveikt, og ecke nytsamlegt.

19. Þvi Logmæled kunne ecke oss fullkomna ad giora, enn þar jnnleidest ein betre Von, fyrer hvoria vier nælægiunst Gud.

20. Og þar ofann a, hvad miked er, ei æn Eids, þviad hiner eru æn Eids Kiennenienn ordner.

21. Enn þesse med Eide, fyrer þann sem til hans seiger, * Drottinn soor, og þad mun ei jdra hann, Þu ert Kiennemadur ad eylijfu, epter Skickan Melchisedechs. *Psalm. 110, 4.

22. So nærsta miklu betra Testamentis Tilsagnare er JEsus vordenn.

23. Og hiner adrer eru marger, sem Kiennemenn urdu, fyrer þad, ad Daudenn leyfde þeim ecke ad blijfa.

24. Enn þesse, fyrer þvi hann eylijflega blijfur, þa hefur hann Oforgeingelegann Kiennemannsskap.

25. Þar fyrer kann hann og eirnen þa ætijd Sæluholpna ad giora, sem fyrer hann koma til Guds, og hann lifer æfenlega, og bidur fyrer þeim.

26. Þviad slijkann Biskup skylldum vier hafa,

hafa, sa sem være Heilagur, Saklaus, Ofleckadur, Syndugum fra skilenn, og Hærre enn ad Himenenn er.

27. Hvorium daglega eige þorf giöreſt, so sem hinum ödrum Biskupum, j firstu fyrer sijnar eigennlegar Synder ad Fornfæra, epter þad fyrer Folksins Synder. Þvi þad giorde hann einusinne, þa hann sialfan sig Fornfærde.

28. Þvi þa Menn giörer Logmœled til Æfstu Presta, sem hafa Breiskleik, enn þetta Eidsins Ord, þad epter Logmœled er sagt, setur Sonenn Eylijflega og Fullkomenn.

VIII. Capitule.

Guds Ande talar (I) um vidtoku þess Nya Testamentes, og (II) um Burttekning þess Gamla Testamentes.

I. Þad er nu Summa a þvi sem vier um tölum, vier hofum þann Biskup sem situr til hægre Handar a Tignarstolnum a Himnum.

2. Og er Forstodumadur Heilagra Audæfa, og sannarlegrar Tialldbvodar, hvoria Gud hefur uppreist, og eingenn Madur.

3. Þviad hvor Biskup verdur tilsettur ad offra Giafer og Forner. Fyrer þvi hlytur þesse eirnenn nockud ad hafa, þad hann offre.

4. Og være hann nu a Jordu, þa være hann ei Prestur, med þvi þar eru Prestar sem epter Logmœlenu Giafer offra.

5. Hvorier

5. Hverier ad þiona þeirre Fyrermind og Skugga Himneskra Audæfa, so sem þad Gudlega Andsvar til Moysen sagde, þa hann Tiallbwdena fullkomna skyllde, * Sioa til (sagde hann) ad þu alla hlute giorer epter þeirre Lijkingu, sem þier er a Fiallenu synd.

* 2 B. Mos. 25, 40.

II. 6. Enn nu hefur hann ædra Embætte odlast, so sem sa ed betra Testamentis Medalgongu madur er, hvort eirnen a Ædra Fyrerheite stendur.

7. Þvi ef hitt firra hefde ostraffanlegt vered, þa hefde Roms ecke leitad vered hinu odru.

8. Þvi hann straffar þa, so seigiande, * Siaed, þeir Dagar munu koma, seiger DROTtinn, þad eg vil yfer Hws Israels, og yfer Hws Juda, giora eitt Nytt Testament. * Jerem. 31, 31. ꝛc.

9. Ei epter þvi Testamente sem eg giorde vid Fedur þeirra, a þeim Deige, þa eg took i þeirra Hond, til ad wtleida þa af Egypta Lande. Þvi þeir blifu ecke j mijnu Testamente, þa villde eg og ecke akta þa, seiger DROTTINN.

10. Þviad þetta er þad Testament, þad eg vil giora Hwse Israels, epter þessa Daga, seiger DROttinn, Mitt Logmoal vil eg giefa j þeirra Hugskot, og j þeirra Hiortu vil eg þad skrifa, og eg vil þeirra Gud vera, og þeir skulu mitt Folk vera.

11. Og

11. Og eige skal nockur kienna sijnum Næaunga nie sijnum Brodur, og seigia, Þeckid DROTTinn, Þviad þeir skulu mig aller þeckia, j fra hinum Minnsta, til hins Stærsta.

12. Þviad eg vil Lijknsamur vera þeirra Vondsku og Syndum, og þeirra Næanglæte vil eg ecke framar j Minne leggia.

13. J þvi sem hann seiger, eitt Nytt, giorde hann þad Firra Gamallt. Enn hvad gamallt og alldrad er, þad er nærre sinne Endingu.

IX. Capitule.

Guds Ande syner, ad Nya Testamented er miklu Heilagra og Vegsamlegra en Gamla Testamented.

Hid Firra hafde og ad sønnu sijnar Riettlætingar, Guds Pionustu, og utvortis Heilagleik.

2. Þviad hinn fremre hlutur Tialldbwodarennar var uppgiordur, j hvorium voru * Liosastikurnar, Borded, og Skodunarbraudenn, og þetta kallast þad Heilaga.

2B Mos. 25. 23, 31.

3. Enn abak sdru Fortialldenu var Tialldbwodenn, su sem kalladest hid Allra Heilagasta, hvor ed hafde þad Gullega Reikelsiskier, og Testamentis Orkena.

4. Alla vega Gull-lagda, j hvorre var Gullfatann, sem * Himnabrauded hafde, og ** Von-

Vondur Aarons, sem blomgast hafde, og Testamentis spiolldenn.

*2 B. Mos 16, 33. **4 B. Mos. 17, 10.

5. Enn þar uppyfer voru Cherubim Dyrdarennar, yferskyggiande Naadarstolinn, Af hvoriu nu er ecke neitt sierlegt ad seigia.

6. Þa þetta var nu so til bvved, geingu Kiennemennerner jduglegana j þa fremre Tiallobvvodena, og afluku Guds þionustugiordenne.

7. Enn j * hitt annad jnngieck einusinne a Aarenu, alleinasta Biskupenn, ei aan Bloods, þad hann offrade fyrer sijna eigennlega, og Folksins Fœavirsku. *3 B. Mos. 16, 2. 2c.

8. Þar hinn Heilage Ande med merkte, ad Vegurenn til Heilagleiksins, være þa enn ei openberadur, a medan hid firra Tialldbvvodarhvvsed stœde.

9. Hvort ed hlaut j þann sama Tijma fyrerlijking ad vera, j hvoriu Giafer og Fornfœringar offradar voru, og þo ei kunne fullkommenn ad giorá epter Samvitskunne, þann sem Guds-þionustuna framde.

10. Alleinasta med Mat og Dryck, og margvijslegar Skijringar, og utvortis Helgedoma, sem allt til Tijma Betranarennar voru uppa lagdar.

Pistillenn V. Sunnud. i Fostu.

11. Enn Christur er komenn, þad hann sie Biskup epterkomande Audœfa, fyrer

rer stærre og algiordare Tialldbwod, þa sem ecke er med Hendum giord, þad er, þa sem ecke er so byggd.

12. Ecke helldur fyrer Hafra Blood nie Kaalfa, Helldur er hann fyrer sitt Eiged Blood eitt sinn jnngeingenn j hid Heilaga, og fann Eylijfa Endurlausn.

13. *Þvi ef Uxanna og Hafranna Blood, **og Askann Kvijgunnar vadreifd, helgar hina Saurugu, til Holldsins hreinsunar.

*3 B. Mos. 16. 14, 15.** 2 B. Mos. 9, 9. 12. 17. 18.

14. Hversu miklu framar mun þa Blood Christi, sem sialfann sig hefur van fleckunar, fyrer Heilagann Anda, Gude offrad, hreinsa vorar Samvitskur af Daudum Verkum, til ad þiona Gude Lifanda?

15. Og þar fyrer er hann eirnenn Medalgongumadur hins Nya Testamentis, so ad fyrer þann Dauda sem skiedur er til Frelsunar, ut af þeim yfertrodningum þær sem under hinu Fyrra Testamentenu voru) þeir sem kallader voru, medtake þann fyrerheitna eylijfa Arf.]

16. Þvi hvar Testamented er, þa hlytur þar þes Daude ad skie sem Testamented giorer.

17. Þviad eitt Testament verdur stadfest fyrer Daudann, ellegar duger þad ecke, medan hann nu lifer sem þad hefur giort.

18. Hvar fyrer hid fyrra var eige van Bloods tilskickad.

19. Þvi þann Tijd Moyses hafde vttalad

ut

ut af ollum Bodordum epter Løgmaalenu, fyrer ollu Folkenu, tok hann Kaalfa og Hafra Blod, med Vatne og Purpura, Ullu og Ysopo, og stockte a Bokena, og allt Folked.

20. Seigiande, *Petta Blod er þess Testamentis, hvort Gud hefur boded ydur.

* 2 B. Mos. 24, 8.

21. Og lijka eirnenn Tiallbwodena, og oll Verkfære Guds þionustugiordarennar, aastockte hann med Blodenu.

22. Og nærsta þvi aller hluter verda med Blode hreinsader, epter Løgmaalenu, og aan Blods wthellingar skier eingen Fyrergiefning.

23. So hlutu nu Fyrerlijkingar Himneskra hluta, med slijku hreinsader ad verda. Enn hiner Himnesker sialfer hliota betre Forner ad hafa, enn hinar voru.

24. Þvi Christur er eige jnngeingenn j þad hid Heilaga, sem med Hondum er giort (hvort ad er riett Jmind þess hins sannarlega) helldur j Himenenn sialfann, So ad hann auglysest nu fyrer Guds Auglite fyrer oss.

25. Ecke helldur, þad hann offre sig opt, lijka so sem hiner adrer Biskupar, þeir a hverju Aare jnngeingu j hid Heilaga, med annarlegu Blode.

26. Annars hefde hann optar hloted ad lijda, j fra Veralldar upphafe, enn nu j endalok Veralldarennar, birtest hann eitt sinn, fyrer

sijna

sijna Eigenn Fornfæring, til burttoku Syndarennar.

27. Og lijka so sem þad Monnunum er tilskickad, einusinne ad deya, og epter þad er Domurenn, So er Christur einusinne offradur, til j burt ad taka margra Synder, Enn j annad sinn mun hann birtast utan Syndar, ollum þeim sem hans vænta til Sælubialpar.

X. Capitule.

Guds Ande talar (I) um Ofullkomnleikа þeirra morgu Forna i Gamla Testamentenu, og (II) um Fullkomnlegleika Eins Offurs i þvi Nya Testamentenu, til Kroptugs Stirkleika (III) i Lijfernenu; (IV) Jgegn Syndenne; og (V) i Motgange.

I. Þviad Logmæled hefur Skugga epterkomande Audæfa, ecke Lijkneskiuna sialfra Audæfanna. Hvort ær hliota jafnan ad offrast sama slags Offraner, og þad kann þo ei þa sem offra, fullkomna ad giora.

2. Annars hefde Offred aflagst, hefdu þeir sem j Guds þionustugiord voru, ongva Samvitsku framar meir haft af Syndenne, þa þeir voru eitt sinn hreinsader.

3. Helldur skier ad eins fyrer þad, Minning Syndanna hvort ær.

4. Þviad þad er omogulegt, fyrer Uxa og Hafra Blod, Synder j burt ad taka.

II. 5. Fyrer þvi, sem hann kiemur j Veroldena, seiger hann, * Offran og Forner vilder þu eige, enn Lijkamann tilreidder þu mier.

* Psalm. 40, 7. etc.

6. Bren-

6. Brenneforner og Synda-Offur þocknast þier ecke.

7. Þa sagde eg, Sia, Að eg kiem, first j Bokenne er skrifad af mier, þad eg skule giora Gud þinn Vilia.

8. Enn þar fyrer ofann sem hann sagde, Offraner og Gaafur, Brenneforner og Synda Offur villder þu ei, þær þocknudust þier og ecke (hvoriar epter Logmaalenu offradar verda).

9. Þa sagde hann, Sia, Eg kiem, ad giora, Gud, þinn vilia. Þar burt tekur hann hid fyrra, so ad hann jnnsetie hid annad.

III. 10. J hvorium vilia þad vier erum helgader, einusinne skiednum, fyrer Offran Lijkama JEsu Christi.

11. Og hvor eirn Kiennemadur er til settur, þad hann Guds þionustugiord daglega ræke, og optlega sama slags Offraner giore, hvoriar alldrei kunna Syndernar af ad taka.

12. Enn þesse, þa hann hafde offrad eirne Forn fyrer Syndernar, hvor ed æfenlega gilder, * situr hann nu til hægre Handar Guds.

* Psalm. 110, 1.

13. Og epterbijdur frammveigis, þar til hans Oviner verda lagder til Skarar hans Foota.

14. Þviad med eirnre offran hefur hann ad eylijfu fullkomna giort, þa sem helgader verda.

15. Enn

15. Enn þad vitnar oss eirnen Heilagur Ande, þvi epter þvi hann ædur fyrre hafde sagt.

16. * Þetta er þad Testament sem eg vil þeim giora, epter þessa Daga, seiger Drottinn, Mijn Log vil eg giefa j þeirra Hiortu, og j þeirra Hugskotuin vil eg þau skrifa.

* Jer. 31. 33, 34.

17. Og þeirra Synder og Rangiæte vil eg ecke meir j Minne leggia.

18. Og hvar þesse hin sama Fyrergiefning er, þar er eingenn Offran meir fyrer Syndernar.

19. First vier hofum nu þa, kiærer Brædur, Diorfungena til jngangs j hid Heilaga, fyrer Bloded JEsu.

20. Hvørn hann vijgde oss nyann og lifande Veg fyrer Fortiallded, þad er fyrer sitt Hollð.

21. Og vier hofum eirn Edsta Prest yfer Guds Hwse.

22. Þa lœatum oss þar framm ad ganga med sannarlegu Hiarta, j algiordre Tru, yferdreifder j vorum Hiortum, og vidskila vid vonda Samvitsku, og þvegner a Lijkamanum, med hreinu Vatne.

23. Og lœatum oss hallda vidurkienningu Vonarennar, og vera ecke Ostadfasta (þviad hann er tryggur sa þvi hefur fyrerheited.)

IV. 24. Og lœatum oss athuga oss sialfa jnn-

byrdes, med aafyfingu til Kiærleiksins og godra Verka.

25. Og eige forlaata vorn Sofnud, so sem sumra er Sidur, helldur ad eaminna hvor annann, og pad pvi miklu framar, so miklu, sem pier siaed ad Dagurenn er nær.

26. Pvi ef vier motprvaulega Synder drygium, epter pad vier hofum medteked Vidurkienning Sannleiksins, pa hofum vier ongva adra Offrau framarmeir fyrer Syndernar.

27. Helldur hrædelegt epterbid Domsins og pess Vanlætingarsama Elds, sem Motstandarana svelgia mun.

28. Pegar nockur brytur Moyses Logmaal, sa hlytur ad deya utan Miskunsemdar, * fyrer tveggia edur priggia vitnan.

* 5 B. Mos. 17, 6. c. 19, 15.

29. Hvorsu miklu verra straff meined pier sa mune verdskullda sem Son Guds med Fotum tredur, og Testamentis Bloded saurugt reiknar, fyrer hvort ad hann er helgadur, og svijvirder Naadarennar Anda?

30. Pviad vier vitum pann sem seiger, *Mijn er Hefndenn, Eg vil aptur giallda, seiger DRottinn. Og enn annad sinn, DRottinn mun dæma Folk sitt. * 5 B. Mos. 32, 35. Syr. 28, 1.

31. Hrædelegt er ad falla j Hendur Lifanda Guds.

V. 32.

V. 32. Legged j minne þa enu fyrre Daga, a hvorium þier upplystust, og lidud stort Kvalanna strijd.

33. Nockurn part, þad þier sialfer fyrer forsmaan og Hormungar erud ordner ad byssnum, og nockurn part, ad þier hafed Lagsmenn vered þeirra, sem so hefur geinged.

34. Þvi þier hofdud sampijning med mijnum Bondum, og Raan ydvarra Audæfa med Fagnade umlidud, vitande ydur ad hafa hia sialfum ydur adrar betre og blijfanlegre Eigur a Himnum.

35. (a) Kasted ecke i burt ydar Trauste, hvort ad miked Verdkaup hefur.

(a) (Kasted ecke) Slaaed þvi ecke uti Vind.

36. Enn Polemmmæde er ydur naudsynleg, so ad þier gisred Guds Vilia, og medtaked Fyrerheited.

37. Þviad enn nu jnnan skams tijma mun koma sa ed koma skal, og mun eige seinka.

38. Enn * sa Riettlaate mun af Trunne lifa. Enn hvor sem (b) fra vijkur, a þeim mun Saala mijn hafa ongva þocknan.

* Hab. 2, 4.

(b) (Fravijkur) Sa sem ecke vill stadnæmast, og bijda Strijdsins, helldur snyr aptur a Bak, og leyneſt j burt.

39. Enn vier erum ecke af þeim sem vikia og fyrerdæmder verda, helldur af þeim sem trua, og Saalenne biarga.

XI. Capitule.

Guds Ande talar um Krapt og Verkun Truarennar (I) fra Skopun Heimsins til Abraham; (II) Fræ Abraham til Moses; (III) Fra Moses til Utfararennar af Egyptalande; (IV) Fræ Utførenne af Egyptalande til æa Dogum Domaranna, Konungauna, og Spæmannauna.

I. Enn Truenn, er Drugt Traust þeirra hluta sem Madur vonar, og efar ei um þad sem haun sier ecke.

2. Fyrer hana feingu hiner Gomlu Vitnisburdenn.

3. Fyrer Truna understondum vier Heimenn (a) giordann vera, fyrer Guds Ord, og allt þad hvad synelegt er, * er orded af ongvu.

(a) (Giordann) þad er, Hann er komenn j sitt lag, so ad hann geingur og stendur epter Guds Orde Haflæatanlega, æa hindrunar, og giefur ecke upp.

* 1 B. Mos. 1, 1.

4. Fyrer Truna hefur * Abel Gude meire offran giort enn Cain, fyrer hvoria hann hefur Vitnisburdenn feinged, þad hann Riettlæatur sie, þa Gud gaf vitnan af hans giofum, Og fyrer hann talar hann, enn þo hann sie lætenn. * 1 B. Mos. 4, 4.

5. Fyrer Truna vard * Enoch burt numenn, ad hann sæe ei Daudann, og vard eige fundenn, af því þad Gud tok hann a burt. Því æadur fyrre, enn hann var j burt numenn,

hefur

hefur hann Vitnisburdenn haft, þad hann þocknadest Gude. *1 B. Mos. 5, 24.

6. Enn aan Truarennar er Omsgulegt Gude ad þocknast. Þvi hver hann vill koma til Guds, sa hlytur ad trua þad, ad hann sie, og þad hann mune Endurgialldare verda, þeirra sem hans leita.

7. Fyrer Truna hefur *Noe vegsamad Gud, og Orkena tilbwed, til Hiealprædis sijnu Hwse, þa hann medtok Gudlega Bifalning, um þad hvad Menn enn þa ecke sæau, Fyrer hvoria (Ork) hann Verolldena fordæmde, og er Erfinge ordenn þess Riettlætis sem fyrer Truna kiemur. *1 B. Mos. 6, 8.

II. 8 Fyrer Truna vard Abraham *hlydenn, þa hann kalladur var ut ad ganga, j þad Land, sem hann erfa skyllde, Og hann gieck ut, og visse ei hvert hann munde koma.

*1 B. Mos. 12, 4.

9. Fyrer Truna var hann framande a þvi Fyrerheitna Landenu, so sem a annarlegu, og bio j Tialldbwd, med Isaac og Jacob, sem voru Mederfingiar sama Fyrerheitis.

10. Þvi hann vonade uppa þa Borgena, sem Grundvollenn hefur, hverrar uppbyggingar Meistare og Skapare er Gud.

11. Fyrer Truna medtok og so Sara Krapt, þad hun vard *friossom, og fædde, framm yfer Tijma hennar Alldurs þviad hun hiellt hann Trufastann, sem hafde þvi lofad.

*1 B Mos. 21, 2.

12. Fyrer hvad ad marger eru upprunner af einum, þo ad dœens Lijkama være, lijka sem * Stiornur Himens, og so sem Sandur vid Siœfarstrendu, sem otelianlegur er.

* 1 B. Mos. 15, 5.

13. Þesser aller eru j Trunne under Lok lidner, og hafa ei Fyrerheited medteked, helldur af Fiarska til þess sied, og hafa sig þar vid huggad, og sier nægia lœted, og vidurkiennt þad þeir være a Jordu Giester og Utlender.

14. Þviad þeir sem þetta seigia, þeir giefa til ad skilia, þad þeir epter einu Fodurlande leite.

15. Og ad sonnu, ef þeir hefdu meint þad, fra hvoriu þeir voru utfarner, hefdu þeir nogann tijma haft aptur ad snua.

16. Enn nu gyrntust þeir annad betra, þad er þad Himneska. Fyrer þvi ovirdtest ecke Gud, ad nefnast * þeirra Gud. Þvi hann hefur þeim eina Borg fyrerbvœed.

* 2 B. Mos. 3, 6.

17. Fyrer Truna * Fornfœrde Abraham Isaac, þa hann vard freistadur, og framm-gaf hinn Eingietna, þa hann nu hafde Fyrorheited medteked. * 1 B. Mos. 22, 1. etc.

18. Utaf hverium sagt var, I Isaac skal þier þitt Sœde kallad verda.

19. Og

19. Og hann þeinkte, þad Gud kynne og so vel af Dauda upp ad vekia, hvar fyrer hann eirnenn tok hann til Fyrermindunar aptur.

20. Fyrer Truna * blessade Jsaac, af þvi hvad epterkomande var, Jacob og Esau.

* 1 B. Mos. 27, 27. 39.

21. Fyrer Truna * blessade Jacob, þa hann deyde, baada Sonu Josephs, og giorde lotning fyrer Toppnum a hans Velldissprota.

* 1 B. Mos. 48, 15. 16.

22. Fyrer Truna talade Joseph um utgaungu * Jsraels Barna, þa hann deyde, og Bifalning giorde um sijn Bein.

* 1 B. Mos. 50, 2.

III. 23. Fyrer Truna vard Moyses, þa hann var fæddur, j þria Manude * falenn af sijnum Forellldrum, fyrer þad þau sæu, ad hann var ægiætlegt Barn, og hræddust ei Kongsins Bifalning. * 2 B. Mos. 2, 2.

24. Fyrer Truna villde * Moyses erke leingur, þa hann giordest stor, kallast Dotturson Pharaonis. * 2 B. Mos. 2, 11. 12.

25. Og kiose miklu helldur, med Folke Guds, Omak ad þola, enn ad hafa stundlegt Epterlæte Syndarennar.

26. Og hielt Vanvirding Christi, fyrer stærra Rijkdom, Enn Egypti Fiesiodu, þviad hann leit a Launenn.

27. Fyrer Truna * forliet hann Egyptaland, og ottadest ecke Kongsins Grimd, þviad hann hiellt sig ad þeim, hvorn hann sæa ecke, lijka so sem ad hann sæe hann.

* 2 B. Mos. 2, 15.

28. Fyrer Truna * hiellt hann Pœskana og Blods uthellingena, uppa þad, ad eige snerte þa sa sem Frumburdena drap.

* 2 B. Mos. 12, 18. etc.

IV. 29. Fyrer Truna * geingu þeir j giegnum Hased Rauda, so sem um Þurrlende, hvors eirnenn hiner Egyptsku freistudu, og drecktust.

* 2 B. Mos. 14, 22. etc.

30. Fyrer Truna * nidurhrundu Mvorveggier Jericho, þa er þeir hofdu j sio Daga um Kring hana geinged. * Jos. 6, 20.

31. Fyrer Truna vard * Rahab su Hoorkona ei fortopud med Vantrudum, þa hun medtook þa Niosnarmenn vinsamlega.

* Jos. 2, 19. c. 6, 17. 22.

32. Og hvad skal eg meir seigia? Tijmenn verdur mier ofstuttur, nær eg skylde frammþylia, af * Gedeon, og ** Barach, og † Samson, og †† Jephthe, og * David, og ** Samuel, og Spœnionnunum. * Dom. 7, 19.

** Dom B 4, 6. † Dom. B. 15, 20 †† Dom. B. 11, 6. 9. * 2 Sam. 2, 4. ** 1 Sam. 7, 10.

33. Hvorier ed hafa fyrer Truna, Konngarijkenn yferunned, Riettlæted verkad, Fyrerheitenn odlast, Leona Munnana til-byrgt.

34. Eld-

34. Elldsins megn utslockt, Sverdsins Eggiar umflyd, Kroptuger orded af (b) Breiskleikanum, Dfluger glorst j Strijdenu, Annarlegra Herbvodum umvellt.

(b) (Breiskleikanum) peir eru ordner Kroptuger j peim a Kvolum, 2 Cor. 12. Cap. Minn Kraptur er sterkur j peim veiku.

35. Kvinnurnar hafa sijna Frammlidna af Uppristunne aptur teked. Enn hiner adrer eru Leinstrader, og hafa engva Frelsan medteked, So ad peir odludust hina betre Upprisuna.

36. Sumer hafa Hædung og Hvdstrokur lided, par ofan a Bond og Fiotraner.

37. Peir eru Steinum grytter, Skammhoggner, j giegnum stungner, fyrer Sverde vegner. Peir ed um hafa fared j Saudafelldum og Geitskinnum, med Eymdum, med Harmkvælum, med Omake.

38. Hvorra Heimurenn var ecke verdugur, hafa j Eymd geinged a Eydemorkum, a Fiollum, j Giam og Hellrum Jardarennar.

39. Pesser aller feingu Vitnisburdenn fyrer Truna, og hafa ecke medteked Fyrerheited.

40. Fyrer pvi, pad Gud hefur eitthvad betra ædur til forna um oss fyrerhugad, so ad peir fyrer utan oss yrde ecke fullkomner giorder.

XII. Capitule.

Guds Ande bijdur oss ad elska og stunda (I) Þolennmæde, og (II) Guds-Otta.

I. Fyrer þvi eirnenn vier, med þvi vier hofum slijkaun Hoop Vottanna umkring oss, þa lœatum oss afleggia Syndena, þa oss jafnan vid loder og letur, og lœatum oss hlaupa fyrer Þolennmæde, j þa Drustu, sem oss er tilskickud.

2. Og lyta til JEsum þess Upphiriara, og Fullkomnara Truarennar, hvor ed þann tijd hann hefde vel mœtt hafa Fognud, þolde hann Krossenn, og aktade Forsmœanena ecke, og sette sig til Hœgre Handar, uppa Guds Stole.

3. Minnest a þann sem þvilijk motmœle j giegn sier af Syndurunum þolde, so ad þier þreytest ecke, og uppgiefest j ydar Hugskotum.

4. Þvi þier hafed enn ei allt til Bloodsins motstaded j Strijdenu, mote Syndenne.

5. Og hafed nu þegar gleymt þvi Trunadartrauste, sem til ydar seiger, so sem til Barnanna, * Son minn, vird ei lijtils Typtan DRottins, og orvinlast ei þa þu verdur af honum straffadur. *Ordskv. B. 3, 11. 12.

6. Þviad hvorn ed DRottinn elskar, þann agar hann, Enn hvorn þann Son sem hann ad sier tekur, þann stryker hann.

7. Ef

7. Ef þier Typtunena þoled, þa framm-bydur Gud sig ydur sem Bornum, þvi hvor Sonur er sa, þann er Faderenn typtar eige?

8. Enn ef ad þier erud oan Typtunar, hvorrar hiner aller eru hluttakarar vordner, þa erud þier Hioabørn, enn ecke Børn.

9. Og ef vier hofum haft vora Lijkamlega Fedur, til Typtunarmanna, og þa hrædst, skylldum vier þa ecke miklu meir undergiefner vera hinum Andlega Fodur, so ad vier lifum?

10. Og hiner hafa sennelega fœeina Daga oss agad, epter sijnum Giedhotta, Enn þesse til Nytsemdar, so ad vier odlunst hans Helgun.

11. Enn oll Typtan, nær hun oaliggur, þa þyker oss hun eingenn Glede, helldur Hriggd vera. Enn epteroa mun hun giefa Fridsamlegann Avoxt Riettlæteſins, þeim sem þar uti jdkader eru.

12. Fyrer þvi upphefied aptur tregar Hendur, og hin þreyttu Knie.

13. Og giored Riettann goang med ydrum Footum, so ad eingenn hrase, lijka sem sa er halltrar, helldur miklu framar verde heilbrigdur.

II. 14. Epterfilged Fridnum vid hvorn Mann, og Helgunenne, oan hvorrar þad eingen kann, Drottinn ad sia.

15. Siaed og so til, pad eingenn forsome Guds Naad, so ad pad eingenn Beiske-Root nockurstadar upp sprette, og Ofrid giore, og pad marger fyrer pa somu saurgader verde.

16. Ad par sie eingenn Frillulijfis Madur, edur Ogudlegur sem Esau, * sa sem ad fyrer Matar saker, sellde sijna Frumgietning.

* 1 B. Mos. 25, 33. 34.

17. Og vited, ad hann par eptera, pa hann Blessunena erfa villde, er hann * wtskwfadur, pviad hann fann eckert Rwm Idrunarennar, pott hann hennar med graatande Taarum leitade. * 1 B Mos. 27, 34. etc.

18. Pviad pier erud ecke geingner til pess * Fialls sem preifanlegt er, og med Ellde brennur, nie til Poku eda Mirkurs, og Ovedurs. * 1 B. Mos. 19, 12.

19. Og ei til Lwdrarpyts, og til Raddar Ordanna, * vid hvorre peir ottuduft sem hana heyrdu, pad eige yrde til peirra Orded talad.

* 2 B Mos. 20, 19.

20. (Pviad peir kunnu eige pad ad standast, hvad par var sagt. Og ef og so Dyr snart Fialled, pa skyllde pad Steinum grytast, eda med Skeyte j Helskoted verda.

21. Og so Ogurleg var su Syn, pad Moyses sagde, Eg em ottasleigenn og skielfdur.)

22. Helldur erud pier komner til Fiallsins Zion, og til Borgar Guds Lifanda, til Himneskrar Jerusalem, og til Margfiolda margra Pusunda Engla.

23. Og

23. Og til Samkundu peirra Frumgietnu, hvorier a Himnum uppskrifader eru, og til Guds allra Domara, og til Andanna algiorfelegra Riettloatra.

24. Og til Medalgaangara hins Nya Testamentis JEsu, og til Blodsins yferdreyfingar, pad betur talar enn * Abels.

* 1 B. Mos. 4, 10.

25. Siaed til, ad pier ameest ecke vid peim sem vid ydur talar. Pvi ef hiner eru ei umflyder, sem mootstoodu, pa hann a Jordu talade, miklu midur pa vier, ef vier mootstoendum peim sem af Himnum talar.

26. Hvors Rodd hann Tijma Jordena hifade, enn nu heiter hann fyrer og seiger, * Enn eitt sinn mun eg hræra ei alleinasta Jordena, helldur eirnen Himenenn.

* Haag. 2, 7.

27. Enn soddan, Enn eitt sinn, merker, Ad pad hid hræranlega, skal umskiptelegt verda, lijka sem annad (a) Smijde, so ad pad, hvad ohræranlegt er, stodugt blijfe.

(a) (Smijde) Hann meinar Mosis Tiallbbud, sem giord var med Hendum.

28. Hvar fyrer, med pvi vier medtokum pa ohræranlegt Rijke, pa hofum vier Naadena, fyrer hvoria vier skulum: GUde piona, honum til pocknunar, med Sidseme og Hræddslu, Pviad * vor GUd er Eydande Elldur.

* 5 B. Mos. 4, 24.

XIII. Capitule.

Gudz Andi skipar oss (I) ad lifa Gudræklega; og (II) ad halda vid þa Sæluhiálplegu Kenning um JEsum.

I. Verid stoduger j Brodurlegum Kiærleika.

2. Gestrisninne forgleymid ecke, Þviad fyrer hana hafa nockrer, þeim ovitande, Englunum Herberge veitt.

* 1 B. Mos 18, 1 ꝛc. c. 19, 2. 3.

3. Minnest Bandingianna, likt sem adrer Sambandingiar, og þeirra sem Motgongu lijda, so sem þier ed enn nu lifed j Likamanum.

4. Hiuskapurenn skal heidarlegur halldenn vera hia ollum, og Hionabandssængenn osleckud. Enn Frillulifis menn og Hoorunar menn mun Gud Dæma.

5. Ydart Framferde sie can Agyrne, og laated ydur þad nægia sem j hendi er, þviad hann hefur sagt, * Eg vil ecke yfergiefa þig nie forsoma. * Jos. 1, 5.

6. So ad vier dyrfumst ad seigia, * Drottinn er minn Hialpare, eg vil eige ottast, Hvad skyllde eirn Madur mier giora?

* Psalm. 56. 12. og 118, 6.

II. 7. Peinked a ydra Lærefedur, þeir ed Guds Ord hafa sagt ydur, hvorra Æfelokum þa adhygged, og epterfilged þeirra Tru.

8. JEsus Christus, j Giær og j Dag, og

og eirnenn hinn Same ad Eylijfu. Lœted eige umhvirfla ydur med margvijslegum og framande Lærdomum.

9. Þviad þad er œgiœtlegur hlutur ad Hiartad er stadfast, hvad ad skiedur fyrer Nœdena, eige fyrer (a) Fœdsluna, hvar utaf engva nytsemd hafa þeir sem þar med (b) umgangast.

(a) (Fœdsluna) þad er, fyrer Mannana Lœgmœal, sem kienna um Mat og Klœde, og ecke um Truna.

(b) (Umgangast) þad er, vilia þiona Gude þar med.

10. Vier hofum eitt Altare, hvar af þeir sem Tiallduvvodenne þiena, hafa eckert valld til af ad eta.

11. Þvi hvorra Dyra * Blood sem jnnbored verdur af Œdsta Kennemannenum, j hid Heilaga fyrer Syndernar, þeirra somu Hræ verda uppbrennd utann Herbœdanna.

* 3 B. Mos. 4, 5. c. 6, 30. c 16, 27.

12. Fyrer þvi hefur eirnenn JEsus, uppa þad hann helgade Folked fyrer sitt eiged Blod, utann Borgarhlids lided.

13. Þvi lœtum oss ut ganga til hans ut yfer Herbvodernar, og bera hans Vanvirding.

14. Þviad vier hofum hier engvann blijfanlegann samastad, helldur leitum vier hins tilkomanda.

15. Þvi lœtum oss nu offra fyrer hann * Lofgiordar Offre, Gude alla Tijma, þad er Avœxt Varanna, sem vidurkienna hans Nafn.

* Hos. 14, 2.

16. Gott

16. Gott ad giora, og med adskipta þa forgleymed ecke, Þviad slijk Offur þocknast Gude vel.

17. Hlijded ydrum Kiennefedrum og filged þeim, þviad þeir vaka yfer ydrum Saalum, lijka sem þeir ed Reikningsskap þar fyrer giora skulu, so ad þeir giere þad med Gledi, enn ecke med Andvarpan, þviad þad er ydur ecke gott.

18. Bidied fyrer oss. Vor Traust er þad, ad vier hofum goda Samvitsku, og kostgiæfum goda Umgeingne ad hafa hia ollum.

19. Enn eg meir enn beide ydur þar til, þvilijkt ad giora, uppa þad eg kiæmest hid allra fyrsta aptur til ydar.

20. Enn Gud Fridarens, sa sem ut hefur leidt j fra Daudum hinn Mikla Hyrder Saudanna, fyrer Bloded þess Eylijfa Testamentis, vorn DROTTinn JEsum Christum.

21. Hann giore ydur tilbuna j ollu goodu Verke, til ad giora hans Vilia, og efle þad med ydur, hvad fyrer honum þacknæmt er fyrer JEsum Christum, hvorium ad sie Dyrd, fra Eylijfd til Eylijfdar, Amen.

22. Eg aaminne ydur, Kiærer Brædur, halded mier þad aaminningar Ord til goda, þad eg hefe stuttlega skrifad ydur.

23. Vited þad, ad sa Broder Timotheus er laus aptur, med hvorium, ef hann skiotlega kiemur, eg vil sia ydur.

24. Heils

24. Heilsed ollum ydar Lærurum, med ollum Heilsgum. Ydur heilsa Brædurner af Vallande.

25. Nadenn sie med ydur ollum, Amen.

Skrifadur wr Vallande med Timotheo.

S. Jacobs Pistill.

I. Capitule.

Jacob: talar (I) um Polennmæde i Freistingunum; (II) um Retta Pecking a heim.

1. Jacob, Pion Guds og DRottins JEsu Christi. Peim Tolf Kinkvijslum, sem sundur dreisdar eru hier og par, seigest Kiærleg Heilsun.

2. Brædur mijner elskanleger, reikned pad fyrer allann Fegnud, nær pier j margvijslegar Freistingar falled.

3. Og vited, pad ydar Tru verkar Polennmæde.

4. Enn

4. Enn Polenmædenn mun stadfost blijfa, allt til enda, so ad þier sieud fullkomner, og algiorder, og j engvu brest hafed.

5. Og ef einhvorn ydar vantar Vijsdom, hann bidie af GUde, sa er einfalldlega giefur hvoriumm Manne, og bregdur þar engvumum, So mun honum hann giefast.

6. Enn hann bidie j Trunne, og efe ecke, Þviad sa sem efablandenn er, hann er lijka sem Siœfarbylgia, su er af Vinde verdur drifenn og uppæst.

7. Þvilijkur Madur þeinke ecke, þad hann mune af DROTTne nockud odlast.

8. (a) Efablandenn Madur er ostodugur j ollum sijnum Vegum.

(a) (Efablandrun) Sa ecke er stadfastur j Trunne uppbiriar miked og a margann hœtt, og stendur po ecke fast þar a. 2 Tim 3. Þ ir læra ætijd, og koma po alldrei til Sannleikſins Kynningar.

9 Enn sa Broder sem lijtelœckadur er, hann hroose sier j sinne Upphafningu.

10. Og hann sem rijkur er, hann hroose sier j sinne Nijtelœgingu, þvi lijka sem Blomstur Grassens mun hann forganga.

11. Solenn uppgeingur med hita, þa skrœleſt Grased, og Blomstred fellur, og þess fagra asyn fordiarfast, Lijka so mun sa Rijke a sinum Vegum uppborna.

12. Sœll er sa Madur sem Freistingena lijdur, þvi epter þad hann er reyndur, mun hann

hann odlast Lifsins Krónu, hvorre Gud hefur fyrerheited þeim sem hann elska.

II. 13. Eingenn seige, nær hann freistast, þad hann af Gudi freistadur verde, þviad Gud er eingenn Freistare til hins vonda, og einskis freistar hann.

14. Helldur freistast hvor eirn, nær hann tilteygest af sinne eigenn Gyrnd, og lockadur verdur.

15. Og sijdan þad Gyrndenn hefur gieted, fæder hun Syndena, Enn nær Syndenn er fullkomnud, fæder hun Daudann.

Pistillenn IV. Sunnud. epter Paaska.

16. Villest eige, Kiærer Brædur.

17. Oll god Gisf, og oll fullkomenn Gisf, kiemur ad ofann fra Fodurnum Liossens, j hia hvorium er eingenn Umskipting, nie Byting Liossens og Mirkursins.

18. Hann hefur oss fædt epter sinne Vilde, fyrer Sannleiksins Ord, Uppa þad vier værum Frumburder hans Skiepnu.

19. Fyrer þvi, Kiærer Brædur, sie hvor Madur fliotur ad heyra, enn tregur ad tala, og til Reide tregur.

20. Þviad Mannsins Reide giorer þad eige, hvad fyrer Gude Riettferdugt er.

21. Þar fyrer aflegged allann Ohreinleik og Illsku, og medtaked Orded med Hogvære, þad j ydur er grodursett, hvad er kann ydar Saaler hiealplegar ad giora.]

Pistil.

Pistillenn V. Sunnud. epter Paaska.

22. Verid og eirnenn Giorendur Ordsins, enn eige alleinasta Tilheyrendur, hvar þier sialfa ydur med a tœlar draged.

23. Þvi ef einhvor er Ordsins Tilheyrare og ecke giorare, sa er lijkur þeim Manne sem sijna lijkamlega Asionu j Speigle skodar.

24. Þvi epter þad hann hefur skodad sig, jafnskiott geingur hann burt þadann, og gleymer hvornenn hans yferlitur var.

25. Enn hvor j giegnum skodar hid algiorda Logmaal Frelsesins, og stadnœmest þar jnne, og er ecke Forgleymannlegur Heyrare, helldur giorer þar epter, sa same mun hiœlplegur vera j sijnu Verke.

26. Enn ef einhvor a medal ydar lœtur sier þykia, þad hann þione Gude, og temur eige sijna Tungu, helldur forviller sitt Hiarta, þess Guds þionusta er Hiegomleg.

27. Ein Skiær og Osleckud Guds þionusta fyrer Gude Fodur, er ad vitia Fodurlausra og Eckna, j þeirra Hormungum, og sig Osleckadann fra Heimenum ad vardveita.]

II. Capitule.

Jacobus talar (I) um Manngreinar œlit, og (II) um Munn-Christna.

I. Kiœ-

1. Kiærer Brædur, þier skulud ei meina, þad Truenn a JEsum Christum vorn DRottinn Dyrdarfulla, lijde Manngreinar ǽalit.

2. Því, ef ad j ydra Samkundu jnngeingur Madur, berande Gullbaug, og j kostulegum Klædum, Enn þar kiæme og eirnenn eirn Fœtækur j ohreinum Klædnadi.

3. Og þier sæud a þann sem kostulegann Klædnad bære, og segdud til hans, Sit þu hier j godum Sesse, Og til hins Fœtæka segdud, stattu þarna, eda set þig hier hia Fotum mijnunn.

4. Giored þier þa ecke greinarmun med sialfum ydur, og verded Domarar, j því þier giored vondann greinarmunn.

5. Heyred til Brædur mijner elskuleger, Hefur GUd ecke utvaled Fœtæka þessarar Veralldar, þa j Trunne rijker eru, og Erfingiar Rijkesins, hvoriu hann hefur fyrerheited þeim sem hann elska?

6. Enn þier hafed vanheidrad hina Fœtæku. Eru hiner Rijku ecke þeir sem med yfer-gange nidurþrickia ydur, og þeir ed framdraga ydur fyrer Dom?

7. Hæda þeir ecke þad hid Goda Nafn, sem þier erud af kallader?

8. Og ef þier fullkomned þad Konunglega Logmǽal epter Ritningunum, * þad, Elska þu Nǽaunga

Nœunga þinn sem sialfann þig, þa giored þier vel. *3 B. Mos. 19, 18.

9. Enn ef þier hafed Manngreinarœalit, þa drygied þier Synd, og verded œavijtader af Logmœalenu, so sem Yfertrodslumenn.

10. Því þo ad einhvor hiellde allt Logmœaled, og brotlegur yrde j einu, þa er hann þegar alls þess sekur.

11. Því hann sem sagt hefur, Ei skalltu Hoor drygia, sa hefur eirnenn sagt, Eige skalltu ihelslœa. Þott þu dryger nu ecke Hoor, enn ihelslær, þa ertu Yfertrodslumadur Logmœalsins.

12. Lijka so taled, og so giored, sem ad þeir er fyrer Logmœal Frelsesins dœmder verda.

13. Enn þar mun Omiskunsamur Domur yfer þann ganga, sem engva Miskunseme hefur gisrda, og Miskunenni hun hrosar sier j mote Domenum.

II. 14. Hvad stodar þad, Kiœrer Brœdur, þott einhvor seige, hann hafe Truna, og hefur ei Verkenn? Gietur Trugann giort hann hialplegann?

15. Enn ef nockur Broder eda Syster vœre nakenn, og þorf hefde daglegrar Nœringar:

16. Og einhvor ydar seige til þeirra, Fared j Fride, giored ydur heitt, og metted ydur, enn giefed þeim eckert, hvad þeirra Lijkamans Naudþurft er, Hvad hiœlpar þeim þad?

17. So

17. So og lijka Truann, nær ed hun hefur eingenn Verk, þa er hun Daud j sialfre sier.

18. Enn þar mætte einhver seigia, þu hefur Truna, og eg hefe Verkenn, syn þu mier Tru þijna ut af Verkum þijnum, og mun eg syna þier mijna Tru af mijnum Verkum.

19. Þu truer ad þar sie einungis eirn Gud? þad giorer þu vel; Diofiarner trua þvi eirnenn, og eru skelfder.

20. Enn villtu vita, þu Hiegoma-madur, þad Truann can Verkanna sie daud?

21. Er eige * Abraham Fader vor, af Verkunum Riettlaatur ordenn, þa hann offrade Syne sijnum Isaac yfer Alltared?

* 1B. Mos. 22, 1. &c.

22. Þar sier þu, ad Truann hefur samverkad hans Giordum, og fyrer Verkenn er Truenn fullkomleg ordenn.

23. Og Ritningenn er uppfylld, sem ad seiger, * Abraham trude Gude, og þad er honum taled til Riettlætis, og er Guds Vin kalladur. * 1B. Mos. 15, 6.

24. So siaed þier nu, þad Madurenn verdur fyrer Verkenn Riettlaatur, og ei alleinasta fyrer Truna.

25. So og eirnenn Portkonann * Rahab, Er hun ecke af Verkunum Riettlaat ordenn, þa hun medtok Sendebodana, og liet þa um annann Veg ut fara? * Jos. 2, 1. &c.

26 Þvi

26. Svi lijka sem Lijkamenn er can Andans daudur, so er og eirnenn Truann can Verkanna Daud.

III. Capitule.

Jacob bijdur, ad vier skulum bruka Tungu vora Gudi til Dijrdar og Naunganum til Nytsemdar.

Dyrfest ecke Brædur mijner, hvor Madur Læremeistare ad vera, og vited, ßad vier munum ßess meire Dom sea.

2. Svi aller vier briotum margfalldlega. Enn hvor hann verdur ei brotlegur j nockru Orde, sa er algiordur Madur, og kann eirnenn ollum Lijkamanum j taume ad hallda.

3. Siaed, ßad vier holldum Hestum j Taume, so ad ßeir hlijde oss, og stiornum ollum ßeirra Lijkama.

4. Siaed Skipenn, ßo ad ßau sieu stor, og verde af megnum Vinde rekenn, ßa verdur ßeim ßo stiornad af litlu Stijre, hvort sem sa vill er stijrer.

5. So er og eirnenn Tungann lijtell Limur, og af stad kiemur ßo storum Hlutum. Siaed eirn lijtenn Elld, hvorsu mikenn Skog kann hann upp ad brenna?

6. Tungann er eirnenn Elldur, Verolld full Raanglætis, so er Tungann a medal vorra Lima, og fleckar allann Lijkamann, og uppkveiker alla vora umgeingne, nær hun af Helvijte upptendrud er. 7. Sviad

7. Þviad allar Nœtturur Dyra og Fugla og Hoggorma, og Sio-Skrimslanna veda Tamdar og eru tamdar af Mannlegre Nœtturu.

8. Enn Tunguna gietur eingenn Manna tamed, hid Ospaklœta Illt, fullt daudlegs Eiturs.

9. Med henne dyrdkum vier Gud Fodur, og med henne formœlum vier Monnunum epter Guds Mind giordum.

10. Af hinum sama Munne framgeingur Blessan og Bolvan. Þad skal eige so vera, kiærer Brœdur.

11. Utveller nockud Brunnurenn af samre uppvœs, sœtu og beisku?

12. Gietur nockud, Kiærer Brœdur, eitt Fikiu trie bored Vidsmiors avœxt, Eda Vijnvidur Fikiur? Lijka so kann ecke hinn same Brunnur Sallt Vatn og Sœtt ad giefa.

13. Hvor er Vitur og Forsoktur a medal ydar? Hann audsyne med Godre Umgeingne sijn Verk, j Hogvœrd og Hyggendum.

14. Enn ef þier hafed beiskt Hatur og Þrœttan j ydrum Hiortum, so hrosed ydur ecke, og liuged ecke j giegn Sannleikanum.

15. Þvi þad er ecke su Vitska sem ad Ofan kiemur, helldur Jardleg, Lijkamleg og Diofulleg.

16. Þvi hvar Hatur og Þrœttan er, þar er Vanskickan, og aller hluter jller.

17. Enn su Vitska sem ad Ofan kiemur, er first Hreinlijf, þar nœst Fridsom, Hogloat, lœtur sier seigiast, full Miskunsemda, og

gods Avaxtar, og O-ongreiningarsem, oan Smiadurs.

18. Enn Riettlætisins-Avsxtur verdur þeim j Fride sœdur, sem Fridenn hallda.

IV. Capitule.

Jacob talar (I) um Svijvirding Holdlegra Gyrnda; (II) Þeirra Deyding; og (III) Stutta Vellysting.

I. Hvadan koma Strijd (a) og Barœttur a medal ydar? Koma þœr ecke af ydar Vellystingum, sem strijda j ydrum Limum?

(a) Þad er ecke riettur Mœte edur adferd til ad aßa Gots og Rijkedœmis, þegar einn hefur hatur og Ofund a odrum, plœgar og offœker annann, helldur Strijd, fremur Agyrne og Underferle. og sc.

2. Þier erud Agiarner, og odlest þar med eckert, þier hated og ofunded, og vinned þar med eckert, þier slœest og berest, og hafed eckert, þvi þier bidied ecke.

3. Þier bidied og odlest ecke, af þvi þier bidied vondslega, sem er þar til, ad þier sooed þvi j ydru Bilijfe.

4. Þier Hoorunarmenn og Hoordoms-Konur, Vited þier ecke, þad Veralldarennar Vinfeinge er Guds Ovinskapur? Hvor Veralldar Vinur vill vera, sa mun Guds Ovin verda.

5. Eda meined þier þad Ritningenn seige til Onytis? Andann þann sem j ydur bygger, hann lyster j giegn Ofundenne.

6. Og

6. Og giefur Nadena (b) rijkuglega. Par fyrer seiger hann? Gud motstendur Dramblatum, Enn Lijtellatum giefur hann Nad.

(b) (Rijkuglega) Med Ofund, Anyrne, Striide og Svikum vdar a millum, sdlest hier hvad ecke sem hier aynest, helldur eptersilged Andanum, so munud pier fa alla Nad, og yfersliotande Nægd.

7. Pvi vered Gude undergiefner, standed a mote Diofflenum, so flyr hann fra ydur.

II. 8. Nalæged ydur ad Gude, so nalæger hann sig ad ydur. Hreinsed ydar Hendur, pier Synduger, og hreinferdug giored ydar Hiortu, pier Efunarsamer.

9. Vered Vesalleger, syted og harmed, ydar hlatur skal umsnuast j Grat, og ydar Glede j Hriggd.

10. Læcked ydur fyrer Gude, pa mun hann upphefia ydur.

11. Bakmæled ei hvor odrum, Kiærer Brædur, pvi hvor hann bakmæler Brodur sijnum, og dæmer um sinn Brodur, sa bakmæler Logmalenu, og dæmer um Logmaled. Enn dæmer pu um Logmaled, pa ertu ei Giorningsmadur Logmalsins, helldur Domare.

12. Pvi einungis einn er sa Logmalsins Giafare, sem ad frelsa kann og fordæma, Enn hvor ert pu sem annann dæmer?

III. 13. Nu vel, pier sem nu seiged, j Dag

ellegar a Morgun vilium vier ganga j þessa edur þa Borg, og vilium þar eitt Ar dveliast, og Kaupskap fremia, og Avinning giora.

14. Þier sem þo eige vited, hvad a Morgun skie mun. Þvi hvad er ydart Lijf? Ryk er þad, sem litla stund varer, enn sijdan hiadnar þad.

15. J stadenn hvors þier skylldud seigia, vilie DRottinn, og ef vier lifum, þa vilium vier þetta edur þad giora.

16. Enn nu hroosed þier ydur j ydvare Drambseme. Oll soddann Hrosan er vond.

17. Þviad hann sem kann nockud Gott ad giora og giorer þad ecke, þeim er þad Synd.

V. Capitule.

Jacob talar (I) um Hegoma og Skammvinnu Audsins: (II) um Þolinmæde i Motgangenum: (III) um Krapt og Verkun Bænarennar.

1. Nu vel, þier Auduger, yled og æped, yfer ydar Vesold, sem yfer ydur skal koma.

2. Ydvart Rijkedæme er voldnad, og Klæde ydar eru Moljetenn.

3. Gull ydvart og Silfur er forrydgad, og þeirra Ryd mun ydur til Vitnisburdar vera, og mun tæra ydru Holde sem Elldur. Þier hafed ydur Siodum safnad a sijdurstu Dogum.

4. Siaed, Ad launenn Verkamannanna, þeirra

þeirra sem ydar Akurlond hafa uppyrkt, og vered hafa af ydur inne halldenn, þau hroopa, og Haustyrkiaranna hroop er komed til Eyrna DRottins Zebaoth.

5. Þier hafed kræselega lifad a Jordu, og ydar Vellystingar drygt, og kappaled ydar Hiortu, so sem til (a) Slæatrunardags.

(a) (Slæatrunardags) so sem Menn slæatra til Brullaups edur Hæatijdar, Lue. 15. Hann slæatrade feitum Kalfe. Matth. 22. Mijner Uxar og Aled Fie eru slæatrad.

6. Hinn Riettlæata hafed þier dænt, og j Hel sleiged, og hann hefur ei motstaded ydur.

II. 7. Fyrer þvi vered þolennmoder, kiærer Brædur, allt uppa Tilkomu DRottins. Siaed, þad Akurkarlenn vænter æagiætlegs Avæxtar Jardarennar, þad þolennmodlega umlijdande, þar til hann fær Morgunregn og Kvolldskvora.

8. Vered þier eirnenn þolennmoder, og stirked ydar Hiortu, þviad Tilkoma DRottins er j nænd.

9. Andvarped ecke hvor j mote odrum, kiærer Brædur, so ad þier fordæmest ei. Siaed, Ad Domarenn er fyrer Dyrum.

10. Taked, mijner kiærer Brædur, til Epterdæmis, Spæamannanna Kvaler, og Þolennmæde, þeir til ydar hafa talad j Nafne DRottins.

11. Siaed, vier prijsum þa sæla ad vera, sem lided hafa. Polenmmæde Jobs hafed þier heyrt, og ending DRottins hafed þier sied, þviad DRottinn er Miskunsamur og Liknare.

12. Enn framm um alla hlute, Brædur mijner, þa sveried hvorke vid Himen nie vid Jord, nie nockurn annann Eid. Enn ydar Ord sie, Jaa, þad Jaa er, og Nei, þad Nei er, so ad þier falled ecke j Hræsne.

II. 13. Lijde nockur a medal ydar, sa bidie. Er nockur j godu Giede, Sa syngie Psalma.

14. Enn sie nockur siukur, sa kalle til sijn Øldungana Safnadarens, og laate bidia yfer sier, og sig Vidsiniore smyria, j Nafne DRottins.

15. Og Bænenn Truarennar mun frelsa hinn siuka, og DRottinn mun vidrietta hann, og þo hann hafe Synder giort, munu þær honum fyrergiefast.

16. Jaate hvor odrum sijnar Synder, og bidied hvor fyrer odrum, þad þier heilbrigder verdid. Þvi þess Riettferduga Bæn ma miked, þa hun er alvarleg.

17. Elias var Madur lijka so sem vier, og hann bad Bænar, *ad þad skylde ei rigna, og þad rignde ei yfer Jordena j þriu Ar og sex Manude. *1 B. Kon. 17, 1.

18. J annad *sinn bad hann aptur, og Himenenn

Himenenn gaf Regn, og Jordenn bar sinn Avoxt. *1 B. Kon. 18, 41.

19. Kiærer Brædur, ef ad nockur a medal ydar villest fra Sanleikanum, og umsnyr hønum eirnhvor.

20. Sa skal vita pad, ad hvor ed Syndaranum umsnyr j fra Villu hans Vegar, hefur frelsad eina Önd fra Dauda, Og mun nidre byrgia fiolda Syndanna.

S. Judæ Pistill.

Judas aminner oss (I) ad vera Stadfostum i Hreinum Lærdome, og Heilogu Liferne i gegn Falskennendum, sem (II) verda Storkostlega Straffader.

1. Judas, Þion JEsu Christi, enn Broder Jacobi. Þeim Kolludum, sem Heilager eru j Gude Fodur, og vardveittrer j JEsu Christo.

2. Gud giefe ydur mikla Miskun, Frid og Kiærleika.

3. Hiner Kiærustu, Med þvi eg hafda Setning a, ydur ad skrifa, utaf Almennelegu voru Hiealpræde, virdtest mier Naudsynlegt, med Skrife ad aminna ydur, pad þier

yfer þeirre Tru strijded, sem hinum Heilsgu er eitt sinn giefenn.

4. Þviad þar eru nockrer Menn, þeir jafnframt inn hafa lædst, utaf hvørium fordum Tijd skrifad er, til soddan stroffunar, þeir eru Ogudleger, og draga Naad Guds vors uppa Þverlynde, og afneita þeim eina Gude, og DRottne JEsu Christo.

II. 5. Enn eg vil eaminna ydur, ad þier eitt sinn vited, þad DRottinn þann tijd hann frelsade Folked af Egyptalande, ad j * annad sinn glatade hann þeim sem ecke trwdu.

* 4 B. Mos. 14, 35.

6. Lijka eirnenn Englana', hvørier ecke geymdu þeirra Høfdingiadom, helldur forlietu sitt Heimele, hefur hann vardveitt til Doms þess hins Mikla Dags, med æfennlegum Bondum j Myrkrenu.

7. So sem eirnenn * Sodoma og Gomorra, og umliggiande Borger, er med sama hætte og hær, uthooraft hofdu, og epter (a) odru Hollde geingnar voru, eru settar til Epterdæmis, og þola Kvol Eylijfs Ellds. * 1 B. Mos. 19, 24.

(a) (Ødra Hollde) þad er med Onatturlegum Hætte moote Holldenu ad syndgast, so sem j Sodoma skiede.

8. Slijkt hid sama eru eirnenn þesser Dreymarar,

marar, hvorier Holldeð saurga, enn Herrastiettena forsmoa, og Tignenne bolva.

9. Enn Michael sa Hofud Eingell, þa hann vid Diofulenn þroattade, og vid hann talade um Lijkama Mosis, dyrfdest hann ecke Doms atkvæde Hoadungarennar a ad fella, helldur sagde hann, DRottinn straffe þig.

10. Enn þesser lasta, þar þeir eckert af vita, Enn hvad þeir af Noatturunne vita, þar jnne fordiarfast þeir so sem skinlaus Dyr.

11. Vei þeim, þviad þeir ganga * veg Cains, og falla ** j Villudom Balaams, fyrer oavinnings saker, og † fyrerfaraſt j moglan Chore. * 1 B. Mos. 4, 8.

** 4 B. Mos. 22, 5. etc. † 4 B. Mos. 16 1. 31.

12. Þessar Opeckter bramla blygdunarlaust af ydar Olmusu, fædande sig sialfa oan Otta. Þeir eru Vatnslaus Sky, sem af Vinde um verda drifenn, Þeir eru Ber, Ofriosom Trie, tvisvar Daud, og upprætt.

13. Grimmar Sioafarbylgiur, utlsdrande sijnar eigenlegar Skammer, villar Stiornur, hvorium vardveitt er Pokann Mirkranna ad eylifu.

14. Enn Enoch hinn Siounde fra Adam, hefur eirnenn af slijkum spoad, og sagt, Siaed, DRottinn kiemur med morg Pusund Heilagra.

15. Dom ad hallda yfer ollum, og ad straffa alla þa sem Ogudleger eru af þeim, fyrer allar Giærder þeirra Ogudlegrar umgeingne, hvar med þeir Ogudleger voru, og fyrer allt þad harda, sem Ogudleger Syndarar hafa a mote honum talad.

16. Þeir eru Moglendur, og jafnan (b) ætsluſamer, þeir ed epter ſijnum Gyrndum ganga, og þeirra Munnur talar Hroka yrde, og þeir akta Manngreinar ædlit, fyrer Gagnſemdar saker.

(b) (Ætsluſamer) þad geingur alldrei ſo til sem þeim lynder, þeir kunna ad dæma og straffa alla hlute, þeim þyker eckert nogu gott, allt vilia þeir betur vita.

17. Enn þier, mijner elſkuleger, vered minnuger þeirra Orda, sem ædur fyrre ſogd hafa vered af Poſtulum DRottins vors JEſu Chriſti.

18. Þad þeir ſogdu ydur, Ad a ſijdurſtu tijmum munu Spottarar vera, hvorier ganga epter eigenn Gyrndum ſijns Ogudlegs Lijfernis.

19. Þeſſer eru þeir, hvorier Tvijdrægne giora, hvorier Lijkamleger eru, þeir ongvann Anda hafa.

20. Enn þier, mijner Aſtſamleger, upp byggied ydur, uppa ydra allra-heilsguſtu Tru, fyrer Heilagann Anda, og bidied,

21. Og vardveited ydur j Guds Kiærleika,

Da

Og vænted Miskunar DRottins vors JEsu Christi, til eylijfs Lijfs.

22. Og hallded þennann mismun, ad þier aumked ydur yfer nockra.

23. Og (c) nockra med Hrædslu hiealplega gisred, og ricked þeim vr Bealenu, og ad Hatre hafed þann Fleckada Holldsins Kyrtil.

(c) (Nockra) þad er, hugged suma, straffed suma, þo med Hrædslu, enn ei med Siergiædis Metnade, so ad þier giætud þeim burt rickt vr hœsta eylijfs Bruna og Fyrerdœmingar.

24. Enn þeim sem ydur kann ad vardveita utan Vansa, og ad skicka fyrer Auglite sinnar Dyrdar, ostraffanlega medur Fognude.

25. Þeim Gude sem alleina er vitur, vorum Lausnara, sie Dyrd og Majestat, og Stirkleike, og Magt, nu og til Allrar Eylijfdar, Amen.

Openberan S. Johannis Theologi.

I. Capitule.

Þad Fyrsta sem Johannes sa og heyrde a Eyunne Pathmos vidvikiande þeim Sio Sofnudum i Asia.

Þesse er Openberan JEsu Christi, hvorja Gud gaf honum, til ad kunngio-

ra sijnum Pionum; hvad skie skal jnnann skams, og hann uthydde hana, og sende hana fyrer sinn Eingel, til sijns Pienara Johannis.

2. Hvor vitnad hefur Guds Ord, og Vitnisburdenn af JEsu Christo, hvad hellst hann hefur sied.

3. Sæll er sa sem les, og peir sem heyra Orded Spaadomsins, og vardveita hvad par jnne skrifad er, Vvi Tijmenn er nœalægur.

4. Johannes, peim Sis Samkundum sem j Asia eru. Nœd sie med ydur og Fridur, af peim sem er, og peim sem var, og peim sem kiemur, og af peim Sis Ondum sem eru syrer hans Stole.

5. Og af JEsu Christo, sa sem er Trur Vottur, og Frumgietningur Framnlidenna, og Hofdinge Jardarennar Konga. Hvor ofs hefur elskad, og pveiged ofs af Syndunum j sijnu Blode.

6. Og hefur giort ofs til Konga og Kiennemanna, fyrer Gude og sijnum Fodur. Peim hinum sama sie Dyrd og Vallde, fra Eylijfd til Eylijfdar, Amen.

7. Siaed, Hann kiemur med Skyunum, og

og oll Augu munu hann sia, og þeir ed hann j giegnum stunged hafa, og allar Kinkvijsler Jardar munu kveina, Ja, Amen.

8. Eg er A og O, Upphaf og Ender, seiger DROTTinn, sa sem er, og sa sem var, og sa sem kiemur, hinn Almeattuge.

9. Eg Johannes, sem ogso er ydar Broder; og hluttakare j Hormungenne, og Rijkenu, og þolennmædenne JEsu Christi, var j Eynne sem kallast Pathmos, fyrer GUds Ords saker, og Vitnisburdar JEsu Christi.

10. Eg var j Anda a DROTtins Deige, og heyrde a Bak mier aptur, Raust mikla sem eirnrar Boasunu.

11. Hun sagde, eg em A og O, Firstur og Sijdarstur. Og hvad þu sier þad skrifa i eina Bok, og send þad til Samkundanna j Asia, til Ephesum, og til Smyrnen, til Pergamum, og til Thyatiras, til Sarden, og til Philadelphiam, og til Laodiceam.

12. Og eg snere mier vid, ad sia epter þeirre Raust sem vid mig talade. Og sem eg snere mier vid, sa eg Sio Liosastikur, Gullegar.

13. Og midt j mille þeirra Sio Liosastiakanna, eirn er lijkur var einum Mannsins Syne, sa var klæddur sijdum Kyrtle ofann ad Fotum, og speñtur um Briñguna Gullegu Bellte.

14. Enn hans Hofud og Haar voru hvijt sem hvijt Ull, lijka sem Snior, og hans Augu sem Elldsins Loge.

15. Og hans Fætur sem þad Laatun er gloar j Ofne, og hans Rodd sem mikell Vatns Nidur.

16. Og hann hafde Sio Stiornur j sinne Hægre Hende, og ut af hans Munne gieck hvasst Tveggiad Sverd, og hans Andlit skein sem klaara Sool.

17. Og sem eg sa hann, fiell eg nidur fyrer hans Fætur so sem Daudur. Og hann lagde sijna Hægre Hond yfer mig, og sagde til mijn, Hræddstu ei, Eg em sa Firste og Sijdarste.

18. Og sa Lifande, Eg var Daudur, og sia, ad eg em Lifande fra Eylijfd til Eylijfdar, Amen, og eg hefe Lykla Helvijtis og Daudans.

19. Skrifa hvad þu sied hefur, og hvad sem er, og hvad hier epter skie skal.

20. Leyndarnndom þeirra Sio Stiarna, sem þu hefur sied j minne Hægre Hende, og þær Sio Gullegar Liosastikur. Þessar Sio Stiornur, eru Englar Sio Samkunyna, og þær Sio Liosastikur, sem þu hefur sied eru Sio Samkundur.

II. Capitule.

Johannes skrifar til Engels Samkundunnar (I) i Epheſus; (II) i Smyrna; (III) i Pergamus; (IV) i Thyatira.

I. Og Englenum Samkundunnar til Epheſo skrifa þu, þetta seiger sa sem helldur þeim Sio Stiornum i sinne Hægre Hende, sa sem geingur midt a mille þeirra Sio Gullegra Liosastikna.

2. Eg

2. Eg veit þijn Verk, og þitt Erfide, og þijna Polennmæde, og þad þu kannt ecke hina Vondu ad umlijda, og freistader þeirra sem sig seigia Postula vera, og eru þo eige, og þu fannst þa Liugara.

3. Og leidst, og Polennmæde hefur, og þu erfidader fyrer mijns Nafns saker, og þreyttest ecke.

4. Enn þad hefe eg a mote þier, þad þu hinn fyrsta Kiærleik yfergafst.

5. Minnstu a hvar fra þu ert fallenn, og gior Idran, og gior hin fyrre Verkenn. Enn ef ei, mun eg til þijn snarlega koma, og þinne Liosastiku j burt hrinda ur sijnum stad, ef þu ecke giorer Idran.

6. Enn þad hefur þu, ad þu hatar Verk þeirra Nicolaitarum, hvor eg eirnenn hata.

7. Hvor Eyru hefur, hann heyre, hvad Andenn seiger Samkundunum. Hvor hann yfervinnur, þeim mun eg giefa ad eta af Lijfs Trienu, þad midt j Guds Paradijs er.

II. 8. Og þeim Eingle Samkundunnar j Smyrnen skrifa þu, þetta seiger hinn Fyrste og Sijdarste, sa Daudur var, og er Lifande ordenn.

9. Eg veit þijn Verk, og þijna Hormung og Fatækt, (enn þu ert Audugur) og Lastan þeirra sem seigia sig Gydinga vera, og eru þo ecke, helldur eru þeir Satans Sofnudur.

10. Hræd-

10. Hrædstu eckert, af þvi sem þu lijda munt, Sia, Diofullenn mun nockrum af ydur kasta j Dyblyssu, uppa þad þier freistader verded, og þier munud Hormung hafa j tiju Daga. Vert trur allt til Daudans, so mun eg giefa þier Koronu Lijfsins.

11. Hvor Eyru hefur, sa heyre hvad Andenn seiger Samkundunum. Hvor hellst yfervinnur, þeim skal eckert illt skie, af þeim odrum Dauda.

III. 12. Og þeim Eingle Samkundunnar til Pergamo skrifa þu, þetta seiger sa sem hefur hid hvassa Tvi-eggiada Sverded.

13. Eg veit hvad þu giorer, og hvar þu byr, hvar ad er Andskotans Sæte, og þu helldur vid mitt Nafn, og afneitader ecke mijna Tru. Eirnenn a þeim Dogum er Antipas minn trur Vottur var hia ydur ihel sleigenn, hvar ed Satan bygger.

14 Enn eg hefe lijtenn hlut a mote þier, þad þu hefur þa þar, sem vid * Lærdom Balaams hallda, sa sem kiennde fyrer Balac, upp ad setia Hneixle fyrer Israels Born, til ad eta af þvi sem Skurgodum offradest, og Hooraner ad drygia. *4 B. Mos. 25, 2.

15. Lijka so eirnenn hefur þu þa sem hallda Kiennigar Nicolaitarum, hvad ed eg hata.

16. Gior Yferbot, enn ef ei, þa mun eg snarlega koma til þijn, og strijda vid þa med Sverde mijns Munns.

17. Hvor

17. Hvor Eyru hefur sa heyre hvad Andenn seiger Samkundunum. Hvor hann yfervinnur, þeim vil eg giefa ad eta af þvi folgnu Manna, og eg vil giefa honum godann Vitnisburd, og med Vitnisburdenum nytt Nafn skrifad, þad eingenn þecker, utann sa þad medtekur.

IV. 18. Og þeim Eingle Samkundunnar j Thyatira skrifa þu, þetta seiger Sonur Guds, sa Augu hefur sem Ellds-Loga, og hans Fætur sem Lœatun.

19. Eg veit þijn Verk, og þinn Kiærleika, og þijna þionustu og Tru, og þijna Polennmœde, og þijn hin sijdare Verkenn, hinum fyrrum meire.

20. Enn fœatt eitt hef eg a mote þier, þad þu lætur þa Kvinnu Jesabel, sem seiger sig Spœakonu vera, kienna og villa mijna Þiona, Hooraner ad drygia, og Skurgoda Forner ad eta.

21. Og eg hefe henne Tijma giefed, þad hun skyllde Idran gjora, fyrer hennar Hooraner, og hun giorer ecke Idran.

22. Sia, Eg kasta henne j Reckiu, og þeim, hvorier med henne Hoordom drygt hafa, j storar Hormungar, nema þeir giore Yferboot fyrer sijn Verk.

23. Og þeirra Born vil eg deyda. Og allar Samkundur skulu vidurkienna, þad eg em

em * Nyrnanna og Hiartanna Rannsakare og eg mun giefa hverium ydar sem einum, epter ydar Verkum. * Psalm. 7, 10. Jerem. 11, 20.

24. Enn ydur seige eg, og hinum odrum sem eru til Thyatira, peir pennann Lærdom ei hafa, og hvorier ecke peckt hafa Dypt Andskotans (sem ad peir seigia) eige vil eg odrum Punga a ydur kasta.

25. Po, hvad pier hafed, pad hallded, par til ad eg kiem.

26. Og hvor sem yfervinnur og vardveiter mijn Verk, allt til enda, peim mun eg Valld giefa yfer hina Heidnu.

27. Og hann skal stiorna peim medur Jarnvende, og so sem Leirgisrarans Kier, skal hann j sundur mola pa.

28. Lijka sem eg af mijnum Fodur medteked hefe, og Morgunstiornuna mun eg giefa honum.

29. Hvor Eyru hefur, sa heyre hvad Andenn seiger Samkundunum.

III. Capitule.

Joh: skrifar til Engels Samkundunnar (I) i Sardis; (II) i Philadelphia; (III) i Laodicea.

I. Og peim Engle Samkundunnar til Sarden, skrifa pu, Petta seiger sa sem hefur Sio Anda Guds, og Stiornurnar Sio. Eg veit pijn Verk, pviad pu hefur pad Nafn, ad pu lifer, og ert Daudur.

2. Vert

2. Vert vakande, og stirk hid annad hvad deya vill, Því þijn Verk hefe eg ei fullkomleg funded fyrer Gude.

3. Því legg nu j minne, hvornenn þu hefur medteked og heyrt, og vardveit þad, og gior Idran. Því ef þu ei vaker, þa mun eg yfer þig koma sem Þiofur, og eige muntu vita a hvorre Stundu er eg mun koma yfer þig.

4. Þu hefur og so fœa-ein Nofn til Sarden, er ei hafa saurgad sijn Klæde, og þeir munu med mier ganga j hvijtum Klædum, þviad þeir eru þess verder.

5. Hvor yfervinnur, sa skal med hvijtum Klædum klæddur verda, og eige mun eg hans Nafn utslietta af Lijfs Bokenne, Og eg mun jœta hans Nafn fyrer mijnum Fodur, og fyrer hans Englum.

6. Hvor Eyru hefur, sa heyre hvad Andenn seiger Samkundunum.

II. 7. Og þeim Engle Samkundunnar j Philadelphia skrifa þu, Þetta seiger hinn Heilage og Sannarlege, sa sem hefur * Lykelenn Davids, hvored upp lœtur, og eingenn aptur lykur, hvored aptur lykur, og eingenn upp lœtur.

* Es. 22, 22. Job. 12, 14.

8. Eg veit þijn Verk, sia, eg liet fyrer þier opnar Dyr, og eingenn fœr þœr aptur lœated, Þviad þu hefur eirn lijtenn Krapt, og hefur vard-

vardveitt mijn Ord, og hefur ecke mijnu Nafne afneitad.

9. Sia, Eg mun giefa ut af Satans safnade, þa sem seigia sig Gydinga vera, og eru ecke, helldur liuga. Sicca, Eg mun þeim giora, þad þeir skulu koma, og tilbidia fyrer þijnum Fotum, og vidurkienna þad eg hefe þig elskad.

10. Med þvi þu hefur vardveitt Ord minnar Polemmæde, mun eg eirnenn vardveita þig a Freistingar Tijmanum, sem koma mun yfer allt Jardrijke, til ad freista þeirra sem a Jordu byggia.

11. Sia, Eg kiem snarlega, hallt hvad þu hefur, so þad eingenn take þijna Koronu.

12. Hvor yfervinnur, þann mun eg giora ad Stolpa j Mustere Gudz mijns, og hann skal ei meir ut ganga, og uppa hann vil eg skrifa Nafn Gudz mijns, og Nafn hinnar Nyu Jerusalem, sem er Borg mijns Gudz, su af Himnum ofann kiemur fra mijnum Gude, og mitt hid Nya Nafn.

13. Hvor Eyru hefur, hann heyre hvad Andenn seiger Samkundunum.

III. 14. Og þeim Engle Samkundunnar til Laodicea skrifa þu, Petta seiger Amen, Trur og Sannarlegur Vottur, hvor ad Upphaf er Skiepnunnar Guds.

15. Eg

15. Eg veit þijn Verk þad þu ert hvorke kalldur nie heitur, eg kiose þu værer annadhvort heitur eda kalldur.

16. Enn med því þu ert Volgur, og hvorke kalldur nie heitur, mun eg utskirpa þier af mijnum Munne.

17. Þu seiger, Eg em Rijkur, og hefe olldungis noog, og þarf einskis, og þu veitst ei þad þu ert Vesæll, Aumur og Voladur, Blindur og Fatlaus.

18. Eg ræd þier, ad þu kauper Gull ad mier, þad j Ellde er hreinsad, so þu Audugur verder, og hvijt Klæde, hvorium þu jklædest, so ad ei auglyseſt Vanvirding þijns Fatleyses, og smyr þijn Augu med Augnasmyrslum, so ad þu siaer.

19. * Hvoria eg elska, þa straffa eg og typta, því vert nu kostgiæfenn, og gior Idran.

* Ordskv. B. 3, 12.

20. Sia, Eg stend fyrer Dyrum, og klappa uppa, Ef nockur heyrer mijna Rodd, og upplykur Dyrunum, til hans mun eg jnnganga, og Kvolldverd med honum snæda, og hann med mier.

21. Hvor yfervinnur, honum mun eg giefa med mier ad sitia a mijnum Stole, lijka sem eg yferunned hefe, og seted med mijnum Fodur a hans Stole.

22. Hvor Eyru hefur, sa heyre hvad Andenn seiger Samkundunum.

IV. Ca-

IV. Capitule.

Su ønnur Sion Johannis er (I) um Gud sitianda aa Einum Stole; (II) og um Einn Gler-Sio framme fyrer Stolnum.

I. Epter þad sa eg, og sia, ad Dyr upplukust a Himne, og hin fyrsta Roddinn, hvøria eg hafde heyrt vid mig tala, sem adra Bøsunu, hun sagde, Stijg upp hingad, eg vil syna þier, hvad hier epter skal skie.

2. Og jafnsnart var eg j Anda. Og sia, ad Stoll var settur a Himnum, og a Stolnum sat Nockur.

3. Og sa sem þar sat, hann var lijka ealits sem Steirnenn Jaspis, og Sardis, Og eirn Regnboge var kringum Stolinn, lijka ealits sem Smaragdus.

4. Og umhverfis Stolinn voru Fiorer og tuttugu Stolar, og a þeim Stolum soatu Fiorer og tuttugu Øldungar, skrydder hvijtum Skrøda, og børu a sijnum Høfdum gullegar Koronur.

5. Og af Stolnum utgeingu Eldingar, Reidarþrumur og Radder. Og Sio Blis med Eld brunnu fyrer Stolnum, hvorier ad eru Sio Andar Guds.

II. 6. Og fyrer Stolnum var Glersior, lijka sem Crystallus. Og midt j Stolnum, og kringum Stolinn Fiogur Dyr, full Augna a Bak og fyrer.

7. Og

7. Og hid fyrsta Dyred var lijkt * Leone, og hid annad Dyred lijkt Kalfe, og hid þridia hafde Asiaan sem Madur, og hid fiorda var lijkt fliuganda Erne. * Ezech. 1, 10.

8. Og hvort þeirra Fiogra Dyranna, hafde Sex Vænge, allt um kring, og jnnann voru þau full Augna, og hofdu eige Hvijld, Dag og Nott seigiande, * Heilagur, Heilagur, Heilagur er Gud DRottinn Almættugur, sa sem var, og sa sem er, og sa sem kiemur. * Es. 6, 3.

9. Og þa Dyrenn gafu honum Dyrd og Heidran, og þacker, þeim er a Stolnum sat, sa er lifer fra Eylijfd til Eylijfdar.

10. Þæa fiellu fraunm þeir Fiorer og tuttugu Bldungarner, fyrer þann sem a Stolnum sat, og tilbædu þann sem lifer fra Eylijfd til Eylijfdar. Og snorudu sijnum Coronum fraunm fyrer Stolenn og sogdu, DRottinn.

11. Þu ert verdugur ad medtaka Dyrd og Heidran, og Krapt; þviad þu hefur alla Hlute skapad, og fyrer þinn Vilia urdu þeir, og eru skapader.

V. Capitule.

Guds Lamb JEsus (I) medtekur Bokena; (II) er Tilbeded; og (III) Dijrdkad.

1. Og eg sa j Hægre Hende þess sem a Stolnum sat, eina Bok, skrifada jnnan og utan, jnsiglada med Sio Jnnsiglum.

2. Og

2. Og eg sa sterkann Eingel predika med mikelle Raust, Hvor er verdugur þessare Book upp ad luka, og hennar Innsigle upp ad briota?

3. Og eingenn, hvorke a Himnum nie a Jordu, nie under Jordu, kunne þeirre Bok upp ad lwoka, nie þar j ad sia.

4. Og eg æpte Ogurlega, ad eingenn fannst þar verdugur þeirre Bok upp ad lwoka, og ad lesa, nie þar j ad sia.

5. Og eirn af Olldungunum seiger til mijn, Graat ecke, Sia, þad Leoned sem er af Ætt Juda, Noot Davids, hefur yferunned, ad þad opne Bokena, og upp briote hennar Sio Innsigle.

6. Og eg sæa, og sia, J midid Stolsins og þeirra Fiogra Dyra, og midt a mille Olldungauna, þa stood eitt Lamb, lijka sem være þad slæatrad, og hafde Sio Horn, og Sio Augu, hvor ad eru Sio Andar Guds, utsender um oll Lond.

7. Og þad kom og tok Bokena ur Hægre Hende þess sem a Stolnum sat.

II. 8. Og þa er þad tok Bokena, þa fiellu framan þau Fiogur Dyrenn, og Fiorer og tuttugu Olldungar, fyrer Lambenu, og hvor eirn hafde Horpu og Gullkier, fyll Reykelsis, sem ad eru Bæner Heilagra.

9. Og sungu Nyann Lofsaung, og sogdu, Þu ert verdugur ad medtaka Bokena, og upp

upp ad briota hennar Innsigle, Þviad þu ert slaatradur, og endurleyster oss med þijnu Blode, ut af alls hœattudum Kinkvijslum, og Tungum, og Folke, og Heidingiunu.

10. Og þu hefur oss giort fyrer vorum Gude, til Konga og Kiennemanna, og vier munum rijkia a Jordu.

III. 11. Og eg sa, og heyrde Rodd margra Eingla, umhverfis Stolinn, og um Dyrenn, og umkring Olldungana, og þeir voru ad tolu * Tiju Þusund sinnum Tiju Þusunder, og Þusundsinnum Þusunder. * Dan. 7, 10.

12. Og sogdu med hœarre Raust, Verdugt er Lambed, þad slaatrad er, ad medtaka Krapt, og Rijkdom, og Vitsku, og Stirk, og Eru, Prijs og Lof.

13. Og allar Skiepnur þær a Himnum eru, og a Jordu, og under Jordu, og j Siounum, og allt hvad j þeim er, heyrda eg segia til hans sem a Stolnum sat, og til Lambsins, Lof, Heidur, Prijs, og Vald, fra Eylijfd til Eylijfdar.

14. Og þau Fiogur Dyrenn sogdu Amen. Og þeir Fiorer og tuttugu Olldungar fiellu framm, og tilbœdu þann sem lifer, fra Eylijfd til Eylijfdar.

VI. Capitule.

Lambed opnar þad (I) (II) (III) (IV) (V) og (VI) Insigle.

I. Og eg sa pad, ad Lambed opnade Eitt af Insiglunum, Og eg heyrde eitt af peim Fiorum Dyrunum seigia, lijka sem med Reidarprumu Raust, Kom og skoda.

2. Og eg sa, og sia pu, Einn Hvijtur Hestur, og sa par uppa sat, hafde Boga, og honum vard giefenn Korona, og hann for ut ad yfervinna, og ad hann ynne Sigur.

II. 3. Og pa pad opnade hid Annad Insigled, heyrda eg hid annad Dyred seigia, Kom og giæt ad.

4. Og par gieck ut annar Hestur, sa var Raudur, og peim sem par sat a, vard giefed Fridenn j burt ad taka af Jordu, so ad peir slæatrudu hvor odrum, og honum vard giefed stort Sverd.

III. 5. Og er pad opnade hid Pridia Innsigled, heyrda eg hid pridia Dyred seigia, Kom og skoda, Og eg sa, og sia pu, Ad eirn svartur Hestur, og sa par sat a, hafde Met j sinne Hende.

6. Og eg heyrda a medal peirra Fiogra Dyra eina Rodd seigia, einn Mæler Hveitis fyrer eirn Pening, og prijr Mæler Byggs fyrer eirn Pening, og Vidsmiore og Vijne gior ongvann skada

IV. 7. Og pa pad opnade hid Fiorda Innsigled, heyrda eg Rodd hins Fiorda Dyrsins, seigiande, Kom og sia til.

8. Og

8. Og sia, og eg sa, eirn bleikur Hestur, og sa þar a sat, þess Nafn hiet Daude, og Helvijte eptirfilgde honum, Og honum vard Magt giefenn ad deyda þann Fiorda Part a Jordunne, medur Sverde, og med Hungre og med Dauda, og fyrer Dyrenn a Jordunne.

V. 9. Og þa þad opnade hid Fimta Jnsigled, leit eg under Alltarenu Saaler þeirra sem Lijflatner eru fyrer GUDS Ords saker, og fyrer Vitnisburdarens saker, sem þeir hofdu.

10. Og þær kolludu hærre Roddu, og sogdu, DROTtinn, þu hinn Heilage, og Sannarlege, Hvorsu leinge þa dæmer þu ecke, og hefner vors Blods a þeim sem a Jordu bua?

11. Og þeim sierhvorium einum vard giefenn hvijtur Kyrtill, og til þeirra vard sagt, ad þeir hvijldest, enn um nockra Stund, þar til ad þeirra Sampionar og Brædur kiæme þar til fullkomlega, hvorier eirnenn enn nu Lijflatner skylldu verda, lijka sem þeir.

VI. 12. Og eg sa, ad þad opnade hid Siotta Jnnsigled, og sia, þa giordest mikell Jardskiælfte, og Solenn vard svort sem Hæruseckur, og Tungled vard sem Blod.

13. Og Stiornur Himens hrundu a Jordena, lijka sem annad Fijkiutrie, nær þad

hristest af Vinde miklum, af fleyger sijnum Fijkium.

14. Og Himenenn veik j burt, sem su Bok er saman verdur vafenn, Og oll Fioll og Eyar hrærdust ur sijnum stodum.

15. Og Jardarennar Kongar og Hofdingiar, og Rijkismenn, og Hofudsmenn, og Magtarmenn, og aller Prælar og Friborner, skyldu sier j Holum og Hellum Fiallanna.

16. Og sogdu til Fiallanna og Biargganna, * Falled yfer oss, og hylied oss, fyrer Auglite þess sem a Stolnum situr, og fyrer Reide Lambsins. * Esa. 2, 19. Os. 10, 8.

17. Þviad hinn mikle Dagur hans Reide er komenn, Og hver fær stadest?

VII. Capitule.

Joh: ser (I) Fiora Engla standa a Fiorum Hornum Jardarennar til ad grauda Jordenne; (II) Einn mikenn Skara beirra Manna er þeckudu, og sungu Lof Gude og Lambenu.

Texte sem Pistill a Allra Heilagra Messu.

I. Og epter þad sa eg Fiora Engla standa, a Fiorum Hornum Jardarennar, og þeir hielldu jnne Fiorum Vindum Jardarennar, so ad eingenn Vindur blies a Jordena, nie a Sioenn, nie a nockurt Trie.

2. Og eg sa annann Engel uppstijga ut af Uppgongu Solarennar, sa hafde Innsigle Lifanda Guds, og kallade hoarre Roddu til

hinna

hinna Fiogra Einglanna, hvorium giefed er, ad granda Jordenne og Sionum.

3. Og sagde, Granded ecke Jordunne, ei Sionum, nie Triaanum, fyrr enn vier faaum Innsiglad Piona vors Gluds j peirra Ennum.

4. Og eg heyrde tolu peirra sem Innsiglader voru, Hundrad, Fiorar og Fiorutijgu Pusinder, sem Innsiglader urdu, af ollum Kinkvijslum Israels Barna.

5. Af Kine Juda, Tolf Pusunder Innsiglader; Af Kine Ruben, Tolf Pusunder Innsiglader.

6. Af Kine Gad, Tolf Pusunder Innsiglader; Af Kine Asser, Tolf Pusunder Innsiglader; Af Kine Nephthali, Tolf Pusunder Innsiglader; Af Kine Manasse, Tolf Pusunder Innsiglader.

7. Af Kine Simeon, Tolf Pusunder Innsiglader; Af Kine Levi, Tolf Pusunder Innsiglader; Af Kine Isaschar Tolf Pusunder Innsiglader.

8. Af Kine Zebulon, Tolf Pusunder Innsiglader; Af Kine Joseph, Tolf Pusunder Innsiglader; Af Kine Ben Jamin, Tolf Pusunder Innsiglader.

II. 9. Par epter sa eg, og sia! Ad Skare mikell, hvorn eingenn gat taled, af ollum Heidingium, og Folke, og Kinkvijslum, og Tungumaalum, stood framme fyrer Stol-

num og fyrer Lambenu umskrydder hvijtum Skruda, og Palmavidur j peirra Hendum.

10. Sem kolludu med mikelle Roddu, og sogdu, Heilsa sie peim sem a Stolnum situr, vorum Gude og Lambenu.

11. Og aller Englar stoodu umhverfis Stolinn, og kringum Olldungana, og umkring pau Fiogur Dyrenn, og fiellu fyrer Stolnum framm a peirra Asionur, og tilbaadu Gud.

12. Og sogdu Amen. Lof og Dyrd, og Speke, og Packer, og Heidur, og Kraptur, og Stirkleike, sie vorum Gude, fra Eylijfd til Eylijfdar, Amen.]

13. Og eirn af Olldungunum andsvarade og sagde til mijn, Hvorier eru pesser sem umskrydder eru Hvijtum Skruda? Og hvadan eru peir ad komner?

14. Og eg sagde til hans, Herra, pu veitst pad. Og hann sagde til mijn, Pesser eru peir sem komner eru ur miklum Harmkvælum, og sinn Skruda hveiged h. fa og Hvijtfoagad hann j Bloode Lambsins.

15. Af pvi eru peir framme fyrer Stole Guds, og piona honum Dag og Nott j hans Mustere. Og sa uppa Stolnum situr mun bua yfer peim.

16. Eige mun pa hier epter hungra nie pyrsta, og eige mun yfer pa falla Soolenn nie nockurskonar annar hite.

17. Pviad

17. Þviad þad Lambed midt j Stolnum mun foodra þa, og leida til Lifande Vatnsbrunna, og Gud mun * afþurka allann Graat af þeirra Augum. * Es. 25, 8.

VIII. Capitule.

(I) Su þridia Sion Johannis, er þad Siounda Innsigle var opnad, og þa bæsunade (II) Hinn Firste (III) Annar (IV) Þridie, og (V) Fiorde Engell.

I. Og þa þad opnade hid Siounda Innsigled, giordest kirrleike a Himnum, nær um halfa Stund.

2. Og eg sa Sio Eingla, þeir geingu fyrer Gud, og þeim urdu Sio Basunur giefnar.

3. Og annar Eingell kom og stood vid Alltared, og hafde Gullegt Reykelsis Kier, og honum vard miked Reykelse giefed, þad hann giæfe til Bæna allra Heilagra, uppa þat Gyllene-Alltared fyrer Stolnum.

4. Og Reykur Reykelsesins, af Bænum þeirra Heilogu, gieck upp af Hende Eingelsins, fyrer Gud.

5. Og Eingellenn tok Reykelsis Kiered, og fyllte þad med Eld af Alltarenu, og kastade þvi a Jordena, Og þa urdu Radder, og Reidarþrumur, og Eldingar, og Jardskialftar

6 Og þeir Sio Englar sem hofdu þær Sio Basunur, hofdu tilbued sig ad Basuna.

II. 7. Og hinn Firste Eingell Basunade, og

þa giordest Hagl, og Elldur med Blode blandadur, og fiell nidur a Jordena, og þridiungur Triaanna brann, og allt græna Grased brann upp.

III. 8. Og hinn Annar Eingell Basunade, Og þar foor lijka sem Biarg miked af Ellde brennanda j Sioenn, og þridiungur Siaafarens giordest Blod.

9. Og þridiungur Lifande Skiepna j Sionum drapst, og þridiungur Skipanna fyrerforst.

IV. 10. Og hinn Þridie Eingell Basunade, Og þar fiell stor Stiarna af Himne, og hun logade sem Blis, og fiell yfer þridiung rennande Vatna, og yfer Vatnsbrunnana.

11. Og Nafn Stiornunnar hiet Remma, og þridiungur snerest j Remmu, og marger dou af Vetnunum, af þvi þaug voru so Romm ordenn.

V. 12. Og hinn Fiorde Eingell Basunade, og þridiungur Solarennar vard sleigenn, og þridiungur Tunglsins, og þridiungur Stiarnanna, so þad þridiungur þeirra vard formirkvadur, og þridiungur Dagsins lyste ecke, lijka eirnenn Nottinn.

13. Og eg sa og heyrde einn Eingel fliuga, midt j giegnum Himenenn, og seigia med hærre Raust, Vei, Vei, Vei, þeim sem a Jordu bua, fraumm yfer adrar Radder Basunnunar,

unnar, þeirra þriggia Eingla, sem enn skylldu Basuna.

IX. Capitule.

Johannes heyrer (I) þann Fimta, og (II) þann Siotta Engel Basuna.

I. Og hinn Fimmte Eingell basunade, og eg sa Stiornu eina falla af Himne, a Jordena, og henne vard giefenn Lykellenn til Brunns Underdiupsins.

2. Og hann lauk upp Brunne Underdiupsins, og þar gieck upp Reykur af Brunnenum, so sem Reykur eins mikels Ofns, og Solenn formirkvadest, og Vedred af Reyknum Brunnsins.

3. Og ut af þeim Reyk komu Eingespretur a Jordena, og þeim vard Magt giefenn, lijka sem þad Scorpionar Magt hafa a Jordu.

4. Og þar vard til þeirra sagt, þad þær skylldu eige granda Grase Jardarennar, nie nockru Grænu edur nockurskonar Vide, utann einasta þeim Monnum sem eige hafa Guds Innsigle j sijnum Ennum.

5. Og þeim vard þad giefed, ad þær aflijfudu þa eige, helldur þad, ad þær kveldu þa j fimm Manude. Og þeirra Kvol var so sem Kvol af einum Scorpion, nær hann stingur Mannenn.

6. Og * a þeim somu Dogum munu Mennerner Daudans leita, og eige finna, þeir

munu gyrnast ad deya, og Daudenn mun fra peim flya. Es. 2, 19.* Hos. 10, 8.

7. Og þær Eingesprettur eru lijkar Hestum, sem til Bardaga eru buner, Og a þeirra Hofdum sem Koronur Gulle lijkar, og þeirra Andlit sem Manns Andlit

8. Og þær hofdu Hær sem Konu Hær, og Tennur þeirra voru sem Leona Tennur.

9. Og hofdu Bryniur so sem Jærn Brynniur, og Pytur þeirra Vængia, so sem buldran af Vognum margra Hesta sem j Bardogum hlaupa.

10. Og hofdu Hala lijka sem Scorpionar, og þar voru Broddar a þeirra Holum, og þeirra Magt var til ad ploga Menn j fimm Manude.

11. Og hofdu yfer sier Kong, eirn Engel af Underdiupenu, hvors Nafn er a Ebresku Abaddon, enn a Grisku hefur hann þad Nafn Apollyon.

12. Eitt Vei er umlided, Sia, þar koma enn nu Tvo Vei a epter.

II. 13. Og hinn Siotte Engell Basunade, og eg heyrde eina Rodd ut af fiorum Hornum Gyllene-Alltaresins fyrer Gude.

14. Sem sagde til hins Siotta Engelsins, sem Basununa hafde, Leys þu upp þa Fiora Engla, sem bundner eru vid hid mikla Vatnsfall Euphrates.

15. Og þeir Fiorer Englar urdu lauser,

hvorier reidubuner voru, til Stundar og Dags og Manadar, og aars, ad peir jhel slæe pridiung Mannanna.

16. Og tala þess ridanda Hers var tvisvar sinnum Tiu Pusundsinnum Tiu Pusunder, Og eg heyrde þeirra tolu.

17. Og eg sa Hestana so j Syn, og þa sem þar uppa soatu, þad þeir hofdu Gloande og Gular, og Brennesteinlegar Brynnur, og Hofudenn Hestanna voru so sem Leona Hofud, og ut af þeirra Munne gieck Elldur, Reykur og Brennesteirn.

18. Af þessu þrennu er jhel sleigenn pridiungur Manna, af Elldenum, og Reyknum, og Brennesteinenum, er ut af þeirra Munne gieck. Þviad þeirra Magt var j þeirra Munne, og j þeirra Holum.

19. Og þeirra Hal'ar voru Hoggormum lijker, og hofdu Hofud, og med þeim somu giordu þeir skada.

20. Og þar voru enn Menn afgangs, þeir sem eige voru jhel slegner af þessum Plœgum, hvorier ecke Yferboot giordu fyrer Verk sinna Handa, so ad þeir eige tilbœdu Diosflana, og Gulls, og Silfurs, og Eirs, og Steina, og Tries * Afgude, sem hvorke sia nie heyra, nie ganga kunna.

* Psalm 115, 4. 2c. Psalm: 135. 15, 2c.

21. Hvorier eirnenn ongva Yferboot gior-

du, af sijnum Manndraapum, Fiolkijnge, Frillulifnade og Stulde.

X. Capitule.

Joh: tok vid Eirue Lijtelle Bok af hende Engelsens og svalg hana.

Og eg sa eirn annann sterkann Eingel af Himnum ofan koma, hann var Skye uniklæddur, og Regnboge a hans Hofde, og hans Andlit var sem Sool, og hans Fætur lijka sem Eldsstolpar.

2. Og hann hafde j sinne Hende Bokar-korn opnad, Og hann sette sinn hægra Foot a Sioenn, og hinn vinstra a Jordena, og hann kallade hærre Rodd, Lijka sem þad Leon greniar.

3. Og þa hann kallade, toludu Sio Reidarþrumur sijnar Rauster.

4. Og þa þær Sio Reidarþrumur hofdu talad sijnar Rauster, villda eg hafa skrifad þær. Þa heyrda eg eina Rodd af Himne seigia til mijn, Innsigla þu hvad þær Sio Reidarþrumur hafa talad, og skrifa þad ecke.

5. Og Eingellenn, hvorn eg sa standa a Sionum, og a Jordunne, hoof upp sijna Hond til Himens.

6. Og soor vid þann Lifanda fra Eylifd til Eylifdar, hvor Himenenn hefur skapad, og hvad þar jnne er, og Jordena, og hvad þar jnne er, og Sioenn, og hvad þar jnne er,

Þad

Pad hiedan j fra (a) eingenn Tijd meir vera skal.

(a) (Eingenn Tijd) Allt hvad Saluholped vill verda skal allt luta under Pavann. Fyr utan Pavadomenn er eingenn Christenn, Pavenn vill alleina vera Høfuded.

7. Helldur a Dogum Raddar pess Siounda Eingels, nær hann mun Basuna, pa skal fullkommadur verda leyndur Domur Guds, so sem hann kunngiorde sijnum Pionum, og Spaamonnum.

8. Og Roddenn, sem eg hafde heyrt af Himne, talade aptur vid mig og sagde, Gack hiedan, tak pann opnada Bækling af Hende Eingelsins, sem a Sionum og a Jordunne stendur.

9. Og eg gieck burt til Eingelsins, og sagde til hans, Gief mier Bæklingenn. Og hann sagde til mijn, Tak hann j burt, og svelg hann, og mun hann beiskia pinn Kvid, enn j pijnum Munne mun hann sætur vera sem Hunang.

10. Og eg tok Bæklingenn af Hende Eingelsins, og svelgde hann. Og hann var sætur j mijnum Munne sem Hunang, Og pa eg hafde eted hann, beiskvadest Kvidur minn.

11. Og hann sagde til mijn, Pu hlytur aptur ad spaa Folkenu, Heidingium, og Tungumaalum, og morgum Kongum.

XI. Capitule.

Joh: fær (1) Einn Reirlegg til ad mæla Guds Mu-

ſtere, og Alltared med; (II) Oolaſt Fyrerheite um Tvo Vitne ſem ſkule ſpaa.

I. Og mier vard giefenn Reirleggur, lijka ſem Stafur, og ſagde, Statt upp, og mæl Muſtere GUDs og Alltared, og þa ſem þar jnne tilbidia.

2. Enn þeim hinum Jnnſta Koor Muſteresſins kaſta þu ut, og mæl hann eige, þviad hann er Heidnum giefenn, og hina Heilogu Borg munu þeir undertroda, Tvo og Fioru tijge Manude.

II. 3. Og eg vil giefa mijnum tveimur Vottum, og þeir ſkulu ſpaa, þuſund Tvo Hundrud og Sextiju Daga, jkleedder Seckium.

4. Þeſſe eru Tvo Vidſmiors Trie, og Tveir Liosaſtiakar, ſtandande fyrer GUDE Jardarennar. Og ef nockur vill þeim granda, þa geingur Eldur ut af þeirra Munne, og ſvelger Ovine þeirra.

5. Og ef nockur vill þeim granda, ſa hlytur ſo Lijflatenn ad verda

6. Þeſſer hafa Magt Himenenn aptur ad luka, ad þad rigne ecke a Dogum þeirra Spaaſagna. Og þeir hafa Magt yfer Vatnunum, til ad umſnua þeim j Blod, og ad ſlaa Jordena, med allshaattadre Plaagu, ſo opt ſem þeir vilia.

7. Og nær þeir hafa ſinn Vitnisburd endad, þa mun (a) Dyred, þad utaf Underdiu-

penu

penu uppstijgur, hallda Strijd vid þa, og mun yfervinna þa, og þa jhel sla.
(a) (Dyred) Sa Veralldlege Pave; Juf. 12.

8. Og þeirra Lijkamer munu liggia a Strætum hinnar miklu Borgar, hver ed andlega kallast Sodoma og Egyptus, þar vor DRottinn er krossfestur.

9. Og þeirra Lijkame munu nockrer af Þiodunum, og Kinsloodunum, og Tungumealunum, og Heidingium, sia j þria Daga, og eirn Halfann, og munu ecke þeirra Lijkame leggia lata j Grafer.

10. Og þeir er a Jordu bua munu gledia sig yfer þeim, og kæter vera, og Giofum sendast jmbyrdis, þviad þesser tveir Spaamenn kvoldu þa sem a Jordu bua.

11. Og epter þria Daga, og eirnn halfann, foor j þa Lijfsins Ande af Gude, og þeir stodu a sijnar Fætur, og mikell Otte fiell yfer þa sem þa sau.

12. Og þeir heyrdu Rodd mikla af Himne seigia til þeirra, Stijged upp hingad, Og þeir stigu upp j Himenenn j einu Skye, og þeirra Ovinер sau þa.

13. Og a þeirre samre stundu, vard mikell Jardskialfte, og tijunde Partur Borgarennер hrapade nidur, og þar urdu j Jardskialftanum jhel sleigenn Sio Þusund Manna

Nafn

Nafn, Og hiner adrer hræddust, og gafu Dyrd Glide Himensens.

14. Pad annad Vei er umlided, sia, hid pridia Vei kiemur snarlega.

XII. Capitule.

Hin Fiorda Sion Johannis (I) Sa Siounde Engell; (II) Ein Olett Kona; (III) Michael sem er Christus; (IV) Drekenn, sem er Diofullenn.

I. 15. Og hinn Siounde Eingell Basunade, Og par giordust miklar Radder a Himne, sem sogdu, Rijkenn Veralldarennar eru ordenn vors DRottens, og hans Christs, og hann mun rijkia fra Eylijfd til Eylijfdar.

16. Og peir Fiorer og tuttugu Olldungar, sem framme fyrer Gude soatu a sijnum Stolum, fiellu frammn a sijnar Asionur, og tilbaadu Gud.

17. Og sogdu, Vier pockum pier DRottinn, Gud Almcattugur, pu sem ert, og hefur vered, og pu sem tilkomande ert, ad pu hefur medteked pinn mikla Krapt og Rijker.

18. Og Heidingiarner eru reider vordner, og pijn Reide er komenn, og Tijme Frammlidenna, ad dæma, og Laun ad giefa pijnum Pionum, Spcamonnunum og Heilogum, og peim er pitt Nafn ottast, Smcalum og storum, Og ad glata peim sem Jordunne glatad hafa.

19. Og

19. Og Mustere Guds vard upp loked a Himne, og hans Testamentis Ork sast i hans Mustere, Og par urdu Eldingar, og Radder, og Reidarprumur, og Jardskiælstar, og Hagl miked.

II. 1. Og par birtest Teikn miked a Himne, ein Kvinna, Solenne umskrydd, og Tungled under hennar Footum, og a hennar Hofde Korona af Tolf Stiornum.

2. Og hun vard pungud, og kallade, og var Jodsiuk, og hafde miklar Fædingar Hrijder.

3. Og par birtest eitt annad Teikn a Himne, Og sia, Ad mikell Dreke Raudur, sa hafde Sio Hofud, og Tiju Horn, Og a hans Hofdum Sio Koronur.

4. Og hans Hale droo pridiung af Stiornum Himens, og fleygde peim nidur a Jordu. Og Drekenn stod framme fyrer Kvinnunne, peirre sem fæda skylde, so ad nær hun hafde fædt, ad hann uppsvelgde hennar Barn.

5. Og hun fædde eirn Son, eitt Sveinbarn, sa er stiorna skylde ollum Heidingium med Jarnvende, Og hennar Barne vard burt kippt, til Guds og hans Stols.

6. Og Konann flyde a Eydemork, hvar hun hafde fyrerbuenn stad af Gude, ad hun fæddest par Pusund tvo Hundrud og sextiju Daga.

Texte

Tr'e sem Pistill a Michaelis Messu

III. 7. Og par byriadest eitt Strijd a Himne, Michael og hans Einglar bordust vid Drekañ, og Drekenn bardest og hans Einglar.

8. Og yferunnu ecke, peirra stadur vard og eirnenn ei framar meir sundenn a Himn'.

9. Og sa mikle Dreke vard utsnaradur, hinn gamle Hoggormur, sa sem ad heiter Diofull og Andskote, hvor ed alla Verall darkringluna viller, og hann vard utsnaradur a Jordena, og hans Einglar uidu og eirnenn utsnarader med honum.

10. Og eg heyrde Rodd mikla a Himne, seigiande, Nu er Heilsa og Kraptur, og Rijke, og Maattur vors Guds, ordenn hans Christs, med pvi hann er utsnaradur, sem pa æsaka de Dag og Nott fyrer Gude.

11. Og peir hafa hann yferunned fyrer Lambsins Blod, og fyrer Orded peirra Vitnisburdar, og peir hafa ei elskad sitt Lijf allt til Dandans.

12. Par fyrer glediest pier Himnar, og pier, sem par jnne bygged.]

IV. Vei peim a Jordu bwa, og a Sionum, pviad Diofullenn kiemur ofann til ydar, hafande Reide mikla, og veit pad hann hefur stuttann Tijma.

13. Og sem Drekenn sa, pad hann var utsnaradur a Jordena, offokte hann pa Konu sem pann Sveinenn hafde fædt. 14.

14. Og Konunne urdu tveir Vænger giefner, lijka sem mikellrar Arnar, so ad hun flye a Eydemork, j sinn stad, par hun fæddest um eirn tijma, og um tvo tijma, og um halfann tijma, fyrer Augsyn Hoggormsins.

15. Og Hogormurenn gusade epter Konunne, ur sijnum Munne Vatne, lijka sem Vatnsflode, so ad hann villde dreckia henne.

16. Enn Jordenn hiælpade Konunne, og upplauk sinn Munn, og svelgde Floded, er Drekenn gusade ur sijnum Munne.

17 Og Drekenn reiddest Konunne, og gieck burt ad beriast vid þa sem epter voru af Hennar Sæde, þeir ed Gvds Bodord vardveita, og hafa Vitnisburd JEsu Christi.

XIII. Capitule.

Johannes ser (I) Eitt Furdannleat Dyr stijga up ur Sionum; (II) og eitt annad Dyr stijga up af Jordunne.

I. 18. Og eg stod a Sioafarsande.

1. Og sa eitt Dyr uppstijga ur Sionum, þad hafde sis Hofud, og Tiju Horn, og a sijnum Hornum Tiju Koronur, og a sijnum Hofdum Nafn Hadungarennar.

2. Og þad Dyr sem eg sa, var lijkt Pardelo, og þess Fætur sem Biorna Fætur, og þess Kiaptur sem Leona Kiaptur. Og Drekenn gaf þvi sinn Krapt og sinn Stol, og mikla magt.

3. Og

3. Og eg sa eitt af þessum Hofdum, so sem være þad fært til Dauda, og þess hin Banvæna Und vard læknud, Og oll Veralldarkringlann undradest þad Dyred, og eptersilgdu.

4. Og þeir tilbœdu Drekann, þann sem Dyrenu gaf þa Magt, og þeir tilbœdu þad Dyr og sogdu, Hver er þessu Dyre lijkur? Og hver kann ad strijda vid þad?

5. Og þvi vard giefenn Munnur til ad tala mikla hlute, og Hœdungar, og þvi vard Mœttur giefenn til ad hallda Strijd j Tvo og Fiorutijge Mœnude.

6. Og þad upplauk sijnum Munne til Hœdungar j mote Gude, ad lasta hans Nafn, og hans Tialldbud, og þa a Himnum byggia.

7. Og þvi vard giefed ad strijda vid Heilaga, og yfervinna þa. Og þvi vard giefenn Magt yfer allar Kinkvijsler og Tungumœl, og Heidingia.

8. Og aller, sem a Jordu byggia, tilbidia þad, hvorra Nofn eige eru skrifud a Lifande Bok Lambsins, hvort slœtrad er af Upphafe Veralldarennar.

9. Hefur nockur Eyru, sa heyre.

10. Ef einhver j Fangelse leider, sa mun j Fangelse ganga; Ef nockur jhel slær med Sverde, sa skal med Sverde jhel sleigenn verda. Hier er Polemmœde og Tru Heilagra.

II. 11. Og eg sa eitt annad Dyr upp stijga af Jordunne, pad hafde Tvo Horn, lijka sem Lambed og talade so sem Drekenn.

12. Og pad gierer alla Magt hins Firra Dyrsins, fyrer pvi, Og pad gierer, ad Jordenn, og peir sem par a bua, tilbidia pad Firra Dyred, hvors Daudlegar Under voru læknadar.

13. Og pad gierer stor Tæken, so ad pad gierer eirnenn, ad Elldur af Himne fellur nidur a Jordena fyrer Mennena.

14. Og pad viller pa sem a Jordu bua, fyrer saker peirra Teikna sem pvi eru giefenn, til ad giora fyrer Dyrenu, Og pad sagde peim a Jordu byggia, ad peir giore eina Mind Dyrenu, pvi sem Undena af Sverdenu hafde, og lifande var orded.

15. Og pvi vard giefed ad pad giæfe Mindenne Dyrsins eirn (a) Anda, svo pad Mindenn Dyrsins talade, Og pad gierde, ad hvorier sem hellst ei tilbædu Mind Dyrsins, peir verda jhel slegner.

(a) (Ande og Maal) merker, ad pad er Kroptugt, og erk: daudt Likneske, hellbur hafande Valdstietter og Lagariett, sem hafa sinn beinann framgang.

16. Og pad gierde alla samann Smæa og Stora, Rijka og Fætæka, Frialsborna og Præla, ad pad gaf peim eitt audkiennings Teikn j sijna Hægre Hond, ellegar j sijn Enne.

17. So

17. So þad eingenn fær ad kaupa edur selia, utan hann hafe þad Audkiennungarmerke, edur Nafn Dyrsins, edur þa tolu Nafnsins.

18. Hier er Speke. Hver Skilning hefur, sa samanreikne tolu Dyrsins, þviad þad er Mannsins Tala, Og þess tala er (b) Sex Hundrud, Sex og Sextijger.

(b) (Þad er, 666 ar. so eínge stendur sa verallege Pava-domur.

XIV. Capitule.

Johannes ser (I) Lambed a Zions Fialle: (II) Einn Eingel er hafde Eit Eylifft Evangelium: (III) Einn annann Eingel, er bodade Baby onar Hrepun; (IV) Þann þridia Eingel, er talade uni miklar Plaguur þeirra er tilbædu Dijred; (V) Tvo Eingla med Skorpum Siggd.

I. Og eg sa, og sia, eitt Lamb stod a Fialenu Zion, og med þvi Hundrud og Fiorar og Fiorutijger Þusunder, sem hefdu Nafn Fodurs þess hins sama, skrifad j sijnum Ennum.

2. Og eg heyrda eina Rodd af Himne, so sem Rodd margra Vatna, og so sem Rodd mikellrar Reidarþrumu, og Roddenn sem eg heyrde, var sem Horpuslagara, þeir ed sla sijnar Horpur.

3. Og þeir sungu so sem nyañ Lofsaung fyrer Stolnum, og fyrer þeim Fiorum Dyrum, og fyrer Olldungunum, og eingenn gat þann Lofsaung numed, utan einasta þeir Hundrad

og

og Fiorer og Fiorutiju Puſunder, ſem keypter eru af Jordunne.

4. Peſſer eru þeir, hvorier eige fleckader eru medur Konum, Þviad þeir eru Meyar, og filgia Lambenu epter hvort þad geingur. Þeſſer eru keypter ut af Monnum, Gude til Frumgroda, og Lambenu.

5. Og j þeirra Munne er eckert Fals funded, Þviad þeir eru oſtraffanleger, fyrer Stole Gudz.

II. 6. Og eg ſa eirn Eingel fliuga midt j giegnum Himenenn, ſa hafde Æfenlegt Evangelium, til ad kunngiora þeim ſem a Jordu ſitia, og byggia, og ollum Heidingium, og Kinþattum, og Tungumœlum, og Folke.

7. Og hann ſagde med mikellre Rodd, Ottaſt Gud, og giefed honum Dyrdena. Þviad komenn er Tijme hans Doms, og tilbidied þann ſem giort * hefur Himen og Jord, og Sioenn og Vatnsbrunnana.

* Pſal. 140, 6.

III. 8. Og eirn Annar Eingell epterfilgde, ſa ſagde, * Fallenn er hun, Fallenn er hun, Babylon hin Mikla Borg, Þviad hun hefur med Vijne ſijns Saurlijfis druckna giort alla Heidingia.

* Eſa. 21, 9. Jer. 51, 8.

IV. 9. Og hinn Þridie Eingell filgde þeim epter, og ſagde med mikellre Rauſt, Ef nockur tilbidur Dyred og þeſs Mind, og medtekur

þad Audkiennингarmerke j sitt Enne, edur sijna Hond.

10. Sa mun dreckа af Vijne Reidennar Gluds, sem jnnbirlad og skiært er j Bikar hans Bræde.

11. Og mun kvaldur verda med Elde og Brennesteine, j Anglite heilagra Engla, og fyrer Anglite Lambsins, Og Reykur þeirra Pijsla mun uppstijga, fra Eylijfd til Eylijfdar, Og þeir hafa eige neina hvijld Dag og Nott, sem Dyred hafa tilbeded, og þess Mind; og ef nockur hefur medteked Teikn þess Nafns.

12. Hier er Polemmæde Heilagra, hier eru þeir sem hallda Bodordenn og Truna a JEsum.

13. Og eg heyrde eina Rodd af Himne til mijn seigia, Skrifa þu, Sæler eru þeir Framlidnu sem j DROTTne Deya, j fra þessu. Ja, Andenn seiger, ad þeir hvijle af þeirra Erfide, enn þeirra Verk fylgia þeim epter.

V. 14. Og eg sa, og sia, eitt hvijtt Sky, og a því Skye sat eirn sa ed lijkur var einum Mannsins Syne, hann hafde Gullkoronu a sijnu Hofde, og j sinne Hende hvassan Siggd.

15. Og annar Eingell gieck ut af Musterenu, sa kallade med mikellre Raust til þess sem a Skyenu sat, Slæ til med þijnum Siggd, og skier upp, því Kornskieru-Tijmenn er komenn, af

af þvi ad Haustyrkiann Jardarennar er þornud.

16. Og sa er a Skyenu sat sloo til med sijnum Siggde a Jordena, og Jordenn vard Haustunnenn.

17. Og hinn annar Eingell gieck ut af Musterenu a Himne, sa hafde eirn hvassann Siggd.

18. Og annar Eingell gieck ut af Alltarenu, sa hafde Magt yfer Elldenum, Og hroopade med miklu kalle, til hins sem hvassañ Siggdenn hafde, og sagde, Hogg til med þijnum hvassa Siggd, og snijd af Vijnklasana Jardarennar, þviad þeirra Ber eru fullvaxenn.

19. Og Eingellenn hio til med sijnum Siggd a Jordena, og sneid af Vijnkvistu Jardarennar, og snarade þeim j hina miklu Vijnþrwgu Guds Reide.

20. Og Vijnþrwgann vard utan Borgar fergd, og Blooded gieck ut af Þrwgunne, allt til Beisltauma Hestanna, um Þusund og Sex Hundrud Akra leingder.

XV. Capitule.

Su Fimta Sion Johannis (I) um þær Sis Sijdurstu Plœgur; (II) Um Lofsaung Truadra.

1. Og eg sa eitt annad Teikn a Himne, þad var miked og undarlegt, Sis Englar hofdu Sis enar sijdurstu Plœgur, þviad med þeim somu utendadest Reide Guds.

2. Og eg sa so sem eirn Glersio Ellde mein-

gadann, og þa sem sigrad hofdu Dyred, og þess Mind, og þess Teikn, og tolu þess Nafns, þad þeir stodu hia Glersionum, og hofdu Horpur Guds.

3. Og sungu Loffsong Moses Guds Þienusstu Manns, og Loffsong Lambsins, seigiandi, Mikel og Undarleg eru þijn Verk DROTTINN GUD Almœttugur, Riettvijser og Sannarleger eru þijner Veiger, þu Kongur Heilagra!

4. Hvor skal þig ei hrœdast, DROTTinn, og prijsa þitt Nafn? Þviad þu einn ert Heilagur, Af því aller Heidingiar munu koma og tilbidia fyrer þier, því þijner Domar eru openberer ordner.

II. 5. Þar epter sa eg, Og sia, þa vard upploked Musterе Vitnisburdarins Tiallbvoddar, a Himne.

6. Og ut af Musterenu geingu þeir Sio Englar, sem þær Sio Plœgur hofdu, klœdder hreinu klœru Lijne, og gyrdter um Briosted Gull-Lindum.

7. Og eitt af þeim Fiorum Dyrunum gaf þeim Sio Englum Sio Gullskœler, fullar Guds Reide, þess er lifer fra Eylijfd til Eylijfdar.

8. Og Mustered vard fullt af Reyk, fyrer Dyrd Guds, og hans Krapt, og eingenn kunne ad ganga j Mustered, þar til þær Sio Plœgur, þeirra Sio Engla feingu Ending.

XVI. Ca-

XVI. Capitule.

Johannes ser ad Einglarner uthella Skaalum Guds Reide (I) yfer Jordena; (II) I Sioenn; (III) Yfer Vatnsfollenn; (IV) Yfer Solena; (V) yfer Sæte Dyrsins; (VI) yfer Euphrates; (VII) I Lopted.

I. Og eg heyrde Rodd mikla ur Musterenu, hun sagde til þeirra Sio Eingla, Farid burt, og uthelled þeim Skaalum Guds Reide a Jordena.

2. Og hinn Firste gieck burt, og hellte sinne Skaal a Jordena, og þar urdu jll Kaun og skadsom, a Monnum þeim ed Audkienningarmerke Dyrsins hofdu, og a þeim sem þess Mind tilbaadu.

II. 3. Og sa Annar Eingell hellte ut sinne Skaalu j Sioenn, og hann vard Blood, Lijka sem eins þess Daudur er, og oll Lifande Saal deyde j Sionum.

III. 4. Og sa hinn Pridie Eingell hellte ut sinne Skaalu j Vatnsfollenn, og j Vatnsbrunnana, og þaug urdu Blod.

5. Og eg heyrda þann Eingel seigia, Þu DROTTinn, sa sem ert, og sa sem varst, þu ert Riettlaatur og Heilagur, þad þu dæmer þetta.

6. Þviad þeir uthelltu Blode Heilagra, og Spaamannanna, og Blood hefur þu giefed þeim ad drecka, þvi þess eru þeir verduger.

7. Og eg heyrda eirn annann Eingel af Alltarenu seigia, Ja, DROTTINN Almœttugur GUD, Sanner og Riettvijser eru þijner Domar.

IV. 8. Og hinn Fiorde Eingell hellte ut sinne Skœalu j Solena, og henne vard giefed ad giora Mennena heita med Ellde.

9. Og Mennerner brunnu af ofur-Hita, og lestudu Nafn GUDS, sa er Mœgt hefur yfer þessum Plœagum, Og giordu ongva Yfirboot, honum Dyrdena ad giefa.

V. 10. Og hinn Fimte Eingell hellte ut sinne Skœalu yfer Stool Dyrsins, og þess Rijke vard formirkvad, Og af Kvalningu j sundur bitu þeir sijnar Tungur:

11. Og þeir lestudu GUD a Himne, fyrer sijnar Kvalningar, og fyrer sijn Kaun, Og þeir giordu ecke Yfirboot fyrer sijn Verk.

VI. 12. Og hinn Sietta Eingell hellte ut sinne Skœalu, j þad mikla Vatnsfall Euphrates, og Vatned upphornade, so ad tilreiddur yrde Vegur Konganna, ut af Uppgongu Solarennar.

13. Og eg sœa ut af Munne Drekans, og ut af Munne Dyrsins, og ut af Munne þess Falska Spœamanns, ganga þria Ohreina Anda, lijka (a) Poddum.

(a) (Poddur) eru þeir Mœlugu sem hia Hofdingium hræsna, og þvœtta j giegn Evangelio, enn utrietta þo eckert.

14. Og

14. Og þad eru Andar Diofulsins, þeir ed gióra Teikn, og ganga ut til Konga Jardarennar, og j kringum allann Heimenn ad samansafna þeim til Strijds, uppa þann mikla Dag Guds Almcattugs.

15. Sia, Eg kiem sem eirn Þiofur, Sæll er sa sem vaker; og helldur sijnum Klædum, so ad hann gange ecke nakenn so ad ei siaest hans Blygdan.

16. Og hann samansafnade þeim j þann stad sem kallast a Ebresku (b) Harmageddon.

(b) (Harmageddon) A Norrænu Fordæmdur Strijdsmadur, Bolvadar Strijdsverkur, edur Luckulauser Strijdsmenn, ab Herem & Gad; Jerem. 15, 15.

VII. 17. Og sa Siaunde Eingell hellte ut sinne Skaalu j Vedred, Og þar gieck vor Rodd af Himne ur Stolnum, sem sagde, þad er skied.

18. Og þar urdu Radder og Reidarþrumur, og Eldingar, og þar vard mikell Jardskiælfte, þvilijkur ad alldrei hefur vered, upp fra þvi ad Menn hafa a Jordu vered, þvilijkur Jardskiælfte so mikell.

19. Og ut af þeirre hinne miklu Borg urdu Þrijr Partar, og Borger Heidingianna hropudu nidur. Og hin mikla Babylon vard hugleidd fyrer Gude, henne ad giefa Kaleik Vijnsins hans Grimdar Reide.

20. Og allar Eyar flydu, og eingenn Fiell urdu fundenn.

21. Og Hagl stort sem Pund fiell af Himne a Mennena, og Mennerner lostudu Gud

fyrer saker Plœagu Haglsins, Þviad þess Plœaga er nærsta mikel.

XVII. Capitule.

Siotta Sion Johannis er um þa miklu Hoorkonu.

Og þar kom eirn af Sis Einglonum, sem hofdu Sis Skœalernar, talade vid mig, og sagde til mijn, Kom, Eg mun syna þier Dom hinnar Miklu Hoorkonu, sem a morgum Votnum situr.

2. Med hvorre Hooraner drygt hafa Kongar Jardarennar, og þeir sem a Jordu bwa eru druckner ordner af henar Hoorunar Vijne.

3. Og hann flutte mig burt j Anda a Eydemork. Og eg sœa þa Konu sitia a Fagurraudu Dyre, fullu af Nofnum Hœadungar-Orda, hafande Sio Hofud og Tiju Horn.

4. Og Konann var klœdd Purpura, og Pelle Raudu, og forgyllt Gulle og Gimsteinum, og Perlum, og hafde j Hende Gullker, fullt Svivirdingar og Ohreinenda, hennar Hoorunar.

5. Og j hennar Enne skrifad þad Nafn, (a) Leyndardomur, Hin Mikla Babylon, Moder Frillulifnadanna, og allrar Svijvirdu a Jordu.

(a) (Leyndardomur) þad er su Andlega stora Babylon

6. Og eg sa þa Kvinnu druckna af Blode Heilagra, og af Blode Vottanna JEsu. Og eg undradest miog þa eg sœa hana.

7.

7. Og Eingellenn sagde til mijn, Hvar fyrer undraſt þu? Eg mun seigia þier Leyndann dom um Konuna, og um það Dyr sem hana ber, og hefur Sio Hofud, og Tiju Horn.

8. Það Dyr sem þu hefur sied, það (b) var, og er eige, og mun upp aptur koma af Underdiwpenu, og mun so fara j Fyrerdæmingena, Og þeir sem a Jordu bwa, hvorra Nofn ei standa skrifud a Lijfs Bokenne, j fra Upphafe Veralldar, munu undraſt nær þeir sia Dyred, ad það var, og er eige, þo ad það sie samt.

(b) Það Romverska Rijke er, og er ecke, þvi það er ecke það Heila Rijke, helldur er það uppkomed fyrer Pavann epter sitt fall.

9. Og hier er það Hugskot hveriu Spekenn tilheyrer. Þau Sio Hofudenn eru Sio Fioll, a hverium Konann situr, og það eru Sio Kongar.

10. (c) Fimm eru fallner og (d) eirn er, og sa annar er ei komenn enn nu, og nær hann kiemur, hiytur hann (e) stuttann Tijma ad blijfa.

(c) (Fimm) til Auſturs j Gricklande.
(d) (Eirn er) það er Þyſkaland.
(e) Stutta Tijma) það er nu Spanien.

11. Og það Dyred sem (f) var, og er eige, það er sa hinn attunde, og er ut af þeim Sio, og fer i Fordæmingena.

(f) (Var) er Rom edur Valland.

12. Og þau Tiju Horn þu hefur sied, það eru (g) Tiju Kongar, þeir ed Rijked enn nu ei

medteked hafa, Enn þeir skulu sem Kongar a einum Tijma fa Magt med Dyrenu.

(g) (Tiju Kongar) Þeir adrer Kongar j Ungaria, Bemen, Polonia, Frankarijke.

13. Þesser hafa eina Meining, og munu giefa sinn Krapt Dyrenu.

14. Þesser munu strijda vid Lambed, og Lambed mun þa yfervinna, Þviad þad er DROTTinn yfer ollum Drottnum, og Kongur yfer ollum Kongum, og med honum þeir sem Kallader og Utvalder og Truader eru.

15. Og hann sagde til mijn, Votnenn þau þu hefur sied, þar ed Hoorkonann situr, eru Foolk og Lyder, og Heidnar Pioder og Tungumaal.

16. Og þau Tiju Hornenn sem þu hefur sied a Dyrenu, þau munu hata Hoorkonuna, og munu hana (h) eydelagda og nakta giora, og þeir munu hennar Hold eta, og hana med Ellde breuna.

(h) Þeir halda med Pavanum og forsvara hann, enn þeir plorka hann samt, so ad hann mun verda nakenn, og missa sitt Gots.

17. Þviad GUD gaf þad þeim j þeirra Hiortu, ad giora hvad hann meinar, og ad giora eins Meining, og ad giefa Dyrenu sitt Rijke, þangad til ad fullkomnad yrde GUDS Ord.

18 Og Konann sem þu hefur sied, er hin mikla Borg, hvor sitt Rijke hefur yfer Kongum Jardarennar.

XVIII Ca-

XVIII. Capitule.

Joh: ser (I) Einn Eingel er bodar Hrøpun Babylonar; (II) Einn annann Eingel sem rædur Guds Folke ad ganga ut fra Babylon; (III) Einn voldugann Eingel kastande miklum Steine nidur i Sioenn, til merkes þar um, ad Babylon skyllde eydeleggiast.

I. Og epter þad sa eg annann Eingel ofann fara af Himne, sa hafde mikla Magt, og Jordenn upplystest af hans Birte.

2. Og hann kallade af Vallde med hoarre Roddu, og sagde, *Hun er fallenn, Babylon hin mikla, og er Diosflanna Heimele ordenn, og Hirdsla allra Ohreinna Anda, og Hirdsla alls Ohreins og haturlegs Fugls.

*Esa. 21, 9. Jerem 51, 8.

3 Þviad af Reidennar Vijne hennar Hooranar hafa aller Heidingiar drucked, og Kongarner a Jordunne, hafa med henne Hooraner drygt, og hennar Kaupmenn eru Auduger vordner af hennar miklu (a) Vellysting.

(a) (Vellysting) Þverud.

II. 4. Og eg heyrde eina adra Rodd af Himne, sem sagde, utganged af henne Mitt Folk, so ad þier verded eige hluttakarar hennar Synda, uppa þad þier faed eige nockud af hennar Plogum.

5. Þvi hennar Synder na allt til Himens, og Gud minnest a hennar Þverbod.

6. Giallded henne so sem hun hefur gollded ydur, og gibred henne pad tvofallt, epter hennar Verkum. Og med peim Bikar sem hun birlade ydur, birled henne par j tvofallt.

7. Hvad miked sem pad hun hefur sig tignad, og vidhaft sijna Pvervod, so miked jnnbirled henne af Kvolum og Ecka, Pviad hun seiger j sijnu Hiarta, * Eg sit og em Drottning, og eige mun eg Eckia verda, og ongvann Trega mun eg sia. * Esa. 47. 9, 10.

8. Par fyrer skulu hennar Plœgur a einum Deige koma, Daude, Harmur, og Hungur, med Ellde mun hun brennd verda, Pviad oflugur er DROTTINN Gud, sa er hana mun dœma.

9. Og Kongar Jardarennar peir sem med henne hafa Hooraner drygt, og j Munadsemd lifad, munu grœta hana, og kveina yfer henne, nær peir sia Reyk af hennar Bruna.

10. Og munu a-leyngdar standa fyrer Hrœdslu saker hennar Kvala, og seigia, Vei, Vei, Babylon hin Mikla Borg, su hin Sterka Borg! a eirnre Stundu er komenn pinn Domur.

11. Og Kaupmenn a Jordunne munu grœta og harma med sialfum sier, Pviad peirra Kaupeyrer vill eingenn kaupa meir.

12. Kaupeyrer Gulls og Silfurs, og Gimsteina, og Perlna, og Silkes, og Purpura,

Purpura, og Skarlaks, og allskœttadann Dyrendes Vid, og allskœttud Kier af Fijlabeinum, og allra handa Kier af dyrmœtum Vide, og af Eyre, og af Jarne, og af Marmara Steine.

13. Cinnamom, og Thimian, og Salve, og Reykelse, og Vijn, og Vidsmior, Similiu og Hveite, Kvikfie og Saude, Hesta og Vagna, og Lijkame og Sœler Mannanna.

14. Og bad Alldine þar þijn Sœla hafde gyrnd a, er fra þier viked, og allt hvad feitt og kostulegt var, þad er fra þier viked, og þu munt ei þvilijkt leingur finna.

15. Kaupmenn þessarar Voru, hvorier af henne auduger ordner eru, munu œleingdar standa, af Hrœdslu hennar Kvala, grœtande og harmande.

16. Og seigia, Vei, Vei, hin Mikla Borg, sem med Silke, Purpura og Skarlate var klœdd, og med Gulle var yfergyllt, og med Gimsteinum og Perlum.

17. Þviad a eirne Stundu er slijkur Rijkdomur foreyddur. Og aller Skipherrar, og sa Hoopur sem a Skipum handtierar, og Skipveriar þeir a Sionum handtiera, stodu œleingdar.

18. Og kolludu, þa þeir sau Reykenn af hennar Bruna, og sogdu, Hver er lijk þessare hinn miklu Borg?

19. Og þeir jusu Molldu yfer Hofud sier

og kolludu graatande og harmande, og sogdu, Vei, Vei, su hin Mikla Borg, j hvorre Auduger eru ordner aller peir sem Skipen hofdu a Sionum, af hennar Voru, j viad j eirnre Stundu er hun j eyde logd.

20. Gled sig yfer henne Himen, og pier Heilager, Postular og Spaamenn, pviad Gud hefur vdar Dom a henne dæmt.

III. 21. Og eirn Øflugur Eingell tok upp Stein, storann sem Kvarnarstein, og kasta-de honum j Sioenn, og sagde, So skal med einum Gny utkastast hin mikla Borg Babylon, og ei framar fundenn verda.

22. Og Songmannanna Rodd, og peirra sem sloa uppa Streinge, og peirra sem j Pijpur blaasa, og Basvonur, skulu ei framar meir heyrast j pier, og eingenn Embættes Madur, hvors sem hellst Embættis hann er, skal meir j pier fundenn verda, og Kvernar Hliod skal ei meir j pier heyrt verda.

23. Og Liome Liossens skal ei framar meir skijna j pier. Og Rodd Brvodgumans og Brvodarennar skal ei framarmeir j pier heyrd verda. Vi pijner Kaupmenn voru Hofdingiar a Jordu, pviad fyrer pijna Fiolkinge foru villt aller Heidingiar.

24. Og Bloded Spaamannanna og Heilagra er j henne funded, og allra peirra sem a Jordu eru jhel slegner.

XIX.

XIX. Capitule.

Joh: heyrer (I) Rauſt Eins Skara, og (II) Halleluja einnar Raddar: en ſer (III) Hvijtann Heſt i Himnenum; og (IV) Einn Engel i Soluunne.

I. Epter þetta heyrda eg Rodd mikels Skara a Himne, ſeigiande, Haleluja, Heilſa og Heidur, Dyrd og Kraptur ſie Gude vorum DROttne.

2. Þviad Sanner og Riettvijſer eru hans Domar, þad hann fordæmde hina Miklu Hoorkonu, ſem ad Jordena med ſinne Hooran fordiarfade, og Blods ſinna Þiona af hennar Hende hefur hann hefnt.

3. Og þeir ſogdu enn j annad ſinn, Haleluja. Og Reykurenn geingur upp eylijflega.

4. Og þeir Fioror og tuttugu Olldungar, og þau Fiogur Dyrenn fiellu framm og tilbaddu Gud, hvor ed a Stolnum ſat, og ſogdu, Amen, Haleluja.

II. 5. Og ein Rodd gieck ut af Stolnum ſem ſagde, Lofed vorn Gud aller hans Þionar, og þeir hann Ottaſt, bæde ſmaaer og ſtoorer.

6. Og eg heyrde eina Rodd mikels Skara, og ſo ſem eina Rodd margra Vatna, og ſo ſem Rodd megnrar Reidarþrumu, ſem ſagde, Haleluja. Þviad Gud ſa Almaattuge hefur Rijked under ſig lagt.

7. Fognum og verum glader, og giefum honum Dyrd, þviad Brudkaup Lambſins

er komed, og hans Hwsfrw hefur sig tilbwed.

8. Og henne vard giefed þad hun skyllde umklæda sig med hreinu og Fogru Silke (enn þad Silke eru Riettlætingar Heilagra.)

9. Og hann sagde til mijn, Sæler eru þeir sem kallader eru til Kvolldmaaltijdar Lambsins, Og hann sagde til mijn, þetta eru Sannarleg Guds Ord.

10. Og eg fiell nidur fyrer honum, til Foota hans, ad eg tilbæde hann. Og hann sagde til mijn, Sicca til, gior þad ei, Eg em þinn Samþion og þinna Brædra, þeirra sem hafa JEsu Vitnisburd, Tilbid þu Gud, þvi Vitnisburdur JEsu er Ande Spaadomsins.

III. 11. Og eg sa Himenenn opnadann, Og sia, eirn Hvijtur Hestur, og sa sem þar sat a, hiet Trwr og Sannarlegur, og dæmer og strijder med Riettlæte.

12. Og hans Augu eru sem Eldsloge, og a hans Hofde margar Koronur, og hann hafde eitt Nafn skrifad, þad eingenn visse nema sialfur hann.

13. Og hann var jklæddur einu Klæde sem med Blode var adreift, og hans Nafn heiter Guds Ord.

14. Og honum epterfilgde Her sa a Himnum er, a hvijtum Hestum, klædder j hvijtu og hreinu Silke.

15. Og af hans Munne framm gieck eitt beitt Sverd, þad hann slæe þar med Heid-

nar,

nar Pioder, og hann mun stiorna heim medur Jaarn-vende. Og hann Fottredur Prvoguna Bijnsins Grimmlegrar Reide Gudz Almaattugs.

16. Og hann hefur eitt Nafn skrifad a sijnum Kladum og a sijnum Lendum, so loatande, Kongur allra Konga, og DROTTinn allra Drottna.

IV. 17. Og eg sa eirn Eingel standa j Solunne, og hann kallade med mikelle Rodd, og sagde til allra Fugla sem under Himne fliuga, Komed og samansafned ydur til Kvolldverdar hins Mikla Gudz,

18. Ad pier eted Holld Konganna, og Landstiornaranna, og Holld Dflugra, og Hestanna, og peirra sem par uppa sitia, og Holld allra Frijborenna, og Prælanna, bæde Smaarra og Storra.

19. Og eg sa pad Dyred og Konga Jardarennar, og peirra Lid samansafnast, til ad halda Strijd vid pann sem a Hestenum sat, og vid hans Her.

20. Og Dyred vard fangad, og med pvi sa Falske Spaamadur, sem Teiknenn giorde fyrer pvi, med hvorium hann villte pa sem Audkienningar merke Dyrsins medtoku, og pa er Mind Dyrsins tilbaadu. Pesser baader urdu Lifande fleygder j Eldsins Dijke, pad med Brennesteine logar.

21. Og peir adrer urdu jhel slegner med Sverde,

Sverde, þess sem a Hestenum sat, það ut af hans Munne gieck, og aller Fuglar urdu sadder af þeirra Hollde.

XX. Capitule.

Johannes ser (I) ad Satan er bundinn, og (II) lyfstar: hann ser og (III) Einn er sat a Einum Miklum Hæstum Stole.

I. Og eg sa eirn Eingel ofan fara af Himne, sa hafde Lykel Underdiupsins, og mikla Hlecke j sinne Hende.

2. Og hann Hondlade Drekann, hinn gamla Hoggorm, hver ad er Diofull og Andskote, og batt hann um Þusund aar.

3. Og fleygde honum j Underdiupped, og innelukte hann, og innsiglade þar ofan yfer, ad hann skyllde ei framarmeir villa Heidnar Þioder, þangad til ad utendud yrde Þusund (a) Aar, og epter það skal hann laus verda um stutta Stund.

(a) Þesse Þusund aar hefiast þa þesse Book giord var, Það Trykenn kom ed fyrsta þusund Aarum syðar; þess a mille voru þo þeir Christnu, og reiktu, Diofslenum ad Þackarlausu. Enn nu vill Trykenn hialpa Pavanum ad eydeleggia þa Christnu, med þvi eckert vill annad hialpa.

4. Og eg sa Stola, og þeir settust þar a, og þeim vard Domurenn giefenn, og þeirra Saaler, sem Afhofdader voru vegna Vitnisburdarens JEsu, og fyrer Guds Ords saker, og þeirra sem ecke hofdu tilbeded Dyred, nie

þess

þess Mind, og þeir ei medteked hofdu þess Audkiennings Merke j sijn Enne, edur a sijnar Hendur, þesser lifdu og rijktu med Christo Þusund Aara.

5. Enn hiner adrer Daudu endurlifnudu ecke, þar til ad Þusund Aar fullkomnudust. Þetta er hin Fyrsta Uppriſa.

6. Sæll er sa og Heilagur sem hlutdeilld hefur j hinne Fyrstu Uppriſu, Yfer þvilijkum hefur sa Annar Daude Ongva Magt, heldur verda þeir Kiennemenn Gudz og Christi, og rijkia med honum Þusund Aar.

I. 7. Og nær þau Þusund aar eru fullkomnud, þa mun Satan laus verda af sijnu Fængelse.

8. Og mun ut ganga ad villa hina Heidnu, j fiorum aattum Jardarennar, (b) Gog og Magog, ad samansafna þeim til Baraattu, hvorra tala er sem Sandur j Sio.

(b) Gog edur Tyrkiar, kommer af Tartaria, og kallast þeir Randu Gydingar.

9. Og þeir uppstigu yfer Vijdd Jardarennar, og umkringdu Herbvoder Heilagra, og hina elskulegu Borg, og þar fiell Eldur fra Gude af Himnum, og fortærde þa.

10. Og Diofullenn, sa þa villte, vard kastadur j Gloande Dijke, og Brennesteins, þar ed Dyred og sa Falske Spaamadur voru, og þeir verda kvalder Dag og Nott, fra Eylijfd til Eylijfdar.

III. 11. Og eg sa mikenn hvijtann Stool, og þann

þann sem þar uppa sat, fyrer hvors Auglite ad flyde Himen og Jord, og þeim var eingenn stadur fundenn.

12. Og eg sa hina Daudu, bade stoora og sinaa, standa fyrer Gude, og Bækurnar urdu upp loatnar, Og ein annur Book vard opnud, hvor ad er Lijfsins, og hiner Daudu urdu dæmder, epter Skriptenne j þeim Bookum, epter þeirra Verkum.

13. Og Siorenn gaf fram þa Daudu sem j honum voru, og Daude og Helvijte gæfu þa Daudu sem j þeim voru, og þeir urdu dæmder, hvor epter sijnum Verkum.

14. Og Daude og Helvijte urdu kastud j Elldsins Dijke, þad er sa annar Daude.

15. Og ef nockur fannst ei skrifadur a Lijfsbookenne, sa vard burtkastadur j þad Elldsins Dijke.

XXI. Capitule.

Hin Siounda Sion Johannis (I) um Einn Nyann Himen, og Nya Jord og Jerusalem Nya: (II) Um Kvinnu Brude Lambsins, þæa Heilogu Jerusalem.

I. Og eg sa Nyann Himen og Nya Jord, Þviad hinn fyrste Himen, og Fyrsta Jord forgeingu, og Siorenn er ecke meir.

2. Og eg Johannes sa hina Heilogu Borg, þa Nyu Jerusalem, ofan hingad fara af Himne, fra Gude, tilreidda, so sem prydda Brvodur mote sijnum Manne.

3. Og

3. Og eg Heyrde Rodd mikla af Himnum seigia, Sia þar Tialldbwd Gudz hia Monnum, og hann mun hia þeim byggia! Og þeir munu hans Folk vera, og hann Gud sialfur medur þeim mun þeirra Gud vera.

4. Og Gud mun þerra oll Tear af þeirra Augum, og Daudenn mun eige meir vera, eige Harmur nie Kveinan, nie helldur Pijna mun meir vera, þviad hid Firsta er forgeinged.

5. Og sa uppa Stolnum sat, sagde, Sia, eg giore alla hlute nya. Og hann seiger til mijn, Skrifa þu, þviad þesse Ord eru sonn og vissuleg.

6. Og hann sagde til mijn, Pad er giort, Eg em A og O, Upphaf og Nidurlag, Eg vil þyrstum giefa af Brunne Lifande Vatns, giefens.

7. Hver ed yfervinnur, sa mun erfa allt þad, og eg vil hans Gud vera, og hann mun minn Sonur vera.

8. Enn þeim Ottafullum, og Vantruudum og Ognarlegum, og Manndraapurum, og Frillulifnadar-monnum, og Tofrurum, og Skwrgodadyrdkurum, og allumLygurum, þeirra Hlutdeilld mun vera j Dijkenu sem med Ellde og Brennesteine logar, hvorr ad er sa Annar Daude

II. 9. Og eirn af þeim Sio Einglum, sem hafde þær Sio Skaaler, fullar med þær Sio sijdurstu Plaagur, kom ad mier, og talade vid mig,

mig, og sagde, Kom, eg vil syna þier Kvinnuna, Brvodur Lambsins.

10. Og hann leidde mig burt j Anda, uppa stort og hatt Fiall, og synde mier hina Miklu Borg, þa Heilogu Jerusalem, Ofan hingad fara af Himne fra GUde.

11. Og hafde GUds Dyrd, og hennar Lios var liikt hinum dyrmætasta Steine, eirn skiær Jaspis.

12. Og hun hafde mikla og hoafa Moorvegge, og hafde Tolf Port, og uppa Portunum Tolf Engla, og Nofn skrifud, hvorad eru tolf Kinkvijsla Israels Barna.

13. Af Austre þriu Port, af Nordre þriu Port, af Sudre þriu Port, af Vestre þriu Port.

14. Og Moorvegger Borgarennar hofdu Tolf Grundvelle, og j þeim somu, Nofn þeirra Tolf Postula Lambsins.

15. Og sa-vid mig talade hafde eirn gullegann Reyr, þad hann skyllde mæla Borgena, og hennar Port, og Moorvegge.

16. Og Borgenn liggur ferkonntud, Og Leingd hennar er so mikel sem Breiddenn. Og hann mællte Borgena med Reyrnum, uppa tolf Pusund Akraleingder, Enn Leingdenn og Breiddenn, og Hædenn Borgarennar er eins.

17. Og hann mællte hennar Moorvegge (a) Hundrad Fiorar og Fiorutiju Alner, epter eins Manns Mæling, sem Engellenn hefur.

(a) Hun-

(a) (Hundrad Fiorar og Fiorutiju) þad er þycktenn a Murnum.

18. Og Bygging hennar Mwrveggia var af Jaspis, og Borgenn af skijru Gulle, eins skiær og Gler.

19. Og Grundveller Mwrveggia Borgarennar voru Prydder med allshœattada Gimsteina. Hinn Firste Grundvollur var Jaspis, sa Annar Saphir, Pridie Chalcedonius, Fiorde Smaragdus.

20. Fimte Sardonichus, Siotte Sardis, Siounde Chrysolithus, œattunde Berillus, Niunde Topasius, Tiunde Chrysopras, Ellefte Hyacinthus, Tolfte Amethyst.

21. Og þau Tolf Portenn voru Tolf Perlur, og sierhvort Ported var af eirnre Perlu, og Strætenn Borgarennar voru skijra Gull, so sem giegnum-skijnande Gler.

22. Og eg sœa þar eckert Mustere inne, þviad DROTtinn GUD Almœattugur er hennar Mustere, og Lambed.

23. Og Borgenn þarf hvorke vid Solar nie Tungls, þad þau lyse j henne, þviad GUDS Dyrd upplyser hana, og Lios heñar er Lambed.

24. Og þeir Heidingiar sem holpner verda, ganga j þvi sama Liose, og Kongarner a Jordu munu jnnflytia sijna Dyrd j þa hina somu.

25. Og hennar Hlid verda ecke um Dagenn aptur lukt, þviad þar mun eingenn Nott vera.

26. Og þangad til hennar mun flytiast Dyrd og Prijs Heidingianna. 27.

27. Og eckert almeñelegt skal þar nockurstadar jnn ganga og það sem giorer Andstyggd og Lyge, Helldur þeir sem skrisader eru a Lifande Bokenne Lambsins.

XXII. Capitule.

Johannes (I) ser eptirlatenna þeirra Nyu Borgar ut.e. Lijfsins Tre: (II) Honum er skipad ad tilbidia Gud Drottenn: (III) Hann lyktar syna Openberan.

I. Og hann syndi mier Hreint Vatnsfall Lifande Vatns, skiært sem Chrystallus, framm fliota af Stole Guds og Lambsins, midt a hennar Stræte.

2. Og beggia vegumeigenn Vatnsins stod Lijfsins Trie, og það bar Tolf handa Avext, og færde sinn Avext a ollum Manudum, og Laufblod Triesins dugdu til Heilsubootar Heidingiunum.

3. Og þar verdur eingenn Bolvan framarmeir, og Stoll Guds og Lambsins mun þar jnne vera, og hans Pionar munu honum þiona.

4. Og hans Andlit sia, og hans Nafn mun j þeirra Ennum vera.

5. Og þar mun eingenn Nott vera, og eige vid þurfa nockrar Lysingar, edur Ljoss Solarennar, Þviad GUD DROTTinn mun sialfur upplysa þa, og þeir munu rijkia fra Eylijfd til Eylijfdar.

II. 6. Og hann sagde til mijn, þesse Ord eru Visseleg

Visseleg og Sonn. Og Gud heilagra Spa-manna DROTtin hefur utsendt sinn Eingel, til ad kunngiora sijnum Pionum, hvad snarlega skie skal.

7. Siaed, Eg kem snart. Sæll er sa sem vardveiter Orden Spadomsins j pessare Bok.

8. Og eg em Johannes, sem petta sied og heyrt hefur. Og pa eg hafda pad heyrt og sied, fell eg framm ad tilbidia fyrer Fætur Eingelsins, pess mier synde petta.

9. Og hann seiger til mijn, Giæt ad, ad pu giorer ei petta, pviad eg em pinn Sampion, og pinna Brædra Spamannanna, og peirra sem vardveita Ord pessarar Bokar, Tilbid pu Gud.

III. 10. Og hann seiger til mijn, Innsigla ecke Ord Spadomsins j pessare Book, pviad Tijnenn er j Nænd.

11. Hvor Illur er, sa gisre meira illt, og hvor Ohreinn er, sa sie ohreinn, Enn hvor Riettvijs er, sa gisre enn nu Riettlæte, og hvor Heilagur er, sa verde enn Heilagre.

12. Og siadu, Eg kiem snarlega, og mijn Verdlaun medur mier, ad eg giallde hvorium sem einum, epter pvi sem hans Verk munu verda.

13. Eg em A og O, Upphaf og Ender, Firstur og Sijdarstur.

14. Sæler eru peir sem hans Bodord vardveita, uppa pad, ad peirra Magt sie a Lijfs Trienu,

Trienu, og um Hlidenn jnngange j Borgena.

15. Þviad þar fyrer utan eru Hundarner, og Fiolkingis Menn og Saurlifnadar, og Manndrapara, og Skurgoda dyrkendur, og aller þeir sem elska og giora Lygena.

16. Eg JEsus utsende minn Eingel, ad hann vitnade ydur þetta j Samkundunum. Eg em Root Davids Ættar, Skiær Morgunstiarna.

17. Og Andenn og Brudurenn seiger, Kom! Og hvor ed heyrer, sa seige, Kom! Og hvor hann þyrster, sa kome, Og hvor ed vill, sa medtake Vatned Lifsins, giefens.

18. Enn eg vitna fyrer ollum þeim sem heyra Ord Spadomsins j þessare Bok, Ad ef einhvor setur þar nockud til, þa mun GUd tilsetia yfer hann þær Plagur, sem skrifadar eru j þessare Book.

19. Og ef einhvor tekur þar nockud fra, ut af Ordum Bokarennar þessarar Spasogu, þa mun GUd afnema hans Deild af Lifs-Bokenne, og af hinne Heilogu Borg, og af þvi sem j þessare Bok skrifad er.

20. Þetta seiger sa þetta Vitnar, Ja, eg kem snarlega, Amen. Ja, Kom þu DROTTInn JEsu!

21. Nad vors DROTTINS JESU Christi sie med ydur ollum, AMEN.

Ender hins Nya Testamentisins.

Textar

af þvi Gamla Testamente, sem brukast á vissum Hátijdum so sem Pistlar, epter II. Edit. Bibl: Island:

Texte sem Pistill S. Joh. Postula Dag, edur á III í Jolum: Syrachs Bok: 15.

Sa er ottast Drottenn, og hver sier helldur ad Guds Orde, sa mun hana (Spekena,) finna. Og hun mun mæta honum so sem Moder, og medtaka hann eins sem ung Brudur. Hun mun fræda hann med Braude Skilningsins, og gefa honum ad drecka af Vitskunnar Vatne, þar af mun hann stirkur verda, so hann kann stodugt ad standa, og hun mun sier ad honum hallda, so hann verde ecke sneiptur. Hun mun hefia hann yfer sijna Nágunga, og hun mun hans Munne í Sofnudenum uppluka; hun mun Krona hann med Fognude, og unadsemd, og bijgafa hann med Eylijfu Nafne.

Texte sem Pistill á Prettanda Dag Jola, Es. 60.

Gior þig Reidubuna, vertu biert, þviad þitt Lios kemur, og Dyrd Drottins

uprennur yfer þier; því Sia þu, Myrkrenn hylia Jordena, og þokann Folked. En yfer þier uprennur Drottinn, og hans Dyrd skijn yfer þier. Og Heidingiarner munu ganga i þijnu Liose, og Kongarner i því Skine sem yfer þier upprennur. Lypt up þijnum Augum og Sia umhverfes; þesser aller samansafnader koma til þiin. Syner þijner munu koma ur Fiarlægd: og Dætur þijnar munu hia Hlidenne upfostraft. Þa muntu sia þijna Lysting, og utbriotaft, og þitt Hiarta mun undraft og utbreida sig; nær ed sea Mugafiolldenn vid Sioen: snyst til þijn, og þa ed su Magteñ Heidingianna kemur til þijn. Þviad sa Fiolldenn Ulfalldanna mun hylia þig, þeir Hlauparar ur Madian og Epha, aller af Saba munu koma, færande Gull og Reykelse, og kynn giorande Lof Drottins.

Texte sem Pistill a Kindelmessu Malachiæ 3. c.

Siaed, Eg vil senda Minn Eingel sem tilreida skal Veginn fyrer Mier, og sa Drottenn mun snart koma til sijns Musteres, hvers þier leited, og sea Soattmaalans Engell, hvern þier ayrneft. Siaed, hann kemur, seger sa Drottenn Zebaoth. En hver

hver mun þola hans Tilkomudag? Og hver mun standast, þa hann mun opinberast? þviad hann er sem Eins Gullsmids Elldur, og sem Soapa einnar Þvotta Konu. Hann mun sitia og bræda, og Silfred hreinsa. Hann mun hreinsa og klœr giora Levi Born, so sem Gull og Silfur. Þa munu þeir færa Drottne Matoffur i Rettlæte. Og þa mun Matoffur Juda og Jerusalem vera Drottne Þacknœmt, so sem oadur og fyrer morgum Arum ... seiger Drottinn Zebaoth.

Texte sem Pistill a Bodunar Dag Mariu

Es. 7.

Og Drottinn talade En aptur til Achas og sagde; Kref þu þier eins Teikns af Drottne GUde þijnum, hvert þad er Nidre i Underdiupunum, Edur a Hœdum uppe. En Achas sagde, Ecke vil eg þess kresia, uppa þad eg freiste ecke Drottins. Þa sagde hann, Nu vel, þarfyrer heyred þier af Huse Davids; Hvert er ydur þad forlijted ad þier giored Monnunum Angur, ad þier hlioted einnenn ad oangra minn GUd? Fyrer þann skulld mun Drottinn Sioalfur gefa ydur Eitt Teikn. Sia þu, Ein Jungfru er Oliett og mun Einn Son fœda,

hann mun hun kalla Immanuel, Smiors og Hunangs min hann neyta, so ad hann kunne ad burtkasta þvi Vonda, og utvelia hid Goda.

Texte sem Pistill a þann Almennelega Bænadag Esa. 55.

Leited Drottens a medan hann ma finnast. Kalled a hann a medan hann er Nœalægur. Sa hinn Ogudlege lœte af af sijnum Vege, og Illvirkinn af sinne Hugsan, og snue sier til Drottins, þa mun hann miskuna honum, og til Guds vors, þviad i hiœa honum er mikel Fyrergefning.

Texte sem Pistill œa Jons Messu Esajæ 49.

Heyred mier þier Eyarnar, og þier Folked sem i Fiarska erud hygged ad; Drottinn hefur mig kallad i fra Modur Lijfe, hann hefur minnst mijns Nafns þa ed eg var En i Modurlijfe; og hann hefur minn Munn giort sem Eitt hvasst Sverd, med Skuggasnum sinnar Handar hefur hann huled mig. Hann hefur giort mig ad hreinne Pijlu, og lœted mig i sitt Pijlna Koffur. Og seiger

til

til mijn. Þu ert minn Þion Jsrael, fyrer hvern ad eg vil þrijsadur verda. En eg hugsade, eg Erfidade forgiefens, og fyrer-kiæme mijnum Stirkleika fyrer Ecke, og til Onytis, þo ad mitt Moalefne sie Drottins, og mitt Embætte mijns GUDs. Og nu seger Drottinn, sa ed mig i fra Modurlijfe hefur tilbued til sijns Þions, þad eg skule snua Jacob til hans, so þad Jsrael verde Ecke i burt tekinn. Þar fyrer em eg vegsamlegur fyrer Drottne, og minn GUd er minn Stirkleike, og seger; Þad er lijted ad þu ert minn Þion, til ad upretta þær Kinkvijsslernar Jacobs, og þad hid bijvarada af Jsrael aptur ad hafa, helldur hefe eg og so giort þig til Liossins Heidin-gianna, so ad þu siert mitt Hiealpræde allt til Veralldarennar Endemarka.

Texte sem Pistill a Mariu Vitiunar-Dag,

Esa. 11.

Þar mun Einn Vondur uprenna af Kine Jesse, og Einn Kvistur af hans Root mun aavegst færa, yfer hverium þad hvijla mun Ande Drottins, Ande Vitskunnar og Skilningsins, Ande Raadsins og Stirk-leiksins, Ande Þeckingarennar og Otta Drottins. Og hans Ilmur mun verda i

Otta Drottins, hann mun ecke dæma epter þvi sem hans Augu sioa, og ecke straffa epter þvi sem hans Eyru heyra til. Helldur mun hann med Rettvijse dæma hina Fatæku, og medur Dome hirta þa Aumu i Landenu. Og hann mun slaa Jordena med Vende sijns Munns, og med Anda sinna Vara ihel slaa hina Ogudlegu. Rettlæted mun vera Bellte hans Lenda, og Truan Lindenn hans Nijrna.

Registur

yfer

Pa Pistla, Texta, og Gudspisll, sem Aarlega lesast og utleggiast a Sunnudogum og odrum Helgum Dogum i Guds Kirkiu og Sofnudum, a Islande, epter peirre Messu-Saungs-Bok sem par hefur vered prentud Anno 1742.

I. Sunnudag i Adventu.

Pistill. Rom. 13, v. 11. 14. Pag. 666
Gudspialled Matth. 21, v. 1. 9. 87

II. Sunnud. i Adv.

Pistill. Rom. 15, v. 4. 13. 671
Gudsp. Luc. 21, v. 25. 33. 331

III. Sunnud. i Adv.

Pistill. 1 Cor. 4, v. 1. 5. 692
Gudsp. Matth. 11, v. 2. 10. 42

IV. Sunnud. i Adv.

Pistill. Phil. 4, v. 4. 7. 834
Gudsp. Joh. 1, v. 19. 28. 354

I. Hatijdes Dag Jola.

Pistill. Hebræ: 1, v. 1. 12. 959
Gudspiall. Luc. 2, v. 1. 14. 225

II. Jola Dag.

Pistill. Giorn. B. Post. 6, v. 8 ꝛc. og 7. Cap. v. 54. ꝛc. 484
Gudsp. Matth. 23, v. 34-39. 103

III. Jola Dag.

Texte sem Pistill. Syrac. 15, v. 1-6. 1081
Gudsp. Joh. 21, v. 19-24. 455

Sunnud. mille Jola Dags og natta.

Pist. Gal. 4, v. 1-7. 792
Gudspiall Luc. 2, v. 33-40. 229

a. Nya-ars Dag.

Pistill Gal. 3, v. 23-29. 791
Gudspiall Luc. 2, v. 21. 227

Sunnud. mille Atta-Dags og Prettanda.

Pistillenn Tit. 3, v. 4-8. 905
Gudspiall. Matth. 2, v. 16-18. 6

Prettanda Dag Jola.

Pistill. Es. 60, v. 1-6. 1081
Gudspiall. Matth. 2, v. 1-12. 4

I. Sunnud. ept. Prettanda.

Pistill. Rom. 12, v. 1-5. 661
Gudspiall. Luc. 2, v. 42-52. 230

II. Sunnud. ept. Prettanda.

Pistill. Rom. 12, v. 6-16. 662
Gudspiall. Joh. 2, v. 1-11. 350

III. Sun-

III. Sunnud. ept. Prettanda.
Pistill. Rom. 12, v. 16 : 21. 664
Gudspiall. Matth. 8, v. 1 : 13. 27

IV. Sunnud. ept. Prettanda.
Pistill. Rom. 13, v. 8 : 10. 666
Gudspiall. Matth. 8, v. 23 : 27. 30

V. Sunnud. ept. Prett.
Pistill. Col. 3, v. 12 : 17. 846
Gudspiall. Matth. 13, v. 24 : 30. 54

VI. Sunnud. ept. Prett.
Pistill. 1 Tim. 1, v. 15 : 17. 874
Gudspiall. Matth. 11, v. 25 : 30. 45

Vm Kyndelmessu.
Pistill. Malachiæ 3, v. 1 : 4. 1082
Gudspiall. Luc. 2, v. 22 : 32. 227

I. Sunnud. i Nyuvikna Fostu.
Pist. 1 Cor. 9 og 10 v. 24 : 4. 711
Gudspiall. Matth. 20, v. 1 : 16. 83

II. Sunnud. i Nyuvikna Fostu.
Pistill. 2 Cor. 12, v. 2 : 9. 774
Gudspiall. Luc. 8, v. 4 : 15. 259

Sunnudagenn i Fostu Ingang.
Pistill. 1 Cor. 13, v. 1 : 13. 724
Gudspiall. Matth. 3, v. 13 : 17. 9

I. Sunnud. i Fostu.
Pistill. 2 Cor. 6, v. 1 : 10. 757
Gudspiall Matth. 4, v. 1 : 11. 10

II. Sunnud. i Fostu.
Pistill. 1 Thessal. 4, v. 1-7. Pag. 857
Gudspiall. Matth. 15, v. 21-28. 65

III. Sunnud. i Fostu.
Pistill. Eph. 5, v. 1-9. 815
Gudspiall. Luc. 11, v. 14-28. 279

Mid-Fostu Sunnudag.
Pistill. Gal. 4, v. 21-31. 794
Gudspiall. Joh. 6, v. 1-15. 377

Sunnud. ept. Mid-Fostu.
Pistill. Hebræ 9, v. 11-15. 980
Gudspiall. Joh. 8, v. 46-59. 396

a Bodunar Dag Mariu.
Texte sem Pistill Es. 7, v. 10-16. 1083
Gudspiall. Luc. 1, v. 26-38. 219

a Pælma Sunnudag.
Pistill. Phil. 2, v. 5-11. 827
Gudspialled sem 1. Sunnud. i Advent. 87

a Skijrdag.
Pistill. 1 Cor. 11, v. 23-29. 718
Gudspiall. Luc. 22, v. 14-20. 334

a Loanga Frioa Dag;
Pijningar Historiann.
a Paaskadagenn.
Pistill. 1 Cor. 5, v. 7-8. 696
Gudspiall. Marc. 16, v. 1-7. 283

Annann Dag Paaska.
Pistill. Giorn. B. Post. 10, v. 34-43. 508
Gudspiall. Luc. 24, v. 13-35. 348

Dri-

Pridia Dag Paaska.

Pistill. Giorn. Bok Post. 13. v. 26. 33. 521
Gudspiall. Luc. 24, v. 36. 48. 350

I. Sunnud. epter Paaska.

Pistill. 1 Joh. 5, v. 4. 9. 952
Gudspiall. Joh. 20, v. 19. 31. 450

II. Sunnud. ept. Paaska.

Pistill. 1 Peturs 2, v. 21 25. 919
Gudspiall. Joh 10, v. 11. 16. 403

III. Sunnud. ept. Paaska.

Pistill. 1 Pet. 2, v. 11. 20. 919
Gudspiall. Joh. 16, v. 16. 23. 432

a þann Almennelega Bæna Dag.

Texte sem Pistill. Es. 55, v. 6. 7. 1084
Gudspialls Texte. Matth. 3, v. 8. 10. 8

IV. Sunnud. ept. Paaska.

Pistill. Jac. 1, v. 16. 21. 1003
Gudspiall. Joh. 16, v. 5. 15. 431

V. Sunnud. ept. Paaska.

Pistill. Jac. 1, v. 22. 27. 1004
Gudspiall. Joh. 16, v. 23. 30. 433

a Upstigningardag.

Texte sem Pist. Giornb. Post. 1, v. 1. 11. 460
Gudspiall. Marc. 16, v. 14. 20. 215

VI. Sunnud. epter Paaska.

Pistill. 1 Pet. 4, v. 7. 11. 924
Gudspiall. Joh. 15 og 16 Cap. v. 26. 4. 430

a Hvijta-Sunnudag.

Texte sem Pist. Giorn. B. Post. 2, v. 1. 11. 464
Gudspiall. Joh, 14, v. 23 31. 425

An-

Annann Dag Hvijta Sunnu.

Texte sem Pist: Gb. Post. 10, v. 42-48. 508
Gudspiall. Joh. 3, v. 16-21. 363

Pridia Dag Hvijta Sunnu.

Texte sem Pist. Gb. Post. 8, v. 14-17. 495
Gudspiall. Joh. 10, v. 1-10. 402

Oa Heilagrar Prenningar Haatijd.

Pistill. Rom. 11, v 33-36. 661
Gudspiall. Joh 3, v. 1-15. 361

I. Sunnud. ept. Trinitatis.

Pistill. 1 Joh. 4, v. 7-21. 950
Gudspiall. Luc. 16, v. 19 31. 307

II. Sunnud. ept. Trinit.

Pistill. 1 Joh. 3, v. 13-18. 948
Gudspiall. Luc. 14, v. 16-24. 298

III. Sunnud. ept. Trinit.

Pistill. 1 Pet. 5, v. 6-11. 927
Gudspiall. Luc. 15, v. 1-10. 300

IV. Sunnud. ept. Trinit.

Pist. Rom. 8, v. 18-23. 645
Gud. piall. Luc. 6, v. 36-42. 250

Oa Jons Messu.

Pistill. Es. 49, v. 1 6. 1084
Gudspiall. Luc. 1, v. 57-79. 222

Oa Mariu Vitiunar Dag.

Texte sem Pist. Es. 11, v. 1-5. 1085
Gudspiall Luc. 1, v. 39-56. 221

V. Sunnud. ept. Trinit.

Pistill. 1 Pet. 3, v. 8-15. 921
Gudspiall. Luc. 5, v. 1-11. 241

VI. Sun-

VI. Sunnud. ept. Trinit.
Pist. Rom. 6, v. 1-12. 636
Gudspiall. Matth. 5, v. 20-26. 15
VII. Sunnud. ept. Trinit.
Pistill. Rom. 6, v. 19-23. 639
Gudspiall. Marc. 8, v. 1-9. 168
VIII. Sunnud. ept. Trinit.
Pist. Rom. 8, v. 12-17. 645
Gudspiall. Matth. 7, v. 15-23. 25
IX. Sunnud. ept. Trinit.
Pist. 1 Cor. 10, v. 6-13. 712
Gudspiall. Luc. 16, v. 1-9. 304
X. Sunnud. ept. Trinit.
Pistill. 1 Cor. 12, v. 1-11. 720
Gudspiall. Luc. 19, v. 41-48. 322
XI. Sunnud. ept. Trinit.
Pist. 1 Cor. 15, v. 1-10. 731
Gudspiall. Luc. 18, v. 9-14. 314
XII. Sunnud. ept. Trinitat.
Pistill. 2 Cor. 3, v. 4-9. 748
Gudspiall. Marc. 7, v. 31-37. 167
XIII. Sunnud. ept. Trinit.
Pistill. Gal. 3, v. 15-22. 789
Gudspiall Luc. 10, v. 23-37. 275
XIV. Sunnud. ept. Trinit.
Pistill. Gal. 5, v. 16-24. 797
Gudspiall. Luc. 17, v. 11-19. 310
XV. Sunnud. ept. Trinit.
Pistill. Gal. 6. v. 1-10. 798
Gudspiall. Matth. 6, v. 24-34. 22

XVI. Sun-

XVI. Sunnud. ept. Trinit.

Pistill. Eph. 3, v. 13-21. 809
Gudspiall. Luc. 7, v. 11-17. 253

XVII. Sunnud. ept. Trinit.

Pistill. Ephes. 4, v. 1-6. 811
Gudspiall. Luc. 14, v. 1-11. 296

Aa Michaelis Messu.

Texte sem Pistill. Opinber. B. S. Joh. 12, v. 7-12. 1050
Gudspiall. Matth. 18, v. 1-10. 75

XVIII. Sunnud. ept. Trinit.

Pistill. 1 Cor. 1, v. 4-9. 683
Gudspiall; Matth. 22, v. 34-46. 97

XIX. Sunnud. ept. Trinit.

Pistill. Ephes. 4, v. 22-28. 814
Gudspiall. Matth. 9, v. 1-8. 31

XX. Sunnud. ept. Trinit.

Pistill. Ephes. 5, v. 15-21. 816
Gudspiall. Matth. 22, v. 1-14. 94

XXI. Sunnud. ept. Trinit.

Pistill. Eph. 6, v. 10-17. 820
Gudspiall. Joh. 4, v. 46-53. 370

XXII. Sunnud. ept. Trinit.

Pistill. Philipp. 1, v. 3-11. 824
Gudspiall. Matth. 18, v. 23-35. 77

A Allra Heilagra Messu.

Texte sem Pistill. Opinb. B. S. Joh. 7, v. 1-12. 1036
Gudspiall. Matth. 5, v. 1-12. 13

XXIII.

XXIII. Sunnud. ept. Trinit.

Pistill. Phil. 3, v. 17. og 4, v. 13. 833
Gudspiall. Matth. 22, v. 15-22. 95

XXIV. Sunnud. ept. Trinit.

Pistill. Coloss. 1, v. 9-14. 838
Gudspiall. Matth. 9, v. 18-26.

XXV. Sunnud. ept. Trinit.

Pistill. 1 Thess. 4, v. 13-18. 859
Gudspiall. Matth. 24, v. 15-28. 105

XXVI. Sunnud. ept. Trinit.

Pistill. 2 Pet. 3, v. 3-15. 937
Gudspiall Matth. 25, v. 31-45. 113

XXVII. Sunnud. ept. Trinit.

Pistill. 2 Pet. 1, v. 12-18. 931
Gudspiall. Matth. 17, v. 1-9. 71

Hvad mistekest hefur i Pricking og Revision þessa Nya Testamentes leidrette Lesarinn godfuslega.